



# ۱۵ دقیقی

خالد دران

Download more from Libtoon.com



# بسم الرحمن الرحيم



## د کتاب ځانگړنې:

د کتاب نوم: ۱۵ دقیقې

لیکوال: خالد خدراني

پښتني: دیزاین: عبدالحکیم حکمت

پښتني: دیزاین: جاوید اشنا

خپرنډوی: جلال بنسټ

شمېر: ۲۰۰۰ ټوکه

چاپ وار: لومړی

چاپ کال: ۱۴۰۴-۲۰۲۵

بیه: ۳۰۰ افغانی

د دې کتاب د چاپ، پر ویبپاڼو او ټولنیزو رسنیو د خپرولو حقوق له خپرنډوی سره خوندي دي.



## لړليک

۹.....	سريزه
۱۷.....	ماشومتوب تر الوتکو لاندې
۱۹.....	نوي څرکونه
۲۳.....	مېلمه او امريکايي ټانکونه
۲۸.....	امريکايانو ته تمه
۳۱.....	تجاران
۳۶.....	شهيد لوبغاړی
۳۹.....	ډينجر ځدران
۴۲.....	دروغجن عيني شاهدان
۴۴.....	د جهاد پيل
۵۰.....	د دوو خویندو مېړه؛
۵۶.....	نوي نړی
۵۹.....	ستري چريکيان
۶۳.....	د وزيرستان شپه
۷۱.....	څلور سوه کلداري



۷۶	تلفون په صندوق کې
۷۹	خیانت
۸۷	په تیارو کې پټ لټون
۹۰	زه پر خدای باور لرم!
۹۳	د لټون اوونۍ
۹۶	د ډانګ کره د برگډال د شتون اواز
۹۹	د ډانګ پر کور د پاکستاني پوځیانو چاپه
۱۰۱	په یوه ورځ کې د ټول شوال تصفیه
۱۰۳	ډزې نه کرارېدې
۱۰۷	له مرمیو خالي ججورې
۱۱۰	د برگډال پر مخ زما کلکه څپړه
۱۱۳	برگډال چېرې پټ و؟
۱۱۶	د برگډال معشوقه
۱۲۲	په قفس کې
۱۲۷	د سرو زرو چرګ
۱۴۶	۱۵ دقیقې
۱۵۲	د مومن خان بڼامار
۱۵۵	کور ته د برگډال انتقال
۱۵۸	د ځنګله په منځ کې د ابو سراقه بې پامۍ
۱۶۵	د «ابا» دویم واده
۱۶۸	د نیمې شپې هواخوري
۱۷۰	احتجاج



غبر.....	۱۷۲
ډار.....	۱۷۳
د خطر یوه ورځ.....	۱۷۵
بېرته کور ته زما تگ.....	۱۷۹
په خوست کې زموږ پټ چریکي عملیات.....	۱۸۵
له وطنه هجرت.....	۲۰۳
په وزیرستان کې زما نوی ژوند.....	۲۱۳
زنگنه دروازه.....	۲۱۸
وزیرستان؛.....	۲۲۵
د مرگونو گرم بازار.....	۲۲۵
په پاکستان کې مې مه وژنئ.....	۲۳۵
سور لسگون.....	۲۴۶
د یوه شاعر د مور نارې.....	۲۴۹
د چارې څوکه.....	۲۵۲
وېرېرم چې غله به شی!.....	۲۶۰
یو بل مسیر.....	۲۶۲
سړی شهید شو.....	۲۸۳
له کابل خوست ته.....	۲۹۶
په کور کې.....	۲۹۸
د ډاکټر نصیرالدین شهادت.....	۳۰۳
د بلال قیادت.....	۳۱۱
د افغانستان د بې ثباتۍ دوه ستر لاملونه.....	۳۱۵



۳۱۹.....	جنگ ته تیاری
۳۲۲.....	د اور او وینو افق
۳۲۷.....	د زېړوک پر کمپاین تعرضي برید
۳۴۵.....	د نیول شویو عسکرو برخلیک
۳۴۸.....	انتقام
۳۵۲.....	د لالا امریکانی
۳۵۶.....	د برگډال تبادلہ
۳۶۴.....	پنځه مجاهدین
۳۶۶.....	مخ په ختمېدو رخصتي
۳۷۵.....	ضرب عضب عملیات
۳۸۲.....	جوشېدلې وینې
۳۹۰.....	گنډلې وېښتان
۳۹۴.....	پر جومات زما لگېدلې مرمی
۳۹۸.....	بې اوبو بیرغ
۴۰۰.....	درې کسان
۴۰۶.....	زلزلې
۴۱۱.....	رڼه
۴۱۷.....	د پنجاب زامن
۴۳۲.....	ژړانده مور او بوډا شوی پلار
۴۴۲.....	ښاري رڼاوې او د ځنډو زولنې
۴۴۶.....	یخ منزل
۴۵۳.....	واڼه



۴۶۳.....	بورنوونکی غبر
۴۷۳.....	کاشکې مې آمین نه ویلای
۴۷۷.....	بندېدونکې خلاصېدونکې لارې
۴۸۱.....	مالگین شیرچای
۴۸۴.....	د خیر غونډی
۴۹۱.....	د لوږې اتنې
۴۹۳.....	د اوسپنې خلک
۵۰۰.....	په جنتي وانه کې دوزخي ژوند
۵۰۳.....	د ارادې بدلون
۵۰۷.....	پر چارباران برید
۵۰۹.....	د سپینه پر قرارگاه تعرضي برید
۵۱۹.....	نهیلي پرېکړه
۵۲۴.....	اوبلنه موسکا
۵۲۶.....	د تیارو لارې
۵۳۴.....	زه یوازې شهید کېرم
۵۵۲.....	له دښتو تر ښارونو
۵۶۰.....	د جوماتونو وطن
۵۶۳.....	په پرې کړي سر پسې روان خلک
۵۷۱.....	مطبوعاتې مبارزه
۵۷۷.....	د انس حقاني غوسه
۵۷۹.....	وروستی ورځې
۵۸۲.....	د خوني کمپ فتح

- ۵۹۲..... له امریکایي اشغال د افغانستان ازادي
- ۵۹۵..... د غرمې ډوډۍ له منظور پښتین سره
- ۶۰۳..... افغانستان ته زما تگ



## سريزه

چا چې جگړه کړې وي په دې پوهېږي چې اسانه نه ده. هغه مهال لا سخته شي چې دښمن دې د وسلو، تجهيزاتو، وسايلو او امکاناتو په لحاظ تر تا غښتلي وي. موږ په همداسې يوه جنگ کې راگير وو چې دښمن مو د اسبابو په لحاظ دومره قوي و چې په هيڅ وجهه پرتله کېدای نه شو. که څه هم زموږ خاوره اشغال شوې وه، موږ د خپل دين او ازادۍ لپاره جنگېدو، اخلاقي موقف بايد زموږ زورور وای، خو مقابل لوري سره د دنيا تر ټولو غټې رسنۍ، بنسټونه او د پروپاگاندا وسايل وو چې په عامه ذهنيت کې يې برعکس موږ بد معرفي کولو. تر ټولو سخته لا دا وه چې اشغالگرو زموږ له منځه، له خپلو خلکو راته د ۳۵۰ زرو کسانو لښکر جوړ کړی و، داسې چې په يوه کلي کې به يو څوک د ازادۍ لپاره جنگېده او بل کس به په مقابل لښکر کې ولاړ و.

موږ ته يوازې دين راپاتې و او هغه علماء او اشخاص چې زموږ دې سختې مبارزې ته يې جهاد وايه<sup>۱</sup> او په دې کې راسره موافق وو. دا سخته مبارزه چې

---

۱. دلته منظور دانه دی چې مقابل لوري مو ټول بې دينه و؛ په کور دننه مو مقابل کې داسې خلک هم ولاړ وو چې دروسانو په مقابل کې جنگېدلي وو (پخواني مجاهدين وو)، مگر اوس د اشغالگرو تر څنگ ولاړ وو او په دې کې علماء هم ورسره وو، د کابل حکومت د علماو غټه شورا لرله چې البته د امريکې او ناټو نظامي حضور د دوی موقف کمزوری کاوه او دا يې نه شو توجهه کولای.

هر ساعت او دقیقه یې له مرګونو سره مله وه، همدې ایمان او باور راته اسانه کوله چې الله جل جلاله له موږ سره دی، موږ مجاهدین یو، برحقه یو او چې دلته مو سترګې پټې شي، په جنت کې رنځېږي.

زموږ په کچه له مجاهدینو سره د تاریخ د قضاوت غم ځکه نه و چې یو خو د جګړې په لیکو کې چې د جنگیالیو سطحې خلک وي، څوک په دې مفهوم نه پوهېده او که استثناء چا دا درک درلود، نو دا به هم ورته واضح وه چې تاریخ یوازې غټ خلک په خپله حافظه کې ساتي، په هغوی قضاوت کوي، په موږ یې نه کوي. بیا تاریخ داسې عادل قاضي هم نه دی، هر چا چې وگټله، حکم هم د هغه په نفع صادروي، مګر هو! باور مو دا و چې موږ د چا په کور او کلي نه یو ورغلي، په چا مو تېری نه دی کړی، په خپل کلي کې، په خپلو کوڅو کې، د خپلو دیني او وطني ارزښتونو په ننگه ولاړ یو، دې حس راته یو اطمینان او د اخلاقي موقف د لرلو ډاډ راکاوه.

ما په تېر شل کلن جهاد کې (له کومې نېټې چې له اسلامي امارت سره یو ځای شوی یم) د یوه ادنی مجاهد په توګه وخت تېر کړی دی. مانا دا چې د جنگ په لومړۍ کرښه کې وم. په تعرضي حالاتو کې معمولاً زموږ د جنگي تاکتیک له مخې درې ساحې وې چې یو مجاهد به پکې سهم اخیست: یوه دفاعي ډله وه چې معمولاً به یې ځان هدف ته د ۲۰۰ څخه تر ۳۰۰ مترو ځان نږدې ور رساوه او ډزې به یې پیلولې، دویمه ډله به تعرضي وه چې هغه به تر دفاعي مخکې ځان هدف ته ډېر نږدې رسولی و، همدا چې به دفاعي ګروپ ډزې پیل کړې او دښمن به له هغو سره ونښت، تعرضي ډله به لنډه ور پورته کېده او دښمن به یې غافلګیره کاوه. درېیم کار چې اکثر ډلې نه کاوه، دوه یا درې کسانو به مسؤلیت واخیست، هغه د قتال له میدانه د شهیدانو او ټپیانو ایستل وو. په وروستیو کې چې

زمور امکانات نسبتاً ډېر شول، څلورم جنگي اقدام به هم کله په کې شامل و چې نیمه ثقیله وسله به (اراضي ته په کتو، کله په لنډه او کله لږه لرې) په یو کیلومتر ساحه کې ځای پر ځای شوه او مقابل لوری به یې تر اور لاندې نیوه. ما د جهاد په کلونو کې لومړی په دفاعي، وروسته په تعرضي او په اخیر کې درېیم نقش تر سره کاوه<sup>۲</sup>، ځکه خو د جگړې د واقعي شدت او سختۍ تر ټولو ښه عیني شاهد پاتې شوی یم.

د بشر تاریخ له جگړو ډک دی؛ نو د جگړې روایات او کیسې هم کمې نه دي، خو اکثر لیکل شوي آثار د هغو دي چې مهم کسان پاتې شوي دي. د جنگ روایات د قوماندانانو، جنرالانو او نورو لوړ پوړو مقاماتو له خولې را نقل شوي چې هغوی معمولاً د جگړې لومړۍ کړنې ته نه ځي. که کیسې او ناولونه هم لیکل شوي دي، مرکزي کرکټرونه یې اکثر «نوم ورکي سپاهیان» نه دي، بلکې د جگړو مشران دي. زه داسې فکر کوم چې له دې مظلومې او د فشار په نقطه کې له واقع طبقې تاریخي هویت هم ترورل شوی دی او وروسته وروسته نسلونو هم د دوی په اړه قضاوت د انسانانو په توګه نه، بلکې د اعدادو په توګه کړی دی. د ډېرو مطالعو څښتنانو په ګڼو کتابونو، کیسو او ناولونو کې د جنگ د لومړۍ کړنې د انسان احساسات نه دي لوستي او له هغې سختۍ سره په خیال کې هم نه دي مواجه شوي چې د خدای دغه مخلوقات یې په رګ رګ حس کوي.

په طبیعي ډول هم هغوی چې د جگړې لومړۍ لیکې ته ځي، د خپل احساس او فکر د بیانولو وس نه لري یا هغوی چې دا هنر لري، د دښمن د ټوپک خولې ته

۲. تر دې دوو فعالیتونو سرېره ښه ویشونکي هم پاتې شوی یم، خو دا فعالیت معمولاً په انفرادي ډول یا د ګوتو په شمېر کسانو کاوه چې د ښکار ښه یې لرله او د جگړې د میدان په شان شدت یا خطر یې نه درلود.



تر ټولو لنډې فاصلې ته نه ورځي او که بیا څوک ور هم شي، ډېر بخت او اقبال باید ولري چې بېرته ژوندی راستون شي. ښايي یو لامل یې همدا هم وي چې د «نوم وړکو سپاهیانو» یا د سرتېرو روایات د ملتونو په تاریخ او ادبیاتو کې لږ تر سترگو کېږي. زه یو له همداسې سپاهیانو څخه یم چې خپل حواس مې د معرکې په تر ټولو سره ځمکه گرځولي دي او په دې کتاب کې مې تاسې ته رانقل کړي دي. زما د یوه ملګري خبره: «ښايي تقدیر د همدې لپاره ژوندی ساتلی یې چې دا یادښتونه دې د تاریخ تر حافظې ورسوي».

کوښښ مې کړی هر څه په نهایت امانتداری انتقال کړم، د همدې لپاره خو مې ځینې هغه واقعیتونه هم راوړي دي چې اوس پرې خوشاله نه یم او مسؤلیت راته راجع کېږي. جګړه که هر څومره مقدسه هم شي، خپل طبیعت لري، بیا یې چې تناسب د جنګ د یوه لوري په نفع پټې وي، جنګي جنايات او اشتباهات پکې ډېر کېږي، ځکه چې یو لوری یې له بې پروايي او ډېره زوره تر سره کوي او بل لوری یې د کمزورۍ او بې وسۍ له امله د اشتباهاتو او سرغړونو مرتکب شي.

که څه هم د اسلامي امارت پالیسۍ او مشرانو همېش تاکید کړی دی چې د جهاد سپېڅلتیا، د اسلام سپېڅلي دین احکام او پر جګړې حاکم قواعد رعایت کړو، خو کله به په عملي میدان کې داسې سرغړونې راڅخه کېدې چې له هغو اوامرو او اصولو سره به یې مطابقت نه درلود. له دې امله د درنو لوستونکو پام دې ټکي ته راګرځوم چې که داسې موارد لولي، مسؤلیت یې زموږ دی او ځای یې دی چې دلته له خپلو هغو جهادي مشرانو ښښه وغواړم چې که مې کله خپل مزاج تطبیق کړی وي او اصول او د دوی اوامر مې له پامه غورځولي وي.

ما چې دې ته ورته د خاطراتو کتابونه لوستي په ډېرو کې مې د کتابونو لیکوال د خپل داستان قهرمانان موندلي او دې کار یې خوند نه دی راکړی؛ نو ځکه مې په دې روایت کې هڅه کړې چې د دې کیسې مرکزي کرکټر او اتل خپله ونه اوسم، خو که بیا هم په ناپامۍ کې داسې شوي وي، باید ووايم چې سنگر د ټولو لپاره سخت ځای و، نه په هغه محیط کې چې زه وم او نه له هغه دباندې تر ټولو سخت بار زما پر اوږو و، ما د دې روایت مرکزي اتل مه گڼئ.

که رښتیا ووايم، نه پوهېږم چې دا واقعیتونه به تاسې ته څومره جالب وي، ځکه چې دا مهال شاوخوا ۸ میلیارده ژوندي انسانان دي، مانا ۸ میلیارده کیسې روانې دي، د هر چا خپل غم، خپلې سختۍ او خپل خاطرات دي. هر څوک غواړي د ژوند کیسه یې ډېر اورېدونکي او لوستونکي ولري، خو نه پوهېږم زه ولې داسې احساس لرم لکه پر ما چې د تاریخ پور وي، زه باید دا کیسې تاریخ ته وکړم، خلکو ته یې ووايم چې موږ په هغه نامتناسبه جگړه او زموږ په تعریف «سپېڅلي جهاد» کې یا پر هغه سره تېرېدل.

د دې روایت د نقلولو یوه انگېزه دا هم ده چې موږ تر دې دمخه انگرېزانو سره درې جگړې وکړې؛ د اول جنگ د ازادۍ له اتلانو محدود کسان پېژنو چې هغوی هم راته څه په لیکلي ډول نه دي پرېښي. له دویمې جگړې هم د ملالۍ تپه راپاتې ده، خو نور یې حتی قبر هم سم مشخص نه دی او د درېیم جنگ تاریخ چې ډېر رالنه دی، زیات د نورو له خوا روایت شوی دی. د روسانو په مقابل کې جهاد هم همداسې درواخلی، که کوم جهادي مشر یا محدودو کسانو څه ویلي یا لیکلي وي، هغه دي، نور څه راته په میراث پاتې نه دي. دا ضرورت ما د جهاد په سنگر کې احساس کړ. زه دومره

پوهېدم چې وزیر محمد اکبر خان، عبدالله خان اخکزی، میر مسجدي خان، امین الله خان لوگری او نور غازیان د انگریزانو په مقابل کې ودرېدل، خو په جزئیاتو کې یې د جنگ تجربې راته را انتقال شوې نه دي. موږ ته د ملا مشک عالم، غازي محمد جان خان وردگ او ایوب خان کیسي نورو کړې دي، دوی خپله راته څه نه دي ويلي. حتی د دوی ډېره معرفي د ویليام دالريمپل<sup>۳</sup> په شان اروپايي لیکوالو کړې چې د انگریزانو په مقابل کې یې زموږ د دې مشرانو د مخالفت انګېزې ډېرې ټیټې تعریف کړې دي. یعنې، که دې خپل تاریخ خپله و نه لیکه، نور به دې تاریخ ولیکي، البته درېسې و به یې لیکي. د دې تمه خو لا سخته ده چې له انگریزانو سره د جګړو جزئیات یا له روسانو سره د ویاړمنې مقابلې د سنگر کیسي دې نوم ورکو سپاهیانو (عادي مجاهدینو) لیکلې وي، خو دا ځل د دې هیله شته چې مشران د ناټو او امریکا په مقابل کې د دې سختې مبارزې خاطرې ولیکي. په کشرانو کې هم ډېر باسواده او مستعد مجاهدین شته چې تمه کېږي خپل خاطرات د تاریخ برخه کړي. هغه مجاهدین چې د لیکلو وس نه لري، ښه ده د شفاهي تاریخ په ښه خپل خاطرات له نورو مستعدو لیکوالو سره شریک کړي چې خوندي شي، ځکه د ژوندیو او راتلونکو نسلونو حق دی چې موږ د خپلې مبارزې تاریخ ورته بیان او ور انتقال کړو.

په پای کې دا توري شهید مولوي سنگین فاتح ته ډالۍ کوم چې ماته یې زما له وجوده دنگ ارمانونه راوپېژندل، داسې چې د هغو لپاره مې د سر او مال قرباني راته خورا اسانه شوه او ژوند مې ځانګړې مانا ومونده.

يو وار بيا هم بايد ياده کړم چې که په دې کتاب کې کومه پېښه د اخلاقي

۳. William Dalrymple سکاتلندی (انگریز) لیکوال دی چې د افغانستان په اړه یې د Return of a king کتاب لیکلی دی.



جرات د لرلو په تمه بیانېږي، د یوه ادنی جنګیالي اعتراف یې وگنځي، داسې نه ده چې ګواکې زما د اشتباه تر شا د اسلامي امارت د لایحې ملاتړ موجود و. که له فرده ور پورته کوم تاریخي قضاوت کېږي، هغه بیا د راتلونکي نسل په انصاف پورې اړه لري چې زموږ شرایط او د جبر و اختیار دایرې څومره سره بېلولای شي. د اشتباهاتو یوه بله لویه وجه دا هم وه چې د جنګ په جریان کې د احتیاط، قانون او اخلاقي توصیو کلمې د بشپړ تطبیق وړ نه شوای گرځېدای.

ژوند یو روان سین دی، هره شېبه یې څپې اوږې را اوږې، دغه یادښتونه ما په سختو او بېړنیو حالتونو کې نیولي دي، هغسې حالات چې د سر ساتل هم پکې سخت وي، اوس د تاریخ یوه بله پاڼه را اوښتې ده. دا کتاب چې په کوم ځای کې پای ته رسېږي، له هغه وروسته د نویو یادښتونو د جریان تفصیل راځي او په خپل وخت به یې درسره شریکوم.

له جلال بنسټ څخه مننه کوم چې زما د کتاب د ژبې په سمون، چاپ او نشر کې یې مرسته راسره وکړه.

درنښت

خالد څدراني



ټانگونه په پوره سپید زموږ پر خوا را روان شول، موږ منډه نوره هم تېزه کړه، خو د حوصلې په وروستي حد کې وو، نږدې وه چې ولوېږو. شاته مې بار بار کتل، ټانگونه وار په وار غټېدل، بالاخره زموږ تر شا مجاهد ملگري ته را ورسېدل، ما یو نیم وار شاته ور کتل او منډه مې هم وهله چې زغره وال امریکایي ټانگ خپل غټ ټایر مجاهد ته برابر کړ او پرې وخوت، د مجاهد چیغه وختله چې لا مې هم په غوږونو کې پاتې ده، نه پوهېږم چې څه یې وویل، خو ډېره سخته چیغه یې وکړه او شهید شو.

د مجاهد پر جسد یې بریک ونيو، د خونخوار ټانگ باندې داسې پرې خوځېده لکه قهرجن او کینه کښ اوبښ چې یو څوک تر تنې لاندې کړی وي.

موږ په دې منډو کې د یوه لوی پان غاړې ته ورسېدو، پر ځای د دې چې لار وگورو، ما او خالقیار دواړو لاندې پان ته ور ټوپ کړل، کښته په خاورو کې ورغږېدلو، پورې مخامخ توت او د شنو اوبو ویاله وه، هغې ته مو منډه کړه، توت ته رسېدلو چې ټانگونو د پان پر سر خپلې پزې را ښکاره کړې او خپل لېټونه یې دوه ځلې را ولگول...

## ماشومتوب تر الوتکو لاندې

د پنځو شپږو کلونو وم، کله مو تازه له شمالي وزيرستانه خوست ته راغله. موږ هم د هغو مهاجرانو له ډلې وو چې د روسي يرغل په وخت کې کډوال شوي وو. دا وخت د افغانستان پر غرونو او دښتو د امريکايي تاراک د تندرونه د را ټيټېدو کلونه وو. فضا به د رنگارنگ بورنوونکو الوتکو شور نيولې وه، د خونخوارو جنگي الوتکو غږ به داسې وېره خپوله لکه زموږ د برخې اسمان چې را لوېدلی وي.

موږ به مې د روسانو کيسې راته کولې، د روس د وخت کيسو په زړه کې د جهاد او انقلاب غوندې کلمې راته را شنې کړې وې، مينه به نه ورته وایم، خو اوس مې هم چې را يادېږي خوند يې راکاوه.

موږ به د روسانو کيسې داسې ځای ته هم ورسولې چې د شپې به مې تر ډېره خوب ورسره الوتې و. زه به مجاهد شوی وم، جگړه به وار په وار گرمېده او زه به هغه اتل وم چې نه ماتېږي.

د ماښام له ډوډۍ وروسته به د کور ماشومان په کوټه کې غلي کېناستو او له موږ و پلاره به مو له روسي ځواکونو سره چې دوی به يرغلگر ټکی هم ورسره وایه، د مجاهدينو د گرمو جگړو کيسې په خوند اورېدلې، د



همدې کيسو په لږ کې موريو ماښام د خپل شهيد زوی کيسه هم کړې  
وه. دې ويلې وو:

-زويه! ته کوچنۍ وې، ستا مشر ورور طاهر شاه له سرو شورويانو سره جنگ  
ته ته، يوه ورځ يې ته په غېږ کې ور واخيستې، په ناز يې درته وويل چې  
لوی شې مجاهد به يې، د ازادۍ لپاره به جنگېږي. بيا به يې په سينه پورې  
تينگ ونيوې او د رخصتۍ پر مهال به يې جېب له وچې مېوې در ډک کړ،  
پر دواړه مخه به يې ښکل کړې... خو ورځې وروسته طاهر شاه په خوست  
کې له شورويانو سره په مخامخ جگړه کې شهيد شو، تابوت يې د حجرې  
په انگر کې پر پالنګ کېښودل شو، تا يې په پالنګ لوبې کولې او کله به  
دې پر برتونو لاسونه ور وهل...

په همدې شپه چې کله مورکۍ زما د ورور د شهادت کيسه بشپړه کړه،  
ما بېرته د خيال او فکر نړۍ ته کډه يووړه. د شپې تر ناوخته مې له  
خپل شهيد ورور سره د فکر پر تال يو ځای زانگل. کله به مې د روسي  
يرغلگرو پر خلاف گډه جگړه ورسره کوله او کله به نورو فکرونو په  
مخه کړې وم. شپه پخه او نيمايي ته رسېدلې وه، همداسې د خيال په  
نړۍ کې گرځېدم او بيا خوب وړی وم.

## نوي څرکونه

يوه شپه لا سهار شوی نه و چې زمور د کور دروازه وټکېده.

زمور کور د خوست مرکز اړوند د مړديخېلو په سيمه کې د شمل سيند پر غاړه پروت و، د دروازې له ټک ټک وروسته موټر پرله پسې هارنونه وکړل، ماله وېرې مور له خوبه نه شوای پاڅولای، نه پوهېدم چې له څه وېرېدم، خو وېره مې درلوده.

- که مور يا پلار مې په دې نيمه شپه دروازې ته ورشي څوک به يې ووژني...!

دروازه يو ځل بيا تر پخوا لا تېزه وټکېده او موټر بيا هارنونه وکړل. پلار مې راويښ شو، پر دېواله راڅوړنده توپانچه يې ور واخيسته، زما پر مور يې غږ وکړ:

څوک مېلمانې راغلل، خدای دې خير پېښوي، څه پېښه نه وي شوې، زه ورځم چې څوک دي!

زما يو بل ورور محمد شاه څو کاله مخکې په سعودي عربستان کې د موټر په ټکر کې وفات شوی و، د ورور د وفات خبر د کلي مشرانو د شپې پر ۱۲ بجې راته راوړ. له هغې شپې وروسته د تياري د مېلمنو په راتلو موږ ته د

بد خبر د را رسېدو وېره هم را لوبدلې وه.

پلار مې دروازې ته ورغی، لږ وروسته زموږ دکلا د لويې دروازې غږ راغی، د دروازې له خلاصېدو سره د انگر منځ د موټر د تېزو څراغونو له رڼا ډک شو، موټر کور ته راننوت، زما هم ډار ورک شو، پوه شوم چې مېلمانه راغلل، را پاڅېدم. د کوټې له دروازې دباندې مې وليدل چې د کور ټول غړي را پاڅېدلي، هر يو وېرېدلی ښکاري، پلار مې له حجرې څخه کور ته راغی، په انگر کې يې غږ کړ: هله ژر شی ډوډۍ تياره کړئ، ډېر درانه مېلمانه راغلي دي!

د «درنو مېلمنو» د ټکو په اورېدو ما هم حجرې ته منډه کړه، حجره د کور شاته وه، هلته په رسېدو مې وليدل چې دننه گېس لگېږي. پر يو دنگ ځوان مې سترگې ولگېدې، سپينې جامې يې وې او مخ يې په توره ږيره او برېتونو کې ځلا کوله. تور ټوپک يې څنگ ته اچولی و او په لاس کې يې مخابره وه. په مېلمنو کې مې يوازې خپل کليوال محمد حسين وپېژاند.

د تورې ږيرې ځوان زما په ليدو را ولاړ شو، خورا دنگ سپری و، سمدلاسه يې غږ راکړه، په سينه پورې يې ټينگ ونیوم، ويل يې ډېر وخت کېږي چې د خپلې کورنۍ ماشومان مې نه دي ليدلي. پر دواړو مخونو يې ښکل کړم، تر څنگ يې کېنولم او محمد حسين ته يې مخ ورواړوه: له ډېره وخته وروسته مې ماشوم وليد.

بيا يې د خپلو ماشومانو نومونه واخيستل، يو ماشوم يې تازه زېږېدلی و، دا يې ما هم وويل چې زما په ليدو يې د هغوی مينه مې ماته شوه. محمد حسين ډاډ ورکاوه چې خدای به وخت راولي مه خپه کېږه، له خپلې کورنۍ سره به ډېر ژر يو ځای شي.



دوی په خپلو کې په مجلس بوخت وو چې پلار مې دسترخوان راوړ،  
غږ يې وکړ:

راځئ ډوډۍ تیاره ده. ما ویل تاسې به ډېر وړي یاست، ځکه مونږي څه  
پاخه نه کړل، ژر مو د ماښام پاتې ډوډۍ گرمه او تیاره کړه.  
محمد حسین وویل:

موږ وچه ډوډۍ د پسه په ډول منلې ده، چې په دې نیمه شپه پیدا شوه.  
حاجي صاحب ژر يې راوړه لوړې بېخي ناارامه کړي یو.  
کله چې دسترخوان ته کېناستل، پلار مې پوښتنه وکړه:

څنگه محمد حسین، خیر خوبه و چې په دې شپه کې مو لاره راغلطه کړه؟  
دا حالت وگوره!

محمد حسین وویل:

لس ورځې کېږي په ژوره کې بمبار راباندې روان دی، ملگري شهیدان شوي،  
خو معلومات نه شته چې څوک دي، موږ نن صرف حاجي نصیر ته لار پیدا  
کړه او تر دې ځایه مو سلامت را ورساوه.

ژوره د خوست ولایت گربزو ولسوالۍ اړوند ډیورنډ کرښې ته څېرمه د یوې  
تاریخي سیمې نوم دی چې د شوروي اتحاد خلاف د جگړې یو پېژندل شوی  
سنگر و او د امریکایي یرغل په پیل کې پرله پسې بمبارونه پرې وشول.  
هماغه وخت زموږ کره دغه په نیمه شپه راغلی مېلمه ډاکټر نصیرالدین  
حقاني د مولوي جلال الدین حقاني مشر زوی و.

زما پلار په پرله پسې پوښتنو کې مجلس پسې وغځاوه، له ډاکټر صاحب څخه  
یې د کورنۍ او مشر حقاني د روغتیا په اړه پوښتنې کولې، خو مېلمه ویل چې  
په دویم او درېیم لاس یې احوال اخلم، روغ او جوړ دی، سره لیدلي مونه دي،

امريکايي يرغل زموږ تر منځ د بېلتون کرښه کش کړې ده، ورکړ يو.  
مېلمنو ډوډۍ دومره په مينه وخوړه چې موږ فکر کاوه لکه چې ډېره ښه  
مو پخه کړې ده.

زه د دوی تر شانتست وم، د دوی د ټوپکو او مخابرو نندارې خوند راکاوه. زړه  
مې غوښتل ټوپک راواخلم او تر څنگ يې راسره کېږدم، خو بيا مې ويل  
چې مېلمانه به غوسه شي.  
د ډاکټر صاحب را پام شو:

هلکه! لکه چې مخابرې خوند درکړ، هله ورشه را وایې خله چې درته  
چالانه يې کړم، خبرې پکې وکړه.

د ډاکټر صاحب له خبرې وروسته مې سمدلاسه مخابره راواخيسته، کوچنی Icom  
جاپانی مخابره وه، مېلمه ته مې چې اوس مې په ډاکټر صاحب پېژاند ورکړه او  
هغه راته چالانه کړه. د مخابرې له شراره مې ځانگړی خوند واخيست، کله کله  
به پکې غږونه راغلل. ما فکر کاوه چې دا غږونه پر ما باندې کوي، ما به هم د  
مخابرې لوډسپېکر ته خوله ورنږدې کړه او غلي به مې ورته وويل:  
اورې؟ اورې؟

غږ به پسې ورک شو، زه د مخابرې په نقطه نه پوهېدم چې د نقطې له نيولو  
پرته زما غږ مقابل لوري ته نه شي ور تلای.

له ډوډۍ وروسته ډاکټر صاحب کوم انډيوال د مخابرې په وسيله په رابطه کې  
کړ او زه يې ورسره وغږولم.

له سلام کلام وروسته مې له مخابرې سره په زړه کې غلې مينه نوره هم په  
خپو شوه. شپه مو همداسې په خبرو سبا کړه، د سهار له لمانځه وروسته  
دوی همدلته زموږ په حجره کې ويده شول.

## مېلمه او امريکايي ټانکونه

زمونږ په حجره کې د ډاکټر نصيرالدين حقاني درېيمه وه، دوه نور ملگري په لومړۍ ورځ ترې رخصت شول او دی له موږ سره يوازې پاتې و. کله نا کله به محمد حسين ورته راغی او د نږدې ملگرو پيغامونه به يې ورسره تبادله کړل، ډاکټر صاحب به د شپې له خوا په حجره کې بېخي يوازې و، زه به د شپې تر ناوخته ورسره ناست وم، سهار مهال به کله نا کله بيرون وتلو چې پام بدل کړو.

ډاکټر صاحب به د بيرون تگ پر مهال په داسې لباس کې گرځېده چې خپلو نږدې ملگرو به هم نه وای پېژندلی. هماغه توره ږيره يې لڼده کړې وه، کله به چې چاله ما پوښتنه وکړه، دا څوک دی؟ ما به ځواب ورکړ چې دا زموږ خپل دی، نوی له پاکستانه راغلی او کورنۍ يې هلته د مهاجرت ژوند کوي.

يوه ورځ غرمه د شمل په غاړه زه او ډاکټر صاحب سيل ته وتلي وو، لوېديځ لور ته د موټرو يو اوږد کتار زموږ خواته را روان و، دا داسې نااشنا موټر وو چې موږ له دې وړاندې هيڅکله نه وو ليدلي. د شاوخوا کليو خلکو د موټرو د کتار پر لور منډې ور وهلې، ما له ډاکټر صاحب څخه وپوښتل چې دا مخامخ نااشنا موټر د څه شي دي؟ دا چې زه هغه مهال ماشوم وم او بيا مې ناڅاپه له خولې دا خبره



ووتله چې شاید امریکایان وي، په اورېدو یې ډاکټر صاحب په څیر څیر راوکتل او بیا یې وویل چې ته څه پوه شوې چې امریکایان دي ؟  
زه نه پوهېدم چې څنگه مې دا خبره له خولې وتلې وه، ډاکټر صاحب تر لاس ونیوم او ویې ویل:

راځه چې ورشو، له نږدې وگورو چې څوک دي، څه خبره ده؟  
دواړه له وېرې پرته د کتار پر لور گرځېدې ور روان شوو، د موټر کتار تنیو ولسوالي ته پر غځېدلي سړک د شمل د سیند په څنگ کې تم شو. په موټرو کې سپاره عسکر له موټرو راکښته شول، د کلیو له خلکو سره یې روغې او مجلسونه کول، موږ هم گامونه گرځېدې کړل چې کتار راڅخه روان نه شي.

له گرځېدې مزله وروسته چې د کتار ځای ته ورسېدو، پوه شوو چې د امریکایي پوځ زغره وال ټانکونه دي، لوڅ سر امریکایي پېغلې او په سلاح بار امریکایي پوځیان د کلیو له ځوانانو سره خبرې اترې کوي. ډاکټر صاحب په ماته گوډه انگېسي له یوه امریکایي عسکر سره خبرې پیل کړې، اوس هم نه پوهېږم چې ډاکټر صاحب به څه ورسره ویلي وي.

دا لومړی ځل و چې زموږ پر خاوره ما د اشغالګرو امریکایي عسکرو ناولي گامونه لیدل، تر لنډ ځنډ وروسته امریکایي پوځیان خپلو ټانکونو ته پورته شول، پر ټانکونو نصب ماشیندارو ته ناست گوته پر ماشه پوځیان په گردونو کې پټ خوب او ستومانی زنگول، ډاکټر صاحب راته وویل چې دا خلک د شرابو معتادان دي، نشه راته ښکارېږي.

کورته پر لاره په فکرونو کې ډوب وم، د شهید طاهر شاه څېره مې په سترگو کې غږېده، سوچ اخیستی وم، زه هم مجاهد شوی وم او د وطن د ازادۍ لپاره له نویو پرديو سره هماغسې د طاهر شاه په څېر د جگړې ډگر ته کېوتی وم.

ماسپښین له ماشومانو سره په لوبو بوخت وم، خو نه پوهېږم په څه پسې کور ته راغلم. زموږ کره نن د ډاکټر صاحب پنځمه وه، نېغ مېلمستون ته ور تاو شوم، خو هیڅوک نه وو. سیده مور ته ور غلم، لومړۍ او وروستۍ پوښتنې مې دا وه:

ډاکټر صاحب څه شو؟

د مور له خبرو پوه شوم چې په ډاکټر صاحب پسې یې کوم موټرسایکل سپور ملگری راغلی و او ورسره تللی دی. د شپې تر ناوخته مې د ډاکټر صاحب څېره له سترگو لرې نه شوه، ما ته یې خندل، مخابره یې راښووه او...



يو مازديگر د همدې خوړ پر غاړه يوازې ناست وم چې ناڅاپه مې د خپل  
کور مخې ته پر تور فوررنر موټر سترگې ولگېدې، کسان ترې را کوز شوي  
او زما له پلار سره ولاړ وو. د موټر په ليدو مې سمدلاسه ډاکټر صاحب را ياد  
شو، په منډه ورغلم او هغه مې وليد. سپينې جامې يې اغوستې وې، وچه  
ډوډۍ او د هغې په منځ کې پاخه شوي پالک يې په لاس کې نيولي وو او په  
خوړلو يې لگيا و.

زما په ليدو موسک شو او ټينگ يې په غېږ کې ونیوم، ډوډۍ ته حجرې ته  
نه راتلل، کوم ضروري کار يې درلود، تلوار يې و.

ډاکټر صاحب محمد حسين ته وويل:

څو ناوخته کېږي، له موټره هغه امانت راواخله چې دلته يې کېږدو.

محمد حسين بې له دې چې څه ووايي، د موټر ډاله خلاصه کړه او درې  
ټوپکونه يې راواخيستل.

ډاکټر صاحب او محمد حسين دواړه زموږ حجرې ته رانوتل، زما پلار  
ته يې وويل:

دا ټوپک به دلته تر هغو امانت ايښي وي چې څو زه بېرته راځم. دا امانت به



له ما پرته هیچا ته نه ورکوي.

بیایې ماته را وکتل او زما د پلار له لاسونو یې نوی تګ تور روسی  
کلاشنکوف راواخیست، ماته یې راکړ:

دازماله خواتا ته ډالی دی، گوره چې لوی شې جهاد به کوي،  
امریکایان به پرې وژني!

زه کوچنی وم، په غېږ کې مې کلاشینکوف هم سم نه شوی نیولای، له  
ډاکټر صاحب سره مې وعده وکړه چې لوی شم خامخا به په همدې  
توپک جهاد کوم.

زه د توپک د ډالی کېدو په خوښۍ کې ډوب وم چې هغه له مور رخصت  
اخیستی و، هیڅ پوه شوی نه وم چې څه وخت تللی دی، دا ځل د تېر په  
څېر خپه نه وم، هغه زموږ په کور کې امانت ایښی و، باوري وم چې ژر په  
خپل امانت پسې بېرته راځي.

## امريکايانو ته تمه

زمونږ کورنۍ يوه اسلامپاله او جهادپاله کورنۍ وه، د پخواني شوروي اتحاد د يرغل پر خلاف په وسله وال جهاد کې مې پلار او وروڼو فعاله ونډه اخيستې وه، د خوست د فتحې پر مهال طاهر شاه له کمونيستانو سره په مخامخ جگړه کې په شهادت رسېدلې و، په چم او گاوند کې زموږ راشه درشه او ناسته ولاړه له هغه چا سره وه چې د پخواني شوروي خلاف جهاد کې يې برخه لرله او مجاهدين بلل کېدل.

زه د خوست ښار عبدالحي حبيبي لېسې زده کوونکې وم، ښوونځي ته د تگ تر څنگ به مې پس له وخته د خوست په ښار کې له پلار سره د دوکان په کارونو کې هم مرسته کوله. پلار مې د خوست ښار په ښاروالۍ مارکېټ کې د لونگيو او څادرونو دوکان درلود. مازديگر به چې له ښاره کلي ته راغلم بيا به د شمل سيند پر غاړه له کليوالو سره کېناستم او له هغو سره به مې د امريکايانو د وحشتونو په اړه بحثونه او مجلسونه کول.

يوه به ويل چې په پلاټي ځای کې امريکايانو د يوې کورنۍ ټول غړي شهيدان کړي، بل به ويل چې ماشومان يې په سپيو دارلې...!  
ځينو به بيا د امريکايي ځواک د ټکنالوژۍ کيسې کولې چې داسې قوت

راغلی چې یو انچ شی له فضا ویني.

زموږ په کلي کې د پاپلي په نوم یو ځوان و هغه به دا خبره ډېره کوله چې که چا د ټوپک شپېلی د امریکایي ځواکونو پر لور ونيوه، ټوپک یې پخپله په لاس کې اوبه کېږي.

ډېرو ځوانانو به بیا دا ډول پوچ تبلیغات ردول، دوی به ویل د دا ډول تبلیغاتو لپاره امریکا په میلیونونو ډالر لگوي چې څوک یې په خلاف د وسلې اخیستلو جرأت ونه کړي.

رنگارنگ اوازې تاوېدې را تاوېدې، خلک گنگس وو، څوک نه پوهېدل چې کومه خبره ومني او کومه دروغ وبولي، یا ولې؟

زه به چې ماښام کور ته راغلم د امریکایي لښکرو د وحشتونو کیسو به مې ذهن سکونډلې و. د دوی په مقابل کې مې احساسات را پارېدل، بیا به مې چې د دوی پر ټکنالوژي فکر وکړ چې خلکو ته ټوپک په لاسونو کې ور اوبه کوي، بیرته به وډارېدم.

سوچ به مې کاوه چې خدای مه کړه که دا خبره رښتیا وي، له دوی سره به جنگ څنګه کوم؟

د راتلونکې تګلارې د ټاکلو پر ځای به مې سترګې پټې شوې او درانه خوب به په خپله غېږ کې د فکرونو له دنیا له ځان سره یووړم.

زه او پلار به ښار ته پلي تلو راتلو، ځکه چې ښار ته نږدې اوسېدو. د کور او بازار تر منځ مو د پلي تګ مزل نیم ساعت وخت نیو، ښار ته د تګ په وخت کې به کله کله په لار کې د امریکایي لښکرو ټانکونه په مخه راغلل، په ټانکونو کې ناستو عسکرو به موږ ته کله نا کله د اوبو بوتلونه، چاکلېټ، بسکېټ او نور د خوراک شيان راغورځول. دوی په دې ډول ځان



بشردوست ښوو، کله کله به مې د دوی خواته میلان پیدا شو چې دا خو داسې ښه خلک دي، موږ ته څنگه ښه شيان راکوي.

داسې به هم کېدل چې کله کله د دوی په لیدو خوښ شم چې گوندې د خوراک یا څښاک یو شی به را وغورځوي، خو کله کله به بیا دوی ډېر تېز او په غوسه تېرېدل، داسې به ښکارېدل چې چېرته د مجاهدینو له برید سره مخامخ شوي دي.

داسې هم شوي دي چې د ښوونځي د رخصتۍ پر مهال (د جمعې په ورځ) به چې زه په کور کې پاتې وم؛ نو وخت پر وخت به شمل ته په دې ورځ د امریکایانو گزمې راتلې، عسکر به د سیند په منځ کې چې اوبه پکې نه بهیدې پلي شول، موږ ماشومانو به چې دوی څنگه ولیدل، د خوراکي موادو د تر لاسه کولو لپاره به مو د دوی پر خوا ورمندې کړې او چیغې به مو ورته وهلې چې Give me one Bottle (یو بوتل راکړه)، دا جمله موږ د دوی لپاره زده کړې وه چې یو شی راکړي، خو نور یې په مانا نه پوهېدلو. کله چې به لارل، موږ به هغه ځایونه پلټل چې ترې پاتې شوي شيان راټول کړو. معمولاً به دوی په داسې ځایونو کې د اوبو استعمال شوي بوتلونه پرېښودل چې بیا به موږ د اوږي په سوځنده گرمۍ کې د اوبو د پټکي په توګه کار ترې اخیست.

## تجاران

شاوخوا دوه کاله به وتلي وو، يو ماښام خړه تياره مخ په زياتېدووه چې زموږ اوبښی سنگين له دوو نورو ملگرو سره يو ځای زموږ کور ته راغی. خوست ته زموږ د کډې له راتلو وروسته د ده دا اول راتگ و.

له سنگين سره دا يو کس ما نه پېژاند، خو دويم کس بيت الله مسيد و. د وزيرستان په درگه کې سنگين د خپلې کورنۍ ماشومان زما په شمول د درس لپاره د جلال الدين حقاني مدرسې «منبع العلوم» ته له ځان سره بېولو، دی مسيد ما همالته ليدلی و، هلته يوازې د درس طالب و. اوس مې هم چې څنگه د ده تپت قد، غمرنگ مخ او پلنه ږيره وليده، را ياد شو. د نااشنا سړي قد لوړ او له رنگه سوړ و.

له ډوډۍ وروسته زما پلار له سنگين څخه د ورسره دوو تنو نورو ملگرو د تعارف غوښتنه وکړه، سنگين دواړه ملگري معرفي کړل، ويل يې د جلغوزيو تجاران دي. دا چې زه هغه مهال په کورنۍ کې تر نورو کشر وم، همېشه به د مېلمنو خدمت او پالنې ته په مېلمستون کې پاتېدم، په دې وخت کې ما د ډېرو خبرو جرأت نه درلود، خو د پلار په غياب کې د دوی له خپل منځي خبرو مې دومره درک کړه چې تجارت خونه کوي، دا چې زموږ په

مېلمستون کې يې تر لسو ډېرې شپې وکړې، بېخي باوري شوم چې د کوم جهادي پروگرام لپاره راغلي دي، ځکه کله کله به يې ما په ورو خبرو کې د شهادت او جگړې کلمې اورېدې.

دوی به ډېر له مېلمستونه نه وتل، يوازې يو او بل مازديگر به ووتلو چې شاوخوا ننداره وکړو، زه به هم لالا «سنگين» په ډېره مينه تر لاس نيولی ورسره بېولم.

يوه مازديگر موږ څلور واړه د شمل خواته وتلي وو چې کوچني وراره مې حمدالله زموږ خواته راغواستل، چې څنگه را ورسېد موږ ته يې وويل چې ابا مو کور ته غواړي. پلار به مې د عادت له مخې هر مازديگر شيرچای څښلو، کله به چې مېلمانه وو په هغوی به يې هم په زور څښه.

مخکې له دې چې د شيرچای په اړه خبره وشي، دوی يو او بل ته وکتل، لالا خپلو ملگرو ته په اندېښمن انداز وويل:

تاسې خو به حاجي صاحب ته کومه خاصه خبره نه وي کړې؟

مولوي بيت الله مسيد ما ته مخ راواړوه او د شفقت انداز يې وويل:

ورکړه! تا خو به دې بابا ته څه نه وي ويلي؟

زه غلی شوم!

بيا مې ورته وويل:

امم څنگه څه؟

لالا وار پوښی کړ:

دا لا ماشوم دی، دا په څه پوهېږي؟

له دې وروسته کور ته گرندي روان شو.

د مېلمستون انگر ته په رسېدو مو وليدل چې پلار مې په لمانځه ولاړ دی او

تر څنگ چاينکه او څو پيالې ايښې دي، ما لالا ته غلي وويل:



هیڅ خبره نه شته، اندېښنه مه کوئ، یوازې د چای څښلو ته یې راغوښتي یو.  
سنگین په حیرانتیا راوکتل، زما په فکر هغه پوه شوی و چې زه د دوی د خبرو  
په اصلي راز رسېدلی وم چې د دوی راتگ د څه لپاره دی او ولې په خوست  
کې منتظر دي؟

درې واړه د مېلمستون په انگر کې پر غوړېدلې قالینه کېناستل، پلار مې چې  
لمونځ ادا کړ او دعا یې وکړه، د ستړي مه شي لپاره دوی ته ور پورته شو.  
ما د بابا جاینماز ټول کړ، وروسته مې څلورو واړو ته د وطني غوا د شیدو  
پیالې ډکې کړې.

د چای د څښلو په وخت کې مې پلار سنگین ته وکتل:  
ورځ مو څنگه وه؟

هغه په ارامه لهجه ځواب ورکړ:  
شکر دی، بېخي ښه وه، خالد راسره وي، چکر ته مویایي او د جوارو د  
کروندو سیلونه راباندې کوي.  
- حالات خراب دي، بیرون بې له ضرورته مه گرځئ.  
سنگین موسک شو:

ولې؟ د عادي تجارانو یې له حالاتو سره څه؟  
بابا مې ورته وویل:

د تجارت خبرې پرېږدئ، تاسې چې دلته راتلئ په هغه ورځ مو له موټر  
چلوونکي سره څه کړي وو؟

د دریو واړو مېلمنو رنگونه ژېړ والوتل، خو مولوي بیت الله مسید بیا هم  
زړه سره راټول کړ، له خندا شین شو. ډېر یې وخنډل او په خندا خندا  
یې وویل:

حاجي صاحب! له موږ هم لار ورکه وه، موږ هم نن پرېکړه کړې وه چې زموږ د سفر اصلي موخه درسره شریکه کړو او ته د روسانو خلاف د یوې لسیزې جهاد تجربې لرې، غواړو مشورې درنه واخلو او خپلې تجربې راته بیان کړې، که گټورې مشورې راکړې موږ به په راتلونکو پروگرامونو او پلانونو کې استفاده ترې وکړو.

د بیت الله مسید له خبرو وروسته ملا سنگین سمدلاسه بابا ته د مېلمنو تعارف پیل کړ، لومړی یې بنی لاس د بیت الله پر اوږه کېښود چې دا بیت الله مسید دی! او بیا یې چپ لور ته د ناست دنگ ځوان په اړه وویل چې یو عرب مجاهد دی او اسدالله نومېږي. په پښتو ژبه د مورنۍ ژبې په څېر گڼېږي. پرونی غوسه او د سندرو د فیتې ماتول هم له دغه عرب ملگري وشول، دی لږ احساساتي دی، هغه موټروان هم له ده څخه خواشیني شوی و. بیا درې واړو وخنډل.

بابا ور غبرگه کړه:

په احساساتي پرېکړو خو مو دا دی امریکا دلته راوسته، نور د احساساتو او جوش پر ځای له هوشه کار واخلي چې خپلو سترو اهدافو ته پر وخت ځان ورسوي، همېشه هڅه وکړئ چې خپل احساسات کنټرول وساتئ. په دې وخت کې بیت الله مسید یو سوږ اسوېلی وایست، لاندې یې وکتل او له ځان سره یې په خپله مورنۍ لهجه وویل: «میژ ته وو چې کله خدای هدایت کي.»

بابا ورته وخنډل:

خو دغړې چې وخورئ پخپله به پوه شی.

د دې خبرې په اورېدو بیت الله مسید وخنډل، و یې ویل:

حاجي صاحب مور و تاسې د وطن خلک يو او اسدالله ته يې اشاره وکړه چې دا غريب له ډېر لرې وطنه راغلی دی، زموږ و تاسې له کلتور سره سم بلد نه دی.

بابا وويل:

نور کومه خبره نه شته، مگر په پښتني ټولنه کې داسې احساساتي کارونه ستاسې د سترو اهدافو په لار کې د خنډ او خنډ سبب کېدای شي. اوس امریکايان په خوست کې دي، د خپلو افغان همکارانو په مرسته د خوست په هره سیمه کې عمليات کولای شي. له هغه موټر چلوونکي سره دې خدای ښه وکړي چې ما ته يې له ښه نېټه دا خبره وکړه چې ستا مېلمنو له ما څخه د سندرو او موسيقي فيتې ماتې کړې، لږ يې وپوهوه چې له بل چا سره داسې عمل و نه کړي، هغوی به پرې پوه شي چې دا طالبان دي، خدای مه کړه ستاسې کورنۍ ته پرې کوم مشکل جوړ شي.

زه د بابا له خبرو وروسته پوه شوم چې هغه له پيله پوهېده چې دوی طالبان دي، خو د مېلمه توب په خاطر يې ځان پرې ناگاره کړی و.

بیت الله مسيد وويل:

هو! حاجي صاحب مور وروسته اسدالله پوه کړ، ان شاءالله له دې وروسته به بيا دا ډول کار نه کوي.

مجلس ډېر په خوند روان و، ټولو له يو بل سره د امریکايانو پر خلاف د جگړې لپاره پر جنگي تکتیکونو او له هغوی سره د جهاد لپاره پر راتلونکو تگلارو خبرې کولې او د يو بل خبرې يې ډېرې په مينه اورېدې.<sup>۱</sup>

۱. بیت الله هغه مسيد و چې د تحریک طالبان پاکستان د تنظیم بنسټ يې کېښود.



## شهيد لوبغاري

څو کاله نور تېر شول. ۲۰۰۸م کال را رسېدلی و، د امريکايي لښکرو د بمبار او شپنيو عملياتو د وحشتونو په غم لرلې کيسې په کليو او بانډو کې د خلکو د پيتاوي د مجلسونو او بحثونو د پام وړ موضوع گانې گرځېدلې وې، د دوی دغو وحشتونو ورځ تر بلې د مجاهدينو ليکې پياوړې کولې او له حاکم نظام سره يې د خلکو فاصله زياتوله او علاقه کموله.

اوس زه د پنځم ټولگي زده کوونکی وم، يوه ورځ چې د ښوونځي له رخصتېدو وروسته د د دوکان پر ځای له کليوالو زده کوونکو سره يو ځای د کور پر لور روان شوم؛ نو د غرمې ۱۲ بجې وې چې د خوست ميخانيکي لېسې پر سړک مو په سلگونو کسان وليدل چې (مرگ پر امريکا) شعارونه ورکوي او زمور پر لور را روان دي. موږ په خپل منځ کې يو بل ته په حيراني وکتل:

دا څه خبره ده؟

هيچا واضح ځواب نه درلود.

موږ لا له يوو بل څخه په پوښتنو بوخت وو چې لاريونوال موږ ته را ورسېدل، له يوه کسه مې پوښتنه وکړه چې څه خبره ده؟

-ولې تاسې تر اوسه نه ياست خبر؟ بېگانه شپه د کريکټ د ملي لوبډلې

لوبغاړی رحمت ولي مسرور امريکايي پوځيانو لومړی شهيد کړی او بيا يې د هغه جسد سوځولی دی...

زه چوپ وم.

نورو خلکو هم پوښتنې کولې او هر چا به په خپله طريقه ځواب ورکاوه. د مظاهره چيانو د خبرو له اورېدو وروسته مې د ښوونځي د کتابونو بکس شاته واچاوه او له مظاهري سره سم مخ پر ښار روان شوم. مظاهره تر لږ څنډ وروسته د خوست ښار مجاهد څلورلاري ته ورسېده، دلته هوايي ډزې راباندې پيل شوې، له ډزو سره متوجه شوم چې مخې ته مو د ملي اردو رنجر موټر راغلل.

مظاهره کوونکي نور هم په جوش راغلل، د ملي اردو د عسکرو موټرو ته يې تيرې بندې کړې، خو کړپا يې په غور و پر کې سمه نه اورېده کېده، موټرو ته د مظاهره کوونکو په نږدې کېدو ډزې لا پسې زياتې شوې، خو دا چې ډزې هوايي وې موږ هم همداسې پر مخ ور روان وو، د ملي اردو پوځيانو چې کله د لاريونوالو له غوسې ډکې څېرې له نږدې وليدې، سمدلاسه يې د ټوپکو شپېلۍ په افقي ډول را ونيوې او خپلو ډزو ته يې دوام ورکړ.

له مخامخ ډزو سره سم مظاهره چيان وپاشل شول، ما سرک ته کتل چې مرمۍ لکه ږلۍ پرې وړېدلې، تېز مې ځان د سرک تر څنگ لښتي ته واچاوه او کړوپه ملا په منډه بېرته د ميخانيک سرک خوا ته روان شوم. ساه مې ډوبه ډوبه کېده، د سرک پر غاړه د يوې ونې سيوري ته کېناستم. د ونې سيوري سوړ لگېده، سوچ يووړم:

-اوس به څومره لاريونوال لگېدلي او شهيدان شوي وي؟ ولې ملي اردو پر موږ ډزې وکړې؟

دې پوښتنو ته مې ځواب نه شوای موندلای، کرل رېبل وو. په نړۍ کې د بشري حقونو دعویدارې امریکا او د هغوی هملاسو پر عدالت غوښتونکي لاریون مخامخ اور ورولی و، دا مرمۍ چې د لاریون پر لوري شنهېدې، په اصل کې کتار شوې پوښتنې وې چې له ما سره پیدا کېدې. په همدې فکرونو او اندېښنو کې ډوب کور ته روان شوم، سخته راته ښکاره شوه چې هغه مرمۍ او دا نارې دې سره وجنگېږي او چیغې دې بریالۍ شي. د ډاکټر صاحب ټوپک ته مې په لومړي ځل ډېره تنده احساس کړه، څو ځله مې په خیال کې د ډزو پر خوا ډزې وکړې، لاریونوال راپسې شول او... کلي ته په رسېدو پوه شوم چې د رحمت ولي مسرور شهادت او د بې گناه لاریونوالو ټپي کېدو پر ټول کلي د غم تیاره راټیټه کړې ده، د هر کلیوال په څېره کې د درد او ویر ژورې نښې نښانې له ورايه ښکارېدې. د کلي د خلکو هم پر "اشغالګرو" او د هغوی پر داخلي "بې رحمه ګوډاګیانو" (KPF) لغتونه ویل.

د KPF په نوم ځایي ملېشو په خوست او شاوخوا ولایتونو کې داسې جنایتونه وکړل چې د کلم جم ملېشي وحشي تاریخ او جنایتونه یې ورو ورو د خلکو له یاده وایستل. دا په ۲۰۰۲ مېلادي کې جوړې شوې.



## ډينجر ځدران

د افغانستان په لروبر کې د امريکايي ځواکونو د خونړيو وحشتونو لړۍ روانه وه. زموږ کور ته به وخت پر وخت د مجاهدينو مشرانو تگ راتگ کاوه او هر ځل يې نوې ولولې راپکې پارولې.

دا مې هم اورېدلي وو چې لالا «سنگين» په وزيرستان کې د حکيم خان په نامه د بدماشانو ډله ختمه کړي ده.

په دې وختونو کې خوست ښار ته له موبايله وروسته تازه امپي تري گانې (MP3) راغلې وې چې ميموري کارډ به پکې ځای پر ځای کېده او پکې موجود غريز فایلونه به يې غبرول.

يوه ورځ له ښوونځي پټ شوم، په خوست ښار کې د سپين جومات تر څنگ په مارکېټ کې د يو کمپيوټر کار دوکان ته لاړم. دا دوکان د ډينجر ځدران په نامه د يوه خوستي ځوان و.

دا داسې وخت و چې په موبایل او کمپيوټر کې د جهادي ترانو او ويډيوگانو ساتل د غير قانوني وسلو تر ساتلو کم نه وو. هيچا زړه نه ښه کاوه چې په خپل موبایل يا کمپيوټر کې دا ډول ويډيوگانې او ترانې وساتي خو زما او د ډينجر ځدران اړيکه پخه او باوري وه. ډينجر ځدران به همېشه ما ته د

مجاهدينو د عملياتو نوې وېديوگانې او ترانې د موبایل میموري کارډ ته کاپي کولې، ما به د وېديوگانو او ترانو د کاپي کولو په بدل کې ده ته پنځوس یا تر دې زیاتې کلدارې ورکولې.

د ډینجر څدران دوکان د مارکېټ په دویم پوړ کې و، یوه ورځ زه د ده تر څنگ ناست وم چې تر مېز لاندې مې پر سپینو A۴ ورقو سترگې ولگېدې، ما یوې پانې ته لاس ور اوږد کړ چې ویې گورم، ځکه د اسلامي امارت نوم پرې لیکلی و. ډینجر څدران مې لاس ټینګ ونیو چې دا امانت دی او نه شې کولای ویې گورې، خو د بیا بیا ټینګار له وجهې مې ډینجر څدران په دې شرط راضي کړ چې هیڅا ته به راز نه وایم.

ده زه د کورنۍ له اړخه هم پېژندلم او په دې هم خبر و چې سنگین زموږ اوسنی دی.

د ورقو د کتلو او لوستلو اجازه راکړل شوه، کله مې چې د پانې د سر لیکل ولوستل پوه شوم چې د مجاهدينو شپه لیکونه (شب نامې) دي او د اسلامي امارت له خوا پکې خلکو ته لارښوونې او سپارښتنې شوې دي، د پانې تر بشپړه لوستو وروسته مې له ډینجر څدرانه وغوښتل چې دا څو پانې زه له ځان سره وړم او مناسبو ځایونو ته یې رسوم. هغه راته وویل چې د دغو ورقو پر چاپ مصرف شوی دی، ما سمدلاسه جېب ته لاس کړ او راسره پنځوسۍ مې ډینجر ته ورکړ.

ورته و مې ویل:

دا یې قیمت! زه نن د عملياتو وېديوگانې او ترانې نه کاپي کوم!

ډینجر څدران په پټه خوله پیسې ور واخیستې.

شپه لیکونه مې ترې واخیستل او د ښوونځي په بکس کې مې ځای پر ځای

کړل، د ښوونځي د رخصتېدو وخت پوره شو. کله چې دوکان ته راغلم دلته ورځ راباندې کال شوه، بېړه مې وه چې ژر کلي ته لاړ شم او د شپې په تیاره کې شپه لیکونه تیت کړم.

مازیگر لمر ولوېد، تیاره خپره شوه، زیاته شوه، د ماخستن لمونځونه په جماعت وشول، خلک چې کورونو ته تلل، زه هم نېغ کور ته راغلم او د بکس ځنځیر مې کش کړ. د ډینجر ځدران چاپ شوې شبنامې مې له بکسه راواخیستې، په بهانه له کوره ووتلم او مخ پر قبله روان شوم.



## دروغجن عيني شاهدان

د ادې غږ مې واورېد:

زوی گله هله سهار دی، لمونځ وکړه!

د سهار لمونځ مې وکړ، د چای له څښلو وروسته دباندې ووتم، نن د جمعې ورځ وه. د ښوونځي رخصت سکون درلود. زه د بېگاني غذا د پايډو په باب څه اورېدو ته منتظر وم. په زړه کې مې د خلکو د خبرو تصور کاوه:

دا شبنامې چا راوړې دي؟ څنگه يې کاغذونه له باده په تېره راگرځولي، څومره ډېر گرځېدلي...

په دې خيالونو کې روان وم، و مې ليدل چې د کلي د جومات تر څنگ ډله ځوانان، مشران او واده راټول دي. ور ورسېدم. هلته يوه ځوان په ډېره جدي څېره خبرې کولې:

بېگه کلي ته تر سلو ډېر طالبان راغلي وو، د هر کور دروازې ته يې ليکونه اچول. دا يې هم وويل چې خلک بايد له دولت سره له همکارۍ لاس په سر شي، که نه بيا د شکايت حق نه لري.

ډول ډول خبرې مې واورېدې، يو بل کليوال را مخ ته شو، قسمونه يې خوړل چې ما يې د گامونو ترپا اورېده، د گامونو ترپا دومره زياته وه چې خبره د

لسو یا شل نفرونه وه، په سل دوه سوه کسه یې هم نه درکوم.  
ځینو د بام له سره د روانو کتارونو خبره هم کوله او ویل یې پر دې لاره راغلل  
او پر هغې لارل. د کلي سپیو ورپسې غپل...  
د کلیوالو خبرو یو باور را پکې غښتلی کړ. ځان له قوته ډک راته ښکاره شو،  
له جگړې او هیجان سره مې مینه ټینګه شوه، د خلکو وېرې خوند راکړ او په  
زړه کې را تېره شوه که تر دې لالوی کار وشي، خلک به څه وایي؟

## د جهاد پیل

په کلي کې د شپنيو ليکونو ټټولو روحیه راکړې وه، خو ځله مې بيا د ډينجر  
ځدران له دوکانه را چاپ کړل، دا ځل مې د خوست په ښار او خپل ښوونځي  
کې تقسيم کړل، د شپې ليکونو د اغېز څارنه به مې پخپله له نږدې کوله او د  
اغېز معلومات يې تر ټولو ما ته ښه کېدل.

يوه ورځ د ډينجر په دوکان کې ناست وم چې يو د پوخ عمر تورږيری کس  
راننوت، له ډينجر سره تر کلک روغې وروسته ما ته معلومه شوه چې دواړه  
د يو بل نږدې ملگري دي. وروسته ږيره ور کس سمدلاسه جېب ته لاس کړ  
او ميموري کارډ يې را وايست، ډينجر ته يې وويل:

دا فارمټ کړه او نوي شيان راته کاپي کړه!

ډينجر چې کله ميموري کارډ کمپيوټر ته واچاوه ما هم د سترگو له کونجونو  
د کمپيوټر سکرين ته کتل، د ميموري کارډ له فارمټ کولو وروسته ډينجر په  
خپل کمپيوټر کې د جهادي ترانو او ويډيوگانو فولډر پرانيست او ږيره ور کس  
ته يې له کتلو پرته وويل:

امير صاحب د کوم ځای ويډيوگانې غواړې؟

زه پوه شوم چې ږيره ور کس تبليغي دی، ځکه يې ورته امير صاحب وويل.



امير صاحب وويل:

خبر شوی یم په وزیرستان کې د مولوي سنگین د جنگونو نوې ویدیو راغلې ده. هغه هم راته واچوه او نورې ټولې نوې راغلې ویدیوګانې هم ورکاپي کړه. د تبلیغې له خبرو وروسته ډینجر ما ته مخ را وړاوه او په سترگو کې موسکې شو. هغه وخت زما خور سنگین ته واده شوې وه او د سنگین دوې خویندې یوه زما ورور ته واده او بله ما ته کوژدن شوې وه.

ډینجر تبلیغې ته وکتل:

دا کس پېژنې؟

تبلیغې زه نه پېژندلم، را و یې کتل، بیا یې وپوښتل:

نه، څوک دی؟

- دا ډېر مهم کس دی، بیا به یې زه درته معرفي کړم.

ما ډینجر ته وويل:

وروسته چې ما ورته معرفي کوي تر هغې دا ښه ده چې دواړه یو بل ته مخامخ معرفي کړي، هم به ما وپېژني او هم به دی مخامخ وپېژنم.

ډینجر وويل:

دا کس د گربزو ولسوالۍ اوسېدونکی او یو مخلص مجاهد دی، د ده تر قوماندې لاندې زیات شمېر چریکي مجاهدین د خوست په ښار کې فعالیت کوي.

د ډینجر د خبرو له اورېدو وروسته مې تبلیغې ته څیر څیر وکتل. دا لومړی ځل و چې د دې نږدې سیمې له یو برحاله مجاهد سره مې وپېژندل. ما ته دا صحنه خیال ښکاره شوه، ځکه چې هغه مهال هیچا د امریکا او د هغوی د جاسوسانو له وېرې چا ته داسې تعارف نه شوای کولای.

تبليغي له دينجر څخه وپوښتل:

دا ووايه چې زه دې ولې داسې ډاډه ور معرفي كړم، اوس دى هم رامعرفي كړه

چې څوك او څه كاره دى؟

دينجر تبليغي ته مخ ور واپراوه:

- دا ځوان د مولوي سنگين د كورنۍ غړى دى، كوم شپه ليكونه چې تا راسپارلي وو، هغه كار د دغه ځوان و چې د خوست په ښار او كليو كې يې خپاره كړل.

د دينجر دا خبرې لا تمامې شوې نه وې چې تبليغي دويم ځل غبره راكړه، زيات خوشاله وو. دواړه څنگ په څنگ كېناستو، پوښتنه يې وكړه:

ملا سنگين څنگه دى؟ حال ورسره لرې؟

ما چې دا ډېر وخت لالا نه و ليدلى، خوامير صاحب ته مې ځان كم نه شواى راوستلاى، ځواب مې وركړ:

ښه دى خو مخامخ رابطه مو نه سره كېږي، وضعیت سره سم نه دى.

د تبليغي ټينگار دا و چې له هيچا سره راز شريك نه كړم او بايد زيات احتياط وشي. له يو بل سره مو د موبایل شمېرې تبادله كړې، وروسته يې راته وويل چې له موږ سره د عملياتو لپاره د وسايلو كمبود دى او زه پوه شوم چې د وسايلو كمبود ته پوره كولاى شې.

- څه ډول وسايل؟ ما پوښتنه وكړه.

هغه وويل:

كه له مولوي سنگين څخه راته د مقناطيسي ماينونو په پيدا كولو كې مرسته وكړې، هغه ستا خبره ضرور مني.

تبليغي ته دا معلومات نه وو چې څو كاله وړاندې چې سنگين له بيت الله

مسيد سره يو ځای زموږ له کوره رخصت شوي، اوس کلونه وتلي دي چې بيا  
مويو او بل نه دي ليدلي. د وسايلو ترې غوښتل هم ما ته سخت و، ځکه  
زه يې د کورنۍ غړی وم او که مې په دې اړه څه ورته ويلي وای، خامخايي  
منع کولم.

خوبيا مې هم تبليغي ته ډاډ ورکړ چې ته به غمه شه چې له هرې لارې  
کېرې ستا پيغام پخپله مولوي سنگين ته رسوم.  
ډينجر ميموري کارډ تبليغي ته وسپاره او نور هغه رخصت واخيست، پخپله  
مخه ولاړ.



د لالا د جنگ ویدیو ما هم نه وه لیدلې، ډینجر ته مې وویل چې ته د مولوي صاحب ویدیو پلې کړه. د ویدیو له پلې کولو سره مې ولیدل چې په د برق په پایو پسې خلک را خړول شوي، د ځینو سرونه غوڅ شوي او ځینې سرچپه را خورند وو...

بدن مې زیر شو، لکه رپرېږېدم چې، له ډینجره مې په تلواره وپوښتل:  
دا څه حال دی؟ دا څوک دي؟ ولې؟  
ډینجر وویل:

ولې دا ویدیو تانه ده لیدلې؟  
- نه نه!

- دا په وزیرستان کې د حکیم خان بدماش کسان دي، ستاسې مولوي سنگین یې کار ور خلاص کړی.  
- ښه ښا، دا هغه خلک دي!  
ډینجر په خوشالي وویل:  
هو هو دا هغه بلاوې دي!

د ویدیو له کتلو وروسته مې بېرته یو څه حواس پر ځای شول، ما د دغو



بدماشانو کیسې هغه وخت اورېدلې وې چې کور مو په وزیرستان کې و او  
زه ډېر ماشوم وم.

ویډیو چې ختمه شوه، فکر مې وکړ چې باید یو ښه کیمره لرونکی موبایل  
پیدا کړم چې هر وخت پکې د لالو د عملیاتو ویډیوگانې وگورم.

## د دوو خویندو مېړه؛

په وزیرستان کې د سنگین او بدماشانو ټکر  
له افغانستان د شورویانو تر وتلو وروسته په قبایلي سیمو (FATA) کې یوازې  
د مجاهدینو تنظیمونه نه وو، بلکې تر څنګ یې د ځایي بدماشانو باندېونه هم  
پیدا شوي وو.

حکیم خان هم یوه داسې ډله لرله چې د ډول ډول سپکو او درنو وسلو تر  
څنګ یې تر شا د پاکستان د پټو ادارو لاسونه هم وو.  
دې ډلې د مهاجرینو تر څنګ د هغه ځای د عامو خلکو ژوند هم ترېخ کړی و،  
هیڅ داسې غیر انساني او ناوړه عمل نه و چې دوی لاس نه و ورباندې پورې کړی. د  
دوی له لاسه په شمالي وزیرستان کې د هیچا سر، مال، ناموس او... خوندي نه وو.  
سیار پاتکونه یې جوړ کړي وو او شپه ورځ به یې له خلکو د ټوپک په زور  
د ماليې په نامه شوکې کولې. که به چا د پیسو د کمولو زاری کولې، دوی  
به ورباندې دوه چنده کولې، ځکه خو خلک مجبور شوي وو چې له اولې  
خبرې سره سم یې په ورین تندي ورکړي.  
یوازې په همدې یې بسنه نه کوله، په میرانشاه کې یې د مخدره موادو د پېر  
و پلور او پروسس مرکزونه جوړ کړي وو.

انسان تښتونه هم هغه لاره وه چې دوی خپلې خطرناکې منګولې ور غځولې وې. تر دې وروسته یې لاسونه د خلکو عزت ته هم ور اوږده شول. کله چې به د دوی پر پاتېک د کوم واده موټر ور برابر شول، دوی په زور د ناوې مخ او لاسونه ورباندې ښکاره کول.

د حکیم خان ورور شهر علي هغه څوک و چې وزیرستانیانو ته یې د نوم په اوږدو کانګې ورتلې. ده په زور د یوه افغان مهاجر خور وکړه. د دوی له ډاره نه قومي مشرانو او نه ځایي حکومتي ادارو سر پسې وگرځاوه. د دوی ډله تر هغه مخکې لا فعاله وه چې افغانستان ته امریکایان راشي. د زور امارت تر ماتېدو وروسته چې کله مجاهدینو قبایلي سیمو ته پناه راوړه، همدغو بدماشانو به له همدې تش لاسو مهاجرینو په خپلو چیک پوائتوونو پیسې اخیستې او ځورول یې. ځینې بهرني مجاهدین یې پاکستانی حکومت ته هم په لاس ورکول چې بیا په امریکا باندې د القاعده د مهمو غړیو په نامه خرڅېدل. په ځینو چیک پوائتوونو کې به دوی له خلکو بوتونه هم وایستل او همداسې لوڅې پښې به یې وشرل.

په خپل عیش او عشرت کې داسې ډوب و چې په هیچا یې سترګه نه ډکېده. د حکیم خان مخکښ ملګري حضرت علي پیرکوتي د یوه سړي دوی لونه یې په یوه وار ځان ته واده کړې وې، خو بیا هم داسې څوک نه و چې لاس یې ونیسي.

کله کله به د نشې په حالت کې بازار ته راووتل، په نه خبره به یې له چا سره جنجال جوړ کړ او بیا به یې په عام بازار کې ضربې وکړې. مړي او زخمیان به یې پوښتنې یوې او بلې خوا ته ولوېدل.

دا وخت په شمالي وزیرستان کې په پټه د امریکا په خلاف د مجاهدینو د

انسجام لږی په ټینگېدو وه، مولوي سنگین د هغو قوماندانو له ډلې و چې ملگري یې پیدا کړي او افغانستان ته د جهادي تشکیلونو لېږل پیل کړي وو. دا چې په افغانستان کې د چاپو او ژمي له وجهې گوزاره سخته وه، مجاهدین به بېرته همدلته راتلل.

اوس چې مجاهدین یو څه په پښو درېدلي وو، ځکه خو به یې وخت پر وخت د بدماشانو د کړنو په اړه د بې زغمه کېدو خبرې کولې. په ۲۰۰۵م کال کې خلیفه سراج الدین حقاني خپل مهم قوماندانان راوغوښتل او د دې بدماشانو په اړه یې ترې وپوښتل چې اوس موږ کومه لاره اختیار کړو. که ټکر کېږي، هغوی هم په منظم قوت اوښتي دي، مجاهدین به لا زیات په سرخوږي واوړي. په دې وخت کې چې به چا څلور یا پنځه کسه هم لرل، قوماندان بلل کېده.

مولوي سنگین په همدې مجلس کې حقاني صاحب ته وویل چې دوی ظاهراً زما ډېر درناوی کوي، که داسې وي چې له منځه یې وړو؛ نو تاسې یې په یو ډول له ما سره په جنجال کې ښکېل کړئ.

دلته هر قوماندان بېل بېل نظر درلود، خو دا خبره د مناسب پلان د جوړولو په خاطر بلې ورځې ته پاتې شوه.

غرمه مولوي سنگین له خپلو څلورو ملگرو سره گډ د خپل بل ملگري سعدالدین مېلمه شو.

له ډوډۍ وروسته سعدالدین ورته وویل:

خوښه دې نه ده چې دا سرف موټر په ډاټسن در بدل کړو، ځکه په غرنیو سیمو کې کمک د اړه ډاټسن ډېر ښه وي.

اسحاق د دوی بل ملگری و، هغه هم دا خبره تایید کړه:



مولوي صاحب بالکل سم درته وايي .

مولوي سنگين وروځي پورته کش کړې:

بيا څه ته گوري؟ بسم الله کړه، ځي چې بارگين ته ځو .

مازديگر لا ډېر نږدې نه و، درې واړه ميرانشاه ته روان شول. د درې خېل عيدگاه

ته چې ورسېدل، په لاره کې د حکيم خان پاتکيانو يو فلاينگ کوچ موټر

درولی و. اسحاق مولوي سنگين ته مخ کړ:

دا خو د سعدالدين د ورور نصيرالدين موټر دی!

د پاتک جمپ ته په رسېدو اسحاق او سعدالدين کوز شول، مولوي صاحب

ځان پناه کړ. دی پوهېده چې که ما وپېژني، شايد زما په خاطر ځان بې

غرضه وښيي.

د حکيم خان د ډلې يو قطاع الطريق چرچکې نومېده، په سرک ولاړ و او دوی

د موټر د پرېښودو خبرې ورسره کولې.

خبرو نتيجه نه لرله، چرچکې پيسې غوښتي او له دوا دغه ډک موټر يې نه

خوشي کاوه.

سنگين درک کړه چې موقع همدا ده. اسحاق او سعدالدين هم چرچکې ته

مورچه شول او سنگين موټر را رهي کړ چې تر جمپ ورها خوا يې ودروي.

د موټر په حرکت سره بدماشانو ډزې پرې وکړې او دلته يې سعدالدين، د هغه

موټروان ورور نصيرالدين او اسحاق وويشتل او ځای پر ځای شهيدان شول.

سنگين په تپي حالت کې له موټره توپ کړل، را کوز شو او جگړه يې پيل

کړه. پر بدماشانو ضربې وچلېدې، په متقابلو ډزو کې اووه تنه بدماشان له

يوې مخې ورپيل شول.

دلته جگړه روانه وه چې سيمې ته نږدې د سنگين مجاهدين ملگري را

ورسېدل، سمدلاسه یې دی موټر ته پورته او شهزاده کوټ کلي ته انتقال کړ. له هغه ځایه یې له شمالي وزیرستانه د مجاهدینو ځایي قوماندانانو ته حال ورکړ، راو یې غوښتل او پر بدماشانو یې د پراخو عملیاتو امر ورکړ، دایې هم ورته وویل چې د بنو لارې ونیسئ، درنه و نه تښتي.

د سنگین پښه په همدې کلیوالي سیمه کې ور پانسمان کړل شوې وه او ورو ورو حرکت یې ورباندې کولای شو. که څه هم دومره زخمي نه و، خو ملگرو یې د میرانشاه روغتون ته روان کړ.

همالته په روغتون کې د خلیفه صاحب له خوا حال ورته راغی چې ځان کور ته ورسوه او استراحت وکړه، خو د ده ځواب دا و چې خو د دوی تخم ورک نه کړم، نه ځم.

که څه هم د خلیفه صاحب په ټینگار کور ته لاړ، مگر دا جگړه یې له کوره رهبري کړه. درې ورځې وروسته د حکیم خان په کور کې حضرت علي پیرکوټی مورچه و، مجاهدینو درنې وسلې نه پرې کارولې، ځکه په کور کې یې ښځې او ماشومان وو.

بالاخره یې جگړې حوصله ماته کړه او له خپل لغړزني هلک سره مجبور شو چې وسله کېږدي او په جگو کړو لاسونو د مجاهدینو قوماندان عبدالمنان احمد ته راووځي.

دباندي مجاهدینو دواړه ونیول او بیا یې حلال کړل.

مجاهدین همدلته خبر شول چې پخپله حکیم خان په کور کې نه شته، د بنو په کوم زندان کې بندي شوی دی. دا کیسه عامه وه، ظاهراً به حکومت بندیان کړل، مگر د پټو ادارو قوت دومره ډېر و چې بله ورځ به بېرته هماغه اش او کاسه وه.

د سنگین په امر دا پیل شوي عملیات د شاوخوا ۲۲ بدماشانو په وژلو سره پای ته ورسېدل.

څه موده وروسته چې حکیم خان کومه ورځ له زندانه را خوشې شو، په دواړه کې نامعلومه کسانو وويشت او ځای په ځای ووژل شو.

د بدماشانو د دې باند تر ختمېدو وروسته، که څه هم هلته د مجاهدينو فعاليتونه ښکاره شول او د خلکو په زړه کې مينه ورسره زياته شوه، خو بل لور ته دې چارې په وزيرستان کې د سنگين گوزاره لا سخته کړه، ځکه خو له خپلې کورنۍ سره گډ له شمالي وزيرستانه د جنوبي وزيرستان مسيدو ته وکوچېد.

د بدماشانو دغه کور تر پایه د سنگين نظامي مرکز او نمايندگي وه، د مدرسي دغه طالب نور په دې سيمه کې په مولوي سنگين بدل شوی و.

## نوي نړۍ

شپې ورځې تېرېدې، زما او د تبليغي امير تر منځ رابطه ورځ تر بلې زياتېده او وخت پر وخت به مو د يو و بل د حال احوال پوښتنه كوله. يو مازديگر تبليغي زنگ راته وواهه چې نن شپه مو كار برابر كړی دی، كه راغلي ساعت به دې تېر شي او هم به نور ملگري وپېژنې. دا وخت مې تازه د ځوانۍ پر درشل گام ايښی و.

له كوره مې په څه بهانه اجازه واخيسته، د ماشام ډوډۍ ته مې ځان په گربز ولسوالي كې د تبليغي امير كور ته ورساوه. په حجره كې يې نور ځوانان هم ناست وو چې شمېر يې دوولسو تنو ته رسېده. تر سترې مه شپې وروسته تبليغي زه دوی او دوی ما ته معرفي كړل او بيا يې زياته كړه:

دا ټول مجاهدين او زما ملگري دي، نن شپه موږ د سړك پر غاړه امريكايانو ته ماين ږدو. ستا په اړه مې لا پرون يارانو ته ويلي وو، ځكه دا ټول باوري ملگري دي، زموږ مشوره پر دې شوې چې ته هم بايد راسره يې، زموږ كار له نږدې ووينې او مولوي صاحب ته يې ورسوي چې موږ د وسايلو په نېستي كې بيا هم څومره زيار گالو او څومره مهم كارونه كوو. ما مخكې له دې چې فكر وكړم، پوره ډاډ وركړ او خبرې مې پيل كړې:



زیات خوند یې وکړ چې په عملي جهاد کې درسره شریک شوم، ستاسې کار به له نږدې ووينم.

له ډوډۍ وروسته مو په جماعت د ماخستن لمونځ وکړ، تبلیغي له کوره خپل روسی کلاشنکوف راوايست، پر ټولو ملگرو یې د تیارسۍ غږ وکړ، ملگرو سمدلاسه مخونه په دسمالونو داسې وتړل چې صرف سترگې یې ښکارېدې. له ما سره دسمال نه و، مخ مې د تبلیغي په څادر د دوی په څېر پټ کړ، تبلیغي راته وویل که کوم څوک نږدې درباندي راغلل او د څراغ رڼا درباندي ولگېده بیا مکمل ځان په څادر پټ کړه چې و نه پېژندل شي.

د تبلیغي له کوره مو پلې مزل شروع کړ، تقریباً پوره نیم ساعت مزل مو په پټیو کې وکړ، وروسته سرک ته ورسېدو. تبلیغي ملگري یو او بل خوا تقسیم کړل، څو تنه ملگري د ماین د ځای پر ځای کولو په کار لگیا شول، زه له سرک سره نږدې د امیر صاحب تر څنگ ولاړ وم او شاوخوا سیمه مې څارله. ترورمۍ خوره وه هیڅ نه لیدل کېدل، صرف د سپیو غپا مو اورېده، په نږدې پټیو کې د چونگېنو اواز به شکمن کړو چې د گزمې عسکر نه وي او هغوی به اوازونه کوي، بیا به متوجه شوو چې د چونگېنو غږ دی.

د ماین ځای پر ځای کولو شل دقیقې وخت ونيو، ملگرو غږ وکړ:

کار خلاص شو امیر صاحب، څو به !

ټول د تبلیغي کره روان شوو. کلي ته په نږدې کېدو یې ټول ملگري ودرول او هر یوه ته یې خپل کور ته د تگ اجازه ورکړه، صرف زه له تبلیغي سره روان شوم. شپه مې له هغه سره وکړه، د سهار له چای څښلو وروسته یو ځای ښار ته په موټرسایکل لاړو. سرک ته مې هیڅ پام نه و چې بېگانه مو ماین چېرته ځای پر ځای کړی دی، خو شمل پله ته په رسېدو پوه شوم

چې لار بنده او پولیس ولاړ دي.  
 کله چې پولیسو ته ور نږدې شوو یوه عسکر وویل:  
 د وړاندې تگ اجازه نه شته، د سړک پر غاړه ماین ایښودل شوی دی، د  
 انجنیري ټیم راغلی خنثی کوي یې. صبر وکړئ، مخ ته مه ورځئ.  
 د پولیس له خبرو وروسته تبلیغي ما ته غلي وویل:  
 بېګانې خواري مو اوبو یووړه!  
 اسوېلی یې وکړ، بیا یې خبره وغځوله:  
 موږ څومره خواري وکړه او د امریکایي تالي خټي جاسوسان ورته لارې څاري  
 او زموږ خواري د پنځو ډالرو د لاس ته راوړلو په خاطر په اوبو لاهو کوي...!  
 ماین لانه و خنثی شوی، موږ بېرته موټرسایکل ته پورته شوو او د کلي پر  
 یوه فرعي لار مو ځانونه ښار ته وایستل.  
 زه او تبلیغي په ښار کې له یو بله رخصت شوو، هغه خپله مخه ونیوه او زه  
 ښوونځي ته لاړم.  
 په دې ورځو کې مې نور د ښوونځي له درسونو زړه تور شوی و، جهادي  
 فعالیتونو ته مې کار ووايه. پخپله په لومړیتوب راته بدلېدل، نور نو په کور  
 کې ښوونځی ښه بهانه وه، خو زه به په جهادي فعالیتونو وتلم. یوې نوې  
 نړۍ ته ننوتلی وم.

## ستري چريكيان

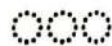
په خوست کې د تبليغي امير صاحب په واسطه له داخلي مجاهدينو سره زما اړيکې ورځ تر بلې پراخېدې، ټولو مجاهدينو په دې خاطر احترام راته درلود چې زه د مولوي سنگين نږدې خپل وم، خو زما له مولوي سنگين سره د جهادي فعاليتونو په اړه هېڅ ډول رابطه نه وه. زه وپريدم چې که هغه راباندې خبر شي خامخا به مې منع کړي، ځکه زما عمر او تجربه کمه وه، خو له بلال سره په اړيکه کې وم. بلال تر سنگين کشر د دوی درېم ورور او راز مې ورسره شريک و.

د سنگين گروپ په دې وختونو کې د فاتح کاروان په نامه مشهور و، بلال هم د يوه قوماندان په حيث فعاليت پکې کاوه. پر جهادي فعاليتونو او گډ هدف سربېره زموږ تر منځ د خپلوې رشتې پر يو او بل زموږ باور نور هم پوخ کړی و. په رابطه کې هم کوم مشکل نه و، يو او بل مو په اسانۍ پيدا کولای شول، کومو وسايلو ته به چې زما يا زما د ملگرو ضرورت شو، زما غږ به پر بلال و، ده او نورو ټولو له موږ ځانونه نه سېمول. له شمالي وزيرستان څخه به يې خوست ته وسايل په پټو لارو رالېږل او تر موږ را رسول.



مور څو نفرو چريکيانو د خوست په ښار کې دننه فعاليت پيل کړی و، په داسې حال کې چې امريکايي ځواکونو د دا ډول مجاهدينو د پيدا کولو لپاره شپه ورځ يوه کړې وه، د دوی له پېژندلو وروسته يې سمدلاسه د دوی پر کورونو چاپې وهلې او دا ډول مجاهدين به يې په کورونو کې دننه شهيدانول. کله کله به ورسره د کورنۍ نورو غړو ته هم زيان رسېده، مگر مور د همدې احساس له مخې چې د وطن د ازادۍ جگړه کوو، دا ډول خطرونه له پامه غورځولي وو، مخه مو کار ته وه. پوهېدو چې که په دې سپېڅلې لار کې شهيدان شوو افغان ولس به راباندې وياړ کوي او د افغانستان په تاريخ کې به مو نومونه او کارنامې په زرينو کرښو وليکل شي.





د خوست ښار په زاړه مارکېټ کې زموږ د يوه خياط ملگري عبدالله خان کوټه وه، له هغه سره زما پېژندگلوي د يوه نږدې ملگري کتاب خان په وسيله شوې وه. کتاب او عبدالله خان يو ځای په همدې کوټه کې خياطي کوله، عبدالله خان گلدوز و، د نارينه وو د جامو غاړې به يې ډېرې ښايسته گلدوزي کولې. په قوم ځدران او په نادرشاه کوټ ولسوالۍ کې اوسېده. له جهاد او مجاهدينو سره يې د زړه له کومې مينه لرله، ځکه خو د ده کوټه د ښار په زړه کې په يوه پټ جهادي مرکز بدله شوه، موږ دې کوټې ته پټ تگ راتگ هم نه کاوه، بلکې ښکاره به تلو او راتلو.

د ځوانۍ مرحله وه، د هيڅ ډول خطر پروا مونه کوله. زموږ په تگ راتگ سربېره عبدالله خان په خپله کوټه کې د موټر ټيپ او غټ لوډسپيکر نصب کړی و چې ښه په ډاډه زړه يې پکې د مجاهدينو ترانې غږولې.

د عبدالله خان په گاوندۍ کې د يوه بل خياط کوټه وه، د هغه کوټې ته به بيا د رخصتو پر مهال د KPF عسکرو تگ راتگ کاوه، موږ يې ښه

پېژندلو، خو د شخصي پېژندگلوي پر اساس يې مشکل نه راته جوړاوه. يا يې له موږ ډار درلود چې د مشکل له جوړولو وروسته به بيا مجاهدين موږ يا هم زموږ کورنيو ته کوم زيان ورسوي.

د عبدالله خان د خياطۍ کوټې په لږ وخت کې د طالبانو د کوټې په نوم شهرت پيدا کړ او ټولو دوکاندارنو د طالبانو د کوټې په نامه پېژندله. دې کوټې ته به له تشکيلونو راستانه شوي مجاهدين هم راتلل چې د ښاري خلکو په څېر لباس به يې کړی و. هر مجاهد به چې دې کوټې ته راوړسېد د سنگر ټوله سترېا به يې يو دم ورکه شوه، داسې احساس به يې کاوه لکه خپل کور ته چې رارسېدلی وي، همدلته به يې له ښاري چريکي مجاهدينو سره د سنگر سرې تودې شريکولې.

زموږ د جهادي فعاليت د ضرورت وړ ټول وسايل په همدې کوټه کې خوندي اېښي وو، له همدې ځايه به مو مجاهدينو ته د فعاليتونو لپاره ورکول.

درې کاله ووتل چې موږ د عبدالله خان له کوټې جهادي فعاليتونه پلاټول او سر ته رسول، له عبدالله خان څخه په دريو کلونو کې يوه ورځ هم موږ پر دې پوه نه شوو چې دی ووايي:

خدای مه کړه ستاسې په سر کوم جنجال راته جوړ نه شي!

## د وزیرستان شپه

زموږ کورنۍ له وزیرستانه بېرته خوست ته په ۲۰۰۱ کې راگرځېدلې وه، وزیرستان زما د خاپوړو وطن و. هره کیسه چې به یې راته کېده ډېر مې په زړه اوږېده. اوس نو زما د مولوي سنگین تر څنگ گرځېدلو ته هم زړه پکې کېده. دا وخت په وزیرستان کې د امریکا خلاف د مجاهدینو جلب او جذب، فعالیتونه په ښکاره ښه په جوش کې روان وو، ځکه خو پلار وزیرستان ته د تگ اجازه نه راکوله. هغه پوهېده چې که مې د مولوي سنگین د خولې اوبه وڅښلې، بیا کور ته د راگرځېدو نه یم. پلار مې د وزیرستان حالات له نږدې لیدلي وو، هغه وخت پر وخت د مولوي سنگین کره تلو راتلو. اوس نو ګلالۍ موده وتلې وه، زما واده هم شوی و، خو واده مو د خلکو له وېرې داسې پټ تېر کړ چې هیڅ کلیوال پرې خبر نه شو. موږ وېرېدو چې هسې نه امریکایانو ته له مولوي سنگین سره زموږ د خپلوی په اړه معلومات وشي. وزیرستان ته مې د تلو تلوسه ورځ تر بلې زیاتېده، زموږ یوه خور په ښو کې اوسېده، دا ښه بهانه کېدای شوه چې د خور لیدو ته ځم. د دې بهانې زړه مې هم اول مور ته وکړ.

مور مې وویل:

له پلار سره به دې مشوره وکړم.

پلار چې زما د تگ له ارادې خبر شو اجازه یې را نه کړه، خو وروسته په دې شرط راضي شو چې په وزیرستان کې به شپه نه کوم، مخامخ به بنو ته ځان رسوم.

سهار وختي مې خپل بکس په لاس کې نیولی و او د غلام خان په اډه کې په یوه سپین رنگه سراج په کې کېناستم. د سوارۍ تر پوره کېدو وروسته موټر د غلام خان پر لور حرکت وکړ.

په لار کې څو ځله د امریکایانو او ملي اردو له چیک پوائنټونو سره مخ شوو، خو له تالاشۍ او پوښتنو گروپونو وروسته به یې د وړاندې تگ اجازه راکړه، د تگ د هدف په اړه به یې چې رانه پوښتنه وکړه، ما دوی ته هم همدغه بهانه کوله چې کور ته مې کړې وه. زه د خور کره روان وم. د کمپاین پر چیک پوائنټ یوه عسکر راته وویل:

گوره په وزیرستان کې څوک ستن درته ونه لگوي، ځانمرگی نه شي!

دوی به فدایي ته ځانمرگی ویل، خو زه په زړه کې ډاډمن وم چې فدایي هغه څوک دی چې د دین د سرلوی او د وطن د ازادۍ په خاطر په خپل ځان پورې بارود تړي او امریکایي ځواکونو ته په رسېدو ځان الوځوي.

په لاره کې د تالاشیو له امله زموږ سفر څو ساعته وخت ونيو، کله چې موټروان پر سړک چپ لاس ونيو پوه شوم چې محکوم وطن «پښتونخوا» ته واوښتو. موټر گړندی روان و، ډېر ژر میرانشاه بازار ته ورسېدو، له رسېدو سره سم په دې فکر کې شوم چې اوس بنو ته لاړ شم او که د بلال دوی کره؟ سره له دې چې ډېر دوه زړی وم، خو د رزمک اډې پر لور مې حرکت پیل



کې، دلته زموږ د کلیوالو د لیلام فروشی دوکانونه ما په ماشومتوب کې لیدلي وو، فکر مې وکړ چې هغوی ته به خامخا د مولوي صاحب د کور معلومات وي چې چېرې اوسي؟

ما ته دا معلومات وو چې مولوي صاحب د امنیتي دلایلو له امله کور څو ځایه بدل رابدل کړی دی، پرېکړه مې وکړه چې نن شپه باید په شمالي وزیرستان کې د مولوي صاحب کور پیدا کړم.

له خوسته مې له بلال سره اړیکه وه، خو دا څه وخت مو اړیکه پرې شوې وه، هیڅ خبر نه وم چې اوس چېرته او په څه مصروف دی.

د لیلام دوکانونو ته چې ورسېدم، ناڅاپه مې په یوه دوکان کې پر فاروق سترگې ولگېدې، فاروق د مولوي صاحب کشر ورور و. هغه زما په لیدو بېخي حیران او سم دلاسه راولاړ شو:

او هووو دا ته یې؟

ما ورته وخنډل:

هو دا زه یم! راغلم.

تینگه غېږ یې رانه چاپېره کړه، څو شېبې مو یو بل په غېږ کې کلک نیولي وو. فاروق زما د کوچنیوالي ملگری و، زه او دی به اکثره وخت یو ځای گرځېدو. له روغېږه وروسته مو په یو او بل کې سترگې داسې نیولې وې لکه دوه عاشقان چې له کلونو بېلتون وروسته یو ځای شوي وي، وروسته مې په دوکان کې له نورو ناستو کسانو سره روغېږ وکړ.

په فاروق کې بېخي زیات بدلون راغلی و، هغه اول ځل خوست ته ماشوم راغلی و، بیا کلونه ووتل چې یو او بل مو نه وو لیدلي. څو کاله وروسته نن زما او دده بیا ملاقات وشو، خو فاروق اوس ډېر لوی شوی و، نوراني مخ

ته يې نړيو تورو برېتو، نرمې ږيرې او پر اوږه پرتو گوډگوتو څڼو ځانگړې  
ښکلا ور ښلې وه.

دوکاندار زما له راتگه وړاندې چای راوړی و، ما ته يې هم د شنه چای يوه  
پياله ډکه کړه، پر چای مې له فاروق سره مجلس هم کاوه. هغه په خبرو  
خبرو کې وويل چې اوس يې کور محمدخېلو ته کډه شوی او دی ميرانشاه  
بازار ته په هونډا جاپاني موټر سايکل ځي راځي.  
فاروق ته مې وويل:

زه له کوره په دې شرط راغلی يم چې په وزيرستان کې به شپه نه کوم او بنو  
ته به ځان رسوم، غواړم ستاسې کره صرف د خپلې خور ديدن وکړم، نور  
شپه بنو ته د هغې بلې خور کره رسوم.

زما د خبرو پر اوږېدو فاروق په کرس کرس وخنډل:

يو خو تاسې د خوست والا دومره ډارېږئ چې په خوله د وزيرستان نوم نه  
شي اخيستلای، هيڅ هم نه شته ياره مه وارخطا کېږه. ملاټرلي ځوانان په  
سنگرونو کې له يرغلگرو سره پر جگړه بوخت دي، وطن به ژر د دوی له  
منگولو ازاد شي، بيا به تاسې سلامونه رالېږئ او موږ به مو سلام نه اخلو.  
ما هم په خدا ور غبرگه کړه:

خدای دې په تاسې افغانستان فتح کړي، بيا موږ مه پېژنئ، پروا نه لري.  
په دوکان کې موزيات مجلس وکړ.

فاروق ساعت ته وکتل:

د لمانځه وخت دی راځه جومات ته لاړ شو، چې لمونځونه ادا کړو بيا به له  
خيره کور ته ځو.

ما بکس راواخيست او فاروق د دوکان په کونج کې دېوال ته درول شوی

کلاشنکوف اوږې ته واچاوه او له ناستو کسانو رخصت شوو.

فاروق وړاندې او زه له شا پسې روان وم، موټرسایکل ته په رسېدو یې ټوپک ما ته راګر. دی وړاندې او زه ورپسې شا ته کېناستم.

له ټوپک سره مې تر دې مخکې یوازې مینه زیاته کړې وه، خو تر دې دمه مې په عام بازار کې اوږې ته اچولی نه و. پر اوږه څوړند ټوپک غرور دومره رازیات کړی و چې فکر مې کاوه ټول بازار ما ته ګوري او زما په تورزنی مجلسونه کوي. که دا ډول په خوست کې د امریکایانو پر کوم کتار برابر شوی وای، فکر مې نه کاوه چې د ټوپک په شاجور کې مې کومه مرمی پرېښي وای، همالته مې ټولې ضربه کولې...

کله چې به موټرسایکل جمپ وخور په څنگ کې د ټوپک شاجور به شرنګ وکړ، دې شرنګا داسې خوند راکاوه چې ما په هیڅ شي کې نه ولیدلی. په بازار کې تر لږ مزل وروسته فاروق راته وویل چې ناوخته کېږي، په لار کې به چېرته لمونځونه وکړو. ما ورته وویل چې واک ستا دی، که دلته یې ادا کوې او که په لار کې او د لارې معلومات هم ما ته نه کېږي.

د خلکو په ګڼه ګڼه کې مو ورو ورو ځانونه سره ګټ ته ورسول، کله چې عمومي سړک ته ووتلو فاروق د موټرسایکل ښکر غرب لور ته تاو کړل او د امین پیکټ خوا ته مو مزل شروع کړ. دا یوه مشهوره پوسته وه چې د میرانشاه بازار لوېدیځ لور ته یې پر یوه کوچنۍ غونډۍ موقعیت درلود. ما فاروق ته وویل:

د ملېشې والا خو به په وسله څه نه وایي؟

د موټرسایکل په غورا کې مې د هغه ځواب سې کړ:



دلته مو له دوی زامن جوړ کړي دي، له ډاره له خپلې پوستې نه شي راکوزېدلای...

په همدې خبرو کې تر امین پیکټ تېر شوو، دغه پیکټ له بازار سره نږدې په یو کیلومترې کې و، له پوستې د تېرېدلو پر مهال مې وکتل چې د تالاشۍ لپاره هیڅ عسکر نه شته.

فاروق ته مې په لوړ غږ وویل:

کور ته زیات مزل پاتې دی که لږ؟

- کور مو له بویې پول سره نږدې په لنډ محمدخېل کې دی، له بازاره څکه وختي راغلم چې په کلي کې له ځوانانو سره فوټبال کوم. په کور کې به مجلس وکړو او بیا به یو ځای فوټبال ته لاړ شو.

پر لاره مو د کوچنیوالي د خاطرو تر څنگ پر روانو حالاتو هم خبرې سره کولې. ما د خوست حالات ورته بیانول او ده د وزیرستان کیسې راته کولې. له ده مې واورېدل چې طالبان ورځ تر بلې قوي کېږي، مولوي صاحب د امارت له خوا د پکتیکا عمومي نظامي مسوول ټاکل شوی دی، ملگري یې هر وخت په پکتیکا کې پر امریکایي ځواکونو تعرضونه کوي او پر کتارونو کمینونه وهي. د ده له خبرو سره مې د وجود وېښتان نېغ شول، له ځان سره مې ویل چې کاشکې داسې ورځ ژر راشي چې زه هم له دوی سره یو ځای په سنگر کې یم، له امریکایانو سره جنگېرم.

لنډ محمدخېل ته په رسېدو فاروق مو تر سایکل چپ لاس ته تاو کړ او د یوه خوړ تر څنگ له لمانځه وروسته مخ پر لوړ د کلیو په کوڅو کې روان وو. شاوخوا درې بجې وې چې له کوڅو په یوه صحرا کې د دوی خټین کور ته ورسېدو، زه حیران شوم چې د یوه ولایت والي او په داسې خټین کور کې اوسېدل!!



فاروق وخنډل:

ته د مجاهدينو مشران په افغانستان کې له واکمنو چارواکو سره مه مقایسه کوه! اوس به په خپلو سترگو هر څه وويني.

موږ له یو بل سره پر خبرو بوخت وو چې د فاروق کوچني ورور یحیی دروازه خلاصه کړه، زما په لیدو یې کور ته منډه کړه، ورپسې موږ هم کور ته ننوتلو. د کورنۍ غړیو یې زما په لیدو داسې احساس وکړ لکه تر اوسه یې چې هیڅ خپلوان کور ته نه وي ورغلي، وروسته پوه شوم چې له وېرې ټولو خپلوانو اړیکې ورسره پرې کړې وې.

د کور په انگرې کې پر یوه غوړول شوي تگر کېناستو.

فاروق وویل:

که مو زموږ پوښتنه نه کوله، لږ تر لږه د خپلې خور پوښتنه خو به مو کوله، تاسې بېخي ځانونه ورکړي وو، دومره ډار او وېره هم خوند نه کوي.

ما په خوست کې د شته مشکلاتو او خطراتو په اړه معلومات ورکړل، دا مې وویل چې همدې ستونزو او خطرونو موږ و تاسې له یو بله لرې کړي یو. په خبرو خبرو کې مې د خور پوښتنه وکړه چې خور او خوریونه مې نه ښکاري، خیر خو به وي؟

فاروق موسک شو:

د خور په لیدو پسې به سمې پښې ټناکې کوې، هغوی د جنوبي وزیرستان شوال سیمې ته کډه شوي دي. که په بازار کې مې حال درته ویلی وای بیا ته کله له ما سره دلته راتلې! خو دا چې اوس دلته راغلی یې سبا به دې شوال ته بوخم، خور به وويني او شپه به هم وکړو، بله ورځ به بېرته راځو. زه بنو ته خم، ځکه یو به مې پلار راباندې غوسه وي چې تا په وزیرستان

کې شپې کړې دي او بل خدای مه کړه هلته حکومت او امریکایان زموږ کورنۍ ته مشکل جوړ نه کړي چې زوی مو د مولوي سنگین کره تللی...  
 - لاندې PCO شته که زیاته اندېښنه لرې کور ته به زنگ ووهې او ډاډ ورکړه،  
 نور مه وارخطا کړه!

د زنگ په خبره لږ ښه شوم، خوبیا هم وېرېدم چې جاسوسان نه وي.  
 یحیی د شیدو چای راوړ او زموږ د ورځې ټوله ستریا یې ورکه کړه. د چای له څښلو وروسته لاندې د فوټبال لوبغالي ته روان شوو. هلته یو دوکان ته ورغلو او له دوکانه مې له مشر ورور قیوم شاه سره په تلیفون خبرې وکړې، قیوم شاه ته مې وویل چې د پوځ د گرځندیز له امله نن په میرانشاه کې پاتې شوم. هغه د ډېر احتیاط خبرې کولې، ویل یې ستا له لاسه دلته کورنۍ ته کوم مشکل جوړ نه شي.

زیاتې خبرې مو ځکه ونه کړې چې هلته موبایل تلیفونونه ټول څارل کېدل، تلیفون مې بند کړ. له دوکانه چې راووتلو په موټرسایکل په یوه صحرا کې د فوټبال جوړ شوي لوبغالي ته لاړو، هلته ځوانان راټول وو او د فاروق انتظار یې کاوه. له ځوانانو سره تر روغې وروسته دوی د فوټبال لوبه پیل کړه او زه یوې څنډې ته کېناستم، هم مې د لوبې ننداره کوله او هم مې څنگ ته له ایښي ټوپکه خوند اخیست. د نندارې په وخت کې مې شېبه په شېبه پر ټوپک د لاس له تېرولو هم خوند اخیست.

## څلور سوه کلداری

له څو کلونو وروسته، نن سهار په وزیرستان کې را وینښ شوم. له دې ځایه زموږ د کلهې تر تلو وروسته څو کاله بعد بیا دلته دا زما لومړۍ شپه وه. د جای له څښلو وروسته په دې فکر کې وم چې شمالي وزیرستان شوال ته څنگه او پر کومه لار لاړ شم؟

فاروق مخاېره په لاس حجرې ته راننوت او ما ته یې د تگ وویل. ما ته مې بکس را یاد شو، ده ته مې یې د را اخیستلو وویل، خو ده نظر دا و چې دلته یو ځل مولوي صاحب ته ورځو. ما دېوال ته ځړول شوی د فاروق ټوپک راواخیست او څنگ ته مې واچاوه. خوښ وم، له ډېرې مودې وروسته د مولوي صاحب لیدو ته روانېدم.

فاروق موټرسایکل تر هنډل وهلو وروسته همداسې چالان پرېښود، ما ته یې ویل چې له لالا به د لارې خرڅ هم واخلو.

ما ته په زړه کې را تېرېدل چې خرڅ مهم نه دی، د ده لیدل مهم دي. فاروق وخنډل او بیا یې پر شا وټپولم:

یاره همېشه دې تلوار وي.

لږ وروسته دواړه کلي ته په یوه ور کښته شوې لاره ور روان وو. تر لږ مزل

وروسته له موټرسایکله کښته شوو، موټرسایکل مو همدلته د کلي په هوار میدان کې پرېښود او موږ د کلي په کوڅه کې پلي روان شوو. یوه خټین کور ته ورسېدو، د دروازې تر ټکولو وروسته له کوره غبر راغی:

څوک یاست؟

فاروق خان ور وپېژاند، دروازه خلاصه شوه، د دروازې له خلاصېدو سره سم یو ښایسته ځوان رښکاره شو چې سرې څنې یې پر اوږو ول ول پرتې وې او سپین وزیرستانی پکول یې پر سر و. له فاروق سره یې په خندا روغېږ او سترې مه شي وکړل. زه فاروق ورته معرفي کړم، ویل له خوسته راغلی، مېلمه دی. زه پوه شوم چې زما په اړه یې مخکې له مخکې ده ته ویلي دي.

ځوان وویل:

دا خو د امریکایانو له وطنه راغلی دی!

فاروق ورغبرگه کړه:

هو هو د امریکایانو له وطنه راغلی دی!

ځوان بیا په خندا شو:

- هسې نه ډرون ته مو په گوته کړې او GPS دې نه وي راوړی!

په همدې ټوکو ټوکو کې یې له ما داسې غېږ تاو کړه لکه دوو پخوانیو ملگرو چې کلونه کلونه یو بل نه وي لیدلي.

دا ځوان خلیفه عمر و، د وزیرستان د لنډ محمد خېل اوسېدونکی او د مولوي سنگین موټروان.

موږ درې واړه حجرې ته لاړو او په حجره کې مې سمدلاسه پر مولوي سنگین سترگې ولگېدې، خپل وزیرستانی پکول یې د کټ پښې ته ځوړند کړی او



سرتور سر په کټ کې پروت و. تورو څڼو، پناوې ږیرې او شخو برتونو یې نوراني مخ ته لا ښکلا وربښلې وه.

زما په لیدو یې سمدلاسه پکول پر سر کړ او له کټه راپورته شو، په خوشاله غبر یې وویل:

ماشاءالله! دا خو ډېر لوی شوی یې!

لالا مې له هغه راهیسې بیا مخامخ نه و لیدلی چې له بیت الله مسید او یوه بل عرب ملګري سره زموږ کره راغلی و. اوس پر هغه وخت کلونه تېر اوښتي وو.

له تاوده روغې او سترې مه شې وروسته یو بل ته مخامخ پر کټ ناست وو، فاروق راسره کښاست.

خلیفه عمر زما او د فاروق مخې ته مېز کېښود او د شنه چای پیالې یې ډکې کړې. ما او مولوي صاحب له یو او بله د کورونو د حال او احوال پوښتنې کولې، خلیفه عمر لاندې پر غوږېدلي فرش د پیکا په پاکولو لگیا و.

ډېرې خبرې مو وکړې، مولوي صاحب پرله پسې پوښتنې وکړې:

امریکایان خو به مو په تکلیفوي نه؟ د خوست د خلکو رویه څنګه ده، له امریکایانو سره جوړ دي، که مخالف؟ او څنګه یې بولي چې د خوست خلک به له امریکایانو سره جهاد وکړي که به همکار ورسره پاتې شي؟ دا ډول ټولو پوښتنو ته مې په نوبت د ځواب کوښښ کاوه. ما ورته دا هم وویل چې په اوسني وخت کې د امریکایانو خلاف د جهاد نوم اخیستل د ځان وژنې په مانا ده. سره له دې چې موږ په خوست کې په ځان ډېر خطر منلی و، د عبدالله خان په کوټه کې چې مو کومې چارې تنظیمولې، اسانه خبره نه وه، خو ده ته مې له دې ډاره کیسه نه شوای کولای چې په دې

عمر يې په دې جريانونو ور گډېدو ته نه پرېښودم. پسې زياته مې کړه چې امريکايان ډېر قوي جاسوسان لري، امريکايي نظامي کمپونو ته په ثانيه کې خبره رسېږي، ځينې خلک چې بيا له امريکايانو کرکه لري هغوی له وېرې سپن نه وهي، هر څوک دې وېرې اخيستی چې د امريکايانو له خوا بندي يا ونه وژل شي.

بيا مې د خپل راتگ کيسه ورته وکړه چې که امريکايان راباندې خبر شول، شايد کورنۍ ته مې زيات مشکلات پېښ شي، ځکه خو مې پلار نه غوښتل چې په وزيرستان کې پاتې شم.

زه بنو ته تلم خو دلته پاتې کېدو ته مې خداى خبر څنگه زړه کلک کړ چې تاسې او خپله خور ووينم.

مولوي صاحب وويل:

دلته به زيات احتياط کوې، زيات خلک د کاروبار او د مجاهدينو د خواخوږو په نامه راځي، خو اکثريت يې امريکايانو ته په دې نامه معلومات ټولوي، خداى مه کړه چې داسې څوک دې وويني او بيا په خوست کې مشکل درته جوړ کړي.

بيا يې فاروق ته زما په اړه وويل چې په خلکو يې مه وينه، ځکه کور يې د امريکايي ځواکونو په گاونډ کې پروت دی، سبا به کوم مشکل ورته جوړ وي... فاروق ډاډ ورکړ چې هيچرته مې نه دی بېولى، اوس يې د خور ليدو ته شوال ته بيا يې سمدلاسه بنو ته رخصتوم.

فاروق مولوي صاحب ته ور فهموله چې ناوخته کېږي او پر دې هم پوه نه شوم چې هغه يې څنگه په سترگو کې پوه کړ چې بايد څرخه راکړي. مولوي صاحب وخنډل:

د شوال منزل زیات دی، لاره یې هم خرابه ده، درباندي ناوخته کېږي. د موټرسایکل ټانکې په څلور سوه کلدارې ډکېږي، عمر به څلور سوه درکړي. ما هم ورته وخنډل:

هو څلور سوه زیاتې لا هم دي!

له مولوي صاحبې مو رخصت واخیست او ده پر خلیفه عمر غږ وکړ چې ډرون وگوره چې کوم لور ته گرځي؟

خلیفه عمر اسمان ته وکتل، موږ هم مغزي کاره او سترگې هسکې کړې، غالباً پنځه یا شپږ ډرون الوتکې به گرځېدې، داسې ښکارېده چې زموږ پر سر گرځي او همدا حجره تر څار لاندې ده.

خلیفه عمر مولوي ته ور غږ کړ:

د ډرون په دایره کې موږ یو او له موږ گرد چاپېره تاوېږي، نور دې خدای خیر پېښوي.

خلیفه عمر موږ په دروازه کې رخصت کړو، ویې ویل:

که بیرون درسره ووځم، بیا خلک پوهېږي چې مولوي سنگین دلته راغلی دی. فاروق ته یې ۳۰۰۰ کلدارې ورکړې او بیا د شوال پر لور روان شوو.

## ټليفون په صندوق کې

موږ له مولوي صاحب سره تر ليدو وروسته په موټرسايکل دا ځل د جنوبي وزيرستان په خنډو کې د شوال پر لور روان وو. شوال په شمالي وزيرستان کې د پکتيکا له برمل ولسوالۍ سره نښتې سيمه ده. له ما سره د فاروق مخابره او ټوپک هم وو او مخ مې په دسمال کلک تړلی و. د ټوپک چې کړچا ختله دې شور و شرنگ ډېر خوند راکاوه. دسمال بيا زما امنيت ساته، زه يې له هغو خلکو پټولم چې بېرته يې خوست ته زما حال ووږي.

د شوال په کنډ و کپړ لاړو کې تر څو ساعته مزل وروسته موټرسايکل را پنچر شو، خو د پنچرۍ سامان ټول په موټرسايکل کې موجود و. ما به هره لحظه فاروق ته ويل چې کله به رسېږو؟ هغه به خبره په خدا خلاصوله او ويل به يې بس رسېږو، زه وروسته پوه شوم چې شوال نږدې نه دی. پنچري په څو دقيقو کې ونيول شوه او بيا مو مزل پيل کړ. د موټرسايکل له لاسه مې په پښتورگو درد شو او نور مې په ځان کې د تگ شيمه نه لیده، خو فاروق پوه کړم چې هغه مخامخ لاندې کور چې ټاپو پرې ښکاري، د دوی کور دی.

د کور په ليدو مې په وجود کې ارامي او خوشالي حس کړه. موږ ورو



ورو د نېسترو په منځ کې کور ته لاره لټوله، د مازدیگر لمر په ډوبېدو و چې د کور مخې ته کښته شوو. موږ دواړو له ځانه خاورې دوږې څنډلې چې دروازه خلاصه شوه، تر فاروق مشر ورور بلال ټوپک په لاس له کوره راووت.

زما په لیدو یې په حیرانۍ چیغه کړه:

اوهو! دا ته څنگه دلته راغلی یې!؟

بیا مو په خندا خندا غېږې سره ورکړې.

درې واړه کور ته ننوتلو. د کورنۍ ډېرو غړو موږ پر موږ د پرتو دوږو او خاورو له امله نه پېژندلو او ځینو بیا له دې امله نه پېژندلم چې څېرې مې بدلون کړی و او ډېر وخت وروسته راغلی وم.

حجرې ته لاړو. د بلال جامې مې واغوستې، خورینو په حیرانۍ ځیر ځیر را کتل، زه یې نه پېژندلم.

دوی ته ډېر وخت څوک نه وو راغلي او له حالاتو بېخي ناخبره وو، په ډېره مینه یې د ټولو خپلوانو د حال او احوال پوښتنه کوله.

دا شپه موږ ډېره نارامه تېره کړه، د شوال په کنډ وکېر لارو کې د موټر سایکل گړندي مزل بند په بند مات کړي وو، سهار مو چې میرانشاه ته د تگ تصمیم ونيو، خور مې راته ویل مه څه څو شپې وکړه، ډېر وخت وروسته راغلی یې. شاید د ډېرې ستړیا وجه هم وه، د خور خبره مې ومنله او درې شپې مې نورې هم له دوی سره وکړې.

په شوال کې د مولوي صاحب په کور کې ستلايټ ټلیفون و، خو ما نه غوښتل چې په خوست کې پرې له خپلې کورنۍ سره اړیکه ونیسم، ځکه دوی هم دا ټلیفون د زیات ضرورت پر وخت استعمالاوه، نور به د مولوي

صاحب له پلار سره چې ټولو بابا باله، په صندوق کې ایښی و، هغه مهال  
دا تلیفونونه هم تر کلک څار لاندې وو.  
ډاډمن وم چې په کور کې ټول پوهېږي چې زه د مولوي صاحب دوی  
کره یم او داسې څوک مې هم شاید ونه شي لیدای چې بېرته حال  
خوست ته ورسېږي.

## خیانت

سخته یخني وه. دا درېمه ورځ وه چې موږ د بلال په تور هایلکس موټر کې د شوال ټولې درې داسې وکتلې لکه ورغوی. ما له سرو شاجورو ډک شین کمر بند تر ملا تړلې و او دا درې شپې داسې تېرې شوې لکه درې دقیقې.

دلته له دریو شپو وروسته باید تللی وای، دوی ته مې هم قناعت ورکړ چې بنو ته تگ مې اړین دی. دوی پوهېدل چې دلته زیات تم کېدل راته په خوست کې ستونزې جوړولای شي، خو بلال هم د شمالي وزیرستان تگ ته تیار شو. حافظ بلال ویل چې موږ یې ناوړغه ده:

زه به هغه هم په ډاکټر وگورم، ټول به یو ځای لاړ شو!

زه پوه شوم چې د مورکۍ ناروغۍ د اندېښنې وړ نه ده، خو د بلال زړه تنگ شوی، په موږ پسې خپه ښکارېده.

میرانشاه ته تر روانېدو وړاندې مو موټر سایکل د بلال د موټر په بادۍ کې وتاړه، ما او فاروق له بلال سره یو ځای د میرانشاه پر لور حرکت وکړ. تر اووه ساعته مزل وروسته ماسپین ناوخته په لنډه محمد خېل کې د دوی کور ته ورسېدو. پر ټوله لار مو جهادي ترانې او نظمونه اورېدل او زموږ پام یې بدل کړی و.

په کور کې تر لږ دمې وروسته کلي ته ووتلو او بلال له ځوانانو د

حال احوال پوښتنه وکړه، دوی د یو بل په لیدو زیات خوښ ښکارېدل،  
ځکه څه موده یې یو او بل نه وو لیدلي، دا شپه مې همدلته په لنډ  
محمد خېل کې وکړه.

سهار وختي مې له فاروق څخه رخصت واخیست او وعده مې ورسره  
وکړه چې له بنو بېرته درباندي راگرځم. بیا له بلال سره یو ځای په  
موټر کې میرانشاه بازار ته روان شوم، هلته په نږدې کېدو د رفیق په  
نامه کوم کس پر بلال په مخابره کې غږونه کول، هغه وخت د بلال د  
مخابرې نوم زاهدي و.

رفیق د نکې ولسوالي اوسېدونکی دا مهال په وزیرستان کې د مولوي  
سنگین استازی او د اړیکو مسوول و.

کله چې بلال له رفیق سره رابطه وکړه، هغه عاجل خپل دفتر ته  
وغوښت.

حافظ بلال ما ته وویل:

یو ځل به دفتر ته ورشو خدای مه کړه کومه پېښه نه وي شوې، ځکه  
بل وخت یې دومره عاجل نه یم غوښتی.

ما هم ورسره ومنله او دواړه گړندي د دفتر پر لور روان شوو.

د رفیق دفتر د میرانشاه بازار د درې خېلو سرای په یوه کرایي کور کې و،  
دفتر ته په رسېدو له سترې مه شپې وروسته رفیق بلال ته وویل چې  
ملگري ضرور غوښتی یې او مشخص ادرس یې ورکړ. موږ راوگرځېدو او  
له بلال مې وپوښتل چې خیر دی چا غوښتی یې؟

بلال وویل:

لالا غوښتی یم!



زہ ہم خوبن شوم چي له مولوي صاحب سره په ليدو سربېره به  
رخصت هم ترې واخلم او بيا به له خيره بنو ته ځم.

چونگي چوک ته په رسېدو بلال موټر د لنډ محمد خېلو پر لور تاو کړ،  
له څه مزل وروسته مې ترې پوښتنه وکړه:

مولوي صاحب چېرې دي؟

هغه وويل:

په لنډ محمد خېلو کې دي.

دا چې موږ له ميرانشاه بازاره کافي مزل کړی و، ځکه مې ورته و نه  
ويل چې زه کوزېږم او بنو ته ځان رسوم.

محمد خېل ته په رسېدو يې په ځانگړي نمبر له خليفه عمر سره اړيکه  
ونیوه او هغه راته خپل کور وښوو چې هلته ورشو.

دا چې څو ورځې وړاندې ما مولوي صاحب د خليفه عمر په کور کې  
له له فاروق سره ليدلی و؛ نو بلال ته مې ويل، دا ښه نه ده چې مولوي  
صاحب هر وخت په دې کور کې پيدا کېږي، بايد خپل موقعيت په  
دوامدار ډول تغير کړي.

ده وويل:

مولوي صاحب اوس د ډرون له تکتیک سره پوره بلد شوی، د استراحت  
ځای ډېر په فکر ټاکي.

د خليفه عمر کور ته په رسېدو زه په موټر کې کېناستم او بلال کور ته  
ورغی، له لږ ځنډ وروسته فاروق هم راوړسېد.

ما دروازه خلاصه کړه، له موټره کېننه شوم، هغه زما په ليدو زيات  
خوبن شو، په موسکايې را وکتل:

لکه چې زړه دې نه ځي؟

ده ته مې کیسه وکړه:

عاجل یې را وغوښتلو. خدای دې وکړي چې کومه پېښه نه وي شوې. فاروق تر ډېره په موټر کې راسره ناست و، یو ساعت مجلس مو سره وکړ. بلال د خلیفه عمر له کوره راغی. فاروق وپوښت، هغه وویل لالا په کور کې یو عاجل کار را وسپاره، زه باید همدا اوس شوال ته حرکت وکړم. زما نظر دا و چې اوس خو ډېر ناوخته دی سبا به لاړ شي، ده وویل چې کار عاجل دی باید ځان ورسوم، که ته له ما سره ځي ستا خوښه او که همدلته له فاروق سره پاتې کېږي هم سهي ده. حافظ بلال مو شوال ته رخصت کړ.

زه او فاروق د خلیفه عمر کور ته لاړو، له مولوي صاحب سره مو ولیدل، خو دا ځل د تېر ځل په پرتله بدل ښکارېده، په کوټه کې دننه یې قدمونه وهل، داسې اېسېده چې کومه بده پېښه شوې ده. رنگ یې الوتی و، موږ ته یې څه نه ویل، کوښښ یې کاوه چې ځان عادي وښيي، صرف دومره یې وویل چې په شوال کې کوم مهم کار و ځکه مې بلال ولېږه.

فاروق له کوټې دباندې له خلیفه عمر سره پر خبرو و، ما دننه په کوټه کې په داسې حال کې له مولوي صاحب سره مجلس کاوه چې زه پر کټ ناست وم او ده د پام بدلولو په غرض قدم واهه. ما مولوي صاحب ته وویل:

سبا خو زه بنو ته ځم، تر هغې داسه ده چې نن لاړ شم، که کوم خدمت نه وي ما ته اجازه راکړئ.

مولوي صاحب لڙ غلی شو او بيا بي وويل:

نه، اوس ناوخته دی ته باید نن شپه وکړې، شاید سبا مې په کار شي،  
که خوبه مې شوه بيا تا هم شوال ته لېږم.  
ما په حیرانی وپوښتل:  
بيا به شوال ته ځم؟!؟

مولوي صاحب بي له دې چې را وگوري، ارام وويل:  
هو! خو تر سبا به معلومات وشي.

مولوي صاحب د پکتیکا والي او نظامي مسوول و، ما خويې هسې هم  
خبره پر ځمکه نه شوای غورځولای، و مې ويل:  
ستا هر امر ما ته د سر په سترگو قبول دی!

زه او فاروق د خليفه عمر له کوره راووتلو، د ماسپښين لمونځونه مو لاندې  
د يوې چينې پر غاړه وکړل، مازديگر مو هم د کلي په دوکانو او پټيو  
کې يو ځای تېر کړ. فاروق د نورو ورځو په پرتله خپه ښکارېده، زه پوه  
شوم چې خامخا څه کيسه شته چې دی خپه دی.

د ماښام ډوډۍ مو چې په کور کې وخوړه او د خوب لپاره د يوه گاونډي  
حجرې ته لاړو او پر دوو جلا ايسو څنگ په څنگ چپرکتونو پرېوتلو، فاروق  
د خوست د حالاتو په اړه پوښتنې شروع کړې، خوندور ښار مو روان و.  
د مجلس په منځ کې فاروق راته وويل:

خالده! موږ ته يوه بده مساله پېښه شوې ده، دعا کوه چې خدای مو  
له بدنامي وساتي.

خير دې وي، څه مساله؟

د فاروق غږ مې واورېد:

زموږ امریکنی تښتېدلی دی!

چوپ شو، بیا یې خبرې پیل کړې:

خدای مه کړه خلک به دا فکر کوي چې دوی پیسې پرې واخیستې،

خلک به ډول ډول تهمتونه راباندې لگوي او پیغورونه به راکوي...

د فاروق د خبرو په اورېدو مې ټکان وخوړ، د امریکایي په نیول کېدو

زه په خوست کې خبر وم، خو داسې پوه نه وم چې د مولوي صاحب

ملګرو نیولې او بیا د مولوي صاحب په کور کې ساتل کېږي.

ما په تلواره وپوښتل:

دا څه وایې فاروقه؟ څنګه تښتېدلی؟؟

- نن ناوخته سچنا د سټلايټ ټلیفون په وسیله لالا ته زنگ کړی و چې

ستاسې په کور کې موجود امانت خیانت شوی دی، ژر ځان راوړسوه،

لالا ځکه بلال عاجل شوال ته ولېږه...

بیا ما او فاروق د شپې تر نیمایي ورهاخوا لا هم د نیول شوي امریکایي

«برګډال» په اړه خبرې کولې.

له اډې څخه د برګډال د راوتلو او بیا یې د مجاهدینو په لاس کې د کېوتو

په اړه رنګارنګ اوازې خپرې وې، فاروق ویل چا به ویل چې له کومې

نجلۍ سره یې تار و، د هغې لیدو ته روان و چې مجاهدینو ونیو. چا بیا

ویل چې په نشه کې راوتلی و، کله چې مجاهدینو ونیو، بیا یې نشه

الوتې وه، داسې هم ویل کېدل چې په خپله ډله کې تر شا پاتې شوی

او نور ترې تللي وو چې بیا ده لاره غلطه کړې وه...

ما او فاروق دا شپه تر ډېره د برګډال د تېښتې په اړه خبرې وکړې، ما به

پرله پسې پوښتنې کولې او فاروق به کوبښن کاوه چې حتما یې ځواب



کړي، وروسته یې غږ ورو خوبولی شو چې بیا دواړه ویده شوي وو. سهار د چای له څښلو وړاندې مو ځانونه سمدلاسه د خلیفه عمر کور ته ورسول چې مولوي صاحب ووينو، هغه په کټ کې بالښت ته څنگ وهلی و او مخې ته یې د لرګي پر کوچني مېز د شنه چای ډکه پیاله ایښې وه، د کټ بازو ته یې روسی کرینکوف ولاړ و. مولوي صاحب پوه شو چې دوی هم د برگېال له تېښتې خبر شوي دي، سوړ اسوبلی یې وایست:

موږ باید الله جل جلاله ته متوجه شو او د هغې گناه ښښه ترې وغواړو چې له امله یې موږ په دې سخت امتحان کې گیر یو. لاس یې د څنگ پر دېوال ولگاوه:

لومړی مې فکر وکړ چې مورکی په حق رسېدلې ده، ځکه ابا راته په تلیفون کې صرف دومره وویل چې عاجل کور ته ځان را ورسوه! وروسته چې کله بلال راغی او هغه راته وویل چې مورکی خو ما دلته راوستلې ده؛ نو بیا مې د ستلايت له لارې له سجناسره حال وشو، د هغه کور زموږ د کور تر څنگ دی، راته و یې ویل چې ستاسې په کور کې موجود امانت خیانت شوی دی ځان را ورسوه.

مایې خبرو ته غوږ نیولی و، خو پوهېدم چې ډېر خپه او غوسه دی، ځکه خو مې د ځواب لپاره مناسب توري نه شوای موندلای.

د سجناس خپل نوم خالد خان سید و. دی وروسته د حکیم الله مسید ځایناستی شو. د سجناس نوم ځکه پرې پوخ شوی و چې په مکین بازار کې په همدې نامه یو لېونی و او هغه به ده ځوراوه، بالاخره خلکو د هغه لېوني سجناس نوم پر ده او د ده نوم پر هماغه لېوني کېښود. یو وخت

هندي رسنيو يو تحليل پرې ليکلی و او هلته يې خالد خان سيد له هندي فلمونو متاثر کړلی و چې گواکې دا نوم يې د همدې اغېز له مخې د هند له سينمايي اکرانو کاپي کړی دی.

له مولوي صاحب سره تر نيم ساعت مجلس وروسته هغه راته وويل: زما تره سربلند «قيوم» شوال ته روان دی، ته هم ورسره لاړ شه هلته په کور کې له بلال سره څوک نه شته، په تابه يې لاس ازاد وي او ټينگار يې راباندې وکړ چې د امريکايي له تېښتې څوک در نه خبر نه شي. بيا يې فاروق ته مخ وړ واپاره:

ته له سربلند سره رابطه وکړه چې کوم ځای ته راوړسېده او بيا خالد ژر ورسوه.

فاروق د خليفه عمر په مخابره کې له سربلند سره رابطه وکړه او مولوي صاحب ته يې وويل چې ادا «سربلند» پر سرک ولاړ دی، زه به خالد ورسوم. ما سمدلاسه له مولوي صاحب څخه رخصت واخيست او له فاروق سره پر موټر سايکل سپور شوم. د محمد خېلو پر عمومي سرک مو شين رنجر موټر وليد چې سربلند او د مولوي صاحب مورکې پکې ناست دي، له دواړو سره تر سترې مه شي وروسته مو د شوال پر لور حرکت وکړ. د لومړي ځل و چې ما رنجر په وزيرستان کې وليد.

## په تيارو کې پټ لتون

په همدې رينجر کې مو د شوال په لوري په ډېر شدت حرکت پيل کړ. يو ځای د موټر ټاير داسې تېرې ډبرې وواهه چې پټاو شو، خو ژر ژر يې شټاپنی ور بدله کړه او بيا مو حرکت ته ادامه ورکړه.

لمر په نيمايي اسمان کې و چې موږ له وزيرستانه مزل پيل کړ، تر شوال پورې داسې وخت ورسېدو چې سيوري ږنگ او اوږده شوي وو. د شوال د منگړيتي ملکشی په منډيې کې د بلال موټر ولاړ و، سربلند ته مې وويل چې زه بايد دلته دوی ته ورکېښته شم، ته به ناروغان کور ته ورسوي. هغه موټر ودراره، زه ترې کوز شوم. د رنجر ټايرونه واوښتل او بيا يې غبر ژر ژر لرې شو.

حافظ بلال دلته له رازمحمد خان «کرفي»، محمد، عرفات او دوو نورو ملگرو سره له غره راکېښته شوی و چې دلته د منډيې په يوه دوکان کې چای وڅښي. له دغو کسانو سره مې پېژندگلوي وشوه چې کرفي د شمالي وزيرستان داور او محمد او عرفات د پکتيکا د زېږوک ولسوالۍ ځدران وو. دوکان ته په ننوتلو مې پر دوی سترگې ولگېدې، شپږ واړه په دوکان کې پر يوه تېر سټري ستومانه ناست وو، له چای سره يې بسکېټ



خوړل، داسې ښکارېدل چې ټوله ورځ یې په مزلونو تېره کړې وه.  
زما په ورننوتلو یې د مخ رنگونه تازه او خوشاله شول. له سترې مه شي  
وروسته مې له حافظ بلاله پوښتنه وکړه:  
څنگه، د ورک شوي جنس کوم درک نه لگېږي؟  
بلال په خواشيني غږ وويل:

تر اوسه یې هيڅ درک نه لگېږي. زه د شپې یوه بجه راوړسېدم، خوب  
مې نه دی کړی، له سهاره راهیسې مو دا پاس غرونه ټول ولټول، هيڅ  
معلومات یې ونه شول. مشکل دا دی چې له چایې پوښتنه هم نه شو  
کولای، خدای مه کړه که سي آی اې او رسنۍ خبرې شوې بیا برگډال  
زموږ لاس ته رانه شي، باید لومړی کوښښ دا وکړو چې په تېښته یې د  
چا سر رانه خلاص نه شي.

زه او بلال په همدې خبرو بوخت و چې محمد راباندي د چای څښلو غږ  
وکړ، دا چې ما هم ساعتونه د موټر مزل کړی و، د چای له هر غږپ  
سره به مې د بدن ستړیا ارامېده. همداسې مو د چای د څښلو په وخت  
کې د ورک شوي اسیر د پټې لټې نقشه هم سره جوړوله.

دا چې موږ ټول سترې وو مجلس دلته په دوکان کې رانه اوږد شو او د  
ماښام لمونځ مو هم همدلته وکړ، د لمانځه تر ادا وروسته بلال وويل  
چې نور ناوخته کېږي، باید بېرته د اسیر په لټولو پسې لاړ شو. ټول له  
دوکانه راووتلو، نه پوهېږم د چای پیسې دوکاندار ته چا ورکړې.

د بلال هایلکس موټر بیا د ورک برگډال د پلونو د خاپونو په موندلو پسې  
چالان شو، موږ له دوکانه له منگړیتۍ سره په خوا کې یوه غره ته لاړو،  
موټر مو د غره په لمن کې ودراوه، بلال غږ په شپږ برخو ووېشه او بیا هر



ملگری په خپله برخه یا حصه کې د تېنګېدلي په لټون بوخت شو. تیاره نوره هم ټینګېده، له دوی سره لاسي ټټې وې، خو ما د ټټې تر څنګ وسله هم نه لرله، ځکه خو زه بلال ورسره بوتلم او په لاره کې یې راته وویل چې ډېر متوجه اوسه، برگډال له ځان سره په زولنو پورې بنده د کوتک په څېر یوه ډبله اوسپنه هم وړې ده. ورپسې یې زیاته کړه چې برگډال له بدنه ډېر غښتلی او ورزشکار هم دی، خدای مه کړه پر سر دې په اوسپنه ونه وهي!

د بلال د خبرو تر اورېدو وروسته مې هرې ونې او بوټي ته په احتیاط کتل، کوشنې مې کاوه چې بې وېرې احتیاط وکړم. داسې مې انگېرله چې مرګ د بوټو ونو په بېخونو کې کمین راته نیولی دی.

هره ونه او هر بوټی مو په دقت سره کوت، تر هر تور او تیاره سیوري شاته مو برگډال لید، خو چې ور نږدې به شوو ناکام به شوو. ملګري شپه په شپه له یو بل سره په مخاېره خبرېدل، د شپې تر ناوخته مو په دې غره کې برگډال ولټاوه، خو هیڅ څرک یې پیدا نه شو. تیاره پخه شوې وه، شاوخوا د شپې دوولس بجې تش لاس بېرته په شیرامبل کلي کې خپل کور ته په دې نیت را ستانه شوو چې د سباني منزل لپاره خوب پوره او ستوماني لرې کړو.

## زه پر خدای باور لرم!

شوال په جنوبي وزيرستان کې پرته سيمه ده چې د پکتيکا له برمې ولسوالۍ سره نښتې ده، ځنگلونه يې گڼ او زياتره ونې يې نښتر ته ورته دي، شوال په اوړي او ژمي دواړو کې يخه هوالري، خو په ژمي کې ځان د واورې تر څادر لاندې پټ ساتي.

د مولوي سنگين کور د شوال په زړه شيرامبل کلي کې و، د ده تر کور شاوخوا څو نور خړ کورونه هم راټاو وو، دغه کلي زيات مجاهدين نه لرل. دلته زياتره کلهې د هغو خلکو وې چې په شمالي وزيرستان کې به گرمۍ پسې را اخيستي وو. دغه ځای په دې هم ښه وو چې د شمالي وزيرستان په نسبت دلته امريکايي ډرون الوتکو کمې خولې لگولې، خو هوا يې بيا د هغه ځای په پرتله سره او واورينه وه.

مولوي سنگين نيمه کورنۍ د برگډال لپاره همدلته شوال ته را انتقال کړې وه، په داسې يوه خاورين کور کې يې اړولي وو چې د د خونو په سر يې يوه پاسنۍ کوټه هم جوړه شوې وه.

برگډال يې په هماغه پاسنۍ کوټه کې اچولی و او د ژوند ټولې اړتياوې يې په پام کې نيول شوې وې.

له یوه ځایه به چې بل ځای ته لېږدول کېده، ښځینه جامې ورته ځانگړې شوې وې. د جامو تر څنگ بلال له بازاره یوه شنه چادري هم ورته رانیولې وه او همدلته د برگهال د کوتې په یوه کونج کې خړول شوې وه.

د برگهال خونې ته د خوراک او څښاک د ور وړلو مسوولیت د بلال و، خو دا چې هغه له ما او فاروق سره شمالي وزیرستان ته تللی و، په هغه ورځ چای او ډوډی د مولوي سنگین کشر زوی اسدالله ور وړي وو. اسدالله په هغه وخت کې اووه کلن و. کله چې یې چای او ډوډی ور وړي وو، برگهال هغه ته د خټو یو لاسي موټر جوړ کړی و چې لوبې پرې وکړي.

هغه چې یې د خټو په موټر مشغول کړی و، په خبرو خبرو کې یې د ځنځیر کیلی چې دی پرې تړلی و، ترې پټې کړې وې.

د برگهال په لاسونو کې یوه اوسپنیزه میله ورکول شوې وه چې د ده لاسونه یې موازي ساتل، پښې یې په ځنځیر د دوو لوښتو په اندازه ازادې تړل شوې وې چې په کوټه کې به یې واړه واړه قدمونه اخیستلای شوی، دغه ځنځیر د یونیم متر په اندازه ازاد پرېښودل شوی او بیا د کوتې په ستنه پسې غوټه او کولپ شوی و.

اسدالله چې د هغه له کوتې وتلی و، برگهال وارخطایي نه وه کړې، سمدستي یې غلا شوې کیلی په کولپ کې پېچلې وه او زولنې یې پرې خلاصې کړې وې.

د ده لپاره له راوړل شویو ښځینه جامو او چادري یې د دویم منزل له کړکۍ د کوزېدو لپاره ځان ته داسې یوه رسی جوړه کړې وه چې اسانه د پرې کېدو نه وه. له جامو څخه یې له جوړې کړې رسی سره خپل د پښو ځنځیر هم ملگری کړی و. تر دې وروسته یې د خونې له چټه نیم متر لرگی را ایستلی و

او خپله جوړه کړې رسی یې په دې لرگي پورې تړلې وه او ځان یې د کوتې له وړې کړکۍ په پري کښته کړی و.

پر دې پلان یې څو ورځې فکر کړی و، ځکه خوی یې له ځان سره یوه اندازه وچه ډوډۍ هم ساتلې وه او د پیپسي په بوتل کې یې اوبه هم ورسره اخیستې وې.

برگډال په کوټه کې یو کاغذ پرېښی و چې په سکرو یې په انگلیسي پرې لیکلي وو:

"زه پر خدای باور لرم، تاسې هم پر خدای باور وکړئ چې موږ خدای پیدا کړي یو، خدای به موږ ته لارې ښيي."

نه پوهېږم هغه ولې دومره اوږده جمله لیکلې وه، که زه یې پر ځای وای شاید یوازې مې لیکلي وای چې "خدای پامان"، یا مې هیڅ نه وای لیکلي.

برگډال په خپله مخه تللی و، کله چې اسدالله د ماسپښین چای ور وړي، گوري چې ځای شته، جولانه شته. بېرته په منډه را کوزېږي او کورنۍ خبروي، په دې وخت کې د مولوي سنگین پلار هم خبرېږي.

ابا د خپل گاونډي سجنه په مرسته خپله هڅه کړې وه چې اسیر پیدا کړي، خو وروسته مایوسه شوی او بیا یې خپل زوی ته حال ورکړی و چې ځان عاجل را ورسوي.

مولوي سنگین تر دې وروسته لومړی بلال شوال ته را ولېږه، په سبا یې زه له سربلند سره یو ځای همدلته را واستولم او د برگډال د لټون جریان پیل شو.



## د لټون اوونۍ

مور اوو تنو پوره اووه ورځې د شوال په غرونو کې د برگډال په لټون پسې پښې ټناکې کړې، د شمالي وزیرستان امنیتي حالت هم خراب و او دا وېره زیاته وه چې که د برگډال له تېښتې څوک خبر شي شاید د پاکستان پوځ یې د پیدا کولو عملیات پیل کړي. مور باور درلود چې که یې د پاکستان پوځ پیدا کړي، د مولوي سنگین اعتبار ته به په امارت کې سخت زیان ورسېږي. د برگډال د تېښتې په دویم سهار مور ملګرو راز محمد کرفي، محمد خدران، عرفات خدران، خان زمان یوسف، ما (خالد خدران) او یو بل ملګري چې اوس یې نوم زما له یاده وتلی، له خپل مشر بلال سره مشوره وکړه چې نور باید هیڅوک خبر نه شي، تر هغو پورې به د ده په پیدا کولو پسې ګرځو چې تر څو پورې مو بېرته تر لاسه کړی نه وي او یا امریکا اعلان کړی نه وي چې برگډال دوی ته رسېدلی دی. دا فیصله مو هم وکړه چې د ضرورت پر وخت به ځایي خلکو ته د برگډال د قواري او لباس په اړه وایو چې په دې رنگ یو جاسوس رانه ورک شوی دی. مور د غرونو په لوړو ژورو او ګرنگونو کې ګوته پر ماشه د ده په لټون پسې سر وو، یو ځای مو هغه ډول کالي پیدا کړل چې د برگډال پر تن وو، خو وروسته معلومه شوه چې دا د جلغوزیو د مزدورانو جامې دي.

د برگډال د لټون په موده کې به کله کور ته د خوب لپاره راغلو او کله به همالته په غره کې د موټر تر څنگ څو شېبې ویده شوو. له زیاتې بې خبرۍ د ملگرو د سترگو سپینو برخو گونځې وکړې، د زیات پیاده مزل له امله د هر ملگري پښې ټنګې شوې وې، همدا ډول درنو کمربندونو د هر ملگري پر بدن ژورې کړنې جوړې کړې وې، خو بیا مو هم ستریا احساس نه کړه، د خدای د رضا په لار کې مو د دې ټولو تکلیفونو له زغملو ځانګړی خوند اخیست.

څو ورځې وروسته مو ځایي خلکو ته د برگډال په پیدا کولو یو لک کلداری نغدي جایزه اعلان کړه چې له موږ یو جاسوس ورک شوی دی او نښې مو خلکو ته وښووي.

موږ د لټون زیات عملیات د پکتیکا ولایت له برمل ولسوالي سره په صفري نقطه پرتو غرونو کې وکړل، ځکه چې دلته نږدې د نوې اډې په سیمه کې د امریکایي ځواکونو کمپ و او موږ وېره لرله چې برگډال به دغه کمپ ته ځان رسول غواړي.

موږ ته به چې کله د کوم لاروي له خوا ووویل شول چې تاسې په کوم کس پسې ګرځئ، په همدې شکل یو څوک په هغه پورې غره کې و او یا هم پر هغه لار تېر شو؛ نو موږ به په عاجل ډول ښوول شوي ځای ته ځانونه رسول او هلته له رسېدو او پوښتنې وروسته به بیا تش لاس راستنېدو.

د برگډال د لټون په موده کې موږ په ورځو ورځو یوازې تور چای او بسکېټ وخورل، کله به چې په غرونو کې د کوم شپونکي پر کور ور برابر شوو، وچه ډوډۍ به یې په چای پسې راکړه.

زما چې له ټوپک سره زیات وخت نه و تېر شوی او راته عادي شوی نه و، داسې فکر مې کاوه چې اوس تر هر چا زورور یم. یو مازدیګر ډېر وړی وم،

د یوې کږدې څنگ ته د لمبې مخې ته ناستې کوچۍ ډېر ښه پاستې پخول.  
 زما په لیدو یې څېره تروه غوندې شوه، ما ورته وویل:  
 موږ ډوډۍ نه ده خوړلې، که را تیاره یې کړئ.  
 هغې پاس را وکتل:  
 ډوډۍ نه شته!

زه په دې ډېر غوسه شوم چې ما ډوډۍ لیده، مگر دې ویل چې نه شته. ورته  
 کېناستم او ټوپک مې پر زنگونو کېښود، په لږ ډډ غږ مې وویل:  
 ډوډۍ چې را نه کړې، نه ځم، تر اوسه مې غوښته، خو اوس یې په زور  
 درنه خورم.

زه همداسې ناست وم چې زموږ یو مسوول ملگری بادشاه راغی، را و یې کتل:  
 ناوخته دی، څه کوي چې ناست یې؟  
 ما ځواب ورکړ:

زه له دې کوره ډوډۍ غواړم، نه یې راکوي.  
 هغه غوسه شو:

- پورته کېږه، چې نه یې درکوي په زور یې خوري؟  
 په دې وخت کې زه شاوخوا اتلس کلن وم، ولاړ شوم، سوچ واخیستم، له  
 ځان سره مې ویل چې ښه اوس موږ ځان له لوړې مړ کړو، که څه وکړو؟  
 غوسه مې پټه کړې وه، ورسره روان وم.  
 هیڅکله مې د غرونو مزلونه نه وو کړي، خو سترې کېدم ځکه نه چې له  
 مجاهدینو سره تگ او ټوپک ډېر د ویاړ احساس راکړی و.

## د ډانگ کره د برگډال د شتون اواز

د اوو ورځو په جریان کې موږ د شوال سمه او غر ټول وپلټل، پس له اوو ورځو مولوي سنگين يو موټر او پنځلس تنه نور ملگري هم راولېږل. موږ ته څو ورځې وړاندې يو کس ويلي وو چې يو سور رنگی شين سترگی ځوان په ملکشي کې له ډانگ نومي کس سره و، خو موږ د برگډال له لټون سره سره د ډانگ د کور پوښتنه هم کوله.

په اوومه ورځ له ډانگ نومي کس سره د يوه نابنده ځوان ليدل د هر چا د خولې خبره شوه، ځکه موږ به چې له هر چا پوښتنه وکړه ځواب به يې دا و چې خلک وايي چې دا کس له ډانگ سره دی.

ماسپښين مولوي سنگين له خپلو ملگرو سره يو ځای راوړسېد، دا مهال زموږ د ملگرو شمېر هم دېرشو تنو ته رسېدلی و، له مولوي صاحب سره مو د ډانگ په اړه خبره وکړه چې د دې سيمې اکثريت خلک پر ډانگ شکمن دي، حتی ځينې خلک دا هم وايي چې موږ برگډال له ډانگ سره ليدلی دی، څه وکړو؟ ډانگ ونيسو؟

مولوي سنگين وويل:

نه! پرته له کره ثبوته بايد هيڅوک ونه ځورول شي، خو موټر او څو ملگري



باید د ملکشي کلي ته لاړ شي، هلته د ډانگ کور دی، تاسې په حکمت د دې موضوع پوښتنه وکړئ چې اصلي حقيقت څه دی؟

موږ د مولوي سنگين له هدايت سره سم له بلال سره ملکشي کلي ته لاړو، په کلي کې مو له يوه کليوال دوکانداره د ډانگ د کور پوښتنه وکړه، هغه د کلي په لوبديځه برخه کې د ډانگ کور را وښوو او موږ سمدلاسه د ډانگ د کور پر لور روان شوو. د کور تر څنگ مو له يوه ځوان څخه پوښتنه وکړه چې له موږ يو جاسوس ورک شوی دی، سړې او شنې سترگې يې دي او خړ کالي يې اغوستي، که يې په اړه معلومات راکړئ يو لک کلداری انعام درکوو.

دغه ځوان بې له دې چې موږ ورته د ډانگ يادونه کړې وي، ويل چې هغه مخامخ د کور په دروازه کې ولاړ د ډانگ زوی دی، موږ هم د ده له خبرو پوه شوو چې خپل هدف ته رسېدلي يو.

زه د ډانگ د کور د دروازې پر لور روان شوم او په دروازه کې ولاړ ماشوم مې ځان ته را وغوښت، د جاسوس په نامه د تېښتېدلي برگډال پوښتنه مې ترې وکړه، هغه سمدلاسه وويل چې زموږ له بابا سره يو سور مېلمه راغلی و درې شپې يې زموږ کره وکړې او نن سهار وختي له بابا سره د لرگيو په موټر کې ولاړ.

ما چې د ماشوم خبرې واورېدې سمدلاسه بلال ته ورغلم او د ماشوم خبرې مې ورته وکړې، بلال بې له ځنډه له مولوي سنگين سره په مخابره اړيکه ټينگه کړه او د ماشوم خبره يې ورته وکړه او هم يې د ډانگ پر کور د عملياتو اجازه وغوښته، مولوي سنگين د ډانگ پر کور د عملياتو اجازه ور نه کړه او موږ يې ځان ته وغوښتلو.

مولوي صاحب د ملکشي کلي په سر کې د تور حافظ په نامه د سيمې د يوه طالب قوماندان په مرکز کې و، مازديگر لمونځونه مو په دغه مرکز کې

وکرل، له لمانځه وروسته مو ټوله کیسه ورته وکړه، خو ده وویل چې په ډانګ پسې خلکو هسې اوازې ګډه کړې ده، زه تاسې ته د ډانګ پر کور د عملیاتو اجازه نه درکوم، ځکه دا پښتني ټولنه ده، که خدای مه کړه موږ د ډانګ کور وپلټو او برگډال پیدا نه شي، ډېره بده خبره ده.

ماښام موږ ټول ملګري له مولوي سنگین سره کور ته لاړو، هلته په مېلمستون کې مولوي شمس الحق رفیق هم و، ټول شاوخوا پنځه ویشته تنه مېلمانه وو، د ډوډۍ له خوړلو وروسته مو د شپې تېرولو لپاره هم همدغه مېلمستون خوښ کړ.

## د ډانگ پر کور د پاکستاني پوځيانو چاپه

ملگري د شپې تر ناوخته د مولوي سنگين په مېلمستون کې له يو بل سره پر مجلس بوخت وو، خوب ته د تياري وخت و چې په مخابره کې يوه مجاهد غبر وکړ چې د ملکشي کلي ته په زيات شمېر پاکستاني پوځيان او ټانکونه داخل شول. زموږ د ټولو د مخ رنگونه والوتل او يو بل ته مو وويل چې برگډال لکه چې رښتيا د ډانگ په کور کې و او هغه دي د ورلو لپاره يې پاکستاني ځواکونه راغلل.

مولوي سنگين د خبر په اورېدو زيات خپه او ناقراره شو او د هغه هم يقين راغی چې برگډال د پاکستاني پوځيانو لاس ته ولوېد. په دې وخت کې مولوي شمس الحق رفيق مولوي سنگين ته د ډاډ په خاطر هغه خوب بيان کړ چې د خليفه صاحب په کور کې يو چا ليدلی و. مولوي شمس الحق وويل چې خليفه صاحب ځواب را لېږلی چې مولوي سنگين ته ووايه چې د تېښتېدلي اسير په اړه هيڅ اندېښنه مه کوه ان شاء الله ډېر ژر به پيدا شي. هغه ويل چې زموږ کره يو چا خوب ليدلی چې له مجاهدينو يوه بيزو ورکه وي او مجاهدين يې په لټون پسې زيات ستړي شي، اخېر دا بيزو د مجاهدينو لاس ته ورشي.

د دې خوب په اورېدو مو حوصلې بېرته لوړې او هیلې ژوندۍ شوې، ملګرو پرله پسې په مخابرو کې د پاکستانی پوځیانو د راتګ د هدف پوښتنه کوله او په مخابره کې هر ملګري ویل چې پوځیان مستقیماً د ډانګ کور ته ورغلل او تر اوسه د ډانګ په کور کې دي.



## په يوه ورځ کې د ټول شوال تصفيه

مور شپه همدلته د لالا په مېلمستون کې سبا کړه، په اتم سهار له چای خوړلو وروسته ده «مولوي سنگين» يو کليوال کس په ساده لباس کې د ډانگ کلي ته ولېږه چې بېگه شپه په دغه کلي کې د پاکستاني پوځيانو د عملياتو دقيق راپور راوړي، همدا ډول يې له ميرانشاه او نورو سيمو څخه راغلي دوه سوه تنه مجاهدين د منگړيتي له غره سره په خوا کې چمن ته راوغوښتل، مور هم هغه ځای ته ورغلو، هر يو قوماندان ته يې يو يو غر وسپاره چې د شوال ټول غرونه او درې په يوه ورځ دقيق وپلټل شي.

مجاهدين خپلو مشخصو شويو ځايونو ته لاړل، دلته په چمن کې له مولوي سنگين سره د دوو تنو ځانگړو ساتونکو تر څنگ زه او بلال هم پاتې شوو، ما او ده ته يې وويل چې تاسې بېخي زيات ستړي او نا ارام شوي، ځانونه کور ته ورسوي ارام وکړئ، په لار کې له دوکانونو څخه د مېلمنو لپاره سودا هم يوسئ، ځکه بېگه ته دا ټول مجاهدين کور ته درځو.

ما او بلال همداسې وکړل، له دوکانو څخه تر سودا اخيستو وروسته يوولس بجې کور ته ورسېدو، دا چې مور اووه شپې او ورځې نا ارام او بې خوبه وو، مېلمستون ته له رسېدو سره سم ویده شوو. ډېر ژور خوب

يوړوو چې بيا د بلال د ابا په غبر را وينس شوو، ويل يې لمونځونه ته  
پورته شئ، موږ چې د اوداسه لپاره دباندې ووتلو، د ماشام اذان شروع و،  
يو بل ته مو وويل چې ميراث مري خوب رانه د ماسپښين او مازديگر  
لمونځونه دواړه قضا کړل!

## ډزې نه کړاږېدې

دا چې موږ پرله پسې اووه ورځې د غرونو سرگردانه منزل ځپلي وو، د ستریا له لاسه موله وجوده دمه ختلې وه؛ نو د اتمې ورځې خوب داسې دمه کړو لکه په ورېښمو کې چې نغښتي وو.

مانښام ناوخته چې د مولوي سنگین په گډون زیات شمېر مجاهدین کور ته راغلل ما او بلال خوب او پوره ارام کړی و، سمدلاسه مو د مېلمنو خدمت پیل کړ. له مېلمنو سره پر یوه دسترخوان د ډوډۍ خوړلو ته کېناستو، له حالاتو د خبرېدو لپاره د یوه مجاهد مخابره چالانه وه، ناڅاپه بل مجاهد غږ ورته را وکړ چې د منگړیتۍ په غره کې ځایي خلکو یو لېونی چې زولنې یې په پښو کې وې د منډې په حال کې لیدلی، د دې خبر په اورېدو ټول مجاهدین له دسترخوانه پورته شول او تیاره ډوډۍ یې ځای پر ځای پرېښوده.

د مولوي سنگین په مشرۍ مو د منگړیتۍ د غره پر لور حرکت وکړ، یو پاو وروسته ورسېدو، مولوي سنگین پخپله ټولو ملگرو ته د لټون ساحې مشخصې کړې.

ما، بلال او محمد خدران ته یې د لټون لپاره د منگړیتۍ د غره سر

مشخص کړ، زیات احتمال دا و چې برگډال د همدې غره په سر کې دی، موږ ته یې دا ځای ځکه مشخص کړ چې له موږ سره د مولوي سنگین ورور بلال و. موږ درې واړو ته یې دا هدايت هم وکړ چې څنگه کوم ملگري برگډال پیدا کړ، تاسې به سمدلاسه ځانونه ور ورسوئ، له ځان سره به یې میرانشاه ته وړئ او په یوه خوندي ځای کې به یې ځای پر ځای کوئ، تر هغو پورې به ما هم د مخابرې له لارې نه خبروئ چې سره مخامخ شوي نه یو.

موږ د ده هدايات په غور واورېدل او ډاډ مو ورکړ چې همداسې به کوو، وروسته د لټون په موخه ټاکل شوي ځای ته روان شوو.

په غره کې موږ درې واړو د لټون ساحې سره ووېشلې، موږ درې واړه د منگړیتۍ د غره په سر کې تقریباً په پڅوس متره لرې فاصله کې سره روان شوو، دا چې ما او بلال دمه کړې او خوب پوره کړی و؛ نو د نورو ورځو په پرتله خورا ځواکمن وو او په شوق سره مو منزل کاوه.

موږ شاوخوا دوه ساعته د غره په سر کې د برگډال په لټون پسې وگرځېدلو، کله به چې په یو نیم ځای کې سره نږدې شوو د خبرو له لارې به مو د یو او بل د حال پوښتنه کوله، کله چې ښه ستړي شوو درې واړه سره یو ځای شوو او شاوخوا یوه بجه د غره په سر کې د یوه وران شوي کور تر څنګ کېناستلو، د پنځلسم سپوږمۍ مو پر تندي ولاړه وه، محمد تر موږ پاس یوه ږنگ شوي کور ته ننوت، د بلال عجله وه. کله چې محمد ږنگ شوي کور ته داخل شو، د منگړیتۍ په غره کې مخامخ زموږ مجاهدینو د مخابرې له لارې پر بلال غږ وکړ او ویې ویل چې ستاسې د غره په سر کې یوه لاسي بتۍ بله شوه، تر لږ خبرو



وروسته ځای دقیق شو چې له مور سره په خوا کې چرته بیجلی بله شوې، مور هم بیداره شوو، زه را ولاړ شوم، ټوپک مې چمتو کړ، د ټوپک کړپا همداشان د مخابرې ټوله رابطه محمد هم اورېدلې وه، هغه هم ډارېدلې و، مور ته ډېر جدي ویل شوي وو چې برگډال یوه اوسپنه ورسره وړې، ډېر احتیاط په کار و.

محمد همدې ډار اخیستی و چې ناڅاپي یې د وران شوي کور په منځ کې د یوې ونې پر تنه د انسان گومان کړی و، چیغه یې کړه: برگډال دی!

د محمد له چیغې سره سم بلال پر ملگرو د مخابرې له لارې غږ وکړ چې برگډال پیدا شو!

ما محمد ته ور منډه کړه او ټوپک ته مې مرمی ور تېره کړه، له دې سره سم مور ته په مخامخ غره کې مجاهدینو له خوښۍ هوایي ډزې پیل کړې، په دې وخت کې بلال هم را ورسېد، ما چې څنگه هم د ونې تنه ولیده سمدستي پوه شوم چې محمد له ډاره پر ونه د انسان گومان کړی، بلال ته مې وویل چې برگډال نه شته، محمد په ونه غلط شوی، محمد هم زیات ډارېدلی و، د ونې تر څنگ کېناست، سړي یې په دواړو لاسونو کلک نیولی و، له مخامخ غره څخه هوایي ډزونو په ټوله سیمه کې زوږ جوړ کړی و او هیڅ نه پوهېدو چې مجاهدین له هوایي ډزو څه ډول منع کړو؟

خو بلال بیا بیا په مخابره کې پرې غږونه کول چې د خدای لپاره له ډزو سره احتیاط وکړئ، هیڅ نه شته، مور غلط شوي وو! که مور هر څومره ټینگار وکړ چې هیڅ لاس ته نه دي راغلي، خو ډزې نه کرارېدې،

مولوي سنگين د ډزو له اورېدو سره فکر کړی و چې گنې شی په لاس ورغی، موږ ته یې وویل چې سمدلاسه میرانشاه ته ځانونه ورسوئ، موږ ورته وویل چې هغه مونه دی پیدا کړی، څنگه لاړ شو؟ هغه دا فکر وکړ چې د راز ساتنې له امله به په مخابره کې حال نه وایي، خو موږ ورته پرله پسې انکار کاوه، آخر ده وویل چې حقیقت څه دی؟  
موږ منفي ځواب ورکړ.

ده وویل:

ما ته ځانونه راوړسوئ!

موږ هم درې واړو له غره څخه د راکوزېدلو منزل پیل کړ، غره ډېر لوړ و، په لاره کې مو بېلابېل فکرونه کول، ویل به مو چې زموږ تاسې د یوې کوچنۍ غلطۍ له امله مو پیدا کړی شی بیا ورک کړ! اوس به مولوي صاحب څه وایي او څه ځواب به ورکوو؟

موږ ټوله لار په همدې فکرونو او خبرو لنډوله، سهار لمونځونه مو د غره لمنې ته ورسول او له لمانځه وروسته په منگړیتۍ کې هغه خټین هوټل ته ورغلو چې مولوي سنگين موږ ته منتظر و، کله چې موږ تش لاس هوټل ته ورننوتلو او ویې لیدو، پوه شو چې برگډال په لاس نه دی راغلی، زیات خپه شو، د مخ رنگ یې تک تور واوښت، ویې پوښتل: برگډال چېرې دی؟

حافظ بلال وویل:

موږ نه دی پیدا کړی، محمد پر یوه ونه د انسان گومان کړی و!  
مولوي سنگين د زیات خپگان له امله له موږ مخ واړاوه او له هوټله دباندې ووت.

## له مرميو خالي ججوري

دا چې موږ د منگړيتي د غره لټون خلاص کړی او مجاهدینو د زیاتي خوشی له امله په غلط فهمی کې هوایي ډزې کړې وې او وروسته ټول مجاهدین د ډزو په کولو پښېمان وو، زه او بلال له مشورې وروسته دې نتيجې ته ورسېدو چې نن باید نهمه ورځ بوش نومي غر وپلټو.

له مولوي سنگینه مو د دغه غره د پلټلو اجازه وغوښته، هغه سمدلاسه اجازه راکړه، له منگړيتي څخه تر بوش غره پورې د موټر یو ساعت لار وه، موږ ملگري دغه غره ته په دوو موټرو کې لاړو، هلته په رسېدو ملگرو ته د برگېال د لټون په موخه بیا ساحې ووېشل شوې او هر کس د خپلې ساحې د لټون لپاره لاس په کار شو، تر مازدیگره مو شېبه په شېبه د یو بل حال د مخابرې په مرسته اخیست، په دغه غره کې د نورو غرونو په پرتله مزل ستونزمن و، ځکه ویل کېدل چې مقناطیس لري، د سړي قدمونه جذبوي.

زیات سترې شوی وم، غوښتل مې چې د غره له سره لاندې کوز شم او دمه وکړم، خو زه له خپل موټره بل لور ته تللی وم او لار مې چپه کړې وه، یو خوا د غره پر سر د اسمان گرد زیات را کښته شوی و او بله خوا له سیمې سره نابلده وم، له سیمې سره د نښتي ولایت پکتیکا په طرف روان وم، د



مازديگر وروستی شپې وې، د غره بل خوا ته مې ډزې تر غور شوې، پسې  
راوگرځېدم چې دا څوک دي؟

د غره سر ته په رسېدو سره ما ته په نږدې فاصله کې ډزې وشوې او زما نوم  
هم واخيستل شو:

خالده!

-اورم، څوک يې؟؟

څنگ ته مې وکتل، فاروق مې وليد، چيغو ته په نږدې غږ يې وويل:

مبارک، امريکايي کاپر پيدا شو!

فاروق له شمالي وزيرستانه د مجاهدينو په کوم ټولي کې راغلی و، خو  
لاندې چې يې له مجاهدينو زما پوښتنه کړې وه، هغوی ورته زما ساحه په  
گوته کړې وه چې د غره په دې برخه کې په لټون بوخت دی.

کله مې چې د فاروق له خولې د برگډال د پيدا کېدو زېږې واورېد فکر مې  
وکړ چې درواغ وايي، ځکه ما او هغه به يو د بل له ځورولو خوند اخيست.  
بيا مې سوچ وکړ چې لاندې هم هوايي ډزې کېږي شايد حقيقت وي.  
فاروق ته مې غږ وکړ چې را وخېژي او د موټرو ځای ته لاړ شو. خوده  
په لوړ غږ وويل:

تالار غلظه کړې، لاندې راشه، ستاسې موټر کښته ولاړ دي!

زه حيران شوم، ما گومان کړی و چې موټر مو د غره په دې چپه لمن کې درولي،  
خو همداسې نه زړه د فاروق په طرف په منډه ور روان شوم، کله چې فاروق ته  
ور ورسېدم، ټينگه غېږه مې ورکړه او د برگډال په اړه مې ترې وپوښتل:  
چېرته دی؟

-په کور کې دی، ژر کوه چې ځو!



د دې زېري په اورېدو مې د څو ورځو ستوماني ختمه غوندې شوه او دواړه له پاسه د موټرو پر لور په منډه روان شوو. موټر ته په رسېدو مې له زياتې خوښۍ په خپل روسي کلاشنکوف هوايي ډزې وکړې، د کلاشنکوف ټوله ججوره مې خالي کړه.

د هر مجاهد له سترگو د خوښۍ اوښکې بهېدلې، يو او بل ته يې مبارکۍ ورکولې، ما هم د موټر سيټ را خلاص کړ، په موټر کې مې د بلال له کمربنده يو بله ججوره را پټه کړه او ټوپک ته مې ور بدله کړه، بيا مې ټوله په هوايي ډزو وويشتله. هوايي ډزو به موږ ته ډېر خوند راکاوه.

د بلال چې ما ته پام را واوښت، له نورو ډزو يې منع کړم، موټر ته وختلو. زه او فاروق د بلال د موټر په بادي کې کېناستلو او کور ته روان شوو، په لاره کې د زياتې خوښۍ له امله د هر مجاهد پر شونډو خندا وه او ترانې يې زمزمه کولې.

## د برگهال پر مخ زما کلکه خپره

په ډېر سرعت تیاره ماخستن کور ته را ورسېدو، څنگه چې کور ته ننوتم لومړی مې د برگهال پوښتنه وکړه. زما ورته سودا هم وه چې څه ډول دی، سره له دې چې نور یې په سیاسي اهمیت هلته زما سر دومره نه خلاصېده، خو په خوست کې یې د نیول کېدو اوازې زما هم تر غوږ شوې وې. په دې ورځو کې مې یې له فاروقه ډېرې پوښتنې هم کړې وې، هغه هم ډېرې رنګارنګ تبصرې پرې راته کولې.

اوس یې په کور کې راته وویل چې تر اوسه یې نه دی راوړی، په دې وخت کې بلال هم راغی، ما ته یې وویل:

ژر راځه چې برگهال یو خوندي ځای ته ورسوو.

سمدلاسه زه او بلال له کور سره نږدې سړک ته پلي روان شوو، سړک ته په رسېدو مې ولیدل چې د تور ډاټسن موټر تر څنګ له مجاهدینو سره یو لاس تړلی سړی ولاړ دی، خپرې جامې یې اغوستې او چپلکې یې په پښو وې، زما په ذهن کې چې کوم تصویرونه وو، اوس هغسې ډېر څه پکې راښکاره نه شول. سړی ځوړند نیولی و، داسې ښکارېده لکه څوک چې په یو کار سخت خجالت شوی وي.

ما برگډال لومړی وار همدلته ولید.

د مجاهدینو له خوشالي زه هم متاثر شوی وم، بل دا چې په لټون پسې یې پخپله هم سترې وم، بې واره مې پر مخ یوه کلکه څپېړه ورکړه. پر ځان پوه نه شوم چې څپېړه د زیاتې غوسې له امله وه، که د زیاتې خوښۍ؟! خو له نورو وهلو څخه یو د پاڅه عمر مجاهد منع کړم، وروسته مې هغه کس وپېژاند چې د شمالي وزیرستان یو مشهور مشر حاجي عصمت خان و، دی په لنډ محمدخېل کې د مولوي سنگین گاونډی و او په وزیرستان کې له خاصو مشاورینو شمېرل کېده.

حافظ بلال او عصمت خان حاجي دواړو له خپلو څلورو ساتونکو سره لاس تړلی برگډال خپل ډاټسن موټر ته پورته کړ او په یوه دسمال یې سترگې ورتړلې. د موټر په شا سېټ کې یې برگډال داسې کېناوه چې یو او بل طرف ته یې یو یو مجاهد ورسره کېني او دوه نور ساتونکي ورسره په ټاټوبي کې کېناستل. د موټر جلب ته بلال او د مخ په سېټ کې ورسره حاجي عصمت خان کېناست. ما له حافظ بلاله پوښتنه وکړه:

زه څه وکړم؟

ته دلته له فاروق سره پاتې او د لالا لارښونې ته منتظر شئ.

حافظ بلال او حاجي عصمت خان برگډال له ځان سره په موټر کې روان کړ. اول ما دا فکر کاوه چې ما هم ورسره بیایي، خو لکه چې په موټر کې ځای پاتې نه شو، یا شاید بلال فکر کړی وي چې فاروق په کور کې تنها دی. زه او فاروق له یو څو نورو مېلمنو سره کور ته روان شوو، شاوخوا د شپې لس بجې وې د خپل کور په مهمانخانه کې له «ابا» سره د خوښۍ په خبرو بوخت شوو.

هر يوه د خپلو مزلونو خبره کوله او د ابا زيات تمرکز پر دې و چې ويل هيچا ته مې د برگېال د تېښتې له امله پورته نه شوای کتلاي. د ابا تشویش دا و چې خلک به گومان کوي، په سي اي اي يې پلورلی او د خپلو مجاهدينو وينې يې خرڅې کړې دي.

تر ډېره وخته مجلس روان و، ما ته د لټون هر ساعت مخې ته درېده، ما ته چې هر سوال مخې ته راته، له فاروقه مې يې ځواب غوښت.



## برگځال چېرې پټ و؟

د منگړيتی ساحې ته نږدې د برمل ولسوالي اړوند د نوې اډې په سيمه کې د امريکايي ځواکونو نظامي کمپ و. په شوال کې د نهه ورځې پرله پسې لټون په جريان کې زموږ وېره دا وه چې برگځال دغه کمپ ته لاره پيدا نه کړي، ځکه خو موږ د ده په پيدا کولو پسې گام په گام لټون وکړ. دغه وخت لا د ډېورنډ پر فرضي کرښه اوسني اغزن تارونه نه وو تېر شوي، خلکو ازادانه يوې او بلې خوا ته تگ راتگ کولای شوای.

له موږ سره د لټون په عملياتو کې د شيرامبل د کلي مجاهد شېر زمان يوسف هم و، دی هغه څوک و چې په شوال کې يې مولوي سنگين ته کور برابر کړی و. خان زمان له موږ سره په عملياتو کې زيات مخلص و، کله کله به راز محمد خان کرفي ويل چې خان زمان ښايي دغه ورک اسير په کور کې ساتلی وي او په دې خاطر زيات اخلاص کوي چې د چا گومان پرې رانه شي. موږ به ټولو په دې خبره خندل.

خان زمان تر څو ورځو پرله پسې عملياتو وروسته د برگځال د پيدا کولو په ورځ په کلي کې د کوم گاوندې د واده لپاره پاتې شوی و او موږ د لټون لپاره د منگړيتی له سيمې څخه بوش غره ته تللي وو.

خان زمان ورځ په واده کې تېره کړې وه، مازدیگر د ډوډۍ خوړلو پر مهال د مېلمنو په خدمت بوخت و چې د کلي ماشومانو وړ منډه کړې وه او ورته ویلي یې وو چې د مولوي سنگین له کور سره نږدې په غونډۍ کې یو لېونی دی.

خان زمان سمدلاسه د مېلمنو خدمت او ډوډۍ پرېښودل او د لېوني پر لور په منډه روان شو، څو شېبې وروسته غونډۍ ته په رسېدو یې سور رنگی او شین سترگی سړی تر سترگو شو چې ونې ته یې تکیه کړې او سترې ستومان ناست دی. خان زمان بل وخت برگډال نه ولیدلی، خو نوم یې زده و، د دې لپاره چې ناست کس پرې وسلې ته د لاسرسي له امله حمله و نه کړي، خپل کلاشنکوف یې لرې کېښود او ونې ته پر تکیه وهلي کس یې غبر وکړ:

برگډاله!

د خان زمان د غبر پر اورېدو سمدلاسه ناست سړی را ولاړ شو او لاسونه یې د تسلیمۍ په ډول پورته کړل، خان زمان پوه شو چې همدا برگډال دی، نږدې ورغی او لاسونه یې په خپل دسمال شاته ورتل، سمدلاسه یې له مولوي سنگین سره د مخابرې له لارې رابطه وکړه چې سړی پیدا شو. مولوي سنگین پر خپلو ملگرو زېری وکړ چې برگډال پیدا شوی دی.

خان زمان په هماغه ماښام برگډال د خپل کور پر لور روان کړی و. په لار کې د سوارۍ یو موټر راغلی و، د موټر په رانږدې کېدو سره برگډال د سپرک تر څنګ په کرونده کې پروت کړی و چې په موټر کې ناست خلک پوه نه شي چې خان زمان کوم اسیر روان کړی دی.

برگډال چې کله د مولوي سنگین په مېلمستون کې بندي و، د خپل عادت

له مخې يې دا ډول تکتیکونه کارول. کله به چې هلته هم له کوټې دباندې ایستل کېده او کوم نااشنا څوک به يې لیدل، د ځان د پټولو کوښښ يې کاوه. له الوتکو سره يې هم ډېر پام کاوه، هغه به ویل چې ولي مو. ده ته ویل شوي وو چې په چا ځان ونه ویني.

خان زمان په داسې حال کې خپل کور ته رسولی و چې د ماښام لمونځونه قضاء کېدل. په دې وخت کې ابا «د مولوي سنگین پلار حاجي مرسلین» خبر شوی او سمدلاسه د خان زمان کور ته ورغلی و، هلته يې لیدلي وو چې خان زمان په لمانځه ولاړ دی او برگډال د مېلمستون په گوټ کې لاس تړلی په یوه کونج کې ناست دی.

ابا له موقع په استفاده د برگډال په وهلو پیل کړی و او په پښتو يې ورته ویل چې ظالمه ما دې څومره عزت وکړ، د مېلمه په څېر مونږ نازولې او تا راسره دومره دوکه وکړه، اخېر ولي؟ موږ ستا لپاره نیمایي کورنۍ شوال ته راکډه کړه چې په میرانشاه کې دې گرمي ونه وهي...! خو تا موږ دغه پیغور ته برابرولو چې خلکو به ویل چې دوی پرې پیسې واخیستې او په امریکایانو يې خرڅ کړی...!

بیا موږ ته خان زمان ویل چې حاجي مرسلین اکا به یوه نیمه خبره په اردو هم کوله، ځکه فکر يې کاوه چې برگډال په اردو پوهیږي. بل يې داسې فکر هم نه کاوه چې هغه خو بندي دی، که هر څه کېدای، هغه به يې ولې غم کاوه.

## د برگډال معشوقه

د مولوي سنگين کور له شمالي وزيرستانه په دې خاطر دلته د جنوبي وزيرستان شوال ته را لېږدېدلی و چې هلته د اسير برگډال د ساتنې او د گرمۍ د مخنيوي امکانات نه وو.

د برگډال له تېښتې وروسته مولوي سنگين پرېکړه وکړه چې نور بايد کور دلته و نه اوسېږي. د تېښتېدلي برگډال د پيدا کولو پر سببې ما او فاروق ته لار ښوونه وکړه چې هر څومره ژر کېږي بايد کور بېرته شمالي وزيرستان ته بوځي، اوس دا وېره وه چې کور به د بې پيلوټه الوتکو د اور خوراک شي او يا به هم پاکستاني پوځيان عمليات پرې وکړي، ځکه سيمه ټوله خبره شوې وه چې تېښتول شوی امريکايي افسر برگډال دلته په همدې کور کې اوسېده او همدلته دی.

د برگډال له پيدا کېدو درې ورځې وروسته سهار ما او فاروق د شيرامبل کلي د موټرو په يوه کليوال تم ځای کې يو مازدا موټر کرایه کړ چې د کور اسباب پکې واچوو او کله وزيرستان ته بار کړو.

سهار نهه بجې شاوخوا مو مزادا موټر د کور تر مخ ودرېده او د کور سامان مو پکې باراوه، موږ شاوخوا درې ساعته په کور کې کار وکړ، نږدې يوه بجه مو له خپلې کورنۍ سره يو ځای په د شمالي وزيرستان پر لور منزل پيل کړ.



دا چې مازدا موټر د لارې د خرابوالي له امله د وړو موټرو په پرتله ورو وروزل کاوه؛ نو د شپې شاوخوا نهه بجې د شمالي وزیرستان په لنډ محمد خېلو کې د مولوي سنگین پخواني کور ته ورسېدو، ما او فاروق له یوې خوا د برگډال په پیدا کولو کې لالهانده شوي وو او له بلې خوا مو د کور په نقل کولو کې هم ورځ تېره کړې وه، ورپسې د ساعتونو ساعتونو سفر و، نور مو وس نه درلود چې د کلې سامان هم موږ کوز کړو، ځکه خو مو بار موټر د کور هلکانو ته پرېښود چې دوی یې خالي کړي، زه او فاروق د یو ګاونډي کور ته د خوب لپاره لاړو، د مېلمنو ځای ته په ننوتلو سره مو د خوب لپاره ژر ځایونه برابر کړل، کټ ته په رسېدلو مې سترګې یو داسې خوب وړې وې چې د سهار د لمانځه لپاره د کور خاوند غېر را باندې وکړ، ما فکر کاوه چې لس دقیقې پس را باندې غېر وشو، په ډېر زور سره لمانځه ته پاڅېدم او تر لمانځه وروسته بېرته د کټ غېرې ته لاړم او دا ځل مې د ډوډۍ په نوم اورېدلو سره سترګې خلاصې شوې، ساعت مې چې وکوت د غرمې دوولس بجې وې. د کور خاوند په حجره کې دسترخوان هوار کړی و، فاروق هم له خوبه را جگ شوی و او پر ډوډۍ ناست و.

دا چې موږ د شپې په سفر کې هم له بسکېټو او ترخو چنډو څه نه وو خوړلي؛ نو پر گرم دسترخوان د چرګ کړایي عجیب خوند درلود، تر بل هر وخت مې ډوډۍ زیاته وخوړه، ما او فاروق په همدې حجره کې د ماسپینین لمونځونه هم ادا کړل، وروسته فاروق راته وویل چې کور ته به لاړ شو، هلته به چای هم وڅښو او د کور د احوال پوښتنه به هم وکړو چې د کور سامان یې ځای پر ځای کړی او که نه؟ د ګاونډي له کوره مو په پښو مزل وکړ، کور نږدې و، ژر ورسېدو، له کورنۍ سره تر احوال وروسته مو د مېلمنو کوټې ته د تللو اراده وکړه او و مو غوښتل

چې هلته چای وڅښو. د کور او د مېلمنو د کوټې په منځ کې یو غټ دېوال او د دغه دېوال په اخیږنۍ برخه کې د مېلمنو د کوټې طرف ته کوچنۍ دروازه وه، زه چې په دروازه ننوتم و مې لیدل چې د مېلمنو د کوټې تر څنگ په کوچنۍ کوټه کې خبرې کېږي، چې سر مې ور ښکاره کړ، د کوټې په منځ کې پر یوه غوړول شوې بستره برگډال ناست و.

سریې کښته ځړولې و او تر مخ یې بلال د پښو په سرو ورته ناست و، کوټې ته زما په ورننوتلو برگډال را وکتل، رنگ یې الوتې و، د کمزورۍ له امله یې په بدن کې هلوکي ښکارېدل، فقط اسکلیټ پاتې و.

زه هم د بلال تر څنگ د گوتو په سرونو کېناستلم او په غلي اواز مې ورته وویل:

How are you?

برگډال وویل:

Fine!

برگډال زموږ پر لور د کتو جرأت نه کاوه، دا چې ما په خوست کې په کابل سنټر نومي کورس کې لږ انگلیسي ویلې وه؛ نو مې یو څه خبرې ورباندې کولای شواى.

ما همداسې یو څو نورې خبرې هم ورسره وکړې، په دې منځ کې فاروق هم کوټې ته راغی او زموږ تر څنگ کېناست.

ما له برگډاله ډول ډول شخصي پوښتنې شروع کړې وې، یو ځای مې وپوښتل چې مور و پلار یې ژوندي دي که نه؟ برگډال وویل:

مور و پلار مې ژوندي دي او په یوه کارگو کې کار کوي.

د واده پوښتنه مې ترې وکړه، راته کړه یې:

تر اوسه مې واده نه دی کړی، خو گرل فرینډ لرم، نوم یې مونیکالي

Monica Lee دی...

خبرې يې پرې شوې.

بيا يې په څرېدلو شونډو خبرو ته دوام ورکړ:

زه تر نيول کېدو وروسته له مونیکا لي سره هيڅ اړيکه نه لرم، نه پوهېږم چې هغه به په کوم حال وي؟ زه وېرېږم چې له بل چا سره واده ونه کړي. زما له لباسه يې شايد معلومه کړه چې ښار ته د تگ راتگ لاسرسی لرم؛ نو ځکه يې رانه وغوښتل چې ضرور يو ځل له مونیکا لي سره تماس ونيسم او ورته ووايم چې واده ونه کړي، برگډال به ژر درځي.

ما هم له برگډال سره ژمنه وکړه چې ضرور به له کومې لارې له مونیکا لي سره تماس نيسم او همدا پيغام به ور رسوم.

برگډال د اسارت په ټوله موده کې موږ ته هيڅکله د کورنۍ د غړو په اړه څه ونه ويل، خو همدا يوه مونیکا لي به يې يادوله.

په همدې ورځ ما هغه ته د اسلام د مقدس دين د قبلولو دعوت ورکړ، خو هغه وويل: ما ته د څلور واړو اسماني کتابونو انگليسي ژباړه راوړه چې زه يې مطالعه او له يو بل سره پرتله کړم، وروسته چې ما ته کوم دين برحق ښکاره شو په دې اړه به خپله وروستۍ فيصله وکړم.

دا خبره ما بلال ته وکړه.

هغه ويل چې مخکې يې هم دا غوښتنه کړې، خو حضرت عمر وايي چې مسلمان شي، بيا موږ ته څه په درد خوري؟ يو بندي هم والله که پرې راکړي. ما د برگډال دغه خبره مولوي سنگين ته وکړه، هغه زيات کوښښ وکړ چې دغه انگليسي ترجمه شوي اسماني کتابونه ورته پيدا کړي، خو په وزيرستان کې د دا ډول کتابونو پيدا کول د مرغۍ له پيو کم نه و.





زه شاوخوا درې شپې نور هم دلته په کور کې پاتې شوم او کله کله به  
د ساتېري لپاره برگډال ته ورتلم، يوه ورځ مې کاغذ او قلم ورکړل او په  
انگليسي مې ورته وويل:

My Jihadi name is Malangyar.

هغه ځان ناگاره کړ چې گنې ليک او لوست نه شي کولای، خو کله چې  
زه لږ غوسه شوم سمدلاسه يې د انگليسي په غټو تورو وليکل:

MALANGYAR

بله ورځ زه او بلال يو ځای ورغلو، د خوراک لپاره مو يو څه شيان ورته  
راوړي وو، ما پوښتنه ترې وکړه چې ته پوهېږې په کوم هېواد کې يې؟  
هغه نه پوهېده، ويل يې تر اوسه هيڅ معلومات نه ورته کېږي چې په  
کوم هېواد کې دی.

وروسته بلال ما ته وويل چې د ځای او هېواد نوم ورته ياد نه کړم، برگډال  
تر اوسه پر دې نه و پوه کړل شوی چې چېرې بندي دی.

برگډال ما ته خپله سينه را ښکاره کړه، پرې د جوړ شوي تپ پر نښان يې  
گوته کېښوده:



- دا د پکتیکا په مرکز ښرنه کې د جنگ پر مهال د دهشکې په مرمی لگېدلی وم.

زه پوه نه شوم چې برگېډال ولې دومره لوی درواغ راته وویل، ځکه د دهشکې مرمی په تېر خوړل او بیا ژوندی پاتېدل کله سره کېږي. برگېډال یو څه ضروري خبرې په پښتو هم کولای شوی:

ډوډی راوړه!

گرمي ده!

ساړه دی!

کمبله غواړم!

اوبه څښم!

لمبېرم!

زړه مې په تنگ دی!

او نور...

## په قفس کې

برگډال تر تېښتې مخکې شاوخوا يو کال او دوې مياشتې د مولوي سنگين کره وساتل شو، بيا په شوال کې له تېښتې او نيول کېدو وروسته خلک خبر شوي وو چې برگډال د مولوي سنگين په کور کې ساتل کېږي. په دې خاطر چې پر برگډال يا د مولوي سنگين پر کورنۍ د امريکا له لوري کوم بريد ونه شي، مولوي سنگين له خليفه سراج الدين حقاني سره مشوره وکړه چې برگډال کوم بل خوندي ځای ته انتقال شي.

تر زيات فکر کولو وروسته دواړه پر مولوي نور قاسم حيدري باندې هوکړې ته سره ورسېدل چې هغه به يې په ډانډې درېه خېلو کې يو خوندي ځای ساتي او پالنه به يې کوي.

مولوي نور قاسم حيدري هغه مهال د امارت له خوا د خوست والي او دواړو ته نږدې د باور وړ کس و.

مولوي سنگين چې د شپې کور ته راغی خپل تره قيوم سربلند او د تره زوی حضرت عمر ته يې وويل چې سبا مېلمه «برگډال» په ډانډې درېه خېلو کې د جميل کور ته راوړئ.

جميل په وزيرستان کې د خليفه صاحب د اړيکو مسوول يا رابط و او دواړو

ته يې دا هم وويل چې زيات پام به کوي چې هيڅوک د هغه پر انتقال خبر نه شي.

په سبا سربلند او حضرت عمر د سپين سراج په موټر په دويم سېټ کې برگډال په داسې حال کې د جميل کور ته راوړ چې د ښځو برقع يې پر سر وه.

د جميل په کور کې ورته حافظ بدرالدين حقاني منتظر و، دا چې بدرالدين حقاني يوه اندازه په انگليسي ژبه گرېدلای شو، له سربلند او عمر سره تر سترې مه شي وروسته يې له برگډال سره په انگليسي ژبه خبرې پيل کړې. حافظ بدرالدين له برگډاله وپوښتل:

ته ولې وتښتېدې؟ او نهه ورځې دې څنگه خپلې کومې اډې ته لاره پيدا نه کړه؟

برگډال وويل:

-زه بندي يم، ضرور به مې د تېښتې هڅه کوله، خو دا چې زه د دغې سيمې له جغرافيه سره بېخي نابنده وم او د لارو گودرو هيڅ معلومات نه راته کېدل او نه پر دې پوهېدم چې زه د افغانستان په کوم ولايت او کومه سيمه کې يم، ځکه په غرونو کې ورک شوم، د شپې به مې ټوله شپه منزل وکړ، خو د ورځې به بېرته بيا هماغه ځای ته راغلی وم چې له کومه ځايه به مې منزل پيل کړی و. يوه ورځ چې زيات سترې او ناارام وم په ونه کې ناست وم او تر ونه لاندې مې مجاهدين وليدل چې چنټې يې پر ملا تړلې او ټوپک په لاس زما په پيدا کولو پسې گرځېدل، ما غوښتل چې د زياتې لوږې او ستومانۍ له امله ور غبر کړم چې بېرته مې د عمر او بلال کور ته ورسوي، خو بيا وېره راسره پيدا شوه چې مجاهدين به زيات غوسه او

قهرېدلي وي، که ور غبر کړم شاید له ډېرې غوسې مې ووژني.

برگډال بې سېکه وو، تکیه یې وکړه، بیا یې خبرې وغځولې:

د تېښتې په وخت کې مې بلال او عمر تر ټولو زیات یادېدل او غوښتل مې چې بېرته کور ته راشم، خو دا چې ما د کور لار خطا کړې وه، ځکه مې و نه شوای کولای چې راشم.

د حافظ بدرالدین حقاني د پوښتنو له ځوابولو وروسته هغه برگډال په خپل سراج په ډوله موټر کې کېناوه او د مولوي نورقاسم حیدري د کور پر لور یې حرکت وکړ، د مولوي حیدري کور هم نږدې په ډانډې درپه خپلو کې و، د هغه د کور په گاوند کې په یوه بل خالي کور کې د بندیانو د ساتنې په موخه زندان جوړ شوی و او مجاهدینو به ځینې بندیان هلته پکې ساتل.

پر دغه زندان به څلرویشته ساعته د مولوي نور قاسم حیدري د مجاهدینو پهره کېده، خو دا چې برگډال د نورو بندیانو په پرتله زیات مهم و، پر دې اساس مولوي حیدري د هغه د ساتنې او پالنې لپاره له خپلو مجاهدینو څخه پنځه تنه باوري مجاهدین موظف کړل، له دغو پنځو تنو پرته چې د برگډال د ساتنې لپاره موظف شوي وو نور هیچا ته دا معلومات نه کېدل چې دلته برگډال ساتل کېږي، حتی د مولوي نور قاسم حیدري کورنۍ هم پر دې نه پوهېده.

د هغه د زوی فرید له قوله چې ویل یې هغه ورځ خبر شو چې بیا بېرته برگډال له دغه زندان څخه کوم بل نامعلوم ځای ته انتقال کړل شو.

محمدالرحمن روحاني چې د پنځو موظفو ساتونکو له جملې څخه و، ویل چې مولوي سنگین موږ ته یوه اوسپنیزه قفسې پنجره راوړه او موږ هغه پنجره دننه په یوه کوټه کې ځای پر ځای کړه، له دې وېرې چې برگډال



يو ځل بيا و نه تښتي ، دننه مو په هغه قفسي پنجره کې ساته ، يوازې هغه مهال له پنجرې څخه د وتلو اجازه ورکول کېده چې کله به تشاب ته د تگ ضرورت پيدا شو .

روحاني دا هم ويل چې يوه ورځ زه بيرون لمر ته ناست وم او برگډال دننه په کوټه کې په انگليسي سندرې او گډا پيل کړه ، ما ترې پوښتنه وکړه چې خير دى په کومه خوشالۍ کې سندرې او گډا کوې ؟ برگډال زما په ليدو بېخي حيران شو او ما ته يې وويل چې زما خيالي باچاهي دې په اوبو لاهو کړه ، وروسته ده خپلو خبرو ته ادامه ورکړه چې زه په سوچونو کې غرق وم او ځان مې له زندانه ازاد احساس کړى و ، په سوچ کې امريکا ته تللى وم او له مونيکالي سره يو ځاى لاس په لاس په يوه پارک کې گرځېدم ...!

روحاني راته ويلي وو چې زموږ له پنځو ملگرو سره د برگډال ډېره جوړه وه ، کله کله به ما ورته وويل چې که ته بېرته ازاد او بېرته خپلې عسکري دندې ته ستون شې او زه په باگرام کې بندي شم ، بيا خوبه ظلم نه راسره کوې ؟ د دې پوښتنې په اورېدو يې سترگې کښته کړې او له ځان سره غلي خندلي وو .

د روحاني له قوله چې برگډال به په زندان کې تر ټولو زيات د حافظ بدرالدين حقاني ملاقات ته خوش و ، هرکله به چې زندان ته بدرالدين راغى او برگډال به يې غږ واورېده ؛ نو له ډېرې خوشالۍ به يې دننه په قفسي پنجره کې ټوپونه وهل ، موږ به چې کله له بدرالدين سره د ملاقات لپاره له پنجرې را وايست ، ټينگه غږ به يې ترې تاو کړه او پر تندي به يې ښکل کړ .

يوه ورځ بدرالدين له مولوي سنگين سره يو ځاى د برگډال ليدو ته راغى ، بدرالدين برگډال ته وويل :

دا سړی ستاسې دښمن دی، پېژنې یې؟  
برگلوال په داسې حال کې چې سترگې یې نه پورته کولې، غلي وویل:  
هو پېژنم یې!

برگلوال په دغه بندیخانه کې هیڅ نظافت نه مراعات کاوه، همېشه به یې  
د ډوډۍ د خوراک پر مهال خپل مخ او جامې په کتغ او غوړیو لړلي وو،  
کله کله به یې په خپله قفسې پنجره کې دننه بولې هم کولې او روحاني  
به مجبور و چې په ډېره سختي د ده پنجره او د اوسېدو ځای پاک کړي.

## د سرو زرو چرگ

د ۲۰۰۹م کال د جون میاشتې ۳۰مه وه، تازه سهار پیل شوی و، لمر ځلېده، دپکتیکا د یوسف خېلو ولسوالي په ملا لمبات کلي کې هر څوک په خپلو کارونو پسې په خپله خپله مخه لاړل. کښیان «دهقانان» کروندو، زده کوونکي ښوونځیو او طالب العلمان مدرسو ته وخوځېدل.

د قاري اسماعیل ذوالفقار د ډلگۍ درې مجاهدین «مولوي عبدالجلیل عرفان، ملا معین الدین مشفق او ملا گلاب وفادار» چې مرکزي یې د ملا لمبات کلي په جومات کې و، د جومات تر څنګ یې د دښمن څار کاوه او نیت یې دا و چې په ښکار پسې یې یوې خوا ته لاړ شي. دوی یوې بلې خوا ته ترصد کاوه او په خبرو بوخت وو چې لرې یو موټرسایکل په ډېر سرعت په دوږو کې د دوی خوا ته را روان و.

درې واړه را روان موټر سايکل ته متوجه او منتظر شول، هيڅ نه پوهېدل چې دا څوک دی او ولې په دومره توندی موټرسايکل ولي. موټرسايکل تر شا اوږده ولاړه دوږه پرېښوده او په تېزۍ را نږدې کېده.

د موټرسايکل په را رسېدو دوی ته معلومه شوه چې دغه سړی د دوی د مجاهد ملګري ورور احمدخان دی، احمد خان له څو کلونو راهيسې له

دوی سره په استخباراتي برخه کې همکاري درلوده.

احمد خان په تلواره کوز شو، تر پوښتنه مخکې یې په خادر خپل کالي  
ټکو هل او بې واره په خبرو شو:

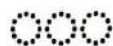
- یو بهرنی مې ولید، افغاني کالي یې اغوستي، د امریکایانو له کمپه راوتلی  
دی، په کلي کې لار ځنې ورکه شوې ده، ما په اشارو دومره پوه کړ چې زه  
د ملي اردو عسکر راولم، خوندي به دې ورسوي او...

ټولو په حیرانۍ ور وکتل، پوښتنه وشوه. ټول چوپ وو. احمد خان په  
خادر مخ پاکاوه، بیا یې وویل:

اوس مې یو گوښه ځای کېنولی دی، باید ژر ورشو، ښکار باید له لاسه و  
نه وځي!

مولوي عرفان، ملا مشفق او ملا وفادار له خبرو او سلا مشورې پرته پر  
خپلو موټرسایکلونو پښې واړولې، احمد خان دوی ته لاره ښووه. د موټرسایکل  
د شا ټایرونه په توندۍ تاو شول، دوی په سرعت مزل کاوه، په شپه کې  
له سترگو پناه شول.





څلور واړه د يوه داسې بهرني کس تر مخ له موټرسايکلونو را کښته شول چې چې په افغاني جامو او پلاستيکي خپلکو کې حيران دريان ولاړ و او يوه غوټه يې هم په لاس کې نيولې وه.

دا چې دوی په انگليسي نه پوهېدل، شايد بهرني وگړي هم دا فکر کړی وي چې محلي پوليس يا اربکيان راغلل، مولوي عرفان او ملگرو يې دا فکر وکړ چې سړی نشه دی، خو په اشارو يې دومره پوه کړ چې خپل کمپ ته دې وړو، بهرنی له کوم جنجاله پرته مولوي عرفان له ځان سره پر موټرسايکل سپور کړ، مولوي عرفان فکر وکړ چې که يې سترگې او لاسونه ور تړي، هغه ته دا احساس کېږي چې اربکيان نه دي؛ نو ممکن د مزاحمت يا مقابلې انگېزه پيدا کړي.

په نړيو لارو تېز روان موټرسايکلونه د طالبانو د مرکز پر لور تاو او له رسېدو سره سم يې غبرونه ارام شول. ټول را کښته شول، ناڅاپه مولوي عرفان د کلاشينکوف شپېلی د بهرني پر تندي ونيوه، د بهرني سترگې رډې را وختلې، مولوي عرفان په اشاره پوه کړ چې شور و نه خوري.

د بهرني لکه چې زبون وهل شوی و، سمدلاسه يې لاس پورته کړل، ټول

طالبان پوه شول چې سړی تسلیم شو.  
د مولوي عرفان ملگرو د موټرسایکل له کونجغې رېږینه رسی را خلاصه  
کړه او د بندي د لاسونو په تړلو لگیا شول. رسی داسې وه چې له هر  
وار را اړولو سره ټینګېده، بندي ستمی او نارې شروع کړې. بیا یې لاسونه  
غورځار کړل، دوی پوه شول چې درد ورکوي او پر دې هم پوه شول چې  
سړی نشه نه دی. څو شېبې وروسته چې یې د ملا لمبات جومات ته دننه  
کاوه، لاسونه یې تړلي وو.

په جومات کې عرب مجاهدین هم ناست وو، د روغېر په جریان کې د  
مولوي عرفان ملگرو د بهرني د نیولو زېری پرې وکړ. د دې خبرې له اورېدو  
سره جوخت یو عرب مجاهد بې تابه را ولاړ شو او د خپل کلاشینکوف  
په کونداغ یې پر لاس تړلي بهرني سخت کلک کلک گوزار وکړ، مولوي عرفان  
پورته شو، مخ یې تګ سور شو، عرب ته یې په ډډ غږ وویل:  
دا اوس اسیر دی، له اسیر سره ظلم شرعاً ناروا دی او بل دا چې دی اوس  
زموږ په ساحه کې دی، بد کار دی.

عرب مجاهد حیران ودرېد او بیا پټه خوله کېناست.  
څو شېبې وروسته یوه کلیوال وړینه رسی راوړه، دا تر رېږینې هغې پسته وه  
او د لاسونو له بنورولو سره یې د ټینګېدو اندازه نه زیاتېده.  
په خوشاله غږ یې وویل:

ها ملا صاحب، دا دی را مې وړه.  
د مولوي عرفان یو ملگري د بهرني له لاسونو رېږي رسی خلاصه کړه، بیا  
یې لاسونه په وړینه رسی کلک ورتړل او د نورو کسانو تر وتلو وروسته  
په بندي پسې د جومات دروازه بنده شوه.



له جوماته دباندې په خپل منځي مشورو کې د الوتکو د راتلو د خطر په اړه خبرې جدي شوې، تر هوکړې وروسته ټول مجاهدين د مولوي عرفان او نيولي بهرني په گډون له کلي ووتل او د سپين کلي پر لور روان شول. خو شېبې وروسته د اسمان په کنگرو کې امريکايي جنگي الوتکو چوپټيا وڅيرله او بيا د ملا لمبات کلی د انداخت غرمبا او لوگيو پر سر واخيست. که څه هم دلته چاته زيان ونه رسېد، خو بيا وروسته د برگېال په لټون د امريکايي بمبار په نتيجه کې تر ديارلسو ډېر ملکيان او مجاهدين شهيدان شول.





په يوسف خېلو کې سپين کلي ته له رسېدو سره سم، مجاهدين بيا د مشورې لپاره يو ځای ودرېدل. لاس ترلې بهرنی يو دم په منډو شو، د تېښتې هڅه يې ناکامه شوه، مجاهدينو بيا په موټرسايکل سپور کړ او په سپين کلي کې يې سپين کمر ته يووړ.

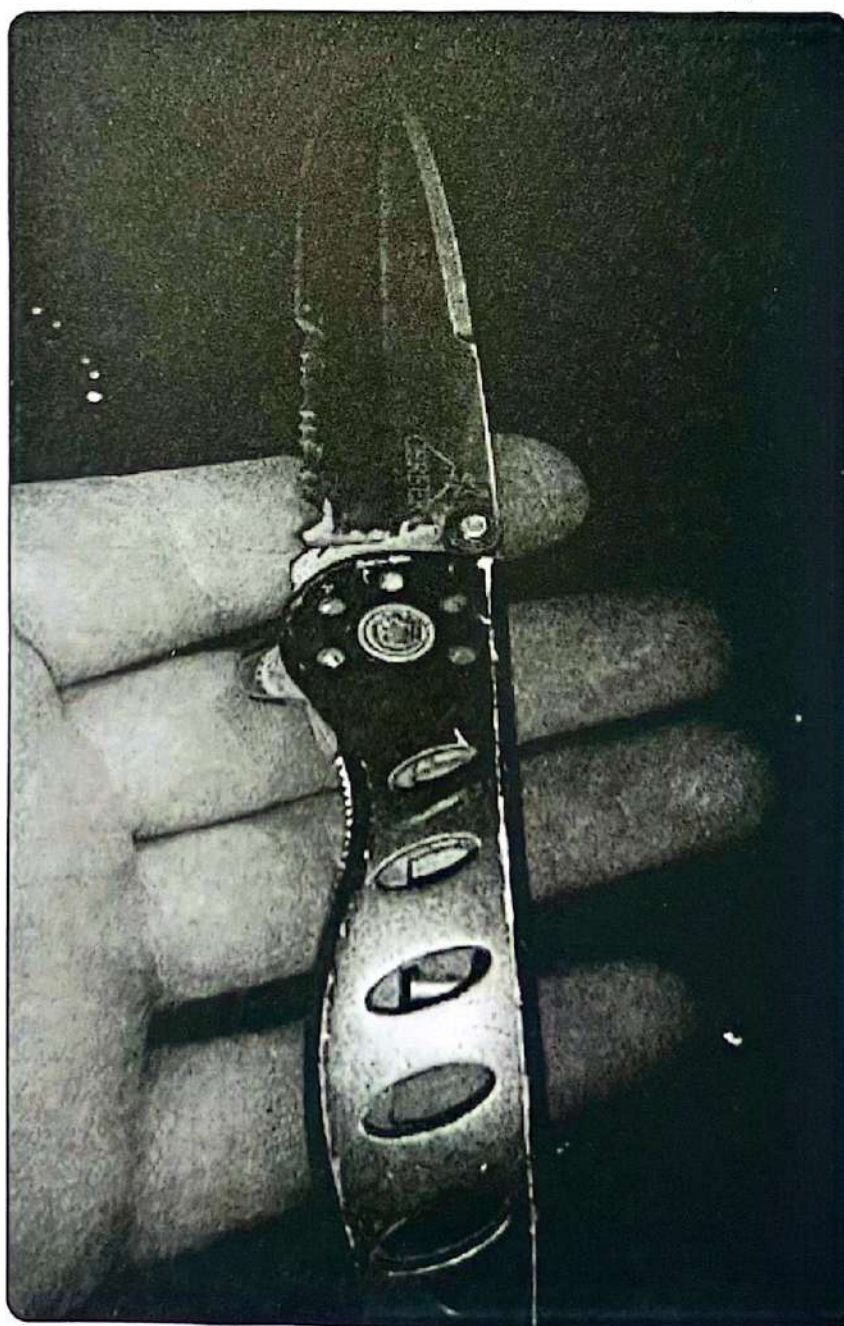
هغه عرب مجاهدين چې د ملالېبات کلي په جومات کې له مولوي عرفان سره مخ شوي وو، هغوی هم سپين کمر ته رارسېدلي وو او دې ته منتظر وو چې له نيول شوي بهرني وگړي پوښتنې گروېږنې وکړي. د سليمان په نامه يوه عرب مجاهد چې په انگليسي ژبه يې روانې خبرې کولای شوای، له نيول شوي کسه وپوښتل: ته څوک يې او ولې افغانستان ته راغلی وې؟ بهرني وگړي ورته وويل:

زما نوم جېم دی او د شمالي امريکا يم. دلته افغانستان ته په سياحت راغلی يم. څو نورې پوښتنې هم تبادله شوې، بيا مجاهدينو په خپل منځ کې تر خبرو وروسته تصميمونه ونيول. لږ شېبه وروسته مولوي عرفان او د هغه ملگرو اسير د غزني ولايت گيرو ولسوالي ته روان کړ. د د گيرو ولسوالي ديسي کلي ته





چې ورسېدل، هلته د عمران په نامه یوه عرب مجاهد پوښتنې ترې پیل کړې  
او د هغه په لاس کې غوټه یې خلاصه کړه.  
په غوټه کې نظامي یونیفورم، جی پي ایس، خنجر، خوراکي توکي او ځینې  
نور د اړتیا وړ شیان پیدل شول.  
تر دې مخکې برگډال هیڅ تلاشي شوی نه و چې دا په نظامي ژوند کې یوه  
لویه بې احتیاطي بلل کېدای شي.



له برگډال سره په لومړۍ ورځ نیول شوی چاقو

د دې غوټې پرانیستلو د دې راز خوله هم خلاصه کړه چې سړی سیلاني نه، بلکې امریکایي عسکر دی. پر یونیفورم یې نوم لیکل شوی و:

بو برگډال!

مجاهدینو سمدلاسه د کلي له دوکانه څنځیر او قلف را واخیستل، دا ځل یې لاسونه د رسی پر ځای په څنځیر ورتړل. د امریکایانو له چاپې سره د چل په خاطر یې له عربو بېل او په همدې ولسوالي کې یې نېکمرغي کلي ته ولېږد اوډه.

هلته ایوبي یو باوري مجاهد ملگری و، هغه ته یې وویل چې له موږ سره یو ناروغ عرب مجاهد دی، په کور کې به دننه د شپې تېرولو لپاره یوه کوټه راکړې. هغه سمدلاسه کوټه ترتیب کړه او دوی دننه ورسره لاړل.

دوی دلته له برگډال سره په پښتو خبرې اترې پیل کړې، خو برگډال هیڅ په پښتو نه پوهېده، کله به چې مجاهدینو د اسامه بن لادن او ملا عمر نومونه ورته واخیستل پوه به شو. بیا به یې له امریکایي عسکرو سره د جگړې صحنې ورته تمثیل کړې، برگډال به حیرانې سترگې نیولې وې.

مجاهدینو دا ځای هم په دې خاطر بدل کړ چې امریکایان یې څرک ونه لگوي. له دغه ځایه یوې غرنۍ ساحې ته چې په زېره ساحه مشهوره ده، د مبین اخوندزاده کره لاړل.

دلته یې لږ د ارام احساس وکړ.

د مبین اخوندزاده په کور کې دوی ته د مېلمستیا په خاطر کورنۍ چرګ هم حلال شو، په دې وخت کې قاري اسماعیل ذوالفقار د پکتیکا ولایت له خوشامند ولسوالي څخه سپین کمر ته راغلی و، د هغه مرستیال مولوي عبدالکریم مجروح په مخابره کې پر مولوي عبدالجلیل عرفان غږ وکړ او ورته



ويې ويل چې ژر له غوتې «برگهال» سره سپين کمر ته را ستانه شئ. له دې غبر سره سم، مجاهدين د مولوي عرفان په غبر له دوو چالانو موټرسايکلونو سره تيار او برگهال يې ورسره روان کړ. مزل يې پيل کړ، تريو څه ځايه چې لاړل، يو موټرسايکل خراب شو، خو مولوي عرفان برگهال د ځان او مولوي مشفق په منځ کې ورسره سپور کړ او په سپين کمر کې يې د مولوي مجروح تر کوره خوندي ورساوه. دا د قاري اسماعيل او مولوي عبدالکريم مجروح غوښتنه وه چې بايد مولوي عرفان او ملگري يې اسير دلته را ورسوي.



قاري اسماعيل مولوي مجروح ته په خېن نظر وکتل:  
بندي بايد پر وخت خپل مسوول کس «مولوي سنگين فاتح» ته وسپارل شي.  
مجروح د سر په خوځولو اطاعت وښوو.  
د مولوي سنگين اوس د پکتیکا په نظامي مسووليت کې ډېر وخت وتلی و  
او پر يوه ځای يې پيدا کول سخت وو. د خبرولو لپاره يې بله لاره نه وه،  
بالاخره په شمالي وزيرستان کې د حافظ بدرالدين حقاني نمايندگۍ ته زنگ  
ووېل شو. دا چې غوښتنه خورا گړندۍ وشوه، له هغې خوا ورسره پخپله  
بدرالدين حقاني په اړيکه کې شو.  
هغه چې څنگه پوه شو چې د مجاهدينو لاس ته «د سرو زرو چرگ» ورغلی،  
په ټينگار يې وويل:  
له پنځو تر اتو لکو کلدارې به در ولېرم، عاجل يو موټر واخلي او تر دې ځايه يې  
د موټرسايکلو په ځای په موټر کې را ورسوئ. شى در نه ضايع نه شي.  
د قاري اسماعيل ډلگۍ تر دې دمه موټر نه درلود، هر فعاليت چې و، په  
موټرسايکلو تر سره کېده. بدرالدين حقاني دوى ته بل دا هم ويلي وو چې  
سمدلاسه يې مولوي سنگين ته ورسوئ، مولوي سنگين په پکتیکا کې



زېږوک ولسوالي ته درغلی دی .

مولوي سنگين هغه مهال په زېږوک کې د امريکايي ځواکونو پر کمپ د بريد لپاره په چمتووالي اخته و .

قاري اسماعيل خپلو ملگرو ته د مشورې په وخت کې وويل :

حافظ صاحب خو د موټر خبره وکړه ، خو په دې کم وخت کې موټر نه شي اخيست کېدای .

بيا يې پرېکړه وکړه چې دغه د سرو زرو چرگ د عربو مجاهدينو په موټر کې ور ورسوي . د هغوی موټر تيار د نكې په لار وزيرستان ته تلل .

نکه او زېږوک د پکتیکا دوی سره نښتي ولسوالۍ دي .

دوی عرب مجاهدين را وغوښتل ، هغوی د خپل کار لپاره وزيرستان ته روان وو .

قاري اسماعيل پوه کړل او خپله غوښتنه يې ورته واوروله .

عرب سمدلاسه تيار شول او بيا «بو برگډال» د مولوي عبدالکریم مجروح له خوا د سليمان په نامه يوه عرب مجاهد ته په لاس ورکړل شو .

مجروح وويل :

زموږ ملگری مولوي عبدالجلیل عرفان به تر هغو درسره يو ځای وي چې څو خپل ځای ته نه ياست رسېدلي .

سليمان ډاډ ورکړ :

پوه شوم ، بالکل همداسې کوم .

وروسته مجروح له سليمان هغه ته د برگډال د تسليمۍ د سند او بيا د هغه د

لاسليک غوښتنه وکړه ، دا د دې لپاره و چې په دې برخه کې نور مسووليت

دوی ته راجع نه شي . سليمان سمدلاسه سند په عربي ژبه وليکه او تر

لاسليکولو وروسته يې مولوي مجروح ته ونيو :



د ہماغہ لیک انخو

مولوي مجروح ته د دغه لاسليک کړي خط تر سپارلو وروسته له سليمان سره راغلي درې تنه عرب مجاهدين د پيکاپ موټر په بادي کې کښاستل. مولوي عرفان، برگدال چې اوس يې سترگې او لاسونه تړلي وو او موټر چلوونکی سليمان په موټر کې کښاستل. مولوي محروج لاسونه اسمان ته لپه کړل او بيا يې دوی ټول په تياره ماخستن کې په خدای وسپارل.



دا چې اکثریت عمومي او فرعي لارې د امریکایي ځواکونو تر کلک څار او کنټرول لاندې وې، سلیمان د دې لپاره چې څوک پرې شک ونه کړي د تگ لپاره د بېرني بازار ته نږدې لارې ته سم شو، د لارې د وړاندې څار لپاره د انور طیب په نامه یو تن ځایي مجاهد گومارل شوی و، هغه به مخکې له مخکې لار څارله او سلیمان خپل منزل ته د هغه د څار پر اساس وړاندې دوام ورکاوه.

د خړین په ساحه کې د مولوي ضیاء الحق او قاري فاتح د مجاهدینو گزمه پرې پېښه شوه، هغوی د خیر و خیریت او وضعیت پوښتنه ترې وکړه چې خیر دی دا د شپې یوه بجه گوره او ستاسې سفر؟ تر سلیمان مولوي عرفان وار پوښی کړ:

- هو هو خیر دی، هیڅ خبره نه شته، دغه یو عرب مجاهد لږ ناروغ دی، دلته یې یو کلیوال ډاکټر ته رسوو.

له هغې خوا غږ راغی:

- ښه ښه، بس چې خیر وي، ځی خدای مو په خیر ورسوه، لاره هم بې غمه ده!



مولوي عرفان وويل:

بس حرکت!

موټر بيا روان شو.

په دې سيمه کې د لارې د څار په برخه کې د پکتیکا د هغه مهال قاضي مولوي عبدالله د ډلگۍ ملگرو هم مرسته وکړه، په غزني کې سردې بند ته په رسېدو د سهار اذان وشو، دوی هم لازمه و نه بلله چې وړاندې تگ وکړي، د مټاخان ولسوالۍ په خنجرخېلو کلي کې د انور طيب کور ته لاړل، د هغه کور ته د مدني په نامه د دوی يو ملگری هم راغی، دوی ښه مجلس ورسره وکړ، هغه څو ځله غوښتنه وکړه چې له نيول شوي امريکايي عسکر سره عکسونه واخلي، مگر مولوي عرفان اجازه ور نه کړه.

مولوي عرفان او سليمان له برگډال سره په همدې کور کې تر مازديگره پاتې شول، مازديگر يې بيا په داسې حال کې حرکت وکړ چې انور طيب ور نه مخکې او دوی ورپسې شا ته روان وو.

انور طيب وويل:

تر هغو نه راگرځم چې تاسې مې د گردېز او پکتیکا تر سړک تېر کړي نه ياست!

سليمان به کله کله برگډال ته سترگې ور واپولې. برگډال هيڅ نه ويل، ارام ناست و.

ټوله شپه يې پر خامو او فرعي لارو سترې مزل وکړ، څو ځايه يې لاره هم ورکه کړه، اخېر دوه تنه وسله وال مجاهدين په مخه ورغلل، له دوی سره مخ پر قبله روان شول، تر څو دقيقې مزل وروسته د غره لمنې ته ورسېدل، موټر يې ودراره او يوې خېمې ته ور کښته شول، دا د نکې سر مرکز و، دلته درول



شوي څېمې د هغو مجاهدينو وې چې د پسرليو عملياتو لپاره راغلي وو.  
 د څېمې د مجاهدينو له جملې يوه په ونه لوړ ځوان وويل:  
 تاسې خپل ارام، لمونځونه او خوبونه وکړئ، پهره موږ کوو!  
 مولوي عرفان سترگې پټې کړې، د اندېښنو له لاسه خوب ترې الوتې و، په  
 زړه کې يې وېره وه، هسې نه څوک د نيول شوي امريکايي افسر په سر  
 خيانت ورسره وکړي او...  
 نيم ساعت وروسته غږ شو، مولوي عرفان را پورته شو، هغه دوه تنه عرب  
 مجاهدين له يوه څنډور او برېتور ځوان سره را روان وو چې وزيرستاني پکول  
 يې پر سر و، د دغه ځوان په راتلو سره مولوي عرفان را ولاړ شو. تر پوښتنې  
 وروسته راغلي څنډور ځوان مولوي عرفان ته د برگډال د نيول کېدو مبارکي  
 ورکړه او مننه يې ترې وکړه. بيا يې ډاډ ورکړ چې ارام پرېوځي خوبونه وکړئ،  
 موږ دلته ولسوالي او دولتي حاکميت بشپړ له منځه وړي، تاسې ډاډه چای  
 وڅښئ، زه له اسير عسکر سره وينم.  
 مولوي عرفان برېتور او څنډور ځوان ته په حيراني کتل او نه پوهېده چې له  
 برگډال سره د ليدو اجازه ورکړي او که نه؟  
 د سليمان غږ يې د خيال فضا ږنگه کړه:  
 څېمې ته دننه راځئ!  
 د برېتور او څنډور ځوان شونډې وښورېدې:  
 امريکايي دباندي را وباسه چې د هغه جلغوزي تر ونې لاندې پوښتنې ترې وکړم!  
 مولوي عرفان نور هم حيران او وارخطا غوندې شو.  
 سليمان د عکاسۍ کېمره برابره کړه او بيا يې برگډال له څېمې دباندي را  
 وايست، مولوي عرفان کله کېمرې ته کتل او کله برېتور ځوان ته، زړه نا زړه

و چې د عكاسی اجازه وركړي او كه نه؟

خو مولوي عرفان له ځان سره غلی ودرېد.

سليمان برگډال ته مخ ورواړه:

دا برېتور سړی مولوي سنگين دی! د پكتيكا عمومي نظامي مسؤل! ته د ده تر

لاس لاندې مجاهدينو نيولی يې!

د برگډال سترگې رډې را وختلې، خو د مولوي عرفان الوتې رنگ بېرته

وغوړېد، موسك شو.

برگډال ناڅاپه پر ځمكه كېناست، سره يې په دواړو لاسونو كې ونيو او په

ژړا شو.

مولوي سنگين په برېتونو كې موسك شو او تر اوږه يې ونيو، را ولاړ يې كړ

او په ارامه يې پوهاوه:

دا د افغانانو وطن دی، دلته به زړه مضبوط ساتې، ژړا به نه كوي!

وروسته يې د وظيفې او افغانستان ته د راتگ د هدف په اړه پوښتنې ترې

كولې، سليمان يې تر منځ خبرې ژباړلې، د پوښتنو تر څنگ يې د افغانستان

پر تاريخ هم لنډې خبرې ورته وكړې چې په افغانستان كې انگرېزانو او

روسانو شرموونكې ماتې خوړلې دي، همدا ډول به امريكايان هم ماتې خوړي.

له برگډال سره تر يو څه خبرو او پوښتنو گروپړنو وروسته مولوي سنگين

سليمان ته وويل چې د شاهين او مصطفى په نامه ملگري درته راځي، هغوی

ته به ما لازم هدايات كړي وي، برگډال يو خوندي ځای ته رسوي.

نور مولوي سنگين رخصت واخيست او په خپله مخه ولاړ.



له يو څه ځنډ وروسته شاهين او مصطفى را ورسېدل او د ورځې تر پايه په همدې مرکز کې پاتې شول.

مولوي عرفان چې په خپل کيمره داره موبایل له برگډاله ويلوگانې هم ثبت کړې وې، مازديگر غره ته وخوت، له خپلو ملگرو سره يې اړيکې ونيوې، هغوی يې ډاډه کړل چې دوی مولوي سنگين ته روغ ور رسېدلي دي.

د مولوي عرفان د موبایل له چالانېدو سره يوه ډرون الوتکه راغله، خو هغه په جهادي بهير کې له دې هر څه سره اشنا شوی و، ژر يې موبایل بند کړ. دا هغه الوتکې وې چې د موبایل له لارې يې د مطلوبو کسانو موقعيت تشيتولای شوای. له غره چې بېرته را کوز شو، عربو مجاهدينو ټينگار ورته وکړ چې بايد خپل موبایل تر وسه وسه تل گل وساتي، بيا يې د همدې نږدې ورځو يوه کيسه وکړه چې پر مجاهدينو د بې پيلوټه الوتکې بريد شوی و.

دوی ټوله ورځ همدلته په مرکز کې وو، ماښام يې بيا حرکت پيل کړ، له نکې ولسوالي څخه د زېږوک له لارې د ارگون ولسوالۍ درې سيمې ته ولاړل او د شپې همدلته د ارگون په دره کې د يوه ملگري په کور کې تم، خو شاهين





او مصطفی ترې بېل شول. شاید هغوی خپلو کورونو ته تللي وي، ځکه دوی دواړه د همدې سیمې اوسېدونکي وو.

سهار وختي همدغه کور ته په یوه تور هایلکس موټر کې شاهین او مصطفی بېرته راغلل او دوی ته یې د تلو وویل. سمدلاسه عرب مجاهدین د موټر په بادۍ کې کېناستل او مولوي عرفان، شاهین، مصطفی او لاس او سترگې تړلې برگډال د موټر په سېټونو کې کېناستل.

موټر د گیان پر لور حرکت وکړ چې د گیان له لارې د ډېورنډ فرضي کرښې لور ته ځانونه ورسوي.

په لار کې پر ټولو چوپټیا خپره وه، یوې خواستوماني او بل پلو د برگډال موجودیت و، له دوی سره دا اندېښنه وه چې تر منزله به څنگه او په کوم حالت رسېږي؟ دوی د مخابرې له لارې خبر شوي وو چې د پکتیکا په لوېدیځه برخه کې د برگډال د پیدا کولو لپاره امریکایي عسکرو پراخ عملیات پیل کړي دي.

له څو ساعته سترې مزل وروسته لور ته ورسېدل، خو دې سیمې ته په رسېدو معلومه شوه چې دلته پر پاکستانی پوځیانو چاودنه شوې او پوځیانو ته پکې تلفات هم اوښتي، ځکه خو د لارو د بندېدو تر څنگ په ټوله سیمه کې تالاشي هم پیل شوې وه. د کرښې بلې غاړې شمالي وزیرستان ته د موټر د اړولو هیڅ لاره نه وه، دوی مشوره وکړه او له مجبوري یې شاهین پلې ولېږه چې د پلې تگ یوه خوندي لاره پیدا کړي، شاهین پوره یو ساعت وروسته بېرته راغی او د پلې تگ یوه لاره یې انتخاب کړې وه.

له ډرایور سره یې موټر بېرته را واپس کړ او دوی پخپله ټول نهه کسه له برگډال سره په غرونو او گړنگونو کې د شمالي وزیرستان پر لوري پلي روان شول.





له دوه ساعته سترې پلي مزله وروسته د کرنې بلي غاړې د وزیر ویوه کلي ته ورسېدل، تر کلیوال بازاره یې یو موټر او بیا یې په دته خېلو کې بل سپین هایلکس موټر تر دیگان بازاره په ۱۵۰۰ کلداری درېست ونيو. په لار کې مولوي عرفان په خپل موبایل شعرونه او ترانې غږولې، وروسته خوب وړی او موبایل هماغسې چالان و.

## ۱۵ دقیقې

مولوي عرفان د موټروان غږ را بیداره کړ:

تاسې کوز شئ، زه موټر په چیک پواینټ در تېروم.

موټر ودرېد. شېبه وروسته دوی ټول په خوږ کې له موټره ښکته شوي وو. په اسمان کې ستوري وار په وار ډېرېدل، ښه یې وگڼله چې په توره تیاره کې لاندې په دې خوږ کې پلې مزل وکړي او په یوه فرعي لاره د چیک پواینټ تر څنگ تېر او بیا بېرته په موټر کې سپاره شي.

په تیاره کې د دوی د مزل پنځلس دقیقې ووتې. درز شو امریکایي بې پیلوټه الوتکې په هماغه سیمه کې یو هدف په ښه کړ چې دوی همدا شاوخوا پنځلس دقیقې وړاندې ترې راغلي وو. د توغندي د لگېدو له غږ سره سم مولوي عرفان جیب ته لاس کړ چې خپل موبایل گل کړي، خو ډېر ژر پوه شو چې هغه یې په هماغه موټر کې هېر شوی دی. مولوي عرفان هیڅوک هم پوه نه کړل چې د دې گوزار وجهه څه وه، خو په دې یې سر خلاص و چې موبایل یې کشف دی او ډېر غالب احتمال دا دی چې وار په همدې موټر وشو.

په همدې سوچونو کې تر خوږ واوښتل، هغه بلې غاړې ته په رسېدو کې ښه کافي وخت وو، خو موټر رانغی. همدا یو پړاو مخکې په دې موټر کې د



برگډال په شمول دوی ټول ناست وو، که چېرې خوږ نه وای را رسېدلی؛ نو په دې بمبار کې د دوی ټولو د ختمېدو امکان و. که چېرې برگډال له منځه تللی وای، په گوانتانامو کې د اسلامي امارت پینځه مشران به خلاص او قطر ته انتقال شوي نه و، که هغوی خلاص شوي نه وای، د دوحې مذاکرات به پیل شوي نه وو، ځکه برگډال هغه څوک و چې د پنځو مشرانو د تبادلي په موخه امریکایانو له امارت سره په قطر کې مذاکرات پرې شروع کړل. که دوی بمبار شوي وای، موږ به نن د تاریخ په هغه پړاو کې نه وو چې اوس یو. دا په اصل کې د افغانستان پر مذاکراتو بمبار و چې په نتیجه یې کې اوس د اشغال د خاتمې او امنیت څښتنان یو. ښایي داسې حساسې شېبې به په دې سخت منزل کې نورې هم وي، خو زه چې کله د دې ۱۵ دقیقو په اړه فکر کوم، احساسوم لکه د تاریخ د زړه درزا چې اورم.

عربو په خپلو کې بار بار پوښتنې کولې چې دا به یې څوک ویشتلې وي؟ داسې ښکارېده چې په دې سیمه کې د دوی ډېر کسان اوسېدل. وروسته له ډېره انتظاره عربو مجاهدینو د بهرې لپاره خپل کسان موظف کړل. څلورمه شپه همدلته د سرک پر سر سبا شوه، د سهار له لمانځه وروسته د دغه ځای یو وزیرستاني خبر شو چې مېلمنو شپه همدلته پر سرک کړې ده، ډېر خپه شو. راغی، له پوښتنې وروسته یې په لاسونو خبرې کولې، نږدې کور ته یې گوته ونيوه، ویې ویل چې دا د ده کور دی او بیا یې وویل چې ټول ورسره مېلمانه شي.

دا چې دوی ته منزل پاتې و، له وزیرستاني یې مننه وکړه او په زور یې رخصت ترې واخیست، لږ وروسته په یوه مازدا موټر کې دیگان بازار ته ورسېدل. په دیگان بازار کې د پوځ او طالبانو تر منځ جگړه شوې وه او له امله یې

پوځ په دې سیمه کې گرځ بندیز اعلان کړی و.  
 داسې وخت به په وزیرستان کې پاکستانیو پوځیانو بهانه غوښته چې پر عامو  
 خلکو گرځ بندیز ولگوي، ډېر وخت به یې همداسې کول.  
 مولوي عرفان دوی په دې سیمه کې د عرب مجاهدینو یوه نږدې مرکز ته  
 بوتلل، د سهار چای یې د عربو په دغه مرکز کې وخوړ، عرب مجاهدینو  
 مولوي عرفان ته وویل:

تا موږ بیرته خپل ځای ته رسوو.

خو عرفان ورته وویل:

زه دومره هیچېرته نه ځم چې څو دغه نیول شوی امریکایي عسکر خپلو  
 مسوولانو ته ونه سپارم.

عربو ښایي دا احساس کړې وي چې عرفان اعتماد نه ورباندې کوي؛ نو یې  
 سپین سراجچه موټر چالان کړ، د برگډال او مولوي عرفان په شمول یې پنځه  
 کسه پکې سپاره او په یوه فرعي لار چې د دېگانو او مېرانشاه تر منځ په  
 غرونو کې غځېدلې وه، مخ پر مېرانشاه روان شول.

له یوه ښه مزل وروسته یو بل سپین سراجچه موټر د دوی مخې ته راغی،  
 دواړو موټرو په خپلو کې د څراغونو په وسیله اشارې سره ورکړې، بالاخره  
 موټر څنگ ته ودرېد، د لقمان په نامه یو تن عرب ترې راکوز شو، سلیمان  
 هم ورغی یو د بل لاسونه یې په لاسونو کې نیولي وو او خبرې یې کولې،  
 خو لقمان زیات خوښ ښکارېده، له یو څه خبرو وروسته دوی دواړه خپلو  
 موټرو ته پورته شول او مخ پر میرعلي یې حرکت وکړ.

میرعلي ته نږدې چې لاس ته پر خام سړک وگرځېده او لس دقیقې وروسته  
 د غره په لمن کې د عرب مجاهدینو یوه مرکز ته ورسېدل، پنځمه ورځ یې





دغه مرکز ته را ورسوله، د غرمې ډوډۍ يې په همدې مرکز کې وخوړه.

وروسته مولوي عرفان عرب مجاهدينو ته وويل:

زه غواړم په پکتيکا کې له خپلو مشرانو سره اړيکه ونيسم او په شمالي وزيرستان کې خوندي ځای ته د رسېدو ډاډ ورکړم.

عرب مجاهدينو وويل:

دلته موبایل کار نه کوي، د تماس لپاره بايد ميرانشاه بازار ته لاړ شې، خو گوره چې په خبرو کې به له زياته احتياطه کار اخلي.

له عربو سره په سراچه ډوله موټر کې د ميرانشاه بازار پر لور روان شو، دا چې د مولوي عرفان جامې خړنې شوې وې، موټر په لار کې يوې ديني مدرسې ته ور وگرځېد، سليمان مولوي عرفان ته نوې گنډلې جامې ورکړې، دلته په مدرسه کې يې غسل وکړ او نوې جامې يې واغوستې.

د مدرسې ملايانو له سليمان څخه پوښتنه وکړه چې په راډيوگانو کې مو واورېدل چې په پکتيکا کې يو امريکايي عسکر ورک دی، دا رښتيا ده؟ دوی ورته صرف خبره تاييد کړه چې رښتيا ورک دی، نور يې له ملايانو رخصت واخيست او ميرانشاه بازار ته راغلل.

مولوي عرفان يې د ميرانشاه په بازار کې د يوې فېته فروشۍ مخې ته کوز کړ او هغه ته يې وويل چې خپل کارونه خلاص کړه، بيا د همدې فېته فروشۍ مخې ته راځه دلته به سره وينو، ځکه مولوي عرفان سم بلد نه و. په لومړي ځل شمالي وزيرستان ته راغلی و.

مولوي عرفان يوې نږدې PCO ته ورغی او په پکتيکا کې يې له خپلو ملگرو سره د تماس نيولو هڅه وکړه، خو د اړيکې پر نيولو بريالی نه شو، ځکه د ده ټولو ملگرو د امريکايي ځواکونو د څار له وېرې خپل تليفونونه بند کړي

وو، وروسته یې په میرانشاه کې له مولوي عبدالله سره تماس ونيو، هغه ورته د ادرس پوښتنه وکړه، ده د PCO د څښتن په مرسته ادرس ورکړ.

لږ وروسته ورته مولوي عبدالله سره له دوو ملگرو او موټره راغی، مولوي عرفان یې له ځان سره موټر ته پورته کړ او د میرانشاه بازار په لوېديځه برخه درې خپل سرای کې د مولوي سنگین د اداري چارو د مسوول مولوي رفیق دفتر ته لاړل.

مولوي رفیق یې تود هرکلی وکړ.

له سترې مه شې او حال احوال وروسته مولوي رفیق، مولوي عبدالله او مولوي عرفان درې واړه یوه پیکاپ موټر ته پورته شول، مولوي عبدالله ورته وویل چې درگې منډیې ته څو چې له حافظ بدرالدین حقاني سره ووينو، د درگې پر لور یې حرکت وکړ. هلته په رسېدو له حافظ بدرالدین سره درې نور ملایان هم ناست وو، بدرالدین او مولوي رفیق له یو بل سره وغږېدل، وروسته بدرالدین هغو دریو نورو ملایانو ملگرو ته وویل چې دا مولوي عرفان هغه مجاهد دی چې امریکایي عسکر یې ژوندی نیولی او دلته راوړی دی.

تر دوی مخکې هغه عرب مجاهدین هم ده ته راغلي وو، د عسکر د نیول کېدو او شمالي وزیرستان ته د انتقال ټوله کیسه یې ورته کړې وه.

له بدرالدین څخه تر رخصت اخیستلو وروسته مولوي عرفان له مولوي عبدالله سره ولاړ او شپږمه شپه یې له ده سره وکړه. د ده له کوره یې له انور طیب سره تماس ونيو او د قاري اسماعیل نوې شمېره یې پیدا کړه او د بندي د رسېدو ډاډ یې ورکړ.

د ورځې مولوي عبدالله له مولوي عرفان څخه وغوښتل چې امریکایي بندي



وويني. كله چې دواړه بندي ته ورغلل مولوي عبدالله ترې پوښتنه وكړه:  
 تاهلته په كلي كې څه كول چې له نظامي كمپ څخه راغلی وي؟  
 برگډال ورته وويل:

زما له جمال سره كار و او غوښتل مې چې هغه ووينم، خو په دې ورځ  
 يې په ليدو بريالی نه شوم چې په دې منځ كې زه طالبانو ونيوم او دلته  
 راوړل شوم.

جمال د يوسف خېلو ولسوالۍ د نېز كلي اوسيدونكی او د مولوي عبدالله  
 كليوال و.

مولوي عرفان شپه ورځ همدا ډول بوخت و چې مولوي سنگين او قاري  
 اسماعيل هم ميرانشاه ته راغلل، قاري اسماعيل او مولوي عرفان سره يو ځای  
 شول، دواړه د مولوي رفيق په وسيله دمولوي بخته جان كور ته ورغلل چې  
 له مولوي سنگين سره وويني او د هغه د ورور شهيد عبدالوارث حيدري فاتحه  
 ورته وكړي، عبدالوارث څو ورځې وړاندې په زېړوك كې د امريكايانو پر  
 كمپ باندي د تعرض پر مهال شهيد شوی و.

مولوي سنگين د دواړو په ليدو زيات خوشاله شو او له دوی يې د امريكايي  
 عسکر د نيولو كيسه په تفصيل سره واورېده، همدا ډول قاري اسماعيل او  
 مولوي عرفان له ده څخه د زېړوك پر امريكايي كمپ د تعرض او د ده د ورور  
 عبدالوارث د شهادت كيسې واورېدې.





## د مومن خان بنامار

له فاتحې او مجلسه وروسته دوی د مولوي سنگين په وسيله له جميل سره  
رابطه وکړه او مولوي سنگين ورته ويل چې دوی خليفه صاحب ته درځي.  
جميل په ميرانشاه کې د خليفه صاحب سراج الدين حقاني رابط او استازی و.  
جميل تر لږ ځنډ وروسته د خليفه صاحب د ناستې د ځای ادرس ورکړ، قاري  
اسماعيل او مولوي عرفان دواړه خليفه صاحب ته ورغلل.  
هلته پر رسېدو دوی وليدل چې له خليفه صاحب سره قاضي عبدالله او  
حاجي مالي خان څدراڼ هم ناست وو، خليفه صاحب يې تود هرکلی وکړ  
او يو بل ته يې د امريکايي عسکر د نيولو مبارکۍ ورکړې. له قاري اسماعيله  
يې ځانگړې مننه وکړه.  
په دې وخت کې قاضي عبدالله ورته وويل:  
د برگډال په نيولو او راوړلو کې موږ هم شريک يو.  
خليفه صاحب غلي وځنډل.  
قاضي عبدالله دا خبره ځکه وکړه چې د ده ملگرو په بېرته کې يو څه د لارې  
رهبري کړې وه!  
د عبدالله رنگ لږ تغيير شو، خليفه صاحب ژر وويل:





د امریکایي د نیول کېدو راپور ښایي امارت له القاعده سره یو ځای جوړ کړي، ځکه عربو یې هم د نیولو دعوه کړې ده.

قاري اسماعیل وویل:

عربو څنگه دعوه کړې، اصلاً کار مولوي عرفان دوی کړی دی. خلیفه صاحب غلی شو.

عرفان وویل:

موږ له عربو سره خط لیکلی، په هغه کې واضح لیکل شوي چې عرب یې یوازې دلته په را رسولو کې همکاري راسره کوي.

خلیفه صاحب په فکر کې شو، قاري اسماعیل وویل:

په میرانشاه کې زموږ ځای نه شته، که یو مرکز راته جوړ کړئ.

خلیفه صاحب سمدلاسه د قاري صاحب غوښتنه قبوله کړه، د مرکز ټول مصارف یې ومنل او هم یې درې میله کلاشنکوف ورکړل.

له خلیفه صاحب سره یې ډوډی یو ځای وخوړه، د ډوډی له خوړلو وروسته له کوره د مدرسې پر لور روان شول.

دا چې پاکستانی پوځیانو گرځ بندیز اعلان کړی و، په لار کې پر دوی پوځیانو ډزې وکړې، خو خدای وساتل، شپه یې په مدرسه کې وکړه.

مولوي سنگین چې د خپل ورور د فاتحې اخیستو لپاره د جنوبي وزیرستان په مکین کې خپل کور ته تللی و؛ نو ځکه پر سبا مولوي عرفان او قاري اسماعیل د مولوي سنگین د لیدلو لپاره مکین ته لاړل او هلته یې له مولوي سنگین سره ولیدل. له هغه سره یې وزیرستان ته د برگېږال پر سالم انتقال او د پکتیکا پر نظامي فعالیتونو اوږده مجلسونه وکړل.

مولوي سنگین دوی ته وویل:



اوس چې عرب مجاهدينو هم دا دعوه کړې چې د برگډال په نيولو کې دوی هم شریک دي...

یوې بلې خواته یې وکتل، بیا یې زیاته کړه:

ما هغو عربو ته د خلیفه صاحب پر وړاندې وویل چې عربو خو صرف د امریکایي عسکرو د انتقال په برخه کې مرسته کړې چې موټر یې په واک کې راکړی و، نور ټول کار د قاري اسماعیل ملگرو کړی دی.

له همدې سره قاري اسماعیل له خپل جیب څخه مولوي سنگین ته هغه مخکېنۍ لیک را وایست چې په پکتیکا کې له عرب مجاهدينو سره په عربي لیکل شوی و او پکې ویل شوي وو چې د نیول شوي امریکایي اسیر په مساله کې عرب مجاهدين فقط د یوې سپرلۍ په څېر همکار دي!

مولوي سنگین د لیک په لیدو ډېر خوشاله شو، مولوي عرفان ته یې په لوړ غږ وویل: اوس دې یې دوی له ما واخلي!

له مولوي سنگین سره تر دې لیدنې وروسته قاري اسماعیل او د برگډال اصلي نیوونکی مجاهد مولوي عرفان د میرانشاه پر لور لاړل او هلته تر یو څو شپو تېرولو وروسته بېرته د پکتیکا یوسف خېلو ولسوالۍ ته ورسېدل.

په برگډال پسې امریکایانو د پکتیکا له مرکز ښرنې څخه د ډیورنډ کرښې پر لور له یوسف خېلو، خوشامند او گومل ولسوالیو کې عملیات شروع کړل، په دې عملیاتو کې د قاري اسماعیل د ډلگۍ په شمول، د سیمې ډېر مجاهدين او عام خلک تپیان، شهیدان او بندیان کړل، خو مولوي عرفان دوی د ځانگړي احتیاط له مخې د غزني په لار نكې ولسوالي او بیا له هغه ځایه میرانشاه ته انتقال کړی و. امریکایانو دا فکر نه و کړی چې طالبانو دې له دومره اوږدې لارې اړولی وي.



## کور ته د برگډال انتقال

له ستورو تر ډک اسمان لاندې د شپې ناوخته په لنډ محمد خېل کلي کې د  
چونگېنو او چچورپو غبرونه اورېدل کېدل، په تیاره کې یو سپری د مولوي  
سنگین کور ته نږدې شو. دروازه یې وټکوله.

له هغې خوا غبر راغی:

څوک یې؟

-زه یم.

دا پخپله مولوي سنگین و او دا ځل یې له ځان سره یو مهم پیغام هم راوړی و.  
د شمالي وزیرستان پر اسمان هره شپه خونخوارې امریکایي بې پیلوټه الوتکې  
بښې، معمولاً به مولوي سنگین میاشت او یا هم په اوونیو اوونیو کور ته نه تلو،  
خو په دې وختونو کې کور ته ځکه د نورو ورځو په پرتله زیات تلو چې یو خوا  
تازه له تشکيله راستون شوی و او له بلې خوا یې په زېږوک کې پر یوه امریکایي  
کمپ باندې د تعرضي برید پر مهال د چنار په شان دنگ وروړ له لسگونه ملگرو  
سره یو ځای شهید شوی و، ځینې نږدې خپلوان به د دعا لپاره ورته را تلل.  
تردې وړاندې د مولوي سنگین کور په مکین کې و، خو د وروړ له شهادته  
وروسته یې په شمالي وزیرستان کې دې سیمې ته را لېږدولی و.





د شپې دروازه پلار ور خلاصه کړه.

د مولوي سنگين خانگړی سپين سراچه ډوله موټر د کور تر مخ لږ وړاندې و. مولوي سنگين به معمولاً مخ په خپل څادر کې پټ کړی و او ساتونکي به يې بېرته د مولوي صاحب د خاص ساتوونکي خليفه عمر کور ته لارل او هلته به يې غږ ته منتظر ناست وو. مولوي صاحب د نورو ورځو په پر خلاف، يعنې د خپلې د خوب کوتې پر ځای د مور کوتې ته لار او له مورکۍ سره تر روغې وروسته يې د کورنۍ ټول مشران غړي همدې کوتې ته راوغوښتل چې له ځان سره راوړی پيغام ورته واوروي او مشوره ورسره وکړي.

کله چې د کورنۍ مشران غړي راټول شول، ټول حيران وو چې خدايه بيا کومه پېښه نه وي شوې، ځکه د همدې کور خوشالي څو ورځې مخکې د عبدالوارث غم په ملا غوټه ماته کړې وه.

مولوي صاحب له بالښته رالړې شو، پر ټولو يې نظر تېر کړ، بيا يې وويل:  
تاسې ښه پوهېږئ چې په وزيرستان کې هر درېيم کور د مجاهدينو مرکز دی، همدا ډول ډېر باوري مجاهدين ملگري هم لرو، خو بيا هم پيسې داسې شې دي چې ډېر نېک انسانان يې له خپل هدفه راگرځولي دي.  
همداسې يې پسې زياته کړه:

په پکتيکا کې زموږ مجاهدينو يو داسې کار کړی چې ټوله دنيا يې حيرانه کړې ده. اوس زما غم دا دی چې د مجاهدينو قربانۍ ضايع نه شي، امانت خيانت نه شي. زه دا د دوی په لاس نيول شوی شوی امريکايي «برگهال» دلته د کور په مېلستون کې اچوم، همدلته به يې ساتو. دا زموږ د کورنۍ بې خطرې خبره نه ده، مگر بايد دې قرباني ته هم غاړه کېږدو. بله لاره نه شته.  
د کورنۍ غړو چې کله د مولوي سنگين خبرې په غور او دقت واورېدې،



ټولو په یوه غږ ورغبرگه کړه:

کومه فیصله تا کړې موږ ته د سر په سترگو د منلو وړ ده، هر چیرته او هر ډول چې ستا خوښه وي دغسې سهي ده.

وروسته مولوي صاحب په ډېر ټینګار د کورنۍ غړیو ته وویل:

هیڅ بل کس باید له دې راز خبر نه شي. مېلمستون ته به د هر ډول مېلمه بېول بند وي، که د کورنۍ نږدې قریب راتلو کور به د مورکۍ په کوټه کې ډوډۍ خوري او د خوب لپاره به د خلیفه عمر او یا هم د کوم بل ملګري ګاونډي کور ته بېول کېږي. شاید دغه اسیر میاشتې او کلونه دلته پاتې شي، که کله هم په غم او ښادۍ کې زموږ خپلوانې ښځې یا خویندې راتلې، هیڅکله باید دوی له دې کسه خبرې نه شي، دغه اسیر به له هر چا پټ ساتل کېږي، که دلته راغلې مېلمنې خبرې شي او بیا د بحث کور وکړي او د کورنۍ ماشومان یا یې کوم ځوان د جذباتو له مخې بهر خبرې وکړي؛ نو د کورنۍ په ګډون به مو د غازیانو سربښندونکې لاس ته راوړنه هم ضایع شوې وي. امریکا به هم دا غرور پیدا کړي چې هغوی زموږ زرګونه بندیان ساتلای شي او موږ یې یو کس نه شو ساتلای.

بیا یې دا خبره هم وکړه چې د خپل کور ماشومان به هم پر دې نه پوه کوئ چې دا څوک او څنګه دلته راغلی دی.

د کورنۍ د غړو د رضایت له تر لاسه کولو وروسته مولوي سنگین د برگډال د ساتنې لپاره د خپل مېلمستون تشناب غوره کړ او بلال ته یې دنده وسپارله چې د اسیر لپاره به سبا ورځ په بازار کې ځانګړې زولنې او د ضرورت نور شیان راوړي، همدا ډول یې ورته وویل چې د اسیر لپاره باید یو جوړ پښتني ښځینه جامې او چادري هم په بازار کې را ونیسي.

په دا سبا بلال دا هر څه راوړي وو.



## د ځنگله په منځ کې د ابو سراقه بې پامې

مولوي سنگين چې به له خلکو سره ليدل، ځای يې بدلاوه. د ناستې ځايونو ته يې به يې بېلابېل عددي کوډونه ورکول، مثلاً ۱۹ نمبر، ۱۱۰ نمبر او نور... يو ماسپښين له لمانځه وروسته مولوي سنگين د جهادي فعاليتونو تر څنگ د ورور د فاتحې له مراسمو هم يو څه فارغ شوی و، د ارام لپاره د ميرانشاه بازار ته څېرمه په ډانډې کلي کې د حاجي ولايت خان مېلمستون ته لاړ، حاجي ولايت خان يو قومي مشر و چې وخت ناوخت به مولوي صاحب د ده په مېلمستون کې پاتې کېده.

کوټې ته د ماسپښين وړانگې را لوېدلې وې، مولوي سنگين د شنه چای گيلاس ور پورته کړ. د مخابرې کښا شوه، بيا د مولوي رفيق غږ راغی. ده ته يې وويل: د عربو يو قوماندان ابو سراقه وايي چې که يو ځل عاجل راسره ووينې.

مولوي سنگين غوښتل همدلته يې راوغواړي، خو اراده يې بدله شوه، بيا يې له مولوي رفيق څخه په ځانگړي کوډ د ابو سراقه پته وغوښته، مولوي رفيق په شمالي وزيرستان کې مير علي ته څېرمه د ځنگل په منځ کې يوه فارغه لار په نښه کړه. مولوي سنگين هم بله ونه کړه، د حاجي ولايت خان له کوره له خپلو ځانگړو ساتونکو محمد څدران، ظاهر شاه مسيد، سراج مسيد، نظير الله مسيد او له



ځانگړي موټروان خليفه عمر داوړ سره يو ځای په خپله سراجچه ډوله سپين رنگه موټر کې چې تورې شيشې يې درلودې، په يوه تيز مزل روان شو.

خليفه عمر موټر چلاوه، د مخ په سېټ کې مولوي سنگين ناست و. د شا سېټونه دانورو ملگرو نيولي وو. له يو ساعت شاوخوا مزل وروسته مير علي بازار ته په نارسيده گي سره خليفه عمر خپل موټر چپ لاس ته يوې داسې سيمې ته تاو کړ چې په سيمه کې ځنگل ته ورته د کيکرونې وې او په منع کې يې يو فرعي سړک تېر شوی و، دوی د ابو سراقه له يوه رابط سره د مخابرې له لارې وصل شول، هغوی به ورته په همدې سړک د لاهم مخ ته مزل سپارښتنه کوله، په همدې لار خليفه عمر شاوخوا ۱۵ دقيقې مزل وکړ، مخکې يې درې سراجچه ډوله ولاړ موټر وليدل چې ساتونکي يې په منظمو وسلو سمبال يوې او بلې خوا ته گوته په ماشه وو.

مولوي سنگين يوازې له موټره وړ کښته شو، ساتونکو ته يې وويل چې همدلته په موټر کې منتظر اوسي. ساتونکو يې ټينگار وکړ چې يو څوک ورسره ورشي، خو مولوي سنگين وانه وربدل.

مولوي سنگين د موټرو پر خوا په داسې حال کې گرندی وړ روان شو چې څنگ ته يې خپل تور روسی کرېنکوف اچولی و، مخ يې په خړ خادر پټ او په اسمان کې د امريکايي ډرون خطرناک پروازونه شروع وو.

مولوي سنگين موټرو ته په وړ رسېدو يو موټر ته وړ وخوت، هلته په موټر کې ابو سراقه منتظر ورته ناست و.

دوی شاوخوا ۲۰ دقيقې مجلس وکړ چې بېرته له موټره را کښته شو او د خپل موټر پر لوري گرندی راغی.

دروازه يې تېزه خلاصه کړه، ملگرو يې سترگې پکې خښې کړې، و يې ليدل





چې مولوي سنگين زيات غوسه دی.

دهغه مخ به د غوسې په وخت کې خپل عادي رنگ بدلاوه، تور رنگ به يې خپل کړ، همدا ډول به يې برېتونه شخ ولاړ وو چې ملگري يې له دې حالت سره اشنا وو.

ملگرو چې د خپل مشر غوسه حس کړه، سمدستي له موټره راکښته شول، خو مولوي سنگين پرې غبر وکړ:

هيڅ هم نه شته!

بيا يې ورته وويل:

يو بندي دلته راوړو، که کوم ملگري ورسره خبره وکړه په هماغه ساعت اسير راباندې وژنئ!

ملگري يې حيران شول چې دا څه ډول اسير دی چې موږ له خبرو کولو څخه ورته په دومره سخت ټينگار منع کېږو...؟

ملگرو يې په خپلو کې سره کتل چې په اشارو سره پوه شي چې دا څه ډول اسير او څوک دی؟ دوی په همدې کرلو رېښو کې وو چې ستمی يې واورېد. دوو تنو عربو مجاهدينو په داسې حال کې يو کس چې سترگې يې په دسمال تړلې وې، موټر ته را روان کړی و، خړ کالي يې اغوستي او په لاسونو کې يې زولنې شرنګېدې.

د مولوي سنگين يوې تېزې نارې چې غوسه پکې له ورايه حس کېده، د دوی سترگې له بندي واړولې:

اسير موټر ته پورته کړئ!

ټول ور وړاندې شول. بيا محمد خدران بندي تر مټو ونيو او موټر ته يې په داسې حال کې پورته کړ چې د دروازو يو او بل لور ته مجاهدين ورسره





کېناستل، دوه نفره د سراجې ډيکې ته وختل، خو دا ځل د موټر چلولو ته پخپله مولوي سنگين کېناست.

په مخکې سيټ کې ورسره خليفه عمر و، عرب مجاهدين د خپلو موټرو پر لور واپس شول او مولوي سنگين د خپل سيټ دروازه دومره تېزه بنده کړه چې ملگرو يې فکر وکړ ماته شوه!

بيا يې موټر په ډېره توندۍ پرته د عام سړک په طرف راوځغلاوه، عام سړک ته په رسېدو يې د ميرانشاه پر لور تاو کړ، د سړک د غاړې ونې او ډبرې په يوه حال تېز تېرېدل.

تر يوه ښه گړندي مزل وروسته يې په لاره کې موټر يوې څنډې ته کړ او بيا يې ودراره. ټول د ماښام لمونځونو ته راکښته شول.

د محمد په زړه کې د بندي د پېژندگلوي تنده پرته وه او چې موقع په گوتو ورغله لا زياته شوه. مولوي سنگين تر ټولو لومړی له موټره کوز شوی و، محمد بندي «اسير» ته غلي په غوږ کې وويل: How are you?

اسير په ځواب کې ورته وويل: I'm fine!

محمد پوه شو چې اسير هغه امريکايي افسر برگډال دی چې څو ورځې وړاندې په پکتیکا کې مجاهدينو ژوندی نيولی و.

محمد لومړی هم شکمن و چې دا اسير هغه امريکايی دی، ځکه چې له بل هيڅ بندي څخه دوی دومره په قطعي ډول له خبرونه وو منع شوي.

مولوي سنگين غوسه و، هغه غوښتل چې بايد بندي په داسې حال کې ورته تسليم کړل شي چې له ده پرته بل هيڅوک ورسره نه وي. ابو سراقه بيا شايد دا بې پامې لاسي ځکه کړې وي چې دوی ته په بندي کې د ونډې له ورکړې نهيلی شوی وي.



CIA پرله پسې له هرې ممکنې لارې کوشنېس کوي چې برگډال پیدا او په نښه کړي، خو عربو مجاهدینو فقط له ابو سراقه سره د ملاقات ورته ویلي وو. داسې یې نه وو خبر کړی چې نن برگډال ورته سپاري. پر ماښامني اسمان د ستورو زري زري رڼا شیندل کېده چې د سړک څنګ ته د ولاړو موټر خوا ته د مولوي سنگین د جهر لمانځه غږ را پورته شو. ظاهر شاه مسید ورته کتل، ځکه هغه پر برگډال پېرې ته درېدلی و او بیا لمونځ تر ټولو وروسته یوازې وکړ.

د ماښام تر لمانځه وروسته مولوي سنگین بیا موټر ته کېناست او په یوه فرعي لاره یې د لنډې محمد خېلو په طرف مزل شروع کړ، دا لاره تر عامې لارې ډېره اوږده وه، خو دا یې ځکه ښه وگڼله چې پر عام سړک پاکستانی پوځ ګرځندیز لگولی و.

مولوي سنگین او ملګرو یې د ماخستن لمونځونه هم په همدې لاره کې وکړل، دا چې پر عام سړک لنډ محمد خېل ته شاوخوا یو ساعت مزل و، په دې فرعي سړک شاوخوا شپږ ساعته ووتل، لاره ډېره خرابه وه او ځای پر ځای به ملګري د برگډال په شمول له موټره کېښته شول، په پښو به روان شول او ملا سنگین به تر خراب ځای موټر تش تېراوه.

مولوي سنگین ساعت ته وکتل د شپې دوولس بجې وې. له لنډ محمد خېلو سره په خوا کې یې موټر د بويي پل ته څېرمه پر عام سړک ور ښکته کړ، پر پاڅه سړک د موټر له مزل څخه سورلیو لاسم خوند نه واخیستی چې بېرته یوې خامې لارې ته سیخ شول، دا ځل موټر د کلي په طرف پورته کېده.

شاوخوا پنځوس متره مزل وروسته د شریعت خان په نامه د یو تجار د کور د



دروازې تر مخ ودرېدل، د موټر تر هارن وروسته د کور دروازه پرانیستل شوه، د کور خاوند غوښتل چې د موټر لپاره غټه دروازه خلاصه کړي، خو مولوي سنگین د موټر د څراغونو په اشاره ځان ته راوغوښت او د شریعت خان پوښتنه یې ترې وکړه.

دغه کس د شریعت خان کشر ورور و، مولوي سنگین ته یې وویل چې شریعت کور ویده دی.

مولوي سنگین په درانه غږ ور غبرگه کړه:

له خوبه یې را جگ کړه او ورته ووايه چې سنگین دې غواړي!

دروازه نیمه خلاصه پاتې وه، د موټر د څراغونو رڼا کور ته هم ترې ننوتلې وه. باد نه و، د دروازې چوله یو دم زیاته شوه، یو سرتور سر سړی په تلواره ترې راووت. دا شریعت خان و چې له خوبه را پاڅېدلی و، موټر ته را نږدې شو، د مولوي سنگین په لیدو یې سمدستي تر روغې وروسته پوښتنه وکړه: خیر خو دی؟

مولوي سنگین د خیریت ډاډ ورکړ، بیا یې ورته وویل:

له موږ سره یو بندي دی، موږ نه غواړو چې له تا پرته دې د کورنۍ نور غړي او یا نور څوک دا بندي وويني، که دې اجازه وي ستا په مېلمستون کې یې کښته کوو.

شریعت خان د دې سیمې د یوه نامتو سوداگر تر څنگ یو غیرتي سړی هم پېژندل کېده، مولوي سنگین ته یې کړه:

موږ ستا عسکریو هر امر چې ته کوې موږ تیار یو! دا ستا خپل کور دی اسیر مو را کښته کړئ.

مولوي سنگین له موټره را کښته کېده چې شریعت خان د کور خوا ته رهي





شو. بیا یې غټه دروازه خلاصه کړه او مولوي سنگین موټر دننه بوت. برگډال چې سترگې او لاس یې تړلي وو، را کوز کړل شو. مولوي سنگین د اسیر لپاره د لویې کوتې تر څنگ کوچنۍ کوته خوښه کړه. ملگرو ته یې مخ کړ او بیا یې له بندي سره د ښه چلند خو سپارښتنې مسلسل ورته ذکر کړې.

یوه خبره یې دا هم ورته وکړه چې یو به هم له ټوپک سره لیدو ته نه ورځي، بیا یې پر بندي د پیرې مهالوېش جوړ کړ، هر ملگري به یې د خپل نوبت له مخې پر اسیر برگډال پیره کوله.

د مولوي سنگین او ملگرو یې له خپل اسیر سره د شریعت خان په مېلمستون کې دوې شپې تېرې شوې، یو مازدیگر مولوي سنگین دغه شپږ واړه ملگري راټول کړل او ورته و یې ویل:

تاسې چې کوم بندي ولید، دا راز داسې ساتئ لکه یو نه ویل کېدونکی خوب چې مو لیدلی وي. له هیچا سره به خبرې نه ورباندې کوئ، د دې ورځو معلومات داسې وگنئ چې تاسې په یوه لفافه کې راټول کړل او اوبو ته مو وغورځول.

ټولو ملگرو سرونه وڅوڅول او مشر ته یې ډاډ ورکړ چې تر اوسه هم هغو ملگرو هیچا ته نه دي ویلي.

بیا مولوي سنگین له خلیفه عمر سره له کوتې دباندې ووت چې بېرته ډېر ژر راغلل.

دویمه ورځ چې ماښام شو، مولوي سنگین له خپلو ملگرو سره په داسې حال کې له شریعت خانه خدای پامانی واخیست چې له ملگرو لږ جلا یې یو څه خبرې ورته وکړې.





## د «ابا» دویم واده

شریعت خان دروازه بنده کړه، مېلمستون ته ننوت او یو ځای اوږد وغځېد. په چورت کې ډوب و چې د دروازې تر مخ د موټر هارن ووهل شو. شریعت خان فکر وکړ چې مولوي سنگین بېرته راگرځېدلی، خو چې دروازه یې خلاصه کړه، یو تور ۴X۴ موټر ولاړ و.

په ذهن کې یې د مولوي سنگین خبرې راوگرځېدې، موټر ته ورغی او له بلال سره یې پوښتنه وکړه.

لږ وروسته شریعت خان او بلال په کوټه کې سره ناست وو او غږېدل. بلال له ځان سره یوه شنه چادري په پلاستیک کې راوړې وه، تر لږ روغې وروسته یې شریعت خان ته وویل:

مېلمانه چېرې دي؟

شریعت خان هم د برگډال کوټې ته ور مخکې شو، بیا یې بلال ته په لاس د راتگ اشاره وکړه. بلال یې کوټې ته ور ننه یست. بلال بندي ولید، په پښتو یې پرې غږ کړ: ولاړ شه!

برگډال په وارخطايي سترگې پورته ورته نیولې وې، ولاړ نه شو، نه پوهېده چې څه ورته ویل کېږي.

حافظ بلال دا ځل طریقه بدله کړه، په لاس یې اشاره ورته وکړه چې ولاړ شي. برگډال چې ولاړ شو، بلال یې سترگې او لاسونه ښه منظم وړ وتړل، چادري یې وړ پر سر کړه او د موټر د شا په چوکۍ کې یې کېناوه. د موټر شیشې تورې وې، خو بیا هم بندي ته د چادري وړ اغوستلو د بلال ډاډ زیاتواه. له شریعت خان سره تر خدای پامانۍ وروسته یې موټر د عام سړک په طرف روان کړ. سړک ته په رسېدو یې د موټر مخه په لنډ محمد خېل کې د خپل کور په لور کړه.

د بلال دوی کور لرې نه و، کابو درې کیلومتره لاره وه. بلال څو دقیقې وروسته داسې وخت کور ته ورسېد چې د ماښام لمونځونه په قضا کېدو وو. په انگر کې د کور ماشومان په لوبو اخته وو چې په بلال پسې یوه چادري کړې ښځه روانه وه. ماشومانو د مېلمستون په انگر کې د مولوي سنگین د کاکا له زوی حضرت عمر څخه پوښتنه وکړه چې دا ښځه څوک ده؟ هغه ورته ویل چې ابا ته مو دویمه ښځه وکړه.

ماشومانو سمدلاسه نارې کړې چې ابا ته یې ناوې راوستلې ده او بیا د مېلمستون ټول انگر له خوښۍ ډک شو، ماشومانو گډا کوله. د مولوي سنگین پلار او حافظ بلال، برگډال له مټو ونيو، فاروق او حضرت عمر هم پسې روان وو، په مېلمستون کې ورته ځانگړي شوي تشناب ته یې بوت، چادري یې ترې پورته او زولنې یې وړ خلاصې کړې، دا ځل یې په دغه تشناب کې په دواړو لاسونو او یوه پښه کې په داسې حال کې وتاړه چې د زولنیو سر په تشناب کې هم په کوم شي پورې کلک تړل شوی و، دې ته یې پام وکړ چې په تکلیف نه شي او د تېښتېدو چانس هم ونه لري. برگډال ته یې درې ورځې د پښتنو خوراک ورکاوه. د شریعت خان په کور

کې يې په ویرزو کې پوخ کړی چرگ زیات خوښ شوی و.  
 د شپې ناوخته مولوي سنگین یوازې کور ته راغی، دویم ځل يې د سهار د  
 چای د څښلو پر مهال خپلو دوو وروڼو بلال او فاروق او د کاکا زوی حضرت  
 عمر ته دنده وسپارله چې ستاسې دریو تنو له جملې باید یو تن هر وخت  
 د کور په مېلمستون کې موجود وي، یو خوبه پر برگډال نظارت کوي او بل  
 که يې څه شی په کار کېدل هغه به ورته راوړي.  
 د کورنۍ نورو غړيو ته يې هم سپارښتنه وکړه چې سر له نن ورځې هیڅوک  
 بې له کوم معقول عذر له کوره دباندې نه شي تلای، دا خبره به تر هغو  
 عملي کېږي څو چې برگډال دلته وي.

## د نیمې شپې هواخوري

نیمه شپه برگډال د خپلې کوتې دروازه وتکوله، له دباندې د مولوي سنگین زوی غفران الله ورغی او پوښتنه یې ترې وکړه. برگډال غوښتل چې تشناب ته لاړ شي. غفران الله سمدلاسه کور ته لاړ او له فاروقه یې پوښتنه وکړه چې برگډال بوځي که نه؟

د برگډال د پښو ځنځیر په کوټه کې هم تړلی و، ځکه خو پخپله تر تشنابه پورې نه شوای تلای. فاروق سمدستي د ځنځیر کیلی را واخیستی او له غفران الله سره گډ مېلستون ته ور وخوت.

د باراني موسم نری شمال د فاروق پر ځان ښه ولگېده، په زړه کې یې د عاطفې فوارې را وتوکېدې. شپه درنه او خاموشه شوې وه، فاروق د برگډال د پښو ځنځیر خلاص کړ او له مېلمستونه یې چې اوس د برگډال بنديخانه وه، دباندې یې وایست.

دا لومړی ځل و چې فاروق د برگډال لاسونه او پښې ور خلاص کړل. برگډال د کور څنگ ته په هوار میداني کې لاسونه د غېږې په څېر هوا ته پاس ونیول او څو شېبې یې نظر په لوېدیځ افق کې وګانډه.

ستوري پړکېدل، د تازه باراني هوا څپې بدنونه ښکلول. نږدې وه چې برگډال





چيغې کړي، بيا يې يو دم په سپورت پيل وکړ. پنځلس دقيقې وروسته يې ورو ورو قدم واهه. د فاروق له غبر سره ځای پر ځای ودرېد: ژر کوه، ضرورت دې رفع کړه، ناوخته شو، بېرته مېلمستون ته ځو. برگډال خوله وپړه کړه، څه يې و نه ويل. لږ وروسته برگډال بېرته په مېلمستون کې وو او فاروق يې لاسونه او پښې قلفول. د برگډال هره ورځ يوه خاطره وه.



## احتجاج

په خوست کې د امريکايي ښکيلاکي ښامار داړې په مظلومو او بي ازاره وینو سرې وې، د شپنيو قيامتونو لړۍ جاري وه، هره ورځ به بي وسلې کورنۍ د ويرې پر تگر د پټې خولې ژړا ته خوارې سترگې ناست وو. د ملا سنگين ترورزی اسحاق د خوست په مرکز «شگې» کلي کې اوسېده. له پروني شوروي تاراک سره د مقاومت اوسپنيزې مټې يې لرلې، خويوه ورځ امريکايانو له خپل بارگينه يووړ او بيا يې شهيد کړ. د اسحاق د شهادت خبر ميرانشاه ته راغی، بلال ټکان وخوړل، سمدلاسه خپل موټر ته پورته شو.

بلال کور ته په رسېدو، ښځه مېلمستون ته لاړ. زړه يې لمبې کولې، د غوسې او غم زغم تر حد ورته پورته شوي وو، برگډال ناست و. بلال په قهر لنډه لښته په لاس کې تاووله او لږ وروسته د لښتې له هر شړک سره د برگډال چيغه ختله. د بلال زړه وران وران کېده، لښته يې وغورځوله، خوايې بده شوه، برگډال يې پر ځای پرېښود، د مېلمستون ور بند شو.

شپه تېره شوه، سبا غرمه غفران الله د کور په انگرې کې په لوبو بوخت و چې له مېلمستونه د چيغو اوازونه راغلل، غفران الله سمدلاسه ور منډه کړه او

د برگډال ځانگړې کوټې ته په رسېدو یې ولیدل چې هغه خپل کالي څېړلي  
او ځان یې په خپلو بولو لړلی، تندي پر دېوال وهي.  
د غفران الله په لیدو یې سمدلاسه هغه ته په اشارو زاری پیل کړې وې چې  
دلته مې ساه تنگه شوې ده، یوې بلې کوټې ته مې تبدیل کړئ.  
کله چې مولوي سنگین کور ته راغی، غفران الله ورته د برگډال پیغام او  
غوښتنه ورسول، مولوي سنگین سمدلاسه د برگډال د اوسېدو لپاره د مېلمنو  
کوټه تعیین کړه.



## غږ

د جون مياشتې گرمي د نورو سيمو په پرتله په شمالي وزيرستان کې يو څه سخته وي، په همدغه مياشت کې چې برگډال د مولوي سنگين د کور د مېلمستون په ځانگړې کوټه کې ساتل کېده، دغه کوټه لمر ته هم برابره وه او د نورو کوټو په پرتله د ده په کوټه کې گرمي نوره هم زياته وه.

غرمه د برگډال له کوټې يو داسې اواز راتلو لکه يو څوک چې دېوال وهي، دوې ورځې دغه غږ د کور غږو اوږدلی و خو توجه يې نه وه ورته کړې، په درېيمه ورځ غفران الله چې د کور په انگر کې يې لوبې کولې متوجه شو، سمدلاسه يې د برگډال کوټې ته ور منډه کړه. ويې ليدل چې برگډال د خپلو زولنو په اوسپنيز سيخ باندې دېوال سوري کوي، د غفران الله په ليدو يې سيخ له لاسو وغورځېده او هغه يې په اشاره پوه کړ چې په کوټه کې د اکسيجن او ازادې هوا له کمښت سره مخ دی، ځکه دېوال سوري کوي.

اته کلن څيرک غفران الله دستي سيخ کور ته ترې راوړ، کله چې مولوي سنگين راغی هغه سيخ ور وښوو او ټوله کيسه يې ورته وکړه. د غفران الله د کيسې له اورېدو سره سم مولوي سنگين پرېکړه وکړه چې برگډال بايد يوې يخې کوټې ته ولېږدول شي چې د گرمۍ ښکار نه شي.



## ډار

په وزيرستان کې د گرځنده تليفون او انټرنېټ سهولت نه و، ځوانان مجبور وو چې د يو او بل د احوال د اخيستلو لپاره مخاږې وکاروي او ساتېري هم وکړي، د شپې به يې له يوبل سره په مخاږو کې بنډارونه کول، په دې بنډارونو د وزيرستان اکثريت ځوانان عادت شوي وو چې له دې جملې ځوانانو څخه يو هم د مولوي سنگين د تره زوی حضرت عمر و.

حضرت عمر به د شپې له خوا د مېلمستون په انگر کې ازادې هوا ته پروت و او له خپلو يارانو او دوستانو سره به په مخاږه کې په بنډار لگيا و، په کومه شپه به چې د وزيرستان فضا د بې پيلوټه الوتکو له پروازه پاکه وه، هغه به برگډال هم له کوتې را وايست، د پښې اوسپنيز ځنځير به يې د خپل کټ په پښه پورې قلف کړ، ځنځير دومره اوږد جوړ شوی و چې دی له بيرون کټ څخه پکې دننه کوتې ته هم تلای شو.

يوه شپه حضرت عمر او برگډال د معمول په څېر د مخاږې بنډار ته ناست وو چې په فضا کې ناڅاپه د بې پيلوټه الوتکې اواز واورېدل شو، د اواز له اورېدو سره سم برگډال کوتې ته منډه کړه. عمر چې برگډال وليد ده هم ورپسې منډه کړه او د لاس په اشاره يې له برگډاله وپوښتل:

ولې دې ناخاپه منډه کړه؟

د کورنۍ غړي اوس له برگډال سره د لاس په اشارو پوره پوهېدل، برگډال عمر

د لاس په اشارو او د ځينو نومونو په یادولو پوه کړ:

ما د بې پیلوټه الوتکې له امله کوټې ته منډه کړه، ځکه که بې پیلوټه الوتکه

ما وويني نه ما ژوندی پرېږدي او نه ستاسې پر کورنۍ رحم کوي. اوباما ډېر

ظالم دی، په توغندي مو ولي.



## د خطر يوه ورځ

څلرو شت ساعته د شمالي وزيرستان په فضا کې اته امريکايي بې پلوته الوتکې گردې تاوېدې. ښايي د برگډال د ځای ځايگي په پيدا کولو پسې لالهانده وي، موږ انگېرله چې امريکايانو ته دومره اطلاعات رسېدلي چې سړی وزيرستان ته وړل شوی دی.

مولوي سنگين دې ته زړه نه شوای ښه کولای چې د دوبي په سوځنده گرمۍ کې برگډال ته له کوټې دباندې په ازاده هوا کې د خوب او استراحت اجازه ورکړي، خو په دې خاطر چې د جنگي اسير په حيث د برگډال حقوق تر پښو نه وي لاندې شوي، خپل پلار حاجي مرسلين ته يې وويل:

د برگډال د ساتنې لپاره بايد داسې خوندي ځای پيدا کړو چې هم يخ او هم د جاسوسانو له څاره پټ وي.

له پلار او وروڼو سره له زياتو سلا مشورو وروسته دې نتيجه ته ورسېد چې خپله نيمه کورنۍ بايد ډېورنډ کرښې ته څېرمه د شوال غرنۍ سيمې ته انتقال کړي، ډېر ژر يې د همدې سيمې يوه اوسېدونکي خپل باوري او مجاهد ملگري شېر زمان يوسف په مرسته د شوال په شيرامبل کلي کې يو دوه پوړيز خټين کور پيدا کړ.



حاجي مرسلين فيصله واوروله:

زه او بلال به د شوال نوي کور ته کله شو چې هلته د برگډال ساتنه وکړو، د کورنۍ نور غړي بايد همدلته په لنډ محمدخېلو کې پاتې شي. د ۲۰۱۰م کال د جون پنځمه سهار وختي په داسې حال کې برگډال د ۴X۴ دوه سيته ډاټسن موټر په مخکېني سېټ کې کېنول شو، ښځينه کالي يې اغوستي وو او تر وزيرستاني برقعې لاندې يې سترگې هم تړل شوې وې. د شا په سېټ کې ورپسې دوې ښځينه، يو څو ماشومان او حاجي مرسلين ناست وو. همدا ډول د دوی د کورنۍ او برگډال د ضرورت وړ شيان د موټر بادي ته اچول شوي وو، په بادي کې ورسره د سنگين کشر ورور يحيى کېناست، بلال د سفر د دعالي ويلو وروسته موټر د سهار پر اووه بجې د شوال پر لور روان کړ.

له شمالي وزيرستانه شوال ته تللې لار خامه او د غرونو په لوړو ژورو کې تېره وه، د دوی له کلي تر شوال پورې د موټر شپږ ساعته مزل و، ځايي او بهرنيو مجاهدينو به د شوال او شمالي وزيرستان تر منځ پر همدې لاره تگ راتگ کاوه.

د همدې لارې په اوږدو کې شيرامبل کلي ته نږدې د سوي هوټل په نوم يو ځای و چې ډېر وخت به پاکستاني پوځيانو مجاهدينو ته کميونونه پکې نيول، په دې ساحه کې به مجاهدينو لومړی دا معلوموله چې پوځيانو خو به کمين نه وي نيولی؟ د ځان له ډاډه کولو وروسته به بيا به پر دې لار تېرېدل.

حافظ بلال هم ياد شوي ځای ته پر رسېدو لومړی ځان ډاډه کړ چې وړاندې په لار کې کوم خنډ نه شته او وروسته يې د خپل ټاکلي هدف پر لور وړاندې تگ ته ادامه ورکړه، خو سوي هوټل ته په رسېدو ناڅاپه غږ پرې وشو:

ودرېږئ!



له غبر سره سم بلال متوجه شو چې مخې ته یې راکټ پر اوږه او گوتې پر ماشه پاکستاني پوځیان تیارسي ولاړ دي.

د بلال پر وجود وېره خپره شوه، خو ژر یې ځان راقابو کړ. دا چې دی د دې سیمې له جغرافیې، تاریخ، کلتور او د خلکو له ورځني ژوند سره بشپړ بلد و، سمدلاسه یې موټر ځای پر ځای ودراره، له خپل ټوپک سره یو ځای له موټره ور کوز شو او پر پوځیانو یې غبر وکړ:

هيله کوم، دزې ونه کړئ، مشکل جوړ نه کړئ، موږ شخصي دښمني لرو او په موټر کې د کور ښځینه راسره دي.

یو له رنگه تور پوځي ځای پر ځای ودرېد.

د ښځینه د نوم په اورېدو پوځیان لږ کنټرول شول او له حافظ بلاله یې پوښتنه وکړه:

د کومې سیمې یاست او چېرته روان یاست؟

حافظ بلال وویل:

د همدې سیمې یو، دلته لاندې مو کور دی، میرانشاه ته مې ناروغان وړي وو...

پوځیانو چې د بلال خبرې واورېدې، لار یې خلاصه کړه او د وړاندې تگ اجازه یې ورکړه.

بلال موټر ته حرکت ورکړ.

شا ته یې پلار ته مخ کړ:

ابا! خدای په ډېر سخت حالت کې ونه ساتلو؟

-زویه! دا د اذکارو برکت و، له روانېدو سره سم ما د اذکارو ختم شروع کړی و.

برگړهال تر پایه خبر نه شو چې دوی له کمین سره مخ شول یا ترې تېر شول، ځکه د هغه سترگې تړلې وې، نه ورته بلال د موټر د درېدو د علت په

اړه څه وویل او نه یې عسکر ولیدل.  
پر کنډ و کپر خامه لاره سترې مزل ماښام ناوخته پای ته ورسېد.  
د شوال په شیرامبل کلي کې ټاکل شوي کور ته ورسېدل، د خټین کور په  
دویم منزل کې د برگډال د اوسېدو لپاره کوټه برابره شوه، د کلي همکار  
مجاهد ورته د مېلمستیا په ډول تیاره پخه ډوډۍ راوړه او دغه مجاهد پر دې پوه  
نه و چې اسیر امریکایي افسر برگډال له دوی سره دی، ځکه هغه ته صرف  
دومره ویل شوي وو چې د شمالي وزیرستان حالات خراب دي، مولوي  
سنگین د ځان د حفاظت لپاره خپله کورنۍ دلته راولي.

## بېرته کور ته زما تگ

زه له خوسته د بنو د سفر په پلمه د څو شپو په مخه راغلی وم، خو د جهادي مینې د اغېز له لاسه له ما په وزیرستان کې شل شپې په داسې حال کې وشوې چې تلیفون هم کار نه کاوه.

یوازې په لومړیو ورځو کې مې یو ځل له خپل مشر ورور قیوم شاه سره زنگ وهلې و. د پلار له وېرې مې هیڅ خبره نه شوای کولای، زموږ پلار ته ډېره غوسه ورتله او پوهېدم چې هغه به مې ورته. موږ به له همدې امله دا جرأت نه شوای کړای چې مخامخ د یوې تېروتنې سپیناوی او نېغ په نېغه خبرې ورته وکړو.

فکر مې وکړ، بله هیڅ لاره نه وه چې د پلار د غوسې د مخنیوي لپاره کار ورکړي. وروسته مې حل پیدا کړ. پرېکړه مې وکړه چې د فاروق مېرمن له ځان سره خوست ته بوځم. دا زما ورېره کېده، ما پتیلې وه چې په دې ډول به مې د پلار غوسه د خپلې لمسی په لیدو سره شي.

ما ته ځان د رټلو وړ ښکارېده، ځکه ما یې له اجازې پرته په وزیرستان کې شل شپې کړې وې. دا وړه خبره نه وه. د بنو سفر رانه پاتې شو، ځکه که هلته تلای خبره نوره هم اوږدېده.

خوست ته د تلو تصمیم مې ونيو. سهار وختي فاروق د مولوي سنگين خانگري سراج په ډوله موټر چې تورې شيشې يې لرلې راوست، له خپلې ورېرې سره يو ځای پکې کښاستل او د لنډ محمدخېل له سيمې څخه مو د ميرانشاه بازار په لور پکې مزل پيل کړ، په شاوخوا يو ساعت کې دغه بازار ته ورسېدو، زما خوښه دا وه چې موږ بايد په ميرانشاه بازار کې د خوست د موټرو په تم ځای کې ښکته شو او د سورلي په يوه موټر کې کښو، خو دا چې له فاروق سره پوره شل شپې نږدې پاتې شوم ملگرتيا نوره هم سره خوږه ټينگه شوې وه، فاروق زړه نه شو ښه کولای چې ما رخصت کړي، په بازار کې يې قسم وکړ چې زه دې د غلام خان تر سرحده په خپل موټر کې رسوم.

غلام خان د خوست او وزيرستان تر منځ پرته سيمه ده چې يو لوی د موټرو تم ځای هم پکې دی.

زه که هر څومره ټينگ شوم خو فاروق و نه منله، همداسې يې د غلام خان په طرف په خپل موټر کې روان کړم، نږدې په نيم ساعت کې موږ په غلام خان کې د موټرو تم ځای ته ور کښته شوو، ما غوښتل چې خوست ته وپوښکی موټروان بايد فاروق راسره و نه ويني، ځکه د فاروق خو يو وېښتان لوی و او بل وسله ورسره وه. له ما سره اندېښنه وه چې په لار کې به مې ملي اردو او يا هم د لارې د تلاشي په کوم بل ځای کې بل چا ته ور په گوته کړي، خو دا چې فاروق ډېر مينه ناک انسان و، هيڅ مې دې خبرو ته پام نه شو. فاروق موټر د يوې سپينې سراجې څنگ ته ودراره.

موټر مې درېست ونيو، بېړه مو وه، خوست ته بايد ژر رسېدلي وای. کله چې مې له فاروق سره خدای پاماني اخيسته د فاروق رنگ عجيب تغير



وکړ، په څېره کې یې خپګان له لرې ښکارېده، په ټینگار یې وویل:

بیا به هم وزیرستان ته راځي!

ډاډ مې ورکړ چې خامخا راگرځم.

موږ همداسې په سراج په کې د خوست په طرف حرکت را وکړ، له شاوخوا یو نیم ساعت وروسته په لاره کې د ترښوي په نوم د افغانستان د سرحدي پوځیانو یو چیک پواینټ را ورسېد، ما د ایت کرسی په لوستلو پیل وکړ، څو ځله مې وویل.

دلته اصول داسې وو چې لومړی به تلاشي ته کښته کېدې او چې پولیس به شکي شول بیا به یې بره یوه اطاق ته وغوښتلې او هلته به یې پوښتنې درنه کولې.

دا د سرحدي سیمې یو مهم چیک پواینټ و او زیاتره وخت به چریکي مجاهدین له همدې لارې وزیرستان ته تلل راتلل.

زه د تلاشي لپاره له موټره کښته شوم، د تلاشي پر وخت راباندې شکمن شول، ځکه زه هلک وم او دوی به هم کم عمره هلکانو ته زیات متوجه وو، د دوی لوی شک به دا و چې د فدايي حملو لپاره تریننگ شوي نه وي!

بره اطاق ته یې ولېږلم، هلته یو عسکر ناست و، ویې ویل:

له کومه راغلې؟

دوې ورځې وړاندې له خوسته راغلی وم، وزیرستان ته مې ناروغان وړي وو او...

عسکر زما خبرې ونيوې، په تروشه ټنډه یې وویل:

ډاکټر کومه دوا درکړې؟ ته یې را واخله!

زما زړه درزا شروع کړه.

هیڅ دوا نه وه، خو بیا مې فکر وکړ چې ضرور به مې له ورېرې سره کومه

دوا په بکس کې وي هغه به ور ښکاره کړم.

کله چې زه د دواورته راوړلو لپاره را ولاړ شوم، په دې وخت کې یو بل سپین کالي کس چې ږیره یې خریلې، غټ برېتونه یې وو او ماته کوم افسر ښکاره شو، غږ وکړ:

صبر صبر!

ودرېدم، بیا یې لاس را اوږد کړ، د سترې مه شې د لاس په را اوږدولو یې وویل:

هلکه ته خو مې چېرته لیدلې یې؟!؟

ما سمدستي وویل:

هو، په خوست کې زما دوکان دی!

- چېرې دی؟

ما په زحمت ناپې تېرې کړې:

په خوست بازار ښاروالۍ مارکېټ کې، د لونگیو او څادرونو دوکان دی.

ښااا هغه د سپین ږیري زوی یې؟

لکه بار چې مې له اوږو کوز شوی وي، تېزه مې ور غبرگه کړه:

هو هو، هغه زما پلار دی.

په خوست کې زموږ دوکان ډېر مشهور و، ځکه ښې لونگی او خوندور ورېښمین څادرونه به یوازې زموږ په دوکان کې پیدا کېدل، زموږ پلار د یوې او پاکې خبرې سړی و، ځکه خو یې دوکانداري د ولایت په کچه شهرت پیدا کړی و.

افسر چې اوس یې په څېره کې شدت نه ښکارېده، خوله یې وخوځېده:

گوره دا ځل درځم، یوه ښه لونگی به راکوې!



-بې غمه شه، زموږ دوکان ستا په خدمت کې دی!  
په چوکۍ کې ناست عسکر ته چې اوس دلته د افسر په راتلو درېدلی و،  
افسر وویل:

دازه پېژنم، سترې کړۍ خو به دې نه وي؟  
عسکر په عذرمنه لهجه وویل:  
نه قوماندان صاحب، فقط د سفر په اړه مې پوښتنې ترې وکړې.  
قوماندان صاحب زه پر مټ وډبولم او وېې ویل:  
چې زه ژوندی یم، سرې سترگې مزې کوه!  
تر رخصتېدو په ډېره بېره په زینو کې را کښته شوم، په موټر کې په کېناستلو  
سره مې اسوېلی وکړ.  
موټروان وویل:

خیر و؟ څه یې ویل؟  
دا زموږ خپلوان دي، هسې پوښتنه مو سره کوله!  
موټروان هم حیران شو، شاید ویلي به یې وي چې دا ماشوم په طالبانو  
کې هم په لوړه کچه شناخت لري او دلته هم ورته دومره احترام کېږي،  
دا څه کاره دی؟

ما هم په زړه کې ویل چې خبر نه یې، زما په زړه به څومره ډار تېر شوی وي.  
تر دې وروسته تر خوسته په لاره کې ځای ځای نور چیک پوښتونه هم  
راغلل، خو دومره مهم نه وو او نه یې دومره پوښتنې کولې، ځکه چې په  
لومړي چیک پوښت کې یې تر ټولو مسلکي کسان گومارلي وو.  
موږ کور ته ماسپښن ناوخته را ورسېدو، په کور کې مورکې زما په لیدلو  
دعاوې شروع کړې، ټینگ یې په غېږ کې ونیولم:

الله شکر چې ژوندی راغلې، ما ته خو شیطان ډېر بد بد تشویشونه را اچول...  
 - تاسې له ډېر کوچني شي بلا جوړه کړئ، هیڅ شی نه شته، دا دی زه راغلم.  
 بیا مې ورته وخنډل...

پلار مې هم مازدیگر له دوکانه راغی او په کور کې یې د کلونو کلونو مسافرې  
 لمسی په لیدو غوسه سره شوه، زه یې په سفر تر ډېره ځکه خپه نه کړم چې  
 دوی دا فکر کړی و چې هیڅ به رانه شي، خو دا چې راغلم او جوړ روغ وم،  
 د دې غنیمت احساس یې زړه ټکور کړ.





## په خوست کې زموږ پټ چريکي عمليات

دا چې تازه له وزيرستانه راغلی وم او وينه مې په جوش کې وه؛ نو يو څو وارې مې په خوست کې له تبليغي امير صاحب سره وليدل، مشوره مې ورسره وکړه چې په خوست کې فعاليت چټک کوو. موږ دواړو هوکړه وکړه چې د خپل توان مطابق به دواړه امکانات برابروو او کوشن به کوو چې چريکي ملگري زيات او د خپل راز زلميان پيدا کړو.

ما به وخت ناوخت د بلال له لارې يو څه د ضرورت مطابق امکانات برابرول او تبليغي امير صاحب به له خپلې ممکنې لارې د ضرورت شيان لکه سايلنسري توپانچې او مقناطيسي ماینونه تيارول او پر ملگرو به يې توزيع کول.

کار روان و، وخت ناوخت به په بازار کې له ځينو خطرناکو سره هم مخ شوو چې خدای تعالی به وساتلو. په ځينو وختونو کې به له امکاناتو سره يو ځای د لارې پر سر له تلاشی سره مخامخ شو چې د ممکنې لارې په استفاده به مو ترې ځانونه وژغورل.

په خوست کې مو شاوخوا د فعاليت يو نيم کال پوره شو چې د خپل توان مطابق مو ډېر پرمختگ کړی و. بالاخره داسې وخت هم راغی چې د فدايانو په رهبري کې به مو برخه اخيستله، هغه مشخص کسان «جاسوسان» چې

ورسره په راز کې ځينې کليوال وو او د طالبانو موټريز کاروانونه او يا هم پټنځايونه به يې بې پيلوټه الوتکو ته د جې پي ايس له لارې په نښه کول، موږ به په خوست کې بريدونه ورباندې کول چې له جملې يې د خوست ولايت د سپرې ولسوالۍ يو اوسېدونکی و.

دغه «جاسوس» کس د طالبانو په ليکو کې په دې مشهور و چې د امريکايانو له خوا د شپنيو علمياتو رهبري يې پر غاړه ده او د دې لپاره يې خپل کسان په پکتیکا او خوست کې د طالبانو تر لاس لاندې سيمو کې پيدا کړي او د امريکايانو شپني عمليات د هغوی په مرسته رهبري کوي.

د بلال له خوا ماته وويل شول چې لالا «مولوي سنگين» وايي موږ يو نفر در لېرو، تاسې هڅه وکړئ ورسره ووينئ، له نږدې څخه د دغه جاسوس د له منځه وړلو پلان سره ترتيب کړئ.

د ده په هکله دا هم مشهوره وه چې څو ځله د طالبانو له بريدونو روغ وتلی، دا هم ويل کېدل چې دوه تنه هغه فدايان يې چې غوښتل يې، دی د خوست په گربزو ولسوالۍ کې له منځه يوسي، شهيدان کړي وو.

د جاسوس د ترور لپاره موږ ته د وزيرستان د سيمې يو تنکی ځوان چې په قوم داوړ و، را ولېږل شو. داسې کسان چې هغوی به له خپل سر څخه تېر و او په بازارونو کې به يې چارواکي په نښه کول او يا به يې هم تر ملا بارود تاو کړل او په امريکايي کاروانونو او کمپونو کې دننه به يې ځان والوځاوه، د فدايانو او يا هم استشهاديانو په نومونو يادېدل.

حافظ بلال راته وويل چې درلېږل شوي نفر ته به تاسې د جاسوس لار او يا هم د ناستې ځای ور په گوته کړئ او بيا به دغه فدايي د توپانچې په واسطه جاسوس په نښه کوي او له منځه به يې وړي.

مور په خوست کې د سيف الله په نوم يو محلي لوفر پيدا کړ چې اصلا د پکتیکا د نکې ولسوالي اوسېدونکی و، له سيف الله سره سره د ياد شوي جاسوس ډېره نږدې اندېوالې وه. مور سيف الله ته لالچ ورکړ او ورته و مو ويل چې که مور ته د دغه د جاسوس شکل او د ناستې ولاړې ځای په گوته کړې، مور به په بدل کې يو نوی ماډل هونډا موټرسايکل درکړو، همدا ډول به دا ملگرتيا سره غځوو او يو د بل همکار به يو.

دغه وخت په خوست کې هونډا موټرسايکل داسې مثال درلود لکه نوی ماډل لکسيس، لنډکروز...

سيف الله ته مو دا هم وويل چې فدايي ځوان به يوه ورځ فقط د جاسوس شکل گوري چې ويې پېژني، بيا زمور کار دی چې هر وخت مو له منځه وويي. سيف الله خبره راسره ومنله.

فدايي مو سيف الله ته وسپاره، له سيف الله سره فدايي شاوخوا درې څلور شپې وکړې چې بالاخره سيف الله پر دې بريالی شو چې فدايي له جاسوس سره مخامخ کړي.

سيف الله په يوه بهانه جاسوس د خوست بيرک خان پارک څنگ ته را غوښتی و او په فدايي ځوان يې له نږدې ليدلی و، مور له فدايي څخه اطمینان واخيست چې جاسوس يې له نږدې کتلی او ښه يې پېژندلی وي. بيا مو سيف الله ته وويل چې لږ کوښښ وکړه مور ته يې د ناستې ځای هم مشخص کړه، هغه همداسې وکړل، په جاسوس پسې يې له شا تعقيب شروع کړ چې بالاخره يوه ورځ سيف الله ما ته تليفون راوکړ، زه په دوکان کې وم او راته ويې ويل چې جاسوس ستاسې په مارکيټ کې (په کوم مارکيټ کې چې زمور دوکان و) په پلاټي دوکان کې رخت اخلي، ورشه له نږدې يې وگوره.



زه هم له دوکانه غلی راووتلم او تبلیغي امیر صاحب ته مې تلیفون وکړ چې عاجل فدایي د ښاروالۍ مارکېټ ته را ورسوه.

جاسوس زموږ له دوکان څخه د قبلي په طرف په دوولسم او څوارلسم دوکان کې د رخت په کتلو بوخت و، زه هم د دوکان په طرف وروان شوم، له گړندیو گامونو وروسته دوکان ته ور ورسېدم، د دوکان په دوازه کې چې ودرېدم و مې لیدل چې یو دنگ او غټ سړی چې توره غټه ږیره یې درلوده او اوږې ته یې یو روسی ټوپک هم اچولی و، په دوکان کې د رختونو په کتلو مصروف دی.

زما په لیدلو راته متوجه شو، داسې ښکارېده چې سړی ډېر هوښیار او په چریکي بریدونو کې بلد دی، ما هم وارخطا نه کړ او په ډېر جرأت سره دوکان ته ورننوتلم، د رختونو په کتلو مې شروع وکړه. پټ ډار اخیستی وم چې کس راباندې یقیني نه شي، زړه ته مې د ملگرو خبرې هم درېدلې چې د دغه جاسوس په اړه به یې کولې، هغوی ویل په خپل ټوپک یې دوه فدايان شهیدان کړي او هغه کسان چې دی تعقیبوي په قدمونو پېژني.

له بلې خوا له پلاره هم ډارېدم چې که مې وويني چې دلته په دوکان کې د رختونو په کتلو بوخت یم، وايي به چې څه دې کول او ولې دې هلته رختونه کتل؟

په دوو کې گیر وم، اخېر مې فیصله وکړه چې سړی خو همدلته دی، باید بهر لاړ شم او له تبلیغي امیر صاحب سره رابطه وکړم، ځکه چې فدایي د ده کره و، ما غوښتل ورته ووايم چې ځانونه ژر دغه ځای ته را ورسوئ.

بهر راووتلم، له تبلیغي امیر صاحب سره مې تماس ونيو. په موبایل کې د موټرو غبرونه راتلل، امیر صاحب وویل:



موږ لا هم له گربزو سره پر سړک ولاړ يو او تر موږ وړاندې د سړک پر سر د موټرو تالاشي روانه ده، د زيات بيروبار له امله نه شو کولای چې ژر ځانونه در ورسوو، خو کوبښن کوو او بيا هم له زيات کوبښن سره سره موږ په يو ساعت کې ځانونه در رسولای شو.

ده چې څنگه د را روانېدو وويل، زه پوه شوم چې سيف الله سر ور خلاص کړی دی.  
ما ورغبرگه کړه:

سړی د يوه ساعت په مخه نه دی راغلی او نه موږ ته انتظار کوي چې کار يې ور خلاص کړو، شايد همدا اوس هم له دوکانه وتلی وي، هغه فقط د رختونو د اخيستلو لپاره راغلی...

سah مې واخيسته، بيا مې وويل:  
نن ښکار له لاسه وتلی، بلې ورځې ته متوجه اوسئ چې بايد خطايې نه کړو.  
تبليغي امير صاحب هم راسره ومنله، زه بېرته خپل دوکان ته راغلم. شاوخوا درې ساعته په دوکان کې ناست وم، ما به د پلار له مخه تليفون بې غبره ساته، اوس هم د تليفون رپرېدېدو پوه کړم چې زنگ را روان دی، غلی مې را وکښ، گورم چې سيف الله دی، را ولاړ شوم او د دوکان تر مخ پر چوکۍ کېناستم، پټ مې غوړ ته ونيو، په غلي غبر مې ورته وويل:  
اورم!

سيف الله راته وويل:

مبارک شه، ما خپل کار ټول وکړ!

ما په تلواره وويل:

څنگه؟ کس له منځه لاړ؟



سیف الله وویل:

نه، اوس به کار وشي!

- څنگه؟ ما پوه کړه؟

سیف الله زیاته کړه:

ستاسې تر څنگ د اوږو په مارکیټ کې جاسوس له خپلې خړ رنګه کړولا سره ولاړ دی، تبلیغي امیر صاحب مې سره له هغه بل نفره ور واستول، له لرې مې ور وښوو او ما ځان لاندې د سرگردان چوک طرف ته را وایست.

ما ورته وویل:

زموږ نفر ډاډه شو چې همدا کس دی؟

- هو دواړه مطمئن شول!

په پای کې مې سیف الله ته وویل چې سمه ده، احتیاط کوه، زه منتظر یم چې د خوښۍ خبر واورم او الله جل جلاله دې وکړي چې نن د شهیدانو روح ارام شي.

ما زیات انتظار وکړ، د خپل دوکان تر مخ د لرګي پر چوکۍ د دې ناستې هره دقیقه راباندې کال شوه. د مارکېټ په دروازه چې به هر کس راننوت ما به ورته کتل چې له رنګ او قدمونو یې معلومه کړم چې بهر کومه پېښه شوې او که نه؟

خو چې هر کس به راتلو او عادي به و، پوه به شوم چې هیڅ لانه دي شوي، ناقراره شوم، بالاخره مې جیب ته لاس کړ، تلیفون مې پټ را وکیښ او د تبلیغي امیر صاحب شمېره مې زور کړه، د امیر صاحب تلیفون اوکې شو، په غلي اواز مې وویل:

څنگه خبره ده؟

- نن بیا ښکار خطا شو!

پسې زیاته یې کړه:

زما او ستا ملاقات هم ضروري دی، نن باید سره وویڼو!

ما وویل:

سمه ده، خو چېرې درشم؟

امیر صاحب وویل:

همدا اوس د عبدالله خان اطاق ته روان یم...

تلیفون مې بند کړ، له دوکانه د یوشي په بهانه راووتلم او د زوړ مارکېټ په طرف روان شوم، تر لږ مزل وروسته مارکېټ ته ورسېدم او مخامخ په دویم منزل کې د عبدالله خان اطاق ته ور وختلم.

په اطاق کې تبلیغي امیر صاحب د تور چای په څښلو لگیا و او عبدالله خان له فدایي ځوان سره خبرې کولې. ما تر سلام وروسته له دریو واړو سره روغېر وکړ او بیا چای ته کېناستم، د تبلیغي امیر صاحب رنگ ته مې چې وکتل لږ خپه ښکارېده، د فدایي ځوان رنگ هم تښتېدلی غوندې و، لکه وېرېدلی چې وي.

چای مو وڅښه، وروسته مې تبلیغي امیر صاحب ته وویل چې زه او ته به خبرې سره وکړو، ناوخته کېږي.

امیر صاحب را ولاړ شو، له اطاقه د باندې راووتلو او د اطاق تر مخ یوې څنډې ته سره کېناستو. امیر صاحب له کېناستلو سره سم راته وویل:

ملگري دې کار و نه کړ!

ما وویل:

کوم ملگري؟

- فدایي!

ما په ناقراري وپوښتل:

څنگه؟

تبليغي امير صاحب خپله كيسه په تفصيل سره پيل كړه:

جاسوس د اوږو په منډيي كې له خپل كرولا موټر سره ولاړ و، ټوپك يې هم په موټر كې ايښی و، كله چې مې فدایي ته ور په گوته كړ او ورته و مې ويل چې ته ورشه په سزايي ورسوه، زه به د كوڅې په سر كې پر موټرسايكل تيار درته ناست يم، سمدستي توپانچه پر ځای واچوه او زما موټر سايكل ته ځان را ورسوه چې بيا له بازاره وځو. فدایي هم له موټرسايكله وركښته شو او سيده ورغی، خو چې ما موټرسايكل راگرځاوه، فدایي بېرته راغی او په ږېړېدلي اوازي يې راته وويل چې توپانچه كار نه كوي، ما چې پټه توپانچه وكتله هيڅ يې مرمی نه وه ور تېره كړې او ورته و مې ويل چې دې ته خو دې مرمی نه ده ور تېره كړې. بس فدایي سمدستي موټرسايكل ته را وخوت او ويې ويل چې ما توپانچه وكتله، كار نه كوي.

تبليغي خواشینی و، زیاته یې كړه:

كه هر څومره مې ټينگار وكړ چې توپانچه كار كوي، خو فدایي نه منله!

بيا يې كيسه را ټوله كړه، ويې ويل:

فدایي ډارېدلی دی، له ترور سره بلدتیا نه لري، نه یې شي کولای. مشران که غواړي چې دا مهم جاسوس له منځه یوسي یا دې ښه بلد فدایي را ولېږي او یا دې هم د دې جاسوس مرگ موږ ته وسپاري چې د خپل تكتیک له مخې یې له منځه یوسو.

ما هم د ده خبرې تایید كړې، و مې ويل:



همداسې به وکړو، فدایي به نن له تاسره لار شي، شپه به وکړي، سبا سهار  
بې وختي وزیرستان ته رخصت کړه او د لارې خرڅ ورکړه. ورته ووايه چې  
کله هم بیا تارگیت برابر شو تا به د مشرانو له لوري بېرته راوغواړو.

تبليغي امير صاحب راسره ومنله او بېرته اطاق ته راغلو.

ما له عبدالله خان او فدایي ځوانه رخصت واخيست او ورته و مې ويل چې  
فقط د تبليغي لیدو ته راغلی وم، څه عاجل کار و.

د داسې پېښو پر مهال به موږ راز له ځان سره ساته او هيڅ بل هغه کس به مو نه  
خبر اوه چې په دې ډول پلان کې به یې د یو همکار په ډول رول نه لوباوه.

په دې ورځ زه بېرته دوکان ته راغلم، پر دې مې فکر شروع کړ چې جاسوس  
له کومې لارې له منځه یوسو؟

ډېرې ورځې تېرې شوې، یو سهار په خوست کې د ډینجر ځدران دوکان ته  
ورغلم، تر روغبر وروسته مو پر حالاتو خبرې سره کولې، ډینجر په خبرو  
کې وویل:

د ملي امنیت له اړخه تر کلک څار لاندې یم، خپلو کلیوالو ملي امنیت ته  
ور ښوولی یم چې د طالبانو همکار یم.

ما په حیرانۍ ور کتل. ډینجر ما ته په سپارښتنه وویل:

ډېر گرم گرم مه تاوېږه، ځان ساته، داسې نه د ملي امنیت له خوا خدای مه  
کړه ترور شي!

په دې وختونو کې د ځانگړي پلان له مخې د ملي امنیت له لوري د چریکي  
بریدگرو ویشتل هم شروع شوي وو.

له ډینجر څخه مې په خبرو خبرو کې د یاد شوي جاسوس پوښتنه وکړه،  
چې ایا هغه پېژنې؟

ډینجر وویل:

ما ته مشکل هم دې کس زیات جوړ کړی، دا کس زموږ د ولسوالۍ دی او دلته دوکان ته په اوونۍ کې یو ځل حتما راځي. زه په زړه کې دلته د هغه د راتګ خبرې ډېر خوشاله کړم. و مې ویل:

ښانو چې د دې کس له خوا تا ته مشکل جوړ وي، داسې ونه کړو چې د داسې طریقې له مخې یې له میدانې لرې کړو چې ته هم ترې ازاد شې او زموږ سیمه یې هم له شره پاکه شي؟  
- دا خو به ډېر خوند وکړي، مګر څنګه به یې لرې کړو له مخې؟  
- لومړی دا راته ووايه چې کله راځي، موټر چېرې دروي؟

ډینجر وویل:

په موټر کې نه راځي، موټر سایکل راوړي او له هغه سره ډېر احتیاط کوي، زما تر دوکان لاندې هوټل دی، د هوټل تر مخ یې دروي او هوټلې ته وايي چې دا موټر سایکل به یوه ثانیه هم له نظره نه لرې کوي.  
- کوم هوټل؟

ډینجر تر لاس ونیوم او له دوکانه یې ډباندې وایستلم، له دویم پټ څخه یې لاندې ګوته ونیوه او ویې ویل چې هاغه هوټل دی.  
رستورانټ یو کلیوال دوکان ته ورته له خټو جوړ و چې تر مخ یې د چای او ډوډۍ پخولو لپاره څو ډېګونه ځای پر ځای شوي وو.

ډینجر ته مې وویل:

سمه ده، زه کوښښ کوم چې یو منظم پلان ورته جوړ کړو او اوس رخصت راکړه.  
له ډینجر سره مې خدای پاماني وکړه، سیده هوټل ته راکښته شوم او د چای

په بهانه ورننوتم. پر دخل ناست کس ته مې سلام ور واچاوه او شین چای مې را وغوښت. کېناستم، هوټلي چې چای راوړ پوښتنه مې ترې وکړه چې دا هوټل د چا دی؟

یوه مزدور راته وویل چې د یوه گربز دی او نوم یې هم را وښوو، دومره یې هم پوه کړم چې کاونټر ته ناست سړی پخپله مالک دی. یو گیلان چای مې وڅښه، د راوتلو پر وخت مې پر کاونټر باندې شل کلدارې ورکړې.

دباندي مې تبليغي امیر صاحب ته زنگ وواهه:

یو ځل زه او ته باید عاجل سره ووينو!

امیر صاحب په دې ورځ په کلي کې په کوم کار مصروف و، خو سبا یې زنگ راغی چې د عبدالله خان اطاق ته راشه.

پلار ته مې بهانه وکړه، د عبدالله خان اطاق ته ورغلم، دا چې په کوټه کې د عبدالله خان نور کلیوال هم ناست وو؛ نو تر سترې مه شپې وروسته مې له امیر صاحب سره د سترگو په اشاره ځان پوه کړ چې باید زه او ته د باندي کېنو.

امیر صاحب ناستو کسانو ته وویل چې زه له ده سره یوه خبره کوم بېرته راځو.

دباندي د عبدالله خان د اطاق تر مخ کېناستلو، تبليغي امیر صاحب ته مې د جاسوس د ناستې د ځای په اړه ټول معلومات ورکړل، ورته ومې ویل چې ډینجر خو خپل سړی دی، هغه همکاري کولای شي، هوټل ستاسې د کوم گربز دی چې له دغه کس سره د پېژندگلوي یوه طریقه جوړه کړو.

تبليغي ته مې چې کله د هوټل نښې نښانې وښوولې هغه سمدستي وخنډل او وې ویل چې دا خو زموږ د یوه مجاهد ملگري دی، هغه به نور هم راته



دا کار اسانه کړي.

ډېر خوشاله شوم او ورته و مې ویل چې وخت باید ضایع نه کړو، هر څومره ژر چې کېږي باید دا پلان رالاند کړو. امیر صاحب وویل چې د هوټل مالک زموږ کلیوال دی زه به نن په کلي کې په ډاډه زړه خبره ورسره وکړم. ما ورته وویل:

گوره داسې نه تر وخت مخکې جاسوس خبر شي!

- نه بې غمه شه د هوټل مالک زما مجاهد او د راز ملگری دی، هغه د جهاد په لاره کې تر خپل پلار هم تېر دی.

زما خوشالي بې ځایه نه وه، د یوه مهم جاسوس مرگ نور هم راته اسانه شوی و، همداسې مې له تبلیغي رخصت واخیست او ورته و مې ویل چې سبا به بیا سره په جریان کې کېږو.

دا شپه تېره شوه او په سبا زه په ښوونځي کې وم چې د امیر صاحب زنگ راغی، ویل یې چې یو ځل سره وینو، ما ورته وویل چې زه خو په ښوونځي کې یم کوم ځای ته درشم؟

- د ډینجر له دوکان سره د رختونو یو مارکیټ دی، په هغه کې د قاسم جان گریز پوښتنه وکړه، د رختونو دوکان لري، زه به هغله درته ناست یم.

زه هم له ښوونځي څخه په پټه د مارکیټ په طرف روان شوم، له گړندي مزله وروسته چې شاوخوا پاو وخت یې ونیو، مارکیټ ته ورسېدم، د مارکیټ په دروازه کې لومړی دوکان د قاسم جان و، و مې لیدل چې تبلیغي امیر صاحب له یوه دوکاندار سره په چای څښلو لگیا دی. سلام مې ور واچاوه، دواړه راته ولاړ شول او په غېږ سترې مه شې یې راکړه، کېناستلو.

امیر صاحب دوکاندار قاسم جان را وپېژانده او ویې ویل چې دا زموږ پخوانی





ملگری دی، هم مالي کومک کوي او هم راسره د اسبابو په ایښودلو کې مرسته کوي، دايې هم وويل چې د هغه يو ورور له امريکايانو سره د KPF په ځانگړي ځواک کې شامل دی چې هغه هم خپل ملگری دی او وخت ناوخت زموږ ډېر کار پرې کېږي.

وروسته تبليغي امير صاحب وويل چې ما بېگانه هغه هوتلي سره خبره وکړه او ويې ويل چې هو دا کس زما د دوکان تر مخ موټرسايکل دروي، خو دا يې وويل چې زه درسره مرسته کوم، مگر په هغه شرط چې کس په لومړي پلان کې له منځه لاړ شي، ځکه که ژوندی پاتې شوي پوهېږي چې له هوتله تعقيب شوی دی.

امير صاحب زياته کړه:

اوس داسې کار کوو چې د موټرسايکل لپاره بايد يو چسپکي ماین جوړ شي او دا ماین دلته نه جوړېږي، بايد له وزيرستانه راوغوښتل شي. بيا يې ماته وکتل: دا کار ته کولای شې!

ما وويل:

زه يې څنگه کولای شم؟

-ته به بلال حافظ صاحب ته ووايې چې د موټرسايکل لپاره چسپکي ماین په وزيرستان کې جوړ کړي او دلته دې يې په يوه طريقه را ولېږي، بيا به يې دلته د قاسم جان په دوکان کې کېږدو، ځکه له دې ځايه هوتل ته لس قدمه مزل دی، کله چې جاسوس راشي، ډينجر به موږ ته خبر راکړي او په موټرسايکل پسې به راشو. دا چې هوتلي مو هم خپل کس دی؛ نو به يې په ارام سره د موټرسايکل تر ښکرو لاندې چې د تېلو ټانکې پر ډانډه ځای پر ځای شوې، بسته کړو. په هغې کې دومره ځای شته چې مواد پکې

داخل کړو او د انفجار په وخت کې ټانکۍ خپله هم چوي، په دې ډول موږ و تاسې خپل هدف ته رسېدلای شو.

د امير صاحب تر دې تفصيل وروسته چا مخالفت ونه کړ.

ما هم خبره ورسره ومنله. دا چې زما د مکتب د رخصتي وخت هم رانږدې و، له دوی مې رخصت واخيست چې دوکان ته پر وخت ورسېږم.

په لار کې مې له بلال سره تليفون وکړ او د یاد شوي پلان په اړه مې معلومات ورکړل، دهغه هم پلان خوښ شو او ويې ويل چې په نږدې ورځو کې به ستاسې مواد خوست ته در ورسېږي.

څو ورځې وروسته د بلال زنگ راغی، يو نمبر يې راکړ چې دا به هغه ستاسې امانت درکړي. کس ته مې چې تليفون وکړ، له خبرو مې وپېژاند چې د نکې ځدران دی.

راته ويې ويل:

ته چېرې يې؟

- زه خو له سپين جومات سره په خوا کې يم!

بيا يې غږ راغی:

څو دقيقې صبر وکړه زه در رسېږم.

لږ انتظار شوم، نفر بيا زنگ وواهه:

زه د سپين جومات د دروازې تر مخ ولاړ يم.

د جومات دروازې ته ورغلم چې گورم يو ځوان سړی چې په لاس کې يې

تسبيح هم وې، له تورې کڅوړې سره يو ځای ولاړ و.

زما په ليدلو يې سمدستي راته وويل:

ته يې؟

ما ويل:

هو، امانت راکړه!

په لاس کې توره کڅوړه يې راکړه او سمدستي د قاسم جان دوکان ته روان شوم. کله چې دوکان ته ورسېدم امانت مې قاسم جان ته ورکړ او ورته و مې ويل چې تبليغي امير صاحب به يې نور برابر کړي، موږ او تاسې به پکې گوتې نه وهو، خدای دې نه کړي کوم مشکل جوړ نه شي. قاسم جان هم کڅوړه په رختونو کې پټه په يوه الماری کې کېښودله او زه ترې روان شوم.

زه مې په خپل دوکان کې ناست وم، امير صاحب زنگ راته ووايه چې ستا هغه امانت مې وکوت او اطمینان يې راکړ چې دا کار کوي او دا يې هم راته وويل چې ډېر مهم چسپکي يې جوړ کړی دی، دا چې لږ زیات راوغواړو ښه به وي. ما هم ټټر ورته وډباوه چې دا یو به چیک کړو، ان شاءالله نور هم راغواړم.

په سبا ورځ زه د ډینجر دوکان ته ورغلم او خبره مې ورسره شریکه کړه، فقط دومره مې ورته وويل چې کله هم جاسوس ستا دوکان ته راشي، ته به ما ته زنگ وهي او وايې به چې هغه د فلمونو میموري کارډ ډک شو، کس پسې راوېږه؛ نو به زه پوه شم چې جاسوس راغلی او نور زما کار دی چې موږ يې د کوم پلان له مخې له منځه وړو.

ډینجر راته وويل چې همدا کار به وکړم، خو دومره کار وکړه چې له لومړۍ غوتې کس در نه خطا نه شي، ځکه چې بیا ټولو ملگرو ته مشکل جوړېږي! ما اطمینان ورکړ چې هر اړخ مې سنجولی، هيڅ تشویش مه کوه.

پنځه ورځې تېرې شوې چې بالاخره د سهار لس بجې زه په ښوونځي کې وم



د ډینجر زنگ راغی، له اوکې کولو سره یې سمدستي وویل:

ستاسې میموري کارډ ډک شو پسې راشه!

ما هم له مکتبه ځان را وایست او په منډه د قاسم جان دوکان ته روان شوم، په لار کې امیر صاحب هم زنگ راته ووايه چې ملگری دې راغلی، څنگه کوو؟  
ما ورته وویل:

زه خو دوکان ته روان یم!

هغه غاړې تازه کړې:

زه هم د قاسم جان دوکان ته نږدې یم.

په ډېره تېزي د قاسم جان دوکان ته ورسېدم، خو چې ورننوتم و مې لیدل چې ماین د امیر صاحب په لاس کې دی او له قاسم جان سره یو ځای د دوکان په کونج کې دواړه په خپلو کې په مشوره بوخت دي، په خندا یې راوکتل:

په خیر را ورسېدې، دا دی چسپکي تیار دی، یوازې په موټرسایکل پورې نښلول دي، بس کار خلاص دی.

دایې هم وویل چې هوټل والا منتظر دی.

قاسم جان سمدستي را غبرگه کړه:

بس نور کار نه شته، دغه ماین واخله او ځان رسوه!

زما هیڅ اراده نه وه چې چسپکي دې زه ونښلوم، ځکه زه ورسره نابنده وم، خو دا چې حالات عاجل وو انکار مې و نه کړ، له تبلیغي مې ماین واخیست او ځان مې پرې پوه کړ چې په دې ډول یې باید په موټرسایکل پورې ونښلوم. زه په داسې حال کې د هغه هوټل پر لوري روان شوم چې جاسوس یې موټرسایکل تر مخ درولی و، چسپکي مې په دسمال کې پټ کړی و او یو



خو شېبې وروسته هوټل ته ورسېدم.

د هوټل پر کاونټر ناست کس راته وکتل او ما د سترگو اشاره ورکړه، پر کاونټر ناست کس د هوټل تر مخ درېدلي موټرسایکل ته مخ وړ واپاوه او په اشاره یې پوه کړم چې همدا دی.

عجیبه وه، ما او هوټلي هیڅ پیژندگلوي نه وه سره کړې، خو د سترگو په اشارو کې په ټوله خبره سره پوه شوو.

زه موټرسایکل ته ودرېدم او په ډېره خفیه طریقه مې چسپکي راوایست، هڅه مې وکړه چې تر ټانکۍ لاندې یې له تېرې شوې ډانډې سره ځای پر ځای کړم، خو چې و مې کتل چسپکي له دې سوري ډېر غټ و، هیڅ نه پکې ځایېده.

ډېره هڅه مې وکړه او زور مې وواهه، خو ونه شو.

بېرته د قاسم جان دوکان ته روان شوم او چې کله دوکان ته ورسېدم تبلیغي امیر صاحب را ولاړ شو او سمدستي یې راته وویل چې څه دې وکړل؟

ما په وېرېدلي او نهیلی غږ وویل:

دا چسپکي ډېر غټ دی، هیڅ نه پکې ځایېږي!

تبلیغي امیر صاحب عاجل چسپکي رانه واخیست، چسپونه یې ترې واپړول او یو څه اندازه بارود یې ترې کم کړل، دا کار یې په څو دقیقو کې وکړ. کله چې یې بېرته برابر او راکړ او زه هم ډاډه شوم چې دا ځل پکې ځایېږي؛ نو بېرته په هماغه شکل د هوټل په طرف روان شوم، خو دا ځل چې ورسېدم موټرسایکل نه و، د هوټل مالک د سر په خوځولو پوه کړم چې سړی لاړ.

زه بېرته مایوس را وگرځېدم، زنگ راغی، و مې لید چې ډینجر دی.

اوکې مې کړ، په ډېره بېړه یې راته وویل:

کار څنگه شو؟

- ښکار خطا شو!

- او هوو! ما خو دوکان هم بند کړ چې نن یوې خوا ته گوښه شم.

ما وویل:

نه نه، دوکان خلاص کړه، نن هیڅ پرمختګ نه دی شوی!

بېرته مو تلیفون سره قطع کړ.

کله چې دوکان ته را ورسېدم، امیر صاحب ته مې وویل چې ښکار خطا شو، نفر تللی.

تبلیغي سوږ اسوېلی وایست:

د دې سړي اووه ساګانې دي!

بیا یې پسې زیاته کړه:

ان شاء الله بیا به غوټې ته برابر شي!

تر بیا راتلو مو رخصت سره واخیست، دا چې زما د ښوونځي د رخصتي پر

وخت یو څو دقیقې هم اوښتې وې؛ نو د خپل دوکان په طرف را روان شوم.

## له وطنه هجرت

مور تر بل هر کار د همدې جاسوس له منځه وړلو ته لومړيتوب ورکړی و او د موندلو لپاره يې په خپلو کې د يوه او بل د تليفون زنگ ته منتظر وو، په همدې انتظار کې څو ورځې تېرې شوې چې يو مازديگر له بازاره له پلار سره په خپل سراج په موټر کې د کور پر لور روان وم او تليفون ته مې بار بار زنگونه راتلل، خو ځوابولای مې نه شوای، دا چې د تليفون غبر خاموش و، فقط رپرېدېدا يې پوه کولم چې يو څوک عاجل زنگونه وهي.

زموږ د کور او بازار ترمنځ نږدې پنځلس دقيقې د موټر مزل و، خو په ما هره دقيقه ساعت غونډې تېرېده، بالاخره کور ته ورسېدو، کله چې له موټر څخه راکوز شوم ژر مې ځان گوښه کړ، چې و مې کتل د تبليغي امير صاحب له طرفه ديارلس زنگونه راغلي وو.

ژر مې تليفون پسې وکړ، په لومړي زنگ يې ځواب کړ، خو يو بل چا اوکې کړ.

ما وويل:

څوک يې؟

خو وروسته سمدستي تبليغي امير صاحب وويل:

زه يم!

- دامخکې څوک و؟

- هغه هم زه وم، غبر مې بدل کړی و، وېره مې درلوده ما ویل که نیول شوی

يې!

په تلواره مې وویل:

څه شوي؟ ولې چا څه درته ویلي زما په هکله؟

غبر يې ونښت:

نه ناآ...

بيا يې په رپر دېدلي غبر وویل:

ته چېرته يې، ته چېرته يې؟ ها

ما وویل:

زه خو اوس کور ته را ورسېدم، خير خو دی، څه خبره ده؟

په عاجل انداز کې يې وویل:

نن په کور کې شپه و نه کړې، ملي امنيت درباندي چاپه اچوي!!

- ولې څه خبره ده؟ خير خو دی؟

- هغه زموږ و تاسې يو ملگری نیول شوی!!

- کوم ملگری؟

غاړې يې تازه کړې:

- هغه منگل هلک!

د منگل په نوم هلک زموږ د راز ملگری و او د خوست په غرومبي سيمه کې

يې کور و، خو کار يې له نورو چريکي مجاهدينو سره کاوه او د عبدالله خان

اطاق ته به وخت ناوخت د مجلس لپاره راته.



همداسې يې پسې زياته کړه:

هغه يې نن له مقناطيسي ماين سره په داسې حال کې نيولی چې غوښتل يې له سرگردان چوک سره په خوا کې يوه موټر ته ماين کېږدي.

ما ورته کړه:

دا څه وايي، خو له دې هدفه خو موږ نه وو په جريان کې!

- هدف پرېږده، په دې فکر وکړه چې موږ و تاسې يې ور په گوته کړي نه يو! زموږ او تاسې معلومات به يې ورکړي وي...

خبرې پسې وغځولې:

دومره درته وایم چې يو څو ورځې ځان گوښه کړه، نن شپه په کور کې مه کوه.

ما په غلي، نهيلي او اندېښمن اواز ورته وويل:

سمه ده!

تليفون مې بند کړ، يوه شپه د مېلمستون په انگرې کې خاموش ودرېدم، په فکرونو کې وم، څه وکړم؟ چېرته لاړ شم؟ په کور کې څه بهانه وکړم...؟

له ځانه ورک شوم، هيڅ ځای مې فکر ته نه راته چې پناه ور وړم، همداسې په نه زړه د حجرې له انگرې د خونو خواته روان شوم، د کور انگرې ته چې ورسېدم پر خپل وړوکي وراره حمدالله مې سترگې ولگېدې او ژر يې خواته ورغلم، غلي يې تر څنگ ودرېدم، ورته و مې ويل:

گوره يوه خبره درته کوم، زه چې کله لاړ شم او په کور کې پوښتنه وکړي، بيا به ورته ووايي!

حمدالله ماشوم و، له ما سره يې د زيات بحث جرأت نه درلود، فقط راته غوږ و.

ما پسې زیاته کړه:

ما ته له حکومته خطر دی، زه نن شپه بل ځای کوم. که ابا یا ادې ماښام زما د پوښتنه وکړه، ښکاره ورته ووايه چې ما ته یې داسې خبره وکړه، گوره زه درنه لارم، زما تلفونونه به هم بند وي، زه خوندي ځای ته ځم، تشویش دې نه کوي...

حمدالله راسره ومنله، خو حیران ولاړ و.

زه همدا سې له کوره پټ راووتلم، تبلیغي امیر صاحب مور ته د ځان د ځینې ساتلولارې چارې راښوولې وې، د کشف خطر زیات و، له تلفونه مې بېټرۍ وکښله، پر سړک یوه سراجو موټر ته وختلم، موټر د خوست بازار ته روان و، منزل مې پیل کړ.

یوازې ۲۰۰ کلداری راسره وې. مسیر مې نامعلوم و، هیڅ نه پوهېدم چې زه چېرته روان یم او پر کومه به لار شم؟ دا چې شپه هم را روانه وه، په موټر کې مې تشویش وار په وار زیاتېده، له ځانه مې بیا بیا پوښتل:

چېرته لارم شم؟ څه ورته ووايم؟ چاته ورشم...؟

زه نه پوهېدم چې بیا به راشم، نه به شم را، ژر به وي، وروسته به وي، که څنگه...

له مور سره مې خدای پاماني نه وه کړې، پر دې هیڅ نه پوهېدم چې مور به بیا څنگه او څومره وخت پس وینم!؟

زه د ژوند پر بیابان د یوې داسې بړبوکۍ سیوری وم چې په خپله خوښه او اراده پر غرو او رغو نه اوښتم، بلکې د وخت هغې سېلې له ځانه سره اخیستی وم چې بالاخره یې سر ټولې نړۍ ته ور ښکاره شو.

کله به په فکر کې راغلل چې په بازار کې له معتادانو سره یو ځای شم

او شپه ورسره تېره کړم، بیا به مې خپلوان را په یاد شول چې د هغوی کره ورشم...

په همدې سوچونو کې موټروان غږ راباندې وکړ:

بازار ته را ورسېدو، ناوخته دی زه کور ته ځم، تاسې باید همدلته کوز شئ.

موټروان ته مې سل کلدارې ورکړې، لس یې کرایه وگرځوله ۹۰ یې ما ته راکړې.

له موټره په را کوزېدو کې ناڅاپه قاسم جان را په یاد شو چې اړیکه ورسره ونیسم، هغه به څه مالي مرسته هرومرو راسره وکړي او گوندې ځای به هم راته برابر کړي.

تلیفون ته مې بېټری ور واچوله، قاسم جان ته مې زنگ وواژه، ورته و مې ویل:

چېرته یې؟

په خندا یې وویل:

په کور کې یم، خیر خو و؟

داسې ښکارېده چې قاسم جان هم خبر و، ماښام وخت لږ و، په تلواره مې وویل:

زه غواړم تاسې کره شپه در وړم، په سپین جومات کې درته منتظر یم، که یو موټر یا موټرسایکل را ولېږي!

- په لس دقیقو کې در رسېږم!

زه د ماښام د لمانځه لپاره سپین جومات ته ننوتم، تلیفون مې د قاسم جان د راتلو په نیت چالان پرېښود، که څه هم ډارېدم چې شاید د تلیفون له لارې د ملي امنیت کسان راپسې ځانونه را ورسوي، خو مجبور وم، نه مې بل

تلیفون درلود او نه هم بل کوم سیمکارت، نه دومره پیسې راسره وې چې  
 بل تلیفون یا سیمکارت پرې واخلم، زړه مې ټینگ کړ او په لمانځه ودرېدم.  
 د قاسم جان کور په گریزو ولسوالي کې ختیځ لور ته په یوه دښته کې و،  
 همدا ډول کور ته پر لاره مې قاسم جان ته ټوله خبره وکړه چې موږ ته دا  
 ډول مشکل جوړ دی!

قاسم جان وویل:

هو خبر یم تبلیغي امیر صاحب ټوله خبره راته کړې.

بیا یې ډاډ راکړ:

هیڅ کوم څه ته چې تشویش و نه کړې، زما وروڼه په کمپاین (KPF) کې  
 دي، هیڅوک زړه نه شي ښه کولای چې زموږ د کور تلاشي ته دې کوم  
 حکومتي ارگان راشي، بې غمه راسره اوسه.

په خبرو وو، لږ وروسته په یوه صحرا کې د یوه خټین کور تر مخ ودرېد، دا چې  
 شپې هم خپله لمن پر سیمه غوړولې وه، زه د کور د دېوال تر مخ ودرېدم او قاسم  
 جان پر یوه بله دروازه موټرسایکل ننه یست او زه د مېلمستون د دروازې مخې ته  
 په سوچونو کې ډوب ولاړ وم چې دروازه راخلاصه شوه، یو دنگ ښایسته ځوان  
 چې بتی یې په لاس کې وه، زما مخ ته یې را رنځ کړه، د ده مخ په رنځ کې نه را  
 ښکارېده، په لاس کې یې ټوپک هم و، راباندې غږ یې کړ:  
 راځه قاري صاحب!

ور روان شوم، تر روغې وروسته مېلمستون ته ورننوتم، د مېلمستون په انگر  
 کې یې ځای برابر کړی و او یو بل کس هم پر تېر ناست و!  
 ما پوښتنه وکړه:

دا څوک دی؟





ـ راځه خپل کس دی!

چې ور نږدې شوم تبلیغي امیر صاحب و، په خندا مو غېږې سره بدلې کړې. تر سترې مه شې وروسته قاسم جان هم له کوره راغی او دنگځ ځوان یې راته معرفي کړ، و یې ویل:

دا مې کشر ورور دی، اوس له امریکایانو سره په میدان هوایي کې د KPF په برخه کې کار کوي.

ده پسې زیاته کړه:

په داسې وخت کې باید خپل کسان هلته ولرو چې لږ پرې ډاډه یو! ما وویل:

هو خپل کسان کولای شي چې په سخت وخت کې زموږ و تاسې همکاري ته را ودانګي.

تبلیغي امیر صاحب وروسته ما ته د پېښو شویو تازه مشکلاتو په اړه وویل:

اوس ستا څه تصمیم دی؟ ځکه یو څه وخت باید دواړه دلته ښکاره نه شو، د ملي امنیت له لوري نیول شوي نفر موږ دواړه پېژندلو او وېره مو درلودله چې د تحقیق پر مهال موږ افشا نه کړي.

دا چې ما په خوست کې پټ وخت نه شوای تېرولای او له کورنۍ هم په وېره کې وم، تصمیم مې ونیو او تبلیغي امیر صاحب ته مې وویل:

زه باید وزیرستان ته لاړ شم، خو چې حالات ښه شي بیا به ورته مشوره کوم چې راشم او که نه؟

تبلیغي امیر صاحب او قاسم جان دواړو هم همدا مشوره راکړه او امیر صاحب پخپله هم له ډیورنډه کرښې پورې غاړې تېل ته د سفر اراده وکړه.

سبا قاسم جان په خپل موټرسایکل باندې په خوست بازار کې د غلام خان

د موټرو تم ځای ته ورسولم او یو څه د جیب خرڅ یې هم راکړه.  
د سراجې د شا په سیټ کې په یو داسې سفر روان شوم چې هیڅ معلومات  
راته نه کېدل چې به بیا کله او څنگه راځم؟  
په لاره کې د نورو ورځو په پرتله چېک پوائنتونه زیات نه وو، ډېر ارام له  
خوښه تر غلام خان او له غلام خان څخه د میرانشاه تر بازاره ورسېدم.  
هله په درې خېلو سرای کې د مولوي سنگین دفتر ته لاړم، په دفتر کې د مولوي  
صاحب سکرتر مولوي رفیق او یو څو تنه نور مجاهدین هم ناست وو.  
په دغه دفتر کې مې د مخابرې له لارې له بلال سره اړیکه ونیوه او خبر مې  
ورکړ چې زه را رسېدلی یم.  
حافظ بلال هم په میرانشاه بازار کې و او ډېر ژر دفتر ته را ورسېد، تر روغې  
وروسته په بېل اطاق کې سره کېناستلو او له مشکلاتو مې خبر کړ.  
هغه وویل:  
ډېر ښه دې وکړل چې ځان دې را ایستلی، اوس به همدلته خدای د جهاد  
خدمت درڅخه واخلي. تکالیف د جهاد برخه ده، اوږد عمر دې پاتې دی، له  
رنگا رنگ مشکلاتو سره به مخ شې او پوخ به شې!  
له یو څه مجلسه وروسته یې ساعت ته وکتل:  
ناوخته دی کلي ته به لاړ شو او هغله به ارام وکړې.  
موږ له دې ځایه د بلال په موټر کې د محمد خېلو په طرف د دوی کور ته  
روان شوو.  
له بازاره چې روانېدو یو څه سودا مو هم واخیسته، د مازدیگر لمونځونه مو  
په لارې وکړل او ماښام ته نږدې کور ته ورسېدو.  
په کور کې بیا زما په لیدو ټوله کورنۍ زیاته خوشاله شوه، د حال احوال



پوښتنه يې کوله، ما د خپلې کورنۍ له طرفه اطمینان ورکړ. وروسته د ماښام د لمانځه لپاره له کور سره په خوا کې یو میدان و چې اکثره وخت به د مولوي صاحب او یا هم د کورنۍ مېلمنو دلته ډوډۍ خوړه او په ازاده فضا کې به يې خوب کاوه، هلته راووتلم، په میدان کې تر مخ ځای جوړ شوی و، زه د بلال په انتظار وم چې لمونځ په جومات ادا کړو، خو و مې لیدل چې مولوي صاحب سنگین هم له کوره راووت، دی ما مخکې په کور کې و نه لید، نه پوهېږم چېرې ناست و، په لیدو يې حیران او را ولاړ شوم، کلکه غېږه مې ورکړه، له غېږې سره سم يې راته وویل:

لکه چې هجرت دې را وکړ!

له دې خبرو سره زه پوه شوم چې په کور کې بلال زما د مشکلاتو په اړه ټول حال ورته ویلی، ما هم سمدستي وویل:

په جهاد کې دا راځي، خدای به سختې اسانه کړي.

وروسته همدلته پر غوړولي تېر سره کېناستلو، مولوي صاحب د مشکلاتو په اړه وپوښتل، ټولې خبرې مې ورته وکړې، اطمینان يې راکړ او په ټینګار يې وویل:

ستا مشکلات چې له هرې ممکنې لارې وي، باید حل يې کړو چې ته بهرته کور ته ولاړ شي، ځکه په خوست کې دې امریکایان کورنۍ ته ستونزې اسانه جوړولای شي. پر دې ظالمو اشغالګرو هیڅ باور په کار نه دی، خدای مه کړه کورنۍ ته ضرر ورسوي!

زه تر ډېره د ده تبصرو ته غوږ وم.

موږ په تاوده مجلس راغلي وو، د بلال په راتګ هیڅ نه یو پوهېدلي، خو تر څنګ مو ولاړ و او غږ يې وکړ:

د لمانځه ناوخته شو!

موږ مجلس سره راغونډه کړ، مخکې تر دې چې پر جماعت ودرېږو، فاروق هم په موټر سایکل راغی او د کور تر مخ یې په یوه پایه ودراره، کله چې موږ ته رانږدې شو، زما په لیدو یې یوه چیغه وکړه:

او هوووو دا خو ته یې!

ما هم غږ ورکړه، تر ډېره مو کلک په غږ کې سره نیولي وو...

موږ څلورو واړو د ماشام لمونځ همدلته د مولوي صاحب سنگین په امامت داسې وخت ادا کړ چې پر سر مو ډرون گرځېده.





## په وزيرستان کې زما نوی ژوند

د مفلس ملا سنگين د شتمنی کنگل کېدل

په خوست کې چې پر ما ځمکه تې وگرځېده، وزيرستان ته مې مخه کړه. زه نه پوهېدم چې تر دې هجرت وروسته به بيا کله هم کور ته ستنېږم که نه، دا هم نه راته معلومېده چې دلته په وزيرستان کې به تر څه وخته اوسم. ډېر ژر مې احساس کړه چې په ژوند کې مې يو ناپايه پړاو پيل شوی دی، هيڅ منزل مې نه درلود، لکه يو انسان چې د سمندر اوبه پر سر واخلي او له خپل واک او اختياره هغه طرف ته روان وي چې ده نه وي ټاکلی، نه پوهېږي چې سمندر به يې کومې څنډې ته ژوندي يا مړ وغورځوي؟

زه هم د سمندر همداسې څپو اخيستی وم، همدلته په وزيرستان کې مې د مولوي سنگين په کور کې د ژوند پيل کړ، د خپل اوبښي، خور او ورېږې په کور کې مې هيڅ د پرديتوب احساس نه کاوه. که څه هم زما مېرمن، بچيان او مور و پلار په خوست کې پاتې وو، خو په خور باندې مې د مورکۍ مينه ماته وه.

دغه سفر له يوې خوا ښه و، د يارانو مجلسونه وو، چکرونه وو او همدا ډول به وخت ناوخت مولوي صاحب د کوم جهادي کار لپاره يوې او بلې خوا ته لېږلو، خو له بلې خوا مې پکې د ژوند ډېرې ترخې تجربې هم تر لاسه

کړې. د وحشتناکو کیسو شاهد پاتې شوم، د انسانانو اندامونه به هره ورځ د سرکونو پر سر پراته وو.

ما او فاروق به تر ډېره د کور کارونه هم کول، خو ځینې وخت به بیا له مولوي صاحب سره د یوه ساتونکي په حیث هم لارم. د مولوي سنگین ساتونکي به اکثره وخت د جنوبي وزیرستان مسید وو، ځکه مولوي صاحب ویل چې دا یو غیرتي او نه خرڅېدونکی قوم دی، د ده زیات خوښېدل.

دلته د مولوي صاحب وېره فقط له امریکایي ډرون الوتکو څخه هم نه وه، بلکې په سیمه کې به د ناپېژندل شوو وسله والو له بریده هم په اندېښنه کې و، ځکه استخباراتي ډلو په وزیرستان کې د ږیرې او څنډ په لباس کې خورا ژورې رینښې کړې وې چې د خپل هدف لپاره به یې انسانان لکه څاروي مړه کول او حلالول.

کله به چې د تورو شیشو له سراجو ډوله موټره څوک وویشتل شو خلک به ټول په دې فکر کې شول چې دا جاسوس و او د طالبانو له خوا ووژل شو، نور به دا مالومات چاته نه کېدل چې دا د کومو طالبانو له خوا او ولې ووژل شو؟ لویه ستونزه دلته د وسله والو ډلو تر منځ د همغږۍ نېستي وه.

د تنظیم سرلارو به هم له هر ډول خطر د ځان ژغورلو لپاره د تورو شیشو سراجو ډوله موټر درلودل او هر اوسېدونکي کس هغه که محصل و، که ډاکټر او یا دوکاندار، د ځان د حفاظت لپاره وسله ورسره گرځوله، هیچا جرأت نه شوای کولای چې څوک دې وپوښتي چې ته څوک او له کوم تنظیم سره کار کوي، ځکه دلته سیمه له حکومتي مدیریته وتلې او مطلقه بې نظامي او خپل سري حاکمه وه.

کله چې به مولوي صاحب کور ته د دوو يا هم تر دې زياتو شپو په مخه راغی بيا به يې خپل ساتوونکي هم کورونو ته رخصت کړل او په کور کې به ورسره يوازې زه او زموږ يو بل ملگری سميع الله حنظله چې د پکتیکا ولايت د زېړوک ولسوالۍ ډلگۍ مشر او د همدې ولسوالۍ د ځدراڼو له قبيلې څخه و، پاتې وو.

يوه ورځ مولوي صاحب د يو څو شپو په مخه په کور کې پاتې و، خپل ساتوونکي يې هم کورونو ته لېرلي وو، خو په سبا يې ناڅاپي تصميم ونيو چې په ميرانشاه بازار کې بايد خپل خفيه ځای ته لاړ شو. دا په ميرانشاه بازار کې د فقير محمد د جومات تر څنگ يو خالي کور و چې مولوي صاحب د ځان لپاره پکې د استراحت ځای جوړ کړی او له ملاقاتونو به پکې پټ ناست و.

زه او حنظله دواړه په داسې حال کې له مولوي صاحب سره روان شوو چې موټر ما چلاوه، شاوخوا په يو ساعت کې له لنډ محمد خېلو څخه خپل ځای ته ورسېدو، ما د کور تر مخ موټر ودراره او درې واړه کور ته ننوتلو، حنظله له کوتې څخه ژر ژر بستري او يو تغر را واخيست چې مولوي صاحب لمر ته کېږي، ما هم د شنو چايو په تيارولو شروع وکړه، کله مې چې چای تيار کړ او د مولوي صاحب تر مخ مې کېښود، حنظله د مولوي صاحب پښو ته ناست و، ما د چايو پيالې ډکولې، مولوي صاحب کوچنۍ جاپانۍ راډيو په تپت غږ چالانه کړې وه، خو راډيو ته يې توجه نه وه، له موږ سره په خبرو بوخت و، ويل يې:

بې خرڅه شوی يم، حتی د موټر د تېلو پيسې نه لرم، دغو مصارفو ته بايد کوم مدرک پيدا کړو!

حنظله له گيلاسه غږ وکړ:



مولوي صاحب! کاشکې خليفه صاحب «سراج الدين حقاني» ته خبر ور ولېږو چې يو څه د خرڅ ترتيب را جوړ کړي.

مولوي صاحب راډيو ته کتل، په ورو غږ يې وويل:

نه، پر هغه باندې هم شايد د اقتصادي ستونزو فشار زيات وي، موږ به يو څه وخت گوزاره وکړو، خداي مهربانه دى يوه لار به راته روښانه شي.

د ساعت ستن د ورځې لسو بجو ته په نږدې کېدو وه، ملا سنگين به په هيڅ صورت د خبرونو اورېدل نه قضا کول، ځکه همېشه به يې د راډيو له لارې په نړۍ او ځانگړي ډول افغانستان کې له روانو حالاتو او پېښو ځان خبر ساته، څنگ ته ايسې راډيو ته يې لاس کړ او غږ يې ور لوړ کړ.

د زادۍ راډيو د لسو بجو د خبرونو په سر ټکو کې وويل شول چې د امريکا د بهرنيو چارو وزارت د حقاني شبکې د يوه مهم قوماندان نوم د بنديزونو تور لېست ته ور اضافه کړ.

د دغه خبر په اورېدو موږ درې واړو خاموشي اختيار کړه چې د خبرونو په تفصيل کې بشپړ راپور ښه په غور واورو.

لږ وروسته د خبرونو په تفصيل کې وياند زياته کړه چې د امريکا بهرنيو چارو وزارت د حقاني شبکې د يوه مهم قوماندان مولوي سنگين نوم د بنديزونو په تور لېست کې شامل کړى او د هغه ټوله شتمني يې کنگل کړې ده، هغه نه شي کولای چې کوم هېواد ته سفر او يا کومه امريکايي تجاري معامله وکړي.

د خبر په اورېدو مولوي صاحب له خدا شين شو، ښه په کړس کړس يې وخنډل، د خدا په منځ کې مې ورته وويل:

ښا تا خو ويل چې پيسې نه لرم، دغه دي ټولې درنه کنگل شوې.

مولوي صاحب د دې خبرې په اورېدو لا زيات وخنډل او په خدا خدا کې يې وويل:



پاسپورټ مې کوم دی چې امریکا پرې د سفر بندیزونه ولگول؟ بانګي حساب او جايدادونه خو لا ايسته کېږده، خو امریکا د سوداګريزو معاملو او راکړې ورکړې بندیزونه هم راباندې ولگول!

مولوي سنگين څنگ بدل کړ:

که امریکايان خبر شي چې زموږ مخالفان تور او د بندیزونو لېست ته د دوی د نومونو په شاملولو پورې خاندې، دوی خو به هم هک حيران شي چې دا موله څه ډول خلکو سره دښمني ده...؟

په دې خبره مو بيا سره وځنډل...

ما او حنظله وروسته په گډه مولوي صاحب ته د احتياط سپارښتنه وکړه، و مو ويل:

نور بايد احتياط زيات کړو، الله جل جلاله دې نه کړي که کومه پېښه وشوه، بيا به زيات مشکلات پېښ کړي، خصوصاً د پکتیکا د مجاهدينو لپاره، ځکه چې په داسې وختونو کې پکتیکا ستا په څېر يواځې ته ضرورت لري چې په امریکايي اشغالګرو يې ځمکه سورتنور کړې ده.

مولوي صاحب په خدا خدا کې وويل:

په هر وخت کې د فرعون لپاره الله ج موسی پيدا کوي، ژوند او مرګ د خداي په لاس کې دي، موږ هيڅ نه شو کولای، خو کوبښ به کوو چې امریکا په خپل هدف کې رانه بريالۍ نه شي.

تر ډېرو خبرو وروسته خاموشي شوه، ما ته مې کور را ياد شو، همېشه به مې تشويش و چې زما له وجهې هلته جنجال پېښ نه شي. دا سوچونه اوس زما د ژوند نه هېرېدونکې برخه ګرځېدلې وو.

## زنگنه دروازه

مورډ ډېر پټ دې ځای ته راغلي وو، سره له دې چې له مولوي صاحب سره د جیب خرڅ هم نه و، خو بیا موهم ښه گڼله چې دلته خو شپې پاتې شو. وخت ناوخت به بازار ته د خوراکي شيانو لپاره زه تلم او هغه به مې هم په قرض را اخیستل، دا چې زه په خوست کې د دوکاندارۍ پر مهال له پخلي سره هم یو څه بلد وم، د غرمې او شپې ډوډۍ به ما تیاروله، ډېری وخت به مو وطني ښوروا «یخني» پخوله، د مولوي صاحب ستونی به خراب و او ښوروا به یې د خوښې خوراک و.

مورډ دلته درې شپې وکړې، یو مازدیگر مولوي صاحب وویل چې خپل موټروان باید را وغواړو او یو بل ځای ته لاړ شو.

مولوي صاحب د ځان لپاره دوه موټروانان ساتلي وو چې یو خلیفه عمر د شمالي وزیرستان داوړ و او دویم ضابط «توپچي» چې د پکتیکا د گیان ولسوالۍ څدران و.

په دې مازدیگر مو د مخابرې له لارې ضابط را وغوښت او مولوي صاحب ورته وویل چې ټاکل شوي ځای ته یې ورسوي.

مازدیگر ناوخته مو له دې ځایه په داسې حال کې په خپل سراجچه ډوله



موټر کې حرکت وکړ، مولوي صاحب د مخ په سیټ کې ناست و، ضابط موټرواني کوله او زه او حنظله د شا په سیټ کې وو، معمولاً به مولوي صاحب خپل موټروان ته تر وخت مخکې خپل مسیر نه ور ښوو، خو کله چې به موټر حرکت پیل کړ، موټروان ته به یې د لاس په اشاره لار ور ښووه. موټر ته به هم د ټاکل شوي ځای معلومات نه کېدل، نه پوهېدو چې کوم لوري ته ځو او شپه مونږ چیرې ده.

ضابط خپل موټر ته حرکت ورکړ او مولوي صاحب د لاس په اشارو رهنمائي کاوه، دا چې په بازار کې رش او خلک خپلو کورونو ته روان وو، موټر په لاره کې د بیروبار له امله یو څه ورو روان وو، خو ماښام نږدې د رزمک اړې ته ورسېدو، دا موټر ته را نږدې وه، خو د رش له امله د بازار په کوڅو کې ناوخته شو.

یاده شوې اډه د میرانشاه بازار زړه گڼل کېده، دلته د مدینه په نامه یو لوی مارکېټ هم و چې د کمپیوټرو دوکانونه پکې فعال وو، جهادي نظمونه او ویدېوگانې به له همدې ځایه بازار او یا نړۍ ته وړاندې کېدلې.

مولوي صاحب په همدې ځای کې موټروان ته د درېدلو اشاره وکړه او ورته ویې ویل:

-ته داسې ځای انتظار کوه چې له موټر سره د مخابرې له لارې قطع نه شي، شاید زموږ شپه هم همدلته وشي.

موټروان به له همدې مسیر سره نږدې د ملگري کور کوت او هلته به بیا موټر ته منتظر و.

مولوي صاحب په داسې حال کې له رزمک اړې سره له موټره کښته شو چې خوله یې په خپل خادر کې په داسې انداز پټه وه چې هیڅوک پرې پوه نه شي چې دا کوم مهم کس دی. زه او حنظله هم عادي کښته شوو او



په خپلو رومالونو مو مخونه یو څه پټ کړي وو.

مولوي صاحب په بېړنيو قدمونو تر موږ یو څه مخکې روان و او موږ ورپسې وو. د ماښام اذانونه شروع شول، خلک خپلو کورونو ته روان وو او په بازار کې د دوکانونو د دروازو د بندېدو اوازونه پورته کېدل.

مولوي صاحب مدینه مارکېټ ته مخامخ د لیلام په دوکانونو مشهوره کوڅه باندې ننوت او د گلپه خیل جومات د دروازې پر لور پکې روان شو.

دغه کوڅه د لیلام د دوکانونو په نوم مشهوره وه او په دې لاره به خلک همدلته جومات ته راتلل. ما هم همدا فکر وکړ چې شاید دلته د ماښام لمونځ کوي، دې ته هم حیران وم چې نن څنگه جومات ته ځي، ځکه مولوي صاحب د احتیاط له وجهې جومات ته نه شو تلای، خو د کوڅې سر ته په رسېدلو سره مولوي صاحب یوې قلفې شوې زړې خبر رنگې دروازې ته چې تر ډېره زنگ وهلې وه، ودرېد او دروازه یې په سوکانو وډېوله.

ما فکر وکړ چې شاید مولوي صاحب به په لاره خطا شوی وي، ځکه زه بل وخت دې ځای ته نه وم راغلی او دا دروازه مې نه وه لیدلې.

دا ځای د وران شوي دوکان په شان و چې هیڅوک هم استفاده نه ترې کوي.

مولوي صاحب په دویم ځل هم دروازه وډېوله.

تر لږ انتظار وروسته دروازه را خلاصه شوه او مولوي صاحب سمدستي دروازې ته سر کېښته کړ، ورسره جوخت په زینه کې لاندې کوز شو، ما هم چې دروازې ته سر دننه کړ، لاندې مې ژور ځای ولید چې پر زینه مې د وړ کوزېدو نیت وکړ.

توره شپه وه خو په دروازه کې ولاړ ښایسته ځوان راته د لاس ټی روښانه کړه او رهنمایي یې کړم، تر شا حنظله پسې را کېښته شو، ځوان بېرته دروازه بنده





کړه او لاندې راکوز شو.

له موږ سره یې روغېر په داسې حال کې وکړ چې لاس کې یې بتی روښانه وه، له سترې مه شې وروسته یې مولوي صاحب ته وویل:

درځه مخکې شه، تاخو لاره لیدلې!

مولوي صاحب مخکې شو او په توره شپه کې د یوې کوتې دروازې ته ودرېدو، کله چې یې دروازه خلاصه کړه او ننوت، دننه یوه کمزورې بتی لگېده، پر جاینماز یو ځوان ناست و چې لویه توره ږیره یې پر سینه خوره او سپینه کوچنۍ خولۍ یې پر سره وه. موسک و، را ولاړ شو او مولوي صاحب ته یې ټینگه غاړه ورکړه.

وروسته یې له ما او حنظله سره هم روغېر وکړ، په غېږه کې یې عجیب خوند پروت و، فکر مې کاوه چې ډاکس مې چېرته لیدلې او نږدې دوست مې دی. کله چې کېناستو له مولوي صاحب سره یې د پښتنو د دود له مخې روغېر شروع کړ، خبرې یې ډېرې سوکه او په ټیټ غږ وې، د مولوي صاحب حالات ډېر بدل شول، بېخي لکه یو ماشوم چې د خپل پلار تر مخ ناست وي او خپل رعب وبایلې.

زه هم حیران وم چې مولوي صاحب دغه کس ته ولې دومره احترام کوي او دا څوک دی؟ چې څېره یې هم اشنا ده او د یو نږدې دوست مینه پرې ماتېږي. کله چې مولوي صاحب زما د معرفت پر وخت ورته وویل، خلیفه صاحب دا زموږ اوبنۍ دی او تازه له خوسته را فرار شوی، د نوم په اورېدلو یې سمدستي پوه شوم چې خلیفه صاحب سراج الدین حقاني دی!

تر دې وروسته مې د خلیفه صاحب مشر ورور ډاکټر نصرالدین نبغ سترگو ته ودرېد، د جهاد لپاره یې ما ته ډالۍ کړې توپک هم را یاد شو او پخوانیو

یادونو ته یې بوتلم.

زما تازه ذهن ته راغلل چې ډاکټر صاحب به چېرې وي؟ په زړه کې مې غوښتل چې کاشکې ورته ووايم چې ما ستا خبره پر ځای کړه، زه ځوان شوی يم او تیار يم چې له امریکایي تېریګرو سره د غازیانو د گرمې معرکې له شور و زوږه خوند واخلم...

زه په همدې فکرونو کې وم چې پر سور رنګ کوچني مېز د ځمکې تلیفون (PTCL) شرنګ وهل، خلیفه صاحب د تلیفون شیشې ته وکتل او بیا یې گوښکې راواخیستله، غوږ ته یې ونیوله، د تلیفون غږ یو څه لوړ و موږ هم اوږېده، له لنډې خندا وروسته مو خبرې واورېدې، کوم څوک و له خلیفه صاحب سره یې په خبرو کې ټوکې هم ګلې وې.

خلیفه صاحب گوښکې غوږ ته نیولې وه او خندل یې، هغه همداسې نورې مسخرې هم پسې ورته وکړې، خلیفه صاحب بېخي زیات ورته وخندل، وروسته مو د هغې خوا غږ واورېد، و یې ویل:

حاجي صاحب خبرې درسره کوي!

خلیفه صاحب څه مهمې خبرې ورسره او یو څه سپارښتنې یې ورته وکړې. تلیفون بند شو.

خلیفه صاحب مولوي صاحب ته مخ وړ واپراوه او ورته وېي ویل:

«صدر» و! صدر له ډاکټر صاحب سره په اسلام آباد کې وي، ډېر خوندور گپ وهي.

بیا یې وویل:

ډاکټر صاحب تا ته هم سلامونه درکول!

د ډاکټر د نوم په اورېدو مې حنظله غلې وپوښت:



ډاکټر څوک و؟

حفظله وویل:

ډاکټر نصیر الدین حقاني!

هغه ډاکټر صاحب نصیر الدین؟

هو!

ماله ځانه سره افسوس وکړ چې کاشکې ما هم خبرې ورسره کړې وای،  
ځان مې ور پېژندلی وای چې د جهاد په پیل کې زه او ته گډه خوست کې  
يو څو شپې وو او مجلسونه مو کول، خو دا چې په لومړي ځل له خليفه  
صاحب سره مخامخ شوی وم، هيڅ جرأت مې ونه شو کولای چې ورته  
ووايم بېرته تليفون ورته وکړه...

موږ دلته د شپې ډوډۍ وخوړه او په همدې ځای کې مو شپه وکړه. په دويمه  
کوټه کې زه، حفظله او د خليفه صاحب ځوان ملگری پرېوتلو.

دغه ځوان چې دروازه يې را خلاصه کړې وه، ما وروسته وپېژاند چې د خليفه  
صاحب فدايي ملگری او د منبع الجهاد سټوډيو مسوول عبدالله ريحان دی.  
د ريحان په لاس جوړ شوي جهادي فلمونه خصوصاً «د غازيانو کاروان» او  
«بدرې لښکر» به د رسنيو سرخط گرځېدلي وو.

موږ په سبا د غرمې ډوډۍ هم همدلته له خليفه صاحب سره په اطاق کې  
وخوړه. ډوډۍ مو وطني يخني جوړه کړې وه، اوس رانه هېر دي چې دلته  
يخني چا پخه کړه، خو دومره راته يادېږي چې زه هم په پخلي کې ورسره  
همکار شوم.

ماسپښين مو بېرته ضابط را وغوښت، کله چې له خليفه صاحب څخه  
رخصتېدلو، په ډېر ټينگار يې وويل:



احتياط کوي اوس د تور لیست موضوع هم شوله، د خپل تگ راتگ او همدا ډول د ناستو په ځایونو کې ډېر پام کوي. هیڅکله له داسې چا سره ملاقات مه کوي چې اعتباري نه وي.

بیا یې مولوي صاحب ته د خرڅ لپاره یو څه پیسې هم ورکړې. مولوي صاحب د نورو ورځو په پرتله ځان ډېر پټ کړ، خپل شخصي ساتوونکي یې رخصت کړل او د سفر پر مهال به تر ډېره زه او حنظله ورسره پاتې وو. وخت نا وخت به په سپینه سراج په کې وتلو، خو شیشې به یې تورې وې، هیچا به نه پېژندلو. مولوي صاحب به چې کله له موټره کښته کېده تورې عینکې به یې په سترگو کړې او په داسې شکل به یې خلکو ته ځان ښوو چې گواکې د سترگو ناروغي لري.

خلکو هم چې د مولوي صاحب له تورو عینکو سره ناشنا وو، هغه نه پېژاند. تر ډېره حده ما او حنظله هم شکلونه بدل کړل، سرتور سر به ګرځېدو او تورې عینکې کې به مو استعمالولې. ځینې وخت به داسې هم وشول چې بریرې به مو کمې کړې.

د شمالي وزیرستان فضا هسې هم د امریکایي ډرون الوتکو له شوره نارامه وه، خو په دې ورځو کې یې بېخي بد حال جوړ کړی و، وخت ناوخت به په یو وار شپږ او اووه هم ګرځېدلې.





## وزیرستان؛

### د مرګونو ګرم بازار

کله چې انګرېزانو په ۱۸۹۳ م کال کې د ډېورنډ استعماري قرارداد د افغانستان د هغه وخت پر امير عبدالرحمن خان باندې تحميل کړ، وزيرستان هم د نورو پښتنو سيمو په څېر د ډېورنډ په خونړۍ چارپه له خپل تاريخي وجوده غوڅ کړای شو. د نقشي پر مخ له افغانستانه جلا کړل شوی و، مګر وزيرستانيانو تر اخېره د افغانستان د امير اطاعت کاوه او خپله سياسي قبله يې د ځان لپاره کابل ټاکلې و.

په ۱۸۹۷ م کال چې انګرېزانو خپل استازي د شمالي وزيرستان دته خېل سيمې ته واستول چې ډېورنډ کرښه په نښه کړي، په مايزر مداخلو کې د سيمې د خلکو له سخت غبرګون سره مخ شول او وزيرو د دوی پر ضد پاڅون وکړ، دا ځنځيري پاڅون تر سوات پورې وغځېده چې په تاريخي رواياتو کې د ختيځو پښتنو د پاڅون په نامه مشهور دی، دغه غبرګون انګرېزانو ته وښووه چې اوبه په ډانګ نه بېلېږي.

د تاريخ په اوږدو کې چې د نړۍ هر استعماري قوت پر افغانستان يرغل کړی دی؛ نو د يرغل پر وړاندې د خپلواکۍ د جګړې ډګر ته تر نورو افغانانو لومړی

د وزیرستان خلکو دانگلي او د يرغلگرو پر ضد يې د ازادۍ په جگړو کې خپلې سينې سپر گرځولې دي، ښه مثالونه يې د انگرېزانو پر وړاندې د ملا پوونده مسيد او حاجي ميرزاعلي خان وزير (ايبې فقير) مبارزې يادولای شو.

دا ډول د افغانستان د ۱۹۱۹ م کال د ازادۍ په جگړه کې د وزیرستان د خلکو بې سارې برخه اخيستل او قرباني ورکول، د سقاوي او دوې پر وړاندې د وزیرستان د خلکو بې مثال مبارزه او قرباني او نادرخان د پاچاهۍ تخت ته رسول، ورپسې د شوروي اتحاد د تېري پر وړاندې په وسله وال جهاد کې د وزیرستان د خلکو فعاله ونډه اخيسته او په وروستيو کې د امريکا او ناتو د يرغل پر ضد د وزيرستانيانو ايتار او مېړانه داسې دي چې د افغانستان معاصر تاريخ يې له خپلې حافظې نه شي تورلای.

کله چې د ۲۰۰۱ م کال په وروستيو ورځو کې په افغانستان کې اسلامي امارت سقوط وکړ، طالبان ډلې ډلې پر ډيورنډ فرضي کرښه د نورو قبایلي سيمو په شمول وزیرستان ته واوښتل چې بېرته د يرغلگرو خلاف په قبایلي سيمو کې د چريکي جگړو لپاره ځانونه منظم کړي، دوی اکثريت په وزیرستان کې پاتې شول او يو شمېر د ځان پټولو په خاطر د پاکستان ښاري سيمو ته لاړل. کله چې مولوي سنگين په شمالي وزیرستان کې د حکيم خان په نامه د ځايي بدمعاشانو يوه بدننامه او خونخواره ډله له منځه يووړه، ورسره سمدلاسه په وزیرستان کې وسله والو طالبانو ظهور وکړ او په افغانستان کې د امريکايي عسکرو خلاف جگړو زور واخيست، تر ټولو وړاندې د وزیرستان غېرتي خلکو د افغانستان د ازادۍ لپاره خپلې سينې بارودي واسکتونو ته را وړاندې کړې.

مولوي سنگين په وزیرستان کې د يوه مهاجر مجاهد ژوند کاوه، په پسرلي کې به يې افغانستان ته تشکيلونه کول او ژمی به بېرته همدلته وو، هغه افغان

مجاهدين چې د خليفه صاحب ملگري وو، دښمنانو په حقاني شبکه معرفي کول، د وزيرستان خلک يې هم زيات متاثر کړي وو، له دې امله د وزيرستان ديني علماء را پاڅېدل، هر ځای کوچنۍ کوچنۍ ډلې جوړې شوې او وروسته يو شمېر دغو کوچنيو ډلو يو بل ته لاسونه ورکړل او په ۲۰۰۷ م کال کې يې د بيت الله مسيد په مشري د تحريک طالبان پاکستان (TTP) اعلان وکړ، خو يو شمېر ځايي ډلو له دوی سره مخالفت ښکاره کړ او په انفرادي ډول يې په وزيرستان کې خپل جهادي فعاليت ته ادامه ورکړه.

وزيرستان دا وخت رښتيا د غومبسو په ځاله بدل شوی و، ځکه دلته پر پاکستان او افغان جهادي وسله والو سربېره د القاعدې نړيوال جهادي تنظيم، چيچنيایي، ازبکستان اسلامي غورځنگ، د ختيځ ترکستان اسلامي غورځنگ، جندالله، خراسان... نورو جهادي تنظيمونو جنگيالي مېشت وو او فعاليت يې کاوه، دغو تنظيمونو هر يوه جلا جلا تگلارې او قوانين درلودل او همدا ډول دوی د قيديانو د ساتنې لپاره خپل جلا جلا زندانونه لرل.

افغان وسله والو طالبانو هم د اسلامي امارت تر چتر لاندې په وزيرستان کې خپل فعاليت کاوه، دوی د نورو ډلو په کارونو او فعاليتونو کې مداخله نه کوله او نه يې دا علاقه لرله چې د نورو ډلو په کار او فعاليتونو کې ځان مصروف کړي، ځکه دوی ټول تمرکز په افغانستان کې له امريکايي او ناټو ځواک سره پر جگړه کړی و، وخت پر وخت به خليفه سراج الدين حقاني دوی ته سپارښتنې کولې چې د وزيرستان د خلکو دود، دستور او عنعات په پام کې ونيسي.

د دغو ډلو هر يوه قوماندان په شمالي وزيرستان کې ځان ته پاچا و او نور خلک تر ځان ټيټ ورته ښکارېدل، هر جنگيالي ته خپل مشر او د خپلې ډلې تگلاره او قوانين تر نورو غوره برېښېدل.



دغو ډلو به چې وژنې کولې او خلک یې رېږول زموږ په څېر ځوانان هم د دوی له دغو کړنو متاثر شوي وو.

یوه ورځ زه د میرانشاه بازار په مدینه مارکېټ کې د یوه کمپیوټرکار په دوکان کې ناست وم، د خلکو موبایلونو ته یې جهادي ترانې، فلمونه او د جگړې د ډگر ویډیوگانې ور لېږلې، دوکاندار ما ته وویل چې نن یوه نوي ویډیو راغلې ده راشه چې در ښکاره یې کړم، زه هم کمپیوټر ته متوجه شوم، و مې لیدل چې د بازار په منځ کې خلک په خپلو وینو لږلي یوې خوا او بلې خوا ته پراته دي، ټول بازار د ټپیانو زگږویو او چیغو په سر اخیستی او د مرستې نارې وهي، د انسانو اندامونه د سړک یوې او بلې غاړې ته خواره واره پراته دي او هیڅوک د یو بل د راپورته کولو توان نه لري.

ما له دوکانداره وپوښتل:

دا کوم ځای دی؟

- دا د پېښور په مینه بازار کې موټرېم شوی دی.

د مینه بازار د نوم په اورېدو سره ما فکر وکړ چې شاید دلته به د پېغلو او ځوانانو

تر منځ فحشا... او غیراسلامي عملونه کېدل، ناڅاپه مې له خولې ووتل:

ماشاءالله! دا خو په زړه پورې غذا شوې ده.

ژر مې خپل موبایل ورکړ چې راته کاپي یې کړي.

کور ته راغلم، مولوي صاحب هم راغلی و، ما کیسه ورته وکړه چې د پېښور د

موټرېم برید ویډیو مې راوړې ده، سخت زیات خلک پکې مردار شوي دي.

مولوي صاحب راته څیر شو، بیا یې وویل:

ته را وښه چې څه ډول ویډیو ده؟

زه په موبایل اخته شوم.





سمدلاسه مې ویډیو ورته پلې کړه، مولوي صاحب چې د خلکو کریغې او فریادونه واورېدل رنگ یې له ډېرې غوسې تګ تور واوښت او موبایل یې ماته راوغورځاوه. ویې ویل:

دا ظلم دی، دا مسلمانان مردار نه دي، دا شهیدان دي، هر چا چې دا ظلم کړی ډېر بد یې کړي دي.

ما په زړه کې وویل چې شاید مولوي صاحب پوه نه وي او یا یې ایمان کمزوری شوی وي، خو په حقیقت کې هغه تر ما زیات مشر او هم یې د علم کچه تر ما بېخي لوړه وه.



په وزیرستان کې د ټوپک گرځول یو دود گرځېدلی و، هر ځوان به څنگ ته اچولی و، کوبنس او هڅه یې دا وه چې څنگه چا ته د جاسوسی بهانه جوړه کړي او ویې وژني، ځکه که د جاسوسی په نامه به څوک ووژل شول بیا به یې خپلوانو د پښتني دود له مخې د گټلو جرأت نه شوای کولای.

له دې مرموز حالتو وخت پر وخت زموږ مجاهدینو هم گټه اخیسته، دوی هم په داسې ډول خپل مخالفان له منځه وړل چې هیڅ پته یې نه لگېده چې دا چا او ولې وژلی دی؟ دا هر څه په پټه تر سره کېدل، هیچا په ښکاره ځکه دا کار نه شوای کولای چې وزیرستاني طالبانو د هرې سیمې او خپل لپاره خپل خپل امیران درلودل، د اصولو له مخې د دوی له اجازې چا پر چا کار نه شوای لرلای، خو د دوی مدیریت کمزوری و، ځکه یې د صحرايي محاکمو مخه نه شوای نیولای.

یو مازدیگر زه په کور کې وم چې فاروق راغی، غلي یې په غوږ کې راته وویل: ته خو د جاسوسانو د مرگ زیات ارمانجن یې، راځه نن یو جاسوس درباندي ووژنم!

ما ورته وویل:



رښتیا وایې که ټوکې کوي؟  
هغه په جدي خبره راغبرگه کړه:

رښتیا وایم، راځه ورځو!

سمد لاسه مې خپل ټوپک را واخیست او له فاروق سره په موټرسایکل روان شوم. پر لاره مې له فاروق سره دا مشورې کولې چې جاسوس څنگه او چېرته ووژنو.

فاروق ویل:

جاسوس به د لېوني په شکل او لباس کې هر مازدیگر د میرانشاه په بازار کې د رحیم الله عمري د اطاق تر مخ ناست و، اوس زموږ ملگرو په همدې جرم نیولی او د ډانډې درپه خپلو په مرکز کې بندي دی.

رحیم الله عمري د مولوي سنگین نږدې ملگری و.

ما او فاروق ماښام لمانځه ته د ډانډې مرکز ته ځانونه ورسول، لمونځونه مو په جماعت سره ادا کړل، زما زیاته بېړه وه چې ژر له جاسوس سره مخ شم او شاجوړونه پرې خالي کړم.

د لمانځه له ادا کولو وروسته مې عمري ته وویل چې کس چېرته دی؟

هغه وویل:

راځه په کوټه کې دننه مو تړلی دی!

کله چې د مېلمنو کوټې ته ور ننوتم، و مې لیدل چې یو سپین ږیری سړی چې خیرنې جامې یې اغوستې، لاسونه او پښې یې تړل شوي او پر څنگ پروت دی.

عمري سپین ږیری تر مټو ونیو او ما ته یې مخامخ کېناوه، له سپین ږیری موږ هر یوه ملگري بېلابېلې پوښتنې پیل کړې:

- نوم دې څه دی؟

- د چا زوی یې؟

- کلمه طيبه ووايه!

- امريکايانو څومره ډالر درکړي دي؟

- څوک څوک دې په ډرون وژلي؟

- جي پي ايس دې چپرې ايښې؟

سپين ږيری چې په حقيقت کې لهونی و، موږ ته يې ځوابونه راکول، خو موږ يې پر يوه خبره نه پوهېدو، ځکه ده په دري ژبه خبرې کولې.

د خبرو په منځ کې به ما ور تپ کړ او ملگرو ته مې به وويل چې کس رښتيا جاسوس دی، دا چې گلې وډې وايي موږ تېرباسي، خو ملگرو به راته ويل چې موږ د مولوي سنگين له اجازې پرته هيڅ کوم کار نه شو کولای، هغه بايد په جريان کې کړو.

ما ملگرو ته وويل چې که مولوي صاحب د دې کس د وژلو امر وکړ، تاسې به دا مهرباني کوئ چې دا سړی به زه وژنم، ځکه تر اوسه ما هيڅوک نه دي وژلي. په کوټه کې ځينې نور کسان هم وو چې زما غوندې تازه راغلي وو، هغوی به زما له خبرو سره مخالفت کاوه چې نه نه د دې کس د وژلو حق زموږ کېږي، ځکه موږ پرې پهره کړې ده.

موږ په دې جنجال کې کس له کوټې را بهر کړ، عمري ويل چې په ميرانشاه بازار کې يې خپل مرکز ته انتقالوو او بيا به له هغه ځايه له مولوي صاحب سره رابطه وکړو چې هغه څه راته وايي.

نيول شوی سپين ږيری مو د عمري د سراجې په ډاله کې واچاوه او موږ ورپسې شاته په موټر سايکل گړندي روان شوو، ځکه زموږ وېره وه چې يو ځای يې دوی





پخپله چانماري نه کړي او موږ ترې پاتې نه شو، خو عمري موټر د میرانشاه په بازار کې د مولوي رفیق دفتر ته دننه کړ، موږ هم په موټر پسې ورننوتلو، کله چې موږ سپین ږیری له موټره را کښته کړ؛ نو یو کس غږ کړ:

دامو څوک راوستلی؟

کس ته مې مخ وړ واړاوه، حنظله و. ما ورته وویل:

جاسوس مونیولی!

حنظله ته خدای دنگ او قوي وجود ورکړی دی، سمدلاسه یې کس له گروانه را ونيو او د وهلو شروع یې پرې وکړه. داسې یې واهه چې موږ ته د دوی د خلاصولو په منځ کې خندا هم راتله، په ډېره خواري مو ترې منع کولای نه شو.

حنظله سپین ږیری همداسې په مرکز کې یوې او بلې خوا ته کشاوه، خو اخبر فاروق ورغی ترې خلاص یې کړ.

بیا مو د تحقیق لپاره یوې کوتې ته دننه کړ، ما ورته وویل چې کلمه طیه ووايه، ده کلمه وويله، خو موږ ډاډه وو چې دا یې زموږ لپاره ويلې او هیڅوک یې نور نه شي رانه خلاصولای.

عمري د دفتر کوتې ته ننوت او په کوته کې یې د ځای پر ځای شوې مخابرې له لارې له مولوي سنگین سره اړیکه ونيوه، ورته ویل یې چې داسې مشکوک کس مونیولی، موږ یو څه سزا ورکړه خو هغه هیڅ و نه منل.

مولوي صاحب چې د سزا خبره واورېده، سخت غوسه شو. عمري ته یې وویل چې تاسې ته د دغه کس د نیولو او سزا ورکولو امر چاکړی و؟

له عمري سره د مولوي صاحب د خبرې هیڅ ځواب نه و، مولوي صاحب ورپسې وویل چې کس عاجل خلاص کړئ، خپل ځای ته یې ورسوئ او د

جېب خرڅه هم ورکړئ.

عمري چې دباندې راووت ټولو ته يې وويل چې مولوي صاحب زيات غوسه و، وايي چې کس ژر خلاص کړئ او خرڅه هم ورکړئ. له عمري سره دا وخت په جېب کې سل کلدارې وې، موږ ته يې وويل چې تاسې هم يو څه پيسې راټولې کړئ.

موږ چې پيسې ورته ټولې کړې او سپين ږيري ته مو ورکړې په دې وخت کې يقيني شوو چې سړی لېونی دی. عمري لېونی بيا په خپل موټر کې کېناوه او د خلاصون لپاره يې بازار ته يووړ.

لېونی بيا هم ورک نه شو، وخت پر وخت به مو د ميرانشاه په بازار کې ليد، خو له موږ سره يې له وېرې د مخامخ کېدو جرأت نه شواى کولای.



## په پاکستان کې مې مه وژنئ

يوه ورځ په وزيرستان کې له ملا سنگين سره په همدې ځای کې ناست وو چې مولوي رفيق رابطه وکړه او ده ته يې ويل عاجل درسره وينم. ملا سنگين به رفيق ته بهانه نه کوله، پوهېده چې کار يې عاجل نه وي، نه وايي. د مخابراتې د ځانگړي کوډ له لارې مو ځای ور وشوو، خطر و، خو ملا رفيق ځان را ورساوه. کله چې راغی له ملا سنگين سره يې پټې خبرې وکړې. کله چې روانېده، بېرته يې پسې ور غبرک، بيا يې هم خبرې پټې سره وکړې او بيا لاړ.

موږ د ماسپښين لمونځ وکړ چې رفيق بېرته راغی او ملا سنگين ته يې وويل چې يو ځل به ورشو، و به يې گورو.

مولوي سنگين په ارام غږ وويل:

ته ډېر له زړه نرم يې چې سور کافر وي، هم يې رانه خلاصوي.

رفيق خبره په موسکا تېره کړه او لږ وروسته زه، حنظله او مولوي صاحب ورسره روان شوو.

په ميرانشاه کې د نوې هلې په نامه يو هوټل و، هلته ور وختلو. بره اطاق چې مې وليد په کټ يو سړی ناست و. سره له دې چې ارام ناست و، خو



په بد حال ښکارېده. و مې نه پېژاند، خو دومره پوه شوم چې مېلمه نه دی، مجرم دی.

څو کوچیان مجاهدين مې هم وليدل، اووه کسه وو، څوک په دروازه کې ولاړ وو، څوک دننه ناست وو، گډوډي يې جوړه کړې وه. زموږ له ور ننوتلو سره ناست سړی ولاړ شو، رفيق مولوي صاحب ته وکتل، ويې ويل:

دا عبدالجبار ثابت دی، لوی څارنوال!

ده د نامه له اورېدو سره مولوي صاحب لا څه نه وو ويلي، خو ما ته را ياد شول چې نوم مې يې په راډيو کې اورېدلی دی او يوازې دومره پوهېدم چې مجاهدين يې محاکمه کول. په خيال کې را تېر شول چې ده به هلته زموږ مجاهدين قوماندان محاکمه کول، اوس دی موږ نيولی...

د مولوي صاحب په غږ مې د خيال مزې وشلېد، څو پوښتنې يې وړ نه وکړې. رفيق هم يوه پوښتنه وکړه، څارنوال چې خبرې ته خوله جوړوله، ملا سنگين بل څه هم ترې وپوښتل.

جبار ثابت ملا سنگين ته وکتل:

ته صبر وکړه، زه د ده پوښتنه ځواب کړم!

رفيق چې ځواب واورېد، ورته ويې ويل:

ثابت صاحب دا سړی دې لکه چې ونه پېژاند؟

نه، څوک دی؟

رفيق ملا سنگين ورته معرفي کړ:

ملا سنگين دی، د پکتیکا نظامي مسوول!

د بودا ثابت رنگ تغير شو، په کمزوري غږ يې وويل:



ښه ښه ملا سنگین دا دی، ما اورېدلي وو چې دی یوازې امریکایان وژني!  
 دا خبره د ثابت چالاکي نه وه، ملا سنگین په سیمه کې په همدې مشهور و.  
 مولوي صاحب ورته موسک شو، بیا یې څو نورې پوښتنې هم ترې وکړې.  
 له دې وروسته ثابت یوه کیسه شروع کړه، ویې ویل:

زه ولې له امریکا راغلم؟ ما په امریکا کې خوب ولید چې ځوان شوی یم  
 او په کلي کې یم. درې کسان راشي، یو محمد صلی الله علیه وسلم و، بل  
 ابوبکر صدیق رضی الله عنه او درېیم کس مې نه پېژاند.

ما ته یې اشاره وکړې چې بچو دلته راشه. چې ورشم تر لاس مې ونیسي، یو  
 ځای ته مې بوځي او راته ووايي چې بچو دلته به یو جومات جوړ کړې.  
 چې را ویښ شوم، له ځانه مې پوښتل چې دا اوس څنگه خوب دی؟ کوم  
 ځای چې یې را ښوولی وي، هلته دومره ابادي هم نه شته.

څو ورځې په همدې سوچونو کې وم، بالاخره مې یوه ورځ تصمیم ونیو چې  
 راشم. کلي ته چې راغلم ډېر اباد شوی و، د جومات د جوړولو اراده مې وکړه.  
 په خوب کې چې ما ته کومه ځمکه مشخصه شوې وه، هغه د بل کلیوال وه. له  
 هغه مې د ځمکې د خرڅلاو وغوښتل، ډېرې پیسې مې هم ورته ومنلې، خو نه  
 یې منله. څنگ ته مې کړ، خوب مې ورته تېر کړ. بیا یې هم نه منله. بیا مې د  
 ځمکې د تبدیل ورته وویل، دا یې هم خوښه نه شوه.

بالاخره مې یوه ملا ته دا کیسه وکړه چې د ځمکې مالک نه رضا کېږي،  
 اوس چاره څه ده؟

ملا راته وویل چې په پردی ځمکه کې تصرف ناروا دی، ته خو یوازې په  
 یوه جومات جوړولو مامور شوی یې، بل ځای یې جوړ کړه.  
 بیا مې په سرخرو د کې جوړ کړ.

جبار ثابت چې دا کیسه ختمه کړه، تر لږ ځنډ وروسته یې بیا خبرې پیل کړې:  
 زه بندي یم د ځان د خلاصون لپاره به رښتیا او درواغ درته وایم، خو تاسې  
 پوښتنه وکړئ او له هغه ملا یې هم کولای شئ.  
 د رفیق زړه نرم شو، څېره یې له خواخوږي ډکه ښکارېده، خو د ملا سنگین  
 قواره هماغسې جدي وه. څه یې ونه ویل، لستونې یې ور ټول کړل، روان  
 شو. بېرته یې مخ را وړاوه، ډبل برېتونه او ږیره یې وښورېدل:  
 لمونځ کوو، نور ټول ځو!

ما څارنوال ته وکتل، په زړه کې مې ویل چې اخري ورځ یې ده، خو په دې  
 نه پوهېدم چې څوک به یې وژني، چېرې به یې وژني او...  
 رفیق ناکراره غوندې و، کله به یې له یوه مجاهد سره خبرې کولې کله له بل سره.  
 ما د دوی خبرې لږ لږ اورېدې، یوه مجاهد ورته ویل چې نه، د امارت امر  
 دی باید پر ځای یې کړو.

زه هم ور ووتلم، سودا مې وه، فکر مې وکړ چې دلته له حالته خبرېداى شم.  
 هلته چې ورغلم دوی هماغسې جدي خبرې کولې، ځینو مجاهدینو ورته  
 ویل چې ستا خبره سهي ده. د نورو نظر دا و چې د امارت په امر کې تاخیر  
 راځي، باید ووژل شي او په هیڅ صورت معاف نه شي.

دغه مجاهدین کوچیان وو، خبرې یې په لوړ غږ کولې، یو دوو کسانو دا هم  
 ویل چې وژل یې دومره مهم نه دي، نن سبا مجاهدین ډېر د غربت په حالت  
 کې دي، باید پیسې پرې واخلو.

ملا سنگین ځنگلې وچولې، مولوي رفیق ته یې وویل:

څه شور دې سره جوړ کړی؟

د رفیق د خبرې نرمې اوس خولې ته راغلې وه، پر ثابت یې د وژلو زړه نه



کېده، په بنده بنده لهجه يې وويل:

والله زما خو داسې خوښه ده چې داسې يو څه وخت وساتو. په لوړ مقام پاتې شوی دی، سفرونه يې کړي دي، ښه ډېر معلومات لري، دا معلومات به ترې واخلو.

مولوي صاحب غوسه شو:

ما تا ته اول لا ويل چې مه راسره ځه، سړی رانه بچ کوي. رفيق وخنډل:

له مرگه يې نه درنه بچ کوم، زه وایم چې د معلوماتو په خاطر يې لږ وساتو. مولوي صاحب غلی شو، خو داسې ښکارېده چې د مولوي رفيق خبره بایزه گڼي.

رفیق چالاکه انسان و، مولوي صاحب ته يې وويل چې اوس خو يې هسې هم مړ کوي؛ نو تا خليفه صاحب خبر کړی که نه؟ مولوي صاحب وويل:

دا خو دې والله مهمه خبره وکړه، ما نه دی خبر کړی. را پيدا يې کړه چېرې دی چې ورشو. مشر دی، سبا به خپه وي.

رفیق په رابطه پسې لاړ، موږ او مولوي صاحب ورننوتلو، ثابت په خپل ځای کې ولاړ شو. ملا سنگین وويل:

کېنه کېنه مشکل نه شته!

جبار ثابت چوپتیا ماته کړه:

مولوي صاحب مړ کوي خو مې، خو په پاکستان کې مې مه وژنئ!

داسې ښکارېده چې ثابت زموږ او د کوچیانو د لوړ غبر له خبرو پر هر څه پوهېدلی و.



مولوي صاحب غلی ورته غوړ و، خو د پاکستان له نامه سره یې جتکه  
وخوړه. په تلواره یې ور غبرگه کړه:

دا وزیرستان دی، دا هم د افغانستان حصه ده، خو که یې ته پاکستان گنې،  
ستا دا ارمان به هم پوره کړم، په پکتیکا کې به دې مړ کړم.  
جبار ثابت کوز وکتل.

رفیق راغی او ویې ویل:  
د ملگري رابطه وشوه.

مقصد یې دا و چې د خلیفه صاحب خای مشخص شو او ور ویې غوښتلو.  
مولوي صاحب ولاړ شو، کوچیانو ته یې وویل چې دا کس دلته امانت  
وساتئ، هیڅ یې خپه نه کړئ، خو چې ما حال نه وي درکړی هیچا ته یې  
و نه سپارئ او مشکل ورته جوړ نه کړئ.  
همدا فیصله وشوه چې بندي به تر هغو پورې دلته ساتل کېږي چې خو  
وروستی وضعیت معلومېږي.

موږ چې بهر راووتلو، مولوي صاحب ما ته ۸۰۰ کلداری راکړې، ویل په  
دې باندې به دوه چرگان واخلي، نور شیان به هم واخلي، څه مېلمانې راځي.  
زه سخت خپه شوم، له وژلو مې بیا لاس وختل.  
کور ته روان شوم، حنظله، رفیق او مولوي صاحب خلیفه صاحب ته ته  
حرکت ور وکړ.





څه موده تېره شوه، مولوي رفيق يوه ورځ د جريان داسې بيان راته وکړ:

ملا سنگين خليفه صاحب ته کيسه تمامه کړه، هغه موسکي شو او ويي ويل:

زه د ثابت په نيولو خبر وم، خو له ما سره چا مشوره نه وه کړې. زه له خپل والد صاحب سره ناست وم، د ثابت يادونه وشوه، هغه راته وويل چې دغه کس «ثابت» له ما سره د حج سفرونه کړي دي، سخت په خپل دريځ کلک سپري دي، سرتمبه غوندي دي. په مرگ نه ارزي.

تر ډېرو خبرو تبادله کېدو وروسته فيصله دا وشوه چې د امارت له مشرانو سره به خبرې وکړو.

خليفه صاحب امر وکړ چې ثابت ده ته وسپارو.

دباندي چې راووتلو او معلومات مو وکړل، ثابت يې د خوست بنگي دار سيمې ته وړي و.

سهار مو خليفه صاحب خبر کړ چې خبره خو دغسې شوې ده. هغه سمدستي خپل ورور حافظ بدرالدين ته وظيفه ورکړه چې خبره هواره کړي.

حافظ بدرالدين له کوچني قوماندان سره خبرې وکړې او بيا يې ما ته وويل:

ته به ورشي، ثابت به راوړي، ما له دوی سره خبره وکړه.

ما ته يې شرط معلوم نه و چې کوچيان مجاهدين په څه ورسره راضي شوي، له څه سرسري پوښتنو وروسته ډاډه شوم او د رحمانې په نامه د يوه مجاهد ملگري مې راسره کړل. ما بنام ناوخته ور ورسېدو، خبرې مو ورسره وکړې، خو دوی په خپل منځ کې سره غږېدل او وتل ننوتل.

په دې وخت کې امين جان کوچی هم راغی، هغه ته مو ټوله خبره وکړه چې دې خلکو ته قناعت ورکړي.

هغه خبرې ورسره وکړې، بيا ما ته را غږ کړ چې دباندې راشه. له ما سره تللي مجاهدين له ثابت سره په کوټه کې دننه پاتې شوم او زه دباندې ور ووتلم، په تياره کې سره کېناستو او خبرې مو وکړې.

زه او امين جان په خبرو سره لگيا وو چې د کوچيانو شور ماشور شو، په منډو را منډو کې مې يې د ټوپک د بلوتو د کشولو اوازونه واورېدل. موږ حيران شوو چې څه وشول.

له ما سره چې کوم ملگري تللي وو، هغوی هم نه پوهېدل چې څه روان دي، فکر يې کړی و چې پر ما يې د حملې پلان شروع کړی، ټول يوې او بلې خواته گوته په ماشه ودرېدل. په وزيرواله لهجه غږ پورته شو:

ونه خېڅښځې چې د يوه خرځه مو وژنم!

په دې وخت کې ثابت زما له ملگرو سره د واړه اودس ماتې لپاره له کوټې بهر وتلی و.

وروسته معلومه شوه چې کوچيان مجاهدين په خپل منځ کې سره مخالف شوي وو، يوې ډلې را منډه کړې وه چې موږ يې اوس دلته په کوټه کې وژنو. کله چې کوټې ته ورغلي وو، ثابت نه و.

په دې وخت موږ خبره لږ سره غلې کړای شوه، کېناستو او بيا مو بحث

شروع کړ. ايله مو په دې قناعت ورکړ، ورته و مو ويل:

تاسې خپل شرطونه راته وواياست!

دوی وويل:

اول دا چې ثابت موږ په خپل موټر کې انتقالوو. دويم دا چې له امارت سره به مخکې زموږ لپاره د امتياز او پيسو خبره کوئ. دا کارونه چې وشول بيا به ثابت درته سپارو.

موږ د دوی ټول شرطونه ومنل.

ملگري مې پوه کړل چې د ثابت موټر تعقيبوئ.

خو کوچيانو چالاكي وکړه، څه په بله لاره لاړل او څه ناوخته راووتل.

زه چې کله د رابطې ځای ته برابر شوم، د مولوي فاتح په نامه مې غږ وکړ، هغه ته مې لاره ور وښووه چې ملگري ورته رامخ ته کړه، خو هيڅوک بايد پوه نه شي، پر موټرو چاپه ووهه.

هغوی همداسې وکړل. د اجمل په نامه يې څو کسان ټاکلي ځای ته رالېږلي وو، زه چې ور ورسېدم و مې ليدل او ترې تېر شوم. غوښتل مې په شفر کې يې پوه کړم، خو دلته کوچيانو نوره چالاكي هم هم کړې وه، د ثابت د انتقال تر موټر مخکې يې يو بل موټر د څار لپار رالېږلی و.

موږ چې رابطه ورسره وکړه، ويل يې موټر را خراب شو، کله چې در ورسېږو، حال درکوو.

ناوخته يې حال راکړ چې راغلي يو.

ماښام ناوخته خليفه صاحب زما دفتر ته راغی، د کوچيانو شرطونه مو ورته وويل. خليفه صاحب راته کړه:

ښه ده، دوی را وغواړه چې خبره ورسره وکړو.

کوچیان راغلل.

په دې وخت کې پر خلیفه صاحب باندې فشارونه زیات شوي وو او د امنیتي ملحوظاتو له وجهه یې هیڅ نه غوښتل چې په تلیفون کې وغږېږي، خو دلته یې ماته وویل چې حافظ محب الله را پیدا کړه.

ما کوښښ وکړ، حافظ محب مې په لیکه کړ. خلیفه صاحب ډېرې نرمې خبرې ورسره شروع کړې:

ثابت زما لاس ته راغلی، خو زه په دوه کې حیران یم. یو طرف ته د امارت امر دی چې مړ دې شي، بل طرف زما د ابا نظر دی چې نه دې مړ کېږي. زه څه وکړم؟

حافظ محب د مرکزي کمېسیون رییس و، ویې ویل:

ستا د ابا نظر زما نظر دی!

د خلیفه صاحب څېره وغوړېده، بیا یې ور غبرګه کړه:

دغو مجاهدینو ته مې څه امتیازات هم منلي دي!

د حافظ محب الله غږ راغی:

هغه به هم در ولېږم، بالکل یې نازوم!

خبره خلاصه او تلیفون قطع شو.

له دې سره سم د کوچیانو غږ پورته شو، خلیفه صاحب ته یې وویل:

موږ ته پیسې اوس ته راکړه، امارت به یې بیا خدای خبر څه وخت راته رالېږي.

خلیفه صاحب په خپل نرم مزاج خوله خندا ته جوړوله چې ملا سنگین په کله

کوف ور منډه کړه او بلوټ یې کش کړ، ما ور توپ کړل او کلک مې ونيو.

خلیفه صاحب غلي راکتل او خندل یې، خو ملا سنگین له غوسې څخه له

تکيه کېدو وتلی و، کوچیانو ته یې په لوړ غږ چيغې کړې:



ہلئی ثابت لہ خان سرہ یوسئ، مکمل تیاری وکړئ، زه یې بہرته په زور  
درنه راوړم! خلیفہ صاحب تر اوسہ لہ ہیچا سرہ په تلفون کې خبرې نہ  
دي کړې، د تاسې لپاره یې هغه ہم وکړې، تاسې دومره سپین سترګي کوئ،  
اوس پیسې نغدې غواړئ.

## سور لسگون

بې خرڅی داسې خوله خښه کړې وه چې موږ به په وزیرستان کې په اوونیو اوونیو تش جیب خویا هم لکه خانان گرځېدو، په داسې حالت کې مو هم د بې خرڅی احساس نه دی، کله کله به کوم سخي لاس راته ونیول شو او د زرو یا پنځو زرو کلدارو په نوټ به یې ونازولو.

یو ماښام زه، عمري، سپین طالب چې د خوست د سپرې ولسوالۍ مجاهد او بل داخلي اشنا چې د پکتیا ولایت مربوط و، د میرانشاه په بازار کې د مولوي سنگین په پټ دفتر کې پاتې شوو، بې خرڅی دا مهال دومره زور کړی و چې زموږ په جیبونو کې د نسوارو پیسې هم نه وې.

دفتر ته نږدې د قاري جومات په خوا کې د خالد په نامه یو پرچون دوکاندار زموږ ملگری و، وخت نا وخت به یې د نسوارو قرضه هم راسره کوله، موږ څلور واړو مشوره وکړه چې له نسوارو پرته گوزاره مشکله ده، راځئ چې خالد ته ورشو او یوه پورې نسوار ترې په پور ترې راوړو.

د خالد دوکان دومره لرې نه و، څلور واړه ور روان شوو، کله چې دوکان ته ورسېدو ناوخته و او قلفونه ور لوېدلي وو. نهیلی د رزمک ادې پر لور د یوه پېژندگلوي کس په پیدا کولو پسې روان شوو چې د نسوارو پیسې ترې قرض کړو.

په اسمان کې تیاره په ډېرېدو او ستوري په ځلېدو شوو. په بازار کې څوک نه لیدل کېدل، خو رزمک اډې ته په رسېدو درې سراجې ډېرې تېزې راغلې او ودرېدې، موږ د سرک څنډې ته شوو، د وزیرستان حالات همداسې ناامنه و، ځان به دې پخپله د ټوپک د شپېلۍ په زور ژغوره.

له سراجو نقاب پوښه کسان را کښته شول او ډېر منظم د سرک یوې او بلې غاړې ته ودرېدل، موږ هم ځانونه چمتو کړل، وېرې واخیستو، یوه دنگ د تور لباس کس د موټر ډاله خلاصه کړه، یو څوک یې په داسې حال کې له موټره را کش کړ چې سترگې او لاسونه یې ورتړلي وو او سپین کالي یې پر تن و، ځوان یې همدلته د رزمک اډې په چوک کې ودراره، نقاب لرونکي کسان لږ ترې را شا ته شول او د خپلو ټوپکو شپېلۍ یې ورته برابرې کړې، د نقاب لرونکو د ټوپکو هممهاله گرررر شو، په گوليو غلبیل انسان پر سرک پرمخې را ولوېد، تر دې وروسته یو نقاب والا ورغی او ټوپک یې سر ته ورته ونيو، ټک، ټک، ټک، درې مرمۍ یې وويشت...

وروسته یې په پزه کې د پیسو نوټ ور کېښود، تر ویشتلو وروسته په پزه کې پیسو دا مانا لرله چې گواکې وژلی کس د پاکستان او امریکا د استخباراتي ادارو جاسوس او همکار دی، دا ډول وژنې اکثره وخت د خراسان په نامه ډلې کولې.

د خراسان په نامه ډله پخپله وزیرستاني طالبانو جوړه کړې وه، دوی به خلک د جاسوسۍ په تور تښتول او بیا دا ډول وژل. یوه اوونۍ وروسته به یې د وژل شوي کس د اعترافونو ویډیوگانې خپرولې، په ویډیوگانو کې دغه اعترافونه په وهلو، ټکولو او شکنجو ترې اخیستل کېدل، داسې هم کېدل چې د یو شمېر کسانو پر وجود په ژوند گرم سیخونه ننه ایستل شوي وو او له ځینو نورو بیا د اور له پاسه اعترافات اخیستل شوي دي.

هغه وخت موږ ټول پر دې قانع وو چې وژل شوي کسان جاسوسان دي، خو وروسته پوه شوو چې غلطې استفادې هم پکې شوې او بې گناه خلک هم په دې نوم وژل شوي دي.

نقاب لرونکي په بېرته موټرونو ته وختل، کړپ کړپ دروازې بندې او سراجې په توندۍ روانې شوې. د ډزو تر کرارۍ وروسته له کوڅو ډله ډله خلک راووتل، موږ هم په بېرته د ویشتلې خواته ورغلو، په وینو لټ پټ و، په خپلو کې مو په خوله هم سره وویل چې جاسوس دی او د خراسان ډلې وواژه.

موږ څلور واړه ملگري همدلته په ولاړو کسانو کې سره تقسیم شوو، هر یوه هڅه کوله چې له پزې یې پیسې را وکارو، خو بالاخره دا جرأت عمري وکړ. عمري په داسې ډول جسد ته کیناست چې گواکې له مخه یې وینې پاکوي او غواړي و یې پېژني، پر مخ یې لاس ور کش کړ او په ډېر چل او مهارت یې له پزې د پیسو نوټ را کش کړ، بیا یې وویل دا زه نه پېژنم مخ یې زیات زخمي شوی دی، داسې ښکاري چې خراسان خپل ساتل شوی بندي وژلی، شاید جاسوس وي، راځئ زه لاس پرېمنځم.

موږ څلور واړه د خلکو له ډلې راپېل شوو، په لار کې مو عمري وپوښت چې پیسې؟ عمري د موټرو رڼا ته لاس ونيو، د کلدارو لسی و خو په وینو لړلې. بیا یې وویل اوبه راگورئ چې لاسونه او پیسې دواړه صفا کړم.

د اوبو په لټه مو سترگې غړولې، بیا پر سرک یوې بندې شوې رېږۍ ته ودرېدو، خادر پرې غوړېدلې و، لوټ مو پرې تېر کړ، د وینو لیکه پر خادر پاتې شوه. کله چې لوټ وچ شو، له بازار سره په یوه نږدې کوڅه کې مو نسوار واخیستل او بیا خپل مرکز ته روان شوو.





## د يوه شاعر د مور نارې

طارق په لنډ محمد خېل کې د داوړ قوم مشهور شاعر و او همدلته اوسېده، د نازيه اقبال په شمول يې د کليوالي لهجې شعرونه نورو مشهورو پښتنو سندرغاړو هم ويلې وو.

مولوي صاحب به وخت ناوخت په همدې کور کې د شپې پاتې کېده چې د ځان لپاره يې محفوظ گانې، خو دا چې په سيمه کې مطرح طالب قوماندان و، وخت ناوخت به يې د يوه قومي مشر رول هم ادا کاوه چې قومي شخړې به يې حل او فصل کولې.

په دې سيمه کې د بويي او لنډ محمد خېلو قومونو تر منځ د غره په سر لانجې تازه بيا سر راپورته کړې و، دا لانجه له څو لسيزو را په دې خوا روانه وه، په دې وروستيو کې ملا سنگين د حل او فصل لپاره زيات کوښښونه وکړل چې بالاخره يې يوه ورځ حل کړه.

د روغې جوړې په ورځ يې د پښتانه دود له مخې له يو قوم څخه هم ۵ کلدارې او له بل قوم څخه هم ۵ اوسپنيزې کلدارې واخيستې، سره له دې چې په جرگه کې يې د مولوي صاحب په شمول ناستو مشرانو ته د يو يو لکو کلدارو کې ورکړې، خو مولوي صاحب د خپل ځان پيسې بېرته

ور واپس کړې او پر ځای یې له دواړو جانبینو څخه د پنځه پنځه کلدارو اوسپنیزې پیسې واخیستې.

کله چې مولوي صاحب له دې فیصلې خلاص شو، د سبا لپاره په میرانشاه بازار کې خلیفه صاحب غوښتی و، ځکه خو یې کوښښ کاوه چې دا شپه له لنډمحمد خېلو څخه میرانشاه بازار ته ورسوي، خو دا چې همدلته د طارق په کور کې مولوي صاحب ته د شپې د ډوډۍ ترتیب نیول شوی وو؛ نو خپل شپږ ساتونکي هر یو قوماندان صادق یار مسید، سراج مجاهد، نذیر، ظاهر شاه، ساجد او سیدانور د طارق کور ته د ډوډۍ لپاره ور ولېږل، پخپله له یو څو ملگرو سره د میرانشاه بازار په طرف لاړ.

نن هم د نورو ورځو په څېر اسمان امریکایي ډرون الوتکو ناارامه کړی و، شور یې په مغزو کې بدې څړیکې غځولې.

مېلمنو د طارق په کور کې ډوډۍ وخوړه، د شپې یې د خوب لپاره ځانونه تیارول چې د ډرون مزایل راغلل او د ملگرو په منځ کې ولگېدل. د مولوي سنگین په هدف دغو را توغول شویو مزایلو کوټه د اور په غوندې بدلېدله کړه، لږ وروسته معلومه شوه چې په کوټه کې ټول مېلمانان او دوه کوربانان اندام اندام شهیدان شوي دي. په کوربنو کې یو د طارق ورور سیدانور او بل یې زوی شېر نظیف وو.

په کور د ویر او ماتم تندر را وغورځېد، د هر چا پر څېره غبار پروت و او له وجودونو د ترهې چغارې را پورته کېدې.

د طارق بودی مورکې د مېلمستون لوري ته په منډه په تېزۍ راغله، نارې یې وهلې:

هلی، سنگین څه شو؟ سنگین؟ سنگین څنگه دی؟

د خپل زوی او لمسي په وینو لمېدلو جسدونو ته یې توجه نه کوله، خو د

سنگین نارې يې وهلې .

د وحشت يوه درنه شپه په وير او واويلا سبا شوه ، سهار پر کتونو اته ځوانی  
غځېدلې وې . دوي جنازې په همدې کور کې پاتې او شپږ نورې خپلو خپلو  
مېنو ته ولېږدول شوې .

کله چې څو ورځې وروسته مولوي صاحب فاتحې ته ورغی ، د طارق  
مورکۍ يې وپوښتله :

ادې تا ولې زما چيغې وهلې ؟ ستا ځوان زوی او لمسی خو هم همالته وو .  
- زه له خدايه ډارېدم ، چې د محشر په ورځ به دا پوښتنه رانه کېږي چې له  
تا سره د يوه مجاهد غم نه و ، د خپلو بچيانو او لمسيانو غم اخيستي وې ...

## د چارې څوکه

زما په وزیرستان کې پنځمه میاشت روانه وه، زه اوس له کوره فرار شوی او هجرت ته اړ مجاهد بلل کېدم. کله کله به مې کور ته تلیفون وکړ، حال احوال به مې واخیست، خو نور مې هغې خواته تگ د خیال برخه ګرځېدلی و.

یوه ټکنده غرمه زه او بلال د میرانشاه بازار د مدینه مارکېټ په ځمکتل «زیرزمیني» کې د وسلو په یوه دوکان کې ناست وو. زه سوچونو خپلې کورنۍ ته وړی وم، مور، پلار او بچیان مې تر سترگو ګرځېدل... ژوند به یې څنګه وي، څه حالت ترې چاپېر وي...؟

ناڅاپه مې په زړه کې تصور او ارمان په اقدام او تصمیم بدل شول: «زه باید کور ته لاړ شم، هر څه چې کېږي و دې شي. زه باید د کورنۍ حال په خپلو سترگو ووينم.»

حافظ بلال ته مې مخ وړ واپاوه:

ما کور ته د تگ پرېکړه کړې، خو شپې کوم بېرته دستي راځم!

حافظ بلال بې له دې چې ما له تګه راوګرځوي، زما د توقع خلاف یې په خبرو پیل وکړ:





لاړ شه، خو یوې خبرې ته دې پام وي چې هلته ځان مه ښکاره کوه، خدای مه کړه مشکل درته جوړ نه شي.

د ده له موافقې سره مې تصمیم نور هم پیاوړی احساس کړ. جېب مې را یاد شو، هیڅ هم پکې نه وو. بیا بلال زر پاکستانی کلداری را کړې او بیا مویو تربل د خدای پامانی غېږې تاو کړې.

زه نېغ غلام خان اډې ته راغلم او په یوه سپینه سراجو کې مې له خپل تور برخلیک خو رنگینو هیلو سره د کور پر لور حرکت وکړ. د ترخوبي لاره ډېره سخته وه، په ډېر کړاو راواوښتلم.

ماسپښین قضا د خپل کاله د دروازي مخې ته کښته شوم، ځان مې مظلوم احساس کړ، دا وخت به مې پلار له ښاره نه و راغلی، ما ته یې د راتگ وخت معلوم و، همېشه به د مازدیگر له اذانه سره راستنېده.

کور ته د ننوتلو گامونه مې درانه وو، کرل رپیل مې چې ننوځم که نه؟ که هو، څنگه!؟

زمور د مېلمستون دروازه د سړک تر څنگ وه، خوزه د زراعتي ځمکې د دروازي پر لور بې پامه روان شوم، دروازي ته ورسېدم، خلاصه وه، نېغ کور ته ننوتم. کور ته د ننوتلو په وخت مې مور په کار لگیا وه، زما په لیدو یې ناڅاپه چیغې کړې، زما نوم یې واخیست، را منډه یې کړه او غېږ یې رانه تاو کړه.

ما هیڅ وخت دومره اوږد سفر نه و کړی، څو شېبې همداسې د مور په غېږ کې پاتې شوم.

د کورنۍ له نورو غړو سره تر پوښتنې او روغې وروسته مې لومړۍ پوښتنه د پلار وه، و مې ویل:

راغلی خو به نه وي؟

د دوی په خبرو کې مور پوه کړم چې د راتلو وخت یې دی، اوس راځي.

مور ته مې وویل:

له پلار سره نه وينم، خو شپې پټې په خپله کوټه کې کوم، زما په راتگ بايد هيڅوک خبر نه شي، که حکومت خبر شو، بيا يو ماته نه، ټول کور ته يو عالم مشکلات پېښ وبوله.

مور مې دا خبره راسره ومنله.

خپلې کوټې ته لاړم، د شيدو چای راغی، ستړيا يې را ماته کړه. مازديگر ناوخته مې پلار را ورسېد، د هغه عادت و چې بې ضرورته به نورو کوټو ته نه تلو، نن هم سيخ خپلې کوټې ته لاړ.

پلار مې يادېده، خو د ورسره مخ کېدو د شپې زړه مې نه شوای کولای.

دا له پنځو مياشتو وړک سفره وروسته اوله شپه وه چې پر ما په خپله کوټه کې سهار شوه. له لمانځه وروسته د خوب يوې درنې څپې ورسره وړی وم. په وزيرستان کې په يوه کور کې مېلمه وم، بې پيلوټه الوتکې مې پر سر گرځېدې، ناڅاپه د بې پيلوټه الوتکې د توغندي گرز پورته شو، له گرز سره په کټ کې را کېناستم، ځان ته مې وکتل چې کوم ځای مې زخمي شو، زه د ځان پر کتلو بوخت وم چې مور مې کوټې ته راغله، په وارخطا غږ يې وویل:

زويه! دباندې د سړک تر څنگ پر عسکرو ماین ور وچاودېده، ځان يو ځای پټ کړه، خدای مه کړه تاگير نه کړي!

زه مور ته غوږ وم چې بچيان مې «خالد» او «بدرالدين» هم کوټې ته راننوتل، مور مې پر ما ټينگار کاوه چې له کوره ووځم.

زموږ کور د سړک پر غاړه و، دلته به ډېری وخت پر دولتي موټرو چاودنې کېدې، له چاودنې وروسته به عسکرو زموږ د کورنۍ د غړيو په شمول د



شاوخوا کورونو اوسېدونکي ځورول، کورونه به یې پلټل او نارینه به یې د پلټنو لپاره له ځان سره وړل.

لاهم ما او مور خبرې کولې چې یوه بله ډېر زوروره چاودنه وشوه، زموږ د کوتې د چټ خاورې او دوږې راتوی شوې، پر موږ دوږېدې، اول مو دا خیال وکړ چې زموږ د کوتې پر بام توغندی ولگېد، خو داسې نه وه.

داسې ښکارېده چې د لومړۍ چاودنې د تپیانو مرستې ته پر راغلو عسکرو دویم ماین ور وچاود.

دا زموږ د ملگرو تکتیک و چې له یوه ماین څخه به وروسته دویم ماین د مرستندویه سرتېریو د راتگ لپاره ځای پر ځای کېده او بیا به یې د هغوی له راتگ سره جوخته چاودنه کوله.

ما ژر ژر ځان تیار کړ، د مېلمستون خوا ته له رسېدو سره سم دروازه په لغتو ووهل شوه. ما زړه سره راټول کړ، د دروازې له خلاصولو سره مې د KPF پر عسکرو سترگې ولگېدې، عسکرو مرمۍ ور تېرې کړې، یو توند غږ مې واورېد: له ځایه و نه خوځېږې!

ما دواړه لاسه پورته کړل او ځای پر ځای کېناستم. عسکرو د کور او مېلمستون لټون پیل کړ، له هغې خوا یې زما مشر ورور قیوم شاه چې عصبي ناروغ و او بل یې زما کوچنی وراره حمدالله را روان کړي وو، سترگې یې ور تړلې وې، راو یې ایستل، د کوچني حمدالله په لیدو مې زړه څړیکې وکړې، ځکه هغه شپږ کلن و.

ما ته ولاړ عسکر چې دوی ولیدل، سمدلاسه یې له خپل کمربنده پلاستيکي ولچک را واخیستل او زما لاسونه یې هم شاته را وتړل. د لاسونو تر را تړلو وروسته یې زما پر مټو توش قلم کش را کش کړ، څه یې ولیکل. د لیکلو



پر وخت مې مور پر عسکر غبر وکړ:  
د خدای پار دی، زوی مې بې گناه دی، مه یې وژنئ، د خدای روی مې در  
ورې مه یې وژنئ!...

ما ته مخامخ ناست عسکر زما د شهرت په لیکلو پیل وکړ، زه څوک یم؟  
څه کار کوم؟ ما ده ته د خپل شهرت او کار په اړه معلومات ورکول چې یوه  
بل ملگري یې له کوره زموږ شخصي ټوپک او زما بکس راوړل، زما تر مخ  
یې کېښودل. پر بکس چې مې سترگې ونښتې، وېرې واخیستم، په بکس  
کې ډېر داسې شیان وو چې د دوی لپاره زما په اړه ښه ثبوت کېدای شو.  
مخامخ ناست عسکر تېره نظر را پکې خښ کړی و، بیا یې شونډې  
و خوځېدې:

دا ټوپک او بکس د چا دي؟

ما هم بې له فکره ځواب ورکړ:

دا زما دي!

بیا یې وپوښتل:

دا دې د څه لپاره ایښي دي؟

- په دې کې مې خپل کتابونه او اسناد خوندي کړي!

لکه زما خبره چې یې زړه ته نه لوېدله، د بکس کوډ یې راباندې خلاص کړ.

په بکس کې زما د پلار روسی ټي ټي توپانچه، دوه لاسي بمونه، د جهادي  
ترانو او نظمونو کتابچه او همدا رنگه په مقناطیسي بمونو کې کارېدونکي  
موبایل ایښي وو. دا شیان ټول ما پخپله پکې ځای پر ځای کړي وو. عسکر  
په بکس کې دننه غورول شوی دسمال یوې او بلې خواته کش کړ، مگر  
لکه پر هر څه چې یې سترگې پټې شوې، له لټونه وروسته یې بکس زما





مور ته ورکړ چې دا بېرته کور ته یوسه.

ما فکر وکړ چې عسکر شاید نفوذی مجاهد وي له وسلو او اسنادو بار بکس یې همداسې ډک زما مور ته وسپاره. مور مې بکس کور ته روان کړ، زه عسکرو دباندي ورسره رهي کړم. ټوپک یې د خپل ډاټسن موټر په سیت کې کېښود او زه یې له نورو کلیوالو سره یو ځای لاس تړلی د سپرک پر منځ کېنولم. ما چې پر ټولو نظر تېر کړ شکر مې وکېښ چې د ټولو کلیوالو سترگې تړلې دي، هیڅوک مې هم نه ویني، که نه زما په لیدو به یې ښایي سمدلاسه عسکرو ته ور پېژندلی وم چې طالب یم.

شبه نیمه پس زما د بکس پر پلټونکي عسکر په مخابره کې غږ وشو چې له نیول شویو کسانو شپږ یا اووه شکمن کسان راوړئ او نور کلیوال خوشې کړئ. عسکر له ډاډ ورکولو وروسته لومړی زما لاسونه را خلاص کړل او په تریو تندي یې راته وویل:

- نور دې و نه وینم، کور ته ځه!

ما یې سترگو ته وکتل، په دې وخت کې مې شک پر یقین بدل شو چې عسکر نفوذی مجاهد دی. څو قدمه مخکې لاړم، خو ټوپک مې رایاد شو، بېرته را وگرځېدم، عسکر ته مې وویل چې زما ټوپک راکوئ؟

غلي یې وویل:

چېرې دی؟

ما مخامخ ډاټسن ته گوته ونيوه.

ژر یې واخله او خپله لار ونیسه چې بیا له کوره رابهر نه شې!

د موټر تر څنگ ولاړ عسکر ته یې اشاره وکړه او هغه خپل ټوپک راکړ، تېر کور ته لاړم.

کور ته په ننوتلو مې مور رانه غېږ تاو کړه، ژړل یې، په ژړایې ویل: دا ځل خلاص شوې، نور باید د تل په مخه هجرت وکړې او بیا دلته د راتګ او اوسېدو لپاره زړه ښه نه کړې.

بېرته خپلې کوتې ته لاړم، نیت مې وکړ چې بېرته وزیرستان ته د تګ تیاری ونیسم، خپل بکس مې راواخیست، دوه لاسي بمونه، توپانچه او ساده موبایل مې په داسې حال کې په بله کې ځای پر ځای کړل چې د کورنۍ ټولو غږو راته کتل.

دوی ته مې وویل چې زه دا چېرته دباندې په خوندي ځای کې ځای پر ځای کوم، خو که زه بېرته راستون نه شوم تاسې به هیڅ ډول اندېښنه نه کوئ. مور مې تازه زما مرګ په سترګو لیدلې و، له دې امله یې په ورین تندي رخصت راکړ:

مور ته دا مهمه ده چې ته ژوندی یې، نور چې هر چېرته یې خدای دې روغ او خوښ او سرلورې لره!

له کوره د وتلو په وخت کې مې اول د KPF موټرو ته وکتل، ډاډمن شوم چې تللي دي. راووتم، پر سړک مې موټر ته ډېر انتظار وکړ، مګر موټر پیدا نه شو. بالاخره یو موټرسایکل راغی، لاس مې ورکړ، ودرېد او ورسره سپور یې کړم. له ښه ګړندي مزله وروسته د خوست مخانیک لېسې ته ورسېدو، دلته د ملي اردو عسکرو د تالاشي چیک پواینټ جوړ کړی و، ما ته خپل بمونه او توپانچه په ذهن کې را تېر شول، سمدلاسه مې دعاګانې پیل کړې، عسکر ته په رسېدو د موټرسایکل والا بریک وواهه، چې پښه یې کوزوله عسکر ورته وویل چې څی لار شئ. موټرسایکل همداسې حرکت وکړ، د خدای شکرونه مې ادا کړل چې بیا بچ شوم.

په بازار کې له موټرسایکل کښته شوم، ځان مې د عبدالله خان خیاط دوکان ته ورساوه، زما په لیدو یې چیغه کړه:

ته او دلته ؟

ما ورته وویل:

غلی شه، غېږ راکړه چې نور روان یم، له دې سره یې ټینگه غېږ راکړه او د حال احوال پوښتنه یې وکړه.

ویې ویل:

دا دومره موده چېرته ورک وي؟

- نورې زیاتې پوښتنې مه کوه، دا شیان درسره کېږده، که دې په کار شول استعمال یې کړه او که نه بیا یې ما ته چېرې خوندي ځای کې کېږده. عبدالله خان زیات ټینگار وکړ چې ډوډۍ ورسره وخورم، خو ما ورسره ونه منله او همداسې ترې د غلام خان اډې ته روان شوم.

په اډه کې په بیا په سراجو موټر کې کېناستم او مخ پر میرانشاه مو حرکت وکړ، ما بنام نږدې و چې د میرانشاه په بازار کې مې حنظله پیدا کړ او ورسره یو ځای شوم.

د مولوي سنگین مېلمستون ته دواړه په داسې حال کې دننه شوو چې دوی ته زیات مېلمانه راغلي وو او د مشاعرې لپاره یې ترتیب نیولی و، هر شاعر په نوبت خپل شعرونه زمزمه کول.



## وېرېرم چې غله به شي!

په وزيرستان کې د يو ځوان لپاره مسقيمه لار نه وه معلومه، نه به پوهېده چې اوس پر کومه لار شي؟ خو چې کومې لارې ته به برابر شو خپل منزل به يې پرې پيل کړ. ډېری پلرونه چې پوهېدل خپل بچيان يې له زده کړو څخه محرومول، خو هغه چې د غربت په کړلېچونو کې ناارامه وو، د کورنۍ ځوان به يې په يو نه يو ډول له لاسه ورکاوه، يا به يې د جاسوس په نامه سر پر سينه کېښودل شو او يا به يې پخپله د جاسوسانو په نامه د انسانانو په وژلو او ربړولو خوند اخيست. که څه هم دا مطلقه خبره نه ده، مگر تر ډېره حده همداسې و.

د واحدې رهبرۍ نشت او د بېلابېلو جنگي ډلو موجوديت حالات په داسې گرځنده توپاني بړيوکۍ اړولي وو چې اکثره ځوانانو به پر کومه لاره قدم کېښود، نور به يې د «حق» په خيال کې داسې پسې واخيستل چې يو وخت به يې سر خلاصېده، د بېرته راگرځېدو شېمه به يې بايللې وه.

له ډېرو معصومو ځوانانو اجرتي قاتلان جوړ شول او له ځينو نورو د نړۍ ماهر غله او اختطافگران...

خو د شکر ځای دا و چې زموږ د وصل مزى له يوې بېلې رهبرۍ سره غوټه شوى و، خپل سرتېري يې تر ډېره له بدبينيو په امن کې ساتل.



يوه ورځ حنظله مولوي سنگين ته د يوې جهادي ډلې نوم واخيست او ورته ويلي ويل:

هغه مجاهدين هره ورځ نوې جامې اغوندي، مگر موږ په مياشت کې جامې پرېمنځلای هم نه شو!

مولوي صاحب ورته وويل:

زه هم کولای شم چې ښه مو وساتم خو خدای مه کړه، که سبا زه نه وم تاسې به د عصري ژوند تېرولو لپاره په غلا پيل وکړئ او وېرېرم چې غله به شئ؛ نو په دې خاطر غواړم چې له سختو او تکليفونو سره سر له اوسه اشنا شئ.

## یو بل مسیر

دا رنگ د صبر او استقامت ډېرې خبرې مو اورېدې او په موږ کې یې د شېمې لمبې مړې کېدو ته نه پرېښودې.

یوه ورځ مې زړه وغوښتل چې نن به په سعودي عربستان کې خپل مسافر ورور «زیر بادشاه» ته تلیفون کوم او احوال به یې اخلم چې په کوم موډ کې دی؟ پي سي او (PCO) ته ورغلم، نمبر مې ووهل، شپه پس زنگونه ورغلل، تر اوکې کولو وروسته چې مې څنگه سلام ور واچاوه، و یې پېژندلم، زیر بادشاه له ما سره بې کچې مینه درلوده، په لوړ غږ یې وویل:

- دا چېرې یې؟ ما دې څومره پوښتنه وکړه ظالمه! سړی خو لږ تلیفون وکړي.

ما د ده د خبرو په وخت کې په بهانه پسې چورت واهه، د ځان د خلاصون په خاطر مې ور غبرگه کړه:

دلته هیڅ تلیفون کار نه کوي او نن یې هم په څه خوار یو لږ کار کاوه، و مې غوښتل چې زنگ درته ووهم.

یو دم له دې موضوع بهر شو، په تلواره یې وویل:

د سعودي ویزه مې درته اخیستې چې خرڅ در ولېږم، ژر پاسپورټ جوړ کړه، دلته را روانېږه!

پر ما دم شبهه چوپتیا خپره شوه. د عاجلې پرېکړې له مخې او دا چې ورور  
مې خپه نه شي، له خولې رانه ووتل:

سمه ده، زه به د پاسپورټ او پاکستانی شناخته کارډ پر جوړولو باندې کار پیل کړم.  
زیر بادشاه وویل:

سبا بېرته ما ته تلیفون را وکړه، د حوالې نمبر به درکړم خرڅ در واخله!

- سمه ده، بېخي سمه ده!

په سبا مې را لېږل شوې یو لک کلداری له حوالې را واخیستې، دا زیاتې  
پیسې وې، بیا داسې چاته بېخي ډېرې وې چې د نسوارو روپۍ یې هم  
نه درلودې.

د شپې مې مولوي صاحب ته وویل:

ما ته مې ورور وایي سعودي ته راشه، ستا څنگه خوښه ده؟

د سعودي د نوم په اورېدو مولوي صاحب له ځایه را پورته غوندې شو، په  
خوشاله غږ یې وویل:

- دا خو ډېره ښه خبره ده چې ته سعودي ته لاړ شي، شاید هلته د چنډو  
طریقه هم را جوړه کړې، خدای تعالی گوندې زموږ دا غریبي نوره په همدې  
رقم د تل په مخه ختمه کړي.

د مولوي صاحب دې خبرې نور زه هم خوشاله کړم، په زړه کې مې ځان  
ته ډاډ ورکاوه چې د جهاد لپاره د چنډو په کولو به خدای جل جلاله له  
مجاهدینو سره تا هم په ثواب کې شریکوي او پرېکړه مې پخه شوه.

په دا سبا لایم، پاکستانی شناخته کارډ مې د پاکستان د بنو په ښار کې د شفیع  
په نوم په یوه کمپشکار د ۳۰ زرو کلدارو په بدل کې جوړ کړ او همداشان  
مې پاسپورټ هم د ۳۵ زرو کلدارو په بدل کې د دغه کمپشکار په مرسته د

گجرانوالي په ښار کې جوړ کړ، له وزیرستانه مې سعودي ته د تگ تیاری  
شاوخوا په څلورو میاشتو کې بشپړ شو.

پاکستاني تابعیت داسې حد ته را رسېدلی و چې بهرنیو اتباعو هلته په پیسو  
اخیستلای شوای.

بالاخره یوه ورځ را غله چې د مولوي صاحب دوی په کور کې مې د ده په  
شمول له ټولې کورنۍ سره خدای پاماني کوله، دا خدای پاماني مې په داسې  
حال کې واخیسته چې خپل کور ته نه لارم.

د فاروق په سراج په کې د بنو د موټر اډې ته لاړو، فاروق چې د خدای پاماني  
غېږه را کوله، ځان یې ټینگ نه شو کړای، د موټروانو تر مخ یې له سترگو  
غټې رنې اوښکې را وبهږدې، رخصت مې ترې واخیست. د یوه سپین رنگه  
پلاټکوچ موټر د شا په سیت کې کېناستم، له میرن شاه بنو او له بنو پېښور،  
همداشان وروسته اسلام اباد ته ورسېدم، بیا په مدینه کې له الوتکې کوز  
شوم، ټول سفر مې دوې ورځې وخت ونيو.

په مدینه کې میدان ته زموږ د ورور په سفارش زموږ کلیوال حاجي جميل  
راغلی و، په موټر کې ورسره کېناستم، شپه مو ینبوع ته ورسوله او هلته مو  
شپه د حاجي صاحب په اطاق کې وکړه.

سبا مازدیگر د خپل ورور استوګنځي البدع ښار ته په یوه عصري بس کې  
روان شوم، د شپې یوه بجه له البدع تقریبا ۱۵۰ کیلومتره لرې یوه ښار ته  
ورسېدم چې اوس یې نوم رانه هیر دی، هلته مې ورور په خپل شخصي موټر  
کې مخې ته راغلی و او تر یو ښه روغې ورسته ورسره په موټر کې کېناستم.  
په موټر کې چې کېناستلو، زیربادشاه جېب ته لاس کړ، په خپل لاس جوړ  
شوي نسوار یې راته ونيول. ما نسوار له پټ کول، خو دی راباندې خبر و،



پرې گران وم، ويې ويل:  
په سعودي کې نسوار ډېر په سخته پيدا کېږي، گوزاره ورسره کوه چې ژر  
درنه خلاص نه شي.  
په خدا کې مې ترې واخيستل.



دوې ورځې وروسته ځينې افغان مسافر زما له ورتگه خبر شول، د سترې مه شې لپاره ډلې ډلې اطاق ته راتلل. هغوی د دې لپاره هم راتلل چې دانوی تازه راغلی طالب وگوري او ورسره بحثونه وکړي چې ولې په افغانستان کې جگړه کوي؟

ما يو څو شپې د مېلمنو د ښه راغلاست لپاره په اطاق کې تېرې کړې، خو ډېرې شپې مې همدا د طالب او حکومت تر منځ د جگړې بحثونه وو، کله کله خو به دا بحثونه دومره سخت شول چې نږدې ويو د بل گروانونه ريښې ريښې کړو، خو دا چې هلته قانون سخت حاکم و، يو طرف به هم جنگ ته زړه نه شوای ښه کولای.

په البدع ښار کې مې د خپل ورور په دوکان کې کار پيل کړ، دوکان يو کلیواله خوراکه فروشي وه.

دوه کاله مې ډېر په خوړين زړه دا مسافري وگاللې. د سعودي مسافري ډېره سخته وه، د شپې دوولس بجې اطاق ته راتلو او بېرته به په څلور بجې دوکان ته تلم.

د سعودي د مېشتو عربانو د غرور له امله دلته گذاره ډېره سخته وه، د دوی رویه

داسې نه ښکارېده چې گواکې انسانیت دې پېژني، هر پردي يا د دوی په خبره اجنبي ته يې د څاروي په سترگه کتل، فکر يې کاوه چې گواکې دا ځناور د انسان په لباس کې خدای د دوی د خدمت لپاره پيدا کړي.

په دوی کې بې وفایي يو مهم اصل و، نن به يې ملگری شوې چې غرض به يې پوره شو په هغه ساعت به يې بيا نه پېژندلې.

ډېر ځل داسې شوي، مشتري به راغی موږ چې به سودا ژر برابره نه کړای شوه، پر مخ به يې را توف کړل. په غبرگون کې موږ هيڅ نه شوای کولای، خو دا چې په ما کې د جهاد جذبه وه، زیاتې مې نه شوای زغملای، کله کله به مې عکس العمل وښوو، يو ځل يې د دوکان شیشې ټولې را ماتې کړې، ما هم جنگ وکړ او د نه زغم له وجهې مې ډېر تاوان په غاړه واخیست. ډېرو مسافرو به ما ته دا پېغور راکاوه چې افغانستان ته جنگ ته درغلي وي، تاسې يې په سر کېنوي، خو دلته د دوی اسلام وگورئ چې څه ډول خلک دي؟!

همدې پېغورونو به زه هم مجبور کړم چې کله کله به مې فاروق ته تليفون وکړ او يا به پخپله له مولوي صاحب سره په تليفون کې غږېدل، هغه ته به مې ويل چې دا عرب چې په وزيرستان کې يې موږ وینو، د دوی خلک چې دلته وويني زړه به دې ارې ارې شي او باور به دې راشي چې دوی له اسلام سره فقط دومره تړاو لري چې د نورو پر ضد د جعلکاری په توگه استفاده ترې وکړي، بس.

مولوي صاحب به خنډل او ويل به يې دلته چې کوم راغلي دغه خلک پاک دي او د جهاد په نيت راغلي، دغلته پاتې خلک خو د خپل عیش له امله هم د مسافرو قدر نه پېژني.

له دې مقایسې سره سره مې هم زړه نه ارامېده، د عربو سلوک له مسافرو سره

د زغم نه و. داسې هم شوي چې یو مسافر به پوره پنځه کاله له یوه عرب سره مزدوري کړې وه خو وروسته به یې د مزدوری یو روپی هم نه ورکوله. حکومتي قوانین دا ډول جوړ شوي وو چې د یوه اجنبي غېر به پکې نه اورېدل کېده، ما په دوو کلونو کې د گوتو په شمار عرب ولیدل چې بد نه وو، خو د نورو ټولو په رویه کې غېښتلی فرعونیت پټ و، د کوم عرب خبره یا نوم چې ذهن ته راځي هغه بد و! د دوی له یادولو سره مې یو بد عادت جوخت سترگو ته ودرېږي.

ورور زما تر راتګ څو میاشتي وروسته وطن ته تللی و، یوولس میاشتي رخصتي یې پوره شوه، بله ورځ راغی، تر هغه وروسته به ما وطن ته د خپل تګ خبره کله کله تر غوږ ورتېره کړه. دوه کاله مې شوي وو، وطن او هر څه مې ډېر سخت یادېدل.

څه وخت وروسته مې ورور راسره ومنله چې لاړ شم، خو په یو شرط. شرط دا و چې بیا به وزیرستان ته نه ځم. ورسره و مې منله. لوی اختر را روان و، نیت مې وکړ چې حج به وکړم او بیا به لاړ شم، ځکه بیا خدای خبر چې د سعودي پر ځمکه به پښې کېږدم که نه.





د شپې ناوخته زنگ راغی، چې و مې کتل وحید و، دی همالته په سعودي کې مسافر او له مور څو سوه کیلومتره لرې په الولعه ښار کې یې یو پرچون پلورنځی و، په قوم ځدران او په کابل کې استوگن و، له ما سره یې ملگرتیا د انټرنیټ له لارې پیدا شوې وه او تر ډېره حده مو راز سره شریک و، خو سره له دې چې د زړه خبرې به مې هم ورته کولې، سیاسي فکرونه مو بېل وو. وحید جمهوریت خوښاوه، ما امارت.

موبایل مې اوکي کړ، و مې ویل:

سلامونه اشنا!

-وعلیکم سلام، چېرته یې زه در روان یم!

-دا څه وایې؟

-هو والله درځم، که فارغ وې تا به هم را واخلم او همداسې به مکې ته لاړ شو، د عمرې تر څنگ به چکر هم ووهو او زه به دوکان ته سودا هم واخلم. ورسره خوښه مې شوه، ورور ته مې وویل چې دوې ورځې باید په یوازې ځان دوکان وچلوې، زه له ملگري سره عمرې ته ځم.

ورور راسره ومنله، وحید ماښام را ورسېدو، د شپې ډوډۍ یې په اطاق کې



راسره وخوړه، تر ناوخته مو مجلس و.

سهار وختي مګې ته روان شوو، لاره اوږده وه، خو له ملګري سره په مجلس او بحث مې خوند اخیست، د تبوک او جدي تر منځ پر غځېدلې لار په سپین هایلکس یو سټه ډاټسن کې ګرندی روان وو چې موبایل ته مې زنگ راغی. نمبرو ته څیر شوم، د وزیرستان وو. تر اوکي کېدو وروسته مې غږ وپېژاند چې مولوي صاحب دی. تر ښه روغېر وروسته یې پوښتنه رانه وکړه چې چېرته یې؟ -مولوي صاحب عمرې ته روان یم، په دې عمره کې ستا نصیب شوی و، ستا لپاره عمره کوم. مولوي صاحب په خوشالي دعاوې پیل کړې او له خدایه یې اجر و نه راته وغوښتل.

وحید ما ته کتل، ما وویل:

یو ملګری راسره دی، زموږ و تاسې سخت ضد دی، تلیفون به ورکړم که دې لږ اصلاح کړ!

مولوي صاحب وویل:

ورکړه تلیفون چې درته اصلاح یې کړم!

ما تلیفون وحید ته ونيو، هغه وویل څوک دی؟

وحید پېژاند، خو خبرې یې نه وې ورسره کړې. ور مې ښوو چې ملا سنگین دی.

د وحید مخ تګ زېر شو، په رپډلو لاسونو یې تلیفون غوړ ته ونيو، خوله یې وچه وچه کېده:

السلام علیکم مولوي صاحب... قسم دی په ما سخت ګران یې، د وزیرستان

له غیرتي خاورې چې ستا نوم راپورته کېږي، زه سخت ورته خوشاله شم.

-هو هو!

-زه تل دعا درته کوم چې خدای ج دې بریالی لره!

د هغې خوا غبر مې نه اورېده، تليفون بند شو، وحيد وويل چې دا رښتيا  
مولوي صاحب و؟

- هو قسم دی مولوي صاحب و!

- دا څومره خوږ سړی و!

ما په خوند وويل:

ما خو درته ويل چې طالبان ښه خلک دي خو تا نه منله!

- قسم دی که دومره خواږه ما په ژوند په انسان کې ليدلي وي لکه د مولوي

صاحب په غبر کې مې چې وليدل، هلکه په نا ليدلي مخ دې پرې مين

کړم!

ما ورته وخنډل:

گوره فدايي نه شې!

- که ټول د مولوي صاحب په شان وي، قسم دی که په فدايي کې مې هم

شک وي!



په دوکان کې به مې تل دا چورتونه وهل چې ما ولې دومره لویه غلطي وکړه  
چې ځان مې د سعودي مسافر کړ؟ ځان مې له کورنۍ او انډيوالانو لرې کړ.  
بيا به مې ځان ته قناعت ورکړ چې څه خیر که دا ځل لارم بيا به نه راځم!  
عربان يو څه سخاوت لري، په ځينو خاصو شپو کې به يې پنځه يا لس ريال له  
تر دې زيات ان سلو پورې راکړي چې پر خلکو اوبه تقسيم کړه، ما به همداسې  
کول خو وروسته مې سوچ پيدا شو چې دا خلک خو مست او ماړه دي دوی په  
اوبو څه کوي؟ دا پيسې بايد په وطن کې مجاهدينو ته ولېږم.  
يوه ورځ مې له کلکو کاغذونو يو صندوق جوړ کړ چې نور نو پيسې دلته  
جمع کړم او چې وطن ته ځم مجاهدينو ته يې يو سم.  
عربو چې به د اوبو توزيع ته پيسې راکولې، ما به ورته ويل چې زموږ وطن  
ډېر غربت خپلی دی، دا صندوق وينې؟ په دې کې زه بېلې پيسې جمع کوم او  
هلته يې لېږم. ډېرو عربو به منله، خو د ځينو زړه ته نه لوېدل. ويل به يې  
چې نه نه، زما له پيسو دلته خلکو ته ډوډی، اوبه يا نور مشروبات ورکړه  
چې بيا به ما هم هماغسې کول.  
خو کومې پيسې چې صندوق ته راکول کېدې، هغه مې همالته اچولې او ساتلې.





د ۲۰۱۳م کال د سپټمبر د مياشتې ۶مه ورځ وه، د نورو ورځو په څېر مې نن هم د سهار په نهه بجې په خپل اطاق کې سهارنۍ ناشته وکړه، په دې وختونو کې يو څه راحت و، ورور مې له وطنه راگرځېدلی او په دوکان کې راسره همکار و، تر يوې اندازې زه هوسا وم، لږم خپل کمپيوټر مې را خلاص کړ چې خپلې فېسبوک پاڼې ته لار شم او د دنيا حالات وگورم. زما فېسبوک په انگلېسي تورو د ملنگ يار ځدران په نامه و چې هيڅ سياسي فعاليت مې پکې نه کاوه، له خپل اکاونټه به مې يوازې د وطن په شمول د دنيا حالات څارل.

په بېلابېلو پوستونو کې ښکته روان وم، چا به د خپلې خوښې تصوير اچولی و او يو نيم کس به بيا پر يوه تازه پېښه خپله تبصره ليکلې وه، زه د فېسبوک غېږې سم نه وم ځان ته راکش کړی چې حواس مې د بي بي سي پر يوه تازه راپور په توندۍ ور ټول شول، په سترگو مې توره شپه شوه، په سترگو مې باور نه راته، ليکل شوي وو:

"څارگرې الوتکې د حقاني شبکې ملا سنگين ځدران وژلې"

۱۵ وري ۱۳۹۲ - ۶ سپټمبر ۲۰۱۳

د عنوان په لوستلو مې وېبستان نېغ ودرېدل او تکراراً مې ولوست، بیا هم هماغسې لیکلې وو: "څارگرې الوتکې د حقاني شبکې ملاسنگین ځدران وژلې!"

غلی شوم، لکه څوک چې په خوب کې ژور ځای ته ور خطاشي، سر مې گنگس شو، و مې پوښتل:

دا څه وايي؟

پر لینک مې بې اختیاره گوتې ښورېدلې، خلاص شو، په لوستلو مې پیل وکړ:

"پاکستاني چارواکي وايي، د طالبانو اړوند حقاني شبکې یو لوړپوړی قوماندان په هغو شپږو وژل شویو کسانو کې شامل دی، چې د افغانستان پولې ته څېرمه د بې پیلوټه امریکایي الوتکې په یوه برید کې ووژل شول.

ملا سنگین ځدران د حقاني شبکې غړی او نوم یې د نړیوالو ترهګرو..."

د اوبنکو څاڅکي دومره گڼل شول چې نور نو خبر لوستل راته سخت او لیکل ورک شول. دسمال مې را واخیست، سترگو ته مې ونيو.

یوه شېبه غلی وم، اوبنکې مې روانې وې، خو زړه ته مې ډاډ شروع کړ: مخالف طرف تل درواغ ویلي او تر دې وړاندې یې هم څو ځله د ملا سنگین د شهادت ادعا کړې ده چې درواغ ختلې، شاید اوس هم درواغ وي. بیا به زړه راته وویل، نه دا خبر دقیق دی، بې بي سي ته د پاکستان چارواکیو خبره کړې، د پاکستان چارواکیو ولې دا خبره کړې؟ له دې پېچلې بریده څنگه خبر شوي، په دغه برید کې د پاکستان لاس دی؟

که دا خبر رښتیا وي بیا خو هغه ادعا چې په وزیرستان کې به له مختلفو خولو کېده چې په وزیرستان کې ډرون ته د پاکستان حکومت د خپلو سرچینو له لارې کوردینات ورکوي، حقیقت دی!

زړه به همدا خبره کوله هو حقيقت دی، هو حقيقت دی!  
 په همدې فکرونو کې ډوب وم چې د اطاق تر مخ مې موټر هارن وکړ، پوه  
 شوم چې د نورو ورځو په څېر مې په دوکان کې د ورور د وظيفې وخت پای  
 ته رسېدلی و او اوس راغلی چې ما په موټر کې دوکان ته ورسوي.  
 ژر را ولاړ شوم او په حمام کې مې مخ په گرمو اوبو پرېمانځه، راووتلم،  
 ورغلم ورور ته مې سلام وکړ او په موټر کې ورسره کېناستلم.  
 فکر مې په خبر کې بند و، سترگو مې همداسې په لاندې مخ د اوبښکو نور  
 څاڅکي هم را پرېښودل، خو چې د ورور مې را پام شو، ژر يې پوښتنه رانه وکړه:  
 ولې؟ ولې خیر خو دی؟

ما مې هم مخ ته دسمال ونيو او په ژړا ژړا کې مې وويل:  
 مولوي صاحب شهيد شوی دی!  
 -مولوي صاحب شهيد شوی دی؟  
 -هو، مولوي صاحب ډرون ویشتلې دی!  
 ورور مې موټر چې د دوکان په طرف روان کړی و، څنگ ته ودراوه، يو ځل  
 يې بيا وپوښتلم:

دا څه چې وايي دا حقيقت دی؟  
 لږ غلی شوم، اوبښکې مې پاکې کړې، په سلگو سلگو مې ورته وويل:  
 هو! همدا شېبه بي بي سي خبر خپور کړی، امکان ولري چې حقيقت وي.  
 ورور مې بېرته موټر گېر ته واچاوه:  
 عجيبه سړی يې د بي بي سي پر راپورونو هم اعتماد کوي، هر وخت يې  
 درواغ ويلی، ما فکر وکړ چې له کوره چا اړیکه درسره نيولې.  
 ما پر سترگو لاس تېر کړ:

بي بي سي ته پاڪستانيو چارواڪيو ويلي!

ورور مي راته وڪتل:

پر چارواڪو مارواڪو اعتماد مه ڪوه، يو وار ڪور ته زنگ ووهه او يا په  
وزيرستان ڪي له چاسره تماس ونيسه چي حقيقت ڇه دي؟





په وزیرستان کې موبایل کار نه کاوه، د ځمکې تلیفون (PTCL) به هم وخت ناوخت خراب و، ما زیات کوبنس وکړ چې د مولوي صاحب کور ته تلیفون وکړم، خو هیڅ زنگ نه ورته.

زه مې ورور د خپل دوکان تر مخ کښته کړم، راته ویې ویل چې ته کوبنس وکړه چې رابطه دې وشي او بیا ما ته هم خبر راکړه چې حقیقت څه دی؟ ورور مې په خپلو کارونو پسې روان شو او ما د دوکان دروازې خلاصې کړې، د ځان د مشغولا په خاطر مې د دوکان په صفایي پیل وکړ...

ما په دوکان کې ورځ ډېره سرگردانه او غمجنه تېره کړه، کله به مې زړه پر دې یقیني شو چې مولوي صاحب شهید شوی او کله به مې فکر بدل شو، زړه به مې ډاډه شو چې شاید دا راپور حقیقت نه وي...

بالاخره د مازدیگر له لمانځه پس د مولوي صاحب کور ته زنگ ورغی، لږ مې غوږ ونيو، وروسته غږ راغی:

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته، څوک شوې؟

-ملنگ یاریم!

بنا ډېر وخت بعد، څنگه یې جوړه خو یې؟

په تلواره مې وویل:

الحمد لله بنه يم، فاروق يې؟

- هو، څنگه دی سفر دې؟

- سفر مې بنه دی، دا راته ووايه چې د مولوي صاحب خبره څنگه ده؟

فاروق لږ غلی شو له لږ شېبې وروسته يې سمدستي وویل:

اوس مو خاورو ته وسپارلو...

ډېر کوشنې مې وکړ چې خبرې وکړم، خو ستونی مې ډک شو، اوښکې مې پر مخ را روانې شوې او هيڅ مې ځان قابو نه شو کړای، فاروق ډېر غبرونه وکړل، خو زما له خولې هيڅ سپن نه خوت او بيا تليفون قطع شو.

زما تليفون همداسې په غوږ کې هېر شوی و، څنگه به يې ویشتلې وي، د حملې پر وخت به مولوي صاحب څه احساسول، څوک به د همکارۍ لپاره پرې پېښ شوي وي، له ده سره به په هغو سختو شېبو کې چا همکاري کړې وي... نور به څوک ورسره شهيدان شوي وي؟

همدې پوښتنو بېرته را په حال کړم، سوچ مې وکړ چې بيا بايد تليفون وکړم او له ټول حقيقتو ځان خبر کړم، خو له ډېرو هڅو سره سره هم اړيکه ټينگه نه شوه.

ساعت ته مې وکتل، ماښام و. ځان مې په زور لږ غښتلې کړ، اوښکې مې پاکې کړې، را ولاړ شوم او د دوکان دروازه مې بنده کړه.

اطاق ته په رسېدو مې د ورور موټر هم د دروازې تر مخ ودرېد، را کوز شو او داسې ښکارېده چې ده هم ځان له يوې لارې له حالاتو خبر کړی و، زما په ليدو يې سمدستي پوښتنه وکړه:

څنگه دوکان دې بند کړ؟



ماويل:

هو راغلم د لمانځه لپاره!

ورپسې يې د اطمینان په ډول وويل چې په ژوند کې دا حالات راځي، خو  
نر هغه دی چې د لوی الله جل جلاله پر پرېکړو قناعت وکړي، هيڅوک  
ليکل شوی تقدير نه شي بدلولای، د خدای همدا خوښه وه، مولوي صاحب  
خو د همدې هدف لپاره ځان وقف کړی و او خپل منزل ته ورسېده.



په سعودي کې ژوند نور هم راته سخت شو، هېڅ ملگری نه و چې د خپل زړه غم مې ورسره نيم کړی او ډاډ يې راکړی وای، هر مسافر په خپلو ورځنيو کارونو مصروف و او په دې لټه کې و چې څه ډول د کور لپاره روزي پيدا کړي؟  
يو څو شېې تېرې شوې، خو زه بيا هم د مولوي صاحب له شهادته مفصل خبر نه شوم، يو مازديگر د عبدالصير په نوم يوه مجاهد چې له مور سره په وزيرستان کې پاتې شوی و او د نكې ولسوالۍ اوسېدونکی و، بنو ته په څه کار پسې راغلی و، تليفون يې را وکړ، تر سلام او کلام وروسته مې د مولوي صاحب د شهادت په هکله پوښتنه ترې وکړه، هغه په لنډه راته وويل چې مولوي صاحب له ميرانشاه ښار سره په ډنډو درېځېل سيمه کې د شېې له مخې د يوه ډرون په بريد کې له ملگرو سره يو ځای شهيد شو، د ملگرو لپاره يې تر ده کشر ورور بلال فاتح د خليفه صاحب سراج الدين حقاني له لوري مسوول وټاکل شو.

عبدالصير غاړې تازه کړې، بيا يې په خبرو پيل وکړ:  
د مجنون په نامه يو ملگری يې شديد زخمي شوی، هغه يې په قاچاقي لاره پېښور ته راوړی دی او تر علاج لاندې دی.





مجنون د مولوي سنيگن شخصي ساتونکی او د لنډ محمد خېلو د داوړو له  
قبيلې څخه و.

ما سمدستي ورته وويل:

د مجنون شمېره لرې؟

هو لرم يې!

شمېره مې ترې واخيسته او په دوکان کې د مېز پر سر مې په کتابچه کې  
نوټ کړه.

ورپسې مې بصير ته وويل:

د مولوي صاحب د شهادت کوم تصوير لرې، چې غم لږ پرې سپک کړم؟

هو لرم يې!

ما زياته کړه:

دا تصويران به څنگه ما ته را ولېږي؟

بصير چې له انټرنېټ سره نااشنا و، ويل چې څوک درځي ميموري کارټ ته

به يې درته واچوم او درو به يې لېږم!

ما ورغبرگه کړه:

نه! نه! يو کار وکړه، په بازار کې د نيټ کاپي ته لاړ شه، زه په ميسج کې

ايميل ادرس درته لېږم، د نيټ کاپي مسوول ته فقط هغه Gmail ور ښکاره

کړه او ورته ووايه چې دا تصويرونه دغه ادرس ته ولېږه.

بصير راسره ومنله او تليفون يې بند کړ.

ما د ساده تليفون له لارې په ميسج کې د بصير شمېرې ته خپل Gmail ولېږه.

له دې وروسته مې دستي مجنون ته زنگ وواهه، تر يو څو زنگونو وروسته

يې اوچت کړ، تر سلام وروسته مې ځان ور وپېژاند او بيا مې د صحت

پوښتنه ترې وکړه. د صحت د ډاډ تر راکولو وروسته زما پوښتنه دا وه چې د خبرو لپاره وخت لري، که نه؟  
مجنون چې په پېښور کې په یوه روغتون کې بستر و او د خبرو لپاره نږدې څوک ورسره نه وو؛ نو یې راته وویل:  
هو ولې نه، زه د خبرې لپاره څوک نه شم پیدا کولای، ټوله شپه راسره غږېږه.  
ما د مولوي صاحب پوښتنه ترې وکړه چې زه مسافر یم او هیڅ پر حقیقت نه یم پوه شوی، دا پېښه څه ډول وشوه؟  
بیا ما او مجنون د شپې تر ناوخته پورې خبرې سره کولې.



## سړی شهید شو

د شمالي وزيرستان د اسمان غېره به تل له ډېرو د امريکا له بې پيلوټه انسانخوارو ډکه وه، درواغ به نه وي که ووايم چې په وزيرستان کې هر گرځېدونکی وگړی د بې پيلوټه الوتکو په وسيله د امريکا تر څار لاندې و. هلته اکثره خلک هم خبر و چې پاکستانی چارواکو دغه بريدونه له امريکايانو سره په پټه منل او تنظيمول. د پروېز مشرف په وخت کې به د گوتو په شمېر وو، خو چې د پېپل پارټي مشر اصف علي زرداري واک ته ورسېد، له امريکا سره يې د پردې تر شا د لاسليکونو اوازې ډېر ژر دباندې راووتلې او عيني شواهدو هم همدا اوازې تاييدولې. ظاهراً به يې په رسنيو کې د شکايت روحيه لرله، خو په پټه به يې امريکا ته د بمبار په اجازه سربېره کواردينات هم ورکاوه.

په پکتیکا کې پر امريکايي عسکرو تر مرگونو بريدونو او د امريکايي عسکر برگډال تر نيولو وروسته په ۲۰۱۱ م کې د مولوي سنگين فاتح نوم د امريکا متحده ايالاتو د حکومت په تور لېست کې شامل شو، همدا وجه وه چې مولوي سنگين له لا زياتو امنيتي تهديدونو سره مخ و. د خليفه سراج الدين حقاني تر څنگ د امارت ځينو نورو مهمو مشرانو پيغامونه ورته را واستول

چې نور باید خپل تگ راتگ او له خلکو سره لیدنې محدودې کړي او ځان خوندي وساتي.

مولوي سنگين د خپلو مشرانو خبره هيڅکله پر ځمکه نه غورځوله، ځکه خويي ځان د شمالي وزيرستان مرکز ميرانشاه بازار په شمال لوېديځ ډانډې درې خېلو سيمه کې په خپل کور کې خوندي کړ، خپل مجاهدين ملگري يې د ميرانشاه بازار په لوېديځه څنډه کې درې خېلو سرای کې په خپل يوه نظامي مرکز کې ځای پر ځای کړل، د ده مجاهدينو ملگرو به وخت پر وخت د ډانډې درې خېلو په سيمه کې امنيتي گزمې کولې چې په دې سيمه کې د جاسوسانو څار وکړي، هغه تر دې حده ځان محتاط کړ چې د خپلو مجاهدينو پيغامونه يې د ليک په ذريعه د خپل باوري رابط عمري په لاس تر لاسه کول او د ليکونو ځواب به يې بېرته په ليکلي ډول د عمري په لاس لېږل کېده، د اوسېدو ټول ځايونه يې لومړی جدول او بيا يې مستعار نومونه ورکړل چې په دې مستعارو نومونو به يوازې د ده باوري ساتونکي پوهېدل.

مولوي سنگين پوره اووه ورځې له کوره چېرته نه و تللی، د ۲۰۱۳ م کال د سپتمبر د مياشتې پر ۶ مه يې د خپلو باوري ساتونکو له جملې څخه له عارف الله مجنون سره رابطه وکړه او ورته و يې ويل چې سره له نورو ساتونکو کور ته راشه!

عارف الله مجنون د مولوي سنگين له لارښوونې سره سم له پنځو ساتونکو سره يو ځای په دوو سپينو سراجو موټرو کې له خپل مرکز د ډانډې درې خېلو پر لوري روان شو. د ډانډې درې خېلو خوږ ته په رسېدو د دوی يو موټر د خوږ په شگو کې ونښت، دوی زياته هڅه وکړه چې په شگو کې بند موټر وباسي، خو بريالي نه شول، د دې لپاره چې وخت ضايع نه کړي دريو





ساتونکو اجمل مسید، جنت الله اخلاصیار او تاگل صادق د مولوي سنگین د کور پر لور حرکت وکړ او دوه ملگري همدلته په شگو کې بند موټر ته پاتې شول، شل دقیقې وروسته بېرته په داسې حال کې راوگرځېدل چې مولوي سنگین هم ورسره و.

مولوي سنگین په شگو کې د بند موټر په لیدو عارف الله مجنون ته وویل: زه بازار ته ځم، د فریادي په مرکز کې ملگري راته منتظر دي. مجنون ور وکتل، د مولوي سنگین خپره ارامه ښکارېده. خان بادشاه فریادي د هغه یو له تکره قوماندانانو گڼل کېده، د خوست ولایت د تڼیو ولسوالي اوسېدونکی و. مولوي صاحب مجنون ته مخ را وړاوه: تاسې ته له مرکز بل موټر را لېرم، په هغه یې کش کړئ. - سمه ده، مولوي صاحب!

له دې لنډې مکالمې وروسته مولوي سنگین په بېرې رخصت شو، یو ساتونکي یې د مخابرې په ذریعه نورو مجاهدینو ته وویل چې یو بل موټر راولی او د ډانډې په خوړ کې په شگو کې بند موټر پرې کش کړئ. کله چې دوی موټر له شگو وایست په موټر کې عوارض پیدا شوي وو، له جوړولو وروسته مجنون د فریادي مرکز ته راغی او هلته یې د مولوي سنگین پوښتنه وکړه، په مرکز کې مجاهدینو ورته وویل چې هغه خپل موقعیت بدل کړ، همدلته نږدې د سرفراز کور ته لاړ. مجنون د سرفراز کور ته ورغی، مېلمستون ته په ننوتلو یې ولیدل چې مولوي شمس الحق رفیق، فاروق، د ټي ټي پي قوماندان قاري بشیر او محمد خدران له مولوي سنگین سره په بنډار لگیا دي، دوی ټولو د مازدیگر لمونځونه همدلته ادا کړل، د لمانځه

له ادا کولو وروسته چې د مولوي سنگین مجلس هم له ملگرو سره پای ته رسېدلی و، دلته له ناستو کسانو یې رخصت واخیست او د شپې لپاره یې په دوو سپینو سراجو موټرو کې پر نامعلوم لور حرکت وکړ.

په مخکې موټر کې مولوي سنگین، نیکم الدین خنجري، تاگل صادق، جمال مسید او د مولوي سنگین موټروان جنت الله اخلاصیار روان و. په وروسته دویم موټر کې شهر نواب ایوبي، ذاهب الله کاروان، عبدالحمید هلال، اجمل مسید او موټروان عارف الله مجنون په دوی پسې شا ته روان وو، په وروسته موټر کې هیچا ته معلومات نه کېدل چې وړاندې بل موټر چېرته روان دی؟ کله چې موټر د غلام خان پر سړک گړندي روان و ډانډې درپه خپلو ته په رسېدو مولوي سنگین په مخابره کې پر عارف الله مجنون غبر وکړ:

تاسې دلته د شپې د خوراک لپاره چرگان راواخلئ او بیا هغه لوړ ځای «د گل موسی کور» ته راځئ!

مولوي گل موسی خان چې په نصرت مشهور و، د پکتیکا ولایت د نکې ولسوالۍ اوسېدونکی و، د امارت له لوري د همدې ولایت د نظامي کمیسیون مسوول هم پاتې شوی و.

عارف الله مجنون په درگه منډیې کې چرگان او نور د خوراک شیان راواخیستل او د گل موسی د کور پر لور روان شو. د ماښام لمونځ یې د گل موسی کور ته ورساوه، ټولو ملگرو همدلته د گل موسی په مېلسمتون کې د ماښام لمونځونه د مولوي سنگین په امامت ادا کړل، گل موسی پخپله په کور کې نه و او د کورنۍ ځینې نور غړي یې هم نن په کلي کې د یوه افغان مهاجر واده ته تللي وو، په کور کې صرف د گل موسی یو ورور پاتې و. له مولوي سنگین سره راغلو ملگرو ټولو دلته یو ځای ډوډۍ وخوړه، د

ماخستن د لمانځه له ادا کولو وروسته د نورو شپو برخلاف نن پر مولوي سنگین خوب وختي غلبه وکړه.

د اسمان لمن هم له ډرون الوتکو پاکه او ارامه وه، یوازې د یوې ډرون بنگن غبر و چې له غورو یې پر ماغزو خوله خښوله. مولوي صاحب پر ملگرو غبر وکړ:

خملی خوبونه وکړئ، نن له خوبونو خوند واهلئ چې اسمان ارام دی! د ساعت ستنه د شپې پر نهو بجو برابره وه. مولوي سنگین له خپلو دوو ساتونکو سره دننه د مېلمستون په کوټه کې ویده و، عارف الله مجنون، جمال مسید او اجمل مسید د مېلمستون د کوټې د دېوال تر څنگ پرېوتل. تاگل صادق، جنت الله اخلاصیار او ځینې نور ملگري له مېلمستونه څلورېست متره لرې تر یوه ونه لاندې ویده شول.

د شپې تپه تیاره وه، دوی ټول په درانه خوب ویده وو. شپه نیمایي ته رسېدلې وه، هغه بې پیلوټه امریکایي الوتکه چې تر مازدیگره یې د ښکار لپاره دمه کړې وه، له سینې یې پرله پسې درې توغندي را خوشې کړل او په درنگ شېبه کې یې د مولوي گل موسی له خاورین مېلمستونه غوټه لمبې پورته کړې.

د لومړي توغندي له لگېدو سره عارف الله مجنون د توغندي هواله خپل ځایه شل متره لرې شړلی و، هغه پوهېده چې پر دوی د بې پیلوټه الوتکې برید وشو، خو سترگې یې له خاورو او لوگي ډکې وې هېڅ یې نه شوای لیدای.

مجنون چې خپلې سترگې په لاسونو وموښلې، د کوټې خواته په زحمت را ولاړ شو. ویې لیدل چې د مېلمستون کوټه نه شته، پوه شو چې ملگري یې



ټول شهیدان شوي دي، ده په زخمي حالت کې هڅه کوله چې ځان مولوي  
 سنگین ته ورسوي، مګر یو دم بېرته پر ځمکه را ولوېد.  
 پښو یې سخت درد کاوه، بې پیلوټه الوتکه همداسې په هوا کې تاوېده  
 راتاوېده، امریکایان هم شاید پوه شوي وو چې د خپلې الوتکې سینه یې د  
 دښمنانو د فهرست په یوه مهم سړي یخه کړه.







خان د گل موسی د کور دروازې ته ورساوه، کور ته یې ور غبر کړ:

هلی د خدای په خاطر دومره څه راوړئ چې خپل شهیدان پکې پټ کړو.

هلی ژر راشئ! پر موږ قیامت دی!!!

په کور کې دننه د بمبار له وېرې تور سکوت و، سپن نه خوت، په لاندې کلي کې د واده له کوره خلکو د بمبار ځای ته منډې را وهلې او بیا ډېر ژر د شهیدانو پر یو ځای کولو لگیا شول.

د کلي خلکو چې مجنون ولید، پوه شول چې دلته ضرور مولوي سنگین راغلی، ځکه مجنون په سیمه کې د مولوي سنگین د خاص ساتونکي شهرت درلود.

مجنون په زحمت د کلي خلکو ته په خبرو لگیا شو:

مولوي سنگین نه دی راغلی، حمله پر موږ وشوه...

مجنون غوښتل چې د مولوي سنگین پر شهادت باید کلی خبر نه شي، ځکه چې د هغه د شهادت په خبر به د مجاهدینو مورال کمزوری شي، مگر خلکو ځکه نه منله چې هغوی پوهېدل عارف الله د ده شخصي موټروان دی؛ نو چې عارف الله دلته و مولوي سنگین خامخا راغلی دی.

د کلي خلکو د ټپیانو لپاره خپل سراچه موټر راووست، عارف الله مجنون پر پنبه لگېدلی و، د اجمل مسید ملا زخمي وه او د جمال مسید دواړه لاسونه خور شوي وو. درې واړه یې موټر ته پورته او د میرانشاه پر لور روان کړل.

رحیم الله عمري په ډانډې درې خپلو کې د ډرون د توغندیو په غبر پسې له خوبه ویښ شوی و، د میرانشاه او غلام خان عمومي سړک ته په پښو راغلی و، غوښتل یې بمبار درک معلوم کړي چې پر چا شوی او شهیدان څوک دي؟



عمري د مخابرې له لارې زيات كوښښ وكړ چې د مولوي سنگين له ملگرو سره اړيکه ټينگه کړي، خو هيڅ نه بريالی کېده. د سړک پر سر هم په مخابره کې لگيا و چې له چا سره اړيکه ونيسي، په دې وخت کې يې د ټپيانو د موټر پر څراغونو سترگې ولگېدې، ور نږدې شو. عمري موټر ته د سړک پر منځ ودرېده، د موټر د بريکونو د چيش پيش غرونه پورته شول، موټر د عمري مخ ته په ښوويډو ور ورسېد، کله چې يې شيشې ته سر ور ښکاره کړ مجنون يې په وينو لړلې وليد، سمدلاسه يې چيغې کړې:

هله ژر کوه حال راته وايه، پوره تباہ يو که نيم؟

مجنون په ژړغوني غږ ځواب ورکړ:

سړی شهيد شو!



د مجنون کيسه چې خلاصه شوه، شپه هم وروستی برخې ته نږدې شوې وه. گنگس وم، خو بيا هم دا تفصيل هغه څه وو چې زړه مې غوښتل له ټکي ټکي يې خبر شم.

پرېوتم، تر ډېره خوب نه راته، رنگارنگ تصويرونه مې تر سترگو تاوېدل. په سعودي کې ژوند نور هم سخت راته ښکاره شو.

په سبا مې هم وضعيت خراب و، د مجاهدينو ملگرو يادگارونو به زيات ځورولم، فکر به مې کاوه چې مولوي صاحب خو د مجاهدينو لپاره د يوې مور حيثيت درلود، نه پوهېږم چې اوس به د ملگرو وضعيت څه ډول وي، وخت ناوخت به فاروق او يا نورو ملگرو تليفونونه راکول، د هغوی له خولو به هم د ډاډگېرنې پر ځای د نهيلي توري راوتل:

ته هلته څه کوي؟ خپل وطن ته راشه! د عربو مزدوري به دې ژوند هيڅ وخت جوړ نه کړي، راشه په خپل وطن کې به خدای يو گوله رزق در رسوي.

زړه مې له سفر ډېر سترې شوی و، رخصتۍ ته مې گوتې شمېرلې چې ژر د حج فريضه ادا کړم او نور وطن ته روان شم. پتيلې مې وه چې بيا به هيڅ د سعودي مخ هم نه گورم. دا پرېکړه پټه وه، ورور مې نه خبراوه، هغه ته به





مې د ډاډ خبرې کولې، یوه ورځ مې ورته وویل چې له رخصتۍ بېرته راستون شم، دا ځل به دوکان لږ لویوو چې د کور لپاره پیسې زیاتې وگټو. دا ډول به مې نورې داسې خبرې ورته کولې چې گواکې بیا راځم. ورور به مې هم ډاډمن و چې د سړي له سره د جهاد سوچونه الوتي دي.

څه موده تېره شوه، بالاخره د حج شپې را ورسېدې او مکې مکرمې ته روان شوم.

په مکه کې مې د ماښام لمونځ وکړ، وروسته مې خدای ته لاسونه لپه کړل:

ای لویه ربه! ته مې پر زړه قادر یې، زه وطن ته روان یم او هغه هم د دې لپاره چې له خپلو مجاهدینو سره یو ځای شم. تا ته دا سوال کوم چې په دغه لاره کې غلط استعمال نه شم، فقط او فقط د خپل دین د سرلوړي او د وطن د ازادۍ په لاره کې دې قرباني شم. آمین!

ما دا تشویش هم درلود چې خدای مه کړه بیا مې څوک سعودي ته د تجارت لپاره را غلط نه کړي. په مکه مکرمه کې مې له ځان سره قسم وکړ چې زه به بېرته سعودي ته تر هغې د تجارت لپاره نه راځم چې څو مو وطن ازاد شوی نه وي.

په حج کې مې دوولس ورځې تېرې شوې، کله چې بېرته خپل ځای البدع ته راغلم، وطن ته د تگ تیاری مې بشپړ کړ، وحید هم په کابل کې خپل کور ته تللی و، دا چې ما هم د ورور په غوښتنه په پاکستانی پاسپورټ کې د شپږو میاشتو لپاره د افغانستان وېزه ولگوله؛ نو مې د کابل ټکټ هم وکړ. ورور مې ځکه د افغانستان د وېزې او ټکټ ټینګار راته کاوه چې که پر اسلام اباد لاړ شم، شاید په وزیرستان کې پاتې او بېرته د مجاهدینو د لیکو سړی شم.

له وحید سره مې په تلیفون خبرې وکړې، تاریخ مې ورکړ چې په دې ورځ او دغو بجو زه په کابل کې کښته کېږم چې زما لپاره تیار په هوایي میدان

کې له موټر سره ولاړې، له کابل په ایستلو کې به همکاري راسره وکړې.  
وحید په خوشاله غږ وویل:

تا دې خدای راولي، هیڅ شي ته به تشویش نه کوې، زه به په هوایي میدان  
کې پر همدې تاریخ او ساعت انتظار یم.

بالاخره هغه ورځ را ورسېده چې د سعودي د تبوک له هوایي میدان د دوې  
په الوتکه کې او بیا له هغه ځایه د قطر په الوتکه کې کابل ته را والوتلو،  
الوتکه په کابل کې ماښام داسې مهال کېناسته چې اووه بجې وې. ما ته د  
کابل هوایي ډگر تر هغه ډېر خوار ښکاره شو چې ما یې فکر کړی و. له  
ځان سره مې ډېره خوا بده شوه، د عربي ملکونو او پاکستان هوایي ډگرونه  
هم تر موږ په ښه معیار جوړ شوي وو.

مسافرو له الوتکې خپل بېکونه راخیستي وو او د دخل لگولو مهر ته په  
لاین کې ولاړ وو، ما یو څه ډار هم درلود، تشویش مې و چې چا زما راپور  
پولیسو یا استخباراتو ته نه وي ورکړی، بالاخره مې د ټاپې لگولو نوبت را  
ورسېد، پاسپورټ مې مسوول ته پر مېز کېښود، سترگې یې پکې وگنډلې او  
بیا یې ټاپه کړ، وروسته یې پاسپورټ تر څنگ ولاړ په شخصي لباس کې  
کس ته ورکړ او زه یې تر لاس ونيولم یوه گوښي ځای ته یې روان کړم، زما  
زړه ولوېد، کله چې یې یوه اطاق ته داخل کړم، هلته مې وکتل چې نور  
کسان یې هم راوستلي او له هغوی سره هم پاکستاني پاسپورټونه دي، د زړه  
درزا مې کمه شوه او سر مې خلاص شو چې مساله زما نه، د پاسپورټ ده.

په اطاق کې له راټولو کسانو مې وپوښتل چې دا یې دلته د څه لپاره راوستلو؟

د ناستو کسانو له منځه یوه پاڅه سړي وویل:

- کومه خبره نه شته، هسې ځانونه مطمئن کوي چې دا کسان څوک دي؟



ټولو په چوپټیا ور کتل، هیچا هم تایید نه کړه.

وروسته دوه نفره راغلل او پوښتنې یې شروع کړې، دا چې ټول پاکستانی پاسپورټ لرونکي افغانان وو، پاکه خبره مو ورته وکړه چې زموږ پاسپورټونه ځکه پاکستانی دي چې سعودي په افغانی پاسپورټونو افغانانو ته وېزې نه ورکوي؛ نو موږ دا پاسپورټونه په پاکستان کې په پیسو جوړ کړي او د همدې تحقیق په پایله کې یې ټول را پرېښودو.

موږ چې دباندي راوتلو د نورو مسافرو په پرتله پر موږ زیات وخت وتلی و، زموږ د الوتکې ټول مسافر له هوايي میدانه وتلي وو، وحید ډېر په تشویش کې شوی و، خوبیا یې هم همت له لاسه نه و ورکړی همداسې په هوايي ډگر کې منتظر و، زما په ورسېدو یې ټینگه غېږه راکړه، په سترې مه شې کې یې راته وویل چې دې ته نه وم خپه چې ته یې رانه ونيولې، خامې دې ته بده وه چې بیا به مې طالبان نه پرېږدي، وایي به چې زموږ سړی یې په ډالرو خرڅ کړ. ما وخنډل او ورته ومې ویل چې طالبان په تا پسې دومره ژر کابل ته نه شي رارسېدلای، په کیسه کې یې مه کېږه.

د کابل له هوايي میدانه ما او وحید گډ د ده په ټوډي ډوله خر رنګه موټر کې حرکت وکړ، ما کوبښن کاوه چې په همدې شپه ما د خوست د موټرو تم ځای ته ورسوي او په شپه کې کور ته ورسېږم، مگر وحید قسم وکړ، ویل شپه دې دلې ده. وحید زورور ملگری و، نازی یې پر ما ډېر اثر کاوه، ورسره هو مې کړه، د وحید کور د کابل په کارته نو کې و.

د دوی کور ته پر لاره د غرونو د کورونو خراغونو زما په زړه کې تر ډېره خپله تصویرونه تازه ساتلي وو.

دا مې په ژوند کې لومړۍ شپه وه چې د کابل په غېږ کې مې سهار کړه.



## له کابل خوست ته

وحید سهار نهه بجې د خوست اډې ته ورسولم، یوه سپینه سراجه مې سپېشل خوست ته ونيوه، موټروان یې د پکتیا منگل و.

موټر حرکت وکړ، ساعت ته مې وکتل، د څاښت لس بجې وې. په لاره کې موټروان زما تر لاندو خبرو وروسته پوښتنې شروع کړې:

نو ته چې له دومره اوږدې مسافرې او له حج مبارک څخه تازه راغلی یې، ولې دې خپل خپلوان مخې ته نه دي راغلي؟؟

دې ته ورته گڼې نورې پوښتنې یې هم لرلې.

ما که څه هم ډیرې بهانې وکړې، خو منگل سرخوږي نه پرېښودم، ټینگ و چې علت را وښیه.

تر ډېر ټینگار وروسته مې ورته وویل چې شخصي دښمني لرم!

دا چې منگل په خوست کې د یوه غیرتي قوم له غېږې دي؛ نو سړی مطلق پر دې ودرېده چې زه خپلو خپلوانو ته تلیفون کوم او موټر را غواړم چې بدرگه دې کور ته ورسوو! هیڅ نر به پیدا نه شي چې تا ته دې څوک په بده سترگه وگوري.

ما په ډېرو زاریو ځان ترې خلاص کړ او اخېر مې پر دې قانع کړ او چې





نن خوبه تاسې راسره وئ، سبا مې بیا نه پرېږدي، اصلا زه له خپل راتگه دښمنان نه خبروم، ستا که پر ما زړه ډېر خوږېږي، پرې مې ږده چې داشپړ میاشتي سفر په ارام تېر کړم.

بالاخره خدای مو تروان ته په زړه کې د قناعت څرک ور تېر کړ.

موږ لاره په څلورو ساعتونو کې لنډه کړه، د احتیاط له امله مې ډرېور پر دې قانع کړ چې زه په خوست بازار کې بل موټر ته بدلېږم، هغه به مې کور ته ورسوي. منگل دلته هم ټینگ شو چې زه دې رسوم، خو خبره مې ورسره ونه منله، په بازار کې ترې بلې سپین رنګې سراجې ته ور وختلم، د تنیو پر سرک مې د مردیخېلو کلي خوا ته منزل پیل کړ، شاوخوا پنځلس دقیقې وروسته کور ته ورسېدم.

## په کور کې

کورنۍ له ډېره وخته راته تېرې وه. ما په سعودي کې پوره دوه کاله مسافري کړې وه، تر دې مخکې کال شاوخوا د وزیرستان په تیارو کې ورک وم. د کور ماشومان ټول راباندې راغونډ وو، له سعودي چې مې خپلوانو ته هر څه راوړي وو، ډېر په ورین تندي یې رانه قبلول. د دوی لپاره ډالۍ مهمې نه وې، ټولو زما په راتگ سترگې یخولې، زه چې دوی په ورکو کې شمېرلی وم، اوس بېرته پیدا شوی وم.

هیڅوک نه پوهېدل چې د سړي د زړه په لوړو ژورو کې داسې یوه هوا چلېږي چې هره شېبه یې له ځان سره وړلای شي. کور ته پر راتگ مې خپلوان هیڅ نه دي خبر کړي، د کورنۍ غړيو هم ماشومان په دې وېرولي وو چې که مو بهر چاته خبره وکړه چې له سعودي راغلی؛ نو سمدستي کفار او یا د هغوی ملگري پر کور چاپه را اچوي، دی به یوسي او تاسې به ټول ووژني. وېرېدلو ماشومانو بهر خولې پټې نیولې وې. ما په کور کې پنځلس شپې وکړې، په دې شپو ورځو کې دباندې ډېر نه وتلم، کله کله به بازار ته لارم، خو له کوم ملگري سره مې نه لیدل. د ۲۰۱۳ کال د نومبر ۱۱مه وه، د خور خاوند مې نیرمارگل چې زمانېر دې ملگری

و، له پکتيکا زېږووک ولسوالي څخه زموږ کره راغلی و، دا چې نير مارگل ډېر راته گران و؛ نو مې ځان ترې پټ نه کړ، د شپې حجرې ته ور ووتلم، زما په ليدلو زيات خوشاله شو، ما د خپل پلارني کلي مالومات ترې کول چې څه حال دی، د حجرې په کونج کې تلوېزيون هم چالان و، خو اوس رانه هېر دي چې کوم چينل و، ما بنامني خبرونه پکې خپرېدل، دا د ۲۰۱۳ کال د نومبر ۱۱مه وه، موږ په خپل منځ کې په خبرو بوخت و چې وياند وويل:

د حقاني شبکې مهم غړی نصيرالدين حقاني ووژل شو!

ما سمدستي تلوېزيون ته وکتل، پر سکرين يې د مولوي جلال الدين حقاني عکس را ښکاره شو، خبر ته متوجه شوم، خبريال په تفصيل کې وويل: «نصيرالدين حقاني پرون د يکشنبې پر ورځ د نا څرگندو وسله والو له خوا د پاکستان په پلازمېنه اسلام اباد کې په خپل موټر کې ونيشتل شوی دی. د حقاني شبکې د مالي چارو مشر نصيرالدين حقاني په اسلام اباد کې ونيشتل شوی او وژل شوی دی.»

زما سترگې په تلوېزيون کې مېخ شوې وې، خوله مې خلاصه وه، خبريال زياته کړه:

نصيرالدين حقاني د جلال الدين حقاني زوی دی.

تر خبريال وروسته د افغانستان د ملي امنيت د ادارې يوه چارواکي هم دا راپور تاييد کړ.

- راپورونه وايي چې د نصيرالدين حقاني مړی د شمالي وزيرستان په مرکز ميرانشاه کې خاورو ته وسپارل شو. د پاکستان د سياسي چارو کارپوهان وايي، چې د ملا فضل الله تر مشر کېدو وروسته د نصيرالدين حقاني وژنه به د پاکستان لپاره ستونزې لا زياتې کړي.

د سیاسي او دفاعي چارو کارپوه متقاعد پوځي محمود شاه له مشال راډیو سره په خبرو کې وویل، چې دا د پاکستان لپاره ډېره بدنامي خبره ده، چې د حقاني شبکې د ډلې مهم غړی دې په اسلام اباد کې ووژل شي:

"لومړۍ خبره خو دا ده، چې ده په اسلام اباد کې څه کول؟ زموږ خو خپله دا اندازه چې حقاني نيتورک په شمالي وزيرستان کې شته او هغه هم د افغانستان پولې ته نږدې او په پکتيا، پکتیکا او خوست کې عمل کوي؛ نو دا چې په اسلام اباد کې و، دا خو د پاکستان لپاره ډېره د شرم خبره ده. حکيم الله مسود سره چې د سولې خبرې روانې وې، هغه په ډرون حمله کې وژل شوی دی، دا یوه مساله پاکستان ته جوړه شوې ده او دا اوس په دې وخت کې چې دا بله مساله جوړه شوه، نو دا د پاکستان لپاره د بدنامي یو سبب دی او زما په خیال په دې کې د پاکستان قصور هم شته."

تر دې وروسته بیا خبریالان چالان شو:

د پخواني جهادي قوماندان جلال الدین حقاني او سراج الدین حقاني په مشرۍ د حقاني شبکې وسله وال د افغانستان پولې ته څېرمه په شمالي وزیرستان کې ځای پر ځای دي او له هغه ځایه په افغانستان کې پر مېشتو بهرنیو ځواکونو او افغان سرتېرو خونړي بریدونه کوي.

حقاني شبکه همداراز د ډله ییزو ځانمرګي بریدونو مخکښه ډله انګېرل کېږي. یاده دې وي چې د پاکستان امنیتي ادارو لا تر دې دمه د نصیرالدین حقاني د وژنې د خبر تردید یا تصدیق نه دی کړی.

د امریکا متحدو ایالاتو درې کاله مخکې نصیرالدین حقاني او دوه نور افغانان د نړیوالو ترهګرو په نوملړ یا لیست کې شامل کړي وو.

امریکا د حقاني شبکه یوه ترهګر ډله ګڼي او وايي چې په افغانستان کې په



لویو حملو کې لاس لري.

د حقاني شبکې مشري اوس د جلال الدين حقاني یو بل زوی سراج الدين حقاني کوي.»

د خبر په پای کې مې سوږ اسوبلی وایست، لږ غلی شوم او فکر مې کاوه چې دا څنگه کال دی چې د سر سړي یې رانه یووړل او د ملگرو حوصلې یې را صفر کړې...

په همدې فکرونو کې وم چې ناڅاپه مې ذهن ته د شهید نصیر الدین حقاني په لاس ډالۍ شوی ټوپک ذهن ته راغی، له ځان سره مې وویل چې زما ټوپک به چېرې وي؟

ژر را ولاړ شوم، د نیرمارگل غږ مې واورېد:

چېرته ځې خیر خو دی؟

- هو ژر راځم!

له مېلمستونه کور ته لاړم، سیده د مور کوټې ته ورغلم، هلته مې مور له ماشومانو سره ناسته وه، ما کوټې ته په ورننوتلو یوه اوبله خوا وکتل، بیا مې مور ته وویل:

هغه زما ټوپک چېرې دی؟

مور مې سمدستي را ولاړه شوه:

ولې، ولې څه وشول؟

- هیڅ نه دي شوي مورې، هسې مې ذهن ته راغی...

مور مې خبرې ته ځیر وه، ویې ویل:

نه نه څه شوي؟ او په دې توره شپه ټوپک څه کوي؟

مجبور شوم، و مې ویل:

همدا اوس يې په تلوېزيون کې وويل چې نصير الدين حقاني شهيد شوی دی، ځکه مې د ده ډالۍ را ياده شوه!

مور مې ځای پر ځای کېناستله او فقط دا لفظ مې يې واورېده:

واخ اوس به يې مور څه کوي؟

زه هم دې جملې سخت خپه کړم او همدلته د مور په کوټه کې پر کټ کېناستلم، گرمې اوښکې مې پر مخ روانې شوې، د ډاکټر صاحب يادگارونه مې ذهن ته راغلل چې څنگه يې زه تر لاس نيولی د شمل پر غاړه گرځولم او څه ډول به يې زه په مخابره کې له خلکو سره غږولم.

زه په همدې فکرونو کې وم چې د مور ژړغوني غږ مې غوږونه وپورنول:

زويه هغه ټوپک عسکرو وړی دی!

ما يو دم اوښکې پاکې کړې او ورته ومې ويل:

کله او څنگه يې وړی؟

-يو کال مخکې دلته پر سړک ماین وچاودېده، عسکر تلاشي ته راغلل او

هغه ستاله ټوپک سره يې زموږ د کور دوه دانې نور ټوپکونه هم يووړل، بيا

دې پلار ډېر کوبښښ وکړ، خو د خوست په قومانداني کې محمد زمان نومېده

که څه نومېده، هغه واپس نه کړ او ټوپکان يې ټول ونيول.

ما هم بېرته له غوسې په دې فکر را وگرځاوه چې ان شاءالله وخت به راځي

او له دې محمد زمانه به پوښتنه ضرور کوم، د يوې يوې مرمۍ حساب به

راکوي.

## د ډاکټر نصیرالدین شهادت

د ډاکټر صاحب نصیر الدین حقاني بیا لیدل مې ارمان و، ځکه په ډېر ماشومتوب کې مې لیدلی و، بې کچې مینه مې پرې راغلې وه، خو په خوست کې چې زموږ له کوره رخصت شو، بیا مې هیڅ و نه لید.

ډاکټر صاحب تر خلیفه سراج الدین حقاني مشر او د مرحوم حاجي صاحب جلال الدین حقاني سیاسي استازی هم و، جلال الدین حقاني د امارت په رهبري شورا کې عضویت درلود چې د ناروغۍ په وخت کې به یې په شورا کې په استازیتوب یا خلیفه سراج الدین حقاني او یا ډاکټر نصیر الدین برخه اخیستله، خو په دې وختونو کې خلیفه صاحب امریکایانو ته ډېر مطلوب شوی و او هم مشر حقاني صاحب ناروغ و.

دا وخت به اکثره ډاکټر صاحب په رهبري شورا کې گډون کاوه، د دې تر څنګ به یې د حقاني صاحب تجاري معاملات، د زخمیانو علاج او همدا ډول خارجي سفرونه لکه کویت، دوبي، سعودي او قطر ته کول، که څه هم په دې وروستیو کې ډاکټر صاحب هم د امریکایانو په تور لیست کې اچول شوی و، خو زیات خطر یې ځکه نه محسوساوه چې د ده فعالیت تر ډېره سیاسي رنگ درلود او د اسلام آباد په باراکو سیمه کې یې د کرایې کور پیدا کړی و چې له هغه ځایه خپلو

مسوولیتونو ته په اسانه لاسرسی ولري.

ډاکټر صاحب ته په دې ورځو کې خلیفه صاحب ویلي هم هم وو چې احتیاط کوه، ځان محفوظ ساته، امریکایان ستا د وژلو پلان لري، ځکه خلیفه صاحب ته له ډېرو منابعو دا خبر را رسېدلې و چې امریکایان د ډاکټر نصیر الدین د وژلو په تکل کې دي. همدا شان د خلیفه صاحب ماما چې امریکایانو نیولې و او د ده د ملاقات لپاره به د ده زامن وخت په وخت د انټرنیټ له لارې له پېښوره ورسره غږېدل، حاجي مالي خان خپل بچي ته په خپل کورني شفر کې یادونه کړې وه چې ډاکټر صاحب د امریکایانو ټارگېټ شوی، ځان دې ساتي.

مالي خان خپل بچي ته په خپل کلي کې د یو سور رنگي سپرې نوم اخیستی و چې هغه سور سپرې پر ډاکټر صاحب سلامونه وایي، مانا یې دا وه چې امریکایان د ډاکټر صاحب د وژلو پلان لري، مالي خان حاجي صاحب دا خبره د شهید بدرالدین حقاني له شهادته څو ورځې مخکې هم خپل بچي ته د انټرنیټ له لارې د ملاقات پر مهال کړې وه، تر هغې توصیې بیا څو ورځې وروسته بدرالدین حقاني چې هغه وخت د فدایانو د کاروان «بدرې لښکر» مسوول و، د میرانشاه له بازار سره نږدې د غره په لمن کې د فدایانو د تربیت پر مهال له څو فدایانو سره یو ځای د ډرون د خونخوار بمبار ښکار او ځای پر ځای شهید شو.

د امریکایانو له خوا د ډاکټر صاحب د وژلو د پلان جزئیات نه وو، خو تر ډېره فکر دا کېده چې پر ډاکټر صاحب وزیرستان ته د سفر پر وخت ډرون حمله کېږي، ډاکټر صاحب تر ډېره حده وزیرستان ته سفرونه محدود کړل، خو د دښمن سترګه د یوې بلې کوڅې له لارې ورته برابره شوې وه.

د ډاکټر صاحب نصیر الدین حقاني ادې اسلام اباد ته د ده کور ته د تداوي لپاره راغلې وه، ډاکټر صاحب نن شپه همدا کونښن کاوه چې شپه کور ته ورسوي او



له خپلې مور سره خبرې او مجلس وکړي، خو وار له مخه یې کور ته تېلفون وکړ چې له بازاره څه په کار دي چې را یې وړم؟  
له کوره ورته ویل شوي وو چې د ماښام لپاره د کور تر څنگ له نانوايي وچه ډوډۍ را واخلي.

ډاکټر صاحب به اکثره وخت له همدې نانوايي ډوډۍ را اخیسته، ځکه چې دا د یوه پښتانه وه، ډوډۍ یې هم ډېره برابره وه، ډاکټر صاحب په دې سیمه کې هیڅا نه پېژاند چې دا د جلال الدین حقاني مشر زوی او سیاسي استازی دی، دلته په سیمه کې د افضل خان په نوم مشهور و، خو دا چې د امریکایانو تر جدي تعقیب لاندې و همدلته د مسلسلې ډوډۍ را اخیستلو له امله یې کشف کړی و.

یو ډېر پوره به هم ورسره و چې هغه په دې ورځ په رخصتۍ تللی و، خو خپل شخصي کار «منصور» چې له نږدې خپلوانو یې و، هم په موټر کې ورسره و. له منصور سره به نورې ورځې یو توپانچه وه چې د ګرځولو جواز یې درلود، خو په دې ورځ یې ځکه کور پرېښی وه چې دا په ۲۰۱۳م کال کې د هجري قمري حساب له مخې د محرم لسمه وه، په دې ورځو کې د پاکستان حکومت د وسلې پر ګرځولو کلک بندیز لګولی و، ځکه چې د اهل تشیع ځانګړي مذهبي مراسم روان و.

ډاکټر صاحب د نانوايي تر مخ موټر ودراره، د ډوډۍ د راخیستلو په نیت ورو روان شو چې تر شایې یو موټرسایکل په داسې حال کې ګرندی پسې ورغی چې دوه نفره پرې سپاره او مخونه یې په رومالونو پټ کړي وو.

موټرسایکل د ډاکټر صاحب د موټر تر شا ودرېد، یو نفر ترې راکښته شو او د خپل ټوپک خوله یې د یوه بزدله دښمن په څېر په ډاکټر صاحب پسې تر شا ونيوله او ورته په زخه شو، وار له مخه یې مرمۍ ور تېره کړې وه، ځکه خو یې

چې څنگه پر ماشه گوته را ټینگه کړه، په یوه اوږده ضربه یې د ډاکټر صاحب نصیرالدین پر ملا خونخوارې مرمۍ ور پرېښودلې، د مرمیو زور د غرونو په څېر دنگه ځواني پر مخې غوڅاره کړه، دا چې دښمن د ټوپک د زور نه و او خوله یې یو څه ترې کړه شوه، څو مرمۍ مخامخ لاړې او په ناوایي کې یې یو بل دنگ پښتون ځوان هم را وغورځاوه.

وېشتونکي په موټر کې په ناست منصور پسې هم مخ را وگرځاوه، خو داسې ښکارېده چې مرمۍ ور ختمې شوې وې، وېشتونکي په منډه خپل موټر سایکل ته ځان ورساوه او په شاګړندي روان شول.

منصور له موټره را منډه کړه، غوښتل یې چې ډاکټر صاحب له خاورو را پورته کړي، د ډاکټر صاحب پلن او د چنار په شان لوړ قد د دې نه و چې یو کس دې یې په یوازې ځان را پورته کړي، منصور مجبور شو چې په خاورو کې ورته کېږي، د ډاکټر صاحب سر په خپله غېږه کې کېږدي او سینې ته یې غوږ ور ټیټ کړي چې ژوندی دی او که شهید شوی؟

داسې ښکاره شوه چې د ډاکټر صاحب وروستی شېبې وې او د شهادت کلمه یې غلې غلې تکراروله.

منصور چې یې سر را پورته کړ، د بازار خلک ورته را ټول شوي وو، چا نارې وهلې چې روغتون ته یې وړو او چایې د قاتلاتو د نیولو باتې ویشتي، د یو کس موبایل په لاس کې و، غوښتل یې چې له دې صحنې ویلایو وکړي چې د منصور ور پام شول. سمدستي یې موبایل ته لاس ور واچاوه، دا چې کس څوک و هیڅ معلومات ونه شول، خو پر وخت یې له سیمې پښې سپکې کړې.

څو ځوانان راغلل ډاکټر صاحب یې له لاسونو او پښو ونيو را پورته او خپل موټر ته یې جگ کړ، خو موټر ته تر اوچتولو مخکې یې خپل روح حق ته سپارلی و.



د ډاکټر صاحب جسد په همدې شپه وزیرستان ته انتقال شو او د میرانشاه له بازار سره نږدې د غره په لمن کې د شهیدانو په هدیره کې خاورو ته وسپارل شو.

نظامي مجاهدینو ته دنده وسپارل شوه چې د ډاکټر صاحب د وژنې مسوولان پیدا او له منځه یوسي، د دغو مجاهدینو د زیاتو کوشنسونو او کشفی معلوماتو له مخې څه وخت وروسته یو شمېر مشکوک کسان ونیول شول او له دوی د تحقیقاتو پر مهال واضح شوه چې د ډاکټر صاحب په شهادت کې د بېلابېلو کړیو لاس و، د وژلو اصلي طراحان یې امریکایان وو او پلان د دوی له خوا د افغانستان د ملي امنیت مشر رحمت الله نبیل ته سپارل شوی و، بیا د هغه له طریقه د پاکستان د حکومتي چارواکو په شمول بېلابېل کسان په دې قضیه کې لوبول شوي وو او همدا ډول پخپله رحمت الله نبیل هم په بېلابېلو مجلسونو کې د ډاکټر صاحب په وژنه افتخار کړی و او د ژوند یوه لویه لاس ته راوړنه یې بللې وه.

د ډاکټر صاحب شهادت رښتیا هم د ختیځ د مجاهدینو لپاره هم د اقتصادي او هم د سیاسي اړیکو په برخه کې دروند تمام شو.





د سعودي له سختې او سترې مسافري وروسته مې په کور کې شپې يو څه ارامې وې، يو څو ورځې مې نيرمارگل هم همدلته راسره تم کړ، د شپې به مو تر ډېره گپې سره کولې او سهار ته به دواړه په داسې حال کې بازار ته ووتلو چې ما به يو څه مخ پټ کړی و او لباس مې بدل و چې څوک مې ونه پېژني.

ما بازار ته له نيرمارگل سره يو ځای د تگ راتگ عادت خپل کړ، دواړه به سهار بازار ته وتلو او په دې ورځو کې مې لږ ډار هم ورک شوی و، له يو نيم دوست سره به هم مخامخ شوم.

يوه ورځ مې د خوست بازار اړوند د لرگيو په منډيې کې زموږ د نږدې خپلوانو د نجاري په دوکانونو کې چای څښه، په دې ورځ د خپلوانو مجلس زيات خوند راکړ، په دويمه ورځ هم همدې ځای ته لاړم بيا مو هم له مجلسه خوند واخيست، خو په درېيمه ورځ چې د دوکانونو تر مخ په دروازه کې د لرگيو په کتونو کې موږ چای ته ناست وو، زما نظر د معمول له مخې عام سړک ته و، پر يوه کرولا ډوله موټر مې سترگې څښې شوې چې موږ ته په رسېدو لږ سوکه شو او پکې ناست په وسلو سمبال ځوانان مې پکې وليدل



چې ماته په څیر څیر گوري، کله چې له موږ سره په خوا کې د لرگيو تر تال پنا شوه؛ نو پوه شوم چې ودرېده.

زه هم چمتو شوم، د دروازي غرې مې يې تر غوږ شو، ما هم تېښتې ته ځان ځکه برابر کړ چې هيڅ وسله راسره نه وه، و مې ليدل چې يو کس غلې د لرگيو له تاله زموږ خوا ته راښکاره شو او زه يې وکتلم، کله مې چې کس وليد و مې پېژاند.

دغه سړي زموږ يو ملگری په دې تور نيولی و چې ده د زوی کرولا موټر ته يې مقناطيسي ماین ايښود، بيا هماغه وو چې موږ يې له وېرې وزيرستان ته فرار وکړ.

راوان کس چې زه وپېژندلم، لږ يې نظر په ما کې خښ کړ او ما داسې ورته ښکاره کړه چې سترگې مې ترې اړولې او هيڅ مې ورته پام نه دی.

څنگه چې يې بېرته موټر ته حرکت وکړ، پوه شوم چې په موټر کې ناستو ځوانانو ته مې ور په گوته کوي چې و مې وژني؛ نو راسره ناست کسان مې پوه کړل چې ما ته مشکل پېښ شو، لاړم. دوی زما له مشکلاتو خبر وو، غلې شول. زه سمدستي د دوکان پر جوخته کوڅه په گړنديو گامونو ننوتم او د لرگيو په لويه منډيې کې ورک شوم.

په غلطو او کړو وړو لارو مې ځان يوې څنډې ته ورساوه او د کابل پر لوري غځېدلې لارې ته برابر شوم. پر سړک مې يو سراج موټر تر مړديخېلو څانگې ونيو.

پر لار هره دقیقه راته ساعت شوه، خو دا چې زموږ کلي ته له بازار منزل زيات نه و، ډېر ژر کور ته ورسېدم.

کور ته په ننوتلو مې نيرمارگل ته تليفون وکړ او ورته کړه مې چې نن شپه

زمور کړه مه راځه، خدای مه کړه که کوم مشکل جوړ شي چې تاته څه تکلیف ونه رسېږي. نیر مارگل همداسې وکړل، خو په تلیفون کې مې دا پوښتنه هم ترې وکړه چې هغه کسان چې له امله یې ما ځای پرېښود، څه یې وکړل؟

نیر مارگل وویل چې موږ بېخي هیڅوک نه دي لیدلي، حیران شوو چې تاد څه له امله موږ پر ځای پرېښودو او په منډه لاړې، خو و یې ویل چې موږ دومره پوه شوو چې ضرور سړي ته یو خطر متوجه شو، ځکه دومره گړندی لاړ او تلیفون مو سره قطع کړ.

دا چې زما په کور کې د دوو دریو میاشتو د پاتېدو اراده وه، خو دې پېښې مې بیا مخ بلې خوا ته واړاوه.

پرېکړه مې وکړه چې سبا باید وزیرستان ته روان شم او همداسې مې وکړل. په سبا پرته له دې چې کور ته څه ووايم، بیا وزیرستان ته په داسې سفر روان شوم چې پای یې نه شوای اټکلېدای.

## د بلال قیادت

له سپین سراچه ډوله موټره سترې ستومان را کښته شوم، دا چې لاره اوږده وه او شاوخوا څلور ساعته مزل مې پر داسې لاره راکړې چې پخه لږ او خامه زیاته وه؛ نو مې د مخ گردونه په دسمال پاک کړل، دسمال مې بېرته پر اوږه کړ او موټروان ته مې کرایه ور وشمېرله.

ساعت ته مې وکتل، د ورځې یوې بجې ته څو دقیقې پاتې وې، ما له خوسته تر راتلو مخکې له فاروق سره تلفوني اړیکه نیولې وه چې ماسپښین به زه د میرانشاه په بازار کې د خوست د موټرو له تم ځای سره یم، اوس هماغسې شوي وو خو فاروق نه و راغلی، شاوخوا مې وکتل، یو مجاهد مې ولید چې مخابره ورسره وه. پرې غږ مې کړ:

وروره که مخابره لږ راکړې، پر خپل ملگري غږ کوم!

بې له دې چې څه ووايي، مخابره یې راته ونيوه.

ما پکې د پکتیکا د نماینده گي پر رسمي نمبر (۱۵۷۱۲) یو څو غبرونه وکړل،

دیوانه، دیوانه، ملنگ یار، دیوانه!

دیوانه د فاروق او ملنگ یار زما تخلص و.

فاروق مې غږ واورېد، د مخابرې نقطه ونيول شوه:



ملنگ ياره چېرې يې، زه خو دا د موټرو تم ځای ته در رسېږم!

خوشاله شوم، بیا مې پرې غږ کړ:

زه همدلته له خوست څخه له راغلي موټر سره ولاړ یم.

غږ راغی:

بس لږ منتظر شه!

مخاېره مې له مننې وروسته مجاهد ته ورکړه او له څو شېبو انتظاره وروسته مې د تورو شیشو سپینه سراجچه تر مخ ودرېده، دروازه راخلاصه شوه، فاروق له خندا په ډکه خوله ترې راکوز شو او ټینگه غاړه یې راکړه. تر ښه روغې وروسته مې راوړی بېک د موټر په ډاله کې کېښود او موږ موټر ته وختلو. فاروق موټر روان کړ، په مزل مزل کې مو د یوه اوبل د حال احوال پوښتنه کوله، په خبرو وو چې موټر د یوه کور تر مخ ودرېد. فاروق د موټر ایمبریک راکش کړ او د کوزېدو یې وویل. متوجه شوم، د میرانشا بازار په درېه خېلو سرای کې زموږ د یوه دوکاندار ملگري ملک رحیم د کور تر مخ ولاړ وو، زه هم له موټره راکښته شوم او فاروق د رحیم د کور دروازه وټکوله، لږ وروسته دروازه زموږ یوه مجاهد خورشید عادل په داسې حال کې راخلاصه کړه چې پر سینه یې شین کمربند او په لاس کې ټوپک و.

خورشید عادل د خوست د تنیو د سیمې و چې اوس په وزیرستان کې اوسېده، تر دې مخکې یې له القاعده سره تعلق و چې پر کور باندې یې د امریکایي ډرون په بمبار کې پلار او څو وروڼه شهیدان شول، عادل اوس د کور یوازېنی پاتې نارینه و، د کورنۍ سرپرستي هم ور له غاړه شوې وه.

عادل د عادت له مخې ډېر مینه ناک و، زما په لیدو یې ټینگه غاړه راکړه، چیغه یې کړه:



او هووو دا خو گوگل دی!

زه به د کور ماشومانو گوگل بللم، عادل به هم له مینې همدا نوم راته اخیست.  
بیا یې زما پر اوږه لاس واپراوه، د مېلمستون کوټې ته یې بوتلم، په کوټه کې  
زیات مجاهدین وو، بلال د کوټې په سر کې ناست و او د ملا سنگین د فاتحې  
د مراسمو په خاطر یو قاري صاحب تلاوت کاوه.

زه د ادب له مخې همدلته د کوټې په سر کې له مجاهدینو سره خاموش  
کېناستلم، تلاوت چې ختم شو ټولو په یوه وار بلال ته وویل چې الله جل  
جلاله دې یې شهادت قبول او منظور کړي، خو تر ټولو ما په خبره کې  
ووېل چې غېر مې د بلال توجه را واپوله!

حافظ بلال نه و خبر چې زه راغلی یم، سمدستي یې غېر راباندې وکړ:  
حاجي صاحب ته کله؟

ما هم وار خطا نه کړ، ور ولاړ شوم او ورغلم په غېر مې روغېر ورسره وکړ،  
وروسته د نورو مجاهدینو د پوښتنو وار شو، دوی ډېری د د مسیدو له قوم  
خخه وو.

زه د فاروق په شمول همدلته پاتې شوم، دوه درې ساعته پس مېلمانه رخصت  
شول. زه، بلال او فاروق پاتې شوو. د بلال ساتونکي هم له مېلمستونه دباندې  
ناست وو، بلال ته مې د خپلې ارادې وویل، چې نور د تل په مخه همدلته  
پاتېدل غواړم، څنگه دې خوښه ده؟

حافظ بلال وویل:

دا خو ډېره ښه ده، پر ما هم تر پخوا فشار زیات راغلی، د لالا تر شهادت  
وروسته خلیفه صاحب زموږ له ډلگۍ سره سره د وزیرستاني ملگرو مسوولیت  
هم راته وسپاره، ورپسې د امارت له خوا د لالا د پکتیکا مسوولیت هم زما په

غاړه شو؛ نو کارونه مې بېخي زیات شوي، دا به ډېره ښه شي چې همدلته پاتې او په جهادي کارونو کې راسره مصروف شي.

خو شپې ووتلې، زه هم همدلته د بلال د ساتونکو له جملې یو ساتونکی شوی وم، خو ټوپک او کمر بند مې نه و، یوه ورځ بلال او یا زره کلداری راکړې چې ځان ته ټوپک واخلم. له فاروق سره بازار ته لاړم، دا چې ښه ټوپک په یو لک او دېرش زره یا هم تر دې گران و، ما له فاروق څخه پنځوس زره کلداری په پور واخیستې چې ښه روسی کلاشینکوف واخلم، په سعودي کې راکړل شوې د عربو خیریه پیسې هم پنځوس زره وې، چې یو کمر بند او پنځه دانې سرې ډکې د لمبې جاجورې مې پرې راوښوې، نور مې نو د جهاد لپاره خپل اسباب بشپړ کړل او ژوند مې شروع کړ.

## د افغانستان د بي ثباتي دوه ستر لاملونه

د وزيرستان حالات تر پخوا زيات خراب شوي وو، ځكه د پاكستاني طالبانو (TTP) د دوو مهمو قوماندانانو خالد مسيد (سجنا) او شهريار مسيد تر منځ خپل منځي جگړه پيل شوې وه، د حكيم الله تر شهادت وروسته د مسيدو طالبانو سرپرستي سجنا ته سپارل شوې وه چې شهريار يې مخالفت كړي و او له امله يې بيا دوى د يو بل په وژنو لاس پورې كړ.

حالات داسې وو چې هر چا په كوم نوم د يو چا د وژلو اراده كړې وای وژلای يې شوای. زه پس له دوو كلونو مسافري تازه له سعودي عربستانه راستون شوى وم، په مسافري كې مې ډېر داسې څه ليدلي وو چې پخوا يې ما تصور نه و كړى، كله به چې ما د وزيرستان حالات له نورې نړۍ سره پرتله كړل، مجبور به شوم چې له خلكو سره سياسي بحث وكړم.

يوه ورځ زه او فاروق د ميرانشاه بازار د مرغې په سراى كې له خپلو افغان دوكاندارانو سره ناست وو، دوى ځينو دلته د وسلو كار كاوه او بعضو تسپې، مسواكونه او عطر خرڅول، ډېرى يې د مجاهدينو د كورنيو غړي وو، يو دوكاندار په خوشبوى حاجي مشهور و، د پكتيكا د نكې او وروڼه يې زموږ مجاهدين وو، له هغه سره مې د وزيرستان پر حالاتو بحث پيل

کړ. ما ورته وویل چې پاکستان دا سیمې قصداً ناامنه کړې دي او د ځان د گټې په خاطر یې دلته مختلفو جهادي جنگي ډلو ته ځایونه خوشې کړي، که پاکستان رښتیا وغواړي دا سیمه له جهادي جنگي ډلو ډېر ژر پاکولای شي، موږ ورسره جگړه نه شو کولای، ځکه چې د افغانستان د جنگ په مساله کې نښتي یو.

زما د خبرې په اورېدو خوشبوی حاجي سمدلاسه غوږونو ته گوتې یووړې او خوله یې اسمان ته ونیوه:

توبه توبه گنهگار شوې، ایمان دې کمزوری شوی دی، له دې سیمې د جهادي او جنگي ډلو تصفیه پاکستان څه چې ټوله نړۍ نه شي کولای... ما نه غوښتل بحث جنجالي شي، په لنډو خبرو کې مې وویل:

اوهو! حاجي صاحب زه لکه چې ناسم پوه شوی یم، همدا ستا خبره سمه ده. له همدې دوو خبرو وروسته ما او فاروق خبره بلې خوا ته بوتله، د اوضاع نزاکت مې احساس کړ او ښه مې دا وبلله چې نوره و نه شاربله شي. زما په اند پاکستان له وزیرستان او نورو قبایلي سیمو د نړۍ د بېلابېلو جنگي- جهادي ډلو له ځای پر ځای کولو د چترې کار اخیست، غوښتل یې د دوی تر چتر لاندې هغو ډلو ته د فعالیت او پټېدو زمینه مساعده کړې چې په افغانستان کې عملاً د امریکا او ناټو ځواک پر خلاف په جگړه بوختې وې. کله چې به امریکا پر پاکستان فشار راوړ چې په قبایلي سیمو کې زموږ او د افغانستان د دولت مخالفان پټ دي؛ نو پاکستان به ځواب ورکړ چې دا ازادي قبایلي سیمې دي، دلته نه یوازې ستاسې، بلکې زموږ دښمنان هم غلي دي او د پاکستان امنیت یې هم گواښلی دی، له دې سیمو د دوی شړل د پاکستان له توانه وتې خبره ده. په دې چل به یې امریکا او غربي نړۍ د لنگې غوا په څېر لوشله.



پاکستان په دې سیمه کې امریکا ته د مطلوبو کسانو او مرکزونو په کوارډینات ورکولو زیاتې پیسې او امکانات چېب ته کول او په پښتون مېشتو سیمو لکه پېښور، سوات، بنو، مردان... کې پر بریدونو او چاودنو به امریکا او لوېدیځې نړۍ هم دا منله چې په په قبایلو کې مېشتو وسله والو جهادي او جنگي ډلو رښتیا د پاکستان امنیت هم له گواښ سره مخ کړی دی.

اصلاً د پاکستان له جوړېدو راهیسې د دوی بهرنۍ پالیسي پر دې را څرخي چې په گاونډه کې د هند په څېر قوي او په خپلو پښو ولاړ افغانستان و نه لري. په افغانستان کې یو قوي او په خپلو پښو ولاړ نظام په هیڅ صورت پاکستان ته د منلو وړ نه دی، ځکه دوی همېشه په خپله غېږ کې د افغانستان د نظام دښمنانو ته پناه ورکړې ده، د پاکستان لوی ټارگېټ په افغانستان کې د نظامونو نړول دي، هغه که د هر چا وي.

د پاکستان سر پر دې خلاص شوی چې پښتانه په ډېورنډ نه بېلېږي او د افغانستان هیڅ واکمن او نظام ولوکه دوی ډېرې دوستانه او نږدې اړیکې هم ورسره ولري، د ډېورنډ تر داعیه نه تېرېږي او تر ډېورنډ لاندې ځمکې تر اټکه د افغانستان اشغال شوې برخه او خلک یې خپل وروڼه بولي، ډېورنډ فرضي کرښه او د افغانستان سیندونه چې پاکستان ته بهېږي، دوه هغه ستر لاملونه دي چې له امله یې پاکستان امن او په خپلو پښو ولاړ افغانستان نه شي زغملای.

که وطن اشغال او زه جگړې ته مجبور شوی نه وای ما به په هیڅ صورت د قلم پر ځای ټوپک ته لومړیتوب نه وای ورکړی، خو دا چې د افغانستان اشغال ته د پاکستان له لارې زمینه مساعد شوه، په ماشومتوب کې د اشغال ظلمونه، تر گرمې بسترې لاندې د پردو الوتکو کړنگه زه مجبوره کړم چې د

خپل وطن د ازادۍ او استقلال لپاره جگړه وکړم، دا چې پاکستان زما د جگړې  
له امله خپل هدف ټاکلی و بېله موضوع وه، خو په داسې حال کې چې د  
يو چا هېواد د نظامي قوت له لوري اشغال شي، د هېواد وگړي هيڅکله په  
ارام نه شي کېناستلای او وسله والې مبارزې ته مخه کوي.

## جنگ ته تیاری

د ۲۰۱۴ کال د ۴مې میاشتې ۱۰مه ورځ وه، بلال خپل نږدې ملګري خورشید عادل ته دنده وسپارله چې په بازار کې لویه او واړه وسله پیدا او په پیسو یې واخلي، دا چې عادل له مخه هم د وسلې په استعمال کې ډېر مهارت درلود او په بازار کې یې د وسلو تجارت کاوه، همدا ډول یې د فروش مهم کسان هم ورته معلوم وو؛ نو ډېر اسانه به یې ښه وسله موندلای شوای.

د میرانشاه په بازار کې د وسلې د پېر و پلور ځانګړی مارکیټ او په همدې مارکیټ مشهور و.

دا چې د مولوي سنگین په ژوند یې کورنۍ له لنډې محمدخېلو د میرانشاه له بازار سره جوخت ډانډې ته راکه شوې وه؛ نو عادل به هر ماښام په ډانډو کې د بلال مېلمستون ته راته او د وسلو د رانیولو په هکله به یې ورځنۍ حساب ورته مخې ته کېښود.

په ډانډو کې د بلال کور د پخو خښتو یوه ښایسته کلا وه، مولوي سنگین ته د ځمکې د خرید او د کور د جوړولو لګښتونه خلیفه سراج الدین حقاني ورکړي وو.

شاخوالس ورځې تېرې شوې چې یوه ورځ زه په مېلمستون کې ناست وم چې عادل بلال ته راغی، د دوی دوو مجلس پر دې و چې وسله ټوله مکمله شوه، خو ټوله یې په پور اخیستې، چې حساب یې وکړ تر یوه کروړ د ډېرو کلدارو وسلې رانیول شوې وې.

په همدې شپه عمري چې اوس یې د مولوي صاحب تر شهادت وروسته د هغه د ځایناستي ورور بلال د نمایندګۍ چارې پر مخ وړې، حافظ مخاطب کړ چې سبا ته باید ټول زموږ د ډلګۍ مربوط قوماندانان په میرانشاه بازار کې زموږ د خاصو ملګرو دفتر ته راغونډه کړې. په دې دفتر کې به زموږ د ډلګۍ مربوط فدایان اوسېدل چې له همدې ځایه به عملیاتو ته تلل.

سهار شاوخوا لس بجې له حافظ بلال سره دغه دفتر ته زما په شمول یو څو ساتونکي لاړو، په دې وختونو کې به د بلال موټرواني ماکوله. په دفتر کې ډېر رش و، ټول هغه وزیرستاني قوماندانان چې د مولوي سنگین تر قوماندې لاندې به په پکتیکا کې جنگېدل، راغلي وو، کله چې د دفتر په لویه کوټه کې سره راغونډه شول، موږ ساتونکي ټول بهر ووتلو.

زه به وخت ناوخت به د کومې خبرې لپاره بلال ته ورغلم، کوټې ته د ننوتلو پر وخت د قوماندانانو له خبرو یو څه پوه شوم چې پر کوم ځانګړي ځای د جنگ پلان جوړوي.

دلته ناستې شاوخوا درې ساعته وخت ونيو.

وروسته چې ټول راووتل بلال د عمري په لاس هر قوماندان ته لس لس



زړه کلداری خړچه ورکړه او همدا ډول د کمبوداتو د پوره کولو تېري  
 هم ورته وډباوه، قوماندانو ډېر په غرور یو و بل ته کتل او ما به یې له  
 سترگو دا پیغام اخیست چې د وخت اتلان او د ازادۍ سرسپارلي ننگیالي دي،  
 د دوی څېرو او یو بل ته خنداوو به په ما کې عجیبه جذبه پیدا کړه.  
 موږ په میرانشاه بازار کې شاوخوا پنځه ورځې نورې هم تېرې کړې،  
 خو په دغو ورځو کې ځینو ملگرو خپل بوتان او کمربندونه تیارول او  
 ځینو نورو به خپل موټر جوړول.

## د اور او وینو افق

ماښام ما ته په کور کې بلال وویل چې سهار پر اته بجې په یوه اوږده سفر روانېږو او ټینگار یې وکړ چې باید چمتو اوسو، شپه تېره شوه. سهار اته بجې د بلال تور هایلکس موټر چې نوی یې د کندهار د وېش په بارگینو کې په شپاړس لکه کلدارې اخیستی و او له هغه ځایه یوه کرایه کش راوستلی و، د بلال په شمول اته ملگري پکې کېناستلو، له موټر سره د مسیدو د قوم تکره مجاهد اجمل مسید هم وو چې د مولوي سنگین د خاصو ساتونکو له ډلې او نږدې کال ووت چې اوس له زخمونو رغېدلی و.

موټر له ډانډې سیمې څخه د دتخیلو پر لوري مزل پیل کړ، لس بجې شاوخوا ته ورسېدلو، خو له هغه ځایه مو د کوږمو په طرف مزل شروع کړ، دا لاره لواره سیمې ته وتلې وه، دلته پر کرښه هیڅ اغزن تار نه و تېر شوی، د تگ راتگ په لاره کې هیڅ مشکل نه و، مزل ډېر سترې او سرگردانه و، کابو په دریو ساعتونو کې مو ځانونه لواره سیمې ته ورسول او هلته د والي وردگ کور ته ورغلو.

والي وردگ د مولوي سنگین سیمه ییز قوماندان و او له ۲۰۰۱ څخه یې پر دې لاره د مجاهدینو رهبري کوله.

والي هسې وردگ تخلص کړی و، وردگ نه و. د کور تر مخ یې د مجاهدینو  
ډېر ډبل سټه موټر ولاړ وو، موږ هم موټر ودراره، والي وردگ لارې ته را  
مخکې شو، کله چې یې مېلمستون ته بوتلو، گورو چې زموږ اکثریت  
قوماندانان په مېلمستون کې ناست دي، ما ته هیڅ مالومات نه کېدل چې  
اوس جنگ پر کوم ځای کېږي او له دې سیمې به چېرته څو؟

د غرمې له ډوډۍ وروسته بلال عادل راوغوښت، عادل تر تر موږ مخکې دلته  
را رسېدلی و او ورته و یې ویل چې له کومو قوماندانانو سره وسله کمه وي،  
هغه ور پوره کړه. له عادل سره زه هم ملگری شوم، دوه هایلکس موټرونه له  
وسلو ډک وو، د کلاشینکوف او پیکا بکسې مو بېلې کړې، د دفاعي مجاهدینو  
کمر بندونه مو وکتل او په کومو کې چې مرمۍ کمې وې ورته ډک مو کړل،  
همدا ډول مو د پیکا بکسې، د داشکې بکسې او راکټ مرمۍ هم ورکړې.  
وروسته بلال هغه قوماندانان راولېږل چې د تعرض لپاره گومارل شوي وو، په  
تعرضي قوماندانانو کې زموږ د سفر ملگری اجمل مسید هم و، لومړی مو د  
دوی د ضرورت وړ د کلاشینکوف او پیکا مرمۍ ورکړې او ورپسې مو د دوی  
هر ملگری ته دوه، دوه گرنیتونه او همدا ډول د یوه قوماندان په سر د راکټ  
لنچر پنځه پنځه مرمۍ ورکړې.

دا شپه مو همدلته وکړه او مجاهدین مو پر شاوخوا کورونو تقسیم کړل.

سهار مو له دې ځایه په پکتیکا کې د زېږوک ولسوالۍ پر لوري منزل پیل  
کړ، د مجاهدینو د موټرو یو لوی کاروان جوړ و، ما و نه شمارل خو شاوخوا  
څلوېښت او یا تر دې هم زیات، په لاره کې مو د موټرو تر مابین فاصله  
مراعاتوله چې ډرون یې کشف نه کړي.

زه په منزل کې د بلال له خولې خبر شوم چې په زېږوک ولسوالۍ کې د

امريکايانو پر يوه لوی کمپ تعرضي بريد دی، خو په دې وخت کې په دغه کمپ کې امريکايان نه اوسېدل، داخلي عسکرو ته يې پرېښی و چې د ملي اردو او پوليسو سرتېري پکې پراته وو.

ما ته بلال مستقماً دا ونه ويل چې دلته د جنگ پلان دی، خو د هغه له خولې په موټر کې اجمل مسيد ته دا خبره ووتله چې په زېږوک کې به بيا د پيکاگانو کړنگهاري جوړ شي، له دې سره زه هم پوه شوم چې د بريد هدف همدا ځای دی.

حافظ بلال اجمل ته په ټوکو ټوکو کې ويل چې څو ورځې پس به پر دې لاره ستا ځواني را روانه وي، شهيد به يې!

اجمل خندل:

ياره تر دې ژوند شهادت غوره بولم چې بربټو لالی مې نه وي! اجمل مسيد بربټو لالی، ملاسنگين ياداوه.

موږ مازديگر مهال زېږوک ولسوالۍ ته داخل شوو، په سيمه کې تازه پسرلي لمن غوړولې وه، غرونه شنه وو او د غوجرو زېږو گلاتو سيمې ته يوه ارامه ښکلا ور ښلې وه. موسم باراني وو، له جنتي هوا مو خوند اخيست.

دا چې زېږوک زموږ پلرنۍ سيمه وه او په لومړي ځل له ټوپک او چانټې سره يو ځای د مجاهدينو په يوه لوی کاروان کې ورته راغلی وم؛ نو به مې کله کله د موټر تر شيشې سر ور وايست او په زړه کې مې غوښتل چې کليوال مې وگوري، چې زه د مجاهدينو په کاروان کې ناست او د وطن د ازادۍ لاروی يم.

ځينې موټر تر زموږ له مخه را رسېدلي وو او دلته پر کورونو او جماتونو تقسيم شوي وو، خو ځينې لا پر لارو وو.

دا چې لاره اوږده وه، مزل سترې کړي وو، په زېږوک کې مو هم د تنگي پر



عام سړک یو څه منزل وکړ او ماښام ته نږدې د دیرکې خولې ته ورسېدو. د دیرکې په خوله کې د غرونو په مابین کې بلال د موټر سټیرینګ تاو کړ او تر یو څو دقیقو مزله وروسته د بلال دوی د ماما گل سادین کور ته را ورسېدلو، د گل سادین ماما د کور څنګ ته زموږ د خور کور هم و او زه یو وخت ډېر په ماشومتوب کې دغه ځای ته راغلی وم.

دا ډېره غرنۍ سیمه وه او له دې دوو کورونو پرته شاوخوا نور هیڅوک نه اوسېدل، د دې کورنۍ غړو شپني کوله، د تازه شیدو چای یې راتیار کړ چې په څښلو یې له موږ د لارې ټوله سټریا هېره شوه.

تر دمې وروسته زه له مېلمستونه راووتم او د دې کور تر څنګ د خور کره لارم. خور مې زما په لیدو سخته خوشاله شوه، پس له څو کلونو مو ناڅاپه سره ولیدل، یو څو دقیقې همدلته له خور سره پاتې شوم، وروسته په مخابره کې د بلال غږ راغی چې ویل یې، د مخابرې له لارې له قوماندانانو سره رابطه وکوه چې دوی را رسېدلي دي که نه؟

ما هم پر کاغذ د لیکل شوي لیست له لارې منظم پر هر قوماندان بېل بېل غږ وکړ چې دوی ټول را رسېدلي او ځینې یې لا پر لارو وو، خو د ماخستن له لمانځه وروسته ټول را ورسېدل او هدايت مو ورته وکړ چې همدلته د کلیو په مسجدونو کې سره ووېشل شئ.

موږ له یوې خوا منزل کړی و او له بلې خوا مو د شپې پیره هم په نوبت وه، د شپې پیره ډېره ستونزمنه او له سټریاوو ډکه وه، نیمه شپه شاوخوا یوه بجه جیت الوتکې په ډېر شور ماشور سره راغلې، موږ وېرېدلو چې خدای مه کړه موږ او یا نور ملګري هدف نه شو، داسې ښکارېده چې په سیمه کې د امریکا جاسوسانو زموږ د راتګ حال خپور کړی و.

زه، محمد او انس چې د همدې ولایت کې په ارگون ولسوالۍ کې ډلگۍ مشر و، پر پیره وو.

انس په گپ کې محمد ته وویل چې یو شپه وروسته به جېټ الوتکې پر موږ بمونه را وغورځوي او موږ تاسې درې واړه به ټوټې ټوټې شهیدان شو، روحونه به مو اسمان ته والوځي.

دا چې د جېټ الوتکو شور بېخي د زغملو نه وو، محمد پر انس چیغې کړې:

خدای ته گوره دا خبرې مه کوه زړه مې چوي!

محمد ډېر ټوکی و، موږ به یې تل خندولو.

تر یو څو پروازونو او چکرونو وروسته د اسمان لمن خالي شوه، فضا ارامه او الوتکې ورکې شوې.

## د زېږوک پر کمپاین تعرضي برید

د ۲۰۱۴م کال د اپریل پر ۲۷م سهار د درکې په خوله کې له وزیرستانه راغلي مجاهدین او قوماندانان را ټول شول، په دوی کې د نکې، زېږوک، گیان او برمې ولسوالیو داخلي قوماندانان هم وو، خو ډېری وزیرستانیان وو.

دلته له قوماندانانو سره د پکتیکا د اوسني نظامي مسوول بلال په مشري مجلس وشو او د قوماندانانو ټولې اړتیاوې یې پوره کړې، د جنگ لپاره عمومي مسوول ابوبکر محسن وټاکل شو. محسن د وزیرستان د رزمک د سیمې یو پیاوړی مجاهد و چې د مولوي سګین په ژوند به هم ډېر وخت جنگي مسوول ټاکل کېده.

دفاعي مجاهدینو له دې ځایه حرکت پیل کړ او هر یوه خپل ټاکل شوي هدف ته ځان ورساوه.

د زېږوک کمپ د غرونو په منځ کې موقعیت درلود، له دغه کمپ سره جوخت زېږوک ولسوالي هم پرته وه، ولسوالي او کمپ درې دفاعي پوستې لرلې.

دفاعي مجاهدینو د غرونو پر سر د درنې او لویې وسلې تیاری پیل کړ، چار چاپېره د دفاعي مجاهدینو له خوا زکویک، ۸۲، ۸۵ او تر ۵۰ پورې BM مزایل ورته تیار او د ټولو وسلو میلونه د زېږوک کمپ ته برابر شول.

موږ له تعرضي ملگرو سره همدلته د ماسپښین او مازدیگر لمونځونه وکړل، دا چې ملگري زیات وو؛ نو د غرمې لوړه مو همدلته له دوکانه په راخیستل شوو ترڅو چنو او پاپرو ختمه کړه.

د مازدیگر له لمانځه پس مو له تعرضي ملگرو سره رخصت اخیستل پیل کړل، اجمل چې زموږ د سفر ملگری و له کلک روغېر وروسته مې رخصت کړ، دا چې جذبه وه او لومړی وار مې و چې په دومره لوی جنگ کې داخل وم، ډېر ټینگ شوم چې زه هم باید له تعرضي ملگرو سره لاړ شم، خوبلال پرېښودلم، هغه وویل چې له ما سره د رابطې څوک نه شته، موږ و تاسې به ګډ له دوی سره همکاري کوو، ټوله شپه ده که ضرورت شو، د ضرورت لپاره به بیا ورشو.

مانښام نږدې و، د بلال په شمول، ما او حافظ تبسم چې په وزیرستان کې یو مخکښ قوماندان و، محمد، انس او ځایي اوسېدونکي گل سادین یو ځای د زېږوک کمپ ته مخامخ د دسکې په نوم د غره سر ته پیاده منزل پیل کړ او شاوخوا په یوه ساعت کې د غره سر ته ورسېدو.

د غره سر ته په رسېدو مې له ما سره درې مخابرې چې یوه د دفاعي، دویمه د تعرضي ملگرو او همداشان درېیمه همدلته په خپل منځ کې د اړیکې لپاره وه، خلاصې کړې، بلال مخ را واپراوه:

له ملگرو سره رابطه شروع کړه چې څنګه او کومو ځایونو ته ورسېدل.

ما بې له دې چې څه ووايم، په نوبت له ملگرو سره اړیکه نیول پیل کړل. جنگي قوماندان ابوبکر محسن ډاډ راکړ چې ملگري ځینې رسېدلي او ځینې پر لارو دي، د کمپ دفاعي او تر ټولو سخته پوسته یې د ژرنډې پوسته بلله، ځکه تر دې پوستې لاندې یوه پخوانۍ ژرنده وه. د هغې



پوستې تعرضي ملگري په لاره کې ورک شول، رهبر چې د نکې ولسوالۍ اوسېدونکی و، لاره خطا کړې وه، له ده سره د لونگین او بلبل په نامه دوه وزیرستاني قوماندانان هم وو.

لونگین او بلبل په وزیرستان کې له عملیاتو وروسته پاکستان ته تسلیم شول او تر اوسه پورې له پوځ سره د ټي ټي پي پر خلاف همکاران دي. په پاکستان کې حالات لاسي داسې برابر کړل شوي وو چې له ځینو ډلو ګټه ور ورسېږي.

لونگین په مخابره کې له رهبره د لارې د ورکېدلو په خاطر ډېر بد الفاظ وکارول، هغه وویل:

رهبر خر شو! لار ترې نه ده خطا، ډارېږي.

په دې وخت کې لا ما خبره نه وه کړې چې د هر قوماندان د نارو او امرونو هیاهوی ګډ شو:

ویي وهه، هله مړ یې کړه، هله ویي تړه...

حافظ بلال پر قوماندانانو غږ وکړ:

تاسې غلي شئ، زه خبره ورسره کوم!

غږونه ارام شول.

کله چې بلال له رهبر سره خبرې وکړې، رهبر وویل:

توره شپه ده، له ما لار خطا شوې، زه نور مخ ته نه شم تلای!

حافظ بلال بیا د نکې ولسوالي پر مسوولانو غږ وکړ:

دا مجاهدین ستاسې سیمې ته ور نږدې دي، تاسې یو بل رهبر ور ولېږئ.

جهانگیر کباد چې د پکتیکا یو نامتو موټروان و او هر وخت به یې د جنگ

له میدانه زخمیان په خپل موټر کې را ایستل، هغه په مخابره کې غږ وکړ:

دا رهبر را واپس کړئ، ما دویم کس در ولېره، در روان دی.

دا چې نور مجاهدین ټول پوستو او کمپ ته رسېدلي وو؛ نو لږ د ژرندې پوستې والا ته منتظر شول، رسېدلو مجاهدینو ته مو امر وکړ چې تاسې په خپلو ځایونو کې ځای پر ځای شئ چې دښمن مو ونه ویني.

دښمن هم د مخابراتې رابطې کشف کړې وې او پوه شوی و چې مجاهدین د جنگ لپاره ور روان دي؛ نو هوایي ډزې او همدا شان د هاوان مرمی به یې توغولې چې د غرونو په لمنو کې یې له لگېدلو سره د انسان زړه تر خوله خوت، گرز به یې تر ډېره د غرونو په ډډو کې وحشیانه انګولایې خپرولې.

موږ شاوخوا شل دقیقې انتظار وکړ چې رهبر د ژرندې پوستې تعرضیانو ته ور ورسېږي، خو بالاخره دا انتظار ختم شو او لونګین غږ وکړ چې لس دقیقې وخت راکړئ، یعنې رهبر را ورسېد چې زه پوستې ته ورسېرم.

ماله دې لسو دقیقو استفاده وکوله، اجمل مسید مې په مخابره کې یوه شخصي نمبر ته بوتلو، همداسې مې ورسره ګډه شروع کړه، پوښتنه مې ترې وکړه:

ته چېرې ناست یې؟

اجمل ډېر په ټیټ غږ خبرې کولې، ښکارېدله چې دښمن ته نږدې دی، و یې ویل:

زه د کمپ په تعرضیانو کې د لس کسيز گروپ مسوول یم، زما مسوولیت دا دی چې د کمپ مابین ته داخل شم؛ نو ما ځان رسولی او د کمپ د دروازې په سل مترې کې مخامخ له ملګرو سره یو ځای ناست یم.

بیا مې ور نه د دعا غوښتنه وکړه او ورته ومې ویل چې په ډېر سخت ځای کې خدای دعا قبلوي، ما ته دعا وکړه.

اجمل د دعا تر څنګ دا هم راته وویل چې که په لاره کې کومه غلطې رانه



شوې وي، بښنه راته وکړه، ځکه چې زه بیا نه درځم!  
ما په ناقراری ورته وویل:

ولې؟ غلی شه داسې خبرې مه کوه.  
اجمل وویل:

نه، زه پوه یم زه شهید کېرم!

بیایې حافظ تبسم یاد کړ چې فقط دوې خبرې دې راسره وکړي، حافظ  
تبسم ته مې مخ وړ وپراوه، هغه تیار لاس را اوږد کړی و، مخابره مې ورکړه او  
له اجمل سره یې سلام وچاوه، اجمل حافظ صاحب ته وویل چې زه جنت  
ته روان یم، تاسې چې راځئ ما به سپینې وریژې درته پخ کړې وي.

د حافظ تبسم په څېره کې حیراني ګډه شوه، شاید تصور یې کړی وي چې  
سپینې وریژې یې ولې یادې کړې، دا یې تازه چېرې لیدلې او که کوم بل راز  
دی چې په خوله ورغلې، خو د خیر و خیریت ډاډ یې ورکړ:

ان شاء الله دښمن مات شوی، بس چې د الله اکبر غږ واوري، کیسه یې ختمه ده.

حافظ تبسم له اجمل سره په خبرو و چې په دویمه مخابره کې لونګین غږ وکړ:  
فاتح، فاتح، فاتحه اورې؟

فاتح د مولوي سنگین تخلص و چې بیا وروسته بلال پر ځان کېښود.

حافظ بلال له ما مخابره واخیستله او غږ یې پرې وکړ:

اورم لونګینه!

لونګین وویل:

موږ ورسېدو، ستاسې امر ته منتظر یو.

حافظ بلال پر ملګرو غږونه شروع کړل او ځان یې ډاډه کړ چې ټول رسېدلي

او یوازې امر ته منتظر دي.



حافظ بلال پر ټولو مجاهدينو غږ وکړ:  
 دعا وکړئ چې خدای تعالی دې نور زموږ گران وطن ژر تر ژره له اشغاله  
 پاک او پر ځای یې اسلامي نظام حاکم کړي. امین!  
 ورپسې یې دغه ایت شریف تلاوت کړ: «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ  
 رَمَى» ناره ی تکبیر، الله اکبر!  
 ورپسې یې سمدستي پر دفاعي ملگرو غږ وکړ:  
 ډزې شروع کړئ.

ما د غرونو سرونو ته وکتل چې لومړی د لمبې مرمی د کمپ پر لور ور قطار  
 شوې او یوه شپبه وروسته یې غږ را ورسېد.  
 لاندې د غرونو له گردنو تېزې لمبې ور الوتې او د مرمیو کړسهار د گړنگونو  
 غېږه له غرونو داسې ډکه کړې وه چې هر ډز دوه ځله اورېدل کېده.  
 یوه پرکه به وشوه او ورپسې به په کمپ کې لوی انفجار وشو، دا د ۸۲، ۸۵ او  
 مزایلو مرمی وې چې د مسلکي کسانو له خوا ور ویشتل کېدې.  
 دفاعي جنګ به شاید یو پاو وخت نیولی وي چې بلال پر ملگرو غږ وکړ:  
 تاسې ډزې بندې کړئ، اوس وار د تعرضي ملگرو شو.

ما چې کمپ ته وکتل ډېر په نږدې کې د سرو لمبو مرمی ور بادېدې، ځای  
 پر ځای به پکې د راکټ گوزار هم وشو، په مخابرو کې هم دا چیغې شوې:  
 هله زه زخمي شوم، هله پلانی شهید شو، ای ته چېرته وتښتېدې، زه یوازې  
 یم...؟ ای له ما ملگري ورک شول!

زما سوچ د مخابرې په همدې غرونو کې بند و چې د یو ملگري غږ مې  
 پکې تر غوږو شو:

ای اجمل یې وویشت، ای اجمل شهید شو!



زړه مې کښته ولوېد، ژر مې مخابرې ته لاس کړ او غږ مې پرې وکړ:  
ملگریه اورې؟

دا چې په مخابره کې شور زیات و، په ډېره خوارۍ مې پر مقابل طرف  
ملگرو واورېدل چې د اجمل ملگري دویم نمبر ته لار شي.  
کله چې زه هم په مخابره کې دویم نمبر ته ورته لارم، ملگري اوتر، اوتر  
غږ وکړ:

اورې، اورې؟

-اورم اورم، اجمل چېرې دی؟

-هغه دلته پروت دی، شهید شو!

له ما خبرې ورکې شوې، حافظ تبسم مې له لاسه مخابره کش کړه او پر  
مجاهد یې غږ وکړ:  
پر کوم ځای لگېدلی؟  
مجاهد وویل:

پر زړه او سر باندې لگېدلی، شهید شو.

حافظ تبسم ور غبرگه کړه:

دوه ملگري ورته تعین کړي، عاجل دې یې را وباسي او نور ملگري مخکې  
کوښښ وکړي چې کمپ فتح شي.

د دې تر څنګ سمدستي په مخابره کې غږ شو چې د ژرندي پوسته فتح او  
وسله غنیمت شوه، عسکر وتښتېدل. مجاهدینو یو او بل ته مبارکۍ ورکړې او  
بلال پر نورو ملگرو هم غږ وکړ چې ځانونه تکره کړي، همدا شپه یې ده.  
د غلچکي په نوم د زېړوک د ولسوالي یو نوموتي قوماندان هم په مخابره کې  
چیغه کړه، الله اکبر زما پوسته هم فتح شوه، دوه عسکر مې ژوندي ونیول،

وسله يې غنیمت او یو څو مړي هم په پوسته کې پراته دي .  
 موږ هم په خپلو کې یو او بل ته مبارکۍ ورکړې ، چې د خپلو شهیدانو بدل  
 واخیستل شو . موږ په همدې خبرو بوخت وو چې حنظله غږ کړ :  
 له ما ملګري تښتېدلي ، څلور شهیدان دي ، د وړلو څوک یې نه شته !  
 حافظ بلال ورته وویل :

ملګري ضرور پیدا کړه چې شهیدان در نه پاتې نه شي .  
 - په لومړي ځل چې موږ پوستې ته نږدې شوو د داشکې په برش کې یې  
 څلور واړه شهیدان کړل او ملګرو چې شهیدان ولیدل ووېرېدل ، منډې یې  
 کړې ، اوس زه یوازې پاتې یم ، که کومکي ملګري وي چې را و یې لېږي او  
 شهیدان راسره یوسي .

بلال کوبښښ وکړ چې له فارغو ملګرو سره رابطه وکړي ، خو هر ملګری له  
 خپلو زخمیانو سره مصروف و او ځینو د دښمن غنیمتونه را غونډول .  
 غلچکي غږ وکړ :

زما په پوسته کې وسله زیاته ده ، ملګري سخت ستړي دي ، دا مو لسمه پېره  
 ده چې ملګري یې کوي او دوه نفره ژوندي عسکر هم راسره دي ، که کومکي  
 ملګري وي چې راشي .  
 حافظ بلال ورته وویل :

نه ، ملګري ټول مصروف دي ، تاسې خپل کار وکړئ هر څومره چې مو په  
 وس پوره وي .

بیا یې پسې زیاته کړه :  
 ته مخابره نیول شوي عسکر ته ورکړه ، خبرې ورسره کوم .  
 په مخابره کې غږ راغی :

میشنوی امیر صاحب!

د بلال دری نه وه زده، په پښتو یې ورته کړه:

- تاسې خپه نه شئ، هیڅ مشکل نه شته.

وروسته یې لږ نور اطمینان هم ورکړ.



دا د زېږوګ پر غټ کمپ دویم لوی تعرضي برید و، لومړی برید مولوي سنگین هغه وخت پرې وکړ چې امریکایان پکې اوسېدل او خپل ورور یې ورباندې شهید شو. دویم برید دغه و چې د مولوي سنگین تر شهادت وروسته وشو.

دلته به د دغه جنګ شاوخوا یو نیم ساعت وتلی وي چې په نېټجه کې یې د کمپ دوې دفاعي پوستې ونیول شوې او کمپ او یوه بله دفاعي پوسته چې شهیدان یې وکړل، همداسې پاتې شوې، تر ډېرې خوارۍ وروسته مجاهدین همداسې را ستانه شول او خپل شهیدان او زخمیان یې را واخیستل.

له قوماندان حنظلله سره دوه نفره نور ملګري پاتې شوي وو، تر یوه حده یې شهیدان له پوستې څخه لاندې همداسې را کش کړي او بیا په لاره کې د سټریا له امله ترې پاتې شوي وو، څلور واړه شهیدان د جنوبي وزیرستان د رزمک سیمې اوسېدونکي وو.

موږ همداسې د غره پر سر ناست وو، ملګري مو د مخابرې له لارې رهبري کول او په خبرو ورسره بوخت وو چې د دیرکې د خولې پر لور غره جېټ الوتکې را واوښتې، په خونخوارو مېنو کې یې اور غوړمېده، د جېټ له اواز



سره بلال پر ملگرو غبر وکړ چې ځانونه خاموشه کړئ، هر یو د ونې په خوا کې کېنئ او له ځایه مه سوړئ.

موږ هم همدلته پر وسلو باندې خپل ځادرونه واچول. اوازې داسې لوېدلې وې چې وسلې باید د الوتکو د راتلو په وخت کې پټې وساتل شي، که نه د خاصې ټکنالوژي په وسیله یې کشفوي.

د الوتکو شور ټوله سیمه پر سر واخیسته، ځینې وخت به یې د غرونو په منځ کې په ډېره توندۍ وایستلې او لټ په لټ به یې اړولې، شور به یې د انسان زړه پرک چاوداوه.

موږ هم له خپل ځایه غلې غلې حرکت را وکړ او په غرونو کې سره یو یو شوو. زه او محمد په یو طرف برابر شوو او بلال دوی پر بل لوري لارل، شاوخوا په شلو دقیقو کې به د غره لمنې ته را رسېدلې یو، الوتکو بېخي بد حال جوړ کړی و. زه او محمد چې د دمې لپاره پر عام سړک کېناستو، پام مې شو چې یوازې جیت الوتکې نه دي، ډرون هم ورسره دي.

مجاهدین بې پروا وو، په موږ کې دا خبره ډېره عامه وه چې کله یو مجاهد د تعرض لپاره خپل هدف ته روان وي، ډېر احتیاط کوي، د پېشو په شان غلې غلې گامونه اخلي او بیا غوټه د باز غوندې کوي، خو چې ښکار وکړي د زمري په څېر بې پروا روان وي او د ډرون ښکار شي!

رښتیا وه، د ستونزې له امله به د سړي عجله شوه او کوښښ به یې کاوه چې له سیمې ځان وباسي، مگر همدې تلوارې به په بده پېښه واړاوه.

زه او محمد همدلته پر سړک ناست وو، د الوتکو له شوره مو هیڅ خبرې نه اورېدې چې تر شا مې یو کس ودرېد او زه یې تر مټو ونیوم، په بېرې یې وویل، هله څو چې بمبار ونه شي، مخ مې ور واړاوه، د بلال ماما گل سادین

دی، موږ چې ډېر ستړي وو، د منزل شیمه مو نه درلوده، خو مجبور وو په زور مو پښې راپسې ځکولې.

د دیرکې خولې ته چې نږدې ورسېدو، یو موټر ولاړ و، هیڅوک ورسره نه و او یو شهید پکې ایښی و. کله چې موټر ته ور نږدې شوم، د شهید مخ ته مې د تلیفون رڼا بله کړه، چې گورم اجمل مسید دی، پر مخ یې وینه وچه شوې او نري برېتونه یې تاو شوي غوندي وو، په څېره کې یې وقار راته وېرېښېده. زه د اجمل د مخ په دیدن لا موږ نه وم چې الوتکې گړز وهل، داسې گړز و چې ما په ټول ژوند داسې تندریز اواز نه و اورېدلی، د موټر له بادۍ مې ټوپ کړ، نږدې کنډواله دوکانونه وو، ځان مې همالته واچاوه، خو شپې غلې پکې پرېوتم او پر ځان مې د قران کریم ایتونه چوف کول، الوتکې دویمه دوره را وخوړه، لیدل مې چې له خپلو وحشي وزرو تېزې لمبې راباسي او د ځمکې پر مخ یې درب وهي، ما فکر وکړ چې په الوتکه کې څه مشکل پېښ شو راغورځي، خو چې د غرونو له سرونو په تېزه کښته را خوشې شوه، بېرته یې په یوه قهرجن شور خوله اسمان ته پورته کړه او په هوا شوه. په دې وخت کې گل سادین هم همدې کنډوالې ته راغی، ما په ریډلي غږ ورته وویل:

دا څه شور کوي، دا څه شی دي؟

د گل سادین خبره خړه او توره کېده، وچې شونډې یې وخوځېدې:

الوتکو بمبار شروع کړی، ملگري یې ټول شهیدان کړل!

د دې جملې په اورېدو مې په بدن کې وېره د اغزیو په څېر وغلېده، د الوتکو له راگرځېدو سره به مې ځان ټول په ځمکه پورې سرېښ کړ او دومره زور به مې وکړ چې که ځمکه پسته وای، شاید پرې ننوتلی به وم.

مور دلته د الوتکو له شور او وېرې یو ساعت غلي او خاموش پراته وو، د سهار سپېدې هم په چاودېدو شوې، الوتکو ډېر بمبار وکړ او کړنگهاريې غوړونه راكانه کړي وو. ورو ورو د رڼا له خوړېدو سره د الوتکو د گډېه لمرن په ټولېدو شوه.

د ورځې نهه بجې فضا ټوله پاکه او ارامه شوه، له مور څخه د الوتکو له وېرې د سهار لمونځونه هم قضا شوي وو، همدلته لاندې بېرته د دیرکې خولې ته را کوز شوو او قضا شوی لمونځ مې را وگرځاوه.

زموږ په لیدلو یو یو نفر له غرونو را کوزېده، زما د مخابرې بیټری هم صفر شوې وې. نږدې یو کلیوال دوکان ته لاړم، د یوې مخابرې لپاره مې بیټری پکې پیدا کړې، کله چې مې مخابره په تعین شوي عمومي نمبر کې خلاصه کړه، د مجاهدینو شور و، چا زخمیانو ته موټر غوښتل او چا د شهیدانو د انتقال په برخه کې مرسته. څوک په خپلو ورکو ملگرو پسې گرځېدل، دومره نارې وې چې د خپل هدف د خبرې تر لاسه کول سخت وو.



د دې سيمې کليوال له مجاهدينو سره زيات همکار وو، گڼو کسانو له کورونو کټونه را ايستلي وو او له مجاهدينو سره د زخميانو او شهيدانو په راوړلو بوخت وو، موږ د ديرکې په خوله کې وو چې بلال هم له محمد سره يو ځای راغی، زما په ليدو يې سمدستي را غبر کې:

ژر موټر راوړله چې موږ و تاسې څو!

ما گل سادين ته وکتل:

موټر ستاسې کره ولاړ دی، ما ته موټر سايکل پيدا کړه، ځکه په پښو دوه پاوه منزل دی!

گل سادين هاخوا دې خوا وکتل او بيا يې ولاړ موټر سايکل ته په کتلو وويل:

دغه دی تيار ولاړ دی، زه يې څښتن را پيدا کوم.

له لږ گرځېدلو وروسته گل سادين د موټر سايکل څښتن را پيدا کړ او زه يې خپل کور ته ورسره ولېږلم، کله چې ورسېدم موټر مې چالان کړ، د گرځېدو په خاطر يې تر لږ معطلې وروسته را روان شوم، کله چې بېرته د ديرکې خولې ته را رسېدل، غلچکي دوه نيول شوي عسکر هم راوستلي او مجاهدين پرې را غونډه دي، ما هم موټر څنگ ته ودراره، زما په ليدو بلال سمدستي





غږ وکړ:

موټر دې راووست؟

هو!

بيا يې وويل:

تاسې ژر اجمل شهيد ور اوچت کړئ.

بېرته مې موټر رپورس کړ او په کوم موټر کې چې اجمل مسيد ايښی و، له هغه سره مې تر څنگ ودراره، د کلي خلک او مجاهدين کومک ته راسره ودرېدل، شهيد مې په خپل موټر کې ځای پر ځای کړ.

د جېټ الوتکو شور به کله کله راغی، خو نور اسمان خالي و.

حافظ بلال وويل چې همدلته د موټر په باډۍ کې دا عسکر هم کېنو او دا يې هم وويل چې د موټر چلولو ته به زه کېنم.

عسکر مو را وستل، د دې پر ځای چې سترگې او لاسونه ور وتړو، همداسې مو له شهيد سره په باډۍ کې کېنول. زه او محمد هم د موټر په باډۍ کې ورسره کېناستلو.

له دې ځايه مو شاوخوا يوولس بجې مزل پيل کړ.

حافظ بلال د ساحې مدیریت د سيمې قوماندانانو ته وسپاره چې د زخميانو او شهيدانو خدمت وکړي او پر وخت يې وزيرستان ته را ولېږي.

همدا ډول يې حنظله ته دنده وسپارله چې د ور پاتې شويو شهيدانو په اړه دې د سيمې له مشرانو کار واخلي او کمپاين ته دې يې ور ولېږي چې شهيدان راته وسپاري.

لاره اوږده وه، د زېږوک او سپرې ولسوالي تر منځ يو لوړ پېچومی و چې د ډانگري د سر په نامه يادېږي، پر دغه پېچومي به موټر ډېر په خوارۍ

سره ختل، دا پېچومی دومره ستغ و چې کله کله موټر د شا په طرف ترې رالوبدلي هم دي. دا موږ سمولای ځکه نه شو چې دا ځای مشهور نه شي او دښمن یې د بندولو لپاره پوستې رانه وړي.

کله چې همدلته ورسېدو و مو لیدل چې د مجاهدینو ځینې موټر ولاړ وو، ورسره ودرېدلو، په یو تور هایلکس موټر کې څلور شهیدان داسې ایښي وو چې د تنګۍ له امله یې جسدونه سر په سر پراته وو.

کله چې ور کوز شوو، و مو کتل چې سېلاب قوماندان دی. امیر زمان سېلاب د جنوبي وزیرستان د رزمک سیمې یو نامتو قوماندان او د خپل پلار ځای ناستی و، پلار یې څو کاله وړاندې له امریکایانو سره په جګړه کې شهید او د خپل وخت پیاوړی قوماندان و.

له سېلاب سره مو چې سترې مه شه وکړه، د شهیدانو په اړه مو ترې وپوښتل چې څوک دي؟

سېلاب وویل:

یو مې ورور دی، تازه د سعودي له مسافري راستون شوی و او نور مې ملګري دي.

د سعودي د مسافري غږ مې چې واورېد، پر شهید مې زړه سخت خپه شو چې څومره ستریاوې یې تېرې کړې وي او خلک چې له سفره راشي له خپلې کورنۍ سره په مینه ژوند کوي، خو زموږ سیمه وګوره چې له کومو خونخوارو تیارو سره لاس و ګرېوان ده. موږ زوی ته دا دغه نه شي کولای چې له سفره راستون شي، پر وطن د جګړې یو داسې ښامار خوله خښه کړې چې د انسانانو سرونه له ساه سره تېروي او ان هیڅ انسانان نه ورته ښکاري. سېلاب ته مو وویل:

څه همکارۍ ته ضرورت لرې چې موږ یې وکړو؟

- یو پری مې په کار دی چې شهیدان پرې وټرم، ځکه لوړ پیچومي دي هسې نه رانه ولوبېږي، ما هم ژر پری له بادۍ را خلاص کړ او ور مې کړ، بېرته مو حرکت ترې وکړ او موټر مو پر پیچومي ور خښ کړ.

پیچومي رښتیا هم اوږد و، ځای پر ځای به زموږ د کوزېدلو ضرورت شو، ما به عسکرو ته وویل چې تاسې مه کوزېږئ، په ځینو ځایونو کې به زور ته هم ضرورت شو چې ما او محمد به موټر تېله کاوه.

یو ځای موټر په پیچومي کې کمزوری شو، محمد د څنگ ټوپک د موټر په بادۍ کې کېښود او زور مو ورکړ، موټر چې حرکت وکړ د محمد پښه په څه کې بنده شوه، هغه ودرېد، موټر ډېر تېز حرکت وکړ، د محمد ټوپک د موټر په بادۍ کې پاتې شو، گورم چې یوه عسکر چې د ننگرهار شینواری او تور رنگه ځوان و، ټوپک ته را ټوپ کړل، ما چې څنگه ولید سمدستي مې له اوږې ټوپک را کوز کړ او بلوټ مې ورته وواهه، پرې چیغه مې کړه: ټوپک ته لاس ور نه وړې!

عسکر په وارخطايي سترگې را واپړولې، سمدستي شاته شو، موټر هم ودرېد، ما ور منله کړه او پر محمد مې غږ وکړ:

داسې کار څوک کوي؟ له بندي سره چا ټوپک پرېښی دی؟؟

عسکر ته مې مخ کړ:

ولې دې د ټوپک د را خيستلو هڅه وکړه؟

ژبه یې تاو را تاو شوه:

موټر چې حرکت وکړ، د موټر ډاکه خلاصه ده، ټوپک لاندې لوېده، ما را تم کړ...



چې و مې کتل رښتیا هم ټوپک لوېدلو ته نږدې و، خو عسکر چې په کوم ډول ټوپک ته ټوپ ور اچولی و، داسې نه و چې کواکې له لوېدلو یې بچ کوي، بلکې داسې و لکه په مور کې چې یې د خالي کولونیت درلود. مور شپه ټوله په وینښه تېره کړې وه، د سهار ناشته او ډوډۍ مو هم دا وه چې په لارو مو د پیپسي بوتلان او بسکېټ را اخیستي وو...

په لاره کې مې له پښتانه عسکر سره زیاتې خبرې وکړې او هغه ته مې وویل چې ایا تاسې نه پوهېدئ چې طالبان یو قوت دی او سیمې یې تر کنترول لاندې دي؟

عسکر ساه نیولی ناست و، وروسته یې خوله وښورېده: که زه داسې خبر وای چې طالبان دومره قوت لري چې په سیمه کې یې ساعتونه ساعتونه منزل کېږي، زه عسکرۍ ته نه راتلم. همدا ډول یې په لاس کې د یوه بنگرې یادونه هم راته وکړه. ویې ویل: دا مې معشوقې راکړې، که چا رانه اخیست ته یې ممانعت کوه. دا چې زموږ ملگرې زیات شهیدان شوي وو او په لاره کې به له یوه یوه خبرېدلو؛ نو دې خبرو به یې ما ته نوره هم غوسه را وستله چې دی د معشوقې په غم کې دی، په موږ څه حال دی...

موږ نږدې ماښام په وزیرستان کې لنډ محمد خېلو ته ورسېدو او هلته د اجمل مسید کورنۍ هم منتظره وه، ډېر مجاهدین لارې ته راوتلي وو چې د زخمیانو او شهیدانو په وړلو کې همکاري وکړي، موږ همدلته د ځایي قوماندان سیف الله مرکز ته لاړو چې لږ چای وڅښو او سټریا مو ورکه شي. شهید په همدې موټر کې د سیف الله ملگرو کورنۍ ته وسپاره.



## د نیول شویو عسکرو برخلیک

پر زېږوک د لوی تعرضي برید شاوخوا درې شپې وتلې وې، خو کله چې مو د شهیدانو معلومات وکړل لس ملگري مو په مخامخ جگړه او اتلس نور په بمبار کې شهیدان شوي وو، همدا ډول لسگونه زخمیان هم وو.

په جنگ کې دوې پوستې فتح شوې وې چې درېیمې پوستې ته له حنظله څخه څلور نفره شهیدان ور پاتې شول، پوسته فتح نه شوه، همدا ډول په دغه جنگ کې ۲۸ تنه مجاهدین شهیدان او تر ۲۰ زیات زخمیان شول او ۲ تنه عسکر ژوندي نیول شوي وو.

عسکر مو په وزیرستان کې د لنډ محمدخېلو په سیمه کې د حافظ تبسم په مرکز کې بنديان کړل چې شهید مولوي سنگین به هم ډېر بنديان همدلته ساتل. محب الله تبسم د همدې سیمې او د مولوي سنگین له مخکښو قوماندانونو څخه و.

موږ له وزیرستانه په زېږوک ولسوالۍ کې له حنظله سره رابطې پیل کړې، ځکه څلورمه ورځ شوه چې ورپاتې شهیدان یې نه وو راته سپارلي او کورنۍ یې منتظرې ناستې وې، حنظله به ویل چې موږ خپله هڅه شروع کړې او له سرې میاشتې سره هم په اړیکه کې یو.

د سیمې مشران مو ور ولېږل، هغوی ته یې ویلي وو چې موږ ته دې خپل عسکر راکړي، موږ به دا جسدونه ورکړو.

زموږ ځواب معلوم و، د ژوندیو او مړو نه سره کېدل. ورته و مو ویل چې سبا که ستاسې مړي راپاتې شي، بیا یې موږ هم نه درکوو، جگړه ییز اصول یو او بل باید مراعات کړو.

همدا ډول حنظله وویل چې د پکتیکا لپاره د سرې میاشتې مسوول زرڅاتي ویل چې موږ ته د زېږوک د کمپاین مسوول وویل چې خپله وزیر دفاع او یا اشرف غني هم دلته راشي، موږ دا جسدونه نه ورکوو تر څو چې یې هلوکي سپو نه وي خوړلي.

د دې پیغام را رسېدلو په موږ کې هم غوسه را ولاړه کړه، بلال امر وکړ چې سبا په دغه تعرض کې ټول هغه شامل قوماندانان را جمع کړئ چې ملگري یې پکې شهیدان شوي دي. په داسې غوسه ناک حالت کې به زموږ ځینو ملگرو د قضایه قوې اصولو او اجرااتو ته نوک نه شوای، ځکه موږ به د جگړې په ډگر کې داسې ملگري بایللي وو چې زړه به مو پرې دوه پرکه کېده.

په سبا مو ټول هغه وزیرستاني او داخلي قوماندانان د میرانشاه بازار په خپل څانگري دفتر کې را جمع کړل، د دغو قوماندانانو مجلس دلته پر دې و چې د نیول شوو عسکرو د برخلیک په اړه پرېکړه وکړي.

مجلس شاوخوا یو ساعت وخت ونیو، زه له مجلسه بهر ناست وم، د دوی تر منځ خبرې ما وانه وړېدلې چې څه یې سره وویل، خو کله چې مجلس ختم شو قوماندانانو د دفتر په انگر خبرې سره کولې:

- بیا امیر زمان به یې عوضي وژني؟

۱۵ دقیقې/۳۴۷

- سمه فیصله وشوه، چې زموږ د شهیدانو جسدونه نه راکوي بڼه ده چې د  
دوی هم جسدونه ور ولېږو...

- کله یې وژنو؟

- چېرته یې وژنو؟

## انتقام

د لمر سترگه ورو ورو زېږېدله، مور د همدې انتظار په منځ کې د مازديگر لمونځ د ډانډې درپه خېل د ختيځې څنډې په يوه ځنگل کې وکړ. دا که له يوې خوا ځنگل، له بلې خوا پکې دوه لوی لوی د فوټبال ميدانونه هم جوړ شوي وو، مور به د ورزش په نيت مازديگر فوټبال دلته کاوه. د مازديگر لمونځونه مو د بلال په امامت ادا کړل، مور له لمانځه پس دعا کوله چې څو موټره زموږ خوا ته را وگرځېدل، ځينې سراجې او نور هایلکسونه وو. حافظ بلال وويل:

ملگري لکه چې را ورسېدل؟

ټولو ور وکتل، ما چې مخ ور واړاوه له يو فور باي فور تور رنگه موټر څخه عمري را کوز شو او د موټر د بډۍ طرف ته لاړ، و مې ليدل چې د ملي اردو نيول شوي عسکريي له موټره را کوز کړل او امير زمان سېلاب يې تر څنگ روان شو. سېلاب چې قوماندانانو جلسې ته راغی هم ناقراړه ښکارېده، د زېږوک په تعرض کې يې د ورور په شمول څو ملگري شهيدان شوي وو. مور هم پر ځمکه هوار ځادرونه را ټول کړل او ځنډ مو وهل، زه لږ ور گرڼدی شوم او چې ور ورسېدم، له عمري او نورو ملگرو سره تر سترې مه



شي وروسته مې پر نیول شوي شینواري عسکر لاس واپاوه، د میدان پر طرف  
ورسره روان شوم، ورته و مې ویل:

څنگه هغه بنگړی خو به در څخه چانه وي شکولی؟

عسکر وویل:

هغه یو طالب راڅخه یووړ...

بیا مې ورته وویل:

چېرته یې روان کړی یې؟

-وايي محکمې ته دې بوځو!

د محکمې خبره عمري ورته کړې وه، هغه ویل عسکرو ته مې د پوښتنې په ځواب  
کې ویل، یوې داسې محکمې ته روان یاست چې یا مرگ دی، یا خلاصون. ښه  
داده چې اودس وکړئ او له خدایه د ټولو گناهونو معافي وغواړئ. عمري دا هم  
ویل چې لمونځ یې ډېر په توجه او دقت وکړ او بیا مو در روان کړل.  
ما ورغبرگه کړه:

هو محاکمه ده، ان شاءالله کوم مشکل نه شته.

په دې وخت کې مجاهدین را زیات شول، هر یوه کوښښ کاوه چې خپله  
خبره پر یو چا ومني:

اې ته دلته ودرېره!

اې هغه اېخوا کړه!

عسکر هلته ودروه!

کله چې عسکرو دا حالات ولیدل، پوه شول چې شاید دا دوی د ژوند  
وروستی مازدیگری وي.

هدایت خان شاهین چې د پکتیکا په زېروک کې د مجاهدینو د سرگروپ مسوول

و، د دواړو عسکرو پر مټو یې لاسونه واړول او د میدان مابین ته یې کړل.  
 ما چې کله ملگري ولیدل، قطار ودرېدل او د یو چا غږ واورېدل شو:  
 نور څوک به ډز نه کوي، حق د امیر زمان دی، هغه به یې ولي!  
 امیر زمان له نورو مجاهدینو څخه یو څه تر مخ ولاړ و، فاروق تر ده هم ور  
 ها خوا و، د حالاتو ننداره روانه وه.

شاهین چې عسکر ودرول غږ یې پرې وکړ چې شاته را و نه گوري، امیر  
 زمان وار له مخه کلاشینکوف له اوږې را کښته کړی و، خو تر هغه مخکې  
 د فاروق د توپانچې مرمی ور ووتلې، امیر زمان د ډزو په اوږدو توپک ته  
 سترگه پټه کړه او د گڼو ډزو په غبار کې دواړه عسکر را وغورځېدل.  
 عسکر لاسم پر ځمکه پراته نه وو چې موږ هر یوه د توپک بولټ کش کړ  
 او خپله سینه مو یخوله.

ډزونه بېخي زیات شول، له میدان څخه گردونه ختل، ویشتلې کسان پکې  
 ورک شول او چیغې نارې پورته کېدې:  
 بس کړئ!  
 مه کوئ نور ډزونه!

په خپلو کې سره خوږوئ، مه کوئ...  
 دا لومړی ځل و چې زما تر مخ څوک وژل کېدل او مالیدل چې ساه ورکوي.  
 قوماندان شاهین ته دنده وسپارل شوه چې د وژل شویو عسکرو جسدونه به د  
 پکتیکا زېږوک ولسوالۍ ته یوسي او هلته به یې د سیمې د مشرانو په همکاري  
 ورسره تبادله کړي، شاهین هم همداسې وکړل او په سبا یې د عسکرو جسدونه  
 په خپل موټر کې واچول او تر ماښامه یې زېږوک ولسوالۍ ته ورسول، دا  
 چې لاره اوږده وه جسدونه خراب شوي وو. شاهین وژل شوي عسکر د زېږوک

په ولسوالۍ کې همدا ماښام د تنګي د عامه سړک په څنډه کې واچول او په سیمه کې د مېشتو قوماندانانو حنظله، غلچکي او شاهین تر منځ مشوره وشوه چې څو موږ د خپلو کسانو جسدونه تر لاسه کوو، تر هغې پورې به د دې عسکرو جسدونه خاورو ته وسپارو.

دوی همداسې وکړل، د کلیوالو په مرسته یې جسدونه د دیرکې په خوله کې خاورو ته وسپارل او پوره یوولس ورځې وروسته د سیمې د مشرانو په منځګړیتوب او راشه درشه له مقابل لوري سره هوکړې ته ورسېدل، لومړی یې د سرې میاشتي په امبولانس کې د څلورو مجاهدينو جسدونه په داسې حال کې را ورسول چې فقط هډوکي وو، کله چې د جسدونو د خرابي په اړه حنظله له مشرانو وپوښتل چې دا څنګه فقط هډوکي دي؟

د سیمې یوه کس ورته وویل چې دا جسدونه یې د زېږوک په بازار کې پنځه ورځې پر سړک اچولي وو، د دوی رینجر او همدا شان ټانګونه به د خلکو تر مخ پرې ختل، کله چې یې غوښې د موټرو ټایرونو ورسره یووړې؛ نو بیا یې د سیمې خلکو ته امر وکړ چې څنګ ته یې کړي او چېرته خاورې پرې واړوي، بیا د سیمې خلکو هم همداسې وکړل.

زموږ قوماندانانو د مجاهدينو د جسدونو هډوکي سره بېل او په څلورو تابوتونو کې ځای پر ځای کړل، همدا ډول یې د عسکرو جسدونه هم د سرې میاشتي له خوا په راوړل شوو تابوتونو کې د هغوی د همکارانو په مرسته سم کړل، مجاهدين یې وزیرستان او عسکري یې د زېږوک کمپاین ته ولېږل.

د نظامي ژوند پولې له داسې عقدو ډکېدای شي چې قوانین او مقررات هلته کله کله د پل ایښودلو ځای هم نه مومي. داسې فکر کوم چې قوانین د سړو مغزو په دالانونو کې انګازې خپرولای شي او بس.

## د لالا امریکانی

زیات وخت له بلال سره گرځېدم، بیا به مې یو څه رخصتي وکړه، ځکه بلال د پکتیکا مسوولیت درلود، ژوند یې ټوله ورځ مصروف و چې بیا به زه هیڅ پکې دمې ته نه فارغېدم، کله به مې چې ځان ترې گوښه کړ او بیا به مې رخصتي واخیسته، زه او فاروق به گډه گرځېدو.

دا ورځ هم ما ځان له حافظ بلاله را جلا کړی و او سهار زه او فاروق د دوی د کور تر څنگ په جوړ شوي خاورین مېلمستون کې چې چاردهوالي یې هم خاورینه وه او دوه اطاقه پکې وو، سهارنۍ ناشتې ته ناست وو، زه او فاروق د ځوانۍ په گڼو کې بوخت وو چې د مولوي سنگین تر ټولو کوچنی زوی بیت الله راغی، د اطاق په دروازه کې ودرېد، په وړه ژبه یې وویل:

اې هغه د لالا امریکانی خلاص شوی!

ما مخ ور واړاوه:

څنگه خلاص شوی، کوم امریکایی؟

بیت الله وویل:

هغه د لالا امریکانی!

فاروق ور غبرگه کړه:



برگډال؟

بیت الله وویل:

- هو هو، هغه!

ما پوښتنه وکړه:

تا ته چا وویل؟

- د ادې رادیو کې یې وویل.

د فاروق مورکې که څه هم د عمر له لحاظه ځوانه وه، خو په وجود کې یې څه پاتې نه وو، د دوو ځوانو زامنو شهادتونو او همدادول د هجرت تکلیفونو له ښې اېستلې وه، هغې به هیڅ وخت سهارني د ۷ بجو خبرونه نه قضا کول، حتما به یې د افغانستان د جنگ مسایل ترې اورېدل.

زه او فاروق ژر را ولاړ شوو، د کور کوټو ته ورغلو، و مولیدل چې د کور په انگرې کې د کورنۍ غړي پر رادیو را ټول او یو غور ورته ناست دي.

په ور نږدې کېدو ودرېدلو، خبريال ته وغږېده:

امریکايي سرتېری بو برگډال شاوخوا پنځه کاله مخکې په پکتیکا ولایت کې وروسته له هغه د وسله والو طالبانو له خوا وتښتول شو، چې هغه له خپلې پوځي ادې وتلی و.

طالبان وايي چې برگډال یې په یوه سرحدي سیمه کې امریکایانو ته سپارلی او هغوی د دوی پنځه بندیان هر یو محمد ښي عمري، ملا فضل اخوند، عبدالحق وثیق، ملا نور الله نوري او ملا خیرالله خیرخواه له گوانتنامو څخه درېیم هېواد قطر ته سپارلي.

د خبر په اورېدلو مې فاروق ته وکتل، هغه له مور سره پر کټ ناست و او زه ولاړ وم، ورته و مې ویل:

دا څنگه دومره په خاموشي کې خلاص شوی، هیڅ ترې خبر نه یو؟

فاروق وویل:

ضرور به بلال ته معلومات وي، راځه چې بازار ته لاړ شو او هغه وگورو.

زه او فاروق پر موټرسایکل سپاره شوو او د بازار په طرف په فکرونو کې ډوب مزل مو پیل کړ.

که له یوې خوا خوشاله وو چې د امارت لوړپوړي مشران را ازاد شوي، خو له بلې خوا گيله هم راته ولاړه وه، موږ ویل مولوي سنگین هم تازه شهید شوی، د پکتیکا ټول مجاهدين د یتیمانو په څېر پاتې دي، داپه دې هم زړه راته کم شو چې نه پوهېدو د پکتیکا له کوم مسوول سره به پکې مشوره شوې وي، که نه؟

زه په همدې فکرونو کې وم چې په بازار کې فاروق په درېخېلو سرای کې د عمري د دفتر تر مخ موټرسایکل ودر او د دفتر ته ننوتلو.

په دفتر کې زیات مجاهدين وو، عمري په خپل اطاق کې پر توشکه ناست وو، تر روغې وروسته مو ورته وویل چې راځه هغې بلې کوټې ته چې یو خبره وکړو. عمري هم را ولاړ شو او له ناستو ملگرو یې اجازه را وخیستله دویمې کوټې ته راغلو، کوټې ته په ننوتلو سره فاروق عمري ته وویل:

له برگهاله خبر شوې چې خلاص شوی دی؟

عمري وویل:

هو اوس ملگري راته وویل، هغه هم له راډیو خبر شوی و.

ما ور غبرگه کړه:

ته د بلال نماینده یې، له تا سره په دې هکله چا خبره کړې وه؟

عمري وویل:

نه، حافظ صاحب هم اوس رابطه کړې وه چې دا کار څنگه شوی او راته ویې ویل چې که خلیفه صاحب ته ووايي چې ته ترې په جریان کې یې که نه؟

عمري پسې زیات کړه چې له خلیفه صاحب سره مې د جمیل له لارې رابطه وکړه، هغه ځواب رالېږلی چې هوزه په جریان کې یم، خو دا چې وخت کم و، تاسې پکې خبر نه شوئ، د امارت له خوا عاجل امر وشو چې برگډال دې سیمې ته ورسوئ.

عمري لږ چوپ شو، بیا یې خبرې وغځولې:

اوس که هر څه دي د امارت امر نه شواي ماتولای، ضرور به د مشرانو پکې کوم مصلحت وي او پر دې خبره باید هیڅ زور ونه کړو چې د پکتیکا مجاهدین ولې پکې خبر نه شول، که څه هم چې د خبرېدلو حق یې درلود. ما هم ور غبرگه کړه:

هو! د امارت په امر کې هیڅوک هم بې امري نه شي کولای، خو که د پکتیکا مشران وار له مخه لږ په جریان کې شوي وای، د دوی حوصلې به هم لوړې ساتل شوې وای چې په مشوره کې ورسره داخل وای، سبا به یې گيله هم نه وای.

له یوې خوا که ما د مجاهدینو د خبرېدو او نه خبرېدو په اړه اندېښنې لرلې، له بل طرفه مې د برگډال کور ته د ستنېدو تصور هم زړه ته لاره کړې وه. ما ویل چې څه به کوي؟ څه به وایي؟ له مور و پلار سره به یې لومړی خبرې په څه اړه وي؟ مونیکا لې به ورغلې وي او...؟

## د برگډال تبادله

احمد حاجي چې د امارت له خوا د جنوب شرق او شمال شرق حوزې مالي ادارې مسوول و، له پېښوره د سورلي په موټر کې سترې ستومانه راغلي او د ميرانشاه بازار ته را رسېدلي و، لالهانده او په فکرونو کې ډوب و چې څه ډول به خليفه صاحب پيدا کړي او په کوم شکل به د چاپه توسط خبره ورسوي چې د ملاقات وخت ژر ورکړي، ځکه رابط ته يې هم نه شوای ويلای چې احمد حاجي داسې کوم پيغام راوړی چې له هغه سره تر ډېره د امارت برخليک ترلی دی.

د خليفه صاحب د خاص رابط جميل له لارې يې خليفه صاحب ته خپل پيغام ور ورساوه چې عاجل درسره گورم او خبره مهمه ده، خليفه صاحب چې د احمد حاجي دا بېړنی غبر واورېد؛ نو يې عاجل خپل ځای چې د ميرانشاه او غلام خان تر منځ په درگه کې و، راوغوښت او احمد حاجي لا سترې مه شي نه وه پوره کړې چې خليفه صاحب ته يې وويل:

ضروري خبره ده، د امير المؤمنين قاصد پيغام رالېږلی.

پر افغانستان د امريکايي اشغال د تيارو تر خورېدو وروسته ملا محمد عمر مجاهد پټ شوی و او ملاقاتونه يې نه کول، خو د برجسته مسوولانو لپاره يې





يو قاصد معرفي کړی و چې د هغه په لاس به يې پيغام ورته رساوه.  
 تر دې وروسته اوس بله عجيبه دا وه چې په دې وخت کې پخپله لوی ملا  
 صاحب محمد عمر مجاهد وفات شوی و چې د ده له مرگه د خليفه صاحب  
 سراج الدين حقاني په شمول اکثره ډېر لوی کسان هم خبر نه و.  
 خليفه صاحب چې د احمد حاجي دا خبره واورېدله، ټوله توجه يې ورکړه او  
 ورته و يې ويل:

ښه وايه، څه پيغام دی خدای دې خير کړي!  
 احمد حاجي يو خوا بل خوا وکتل، زړه نازړه و چې څنگه وکړي، ځکه په  
 اطاق کې د خليفه صاحب کشر ورور انس حقاني هم ناست و چې خليفه  
 صاحب پرې ډېر اعتمادي و، ځکه خويې ورته وويل چې خبره بې غمه  
 وکړه، څه دي؟  
 احمد حاجي وويل:

ملا صاحب خبر را لېږلی او ويلي يې دي چې نور موږ ټول کارونه خلاص  
 کړي، خو سبا ته تر لسو بجو پورې هغه امريکايي چې تاسې په پکتيکا کې  
 نيولی، په افغانستان کې موږ امريکايانو ته سپارو او د ځای کواردينات بايد  
 امارت ته ورکړو.

خليفه صاحب غلی شو، په مجلس کې چوپتيا خپره شوه.  
 برگډال د سرو زرو هغه چرگ و چې په قطر کې د امارت او امريکا تر منځ  
 لومړنۍ ناستې ته يې زمینه مساعده کړه او په قطر کې له امريکايانو سره د  
 ملاقات لوی دليل د برگډال تبادله وه او له پنځو کلونو راهيسې د برگډال په  
 تبادله په وار وار د قطر په دفتر کې خبرې شوې وې چې هغه وخت د قطر د  
 دفتر رييس طيب اغا و.

د برگه‌ال پر سر په خبرو کې له اولې ورځې شرایط همدا وو چې پنځه کسان د امارت مهم بنديان به پرې تبادله کېږي، خو اوباما د دې خبرو منلو ته هیڅ تیار نه و او دا ناستې د پردې تر شا کېدې، وخت یې زیات نیولی و، گنې په دې وختونو کې د خلیفه صاحب ماما حاجي مالي خان هم امریکایانو نیولی و چې د خلیفه صاحب نظامي ملگرو به ده ته بار بار ویل چې د تبادلي په لیست کې باید مالي خان حاجي هم ور اضافه شي، خو خلیفه صاحب له دې وېرې په تبادله کې د یوه شرط په توګه نه و یاد کړی چې خدای مه کړه که پر تبادله وخت تېر شي او په مابین کې په برگه‌ال څه وشي بیا به د پرې گوته ټوله موږ ته نیول کېږي او د تبادلي ټول واک خلیفه صاحب امارت ته ورکړی و.

خلیفه صاحب زړه نا زړه و چې اوس څنګه وکړي او دومره مهم بندي څنګه په ناخبري کې امریکایانو ته وسپاري چې پنځه کاله یې نظامي ملگرو لکه د اور په منځ کې ورسره ژوند کړی، ځکه دا هره ثانیه خطر و چې امریکایان به چاپه ووهي او یا به هوایي برید وکړي. خلیفه صاحب په تشویش کې و، هغه نظامي ژوند کړی و او پوهېده چې په دغسې مسایلو کې اعتماد کول سخت دي، بل دا چې امریکایان د باور وړ خلک نه دي. له احمد حاجي سره هم نور معلومات نه وو، فقط دومره یې ویل چې د قطر ملگرو ډاډ تر لاسه کړی.

خلیفه صاحب ښه وگنله چې له نظامي ملگرو سره هم مشوره وکړي، خو وخت ډېر بېړنی او اعتماد سخت و، خپل بل ورور حافظ عزیز یې چې په دې وخت کې د شهید بدرالدین حقاني ځایناستی یعنې د فدایانو مسوول و، را وغوښت. د حافظ عزیز مشوره هم همدا وه چې موږ خو لږ باید خبر شو،

هسې نه سبا کومه مساله پېښه شي چې بيا د پرې گوته موږ ته نيول کېږي. خبره پای ته ونه رسېده، دوی د ماسپښين لمانځه ته پورته شول، خليفه صاحب تر سلام اړولو وروسته يو دم مخ را واپراوه:

نور فکر بايد ونه کړو چې بندي ورکړو، که نه؟ دا د ملا صاحب «ملا محمد عمر مجاهد» امر دی، که هر څه کېږي امري يې واجب دی، اوس فکر په دې په کار دی چې څنگه بندي داخلي ولاياتو ته نقل کړو او په کوم ځای کې يې ورکړو؟ دا يې هم وويل چې دغه يو امانت دی، زموږ مسووليت متابعت دی، نور به توکل کوو.

دا پوښتنې کېدې راکېدې چې خوست ښه دی، پکتيا او که پکتیکا؟ ځکه دا سيمې داسې وې چې د امريکايانو له پوښښه لرې وې، مشوره پر خوست راغله چې مزل هم کم دی او لار يې هم ښه ده، تر ډېره له خطرونو په امن ده.

برگړال په دې وختونو کې له ميرانشاه بازار سره په نږدې حدودو کې د خليفه صاحب ډېرو خاصو ملگرو ساته. د شپې خبر راغی چې سبا خو د ميرانشاه پر سړک د پاکستانو پوځيانو گرځ بنديز دی!

په دې وختونو کې د ميرانشاه حالات بېخي خراب شوي وو، د اسمان فضا به ځينې وخت داسې وه چې ۱۰ او ۱۵ ډرون به پرې گرځېدلې، پاکستاني پوځيان به چې له خپلو کيمپونو وتل؛ نو به يې لارې د عامو خلکو پر مخ وتړلې او هر هغه عام کس چې به پر لاره وليدل شو پر سر به يې وويشت، ځای پر ځای به يې وواژه، له دې امله ډېر ځوانان شهيدان او زخميان شول.

سبا هماغه ورځ وه چې پر لاره د پاکستانو پوځيانو کاروان تېرېده او لاره بندېده. د ټولو يکې يوه پوښتنه وه:



ښه نو اوس څه کوو؟

خلیفه صاحب وویل:

قاري معراج را وغواړئ، ادرس به ورکړو چې بندي سبا عاجل یوې څنډې ته وباسي.

قاري معراج د خوست و او د خلیفه صاحب د اعتمادی نظامي مجاهدینو له جملې و.

قاري معراج عاجل را وغوښتل شو، ورکړل شوي مسوولیت ته یې یې لستونې ونغښتل او له خپلو څو ملګرو سره یې له میرانشاه بازاره د برگډال د ساتنې ځای ته منزل پیل کړ.

خلیفه صاحب ډېر په تشویش کې و او له ډېره فشاره یې په اطاق کې قدمونه شروع کړل، ځکه له یوې خوا د اسمان فضا ټوله له ډرونونو ډکه وه، هره شېبه د بمبار خطرو او له بلې خوا سبا لسو بجو ته له میرانشاه تر خوسته د یوه داسې چا امانت رسول وو چې د امریکا د بري او ناکامي تار ورسره تړلی و.

احمد حاجي خلیفه صاحب ته وویل:

دا تاسې څومره ټینگ خلک یاست، دا پنځه کاله مو برگډال څنگه وساته؟ زه دا څلور پنځه ساعته په دې موضوع کې داخل شوم، نږدې دی چې زړه مې وچوي، خو تاسې پنځه کاله دا سپری وساته او هیڅ اثر یې درباندي نه دی کړی. دا سختي به زه حتما ملا صاحب ته بیانوم.

له څه خبرو اترو وروسته قاري معراج دوی په توره شپه کې په میرعلي کې ټاکل شوي هدف ته رسېدلي وو او برگډال یې په داسې طریقه له کوره په بوجی کې د نورو بوجیو تر څنگ رايستلی و چې ګواکې له کوره کډه



بارېري، دوی دا کار ځکه کړی و چې ډرون یې تعقیب نه کړي او خدای مه  
 کړه په دې وروستیو مرحلو کې د مجاهدینو د لاس ښکار ضایع نه شي.  
 ټاکل شوې وه چې سبالس بجې باید برگډال د خوست په بېرک تانه سیمه  
 کې د ځایي مشر نعیم کوچي کور ته رسېدلی وي.

دا پر خلیفه صاحب د شدید انتظار شپه وه چې تر سهاره او بیا تر لسو  
 بجو به یې په ډېره ترخه ناکراري کې تېره کړه، دا چې تر لسو بجو  
 هم خبره جوته شوې نه وه، انتظار نور هم په سختي واوښت، دا انتظار  
 شپه په شپه پسي اوږدېده او اخېر د ماسپښین لمونځونه هم وشول چې  
 ملگرو هیڅ رابطه ونه کړه.

د خلیفه صاحب په شمول مشخصو ملگرو دا انتظار په ډېره سختۍ تېراوه  
 چې د ماسپښین او مازدیگر په منځ کې ملگرو رابطه وکړه او ډاډ یې ورکړ  
 چې دوی په خیر رسېدلي او ملگرو وویل چې موږ خو په لاره کې د باران او  
 اوبو له امله وځنډېدو، دا چې وخت کم و د نظامي ملگرو لپاره مو یونیفورم  
 هم نه دی آماده کړی او همدا ډول مو د امارت سپین بیرغ هم پیدا نه کړ،  
 مگر په لاره کې مو په هدیره کې له یوه قبره سپین بیرغ را پرې کړی او په  
 یوه لرگي مو پیلې دی.

خلیفه صاحب هم ورته وویل چې په جنگ کې پر اسونو باندې نال نه  
 وهل کېږي، همدا کفایت کوي.

بیا یې د هغه افغان ترجمان شمېره ورکړه، دا شمېره د قطر له دفتره خلیفه  
 صاحب ته رالېږل شوې وه چې د برگډال ځای به دې شمېرې ته په  
 گوته کړئ.

قاري معراج هم له خلیفه صاحب سره له خبرو پس سمدستي شمېره ډایل

کړه او له یوه افغان ترجمان سره یې خبرې پیل کړې، د ځان تر ور پېژندلو وروسته یې سیمه ور ښووله.

له لږ ځنډه وروسته سیمې ته امریکایي هلیکوپتر ورسېدل، تر یو څو پروازونو وروسته یې یوه څرخکه کېنوله او په داسې حال کې نظامي ملګرو برگډال د خړ رنګه پور بای پور دوه سېټه موټر له شا سېټه را کوز کړ چې د برگډال سترګې له لمره برېښېدلې، ځکه په میاشتو یې لمر نه و لیدلی او همدلته یې له سترګو ترې تاو کړې پټې غورځولې وه.

برگډال پر متونو برگ دسمال اچوالی و، حیران و چې څه پېښ شول او څه پېښېدونکي دي؟ هیڅ له ځانه خبر نه و چې څه دي او دا هلیکوپتر د چا دی یا ولې ناست دی؟

ما چې هغه په وزیرستان کې لیدلی و، د بنگنې له اواز سره به یې له مخه رنګ والوت او ویل به یې چې اوباما ډېر ظالم دی، ما وژني. دې ډار ته په کتلو زه خپله حیران یم چې د داسې هلیکوپترو په منځ کې د ده زړه ولې نه دی درېدلی؟

اوس دوو ملګرو د هلیکوپترو په طرف تر متونو نیولی ورو روان کړی و، په لاس کې یې یو جوړ افغاني کالي او په کالو کې مجاهدینو په خپله مخه پټ خط ورته ایښی و چې اوباما ته پکې لیکل شوي وو چې زموږ خاوره پرېږده!

له هلیکوپترو امریکایي عسکر له یوه افغان ترجمان سره په منډه د برگډال په طرف را روان شول، خو د موټر او هلیکوپتر تر منځ په فاصله کې مجاهدین او امریکایي عسکر سره ورسېدل، افغان ترجمان د دې پر ځای چې له مجاهدینو سره په ښي لاس سترې مه شي وکړي په چپ لاس یې وکړه، داسې ښکارېدل چې پر دوی سخته وېره پرته وه او تر سترې مه شي وروسته

ټول د برگډال په تالاشي لگيا شول، د هغه په لاس کې خلپه وه چې پکې جامې او اوباما ته لیکل شوی خط و.

په دې منځ کې یوه مجاهد په خپله لهجه پر برگډال افغانستان ته د بیا نه راتلو ناره وکړه:

"بیا افغانستان ته رونشي!"

دا جمله په رسنیو کې دومره مشهوره شوه چې د ډېرو خلکو په خوله وه. امریکایي عسکرو د برگډال له لاسه خلپه واخیستله او همالته یې وغورځوله، دی یې په وروستي ځل له مجاهدینو هلیکوپټر ته اوچت کړ او هلیکوپټر یې د کابل پر لوري والوځاوه.

څه وخت وروسته د هماغې مشهورې جملې مجاهد او قاري معراج دواړه د ډرون خوراک شول.

شاید علت یې دا وي چې د الامارة د همدې صحنې په نشر شوې ویډیو کې د دوی مخونه بلر «خپ» شوي نه وو. دا بې احتیاطي سره له دې شوې وه چې دوی ته یې د خبرو د پټولو سپارښتنه هم ډېره په ټینگار شوې وه.





## پنځه مجاهدين

برگړهال د ۲۰۱۴م کال د مې په ۳۱مه د مجاهدينو له زندانه خلاص او په تبادله کې امريکايانو وسپارل شو، د ده په بدل کې د افغانستان اسلامي امارت لوړپوړي مشران وو: محمد نبي عمري، خير الله خير خواه، عبدالحق وثيق، ملا فاضل او نور الله نوري.

د برگړهال په اړه د امارت او امريکا تر منځ خبرو د مذاکرې بنسټ جوړ کړ. د دغو پنځو کسانو خلاصون داسې نه و چې په افغانستان کې طالبانو ته وسپارل شول، دوی په قطر کې قطريانو ته په دې شرط ورکړل شول چې يو کال به بهر سفر نه کوي، خو کورنۍ يا نږدې خپلوان يې کولای شي چې د ليدو لپاره قطر ته ورشي او د دوی د تگ راتگ په اړه به هېچا ته مشکل نه جوړېږي.

بالاخره د دغو ټولو بنديانو کورنۍ قطر ته ورغلې او د خپلوانو له جملې يې حافظ انس حقاني او حافظ رشيد هم يو ځای د محمد نبي عمري ليدو ته روان شول، حافظ رشيد د محمد نبي عمري ورور و، حافظ انس او حافظ رشيد چې په هغه وخت کې دواړه قطر ته لاړل، هلته يې له خپلو مشرانو سره وليدل.



خو د بېرته راتلو په وخت کې د قطر په هوايي میدان کې په داسې حال کې  
قطريانو ونيول او امریکایانو ته یې وسپارل چې پر ژمنه یې پښې کېښودې.  
د قطر دا دوکه بیا تر ډېره د اسلامي امارت د مشرانو په زړونو کې د یوې  
گنډې په توګه پرته وه او تر ډېره به د مذاکراتو په جریان کې اعتماد  
پرې نه کېده.



## مخ په ختمېدو رخصتي

سعودي ته زما د تگ شپې په رارسېدو او رخصتي په ختمېدو وه، له يوې خوا مې قسم کړی و چې نور به هلته نه ځم او له بل لوري که مې دلته ژوند پيلولای، اقتصادي مشکل راته پېښېده. له ځان سره مې سوچونه کول چې همدلته پاتې شم او بچيان په خوست کې پرېږدم؟ که هغوی دلته راولم؟ که دلته راشي، مصارف به يې څنگه پرې کوم؟

په همدې فکرونو کې وم چې زموږ يو خپل چې په سعودي کې هم نږدې سره پاتې شوي وو او د راز دوست مې هم و، ذهن ته راغی چې هغه به مې هرو مرو لاسنيوی وکړي.

په ميرانشاه بازار کې بي سي او ته ورغلم او زر سلام ته مې زنگ ووايه. زرسلام زما د غږ په اورېدو زيات خوشاله شو او ويې ويل چې سړيه ورور دې په دوکان کې يوازې پاتې وي، خلک رنگارنگ خبرې کوي، وايي ويزه يې وسوځوله، اوس خو دې وخت ډېر کم پاتې دی، کله راځې؟  
ما وويل:

د همدې لپاره مې تليفون درته کړی چې د ټيکټ غم وخورم، در روان یم...  
زرسلام سمدستي وويل:



د ټکټ روپۍ زه در لېرم، خو روپۍ دي؟

پنځوس زره کلدارې!

زرسلام وويل:

يو ساعت پس به د حوالې او دوکان نمبر درکړم، پيسې نغدې ترې واخله او

ټکټ وکړه، نور راځه چې رخصتي دې ختمه ده.

خبرې مو خلاصې کړې، تليفون بند شو.

لږ وروسته يې د دوکان ادرس راکړ او ټينگار يې وکړ چې د ټکټ غم

وخورم. ما مننه ترې وکړه، پيسې مې را واخيستې، سمدستي راووتلم او د فاروق

دوکان ته لاړم. فاروق دا وخت په ميرانشاه بازار کې په مالي خان نومي سرای کې

د موټرو د ټايرونو دوکان ايښی و چې کور ته يوه حلاله گوله پيدا کړي.

د زر سلام پيسو ته خو مې وار له مخه خپله اراده راته معلومه وه، خو په

عين حال کې مې دا هم احساسوله چې پنځوس زره قرضداره خو شوم، مگر

معلومه نه ده چې کله به يې پرې کړم.

فاروق ته مې وويل چې ما يو تصميم نيولی، غواړم بېچيان مې له خوسته

دلته را انتقال کړم.

ـ دا خو به ډېر خوند وکړي، زموږ د کور مېلمستون دی، که يې لږ سره برابر

کړو د شپې به ټول يو ځای يو.

زه هم ډېر خوښ شوم چې همدلته د بلال حافظ يا فاروق دوی د کور تر

خنګ کور برابر کړم.

فاروق ته مې وويل:

هلته به د څه شي ضرورت شي؟

ـ نور شيان ټول په کور کې شته، فقط د خپلو بسترو او د اطاق د ضرورت وړ

شیانو غم و خوره، د پیسو لپاره به بلال ته ووايو، خرڅ به درکړي.  
 - نه نه، دومره پیسې راسره شته چې د یوه اطاق شیان پرې واخلم، خو فقط  
 کور کتل غواړي.

مازديگر چې کله ډانډې ته لاړو، په کور کې مې له خپلې خور سره هم  
 مشوره وکړه، هغې هم زما خبره ډېره خوښه کړه، ورپسې د فاروق دوی د  
 کور تر څنگ یو خاورین کور ته چې دوه اطاقونه یې درلودل ورغلو، دلته  
 به وخت ناوخت د بلال مېلمانه پکې وو، و مو کوټ، په اطاقونو کې تیار  
 فرشونه وو خو فقط بسترو او یوې الماری ته اړتیا وه چې سهار مې همدا ټول  
 د ضرورت وړ شیان د زرسلام د ټکټ په رالېږلو پیسې رانیول او د نوي ژوند د  
 پیلولو په سوچ مې پکې ځای پر ځای کړل.







مازديگر زه او فاروق په موټرسايکل کور ته روان وو، دا ورځې په بازار کې داسې خبرې کېدې چې پر وزيرستان عمليات پيلېږي، ما فاروق ته اندېښنه ښکاره کړه چې دا عمليات خطرناک دي، خو هغه چندان دا باور نه کاوه، بيا مې په گپو کې ورته وويل چې زه تازه کور راولم هسې نه د کور سامان مې دلته پاتې وي او موږ په تېښته يو.

فاروق په خدا خدا کې د عملياتو خبره په اسانه را اړوله، ويل يې هسې چورتونه وهې.

په همدې کې کور ته را ورسېدو، موږ دا شپه په کور کې وکړه، دا چې موسم يو څه گرم و زه او فاروق د کوتې پر چت ويده شوو، پر سهار چې کله لمانځه ته پاڅېدو او د سهار څپه رڼا په خورېدو وه، له بازار سره نږدې يوه چاودنه وشوه، کله چې ورته څير شوو يو شين دود لټېده، په هغه وخت کې ما له ځان سره گلکسي ۷ موبایل را وړی و، سمدستي مې جيب ته لاس کړ او له لوگي مې وډيو شروع کړه، ورپسې بل انفجار وشو، خو دا انفجارونه همدا دوه نه وو، پرله پسې شروع شول.

فاروق وويل:

دا خو داسې دي لکه د پاکستانی پوځیانو له خوا چې توپونه را ویشتل کېږي. ما چې څه خبرې ته خوله جوړوله، فاروق منډه کړه، ویې ویل: زه رادیو راوړم چې خبرونه څه وایي!

زه همداسې په ویډیو اخته وم چې فاروق بېرته د کوتې چت ته له چالانې رادیو سره را وخوت، د رادیو اوږد انتن ښورېده، خبریال ویل: پاکستانی ځواکونو ډیورنډ کرښې ته څېرمه د شمالي وزیرستان په قبایلي سیمه کې د مېشتو سخت دریځه وسله والو پر ضد پراخ پوځي عملیات پیل کړي. د پاکستانی پوځ د عامه اړیکو دفتر «ISPR» پر یکشنبې په خپله خبرپاڼه کې ویلي، چې د دې هېواد ځواکونو د پاکستان وزیر اعظم په وینا په شمالي وزیرستان کې د مېشتو سخت دریځه کورنیو او بهرنیو وسله والو پر ضد د "ضرب عضب" په نامه پراخ پوځي عملیات پیل کړل. فاروق ما ته وکتل، بیا غوږ شوو:

خبرپاڼه همداراز وایي، چې په شمالي وزیرستان کې مېشتو کورنیو او بهرنیو ترهگرو د پاکستان پر خلاف جنگ پیل کړی، د دې هېواد اقتصاد او د شمالي وزیرستان ولسي ژوند یې په ټپه درولی او زموږ ډېری سرتېري یې وژلي دي. اوس وخت راغلی، چې د دغو ترهگرو پر ضد کوتلې گامونه پورته کړل شي. موږ دواړه چوپ، خو خبریال لگیا و:

- د پاکستان حکومت په شمالي وزیرستان کې د دې پراخو او لویو پوځي عملیاتو پرېکړه تر هغه وروسته کړې، چې پاکستانی وسله والو طالبانو او د ازبکستان اسلامي غورځنگ په نامه د دې تحریک یوې بلې ډلې د روانې میاشت پر اتمه نېټه د پاکستان د ستر ښار کراچۍ پر یوه نړیوال هوایي ډگر خونړی برید کړی و، چې په ترڅ کې یې لږ تر لږه ۳۰ کسان وژل شوي وو.

د پاکستان د دفاع وزیر خواجه اصف په وزیرستان کې د پوځي عملیاتو د پیل تر رسمي اعلان وروسته له رسنیو سره په خبرو کې وویل، په شمالي وزیرستان کې مو تر ژور غور و فکر وروسته د پوځي عملیاتو پرېکړه وکړه او په خبره یې چې دا عملیات به د وروستي ترهگر تر وژنې پورې دوام ولري. نوموړي زیاته کړه، چې په شمالي وزیرستان کې پوځي عملیات د وخت اړتیا ده او موږ اوس مجبوره یوو، چې په دغو سیمو کې د مېشتو کورنیو او بهرنیو وسله والو پر ضد پراخ پوځي عملیات وکړو او هغوی منطقي انجام ته ورسوو:

"زموږ ځواکونو د یکشنبې په سهار په شمالي وزیرستان کې پوځي عملیات پیل کړي دي. زموږ سرتېري به په مېړانه د ترهګرو مقابله وکړي او دوی به له منځه یوسي. د ترهګری له امله زموږ ښوونځي، مدرسې، جوماتونه، کلیساوې او بازارونه غیر محفوظه شوي او د خلکو ورځنۍ ژوند په تپه درېدلی دی. اوس موږ د ترهګرو پر خلاف د یوه پرېکنده جنګ پرېکړه کړې، خو په سیمه کې سوله را منځ ته کړو."

فاروق راډیو پر ځمکه ایښې وه، ما انتن ته کتل، خو غوږونه مې خبر ته څک وو:

اصف همداراز وویل، موږ ډېره هڅه وکړه، چې له وسله والو پاکستاني طالبانو سره د مذاکراتو له لارې شخړې اوارې کړو، خو هغوی مذاکرات زموږ کمزوري وګڼله او زموږ پر ځواکونو یې خونړي بریدونه وکړل.

د نواز شریف په مشرۍ د پاکستان حکومت د روان کال په فبرورۍ کې له وسله والو پاکستاني طالبانو سره د سولې خبرې اترې پیل کړې او د همدې هدف لپاره یې یوه کمیټه هم وټاکله.



دا خبرې اترې هغه مهال د ځنډ ښکار شوې، چې وسله والو پاکستاني طالبانو د اپریل په ۱۶مه له حکومت سره اعلان کړی شوی موقتي اوربند پای ته ورساوه او پر پاکستانیو ځواکونو یې خونړي بریدونه وکړل.

د پاکستان پوځي مقامات وايي، چې په شمالي وزیرستان کې یې د یکشنبې په ورځ هوایي بریدونه کړي، چې په ترڅ کې لږ تر لږه ۱۰۵ وسله وال وژلي او د دوی ۸ مرکزونه یې هم له منځه وړي دي.

دوی همداراز وايي، له افغان دولت یې غوښتي چې په شمالي وزیرستان کې د پوځي عملیاتو پر مهال دې له دې سیمې سره د لگېدلې پولې کلکه څارنه وکړي. د پاکستان ځینو سیاسي گوندونو د دې هېواد د حکومت له خوا په شمالي وزیرستان کې د پراخو پوځي عملیاتو د اعلان هرکلی کړی.

د یادونې وړ ده، چې د پاکستان کورنیو چارو وزارت په شمالي وزیرستان کې د پوځي عملیاتو تر اعلان وروسته د خیبر پښتونخوا په گډون د پاکستان په ټولو سترو ښارونو کې امنیتي تدابیر لا سخت کړل.

کله چې خبرونه پای ته ورسېدل، فاروق ولاړ شو، ورته و مې ویل: اوس څنگه کوو؟

فاروق په ډاډ وویل:

هیڅ نه شته خدای به خیر کړي، که داسې څه وای ضرور به له مشرانو خصوصاً خلیفه صاحب څخه حال راکړل شوی وای.

فاروق ځکه ډاډه و چې په خبرونو کې د ۱۰۵ طالبانو د شهادت خبره هم وشوه چې هیڅ حقیقت یې نه درلود.

ما ور غبرگه کړه:

ته راځه چې لاندې کوز شو، بهر پوښتنه وکړو چې دا توپونه له کومه ځایه



راغلل او کوم ځای ولي؟

زه او فاروق چې لاندې را روان شوو، له سرکه زموږ د کور خواته سپینه سراج په راغله، ما فاروق ته وویل چې ښايي بلال راغی.

بهر چې را ووتلو سراج په د کور تر مخ ودرېدله، بلال او ملگري یې ترې راکښته شول، تر روغې وروسته بلال وویل چې پاکستان عملیات شروع کړي او مشران وایي چې دا عملیات پنځلس ورځې دي؛ نو دا هم وایي چې باید د پنځلسو ورځو په مخه کورونه خالي او ضروري شیان سره نقل کړو.

موږ په همدې خبرو لگیا وو چې د کور تر شا مو د مرحوم حقاني صاحب له مدرسې «منبع العلوم» څو موټره فدايان ملگري په پلانونو موټرونو کې تر موږ تېر شول، کله چې موږ لږ وړ وړاندې شوو، یوه له مجاهدينو ډکه سراج په هم پسې وه، و مو دروله او پوښتنه مو ترې وکړه چې چېرته ځي. هغوی وویل چې خلیفه صاحب وایي ملگري د ټل په طرف وباسئ او د ضرورت شیان هم درسره یوسئ.

حافظ بلال له موټروانه د خلیفه صاحب پوښتنه وکړه چې هغه چېرې دی؟

موټروان وویل:

ټولو مشرانو ځانونه خوندي کړي دي.

موږ هم همدلته له موټروان سره رخصت واخیست او بېرته د کور مخې ته راغلو، هلته په سپینه سراج کې عمري او سپین طالب چې د سپرې والسوالۍ مجاهد و او دا وخت یې د عمري مرستیالي کوله، راغلل. دوی هم موټر له موږ سره تر څنگ ودراره.

تر روغې وروسته عمري هم همدا وویل چې موږ ته قومي مشرانو وویل چې تر څو پوځ سیمه بېرته پرېږدي تاسې باید یو څو ورځې کورونه خالي

کړئ او د ضرورت شيان درسره یوسئ، همدا ډول یې وویل چې یوازې طالبان نه، دلته ټول وزیرستانیان له سیمې بارېږي او فقط ضروري شيان وړي. زموږ همدلته پر دې مشوره راغله چې زه، فاروق او شاهین چې د زېږوک سرگروپ او د بلال د تره زوی و، باید کور جنوبي وزیرستان رزمک ته نقل کړو، ځکه جنوبي وزیرستان په عملیاتو کې نه و.

په کور کې ضروري وسله سره راټوله شوه، د عمرې په گډون بلال پکتیکا ته د تگ نیت وکړ چې هلته خپل مسوولیت هم سمبال کړي او ملگري هم هغې خوا ته منظم کړي.

موږ په همدې ورځ د بلال لپاره سلاح ځانگړې کړه، یو تور ډاټسن مو ورته بار کړ چې موټرواني یې عادل کوله، رخصت مو کړل او ترې پاتې څو ټوپکونه مو سره وویل چې جنوبي وزیرستان رزمک ته یې راسره یوسو.

## ضرب عضب عمليات

گرده ورځ مو د میرانشاه په بازار او شاوخوا سیمو کې د لاری موټر په پیدا کولو پسې تېره کړه، پاکستانی پوځ اعلان کړی و چې ضرب عضب عمليات به د ۲۰۱۴م کال د جون پر ۱۶ مه پیلوي، خو وړاندې له دې چې دوی عمليات پیل کړي، هلته مېشت جهادي تنظیمونه ټول د عملياتو له پیلېدو خبر او له سیمې په وتلو لگیا وو، پاکستان د دوی د وتلو لپاره ټولې لارې خلاصې پرېښې وې.

مازديگر ناوخته موږ پر دې بريالي شوو چې درگې منډي ته نږدې په یوه کلي کې د کرایې لاری موټر پیدا کړو.

د لاری له موټروان سره مو خبره وکړه چې تر رزمک پورې به زموږ کورنۍ او د کور اړین سامان رسوي، موټروان وویل چې اوس ناوخته دی سهار اته بجې ستاسې کور ته ځان در رسوم.

موږ دغه شپه په داسې حال کې په خپل کور کې سبا کړه چې په شاوخوا سیمو کې د پاکستانی پوځ د توپونو او هاوانونو مرمۍ لگېدلې او چاودلې، خو تلفات یې نه درلودل، ځکه دوی د خلکو د وېرولو په خاطر د استوگنې له سیمو لرې غرونه، غونډې او خالي ځمکې ویشتي.

د شمالي وزيرستان عام ولسي وگړي زيات په وېره کې وو، ځينو همدا سې ډک کورونه پرېښودل او د بنو ولسوالۍ پر لور له خپلو کورنيو سره بيلې پېښې پر قير سړک سوځنده لمر ته د موټرو د نشت له امله پلي روان وو، دوی د پاکستانې پوځ له عملياتو خپل ځان او کورنۍ امن ځايونو ته رسولې.

ځينو خلکو بيا له صبره کار اخيست چې هم ځان او هم د خپل کور ضروري سامان له ځان سره خوندي ځای ته انتقال کړي، له نورو سيمو شمالي وزيرستان ته راغلې لارې پوځ همدا سې خلاصې پرېښې وې، ځکه څوک سم نه پوهېدل چې عمليات ولې، څه ډول او د چا خلاف کېږي؟ زه هغه مهال پوهېدم چې دا عمليات پاکستان هغه وخت هم کولای شول چې لومړی ځل په دې سيمه کې مختلفو وسله والو ډلو د طالب په نامه سر راپورته کاوه.

وروسته د طالب له شتونه پاکستان په دې سيمه کې دوې گټې پورته کړې، لومړۍ دا چې د ای ایس ای او نورو استخباراتي ادارو کسان يې د طالب په لباس کې په دې سيمه کې ځای پر ځای کړل چې هر هغه د فکر او نظر خاوند چې د پاکستان د پاليسيو مخالف وي، په نښه کړي.

دغه تور شکونه چې پاکستانې استخباراتو د طالب په نامه په سيمه کې ځای پر ځای کړي وو، د شمالي وزيرستان زيات شمېر مخور قومي او سياسي مشران... يې د جاسوسانو په نامه ترور کړل، دوی په دې ډول له يوې خوا طالب پرې بدناماوه او له بلې خوا يې په وزيرستان کې د سر سړي خاورو ته لېږه چې سبا دلته د دوی د پاليسيو د تطبيق پر وړاندې خنډ ونه گرځي.

زه داسې فکر کوم چې دا لړۍ پاکستان جاري ساتي، خو يوازې شکل يې بدلوي.



په سبا زمور در دروازي تر مخ لاری هارنونه ووهل، د کور د ضرورت وړ شيان مو په لاری کې واچول، خو زما د اطاق شيان مو پرته له دې چې زه دې يې استعمال کړم، په کوټه کې بند کړل، که څه هم زمور اراده د لسو يا پنځلسو ورځو وه، خو ما ته لږ په زړه کې ودرېدل چې پرته بيا وزيرستان ته را تگ نه شته، موږ د سمندر څپو اخيستي يو چې چېرته يې غوڅار کړو همالته به مو غورځوي. زه اوس دې ته خوشاله وم چې څه شکر بچيان خو مې نه دي راوستلي.

موږ له وزيرستانه د کور ضروري شيان په لاری موټر کې بار کړل او د کور مېرمنې او ماشومان مونږ لږه کروزر سور رنگ موټر کې کښول چې فاروق چلاوه، ځينې له ما سره په سپينه سراج په ډوله موټر کې سپاره شول او شاهين او ورسره درې مجاهدين ملگري لاری ته ور وختل.

فاروق په رزمک کې تر مخ له چا سره خبره کړې وه، هلته د سيمې مشرانو زمور د کور لپاره يو بند ښوونځی ځانگړی کړی و چې د څو شپو په موخه پکې اوسېږو.

موږ شاوخوا يوولس بجې له کوره حرکت وکړ، د ميرانشاه په بازار چې وتلو ټول بازار بند و، زما موټر چې د رزمک د موټرو تم ځای ته ور نږدې شو؛ بېر شو يوه سپينه سراج له کوڅې په ډېره توندۍ را ووتله، نږدې يې زما موټر وهلی و، شيشه چې مې کښته کړه او غبر مې پرې وکړ چې وروره لږ پام خو کوه!

موټروان چې وپېژندلم چې طالب يم، سمدستي يې را غبرگه کړه:

- که تورزن يې، تنبته مه، تاسې خو ويل چې د پاکستان پوځ کافر دی، ورته تم شه اوس جنگ ورسره وکړئ!

ډېره راته عجيبه وه، په وزيرستان کې چا طالب ته د ورکتلو جرأت نه شوای کولای، خو په دې ورځ يې ما ته داسې ستوغي خبرې وکړې. ما هم چې فکر وکړ چې بنځينه او ماشومان راسره دي؛ نو مې ځان کنترول کړ او ترې روان شوم.

په لاره کې مې د دې سړي خبرې بيا بيا په ذهن کې تاوېدې چې ناڅاپه مې په مرغې سرای کې خوشبوی حاجي ذهن ته راغی، هغه ته مې ويلې وو چې که پاکستان وغواړي په ساعتونو کې دا سيمه له موږ پاکولای شي، خو هغه د توبې او گنهگارېدو خبره کړې وه.

ارمان مې وکړ. کاشکې نن راسره وای چې حالات يې په خپلو سترگو ليدلي وای، بيا مې فکر وکړ چې ضرور به هغه هم په کومه يوه لاره پياده په منډو وي.

د ماښام لومړي ستوري را ختلي وو چې رزمک ته ورسېدو، دا چې د کور د مېرمنو لپاره مو د خوراک ترتيب نه و؛ نو د ماښام ډوډۍ هلته گاوندېانو راته تياره کړې وه.





په رزمک کې موسم ډېر جنتي وو، له منظرو به مو خوند اخيست. رزمک يوه سره سيمه ده، په گرمي کې د پاکستان له هرې څنډې خلک نندارې ته ورته راځي چې ځينې وخت به موږ هم له شمالي وزيرستانه ورته راغلو. رزمک که څه هم په جنوبي وزيرستان کې دی، خو له شمالي هغه سره يې ډېر توپير نه و، همدلته به هم خلک له وسلو سره گرځېدل او جهادي خوځښتونو فعاليت کاوه، خو په دې وخت کې دلته قومي اتحاد شوی و او پرېکړه يې کړې وه چې هيڅوک دلته د خپلې خوښې حکومت نه شي جوړولای، ځکه که دلته عمليات وشول خلکو ته مشکلات پېښېږي. همدا ډول يې طالبانو ته هم اجازه نه ورکوله چې په بازار کې دې فعاليت وکړي او ښکاره وگرځي، خو زه، فاروق او شاهين چې شايد د افغان طالبانو فقط همدا درې نفره دلته وو موږ ته يې هيڅ نه ويل، د سيمې خلکو زموږ ډېر احترام کاوه.

لويه ستونزه دلته د کرفيو «گرځ بنديز» وه چې څلوېښت ورځې به غځېده، يو ساعت به د ضرورت لپاره بازار ته تللي چې په همدې يو ساعت کې به دې د کور لپاره د څلوېښتو ورځو شيان پيدا کول.

د دې ستونزې له لاسه د رزمک د سیمې عام خلک له سخت تکلیف سره مخ وو، د پاکستان پوځ له خوا د گړځ بندیز علت زما په فکر دلته پر وزیرستانیانو راج منل وو.

وزیرستان یو یاغي باغي عادت لري، پوځ د خپلې سلطې د تمثيل لپاره تر دې غوره لاره نه لیده.

ما او شاهین دلته له فاروق سره د رزمک په کور کې شاوخوا شپږ میاشتې تېرې کړې.

وخت ناوخت به د تلیفون له لارې خبرېدو چې په پکتیکا کې بلال له ملگرو سره یو ځای پر کومو تعرضونو اخته دی، دغو اوازو به زه او شاهین تشویقولو چې باید د تشکیل لپاره پکتیکا ته لاړ شو، خو کله چې به مو د فاروق تر مخ خبره وکړه، هغه به بیا ځان را نه خپه کړ او ویل به یې چې تاسې ما دلته یوازې پرېږدئ او ځئ؟

دې خبرې به بیا زما او شاهین پښې را وتړلې، خو بالاخره ډېر په تنگ شوو. یوه ورځ چې گله ناست و، فاروق ته مو سپین وویل:

په هر صورت چې وي موږ نور درڅخه ځو، تر څو به دلته لاس تر زنې رهنې سترگې ناست یو؟

تر ډېرو خبرو او دلایلو وروسته مو فاروق ته د همکارۍ لپاره د رزمک د سیمې زموږ د ډلگۍ ملگری مجاهد ډگروال ور لاس کړ. سهار په اووه بجې مو په داسې حال کې له فاروقه رخصت واخیست چې ما څلور سوه کلدارې ترې قرض کړې.

زه، شاهین او دوه مسید ملگري مخ پر پکتیکا روان شوو، د رزمک په غرونو کې دته خپل سیمې ته راواوښتلو چې شاوخوا نهه ساعته پیاده مزل مو وکړ.





ځای: چرکونډی، رزمک (جنوبي وزیرستان، کال ۲۰۱۴م)

شپه مو له خپلو ملگرو مجاهدینو سره په دته خیلو کې وکړه او پر سهار په  
یوه بای فور موټر کې پکتیکا ته روان شوو.  
مازديگر ناوخته گیان ولسوالۍ او د شپې په دویمه برخه کې په زېږوک کې  
زما پلرني کلي ته را ورسېدو.  
له ستریا او ستونزو دا ډکه شپه مو د شاهین د ماما مولوي تواب خان کره  
وکړه، دغه سړي په خورا اخلاص د مجاهدینو خدمت کاوه.

## جوشېدلي ويني

زېږوک د پکتیکا په لوېديځه څنډه کې يوه له هغو ولسواليو ده چې د سيمې خلک يې غريبان او اقتصاد يې په غرونو کې د لرگيو له مزدوريو او همدارول د زېغوزو په موسم کې د زېغوزو (جنغوزو) له درکه جوړ کړی.

پر دغو خلکو د غربت د سپرې سېلې تر څنگ بې تعليمي هم خوله لگولې ده او دا چې کلنکونه او سرکونه يې نه شته، د يوې عادي ناروغي تداوي هم د مرگ په بيه ورته تمامېږي.

دوی د روسي ښکېلاک پر وړاندې هم د افغانستان د دفاع ته سپر ولاړ وو او د امريکايي يرغل پر ضد يې هم خپل د مسووليت پېټی پر اوږو بار گرځاوه. زېږوک زما پلرنی ټاټوبی و، خو موږ د روسي ښکېلاک په وخت کې وزيرستان ته وکوچېدو چې بيا له هغه ځايه په ۲۰۰۱م کال خوست ته راغلو. د زېږوک ولسوالۍ لپاره د اسلامي امارت مسوول سمیع الله حنظلہ و چې ما په دې کال د هدايت خان شاهين تر امر لاندې فعاليت شروع کړ، زه له رزمکه په همدې تشکيل کې د شاملېدو په نيت راغلی وم.

په دې ولسوالي کې مې ژوند ځکه ښه و چې ټول کليوال وو، هيڅ د مسافري احساس مې نه پکې کاوه، موږ به وخت ناوخت په زېږوک کې د ملي اردو

پر مېشت کمپ او همدا ډول د ولسوالۍ پر ودانۍ چريکي بريدونه کول. په دغو بريدونو کې نامتو قوماندان حيات الله غلچکي له هغو قوماندانانو څخه و چې دشمن به يې د نوم له اورېدلو سره سيمه خالي کوله، زړه يې نه شوای کولای چې له ده سره د مقابلې ميدان ته را کوز شي.

زه به وخت ناوخت له غلچکي سره چريکي بريدونو ته تلم، بالاخره زما او د غلچکي تر منځ ملگرتيا تر دې حده ورسېده چې هيڅ مو د بېلوالي اراده نه شوای کولای.

د دې وخت والي بلال مور ته د موټرسايکلو لپاره پيسې راکړې چې دا مې تر ټولو ښه ورځ وه، ځان ته مې موټرسايکل واخيست او کبرې وږې اوږدې او نرۍ لارې مې پرې لنډولې.

يوه ورځ غلچکي وويل:

د زېږوک د منځکۍ په سيمه کې پر مېشت عمومي سړک له لوړې پوستې څخه عسکر د اوبو لپاره را کښته کېږي، د سبا لپاره هغو ته کمين نيسو او وژنو يې.

مور دا د خره پوسته بلله، ځکه عسکرو به پورته اوبه په خره خېژولې.

منځکۍ په زېږوک کې له هغې ځنگلي سيمې څخه وه چې امريکايان او د دوی ملگري به له مرگونو بريدونو سره پرې مخېدل.

حضرت الله بنديوان چې په وزيرستان کې د هماغه سيمې مشهور شاعر و، د هغو قوماندانانو له جملې و چې په دې سيمه کې يې پر امريکايي قطارونو زيات کمينونه وهل.

يوه ورځ بنديوان وزير ما ته په منځکۍ کې هغه ميدان را وښوو چې د ده په وينا، دلته يې امريکايي عسکر د ترڅو مندو په څېر له ټانگونو د ټوپک د



مرميو په زور را وغورځول او په سيمه کې مېشتو کليوالو يې د لاسونو گوتې او څو ژبې راټولې کړې وې.

دا خبره بيا ما ته د سيمې عيني شاهدانو هم تاييد کړه.

په منځکې کې د کمين په ارتباط موږ له ولسوال حنظله سره هم رابطه وکړه، حنظله وويل چې زه هم درسره ځم.

سبا موږ اته ملگري د وزر له دوکانونو د کېښام په طرف روان شوو او هلته مو د حنظله پوښتنه وکړه، خو د سيمې خلکو وويل چې هغه وختي منځکې ته اوښتی دی.

د منځکې او کېښام تر منځ لوړ لوړ غرونه ولاړ وو چې موږ به موټر سايکل په لمنو کې درول او بيا به دلته پريوه لويه څوکه چې د سړوتي په سر مشهوره ده، ور اوښتلو.

موږ موټر سايکل ودرول، زه او غلچکي تر ملگرو له مخه شوو او په پښو مو منزل شروع کړ، د سړوتي سر د کېښام له طرفه لنډ خو د منځکې له طرفه ډېر لوړ و، موږ چې يې کله سر ته ورسېدو لاندې د منځکې پر ځنگل باندې د سهاني موسم شبنم پروت و، په ليدو مې يې اخ وکړ چې کاشکې زموږ وطن له يرغلگرو پاک وای چې دلته پکې د اروپا او نورو ملکونو په څېر يو نړيوال پارک او پکې زانگوگاني جوړې شوې وای. د نورې دنيا خلک يې له لرې لرې نندارې ته راتلای او زموږ د وطن بچيانو او لوڼو تفريح پکې کولای...

خو دا چې زموږ وطن له کلونو راهيسې د درېدريو، جنگونو او يرغلونو ښکار دی، د تفريح پر ځای يې په دښتو او غرونو کې د يوه او بل پر وژنو خپل ټبرونه يخوو.



زه په همدې خیالونو او فکرونو کې وم چې گرز زموږ تر څنگ د هاوان  
مرمی ولگېده، موږ ټولو یوې او بلې خوا ته منډې کړې، غلچکي تر ما  
وړاندې دې د زهغوزي د ونې تر شا کېناست، زه تر یوې بلې ونې پټ شوم.  
غلچکي ته مې غږ کړ:

دا څه شی و؟

د غلچکي غږ راغی:

لاندې له کمپاین څخه عسکرو ولیدو، احتیاط کوه چې د زیکویک فایر را  
نه کړي.

لاندې څنگل ته مې وکتل، په څنگل کې د وړو ټوپکو ډزې وې، ژر مې  
مخابرې ته لاس کړ او پر حنظله مې غږونه شروع کړل، غلچکي وویل:  
ته حنظله څه کوي؟

په بېړه مې وویل:

لاندې په منځکۍ کې د ټوپک ډزې دي، داسې ښکاري چې حنظله تر موږ  
له مخه پر عسکرو کمین وهلی.

زه له غلچکي سره په خبرو وم چې حنظله غږ وکړ:

اورم، اورم ملنگ یاره!

ما وپوښتل:

دا ډزونه د څه دي؟

حنظله په تېز غږ وویل:

موږ پر عسکرو کمین وواهه، یو عسکر مو مړ کړ!

بیا یې د گپ په ډول پسې زیاته کړه:

اوس تاسې نران شئ یو عسکر ووژنئ!

ما غلچکي ته وکتل:

دې لېوني خو کمين وهلی!

غلچکي وويل:

بس موږ و تاسې هم روانېږو، دا ډانده هاوانونه دي، ما فکر کاوه چې موږ يې هدف يو.

موږ د غره له سره د منځکې ځنگل ته په منډه شوو، شاوخوا شل دقيقې وروسته مو هلته ځانونه ورسول.

هلته په ځنگل کې د يوې غونډۍ پر سر چې په ونو پوښلې وه، يو ځای کېناستلو، ساه مو وهله، د دمې تر څنگ مو د جنگ ترتيب هم جوړاوه. موږ دلته يوه مخامخ غونډۍ خوښه کړه چې له دې ځايه به د عسکرو موقعيت وڅارو چې دوی چېرې کمين نيولی، دا چې موږ ورته کمين نيوای هغه وخت تېر شوی و، ځکه حنظلله پر عسکرو کمين داسې مهال وهلی و چې دوی په خوږ کې له يوې چينې د پوستې لپاره اوبه وپلې، په نتيجه کې يې يو عسکر ترې وژلی و. قهرېدلي عسکر په ځنگله کې د طالبانو په لټون سر وو.

موږ دلته ساه جوړه کړه، تعيين شوي ځای ته مو حرکت وکړ، تر يو څه مزل وروسته چې کله غونډۍ ته نږدې شوو؛ نو د غونډۍ په لمن کې مو ټوپکونو ته احتياطي مرمی ور تېرې کړې.

له ما سره په يو لاس کې ټوپک او په بل کې يوه د راکټ مرمی وه، اته واړه ملگري د غونډۍ سر ته ګډ روان شوو. ځنگل دومره لوی و چې په يو متر کې څوک نه ښکارېدل.

د غونډۍ سر ته په نږدې کېدو وو چې زما غږونه تر غوږ شول، غلچکي ته

ورنږدې شوم غلي مې ورته وويل:

دلته خو څوځوځ وغږېدل لکه چې عسکر دې غونډۍ ته رارسېدلې! غلچکي  
راوکتل:

هو، ما هم واورېدل، خو زما گومان دی چې عسکر دلته نه شته لاندې په  
کلي کې غږېږي، باد يې غږ راوړي.

دا چې وخت کم و، پر ځای د دې چې ملگري پوه کړم چې متوجه شئ،  
ځان مې له ملگرو لږ راگوښه کړ او فکر مې وکړ چې که عسکر وي، د  
ټوپک يوه ضربه به موږ ټول ورېښي، ښه ده چې زه لږ بېل او مخکې يم.  
په همدې توگه چې د غونډۍ سر ته ور ورسېدم، مخ ته مې نږدې په دوه  
مترې کې کړپا شوه، زما ټوله توجه يې جلب کړه، په ډېر شديد نظر مې ور  
کتل او همداسې ورو ورو روان وم، يو څو قدمه چې ورغلم او د ونې پر يوه  
سته ور واوښتم، پر يو دنگ چنار قنده ځوان مې سترگې ولگېدې چې د ملي  
اردو پتلون يې اغوستی، پرانگي رنگ نری بلوز يې پر تن او د اوږده کارميلي  
ټوپک پر ماشه يې گوته نيولې وه.

وخت حساس شو، مخ مې شاته نه شوای اړولای چې ملگري چېرې دي  
اونه مې د راکټ مرمی پر ځمکه غورځولای شوای، ډارېدم چې له کړپ  
سره به مې وويني، گوته يې تیاره پر ماشه ايښې ده په يوه ثانيه کې مې بلې  
دنیا ته لېږلای شي.

ځای پر ځای ودرېدم، شاته ملگرو ته مې په لاس کې د راکټ نيولې  
مرمۍ وښوروله چې يو څوځوځ يې رانه واخلي او زما لاس ډز کولو ته ور  
خلاص شي.

په دې وخت کې د مصطفى په نامه د ډيرکې اوسېدونکي يو ملگري خواته

راغی، فکر کوم لومړی جنگ يې و.  
 عسکر ته موږ نه ور ښکارېدو، ښی څنگ يې موږ ته و. لاندې دنورو  
 ملگرو د پښو څرپا ته داسې ترهېدلی څیر و لکه پر مخ چې يې کورکمن  
 پاشلي وو.

د مصطفی سترگې چې پر عسکر خښې شوې، سمدستي يې چپه گونډه ورته  
 ماته او چپه سترگه يې د ټوپک زخې ته پته کړه، په یوه برش کې يې  
 عسکر داسې وشاره لکه باد چې يې یوسي.

غلچکي غږ وکړ:

مه کوئ ډزونه، دا ولې کوئ!؟

ما پرې ناره کړه:

عسکر دي، غلچکيه شا ته شه!

په دې وخت کې متقابلې ډزې شروع شوې، جگړه وار په وار تونده شوه،  
 ما هم د راکټ مرمۍ وغورځوله او مخامخ مې ډزې پيل کړې، دا چې نور  
 عسکر د گڼ څنگل له امله نه ليدل کېدل خو د يوه او بل غبرونه مو اورېدل.  
 د څنگل د ونو شنې څانگې مرميو له ځان سره يوې بلې خوا ته ماتولې.  
 د ډزو ساعت ووت، ورو ورو موږ په جگړه کې شا ته ترې راتلو، وېرېدلو چې  
 د شاله طرفه نور عسکر راپسې رانه شي او محاصره مو نه کړي.

د عسکرو نارې مو اورېدې:

د پنجاب بچيانو تسليم شئ!

خو موږ به د همدې چينغو په بدل کې د الله اکبر له نارو سره يو ځای د  
 ټوپک ضربې ورکړې او بيا به د عسکرو غبرونه غلي شول.  
 په دې جگړه کې همدا يو عسکر وژل شوی و او يو هماغه و چې حنظله او



ورسره ملگرو وژلی و. زموږ ملگرو ته هیڅ تلفات نه وو اوښتي.  
د وژل شویو او یا هم د زخمي عسکرو معلومات به موږ ته د زېږوک د  
ولسوالۍ په بازار کې مېشتو دوکاندارانو راکول. د دوی د راپور په بنسټ به  
مو معلومات د خپل ولایت د اطلاعاتو له استازي مولوي نافذ او بیا هغه د  
امارت له ویاند ذبیح الله مجاهد سره شریکول.

## ګندېلي وېښتان

په زېږوګ کې مو چريکي جنگونه ډېر تېز کړي وو، په عسکرو کې له کمپه د راوتلو جرأت ختم شوی و، که به کوم يوه له احتياطه سروغړونه وکړه، له بدې پېښې سره به مخ کېده.

داسې هم نه وه چې په زېږوګ کې مجاهدين زيات وو، ما هلته ډېر وخت تېر کړ، خو يوازې تر لسو دوولسو مجاهدين مې پېژندل.

په دې شپو ورځو کې له گيان څخه ترابي موږ ته د ولسوال په صفت را تبديل شو، ترابي له موږ، د بهرنيو تشکيلونو او خپلې ډلې له ملگرو سره مشوره وکړه چې بريدونه نور هم پراخ کړو. په دې بريدونو کې درندې وسلې هم وې.

ترتيب جوړ شو او ټول ملگري ټاکلي هدف ته روان شوو. ما، غلچکي او شاهين ته داسې ملگري راکړل شوي وو چې ډېری يې د بنو د مروتو اوسېدونکي وو.

تر ضرب عضب عملياتو وروسته په تشکيلونو کې د مروتو او ټانګ د سيمو د ځوانانو شمېر لوړ شوی و. ښايي علت يې دا و چې د وزيرستان ډېر مجاهدين دې سيمو ته راکډه شوي وو، په سيمه کې ځوانان تشويقول او په تشکيلونو کې ورسره راتلل.

د دې سیمو ځوانان د وزیرستاني هغو په څېر نه په جنگ کې تکره وو او نه یې د مسافري زور درلود. اوږ تشکیل به یې یوه یا دوې میاشتې و. په برید کې موږ ته «د پري پوسته» په نامه پوسته راکړل شوې وه. غرمه یوولس بجې د «پري» د کلا څنگ ته نږدې غونډۍ ته ورسېدو، پر دې پوسته ډېر بریدونه به موږ له همدې غټې څخه کول. موږ د نورو ملگرو را رسېدو ته منتظر وو، زموږ د دې جنگ قوماندان شاهین ټاکل شوی و، د مروتو مجاهدینو شاوخوا څارله او هر یوه به بېله بېله پوښتنه ترې کوله چې هدف کوم ځای دی؟ شاهین یې سترې کړ، د ځان د خلاصولو لپاره یې په گپ کې د «پري» کلا ور په نښه کړه چې دغه قرارگاه ده. د پري کلا رښتیا هم قرارگاه ته ورته وه، بېخي لوی لوی او پلن دېوالونه یې لرل، په سیمه کې مشوره وه چې موټر ورباندې گرځېدلای شي. ټول ملگري ځایونو ته ورسېدل، ترابي امیر صاحب دعا وویل او عملیات پیل شول. د راکټ او پیکا گرزهار پورته شو. ما په خپل روسي کلاشینکوف پوسته یو یو ډز وېشته. د څنگ ملگرو مې وار په وار ضربې کولې. د جنگ د منځ خبره داسې وه چې بلد به شوې، بیا به دې ضربې نه کولې. کوم خلک چې به تازه راغلي وو او ځانونه به یې تورزن معرفي کول، په یوه برش به یې ټوله ججوره تشه کړه. لومړی به ما هم همداسې کول. ما ډزې بندې کړې، غوښتل مې ملگري وگورم چې څنگه دي، د مروتو مجاهدینو ته پام شو چې د ټوپک ججورې ور بدلوي، د بلوټ له کښولو سره د ټوپک خوله لاندې د «پري» کلا ته نیسي او ضربې پرې چلوي. سمدستي پوه شوم چې د دوی د شاهین خبره زړه ته لوېدله، د پري کلا رښتیا قرارگاه ورته ښکاري.



چينغې مې پرې شروع کړې:

بندي کړې، ډزې بندي کړئ...!

هيچا هم غبر نه اورېد، له هغې خوا هم د مرميو باران وو، په ډېر تکليف مې متوجه او د غره له سره لږ را کوز کړل، شاهين را ورسېد، ناره يې کړه: خه وشول، خير خو دی؟

ما وويل:

الله دې غرق مه کړه، د پري کلا مروتو تباہ و برباد کړه، جنگ يې ټول پر کلا شروع کړی!

شاهين په خندا شو:

ما خو گپ ورسره لگاوه، دوی رښتيا پرې شروع کړې؟

ځوانانو سترگې حيرانې غړولې.

دا چې پري پخپله قوماندان پاتې شوی و، کور يې هم په دې سيمه کې و او ډېر جنگونه يې ليدلي او بلد وو، ځانونه يې غلي کول او بل يې د خونديتوب لپاره ځايونه هم لرل، که نه په دومره مرميو کې به بيا حتماً زيان ور اوښتی و.

لږ وروسته راغلم، هر ملگري ته مو په گرم جنگ کې مورچه ور په نښه کوله، له يوه ملگري سره په خبرو وم چې د شاله خوا بل يوه تر لمن ور کش کړم، خه خبره يې کوله خو ما نه اورېده. بې پامه را ولاړ شوم، له دې سره سم مې داسې احساس کړه لکه مرمی چې ما ته را الوځي او پر سر مې لگېږي. ملگري ته مې مخ کړ، د شاله خوا مې سر داسې کړپ وکړ لکه څوک چې دې په لرگي ووهي، ما فکر وکړ چې د شاله خوا چا په لرگي ووهلم، خو تر شا مې هيڅوک نه و.

سر ته مې لاس ور ووت، په گوتو را معلومه شوه چې پکول مې پرې دی،





گوتې مې لاندې ور وړې، گرمې را ولگېدې. لاس ته مې وکتل، په وینو و،  
ځای پر ځای کېناستم.

ملگري مې لاس ولید چې په وینو دی، سمدستي یې ناره کړه:  
هله را په شا کېږه چې عسکر را نه شي!

ډار ځکه و چې په دې لوړو ژورو کې مزل سخت و، کله چې به عسکر په  
مخابره کې وپوهېدل چې زخمي را شوی دی، دوی به هم خپل زور واهه او  
را وتل به چې ځانونه په زخمي پسې ورسوي، دا ډول یې زموږ دوه ملگري  
شهیدان کړي هم وو.

زه پر ځان پوهېدم چې خدای ساتلی يم او ژور نه يم خور شوی، د سر  
اصلي هډوکۍ بچ دی، یوازې یې باندېنۍ خرمن ورسره وړې. دوه ملگري  
راسره شول او په منډو مو پیل وکړ.

په منډو کې به کله ډاډه شوم چې ښه يم، خو کله به مې تشویش شو چې  
په توده وینه کې يم، شاید وروسته خراب شم.

لاندې چې کلي ته را ورسېدو، له هغه ځایه یې په موټر کې یوه کلیوال  
ډاکټر ته یووړم چې هغه مې د سر د اته کوکه زخم د تداوي په وخت کې  
وېستان هم پکې را گنډلي وو.



## پر جومات زما لگېدلي مرمی

یو مازدیگر غلچکي راته وویل چې دلته د مدرسې ځینې شاگردان راغلي او وایي چې چریکي عملیات راته برابر کړئ.

د مدرسې شاگردان چې به په جذبه کې شول، بیا به یې په څو ساعته کې د عملیاتو د ترتیب غوښتنه کوله، دا زموږ لپاره ډېره سخته وه چې دومره ژر د عملیاتو یو کامیاب پلان تیار کړو، خو د برابرولو کوښښ به مو یې ځکه کاوه چې له جنگ سره بلد او مجاهدین زیات شي، ځکه استادانو به هیڅ نه راسره پرېښودل.

له غچلکي سره توافق ته ورسېدم. د ملگرو څلور موټرسایکل مو برابر کړل، له ما او غلچکي سره دوه ملگري وو، څلور مو د مدرسې شاگردان راسره کړل. د دابي کلي د جومات تر مخ مازدیگر د کلي ځوانان او سپین ږيري ناست وو، غلچکي له هغوی سره روغې ته ور وگرځېد، ما کوښښ کاوه چې ځان ژر د زېږوک د کلي غونډۍ ته ورسوو، هدف مو هلته د زېږوک په بازار کې د تالاشي پوسته وه.

زه له ناستو کلیوالو همداسې بې سلامه را تېر شوم، مخامخ له دوکان سره څنګ ته یوې وړې لگېدې ته کوز شوم، غوښتل مې ځان د زېږوک کلي



لارې ته په پټيو کې برابر کړم.

شاوخوا دېرش متره مخامخ راته له لگېدې لوړ پټي وو. تر ځان مې خادر تاو کړی و چې وسله پټه شي، مگر څنې مې ښکارېدې. لگېدې ته چې کوزېدم د شا له خوا مې غلی غږ واورېد: ملنگ یاره مه ورځه!

ما چې تصمیم نیو، په منډه لگېدې ته رسېدلی وم.

مخامخ چې مې پټي ته وکتل، پر پوله یې د ملي اردو عسکر گوته پر ماشه او راکټ پر اوږو مورچه ناست دي. د بدن وېښتان مې نېغ نېغ ودرېدل، حیران وم چې جنگ کوم، که واپس کېرم؟؟

په همدې سوچونو مې ژر مخ را وگرځاوه، عادي بېرته په راختلو شوم. پر اوږو مې د مرمیو د لگېدو احساس کاوه، ډار مې د بدن په رگ رگ کې غځېدلی و، خو منظم روان وم، قدمونه مې وار په وار تېرېدل، د دوکان کونج ته ورسېدم، دلته دومره تېز را بدل شوم لکه په ماشومتوب کې چې د شېبې سړی د بلال له ډاره د مور د کوتې په دروازه ننوځي.

د دوکان تر څنګ ودرېدم، فکر مې کاوه چې غلچکې دوی همدلته دي، خو یوه بوډا را غږ کړ:

ځان خلاصوه هغوی تللي!

لاندې مې وکتل، د سړک په منځ کې د مدرسې یو طالب د موټرسایکل په چالانولو لگیا دی، خو نه چالانېږي.

ور منډه مې کړه، موټرسایکل مې ژر ژر وکوت، خو نه پوهېدم چې څه پرې شوي وو، نه چالانېده.

ژر مې دوی ته د خپل موټرسایکل کیلي ونيوه، ورته و مې ویل:



تاسې درځئ، هلئ، زه درځم!

د مدرسې یو طالب زما د موټرسایکل ملگری و، فاروق نومېده، د خوست و.  
هر څومره مې چې د تگ ورته وویل، خو نه تلو. زه له ده سره په خبرو وم  
چې یو دم یې غبر کړ:  
عسکر راغلل!

شاته چې مې وکتل، په سپین لباس کې یو سورږیری کس چې راکټ  
یې په لاس کې دی، زموږ په پنځوس متري کې را روان دی او تر څنگ یې  
داسې غوټه لس پنځلس د ملي اردو عسکر را په منډو دي.

دغه ږیرور کس د پنجشېر و، دلته د ملي اردو قوماندان او په قاري مشهور  
و. ډېر وخت به ورسره مخامخ کېدو، په زېږوک کې تر ټولو قوماندانو په  
جگړه کې تکړه و او مجاهدینو ته به یې ډېر کمینونه نیول.

موټرسایکل مې پرېښود، فاروق هم راسره منډه کړه، خو بېرته د سړک په  
منځ کې ورته په کمین کې شوو. د ټوپک بلوټ مې کش کړ او ضربه مې  
ورکړه. عسکر یوې او بلې خوا ته ولوېدل. قوماندان قاري د جومات دېوال  
په مخ کې راکړ، پټ شو. فاروق هم ډزې پرې پیل کړې. شاوخوا پنځلس  
دقیقې به وتلې وې چې موږ ترې شاته شوو. غلچکي دوی هم په پښو را  
ورسېدل چې ژوندي یې ولیدو ډېر خوشاله شوو، د غلچکي په شمول بېرته  
په عسکرو پسې غلي غلي ور روان شوو. کله مو یو ځای کوت او کله بل  
ځای څیر کېدو، شاوخوا څلوېښت دقیقې څار به مو کړی وي چې یوې  
خواته مو هم څوک مو هم تر سترگو نه شول.

موږ وېره لرله چې عسکر دلته په دوکان یا جومات کې راته پټ نه وي، خو  
خو مجبور وو چې غلي غلي مخ ته ورشو، ځکه زموږ موټرسایکل ور پاتې





و، دا ډېره د شرم خبره وه چې عسکرو به موټرسایکل درڅخه بوت.  
لږ چې ور تېر شوم او د جومات تر مخ مې پروت موټرسایکل ولید لا شکمن  
شوم چې عسکرو کمین نیولی، ځکه که تللي وای خو موټرسایکل یې حتمي  
ورسره بڼه.

چمتو چمتو ورغلم، د موټرسایکل څنگ ته ودرېدم، له دوکانه یو ځوان  
راووت، ما پرې غږ کړ:  
عسکر څه شول؟

ـ هغوی په منډه لاړل!

موږ ژر ژر دوکان او جومات وکتل، عسکر تللي وو. وروسته مو د کلي له  
ځوانانو سره گډه د جومات هغه ځایونه وکتل چې زما مرمی پرې لگېدلې وې.  
ځوان وویل:

یو عسکر زخمي شو، خو خلک ناست وو، شکر هغوی خدای ټول بچ  
کړل، کنه مرمی د چا تر سر تېرې شوې، د چا څنگ ته ولگېدې.  
وروسته خبر شوو چې عسکرو څو کلیوال په وهلو وهلو له ځان سره بېولي  
وو، هغوی چې یې راخوښې کړل، ځینې موږ ته راغلل او کیسه یې وکړه  
چې هلته قاري ویل طالبان تاسې راته راوستلي وو.  
موږ ته اطلاع راغلې وه چې په دوی کې یې ځینې سپین ږيري ډېر وهلي او  
بې ابه کړي هم وو.



## بي اوبو بيرغ

منځکې سيمه د زېږوک په ختيځه برخه کې له ارگون ولسوالي سره نښتې او ځنگلي لمن يې د زېږوک عمومي سړک ته ور رسېدلې وه.

له دې ځنگله په استفاده به وخت ناوخت پر عمومي سړک د ملي اردو پر اکمالاتي کاروان هم کمينونه وهل کېدل، د حکومت له خوا که څه هم له سړک سره جوختې د غرونو څوکې په مورچلو پوښل شوې وې، خو ځکه ناکامې وې چې د ځنگل له امله يې موږ نه شوای هدف کولای. دا ډول به د خاص راپور په بنسټ وخت ناوخت عام سړک ته د تلاشي لپاره هم ور وتلو.

نوی چې به چاته ټوپک په لاس ورغلی و، په هغه کې به توندي او سخت دريځي زياته وه، د مشرانو خبرې يې چندانې په نظامي ډگر کې غوږ ته نه لوېدې. ښايي علت يې دا و چې خپل زړورتوب ثابت کړي. يوه ورځ موږ له غلچکي دوی سره دغه سړک ته د موټرو د تلاشي لپاره ووتلو، شاوخوا دوه ساعته مو دلته موټر وپلټل، خو کوم دښمن مو پکې پيدانه کړ.

په يوه سراجو کې د افغانستان «تور، سور، زرغون» کوچنی ملي بيرغ را



څړېده، هلته ما ته دا يوازې د دښمن بيرغ ښکارېده. د دې لپاره چې ځان  
تورزن ثابت کړم، تر ټولو وړ وړاندې شوم او را پرې مې کړ، د موټر ډريور  
مې را کښته کړ او همدا د رخت له ټوټې جوړ بيرغ مې پرې خوړ، موټروان  
د اوبو اجازه غوښته، خو ما د اوبو د څښلو اجازه نه ورکوله.  
موټروان بيرغ په سختۍ تېر کړ او بيا مو د تگ امر ورته وکړ.



## درې کسان

سره له دې چې زېږوګ زموږ خپله سیمه وه، د ديني جذبې له وجهې موږ د شخصي بډيو وېره هېڅ نه درلوده. ما ته هم دلته او هم په لاره کې ستونزې را ولاړېدای شوای، ځکه زما کور په خوست کې و، خو موږ د هر هغه چا په وړاندې ډېر سخت وو چې په حکومت کې به يې وظيفه کوله.

يوه ښه خبره دا وه چې د زېږوګ په سیمه کې يوازې درې کسان زموږ په تور لیست کې وو چې و يې وژنو. يو بېسمل نومېده، د همدې ولسوالۍ د سوري کلي اوسېدونکی و او ويل کېدل چې د سي ای ای د جاسوسۍ تر څنگ د کمپاين کپال هم پلوري. امارت کپال هم بند کړی و.

دويم د سال په نامه يو سپين ږيری چې هغه هم د همدې کلي و. د هغه په اړه ويل کېدل چې په کور کې د اردو د عسکرو او امريکايانو درېشی پرېمنځي، نوم يې مولوي سنگين د وژنو په لیست کې اچولی و. يو چا ورته ويلي وو چې دا خو سپين ږيری دی، مولوي سنگين ورته ويلي وو چې هېڅ مې دا فطرت نه شي برداشت کولای چې يو افغان دې د اشغالګرو درېشی پرېمنځي. درېيم کس ايلم نومېده، ايلم د اردو قوماندان و چې د همدې ولسوالي د علمي کلي اوسېدونکی و.





په دغو کسانو پسې موږ شپه ورځ یوه کړې وه چې و یې نیسو او و یې وژنو.  
د دوی پر کورونو مو څو څو ځله چاپې واچولې او حتی له عسکرو سره به  
مخامخ واوښتلو چې د جنگ په نتیجه کې به په تېښته ترې ازاد شوو.  
دا کسان مو په شکلونو نه پېژندل، خو هڅه به مو ډېره وه چې و یې نیسو.  
یوه ورځ مازدیگر زه او غلچکی د ایلیم په وژلو پسې د هغو کلي ته ورغلو، د  
دوی کلي په دوه سوه متري کې د ولسوالي له ودانۍ سره پروت و، کور یې  
په کلي کې د مات زنگي په نوم پر یوه داسې غونډۍ موقعیت درلود چې  
د کمپاین دفاعي پوستو ته مخامخ و او د جنگ په صورت کې به ډېر په  
مشکله ترې را کوزېدلې.

مازدیگر موږ د زېږوک له ولسوالي سره په خوا کې د دابي په کلي کې چې  
له پوستو او کمپه پناه و، موټرسایکل ودرول او په پښو د ایلیم کلي ته ور روان  
شوو، زه او غلچکی مخکې او څلور ملگري تر شا راپسې روان وو.  
کله چې د ایلیم کور ته ور وختلو، د کور تر مخ د ټلوېزیون پر انټن یو توره  
بریره لرونکې سړۍ لکه د مدرسې طالب چې وي، اخته و، انټن یې جوړاوه.  
کس ته مو سلام ور واچاوه، تر وعلیکم السلام وروسته یې د چایو ست راته  
وکه، موږ مننه ترې وکړه.

بیا زه او غلچکی ورسره کېناستو او د ایلیم پوښتنه مو ترې وکړه، ورته و مو  
ویل چې چېرې وي؟

پر دې غونډۍ دوه کورونه وو، یو لږ وړاندې او یو همدا و. د انټن جوړوونکي  
وړاندې کور ته گوته ونيوه او و یې ویل:

هاغه کور یې دی!

بیا یې پسې زیاته کړه:



ایلم ډېر چالاکه سپړی دی، د ښځو په جامه کې گرځي.  
 موږ چې دا خبره پوره کوله د پوستې له خوا ډزې راباندې شروع شوې.  
 ژر همدلته د کور مېلمستون ته ننوتلو، عسکر مو ولیدل چې پر سړک زموږ  
 د غونډۍ خوا ته منډې راوړي. موږ د همدې مېلمستون له خوا ډزې پرې  
 شروع کړې، جنگ ولگېد...  
 د راکټونو د فایرونو او همدا ډول د پیکا د ډزو په تبادله مو جنگ سره وغځېد.  
 د کور څښتن زاری کولې، واړه بچیان یې یادول چې دلته جنگ مه کوئ!  
 موږ ورته وویل چې موږ اوس څه وکړو، ځانونه خو ژوندي په گوتو نه شو  
 ورکولای، جنگ ته مجبور یو.  
 بالاخره د عسکرو له خوا ډزې سوکه شوې. دوی کوبښښ کاوه چې غونډۍ  
 محاصره کړي.  
 له همدې موقعې په استفاده موږ مېلمستون پرېښود او لاندې د کلي خوا ته  
 منډو ته مو ملا وتړله.  
 لاندې په همدې کلي کې د کلي ښځو چای او اوبه مخې ته راوړې وې او د  
 غزا مبارکیانې یې راکولې.  
 ما هم په همدې اوبو د جنگ سترې تنده خړوبه کړه او فکر مې کاوه چې  
 له دومره شدید جنگ سره سره بیا هم زموږ خويندې نه وېرېږي او اوبه راته  
 راوړي. له ځان سره مې ویل چې د افغانستان هره پېغله ملاله ده.





پر سبا مور ته د زېږوک په کچه قومي مشران راغلل او د پروني جنگ په اړه يې گيله راوړه، ويل يې چې تاسې له يوه کوره پر کمپاين حمله کړې او زموږ و تاسې تر منځ دا وعده شوې وه چې د کلي له منځه به پر عسکرو حمله نه کوئ.

مور صفا خبره ورته وکړه چې مور د ايلم نومي قوماندان په نيونه پسې تللي وو، دا چې عسکر خبر شول ضرور ستاسې له کلي چا اړيکه ورسره نيولې، مور مجبور شوو چې جنگ وکړو، بلا لاره نه وه.

ورپسې مو دا هم ورته وويل چې دا يوه ورځ نه ده، هر هغه کس چې له حکومت سره يا وظيفه کوي يا يې په تېر کې وظيفه کړې وي، له تاسې مشرانو مو هيله ده چې راته تسليم يې کړئ او موږ به ځانگړی کار ورکړو، نه به بيا تاسې په تکليف ياست، نه موږ.

د قومي مشرانو له منځه د سر کاتب په نامه يوه مشر چې له موږ سره ډېر مخلص او همکار و، تهر وډباوه، ويل يې زه ايلم تاسې ته راوړم چې تسليم خط ورکړئ، خو شرط يې راته دا کېښود چې هغه به بندي کوئ يا وهئ نه! موږ ورته وويل چې هر څوک په خپله خوښه له موږ سره يو ځای کېږي،



مور يې وهو نه، بلکې په غاړه کې گلان وړ اچوو.  
 مور په همدې هوکړه سره وکړه، سهار نهه بجې مو سره وټاکلې چې له دابي  
 کلي سره په لاندې پټيو کې به مور ايلم ته منتظر يو.  
 سبا همداسې وشول، مور چې ورتلو سرکاتب له يوه نفر سره د غنمو د پټي  
 پر پوله را روان و، موټرسايکل د سړک غاړې ته ودرول، مور درې نفره وو؛  
 شاهين، غلچکي او زه.

لاندې ور کوز شوو، خو کله چې سرکاتب ته ورنږدې شوو، گورو چې تر  
 څنگ يې هغه کس را روان دی چې له کوره يې مور له عسکرو سره جنگ  
 کړی و او مور ته يې د ايلم په اړه ويل چې هغه ډير چالاکه انسان دی.  
 ما سرکاتب ته وويل:

ايلم دې څه کړ؟

سرکاتب له خدا شين شو:

دا ايلم دی، خو تېره ورځ خدای له تاسې بچ کړی!  
 مور حيران شوو او بيا مو په خپلو کې ښه سره وخنډل.

ايلم وويل:

تاسې راته صفا وواياست په هغه ورځ مو په ما څه کول؟

ما ورته قسم وخور چې که مور پېژندلی وای چې ايلم يې، په هغه ځای مو  
 وژلې، ځکه ستا په مرگ پسې درغلي وو. بيا مې شاباسی ورکړ چې افرين  
 دې ستا پر جرأت وي، هيڅ دې رنگ تغير نه شو او مور دې خطا کړو.  
 بيا مو ګډه سره وخنډل.

د ايلم لاهم وېره په زړه کې وه، خو مور همدلته پر سپين کاغذ يو اطمیناني  
 خط ورکړ چې ما شاهين او غلچکي ورته پرې لاسليکونه وکړل، په کاغذ





کې مو له مجاهدینو وغوښتل چې دغه کس موږ ته تسلیم شوی، که کوم  
ځای مو ونيو هيله کوو چې له موږ سره یې په اړه رابطه وکړئ او ځان  
اطمیناني کړئ.

ایلم دا هم راته وویل چې که ستاسې خوښه وي زه به کله خوست ته بار  
کړم، خو موږ اجازه ور نه کړه.

دده کور پر یوه داسې موقعیت باندې و چې که بار شوی وای، هلته د  
حکومت پوسته ورته راتله.

ایلم توافق راسره وکړ چې کور نه باروي، خو کله چې له موږ رخصت شو  
خو ورځې پس خبر شوو چې خوست ته کله شوی او په کور کې یې  
عسکرو پوسته جوړه کړې ده.



## زلزلي

په ختيځ وزيرستان کې د ضرب عضب له عملياتو وروسته د مجاهدينو د دمي  
ځای ورک شو. بلال له خپلو قوماندانو سره پر دې مشوره هوکړې ته ورسېد  
چې په هر صورت وي بايد د مجاهدينو د اوسېدو لپاره په پکتیکا کې يوه  
ساحه فتح او له دښمنه پاکه شي.

په همدې اساس يې له ډېورنډ کرښې سره نږدې سيمو ته پام وکړ چې تر  
ټولو لومړی توجه يې گيان ولسوالۍ ته وکړه. گيان په پکتیکا کې له برمل  
ولسوالي سره نښتې ده چې ځينې ساحې يې د خوست له تنيو او سپرې  
ولسواليو سره لگېدلې دي.

که څه هم د گيان ولسوالي ودانۍ پخوا فتح وه، خو لا يې هم په ځنډو کې  
د اردو دوه لوی کمپونه او پوستې وې، مگر دوی به د کمپونو او پوستو له ودانيو  
د باندې نه شوای راوتلای.

خو ورځې له مخه په گيان ولسوالي کې د ځايي مجاهدينو په همکاري بلال د  
ملي اردو پر يو کمپ چې «ولې واست» يې باله او همدا ډول پر دوو خطرناکو  
دفاعي پوستو تعرضي برید کړی و، په دې برید کې پنځه مجاهدين شهيدان شوي  
او ځينې نور زخميان وو، خو دغه کمپ او پوستې يې نيولې نه وې.



مازديگر د مخابرې له لارې خالقيار چې د بلال له شخصي ساتونکو څخه او په قوم د شمالي وزيرستان مسيد و، له غلچکي سره رابطه وکړه او زه، شاهين او غلچکي يې گيان ولسوالي ته وغوښتلو، په سبا موږ گيان ته په موټرسايکلونو حرکت وکړ، له موږ سره درې موټرسايکله وو چې له ما سره د الماس په نامه يو فدايي ملگري سپور و، غلچکي او شاهين په جلا موټرسايکلونو سپاره وو. موږ له زېږوکه غرمه حرکت وکړ چې ماسپښين ناوخته گيان ته ورسېدو، گيان ته لاره خامه او له زېږوک څخه بيا تر ډېره په غرونو کې تللې وه، په گيان کې مو له بلال سره د مخابرې له لارې پيدا کړل او درې واړه همدلته د غره په لمن کې ورسره کېناستلو.

حافظ بلال پر تندي لاس تېر کړ، و يې ويل:

راتلونکې پنجشنبه همدلته په گيان کې پر ولې واست کمپاين تعرضي بريد لرو. دوي دفاعي پوستې يې خطرناکې دي!

تر لږ چوپتيا وروسته يې خبره وغځوله:

تاسې ته د مزار د پوستې دفاعي جنگ په برخه در رسېدلی، د کمپ پر ودانۍ او د غره په لوړه څوکه چې تر ټولو خطرناکه پوسته وه، د سنگري پوسته يې بولي، هغې ته هم تعرضيان او دفاعي ملگري تيار دي.

موږ بلال ته چوپه خوله غوږ نيولی و، يوازې سرونه مو ورته ښورېدل، دا يې هم وويل چې تعرضي ملگري ټول د شمالي وزيرستان دي، داخلي ملگري دفاعي جگړه کوي.

دا چې دفاعي جنگ ډېر سخت نه و، موږ هم توافق وکړ، بېرته د ملگرو د برابرولو لپاره زېږوک ولسوالي ته روان شوو او ماښام ورسېدو.





په گيان کې مو چانتې ډکې او د راکټ د مرميو کمبود پوره کړ. دفاعي جنگ ډېر زحمت نه غوښت، لا به ورته خوشاله وو، ځکه په پنځوس متري کې يا تر دې لرې به هدف ته کېناستلې او لومړۍ ډز به تا ورباندې کاوه. کله چې به دې پوسته په راکټ، ۸۲ يا توپکو وويشته، هدف به يو څه کمزوری شو. دفاع به شاوخوا شل دقيقې وخت نیو؛ نو به پر تا د جنگي قوماندان له خوا غبر وشو چې تاسې اوس غلي شئ، د تعرضيانو وار دی. له دې سره به تعرضيان پر هدف ور وتښتېدل، دېوال ته په رسېدو به يې گرښتونه ور غورځار کړل، هدف به فتح شو.

تعرضي جنگ به بيا زيات اغېز درلود، ټوله ورځ به ورته خپه وو، خو دا چې زموږ دفاعي جنگ په برخه و، په خپلو منځو کې مو خنډل، خو د تعرضي جنگ د ملگرو پر مخونو نری شبنم پروت و، ډېر په تشویش کې به وو، يو نیم به بيا ډېر خوشاله وو.

موږ نږدې ماښام له دې ځايه حرکت وکړ، دا چې د مزار پوستې دفاع زموږ وه او لاره يې هم لنډه او تر سنگري پوستې يو څه اسانه وه، تر ټولو موږ وړاندې خپل ځای ته ورسېدو، ملگرو ته مو صبر وکړ، د سنگري پوستې ملگري په





لاره کې ورک شول، هغوی ته موږ ډېر انتظار وکړ، زه په خپل ځای کې لږ ویده شوی وم، خو په یوه غبر مې سترگې وغړېدې:

الوتکې دي!

زه ژر را پاڅېدم، اسمان ته مې سترگې جگې کړې رښتیا هم یو جهاز روان و، زما تر څنګ بل مجاهد ملګري هیبتي غبر وکړ چې نه نه تبلیغیان دي! تبلیغیان به موږ د سوارۍ جهازونو ته ویل. بېرته مو ډار ورک شو.

د سنگري پوستې ملګري هم شاوخوا د شپې یوه بجه ورسېدل، کله چې جنگ شروع شو، شاوخوا نیم ساعت به یې نیولی وي. ملګرو ډېر کوبښښ وکړ، خو هیڅ پوسته او کمپ فتح نه شو.

بېرته مو هلته نږدې کلي ته واپسي را وکړه، کله چې کلي ته راننوتلو او دلته د مېشتو کورونو په مېلمستونونو ته کې تم شوو، الوتکې را ورسېدې، خو د خدای فضل و ملګري ټول په کورونو کې تقسیم شوي وو، بمبار و نه شو. سترې ویده شوی وم، الماس مې په خوب لیده چې په ډیرکته کې زموږ د کور پر مخامخ غره ولاړ وي، په ملا را کور شي او د خپلې بند وټېري. ما ته د سلام په دود لاس و خوځوي او تر غره واوړي. له دې سره را ویښ شوم، ساعت مې چې وکوت د سهار څلور بجې وې.

غرمه موږ په الماس پسې گرځېدو چې حرکت وکړو، خو خبر شوم چې په دې جنگ د لسو تعرضي ملګرو په منځ کې الماس هم شهید شوی دی. غلچکي د الماس د شهادت د خبر له اورېدو سره سم راته وویل:

سهار ته نږدې مې په خوب لید، د سپینو سرویس بوتانو بندونه یې تړل، ما ته یې سلام وکړ چې لارم. بیا را ویښ شوم، خو چې بیا ویده شوم بیا مې لید، د مجاهدینو په یوه کاروان کې روان وي، سلام راته وکړي او بیا ووايي چې لارم.



ما غلچکي ته په حیراني وکتل:  
والله ما هم په خوب لید، همداسې د تگ په حال کې مې لید.  
بیا مې خپل خوب پوره ورته بیان کړ.  
زموږ د سفر دغه فدایي ملگری الماس، د جنگ پر مهال بلال له موږ بېل او  
پر سنگري پوسته له تعرضي ملگرو سره یو ځای کړی و.



## ډمه

موږ په زېږوځ کې لا ډمه نه وه کړې چې بلال بيا د مخاږې له لارې رابطه وکړه او بيا يې له ما سره غلچکې او شاهين درې واړه ور وغوښتلو، کله چې گيان ته ورغلو ويل يې چې په هر صورت وي دا سيمه له دښمنه پاکوو. موږ پلان جوړ کړی، دوې ورځې وروسته بيا پر همدې «ولې واست» کمپاين بريد کوو، خو دا ځل مهمه داده چې تر ټولو سخته پوسته «سنگري» ستاسې ده او تاسې به پرې د تعرضي ملگرو له جملې ياست!

ما، غلچکې او شاهين درې واړو په خپلو کې سره وکتل، رښتيا هم د تعرضي جگړې غږ دروند و. يوه شېبه سره غلي شوو، بيا مو ورته وويل چې ستا هر رنگه خوښه وي، زموږ خوښه ده.

حافظ بلال وپوهولو چې نور ملگري او هر څه تيا دي، بس سبا نه بل سبا بايد موږ له زېږوځه خپل ملگري راټول او دلته حاضر کړو.

موږ درې واړو بېرته زېږوځ ته حرکت راوکړ، په لاره کې پر ټولو چوپتيا خپره شوې وه، په موټرسايکلونو کې مو هغسې مستي نه لیده، رښتيا يې هم زور غوښت او په تشویش کې وو چې څه به کېږي؟ زخميان کېږو به؟ هلته خو چې زخميان شو د ډاکټر هيڅ امکان نه شته، ځکه يو خوا وزيرستان راپسې



بند دی او بل خوا د هر طرف لارې. که به شهیدان شو؟ یا فاتحان؟  
 په همدې سوچونو کې زېږوک ته را ورسېدو، په سبا مو ملگري تیار کړل او  
 بل سبا سهار وخت مو سره تعیین کړ چې باید موږ گیان ته سهار وختي په  
 داسې حال کې مزل وکړو چې هلته د غرمې دوولس بجې شاوخوا ورسېږو.  
 همداسې وشول، د غرمې شاوخوا ۱۱:۳۰ بجې وې چې موږ له سپرې  
 ولسوالۍ څخه د ریزو له سیمې څخه د گیان ولسوالۍ پولو ته ور واوښتلو. دا  
 لاره تر گیان بازاره پورې په یوه ځنگل کې تللې وه، موږ چې په ځنگل کې  
 لږ وړاندې مزل وکړ، د خپلو ملگرو ولاړ موټر مو ولیدل. موږ هم پوه شوو  
 چې د جنگ لپاره تیاری همدلته نیول کېږي، د تېر برعکس په موټر سایکلو  
 نه، بلکې ټول په دوو فور بای فور پیکپ ډوله موټر کې راغلو چې شخصي  
 مو را کرایه کړي وو، موټر سایکل مو په زېږوک کې ځکه درولي وو چې دا  
 ځل موږ عملاً د تعرضي ملگرو له جملې وو او د برخلک پته نه لگېده چې  
 ژوندي څو، زخمیان کېږو او که به مو شهیدان وږي؟

موږ موټر د ملگرو له موټرو سره په خوا کې ودرول، شاوخوا دوه ویشته  
 ملگري وو چې په ځنگل کې پیاده غونډۍ ته ور جگ شوو، و مو  
 لیدل چې ټول ملگري ناست او په خپلو کې په مشوره بوخت وو، بلال  
 هم تازه د نویو سپینو سرویس بوتونو مزي ټینګول، موږ هم ور ورسېدو،  
 له سترې مه شې وروسته بلال عادل ته وویل چې د دوی د ضرورت وړ  
 شیان ورته پوره کړه.

موږ له عادل سره یوه موټر ته لاړو، کمربندونه مو له مرمیو ډک او تعرضي  
 ملگري بېل کړل، غلچکۍ مو پر پوسته د جنگ مشر شو، شاهین یې مرستیال  
 او تر ځنگ یې زه هم تعرض ته واخیستلم.



حکیم خان غمخوار چې په زېږوک کې زموږ د مشرانو ملگرو له جملې څخه و، هغه د دفاعي جنگ مسوول شو او ورسره شاوخوا لس نفره ملگري شوو، په تعرض کې زموږ د درې ملگرو په شمول ۱۴ نفره شوو.

موږ وسله پوره کړه او هر ملگری دلته د یوې او بلې ونې خوا ته له خپل همزولي سره په خبرو بوخت شو، زه د ونې په خوا کې د نكې ولسوالۍ له نامتو موټروان جهانگیر کباد سره په گپو لگیا وم، جهانگیر کباد د مولوي سنگین د تشکیل لپاره تر ټولو تکړه موټروان و، کباد هغه سړی و چې د جنگ په وخت کې به یې ټپیان تر ټولو مخکې را ایستل.

زه او کباد سره په گپه وو، ما ورته ویل:

گوره که زخمي شوم ژر راځه چې له دې ځایه مې وباسې!  
کباد چې له ما سره یې ډېره کلکه انډیوالی وه، راته کړه:  
اول دې خدای بېخي زخمي کوه مه او که بیا هم کومه پېښه وشوه چې مرم هم ځان در رسوم، بې غمه شه!

په اسمان کې ډرون الوتکو شور جوړ کړی و، لږ وېره راسره وه چې هسې نه هدف شوي یو، موږ لا په خبرو وو چې د موټر غبر راغی. له ما وړاندې خالقیار له بلال سره غږېده، هغه ته مې ورناره کړه:  
های دا موټر د چا راغی؟ ورته ووايه چې دلته مه راځه پاس ډرون دي،  
کشف مونه کړي!

د خالقیار غبر راغی:

دا موږ را غوښتی، ملگري او یو څه اکمالات یې را ورسول.  
زه بیا له کباد سره په خبرو شوم، خو په دې وخت کې ناڅاپه له اسمانه دومره لوی شور راغی چې ما ویل چې غوږونه یې را پرې کړل، ما لا اسمان

ته نه وو کتلي چې پرله پسې درې مزايل له موږ کابو ۴۰ متره لرې ولگېدل،  
اواز يې دومره خراب کړو چې کباډ له بدې ورځې په ونه او ما په کباډ غېږ  
وگرځوله، د کباډ له خولې فقط د الله الله نارې ختلې.

شاوخوا مې وکتل، د ونو په منځ کې تور دودونه راغلل، ملگري څوک په  
منډو وو، ځينو د ونو په ستو غېږې بدلې کړې وې او د هر يوه په خوله دا  
چيغه وه چې مه تبتئ، مه تبتئ ډرون مو څاري!

موږ ټول د همدې وېرې له امله څو دقيقې همدلته تر ونو لاندې غلي  
ناست وو، خو د ډرون له ښکار شوي ځايه خال خال ډزې کېدې او يو  
نيم به پکې کوچنی انفجار وشو، داسې ښکارېده لکه د دوو طرفونو له  
خوا چې جنگ شروع وي.

زه تر ونه لاندې له کباډ سره غلې وم چې تر شا د قدمونو غږ راغی، شاته  
چې مې وکتل بلال له خلقيار سره يو ځای زما تر شا ودرېدل، زه راپاڅېدم،  
د ښکونو غږ دومره تېز و لکه په اسمان کې چې د يوې طيارې په اندازه خالي  
ځای پاتې نه وي.

حافظ بلال ته مې په تلواره وويل:

څوک څوک شهيدان شول؟ څوک يې وويشتل؟

ده وويل:

د ترابي پر ملگرو باندې يې وارونه وکړل.

محمد اکبر ترابي همدلته په گيان کې يو له مخکښو ډلگۍ مشرانو څخه و.  
ورپسې بلال زياته کړه:

هغوی ته موږ هدايت کړی و چې په موټر کې وسله او ملگري راوپړئ، دلته  
چې را رسېدل بس په دا نږدې ځای کې د دښمن هدف شول، اوس معلومه

نه ده چې ټارگيټ له کومه ځايه شول؟!

بيا يې يوې بلې خوا ته وکتل، و يې ويل:

اوس پته نه لگېږي چې څوک شهيدان او څوک زخميان دي، خو ځينې ملگري مو پټ ور ولېږل چې زخميان څنگ ته کړي.

ما ورغبرگه کړه:

بنا دا ډزې؟

- موټر لکه چې اور اخيستی، بار وسلې پکې چوي.

له بلال سره مو همدلته مشوره وکړه چې ملگري به ځي زيات دي، بايد ورته وويل شي چې څو ډرون لږ کنټرول شوې نه وي، هيڅ دې له دې ځايه نه خوځېږي. که کوم ملگري حرکت وکړي نورو ملگرو ته هم خطر دی.

پر همدې خبرو يې هوکړه راسره وکړه. ملگرو ته مو وويل چې بايد څوک له ځايه و نه خوځېږي.

بمبار دلته مازديگر وشو، دا چې څلورو ډرون الوتکو ټوله سيمه څارله موږ همدلته د شپې تر ناوخته پاتې شوو، د بمبار ځای ته ورنگ نه کېده، وېره وه، دلته سلگونه مجاهدين وو، که څوک ورتلای دغه مجاهدين هم هدف کېدل.

دوی ته مو د همکارۍ لپاره لاندې له کلي کليوال را وغوښتل، د شپې ناوخته د مخابرې له لارې له کليوالو سره رابطه وشوه او و يې ويل چې د وسلې په بار موټر کې ټول يوولس مجاهدين وو، لس شهيدان شوي او يو شديد ټپي دی.

دا ټول د يوې ډلگۍ ملگري وو.

پر موږ د شپې شاوخوا لس بجې له پاسنۍ څنگلي سيمې د وزو رمه راغله،





دا چې ډرون هم لږ قرارې شوې وې، له بلال سره مو مشوره وکړه او ښه مو گڼله چې ملگري په همدې رڼه کې د وزو په شکل له دې ځایه ووځي او څارگره ډورن پوه نه شي چې دا رڼه ده، که انسانان.

همداسې مو وکړل، شاوخوا درې سوه ملگري له همدې رڼې سره یو ځای په ملاگور گور روان شوو، نږدې یو کیلومتر یا تر دې هم زیات لاندې کلي ته په رڼه کې کښته او هلته په کورونو کې تقسیم شوو.

دا چې د تعرض لپاره مو همدا نن شپه ټاکلې وه او د غټې اسلحې دفاعي ملگري ټول خپلو ځایونو ته رسېدلي وو، بېرته د بلال هدايت ته په تمه شوو، ورته و مو ویل چې څنگه کوو؟

هغه وویل چې نن ملگري بمبار وهلي ترهېدلي دي، د مخکې تگ لپاره به سبا سهار مجلس کوو. نن همدلته په کومو کورونو کې چې تقسیم شوي یاست خوبونه وکړئ، همدا ډول یې وویل چې د غټې وسلې دفاعي ملگري هم بیرته را واپس کوو.

دا چې موږ نیمه ورځ تر ډرون الوتکو لاندې تېره کړې وه او هره شپه مو د مرگ انتظار کړی و؛ نو د تعرض د نه کېدو او خوبونو خبره ډېره خوږه راباندې ولگېده، تر یوه کوچني قیامت وروسته همدلته په یوه کلیواله حجره کې خواږه خوب وړي وو.





## د پنجاب زامن

سبا مو له لمونځونو وروسته بيا هم تر نهو بجو پورې خوب وکړ، کوربه  
ناشته راوړه، مور لا پای ته نه وه رسولې چې بلال په مخابره کې غږ وکړ:  
- همدلته نږدې مخامخ ځنگل ته ټول ملگري په احتياط راشئ!

مور يو بل ته وکتل او لاسونه مو گړندي کړل، ناشته ختمه شوه. دا فکر مو  
کاوه چې خپلو ځايونو ته مو رخصتوي، خو کله چې ورغلو ټولو ملگرو ته  
يې وويل چې پر کمپ تعرض د نن د شپې کوو. د ټولو تعرضي قوماندانانو  
نظر دا و چې پروني بمبار د ملگرو روحيه خپلې، ښه دا ده چې دا برید يو  
څو ورځې وځنډېږي، بل دا چې د دښمن څارگرې الوتکې مو لا هم پر سر  
گرځي؛ نو تعرض به د ډېرو سرونو په قيمت راته تمام شي.

حافظ بلال يو عادت درلود چې يو ځل به يې د جنگ اراده وکړه بيا به يې  
نه واپس کوله، اوس هم پر خپله خبره ټينگ پاتې شو. مور که هر څو ډېر  
ټينگار وکړ چې دا تعرض بايد يو څه وخت معطل شي، خو بلال و نه منله  
او پرېکړه وشوه چې له ماښامه وروسته هر قوماندان خپل ټاکل شوي ځای  
ته حرکت وکړي.

زه، غلچکي، شاهين او غمخوار څلور واړه په يوه موټر کې د گيان بازار ته



لاړو او هلته مو د غرمې ډوډۍ وخوړه چې د شپې لپاره لږ چمتو شو. په بازار کې پر پوسته زموږ تعرضي ملگری یعقوب چې له زېږوکه راسره راغلی و، په مخه راغی او ویل یې چې د خټې درد راته لگېدلی، ډاکټر ته راغلی یم. دا یې هم وویل چې په تعرض کې برخه نه شم اخیستلای او بیا یې پسې یاده کړه چې اجازه راکړئ.

موږ په خپلو کې سره وکتل او په سترگو کې سره پوه شوو چې سړی ډارېدلی؛ نو له همدې ځایه مو اجازه ورکړه.

ورځ مو همدلته په بازار کې تېره کړه او ملگری مو د کلي په یوه مېلمستون کې پرېښي وو، ماښام مو له ملگرو سره رابطه وکړه چې باید بازار ته راشئ او خپل ټاکلي هدف ته چې د شپې په دوولس بجې ځان رسول وو، تیار شو.

ملگرو همداسې وکړل، د ماښام له لمانځه وروسته راسره یو ځای شول او له کمپه داسې په یو نیم کیلو متر کې مو موټر ډرایور ته پرېښود او را واپس یې کړ، موږ د ولې واست د کمپ دفاعي مورچې ته چې سنگري یې بلله، په پښو ور روان شوو.

مخابره چې مو خلاصه کړه ټولو تعرضي او دفاعي ملگرو خپلو ځایونو ته مزل پیل کړی و، لاره به مو لا نیمه نه وي وهلې چې ډرون الوتکه راباندې لږ را ټیټه شوه، زوږ یې داسې وېرول کول چې گومان کېده له هرې دورې سره به یې مزایل موږ په لوگیو کې ورک کړي، خو بیا به داسې ونه شول.

په لاره کې لږ د دمې لپاره کېناستلو، هر ملگری په تشویش کې و، خو ځینو ملگرو به د نورو ملگري لپاره ډاډه خبرې کولې. زموږ یو ملگری متقي به د ټوکو په حال کې ویل چې ډارېږئ مه، په پوسته کې قسم دی که پېشو هم وي، موږ



به چې ورته وکتل بیا به یې وویل چې هو پیشو خو نه شته، خو انسانان شته!  
مور به په خندا شو...

په همدې خبرو او ټوکو وو چې زما تر څنگ ناست ملگري چيغه کړه او  
ځای پر ځای ځملاست، په خاورو کې ورغږېده، زه یې سخت وډارولم، د  
چيغې له اواز سره یې ما فکر وکړ چې مزایل راغلل.  
ملگرو ټولو شور جوړ کړ:

دا څه وشول؟ اې په ده څه شوي؟

د اریانا په نوم ملگری چې د خوست ولایت د رېزو د سیمې و، بس په  
خاورو کې رغښت او لکه لېونی یې ژړل.

لږ اوبه مو پرې واچولې، وروسته یو څه نرم شو او بیا یې وویل:  
هیڅ مزل نه شم کولای، په گوردو کې مې کانهي دي او اوس هغو حرکت  
پیل کړی چې درد یې له کنټروله وتلی دی.

غلچکي وویل:

دا خو به ملگري درسره کړو واپس به دې کړو.

اریانا په زگېروي کې وویل:

هو بله لار نه شته!

غلچکي هم یو ملگری ورسره کړ او د واپسې اجازه یې ورکړه، خو له  
اجازې سره اریانا یو دم ښه سم روان شو. زه غلچکي ته ور نږدې شوم،  
ورته و مې ویل:

سړی ډارېدلی و، په ناروغي یې ځان خلاص کړ.

غلچکي وخنډل:

هو دا جنگ دی، له مرگ سره لوبې دي، د ډېرو انسانانو له توان څخه پورته دي.





موږ به شاوخوا نیم ساعت دلته دمه کړې وي، خو چې له ملگرو سره مو رابطه وکړه، ډېری یې خپلو ځایونو ته نږدې شوي وو، بیا نو موږ هم غلی غلی مزل پیل کړ.

شاوخوا یو ساعت کې موږ له سنگري مورچې سره مخامخ په سل متري کې کېناستلو، دا چې غمخوار زموږ د پوستې دفاعي قوماندان و، هغوی مو همدلته رخصت کړل، ورته و مو ویل چې د ځان لپاره نږدې مناسب ځای پیدا کړئ چې زموږ بڼه دفاع وکولای شی.

موږ همدلته د یوه لوی کمر په خوا کې پټ ناست وو، دا چې په پوسته کې مېشت عسکر وار له مخه د مخابرې د تعقیب له امله خبر شوي وو؛ نویې د پوستې له دفاعي ټاپوگانو د باندې کله کله هوایي ډزې کولې او همدا شان په پوسته کې یوه ماشوم چیغې وهلې: "د پنجاب زامنو اوس به مو پته سره لگېږي، اې پنجایه وینم دې مه راځه، وژنم دې پنجایه..."

موږ دلته شاوخوا نیم ساعت انتظار وکړ او دا انتظار داسې و لکه ټوله ورځ مو چې دلته تېره کړې وي، ځکه کله به د پوستې له خوا ډزې کېدې چې یوه نیمه مرمی به زموږ مخ ته پر کاني وتېږده او کله به یې مستقماً لاسي بېجلی زموږ خواته را رڼا کړه چې فکر به دې کاوه و یې لیدو، خو داسې به نه وو شوي.

شاوخوا نیم ساعت وروسته بلال د مخابرې له لارې غږ وکړ چې دفاعي او تعرضي ملگري ټول خپلو ځایونو ته رسېدلي، د دعا لپاره تیار شی! د وطن د ازادۍ، اسلامي نظام د حاکمیت او همدا ډول د شهیدانو د شهادتونو د قبلېدو دعا وشوه او ورپسې بلال د قران کریم دا ایت شریف تلاوت کړ: (وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى)

له همدې سره جوخت یې غږ وکړ:



ملگرو ډزې شروع کړئ!

له غرونو څخه پر پوستو او کمپ باندې پرکې شوې، د زکویک د لمبېي مرمیو قطارونه زموږ پوستې ته راغلل، گولی چې له دېوال سره ټکر کېدې بېرته به د یوې رڼا په شکل اسمان ته الوتلې، له موږ سره نږدې د وړو اسلحو دفاعي ملگرو هم پر پوسته د پیکاگانو، ټوپکو او راکټو گرز او گروز جوړ کړ او په همدې شور کې موږ ته غلچکي په چيغه کې وویل چې راتښتئ چې پوستې ته ور نږدې شو!

پوسته رښتیا هم په لوړه څوکه وه، دې څوکې ته په یوه ساه ختل سخت ستونزمن وو، خو موږ په یوه منډه د غونډۍ تر نیمایي ځان ورساوه چې پوستې ته به شاوخوا ۳۰ متره مزل پاتې و، هلته مو لږ دمه وکړه، وروسته غلچکي په مخابره کې پر دفاعي ملگرو غږ وکړ چې تاسې ډزونه بند کړئ او موږ ته یې امر وکړ چې په ما پسې را منډه کړئ، ټولو په یو وار په غلچکي پسې منډه کړه، خو کله چې د پوستې اغزن تار ته ورسېدو ډېر لوړ او په مهارت سره ځای پر ځای شوی و، له پوستې څخه د باران په څېر مرمی وړېدلې او ملگري د تار په پرې کولو مصروف وو، خو تار هیڅ لار نه راکوله، وروسته مو د ځان کوټونه (جمپرونه) ورته وایستل او اغزن تار مو یو څه دومره پېل کړ چې ډېر په خواږي پکې یو انسان دننه شي، مگر جامې یې نیوې او بدن یې را خوراوه.

موږ په همدې تار کې بند وو چې یو عسکر له پوستې راووت او زموږ پر خوا یې په یو برش کې د ټوپک جاجوره را خالي کړه، دا چې زما، غلچکي او شاهین په شمول شاوخوا ۶ شپږ کسان دلته غوټه سره ولاړ وو؛ نو د ټوپک له برش څخه په ځمکه ځملاستو، کله چې عسکر ننووت غلچکي زموږ تر



څنگ پر راکټچي غبر وکړ چې پوسته په راکټ ووله، ملگري را شهيدانوي!  
 ما چې لاندې وکتل، زموږ په منځ کې دوه ملگري ناست وو، زه ور تیت شوم  
 چې گورم متقي ناست دی، غبر مې پرې وکړ چې راجگ شه، هغه وویل  
 چې قسمت نه جگېږي دا هم را ولاړ کړه. قسمت زموږ د زېږوک ولسوالي د  
 کېنډام د سیمې یو مجاهد و، فکر کوم دا یې په تعرض کې لومړی گډون و.  
 ما چې د قسمت پر مټ لاس کېښود او را کش مې کړ، سړی پر ځمکه  
 ځملاست، ور تیت شوم، خو سر مې خلاص شو چې لگېدلی، دستي مې  
 غلچکې خبر کړ، یو ملگري ژر کوچنی ساده تلیفون را وکېښ، ور رڼایې  
 کړ، په قسمت کې هیڅ نه و پاتې او ډېرې مرمۍ پرې لگېدلې وې، شهید و.  
 موږ د پوستې نیمايي برخه د راکټو په گوزارونو تخریب کړه چې د راکټ  
 مرمۍ را خلاصې شوې، همدلته په اغزن تار په ډېره خواری ور واوښتو او د  
 پوستې دېوال ته مو ځانونه ورسول، د پوستې اطاقونو ته مو د وږو وږو کړکیو  
 له لارې گرنیتونه ور شروع کړل.

موږ به دلته شاوخوا پنځه ویشت دقیقې جنگ کړی وي، په عموم کې تعرضي  
 جگړې کم وخت نیو او معلومات به کېدل چې کوم طرف بری مومي.  
 که څه هم زموږ حوصلې یو څه د راکټ د مرمیو له خلاصون سره کمزورې شوې  
 وې، خو غلچکي بیا هم یوه اطاق ته د کړکۍ له لارې گرنټ ور واچاوه او نور  
 له ما سره په خبرو شو، ویل یې چې له ملگرو گرنیتونه را پیدا کړه. په همدې  
 خبرو کې خپل لاس د گرنیت له اچولو سره دننه په کړکۍ ترې هېر و، د گرنیت له  
 انفجار سره یې د څو چرو له امله لاس زخمي شو او چیغه یې کړه:

زخمي شوم!

د غلچکي له چیغې سره د ملگرو حوصلې ماتې شوې او هر یوه دا خبرې



شروع کړې چې عسکر ډېر دي، دا پوسته نه شي فتح کېدای، خو دا چې غلچکې ډېر پیاوړې او په جگړو کې باتجربه قوماندان و، په زخمي حالت کې یې مخابره را واخیستله او له بلال سره یې رابطه وکړه، ورته ویې ویل: زه هم زخمي شوم، یو ملگری را شهید شوی او مرمی را کمې دي، څه وکړو؟ حافظ بلال سمدستي وویل:

اکثريت ملگري واپس شوي، تاسې که مخکې تگ کولای شئ لاړ شئ، که نه زخمیان او شهیدان را وباسئ چې در نه پاتې نه شي. مور خپل وس وکړ، خو مخکې تگ نه کېده، ډزې پرله پسې راباندې زیاتېدې، ښه مو وبلله چې په منډه له شهید سره ځان وباسو. له پوستې پر مور خال خال ډزې روانې وې چې بېرته یو یو په اغزن سیم کې ترې راوتلو، مور گومان کاوه چې شهید له اغزن تاره بهر دی خو منځ ته یې چې راغلو زه پر شهید وختلم، غلچکي ته مې غبر کړ چې یو ملگری دلته هم شهید دی!

کله چې ور تیت شوم، قسمت و. قسمت د اغزن تار په منځ کې پروت و. دا چې زه او غلچکې وروسته پاتې وو او ملگري د واپسي د غبر په اورېدلو ټول په منډه تللي وو؛ نو غلچکې په زخمي لاس لږ راسره کومک شو چې شهید له تاره وباسو، خو د شهید په را اوچتولو مو وس و نه رسېد، همداسې مو تر پښو را ونيو، په تار کې مو راکش کړ، جامې یې په تار پورې ونښتې، عسکرو له دفاعي ټاپوگانو پرله پسې واورونه راباندې کول؛ نو د زور پته راته نه وه لگېدلې، له شهید څخه جامې په تار کې پاتې شوې او له غونډې مو همداسې په کښولو را روان کړ. دا چې څوړی و، د شهید جسد مو ډېر اسانه پکې کښولای شوی، غلچکي یو څه همکاري راسره وکړه، خو دا چې لاس یې زخمي و، شهید یوازې ما ته را





پاتې شو او په منډو مې لاندې راكشاوره. تياره وه، د غونډۍ په نيمايي كې مې له يوه لوی پان څخه چې شاوخوا شپږ يا اوو متره لوړ و، پښه خطا شوه، له شهيد سره لاندې را ولوبدم، په ځمكه چې ولگېدم د شهيد جسد مې پاس پر سينه ونښت، پر تتر مې دومره زور راغی چې فكر مې كاوه ټولې پوښتۍ مې ماتې شوې، خوبيا را ولاړ شوم او ځان مې وكوت، روغ وم، بېرته مې د شهيد پښه پيدا كړه او په كښولو مې شروع وكړه.

غلچكی رانه ورك شو، خو دومره پوهېدم چې بايد هغه كمر ته ځان ورسوم چې وروستی دمه مو ورته كړې وه، ما شاوخوا لس دقيقې مزل وكړ چې هلته ورسېدم. ملگري ناست وو، له رسېدو سره سم مې يوه داسې سترېا احساس كړه چې له خبرو لوبدلی وم، د ملگرو په منځ كې په داسې حال كې وړ ولوبدم چې د شهيد پښه مې په لاس كې كلكه نيولې وه او له كمر بنده پرته يې پر بدن د كښولو له امله هيڅ د كالیو ټوټه پاتې نه وه.

په زوره زوره ساه مې اخیسته، ملگرو ویل چې څوك يې، څوك يې؟  
ما فقط ساه اخیستله، خو لږ مې ساه د نوم د اخیستلو لاره راكړه، و مې ویل:  
- ملنگ يا...ر.

موږ دلته شاوخوا لس دقيقې كېناستو چې غلچكی هم را ورسېد، زموږ په لیدو يې سمدستي وویل:

تاسې دلته څه کوئ، هلې ملنگ یار ته ورشئ چې شهید یې په یوازې ځان را روان کړی!

ملگرو سمدستي ورته وویل:

هغه دغه دی را رسېدلی!

غلچكی خوشاله شو، سمدستي يې وویل:





هلن وخت مه ضايع كوي الوتكې راځي شهيد نيسي چې وړو يې .  
ټول ملگري له سختې ستونزې سره مخامخ وو، خوزه يو څه ډېر سترې وم،  
نورو څلورو ملگرو شهيد تر پښو او لاسونو ونيو او واپسي مو پيل كړه .  
لاره كه څه هم لنډه وه، خو سترېا ډېره راته اوږده كړه، غلچكي په مخابره  
كې پر بلال غبر وكړ:

موټر راولېږه، له موټر سره شهيد دى چې سخت يې سترې كړي يو! بلال د  
يو ملگري نوم واخيست چې له موټر سره در لېږلى، په مخابره كې غبر پرې  
وكړئ .

غلچكي چې كله غبر پرې وكړ هغه وويل چې زه په لار كې درته ولاړ يم،  
راځئ!

غلچكى ورته غوسه شو:

موټر زيات مزل راكړى لږ مخكې راشه، هيڅ شى نه شته چې الوتكې را  
ورسپري، بيا نه شو وتلاى .

-نه زه مخكې نه شم درتلاى، تاسې بايد راشئ .

په دې وخت كې بلال هم پرې غبر كړ:

-مخكې ورشه، ملگري سترې دي، دښمن نارامه دى، هيڅ مشكل نه شته!

خو هغه په خپله خبره ولاړ و:

-له پوستې ډزونه راكوي، موټر ولي!

اصلاً ډارېده، كه نه له پوستې موټر ډېر مزل راكړى و او تر يوه غونډۍ رانه  
پنا وه، موټر يې نه ليد، غلچكي په مخابره كې په لوړ غبر وويل:

حافظ صاحب دا درواغ وايي، پوسته ډېره لرې ده، هسې ډارېږي، هيڅ شى نه  
شته، مخ ته دې راشي، كه نه چې ملگرى ور ولېږم بيا موټر په زور ترې راولو.

حافظ بلال پرې غږ وکړ:

د بیت المال موټر دی، د همدې لپاره مې اخیستی چې د ملګري خدمت پکې وشي، که ته نه شي ورتلای بیا زه بل ملګری در لېږم چې موټر در نه واخلي، خو دا خبره واوره چې بیا موټر هغه ملګري ته په ډالۍ کې ورکوم. رابطه قطع شوه.

زه سختې جګړې وهلې وم، خو پر دې مې سر خلاص و چې باید ژر له سیمې ووځم؛ نو د ژر وتلو لپاره موټر ضروري و، سمدستي مې غلچکي ته کړه چې زه به ورشم؟

غلچکي پر بلال غږ وکړ:

ملنګ یار ور لېږم، هغه ته دې د موټر کیلی ورکړي.

حافظ بلال ور غبرګه کړه:

ملنګ یار ور ولېږه، خو پوه یې کړه چې وروسته بیا موټر هغه ته ور نه کړي.

زه هم ور په منډه شوم، تر یو څه مزل وروسته مې په مخاښه کې پرې غږ وکړ:

د موټر خراغونه راته بل کړه، زه دې نه وینم!

له هغې خوا هیڅ ځواب رانغی، زه په سړک ورو روان شوم چې موټر به یو

ځای ولاړ وي. تر نږدې یو کیلو متر مزل وروسته ولاړ موټر ته ور ورسېدم.

دا داسې ځای و چې پوستې په دوه کیلوميټري کې ورته پرتې وې، په منډه ور

وختلم او حرکت مې راوړ.

بېرته مې له دې ډاره هم کوله چې الوتکې رانه شي او سیمه ژر خوشې کړو.

کوم موټر به چې له تعرضه وروسته د ټپیانو یا شهیدانو وړلو ته ځانګړي

شول، ځینو ډیورانو به سستي کوله او یو بل به یې ور مخکې کول چې لار

ورته وګوري، خو دا کار که دوی له احتیاط او یا له ډاره هم کاوه، غلطی وه،



ځکه هغه موټروان کامیاب و چې لومړی ځان ساحې ته ورسوي او شهیدان یا زخمیان را واخلي، وجه یې دا وه چې په لومړي سر کې به الوتکې نه وې او دښمن به یوې داسې جگړې وهلی و چې هیڅ به یې ډز نه شو کولای، خو کومو ډیورانو چې به سستي کوله، پر هغوی به یا اکمالاتي قوه را ورسېده او یا به پرې الوتکې راغلې چې د بمبار ښکار او شهیدان به شول. د زخمیانو او مړیو د انتقال چل ما په پکتیکا کې له جهانگیر کباډ څخه زده کړی و، هغه به له گرمو تعرضونو زخمیان په خپل موټر کې را ایستل، کباډ راته ویلي وو چې داسې ورځ هم راغلې چې ما زخمیان ډاکټر ته هم رسولی، له سیمې هم وتلی او ان پرېوتلی او ویده شوی یم، بیا خبر شوی یم چې چا سستي کوله هغه په بمبار کې شهیدان شوي دي.

زه موټر ته ور ورسېدم، د موټر څراغونه همداسې بل وو او چالان یې پرېښی و، هغه مجاهد په موټر کې نه و. ورته کېناستلم، مخکې مې په ډېر سرعت را روان کړ.

لاره ډېره خرابه او کنډې وه، خو ما د الوتکو له وېرې په کپرک او ناهوارو پسې سر نه گرځاوه، گړندی مزل مې کاوه. غلچکي دوی ته را ورسېدم او شهید مود موټر بادی ته ور جگ کړ، د موټر په بادی کې مود موټر د پټولو تات پرې وغورځاوه او پرده یې خوندي شوه.

ملگرو ته مې وویل چې په بادی کې باید یو کس ورسره کېږي، خو ټول ویل چې عاجل وخت دی، الوتکې به را رسېدو دي، حرکت وکړه، موږ په پښو درځو. رښتیا هم وخت وتلی و، الوتکې را رسېدې.

هیڅوک راسره ونه ختل، ځکه په دې وخت کې د جنگ وخت وتلی و او موټر له ویشتلو سره مخ کېدای شو.





موټر ته وختلم او په داسې سپیده مې مزل شروع کړ چې په موټر کې مې نور کش ختم کړی و. په لار کې جمپونه وو، موټر به یې ځینې وخت داسې پورته کړ چې فکر مې کاوه څلور واړه ټایرونه یې په هوا شول.

شاوخوا یو پاو مزل مې وکړ چې نږدې یوه کلي ته ورسېدم او له کلي سره په خوا کې مې ونې ولیدې. موټر مې ژر د ونې بېخ ته کړ چې دلته یې پټ ودروم او الوتکې وگورم.

موټر چې مې گل کړ په اسمان کې د الوتکو له شوره په غوږو هیڅ نه اورېدل کېږي، سپورمې په لوېدو وه، بې پامه مې د یوې وړې غونډۍ پر سر یوه کور ته منډه واخیسته. کله چې ور ورسېدم گورم چې د مېلمستون دروازه خلاصه ده، ور ننوتم، زیات تعرضي ملگري را رسېدلي او همدلته په خواږه خوب ویده دي.

ما هم له جبهه تلفون را وکینس او رڼا مې ولگوله، په دې وخت کې یو مجاهد غږ وکړ:

څوک یې؟ څوک یې؟ رڼا مړه کړه، بهر الوتکې دي!

په مېلمستون کې مې پر یوه خالي ځای سترگې ولگېدې او ژر ورغلم، د ځملاستي لپاره پکې وغځېدم، د موټر کیلی مې له سر سره جوختې کینودې او د سختې ستړیا له لاسه خواږه خوب ډېر ژر په غېږ کې ټینګ ونیولم.

په دې غږ مې سترگې را رڼې کړې چې ویل، ملنګ یاره ناوخته دی څو!

ما چې سترگې وغړولې د سهار لمونځ قضا شوی و، د لمر وړانگو پر سیمه روڼ سهار شیندلی و، غلچکې مې ولید چې لاس یې په دسمال تړلی، سترگې یې له خوبه سرې اوږې، ما ته یې وویل:

ژر مخ پرېمنځه، ظالمه تا ښه خوب کړی، ملگري ټول شهیدان شوي!





ما سمدستي وویل:

ولې، ولې څه شوي؟

غلچکي وویل:

ته په بمبار نه یې پوه شوی؟

-نه، څوک شهیدان شوي؟

غلچکي وویل:

د شپې الوتکو د کمپ پر تعرضیانو په واپسي کې بمبار کړی چې تر څلوېښتو

پورې ملګري شهیدان شوي.

-انا الله وانا اليه راجعون!

فقط همدا مې تر خوله ووتل او غلی شوم.

وروسته مې چې په مېلمستون کې ها خوا دې خوا وکتل، هیڅوک نه وو،

زه چې را جګېدم د کور خاوند چای او وچه ډوډۍ راوړله، ما هم ژر مخ

پرېمینه څه او بیا مو له تور چای سره ډوډۍ وخوړه.

له ناشتې وروسته غلچکي راته وویل:

شهید دې څه کړ؟

ما ژر جېب ته لاس کړ او کیلی مې وکتله، بیا مې فکر شو چې هغه خو دې

له سر سره نږدې ایښې وه، ور و لاړ شوم، کله چې د ملاستي ځای ته ورغلم

نه وه، ډېره مې وکتله، اخېر مې غلچکي ته وویل:

شهید په موټر کې دی، خو کیلی نه شته!

هغه وویل:

موټر چېرې دی؟

-دا لاندې ونو کې مې درولی!



هله خو موټر نه و.

ما ور غبرگه کړه:

دا ډریور نه وي بېولی؟!

زه او غلچکی سمدستي له مېلمستونه راووتلو، د ونو خواته چې راغلو موټر نه و، پوه شوو چې هغه ډریور له ماکيلي پته کړې او موټريې ځکه بېولی چې پوهېده دا موټر بیا نه راکوي.

ما غلچکي ته وویل:

شهید به یې څه کړی وي؟

غلچکي راوکتل:

هغه به یې په بازار کې ضرور ډاکټر ته ورکوز کړی وي.

موږ په همدې خبرو بوخت وو چې موټرسایکل راباندې راغی، غلچکي وویل چې راځه له موټرسایکل سره لاړ شو، ما هم ورسره ښه کړه، موټرسایکل راته ودرېده او ورسره سپاره یې کړو، د گیان د بازار پر لوري مو حرکت وکړ. د اسمان لمن پاکه وه، د هیڅ الوتکې زور نه اورېدل کېده، داسې ښکارېده چې بېګاه یې سینه په سربښندونکو غازیانو یخه کړې وه او اوس یې سترې غېږې د دمې لپاره خپلو هوايي میدانونو ته ستنې کړې وې.

له یوه څه مزل وروسته بازار ته ورسېدو، دا چې یو کلیوال بازار و ټولو موږ پېژندلو، له سترې مه شې وروسته یو ملګری راغی زه او غلچکی یې څنگ ته کړو او ویې ویل چې ستاسې شهید مو له بازاره کلي ته وړی، راځئ چې ورشو او ورپسې یې زیاته کړه چې داسې خو څوک نه کوي لکه تاسې چې کړي!!

ما ورته وویل:

ولې څه مو کړي؟

سړي سترگې زما په سترگو کې وگنډلې:

ستاسې ملگري په ډک بازار موټر را ننه ایست، پر ځای د دې چې شهید پکې سم کړي، د شهید هیڅ کالي نه وو، همداسې بې پردې یې په بازار را گډ کړ او خلکو پرې غبرونه وکړل، شهید مو ترې را کوز کړ او اوس ستاسې ډریور له موټر سره ورک دی، شهید یې موږ ته را پرېښی!

زه سمدستي پوه شوم او ورته ومې ویل:

دا زموږ ملگری نه دی، دې ډریور موږ ته بېگانه موټر نه راووست چې بیا بلال دا موټر ما ته تحفه کړ او ویې ویل چې هر هغه څوک چې په دې موټر کې شهیدان وباسي، د هغه شو. بیا غلچکي زه ور ولېږلم، په لاره کې زه په یوه مېلمستون کې ویده شوم، ډریور تعقیب کړی يم، له مایې د موټر کیلی پټې کړې او زما له ډاره یې شهید ته پام شوی نه دی، را روان کړی یې دی او اوس نو تښتېدلی دی.

سړي حیران را کتل.

بیا له همدې ځایه شهید ته ور روان شوو، شهید کلیوالو د کلي په یوه جومات کې ایښی و او ځینې ځوانان یې په صفایي لگیا و، کله چې زه او غلچکي ور ورسېدو، د شاهین په شمول زموږ نور مجاهدین ملگري هم راغلي او د شهید سر ته ولاړ وو.

شهید پر پالنګ پروت و، سینه خویې مرمیو غلېل غلېل کړې وه، خواغزن تار او په ځمکه را کشولو یې پر مخ تغمې او زخمونه هم جوړ کړي وو او له لرې معلومېدل چې دغه شهید په ځمکه کېښول شوی دی.



## ژړانده مور او بوډا شوی پلار

په زېږوک کې به وخت ناوخت چریکي بریدونو ته تلو، د زېږوک پر کمپ او د دغه کمپ پر دفاعي پوستو، همدا شان به په منځکې کې د درازکوف په عملیاتو مصروف وو او ځینې وخت به د کشفی راپور پر اساس د منځکې د عمومي لارې سر ته د تالاشۍ لپاره هم وتلو.

د دمې ځای مو همدا پلرنی وطن و، په زېږوک ولسوالۍ کې د تنګي د څدرانو کورونه. دا اکثریت زموږ خپل و خپلوان وو، زما خو د دوو خویندو کورونه هم همدلته وو.

وخت ناوخت به شپنۍ چاپې هم راتللې او له چاپو سره به جنگ ډېر سخت و، ځکه ټوله سیمه به یې په ماډرنه او پرمختلې ټکنالوژي څارله، د الوتکو له شوره او همدا ډول د څرخکو له غور و پره به هیڅ انسان د جنگ تاب نه درلود، هر چا به له کلي څخه د غره په طرف منډې وهلې او ځان به یې خوندي سیمې ته ایست.

دا چې ما تر ډېره وخت د خپلې خور په کور کې تېراوه؛ نو ډېر مې په کورنۍ پسې خپه نه وم، خو بیا به مې هم وخت ناوخت د مور په شمول د بچیانو یاد د زړه دروازه راټکوله، بالاخره یوه ورځ مې تصمیم ونیو چې باید





يو څه وخت بچيان دلته راولم، د ديرکې په خوله کې د گل سادين د کور تر څنگ په يوه غره کې دوې وړې کوتې وې، ژمی به زمور خور چې په يوه شپون واده وه، پکې اوسېده. پرېکړه مې وکړه چې بايد دلته د ځان لپاره يو موقتي کور جوړ کړم.

له خور سره مې مشوره وکړه، هغوی هم ډېر خوشاله شول او راته ويلي چې هو دا کوتې فعلاً زمور په کار نه دي، کور ورته راوله. له دې وروسته مې يوه ورځ له بلال سره هم مشوره وکړه، هغه هم راته وويل چې د يو څه وخت په مځه دلته کور را نقلوو، که خطر زيات و، زه به هم راشم.

ما چې خبرو ته خوله جوړوله، پسې زياته يې کړه:

زمور کور هم فاروق له رزمک څخه وانه ته بېولي او هلته يې بڼايسته ځای پيدا کړی چې د وخت په تېرېدلو سره که زمينه مساعده شوه، بيا به هلته لاړ شو!  
ما وويل:

بڼا فاروق دوی وانه ته کله شوي؟ ولې رزمک د پوځيانو له لوري محاصره نه و؟  
- هو، کورنۍ څلور شپې او ورځې پرله پسې په غرونو او کچه لارو کې وانه ته په پښو او موټرو کې مزل کړی، څو ورځې وړاندې په جنوبي وزيرستان کې هلته رسېدلي، وانه يو کوچنی بازار لري چې د ميرانشاه د بازار تنده پرې ماتېدای شي.  
زه هم خوشاله شوم، په زړه کې مې ويل چې څه د دمې لپاره بيا يوه سيمه پيدا شوه.

په تېزۍ مې غوښتل چې تصميم مې عملي کړم، پرېکړه مې وکړه چې بايد له مور سره په تليفون خبرې وکړم، په دې وختو نو کې مې يو څو وارې د تليفون له لارې له کورنۍ سره تماس نيولی و، دا چې په خپله سيمه کې وم، کله به چې کليوال خوست ته لاړل، مور به مې زما پوښتنه ضرور ترې کوله.



ما د کلي له يوې پي سي او څخه مورکي ته تليفون وکړ، له اوکي کولو سره

پي راته وويل:

- اه بچيه؟

مور مې پوهېده چې له زامنو پرته هيڅوک هم زنگ نه ورته وهي او کله

مې چې خبرې وکړې، مور مې بيا وويل:

- وخ بچيه ته يې؟

دې غبر مې په زړه کې څرېکه تېره کړه، شاوخوا څلور کاله مې سمه نه وه

ليدلې، د سعودي له دوه کلنې مسافري چې را وگرځېدم کور مې يو څو شېبې

وکړې او د مور د ليدو تنده مې ماته نه شوه. دوه کاله اوس نور د جهاد په

لوړو ژورو کې وتلي وو.

مور ته مې وويل:

ادې څنگه يې؟ در باندې گران نه يم لکه چې؟

مور مې لږ غلې شوه، خو داسې ښکاره شوه لکه ژاړي چې، زه هم غلې شوم، په

سترگو کې مې اوبښکې را ډنډه شوې او مور مې بيا په غلي اواز وويل:

زويه کاشکې زه ژر مړه شم چې له غمه دې خلاصه شم!

ما ورغبرگه کړه:

مه کوه مورې! خداى دې نه کړي، اوس مې تصميم نيولى چې سبا په تا

پسې يو موټر در ولېرم او زما له بچيانو سره يو څه وخت دلته راشي، يوه

دوې مياشتې به راسره تېرې کړې چې بيا زموږ پته هم نه لگېږي، گوره

کومې خواته شو.

مور مې وويل:

نه بچيه! زه خو دې د پلار له پرېکړې پرته هيڅ هم نه شم کولای، خو



مازديگر چې دې پلار له بازاره راشي ورته و به وایم.  
نه موري! په ابا باندې دا خبره ضرور ومنه، زه سبا موټر در لېږم، که ابا خبره  
نه مني، پخپله پسې درځم.  
مور مې وويل:  
نه نه بچیه ته مه راځه، دلته موږ ته ستا په سر مشکل جوړوي، زه به دې  
نن له پلار سره خبرې وکړم چې څه وايي.



د ماسپينين لمونځ مې د تنگي په خوږ کي وکړ، بېرته مې شين کمربند تر  
ملا ټينگ او تور روسی کلاشينکوف څنگ ته کړ، د کلي دوکان ته د شنو  
چايو د څښلو په نيت ور روان شوم، دوکان ته په ننوتلو يو چا د شاتر لمن  
کش کړم، چې مخ مې ور واپاوه، کوچنی خوری مې «امين الله» و.

ورته و مې ويل:

څه وشول؟

امين الله په وړه ژبه وويل:

ادې او ابا راغلي کور ته دې غواړي!

د ابا د نوم په اورېدلو مې عجيب احساس وکړ، وروسته بېرته وډارېدم چې  
څنگه به د مخامخ کېدو جرأت ورسره کوم.

خوری مې په موټرسايکل راسره کېناوه، له دوکانونو لاندې په کلي کې د  
خور کور ته ور کوز شوم، کور ته چې ورسېدم يو سپته ډاټسن موټر ولاړ او  
سامان پکې بار و، دا چې کليوالو کورونو چاردهوالی نه درلودې؛ نو دروازي  
ټکولو ته هم ضرورت نه و.

امين الله مې مخکې کړ، څنگه چې د خور کوتې ته ننوتم، پر مور مې





سترگې ولگېدې چې پر کټ ناسته وه، خو مور هغه مور نه وه پاتې! هيڅ مې نه منله چې دا دې زما مور وي، څېره يې ډېره بدله شوې وه، داسې ښکارېده لکه سل کلنه بوډۍ چې وي. مور مې په دوو کلونو کې ټول صورت خوړلی و، هلته پوه شوم چې د يو بچي په جدايي د مور وجود څه ډول رږېري. له دروازې مې گړندي گامونه ور واخيستل، غېږه مې تېرې وه چې مور ته يې ورکړم، خو مور مې فقط په کټ کې لاسونه راته اوچت کړل. ما پرې غږ کړ:

را پورته شه مورې!

خوله يې وښورېده:

پښې مې له کاره لوېدلې، نه شم پورته کېدای.

همداسې مې په کټ کې غېږه ورکړه، په کوټه کې خاموشي وه، يوازې د مور سلگيو به ماتوله. ما ځان کلک کړی و، خو خبرې مې نه شوای کولای. تر ډېره مې سر په غېږ کې ور نيولی و چې د خور غږ مې واوږېد:

ابا هم تاته ولاړ دی!

شاتو مې مخ را وړاوه، پلار مې امسا په لاس ما ته غېږې ته منتظر ولاړ و، چې ورته را و مې کتل، ډېر بوډا او ژوبل شوی و.

دا هغه ابا و چې زوی يې د سترگو ور پورته کولو جرأت نه شو کولای، خو په اصل کې په زړه دومره نری و چې په هماغه زوی پسې يې په دوه کاله کې ځان بايللی و.

ور ولاړ شوم، ټينگه غاړه مې ورکړه.



دا هماغه دوې خټينې کوتې وې چې د زېړوک په لوبځه برخه کې د دیرکې د خولې په نامه سیمې سره نږدې په یوه دره کې ودانې وې، چټونه یې ټیټ وو، خو ښه والی یې دا و چې د گل سادین ځدران کور را نږدې و، دی زما د کورودانې هم ماما کېده. شاوخوا خپلوانو همدا ځای ښه راته واپساوه.

زه چې به نه وم هم به مې ورته اندېښنه نه وه او بل دا سیمه تر ډېره له چاپو بې غمه وه. سړک له دې درې ښه بېرته و او د دې پېچلې درې لاره هم په مشکله پیدا کېده.

د کور له سامانه پلار بې غمه کړی وم، هر څه ته چې اړتیا وه، د یو څو میاشتو له خوراک او څښاک سره یې راته راوړي وو.

ما ابا ته نه وو ویلي چې د کور شيانو ته ضرورت دی، خو زما په ناخبري کې دا هر څه را ورسېدل. پلار مې څو شپې راسره پاتې شو، خو بېرته لاړ. مور مې تر ډېره راسره پاتې وه، ما دلته شاوخوا دوه کاله گوزاره وکړه، مور مې څو ځله خوست ته ولېږله او بیا به بېرته راته راغله، زما په دیدن داسې وغوړېده لکه په للمه کې یو تندي وهلې گل ته چې اوبه ور شروع کړې، تر ډېره یې ناروغی ورکې شوې. زه هم ورسره خوشاله وم، له ورځنیو کارونو او



همداشان له چريکي جگړو ستړی ستومان به په موټرسايکل مازديگر وخت کور ته راغلم.

دا چې خور مې شپنه وه، يوه وزه يې د چايو لپاره راته رالېږلې وه، د مازديگر چای به مې له مور سره يو ځای وڅښه او د ماشومتوب مينه به مې پرې ماته شوه.

جېب مې تش و، فقط د ورځني ژوند پايه يو څه خرڅېدله.

يوه ورځ ستړی ستومان له څو ورځني سفره کور ته راغلم، موټرسايکل مې د کوټې تر مخ ودراره او له ځان مې گردونه صفا کړل، مشر زوی مې بدر الدين را منډه کړه او ستړي مه شي يې راسره وکړه، ماله ملاکمر بند ور خلاص کړ، ور مې کړ چې کوټې ته يې يوسي او زه د مازديگر لمانځه ته اودس تازه کړم.

مېرمنې مې زما د موټرسايکل له غبر سره د اوداسه لپاره بدنې راته ډکه کړې او په لاس کې نيولې وه، ټوپک مې موټرسايکل ته ودراره، مېرمنې مې ستړي مه شي راسره وکړه او له سفره وروسته يې د خير و خيريت په پوښتلو ځان ډاډه کړ، ما د اوداسه بدنې ترې راواخيسته، زه د کوټې تر مخ د مخ په پرېمنځلو لگيا شوم، دا مې تر شا ولاړه وه، زه پوه شوم چې په زړه کې يې څه خبره ده، مخ مې ور واپراوه:

که څه پېښه شوې وي، خبره وه مې!

دې وويل:

نه څه نه شته.

لږ غلې شوه، بيا يې وويل:

په کور کې د ډوډۍ لپاره وړه نه شته!



زه چې د جېب له حاله خبر وم، مېرمن مې هم زما له حاله آگاه وه، ځکه خو  
 يې زړه نه شوای کولای چې په دې ناوختي کې ماته دا بده خبره وکړي.  
 زما په جېب کې دېرش کلدارې وې، له خبرې سره يې ډېر په تشويش کې  
 شوم، اودس مې و نه ودراره، خو ورته و مې ويل:

اوس خو ناوخته دی، د گل سادين دوی کره به بدرالدين ور رهي کړو او نن به  
 دوی وچه ډوډۍ را ولېږي.

دې بدرالدين را وغوښت، ما مخ وچ کړ او له بدرالدين سره تريوه ځايه په  
 پښو لارم، په لاره کې مې ورته وويل:

گوره، هلته به ورته ووايې چې زموږ کره ناروغان دي، نن وچه ډوډۍ تاسې  
 راته پخه کړئ!

سره له دې چې په کليوال ژوند کې گاونډيان يوبل ته په درد خوري او يو  
 بل ته لاس سره نيسي، خو موږ بايد وږه ور وږي وای او بيا مو د ډوډۍ پختن  
 ترې غوښتی وای، خو دا چې وږه نه وو، سترگې مې پرې پټې کړې.  
 د گل سادين کورنۍ تر ډېره په جهاد کې شامله وه، خو دا چې شپې يې کوله،  
 اقتصادي حالت يې يو څه ښه و. دوی د مجاهدينو له حاله ښه خبر وو.

په دې شپه يې ډوډۍ راته پخه کړې وه او له ماښامه وروسته پخپله له خپل  
 کوچني زوی سره په داسې حال کې راغی چې د وچې ډوډۍ دسترخوان  
 يې په غېږ او د ترکاري کوچنۍ دېگ يې په لاس کې نيولی و. تر سلام کلام  
 وروسته همدلته په کوټه کې کېناستو، زه گل سادين او بچيان مې يو ځای په  
 ډوډۍ خوړلو بوخت شوو.

گل سادين څو مړۍ وروسته خوراک ودراره، راته و يې ويل:  
 گوره دلته زموږ و ستاسې گاونډيتوب دی، هر څه ته چې دې ضرورت کېږي،





ما ته به وايي، يوازې گاوندېتوب نه، ستا کورودانه زما خورڅه ده، يو کور دی، زما چې هر شی په وس کې وي، نه يې سپوم.  
ما ورته وويل:

هو، پوهېږم، ځکه خو مې نن ډاډه غږ درباندي وکړ، يوازې نن نه، هر وخت چې مې لاس بند شوي، غږ مې تر تا دی، دلته له خدايه را لاندې بې تا بل څوک نه لرم، خامخا درته وایم.  
گل سادين ته مې له زړه دعا وکړه.

په سبا چې کلي ته راغلم، له يوه کليوال دوکانداره مې دوې بوجی وږه را قرض کړل او کور ته مې په يوه خره بار را ولېږل.

زموږ کورنۍ ژوند همداسې تېرېده، بعضې وخت به د موټرسايکل د تېلو روپۍ نه وې، خو کليوالو دوکاندارانو به همکاري کوله، قرض به يې راکاوه، ځينو کليوالو به نغدي قرض هم راسره وکړ، يوه ورځ چې د اختر شپه را روانه وه، د بچيانو د جامو د گنډلو روپۍ نه وې، خياط جامې گنډلې وې، خو پيسې يې غوښتې، هر خياط په اختر کې قرض نه کوي، شاهين چې زموږ د ډلگۍ سرپرست و او بلال به هم د مجاهدينو لپاره يو څه پيسې ورکولې، ورته و مې وويل چې نن خو راسره هيڅ پيسې نه شته، که لږ خرڅ راکړې. شاهين دوه زره کلداری راکړې چې د خياط قرض پرې لنډ نه شو، خو په کلي کې مې د حیات گل په نامه له يوه بل کليواله دوه زره نورې هم واخيستې چې د خياط غاړه ووتله.

په همدې ورځ مې له کاليو سره کور ته يو څه مېوه هم راوړه.



## ښاري رڼاوې او د ځڼو زولنې

پر اوږو تورې گرگوتي ځڼې او چترالی پکول؛ دا دود تر ډېره له وزیرستانه راغلی و، خو کله چې پاکستانی پوځیانو پر وزیرستان عملیات نه وو پیل کړي، د ژمي د دمې لپاره به زموږ ټول ملگري له پکتیکا وزیرستان ته تلل. که څه هم تر ډېره مجاهدین له سیمه ییز ستایل څخه متاثره شوي وو او ځڼې یې پرېښې وې، خو ډېرو مجاهدینو خپلې ځڼې د دې په خاطر هم اوږدولې چې بازار ته له تگه پرې منع شي او خدای مه کړه د بازار په رنگینو کې د جهاد سترې مزل چې پای یې رڼا دی، ترې هېر نه شي.

هر چا به چې ځڼې درلودې هغوی به یې نیول او زندان ته اچول. کوم ځوان چې به پر ځڼو دوه کاله خواري کړې وه، بیا به یې ښار ته د تگ زړه نه شوای ښه کولای، ځکه یا به یې خپلې ځڼې په اوبو وړلې او یا به دی زندان ته ننوت. زه هم د هغو ځوانانو له جملې وم چې تصمیم مې ونیو باید په ځڼو ځان د ښار له شدیدې تندې را وگرځوم، زما ځڼې باید داسې زولنې شي چې خپلو پښو ته را ولوېږي او ښار ته مې له تگه بند کړي. د ځوانۍ په درشل کې د ښار غېږې ته ورگډه شوی وم؛ نو اوس ځان ترې را نیول اسانه خبره نه وه. ما همدلته په زېږوک کې د ځڼو د اوږدولو تکل کړی و.





ماسپېنين و، د کلي په دوکان کې مې له غمخوار سره د شنو چايو پر سر  
بنډار اچولی و چې بهر د مجاهدينو تور رنگه ډاټسن موټر ودرېد، کله چې  
ور ووتلو گورو چې بلال دی، راکښته شول، سترې مه شې مو ورسره وکړه،  
لږ وروسته مې د تگ پوښتنه ترې وکړه:  
چېرته روان ياست او له کومه راغلي؟  
هغه وويل:

- له نکې ولسوالۍ راغلو.

دا چې هغه وخت مشکلات زيات وو، پر هيچا اعتماد نه شوای کېدای؛ نو  
يې لږ څنگ ته کړم، غلي راته وويل:  
چا ته وايه مه، وانه ته کور ته روان يم، دا چې ژمی دی، غواړم چې دا ځل  
يې په خپل کور کې له مور سره تېر کړم. د وزيرستان له اپريشن وروسته مې  
کور سمې شپې نه دي کړې، همدلته په سفر سفر يم.  
ما غوږ ورته نيولی و، پسې زياته يې کړه:  
ته څه کوې، راځه راسره لاړ شه!  
ما ورغبرگه کړه:



والله خوند به يې کړی و، خو کور مې دلته دی!

حافظ بلال وویل:

کور ولېره خوست ته، سبا یا بل سبا عادل او مرحبا هم راځي، د وسلې  
بار موټر ورسره دي، له هغو سره راشه. شوقي خان مرحبا د بلال د خاصو  
ډریورانو له جملې و.

له دوی چې خبر شوم چې وانه ته ځي او تیار موټر ورسره دي؛ نو سخت  
خوشاله شوم، پرته له دې چې نور فکر وکړم، توافق ته ورسره ورسېدم، بیا  
يې د خرڅ لپاره لس زره کلداری راکړې او دوی مې رخصت کړل.

ماښام چې کور ته راغلم، مور مې هم په کور وه، ورته و مې ویل چې  
مخکې ژمی را روان دی او زما د کور هم دلته ډېر وخت ووت، ښه دا ده چې  
يو څه وخت تاسې خوست ته لاړ شئ.

مور مې وویل:

نه بچیه، مور دلته له تاسره ښه یو!

خو ما ډېره په چل ول قانع کړه چې خدای مه کړه که دلته د دښمن له خوا  
چاپه ووهل شي، بیا به له مشکلاتو سره مخ شو، ښه دا ده چې تاسې یو  
څه وخت لاړ شئ.

مور مې هم راسره ومنله.

دا چې گل سادین د کور لپاره تور ډاټسن موټر درلود، په همدې شپه مې  
خبره ورسره وکړه چې زموږ د کور ماشومان او ښځینه به سبا خوست ته  
ته وړي، د لارې د خرڅ لپاره مې پنځه زره کلداری ورکړې، همدا ډول مې  
مېرمنې ته هم دوه زره ورکړې، تقریباً د وانه د سفر لپاره له ما سره اته زره په  
جیب کې پاتې وې.





ما د کور ټول غړي په سبا د گل سادین په موټر کې خوست ته رخصت کړل. مور او مېرمنې مې تر ډېره د موټر په شیشه کې په ما پسې کتل، زړه مې داسې و لکه له بدنې مې چې یو څوک په ژوندوني خرمن باسي. موټر چې په نږدې کنډو پنا کېده، د مور لاسونه مې ولیدل چې ټیګری یې راکش کړ او له مخه یې اوبښکې پرې پاکې کړې.

یوه شېبه زه هم ځای پر ځای غلی ودرېدم، بدو سوچونو په مخه کړم:

بنا اوس به دا ژوند تر کومه حده پر اوږو ګرځوم؟

پای او برخلیک څه دی؟

وطن کله فتح کېږي؟

بیا مې په ډېر تکلیف له دې فکرونو ځان را وایست، بېرته د کوټې مخې ته راغلم، پر موټرسایکل مې پښه واړوله، خو د موټرسایکل په روانولو سره مې چې خپله تشه کوټه ولیده، زړه مې ډک شو او بې اختیاره اوبښکې مې وڅڅېدلې.

موټرسایکل مې د کلي په طرف روان کړ، په لاره کې مې زړه ته پر دې ډاډ ورکړ چې د ژمي په تېرېدو به له جنوبي وزیرستان وانه څخه بېرته راځم، بیا به دلته کور ابادوم، مور او بچیان به بیا را غواړم، خو د انقلاب داسې سپېره باد و چې هیڅ یې خپل واک ته نه پرېښودلو.

د دې باد څپې چې به واخیستې، له اختیاره به یې وغورځولې، هر چیرې به یې چې پر ځمکه وویشتلې، همالته به دې د ژوند یو نوی بې برخلیکه باب شروع شو.



## يخ مزل

وانه ته زما له تگه غلچکي هم خبر شوی و، د کلي په دوکانونو کې يې راته وويل چې زه هم درسره ځم، لږ به چکر ووهو دا څو کاله کېږي په زېږوک کې يم، په تنگ شوی يم.

د غلچکي تر څنگ غمخوار او انس هم راسره تيار شول، انس اصلاً په زېږوک کې د کېښام د سيمې و، اصلي نوم يې عمر جان و، که څه هم کوچنی و خو د مور مشر زوی و، په ډېره اوله ځوانۍ کې له مور سره يو ځای شوی و.

په دويمه ورځ سهار عادل او مرجبا له نکې څخه را ورسېدل، له دوی سره درې ډبل سېټي ډاټسنان او درې واړه له وسلې بار وو، دا سلاح دوی له نکې څخه وانه ته انتقالوله، يو موټر ته مرجبا ناست و او دويم عادل چلاوه.

مور له زېږوکه د سهار په اته بجې په داسې حال کې حرکت وکړ چې د ژمي سپړو او سړو بادونو پر سيمه خوله خښه کړې وه، ځای ځای پرته واوره يې پوکله، په لاره کې به موټر تيندک خوړ، په مور کې په فزيکي کار کې عادل ډېر پياوړی و، کله به چې موټر ونښت، ده به د دې پر ځای چې ځان د واورې له يخنۍ وساتي، همداسې به يې ټوپ کړ، د موټر ټاير ته به ور



لاندې شو، په لاسونو به یې واوره ترې لرې کوله.

لاره که څه هم لنډه وه، خو واورو او د سړک لوړو ژورو دوې شپې او دوې ورځې په لېوني سفر کېاسلو، له زېړوک څخه گیان او له گیانه برمل ولسوالۍ ته په دښتو، غرو او رغونو کې لاړو.

ډوډۍ به مو د کلیو په مسجدونو کې وخوړه او بیا به مو مزل پیل کړ.

دویمه ورځ د خواجه خدر په لوړه څوکه انګور اډې ته په یوه داسې لار واوښتو چې په دې لاره کې پوځیان نه وو او اغزن تار لا هم نه و غځېدلی، خو ورو ورو د کرښې پر سر د پوځیانو د پوستو د جوړېدلو چارې روانې وې او ځای پر ځای اغزن تار هم نصب کېده.

د خواجه خدر پر تېره څوکه دروند موټر نه خوت، موږ کښته شوو او د کسانو را رسېدو ته تم شوو.

تر واوره د غرونو راوتلي سرونه تور ښکارېدل، راختلي لمر هم ولي نه تودول، لاندې د انګور اډې په طرف ورغلو، مرحبا ما ته په لاس اشاره وکړه، ویل یې چې په هغه لاندې ځای کې که پاکستانی پوځ پوستې ځای پر ځای کړې نه وای، موږ له دې اوږده مزل سره نه مخامخ کېدو.

مرحبا دا هم وویل چې پوځیان لګیا دي ورو ورو لارې بندوي، شاید داسې وخت راشي چې د دې لارې ارمان به هم کوو او په هغو پېچومو کې به په ساعتونو ساعتونو په پښو څو چې د موټر د تلو راتلو هیڅ لاره به موجوده نه وي.

موږ په دویم ماښام سترې ستومانه له انګور اډې د مڼه گۍ په یوه غره وانه ته را واوښتلو، تکل مو وکړ، دا چې په لاره کې پاکستانی پوځیانو پوسته اچولې وه، د موټر لاره یې بنده کړې وه، تر څنګ یوه پټه پیاده لاره وه، بېرته را واپس شوو او د سرې کنډې لارې ته مو تقریبا درې ساعته مزل وکړ، په دې



لاره هم د پوځيانو چپک پواينټ و، خو د لارې مشکل يې نه جوړاوه او په ورين تندي يې اجازه راکړه.

مرحبا ويل دا چې نن دومره په ورين تندي اجازه راکوي، خو گورئ به چې دا لاره به هم يوه ورځ راپسې بندېږي، بيا به د خنډ په نوم يوې بلې لارې ته مجبور يو، هغه تر دې ډېره سخته او اوږده ده.

په سره کڼډه را واوښتلو، شاوخوا دوه نيم ساعته مو په داسې سړک مزل وکړ چې کله به پوخ و او کله خام. عادل او مرحبا پخوا هم پرې تللي او راغلي وو، د بلال کور له وانه بازار سره نږدې په «غوايي خوله» سيمه کې و، کور ته مخامخ يې له موټره را کوز شوو.

ماله ځانه گردونه پاک کړل، خپل روسی کلاشينکوف مې څنگ ته کړ، عادل د مېلمستون دروازه را وښووه، زه چې د مېلمستون دروازې ته رسېدل، د موټر په اواز پسې فاروق دروازه را خلاصه کړه، لږ راته ځير شو، ويې کتلم، بيا يې ناڅاپي چيغه کړه:

ملنگ يار يې؟

ما په خدا ورته وويل:

هو ملنگ يار يم!

- باووو دا څنې!

ټينگه غاړه يې راکړه، څنې مې که څه هم ډېرې لويې نه وې، خو تر غوږونو اوښتي سرونه يې اوږو ته رسېدل.

(دلته بايد د هغه وخت د ځينو تصوير هم واچول شي)

له خټو په جوړ کور کې خټينې حجرې ته ننوتلو، د ننه بلال هم ناست و او د خالقيار په شمول يو څو نور ملگري هم، له سترې مه شي وروسته زه





له فاروق سره څنگ په څنگ کېناستلم او له رزمک څخه دلته د راتگ او  
همدا ډول په زېږوک کې زما د اوږد تشکیل خبرې مو سره کولې.  
ما او فاروق بیا له ډېره وخته وروسته نن اوږدې کیسې سره کولې.



په مېلمستون کې د سهار له لمانځه وروسته په خواږه خوب ویده وم چې په  
سرباندې یو چا وښورولم:  
پاخه چې بازار ته ځو ناوخته دی!  
سترگې مې وغړولې، فاروق مې سر ته ولاړ و، په لاس کې یې یو جوړ کالي  
او شامپو نیولي وو.  
بیا یې زیاته کړه:  
ژر راځه، ولمبېره او کالي بدل کړه. له ناشتې وروسته بازار ته ځو، نوي کالي  
درته اخلم.  
سترېا مې حس کوله، د راپورته کېدو توان مې نه درلود، شاوخوا مې وکتل،  
نور ټول تللي وو، یوازې زه او فاروق پاتې وو.  
په ډېره خواري را پورته شوم، لږ وروسته مې د فاروق راوړي کالي اغوستي وو.  
له حمامه وروسته مې وجود سپک شو، سترگې مې وغړېدلې، فاروق  
ته مې وکتل:  
وجود مې سپک شو، سترگې مې رنې شوې. زه خو چې وانه ته راغلی یم،  
اوس په هوښ راغلم او پوه شوم چې ستا تر څنګ یم.



فاروق وخنډل:

دا چې په بازار کې ایسکریم درباندي وخورم بیا به دې پته لگېږي.  
ما هم پر شونډو ژبه تېره کړه او ورته کړه مې چې چې پای پرېږده ایسکریم ته  
مې ور رسوه، فاروق وخنډل، ویې ویل:  
ایسکریم نه تنبتي، چې وڅښه اوس ما ته رارسېدلی یې، نور به بیا رانه  
لاړ نه شي.

موږ د سهار له چایه وروسته د شهید مولوي صاحب کور ته حرکت وکړ، د  
تورو شیشو سراجو وه، وانه بازار ته څېرمه د پوځیانو یو لوی بیس هم و، خو  
له خپلو ټاپوګانو نه شول را کوزېدای او نه یې پر مجاهدینو کار درلود، بازار  
ته په رسېدو د طالبانو یو چیک پوښت ته ورسېدلو چې کتار کتار موټر  
ورته ولاړ وو، ما فاروق وپوښت:

دا څوک دي؟

فاروق وویل:

دا د امن کمیټې په نامه د پاکستان د حکومت اړیکیان دي چې ځانونه مجاهدین  
بولي، مشري یې د ایوبي په نامه یو کس کوي چې له ده سره د تاج محمد تاج،  
عین الله، محمد ولي ملنگ او شعیب په نومونو څلور قوماندانان دي او دا هر  
قوماندان یوه میاشت د امن په نامه حکومت دلته اعلان شي چې په بازار کې  
له دوکانونو مالېې اخلي او په هغو پیسو خپل مرکزونه او د ملګرو خرڅ برابروي.  
فاروق پسې زیاته کړه:

وانه له میرانشاه وروسته د مجاهدینو دویم کور دی، تر ډېره د میرانشاه تنده  
پرې خړوبېدای شي، ځکه چې یو لوی بازار او پکې د سلاح مارکیټ دی،  
خو کاشکې دا اړیکیان پکې نه وای.

ما ورته وویل:

ارېکیان څه مشکل جوړوي؟

فاروق ځواب راکړ:

دلته دوی د امن په نامه حکومت اعلان کړی او د پاکستان حکومت یې تر شا ولاړ دی، دوی دلته هیڅ بهرنی مجاهد نه پرېږدي، موږ هم ډېر په احتیاط ورسره چلېږو.

په همدې خبرو کې د تلاشی لپاره چیک پواینټ ته ورسېدو، شیشه مو ورته کښته کړه، یو کس د امن د کمېټې والا راغی، په تروش تندي یې په فاروق کې سترگې خښې کړې:

- د چا ملګري یاست؟

فاروق ورته وویل:

د حافظ بلال!

بیا کس وویل:

سمه ده ورځی!

کله چې روان شوو فاروق وویل:

دې کسانو ښه پېژندلو، خو قصداً ستري کول کوي!

ما وویل:

گوزاره به کوو، دا چې له میرانشاه وروسته د دمې یوازېنی ځای وانه دی؛ نو گوزاره په کار ده.



## واڼه

لکه څه ډول چې انگرېزانو د Divide and rule «بېل يې کړه، اېل يې کړه» تر پاليسي لاندې پښتانه د ډېورنډ په فرضي کرښه يو له بله بېل کړل، همدا ډول يې وزيرستان چې پخوا د توجي په نامه يادېده، په شمالي او جنوبي وزيرستانونو ووېشه.

جنوبي وزيرستان ايجنسي چې مرکز يې واڼه دی، د افغانستان له پکتيکا سره د شريکې پولې ايجنسي ده. هغه مهال چې د بریتانوي امپراتوري په حدودو کې لمر نه ډوبېده، د جنوبي وزيرستان خلکو له انگرېزانو سره په تش لاس جگړې کولې او د دې سيمې هر کانی يې د انگرېز په وينو رنگ کړی و، ښه مثالونه يې ملا پوونده مسيد، ملا حمزه الله احمدزی، ملا شېرعلي خان مسيد «جنگي ملا» او په وروستيو کې بهرام خان او پير ملا خان يادولای شو.

په ۱۹۱۹ م کې چې شاه امان الله خان د ازادۍ جگړه کوله، د انگرېزانو خلاف لومړنی پاڅون په واڼه کې وشو، شکی په دره کې د اصيل خان کلا د انگرېزانو خلاف د جنگ عمومي قومانداني وه او دا کلا انگرېزانو خوني کلا يا د افغانستان دفاع وزارت بلله.

د ازادۍ او نجات په دواړو جگړو کې د واڼه د خلکو قربانۍ بې مثاله وې.

د دوی د قربانیو له کبله د افغانستان د وخت حکومتونو بیا دوی ته مختلفې نظامي رتبې او موقوفونه ورکړل چې ښه مثالونه یې فرقه مشر رمضان خان مسید او فرقه مشر انگورخان یادولای شو.

همدا ډول د شوروي په خلاف جگړه کې دا خلک د افغان مجاهدینو او مهاجرینو تر څنګ کلک ودرېدل، په خپله غېږ کې یې په ورین تندي ځای ورکړ، ښه مثال یې د کلهوالو د زېږي کمپ او د اعظم ورسک په سیمه کې د بغر نظامي غونډه یادولای شو.

کله چې امریکا او ناتو پر افغانستان یرغل وکړ، دا سیمه او دا خلک یو ځل بیا د افغان مجاهدینو او مهاجرینو کوربانه شول، چې په لومړیو کې دلته د نېک محمد وزیر او ملا نذیر په نامه د مخکښو قوماندانانو تر قوماندې لاندې د وانه مجاهدینو په افغانستان کې د امریکایي یرغل په خلاف وسله والې مبارزې ته مخه کړه، چې یو څو کاله پس نېک محمد وزیر په وانه کې د امریکایي ډرون له خوا په ښه شو او له څو ملګرو سره په شهادت ورسېد. ملا نذیر وروسته د امن کمېټې په نوم د پاکستاني حکومت په خوښه یو تنظیم جوړ کړ چې د وانه د سیمې اکثریت مجاهدینو خپل ملاتړ ورسره اعلان کړ، د وخت په تېرېدلو سره ملا نذیر د پاکستان حکومت په غوښتنه په خپله سیمه وانه کې د بهرنیو مجاهدینو پر خلاف پراخ عملیات پیل کړل چې په نتیجه کې یې ټول ازبک مجاهدین ځینې شهیدان او ځینې یې له سیمې پسې تېښتې ته اړوتل، پاکستاني حکومت ملا نذیر مجبور کړ چې هغو مسید مجاهدینو ته هم باید په وانه کې ځای ور نه کړي چې د «تحریک طالبان پاکستان» په نامه د پاکستان پر خلاف د بیت الله مسید په مشري یې جهاد اعلان کړی و.



ملا نذیر که څه هم د وانه سیمه په خپل واک کې اخیستې وه، خو امریکایي څارګرو الوتکو ملا نذیر هم و نه باښه، بالاخره یې یوه ورځ ډاټسني د سفر په حال کې امریکایي توغندی وځور او د دوو مخکښو قوماندانانو په شمول یې ملا نذیر هم شهید کړ. وروسته میدان باول خان ایوبي وزیر ته پاتې شو، ایوبي وزیر تر خپل کنټرول لاندې پاس د فاروق په خوله یاد شوي څلور مخکښ قوماندانان لرل چې د وانه په سیمه کې به هر قوماندان ته یوه میاشت ځانګړې کېده چې خپل حکومت وکړي او ملګرو به یې د لارو پر سر چېک پوښتونه اچولي وو، په بازار کې یې له دوکانونو او همدا شان په کلیوالو لانجو کې مالیې اخیستلې چې هر قوماندان ته به پنځه میاشتې وروسته نوبت ورته.



زه او فاروق د وانه د بازار په يوه ايسکريم خانه کې د ايسکريم په خوړلو لگيا وو، د ايسکريم خانې يوه کوچنۍ شاگرد چې افغان و، له فاروق سره ځانگړې مينه درلوده، بار بار به ورته راتلو او د شيانو د کمبود پوښتنه به يې کوله. فاروق ماته وويل چې دا ماشوم ماته ډېر احترام لري او د وانه له مجاهدينو څخه ستړی شوی دی.

موږ ايسکريم همدلته وخوړ، بيا فاروق وويل راځه د وانه يو مشر دی هغه ته دې ورولم چې هغه له افغانانو سره سخته مينه لري او دفتر ته چې يې هر څوک ورشي او ځان افغان ور معرفي کړي، په نيمه شپه منډې ورسره وهي چې زياتره افغانانو ته يې شناخته کارډونه هم ور جوړ کړل.

له ايسکريم خانې را پورته شوو، د ايسکريمو روپۍ فاروق لنډې کړې، که څه هم پر مېز پيسو ته ناست کس ډېر ټينگ شو خو فاروق ونه منله، په ايسکريم خانه کې کوچنۍ شاگرد ژر تش گيلاسونه پر مېز کېښودل، لاندۀ لاسونه يې په خپلو کاليو پاک کړل او موږ يې رخصت کړو.

موږ د همدې ايسکريم خانې مخامخ يوه پمپ ته په سړک ور پورې شوو، فاروق په لار کې راته وويل چې دا پمپ د هغه ملک دی، په پمپ کې يې





له یوه شاگرده پوښتنه وکړه:

عارف وزیر راغلی؟

شاگرد وویل:

هو پاس په خپل دفتر کې ناست دی.

موږ همدلته له پمپ سره په خوا کې یو مارکېټ ته ننوتلو او په مارکېټ کې دویم پوړ ته وختلو، په دویم منزل کې یو اطاق و چې تر مخ یې مهاجر افغانان ولاړ وو، فاروق د اطاق دروازه وټکوله، دره چې خلاصه شوه مخامخ یو بیرخنی پلن ځوان چې ږیره یې خربیلی وه، ناست و. د فاروق په لیدو را ولاړ شو او فاروق ته یې ټینگه غاړه ورکړه، وروسته یې له ما سره هم سترې مه شي وکړه او فاروق زه ورته معرفي کړم، ورته و یې ویل:

دا زموږ د کورنۍ غړی دی، که خدمت یې و ورته کوه یې.

فاروق له دې خبرې سره ما ته مخ کړ:

دا عارف وزیر دی چې زموږ لپاره ناممکن کارونه کوي!

عارف وزیر فاروق ته وخنډل، بیا یې وویل:

تاسې مجاهدینو ته هر کار کوم، خو د وانه له مجاهدو مې ساته، هغه چې

دلته راته را نه ولې!

ما چې په اطاق کې یوې بلې خوا ته وکتل، پر دېوالونو د افغانستان تور، سور، زرغون بیرغ نصب شوی و. کله چې کېناستلو ما فاروق ته غلي وویل:

دا خو ما ته د حکومت کس ښکاري، نظریاتي جوړ نه دی، بیرغ ته دې پام دی؟

فاروق وخنډل او د عارف وزیر په مخ کې یې وویل:

بیرغونه پرېږده، دا عارف وزیر هغه کس دی چې کویتې ته یې څو ځله

زموږ زخمیان د علاج لپاره یووړل.

د گپ په انداز يې پسې زياته کړه:  
 نور سر موږ هم نه پسې گرځوو چې دى کافر دى که مسلمان، خو زموږ کار  
 دلته پرې چلېږي.  
 عارف هم له خدا شين شو او راته و يې ويل:  
 گوره په نظريو به کار نه سره لرو، نور چې دلته هر خدمت وي زه تيار يم.  
 بيا يې فاروق ته مخ وړ واپراوه، و يې ويل:  
 سهار ستاسې شپېته نفره ملگري راغلي وو، په تشکيل روان وو، ډوډى يې په  
 کور کې راسره وخوړه، رخصت مو کړل...  
 بيا فاروق ماته وويل چې هغه زموږ ملگري وو، له بنون مروت څخه گومل  
 ته په تشکيل روان وو.





په وانه کې ژوند ډېر ښه روان و، خو دا چې زموږ د ډلگۍ ملگري زيات وو او همدا ډول بلال د پکتیکا مسووليت هم درلود؛ نو وانه تر ډېره زموږ په ملگرو ډک شو چې د امن کمېټې وسله والو ته داسې حالات د زغم نه وو، وخت ناوخت به د پاکستان د حکومت له خوا هم خبر ورته رالېږل کېده چې دا کسان له خاورې وباسئ.

دا چې دلته د امن په نوم وسله والو د افغانستان اسلامي امارت تر قيادت لاندې په افغانستان کې له امريکايي اشغال سره جگړې ته هم خپل سرتېري بېلابېلو ولايتونو لکه غزني، پکتیکا او زابل ته لېږل؛ نو له دې امله يې موږ ته ښکاره نه شوای ويلای چې دا سيمه پرېږدئ، خو د لارو پر سر به يې په پوښتنو په تنگولو، ځينې وخت به يې په لاره کې د ملگرو موټر درولي وو او تصديق پانه به يې ترې غوښته چې په هغه وخت کې د تصديق پانې اسانتيا موجوده نه وه.

ځينې وخت داسې هم شوي چې له دوی سره به زموږ ملگري لاس وگرېوان شول، حتی خبره به دې ته نږدې شوه چې سره ووژني خو بيا به ورته څوک سبب شول او تر منځ به يې فيصله وکړه.



يوه ورځ د سهار په چای د خپل کور په مېلمستون کې ناست وو چې سپين طالب ته زنگ راغی، سپين طالب په دې واخت کې په وانه کې د بلال د نمايندگۍ کارونه پر مخ وړل او عمري چې په ميرانشاه کې نماينده و، هغه پر شمالي وزيرستان د پاکستان پوځيانو د ضرب عضب له عملياتو يو څو کاله وروسته پېښور ته تللی و او له هغه ځايه يې د پکتيکا ولايت د مجاهدينو ضروريات پوره کول.

سپين طالب چې زنگ اوکي کړ، يو سيمه ييز قوماندان و، کله چې د سپين طالب خبرې ورسره خلاصې شوې بلال ته يې وويل: دا پلانی قوماندان و، ويل يې چې نن تاسې ملگري بازار ته مه رالېږئ چې د وانه مجاهدينو «وسله والو» پروگرام درته جوړ کړی دی، نيسي يې!

حافظ بلال وويل:

دا څنگه خبره ده چې زما ملگري نيسي؟

موږ غلي شوو، وروسته بلال غوسه او ناخپه راولاړ شو، و يې ويل:

ځی چې ور ووخو!

موږ که ډېر هم بلال ته وويل چې ته مه څه موږ به ورشو، وبه گورو چې څه دي، خو هغه و نه منله، کور ته لاړ او خپل فېلډر موټر يې را وايست، شخصي ساتوونکي يې ورسره کښول او زه او فاروق هم په خپل سراجو موټر کې تر شا پسې روان شوو، په لاره کې ځای پر ځای چيک پوائنټونه وو، خو د نورو ورځو په څېر چلند يې راسره وکړ، کومه نوې رويه يې و نه کړه، مگر بلال سیده د وانه بازار ته روان و، په بازار کې د عين الله د مرکز تر مخ ودرېدلو، کله چې موږ مسلح له موټرو کښته شولو، د دوی ملگري هم وډارېدل او يوې خوا بلې خوا چمتو شول، بلال سیده مرکز ته ننوت او دننه





چې عين الله وليدلو هغه پوه شو چې بلال غوسه دی؛ نو يې مخې ته ورته را منډه کړه او غېږه يې ورکړه، په خندا خندا يې ورته وويل چې خير خو دی، څه مشکل دی؟

حافظ بلال په تروش تندي ورته وويل:

نور مو ستړی کړی يم، نن له ما سره خبره خلاصه کړئ چې موږ دلته د اوسېدو لپاره پرېږدئ که نه؟ که بله اراده مو وي، نن راغلی يم چې زېږونه سره يخ کړو.

عين الله چې ډېر هوښيار سړی و، بلال ته يې په خندا وويل: سره چې تا څوک له وانه باسي، زه هم درسره وځم، هيڅ تشویش به نه کوې، راځه دننه په اطاق کې کېنو، دا د سړو مغزو خبرې دي.

دې خبرې پر بلال هم تاثير وکړ او سړيې سوړ شو، اطاق ته ورسره ننوت، تر ډېره همالته ناست وو، وروسته زه خبر شوم چې تاج محمد هم په اطاق کې و او بلال ته يې اطمینان ورکړ چې تاسې ته موږ هيڅ خطر نه پېښوو. خو دا خبرې به دوی بار بار کولې، بيا به يې هم ملگري په يوه او بله لاره ستړي کول، اصلاً موضوع له موږ سره د وانه د سيمې د خلکو نږدېوالي و چې دې نقطې به دوی ته زور ورکاوه او نه يې شواى زغملای چې د وانه عام ولس له موږ سره نږدې پاتې شي، ځکه دوی وېرېدل چې له موږ سره نږدېوالی به يې د دوی په ورکه تمام شي، خو د وانه د سيمې خلک د دوی له کرداره تر پزې راغلي او د بدیل په لټه کې وو.

زه او فاروق به په وانه کې تر ډېره يو ځای گډه گرځېدو، دا چې زه د ژمي لپاره راغلی وم، خو د ژمي په نيمايي کې له زېږوک څخه راسره راغلي ملگري غلچکى، غمخوار او انس بېرته تللي وو، زما هم زړه تخېده، د تشکیل تنده

مې د ژمي له وتلو سره ورځ په ورځ زیاتېده، کله به مې فاروق ته تر غوږ ورتېره کړه چې زه هم تشکیل ته تیاری نیسم، خو د فاروق زړه به نه و چې زه ترې لاړ شم. ما به هم فاروق ته ډېره کلکه خبره نه شوای کولای، هیڅ مې د خپګان زړه نه ورباندې کېده، خو داسې هم نه وه، هغه ورځ را روانه وه چې باید دا د زهرو گیلان مې پر سر اړولی وای.



## بور نوونکی غږ

د پسرلي وږمو پر ونو او بوتو وزرې غوړولې وې، داسمان په شنه چمن کې  
مرغانو د خوښۍ اتڼونه کول، د باد نرمو څپو یوه بله خوا عطرونه پاشل، د  
لمر زرینې وړانګې د غرونو پر څوکو د ژوند انځورګری ته اړم وې. جګ نری  
ځوان چې تورو او ګوړګتو څنویې ټول کلي ته ښکلا ور ښله خواته راغی.  
په عاجزانه انداز یې وویل:

ملنګ یاره تشکیل ته به دواړه یو ځای لاړ شو، ما یوازې مه پرېږده!  
ما چې د فاروق عاجزانه انداز ته وکتل، پوه شوم چې د ځوان په زړه کې ډېر  
درد پروت دی؛ نو په نرمه لهجه مې ورغبرګه کړه:  
فاروقه! که له ما سره ته هم لاړ شې په کور کې هیڅ کوم داسې مشر نه شته  
چې د مېلمنو او کور خدمت وکړي، ته خو د مور ډېر نازولی زوی یې که لاړ  
شې سخته به درپسې وځورېږي، ته مه ځه او ځه وخت له مور سره په کور  
کې تېر کړه، زه چې را واپس شم بیا به لاړ شې.  
فاروق سر تیت کړ غلی شو، بیا یې یو سوړ اسوېلی وکینښ او اسمان ته یې وکتل:  
یا الله ته خو مې شهید کړې چې نور له دغو غمونو او نصیحتونو خلاص شم!  
- فاروقه! خیر دی، دا د زهرو غږ وپ زما لپاره وکړه، که مرګي ګوزار ونه کړ



او روغ راغلم، په هماغه ورځ لار شه او د کور ټولې چارې ما ته پرېږده.  
 فاروق نرمه موسکا وکړه، پر برېټو یې گوتې تهرې کړې، ویې ویل:  
 سمه ده!

موټر یې چالان کړ، پر ما یې غبر وکړ:  
 راځه بازار ته څو، ته بختور خو هسې هم سبا روان یې، بوتیان، واسکت او  
 یو څه نور د تشکیل لپاره سامان به درته واخلم!  
 ما وویل:

یاره فاروق جان! په خوله دې برکت شه، څه چې څو هسې نه بیا رانه  
 پنبېمانه شي.

فاروق له خدا شین شو او بیا په موټر کې روان شو.  
 زه په موټر کې چالان شعر ته په ډېر ژور سوچ کې تللی وم چې ناڅاپه بند  
 شو او فاروق موټر د سړک یوې غاړې ته ودراره. ما ورته وویل، ولې څه  
 چل وشو؟  
 فاروق را وکتل:

لاس پورته کړه چې یوه دعا وکړو!  
 ما هم په حیرانتیا لاسونه لپه کړل، د ده مخ ته مې په څیر څیر کتل، فاروق  
 په ژړغوني انداز وویل:

یا الله! ملنگ یار له تشکیل څخه زما د شهادت په اورېدلو را واپس کړې!  
 زه حیران شوم، په خدا خدا کې مې پرې آمین ووايه.  
 بیا مې وویل:

یا الله ته خو وینې چې سنگر ته زه روان یم او شهادت فاروق په بستر کې  
 درڅخه غواړي.





فاروق غلی شو او موټر ته یې حرکت ورکړ.

په لاره کې مو نورې هم ډېرې خوږې کیسې او ټوکې وکړې، په منزل هیڅ پوه نه شوو، بازار را ورسېد او د سامان په اخیستلو مو پیل وکړ.

بالاخره مو ټوله سودا وکړه او ماته یې هم ډېر په مینه د خپلې خوښې واسکت، بوټونه او نور اړوند شیان واخیستل او مازدیگر ناوخته کور ته راغلو. د تشکیل لپاره څو تنه نور ملګري هم راغلي وو، شپه مو ښه په ګپ شپ تېره کړه.

سهار وختي د ملا له اذان سره پاڅېدو، ډېر خوشاله وم، ځکه یوه طرف په داسې سفر تلم چې هغه الله ج او د هغه رسول الله صلی علیه وسلم ته ډېر محبوب او پاک و او له بلې خوا د نړۍ له ظالم، وحشي او مکار دښمن سره د معرکې ډګر ته وړاندې کېدم. دا دوی خبرې ما ته تر هر څه زیاتې د فخر او خوښۍ وړ وې، لږم غسل مې وکړ، نوي کالي مې واغوستل، سترګې مې نرۍ تورې کړې او د فاروق اخیستل شوی واسکت مې پر کمر بند د پاسه واغوست.

له ناشتې وروسته فاروق وویل چې تاسې موټر تیاروئ، ناوخته دی، زه ژر راځم. موټر زموږ د ملګري یو سرګروپ چې خطرناک نومېده، د هغه و او هغه د شپې لا راغلی و، سامان کم و، د فاروق له واپس راتلو سره موږ ټول سامان ور جګ کړ او لس ملګري ورسره تیار شوو، خطرناک غږ وکړ:

سامان بیا هم ښه وګورئ، څه شی درڅخه پاتې نه شي، منزل اوږد دی، بیا پسې نه شو راګرځېدلای.

ما ویل:

ان شاء الله څه نه دي پاتې!

پر فاروق مې غږ وکړ:

غاړه راکوه، بیا خدای خبر چې سره وویڼو!  
 فاروق سرې سترگې را واپړولې او غېږې مو سره چاپېرې کړې، تر ډېره مو په  
 غېږو کې سره ونيول، په لاس کې یې یو پټ کاغذ راکړ او غلي یې وویل:  
 گوره اوس یې ونه گورې، جېب ته یې کړه، پټ یې بیا په لاره کې وگوره،  
 خو چې ورسپړې حتماً بیا اطمینان راکړه!  
 سمه ده.

فاروق ته مې وکتل، سترگې یې له اوبسکو ډکې وې. زه یې هم وارخطا کړم،  
 حرکت مو پیل کړ. زه د موټر د شا په سیت کې وم، له لږ منزله وروسته مې د  
 فاروق خط راوکیښ، گورم چې د پنځه زره کلدارو نوټ یې پکې نغښتی دی،  
 و مې خنډل، بیا مې د مخ په جیب کې په ډېره مینه کېښود. زه لږ خاموش  
 شوم، خطرناک غږ راباندې وکړ:

ظالمة فاروق سخت درېسې خپه شو، هسې ترې راتلې.  
 - پر زخمونو مې مالگې مه دوږوه، دا دالله جل جلاله دین دی، قرباني  
 غواړي، قوي عزم، کلک هوډ. موږ و تاسې چې دا قرباني ور نه کړو څوک  
 به یې ورکوي؟

لاره مو لټوله، کله به ملگري نظمونو ته غلي وو او کله به مو زاړه یادونه  
 سره چېرل.

دوې ورځې مو منزل وکړ، د راکړل شوي هدف ځای پکتیکا ولایت زېږوک  
 ولسوالي وه، ماسپښین هلته ورسېدو، د کلي په دوکانونو کې ودرېدلو، لمونځونه  
 مو وکړل، د خوراک لپاره مو د کلي له خلکو ډوډۍ را واغوښتله. زه په کلي  
 کې بلد وم، د کلي مشران د سترې مه شې لپاره راتلل، خو دا ځل د معمول  
 خلاف تر بل هر وخت زیات خلک راغلل، تر جوړ تازه وروسته را یاد



شول چې فاروق به مې تلیفون ته منتظر وي، زه ودرېدم، د کلي مشر محمد حسین غېر راباندې وکړ:

چېرته ځي؟

- یو تلیفون کوم!

- چا ته؟

- فاروق مې په وانه بازار کې انتظار کړی، خبروم یې چې زه ځای ته ورسېدم.

- لږ کښه بیا به یې وکړې!

خو زه د دوکان تر دروازه وتلی وم، غېر مې ور وکړ:

نه! حاجي صاحب هغه بیا کور ته ځي، هلته صرف په بازار کې تلیفون کار کوي.

له دې خبرې سره روان شوم.

پي سي او ته ور ننوتم، ما لا نمبر نه و دایر کړي چې محمد حسین نفر پسې را ولېږه، وایي ملنگ یاره محمد حسین دې غواړي، وایي یو ځل دې دلته راشي.

سوچ مې وکړ، ما ویل چې که ور نه شې وایي به چې د مشرانو احترام ورسره نه شته، بس تلیفون مې پرېښود ورغلم.

ورته مې وویل حاجي صاحب خالي مې تلیفون کاوه راتلم، ده راته کړه چې تلیفون به وکړې ډېر وخت دی، ته دلته کینه. غلی شوم او کېناستم، خو په دوکان کې ناستو خلکو په ډېر ځیر ځیر راته کتل، حیران شوم ما ویل خدایه ځیر کړې. محمد حسین راته وویل:

ملنگ یاره په هغه پورې کلي کې یوه زنانه مړه ده، د هغې فاتحې ته ورغلی یې؟



دلته لږ شکمن شوم، ما ویل خدای مه کړه لکه چې مور مې په حق  
رسېدلې او اوس مې خبروي، زړه مې ناڅاپه درزېده شروع کړل او وسوسو  
واخیستم، د حاجي خواته نږدې ورغلم، ورته و مې ویل:

زه پوهېږم څه پېښه شوې، خو دلته راته ونه وایې خلک دي، خدای مه کړه  
هسې نه چې...!

هغه زیاته کړه:

ولې څنگه؟

غلي مې ورته وویل:

لکه چې مور مې په حق رسېدلې؟

نه یاره هغه خو الحمدلله اوس بېخي روغه ده، خو په وانه کې څوک

یادوي چې جنگ یې سره کړی!

ما سمدستي ورته وویل:

حافظ صاحب خو به نه وي شهید شوی؟

و یې ویل:

نه، د هغه کشر ورور فاروق یادوي چې د پاکستان پوځ شهید کړی دی.

د دې خبرې په اورېدو سره په ځان پوه نه شوم، زړه مې دردونو ونيو، خو

احساسات مې کنټرول کړل، په زحمت مې وویل:

دا چا ویل، هسې درواغ دي خو زه اوس ترې راغلم!

نن سهار موږ خبر شوو، ته خو پرون ترې راوتلی وې!

نوره مې د مشر خبره زړه واخیسته، خدای خبر چې په کوم انداز به مې نورې

پوښتنې ترې کړې وي او زه به څنگه شوی وم، یوازې دومره پوهېدل چې سترگو

مې له حده زیات سوی شروع کړ او د (پي سي او) په طرف روان شوم.



چې د ننه شوم په (پي سي او) کې د مشال راډيو خبرونه لگېدلي وو، خبرونو ته مې توجه و نه کړه، زموږ د دفتر نمبر مې ډایل کړل، بند وو، نور څو شناخته نمبرونه مې هم ډایل کړل، هغه رځ نه شول. په سوچ کې شوم کوم چې بل نمبر پيدا کړم، ناڅاپه د مشال راډيو په خبرونو کې وويل شول:

د حقاني شبکې يو مهم قوماندان په جنوبي وزيرستان کې وژل شوی دی ورته غوږ شوم:

د حقاني شبکې قوماندان په جنوبي وزيرستان کې د پاکستان د امنيتي ځواکونو او وسله والو تر منځ په نښته کې وژل شوی دی، حکومتي چارواکو او د طالبانو منابعو مشال راډيو ته ويلي، جگړه هغه مهال ونښته چې د حقاني شبکې قوماندان فاروق ځدران او لس نور وسله وال په جنوبي وزيرستان کې يوې امنيتي پوستې ته ورسېدل.

د فاروق ځدران ورور سنگين چې په پکتيا او پکتیکا ولايتونو کې د حقاني شبکې مهم قوماندان و، د ۲۰۱۳ م کال په سپټمبر مياشت کې د امريکا د بې پيلوټه الوتکې په حمله کې وژل شوی و.

د سنگين پرځای د هغه بل ورور بلال ځدران ټاکل شوی او فاروق ځدران يې مرستيال و.

د راپور په اوږدو سره مې يقين پوخ شو او بې اختياره مې اوښکې راټوی شوې، زړه مې غوښتل چې ښه په چيغو چيغو وژاړم، خو غيرت مې د چيغو اجازه نه راکوله، لارم په چوکۍ کېناستم، خپل څادر مې سره غوټه کړ او په دواړو لاسونو مې په خپل مخ پورې کلک ونيو.

اوښکو مې مخ گرم کړی و چې غلچکۍ راغی او تر مټ يې ونيولم، و بې ويل:

- ملنگ ياره زړه مضبوط کړه، انقلاب دی، دا خو پکې راځي، مور او تاسې خو راوتلي د همدې لپاره يو، دالله جل جلاله په لار کې مو شهادت تر ټولو ستر ارمان دی، هيڅ د خپگان او تشويش خبره نه ده...

خو زه دومره سخت سلگو نيولی وم چې يوه خبره مې هم نه شوای کولای، خالي مې خپل لاس ترې را کشاوه، ما غوښتل چې لږ مې يوازې پرېږدي. غلچکي ډېر ټينگار وکړ، له دوکانه يې دباندې وايستل او يو گوښی ځای سره کېناستو، غلچکي هم له خبرو لوېدلې و، خبرې مو نه شوای سره کولای، سرونه مو ځوړند نيولي وو او پر ځمکه مو د يو تېره کاني په څوکه ليکې کښولې.

نږدې دوه ساعته به په همداسې حالت کې وو چې غلچکي وويل:

ملنگ ياره بس کړه، مشران هم راغلل، لږ ځان ټينگ کړه!

اوسکې مې ژر ژر پاکې کړې او مخ مې په څادر وچ کړ.

مشران چې را ورسېدل، د سلام له اچولو سره سم کېناستل، ويل يې اوس هر څه شوي، له صبره پرته بل څه نه شو کولای. سبا وختي ځانونه تيار کړي چې وختي څو، مور هم دا خبره خوښه کړه.

شپه مې په ډېر بد حالت کې تېره کړه، د مزل په ستړيا خو ظاهراً نه پوهېدم، خو ستړيا او وير دواړه يو ځای وو.

سهار مو د وانه په طرف حرکت وکړ، لاره اوږده وه، ما د فاروق يادونه چېرل، دوی په کوم مجلس بوخت وو چې ناڅاپه زما د فاروق هغه خبره را ياده شوه: يا الله ملنگ يار له تشکيل څخه زما د شهادت په اورېدلو را واپس کړې!

په دې سوچ کې بې اختياره ژاړه راغله، په موټر کې ټول چوپ شول، صرف زما د سلگيو غږ و.

غلچکي چي له ما سره په وروسته سيټ کې يو ځای ناست و، ځان ته ور نږدې کړم او مشرانو ته يې ويل، د ملنگ يار له زړه زه خبر يم چې فاروق څومره ورباندې گران وو.

خو غلچکي هم ځان کنټرول نه کړ، اوښکې را وبهېدې، مشرانو ډېرې تسلی راکولې، خو زموږ په زړونو کې سرې لمبې بلېدې. ماښام ناوخته برمل ولسوالي ته راوړسېدو او په بازار کې کښته شوو، (پي سي او) ته ورغلم موږ ويل چې وانه ته خبر ورکړو چې موږ در روان يو، هسې نه چې فاروق خاورو ته وسپاري. د دفتر نمبر مې ډایل کړ، شاهين تليفون اوچت کړ، له سلامه پس مې ورته وويل چې گرانه په هر څه خبر يم، خو صرف دومره کار وکړئ چې رانه خښ يې نه کړئ، موږ در روان يو.

- سمه ده گرانه، موږ درته انتظار يو او تر اوسه يې لا جسد هم نه دی راکړی!

ما په تلواره وپوښتل:

ولې له چا سره دی؟

- دلته د پوځ کیمپ ته يې راوړی، نن درېمه ورځ ده چې خلک ور لېږو، هغه ځواب راکوي، خونن مو څو مخور مشران ور لېږلي، غالب گومان دی چې نن به يې راکړي.

- سمه ده!

لږ خوشاله هم شوم، ځکه فکر مې وکړ چې ان شاء الله زه به هم ور ورسېږم او په وروستي دیدن به يې مشرف شم.

د (پي سي او) والا ته مې روپی راويستلې، له روپو يې ډېر کلک انکار وکړ او راته کړل يې چې چای به هم راسره څښئ، هم تنده او سترپا حس کوله، چای ته ورسره کېناستلو.



د (بې سي او) والا چای راوړ، ما چای څښلو چې د فاروق هغه خبره رایاده شوه:  
 ښه ملنګ یاره که زه شهید وم او هلته په سنگر کې د مورچې خوا ته پروت  
 وم او ته خبر شې ته به څه کوي؟  
 اوبنګې مې د چایو پیالې ته ور وڅڅېدلې، غلچکي غلي راته وویل:  
 د خدای پار دی، لږ زړه مضبوط کړه، له خلکو شرم دی.  
 غلچکي ښایي ښه نه پوهېده چې د فاروق هر یاد زغمل د زهرو څښل دي.  
 چای مې همالته پرېښود، بهر لارم او ښه ډېر مې وژپل، دوی هم راغلل، د  
 غلچکي غبر مې واوړېد:  
 دلته چې څه کوي کوه یې، خو د خلکو په مخ کې لږ زړه مضبوطوه، له  
 خلکو شرم دی، وایي به چې شهیدان یې نه دي لیدلي، که څه کیسه ده!؟  
 ما پاس ور وکتل او خبره مې بدله کړه:  
 سمه ده، بس بیا داسې نه کوم، شپه چېرې کوو؟  
 - دلته زموږ ملګری شته د هغوی کره ورځو.



## کاشکې مې آمین نه ویلای

لاره سمه نه وه راته معلومه، خو د کور والا وویل ما ته معلومه ده، رهبري مو زه کوم او راسره روان شو. دا چې پر خواجه خدر غر د موټر لاره د پوځیانو د نوې پوستې له خوا تړل شوې وه، دا د غره لوړه څوکه مو په یوه قاچاقي لاره په پښو شاوخوا په پنځو ساعتونو کې رالڼده کړه او د غره له سره مو ملگری بېرته رخصت کړ.

انگور اډې ته شاوخوا په یو ساعت کې کښته شوو، له انگور اډې مو موټر ونيو، د منځنۍ غره لمنې ته یې ورسولو، مخکې موټر مزل نه شوای کولای، دا چې د پوځیانو پوستې مشکل جوړاوه له دې ځایه بېرته د پښو مزل ته مجبوره شوو. په شاوخوا دریو ساعتونو کې مو دا مزل رالڼده کړ او له غره را واوښتو، د وانه اطرافو ته داخل شوو.

نور نوزه هم بلد وم، دلته مو په یو وړوکي کلي کې سپین یو سېټه ډاټسن د غوايي خولې سیمې ته کرایه کړ، په دې سیمه کې د بلال کور و. د مازدیگر لمر په ډوبېدو و چې کور ته ورسېدو، موټر مو د کور مخې ته ودراره، له راکوزېدو سره سم مو د کور ماشومان ولیدل، ټولو رامنډه کړه او غبرې یې راکولې، په یوه غبر یې وویل:

ته خبر يې؟ دادا شهيد شو! اوس مو خښ کړ، کافرانو په ټوپک ویشتلې و!  
 د شهيد مولوي سنگين فاتح کشر زوی چې ډېر هوښيار و، هغه مې را جلا کړ:  
 بيت الله! دادا مو رښتيا خښ کړ؟  
 - هو، ماسپښين مو خښ کړ!

ته نه راتلې، ماما ويل چې هغه پاتې شو، لار بنده ده، بس خښ مو کړ.  
 نه پوهېږم چې په دې وخت کې مې زړه څنگه کلک شو، هيڅ مې خپگان  
 نه احساساوه، شايد وجه به دا وه چې ما په لاره ډېر ژړلي وو، په خدا مې  
 بيت الله ته وويل:

سمه ده، هيڅ خبره هم نه ده، موږ و تاسې به هم شهيدان کېږو. بيا مې راته گران  
 بيت الله کلک په سينه پورې ونيو او له ځان سره مې په غېږ کې واخيست.  
 حجرې ته له خدا په ډکه خوله ور ننوتم، مېلمانۀ زيات وو، له جوړ په  
 خير وروسته مو فاتحه وکړه، زما په څنگ کې د فاروق کشر ورور يحيى هم  
 ناست و، هغه ته مې غلي غوږ کې وويل:  
 گرانه موبایل در واخله، د فاروق تصويران راته ور ولېږه!

هغه همداسې وکړل، له لږ ځنډ وروسته يې موبایل راکړ، سمدستي مې  
 جېب ته کړ. له دې سره مې ورته وويل چې لاړ شه کور ته يو موټر راته را  
 وباسه، له بازاره څه راوړم.

يحيى لاړ، زموږ د کور غټه دروازه د حجرې شاته په دې بل طرف کې وه،  
 موټر يې بهر راوايست، زه له مېلمانو د باندې د بازار په پلمه راووتلم او د کور  
 مخ ته ور بدل شوم، موټر ته کېناستم، يحيى ته مې وويل:  
 گرانه څوک در نه خبر نه شي چې ملنگ يار د فاروق قبر ته لاړ.

- خو اوس ناوخته نه دی؟

- ژر راځم!

- سمه ده.

د قبر پوښتنه مې ترې وکړه چې په کوم طرف کې دی؟

- د قبلې خواته، نوی قبر دی او پر سپین بیرغ باندې په تور خط غټ پرې لیکل شوي: شهید حضرت فاروق "دیوانه".

حرکت مې وکړ، هديره نږدې وه، تر لږ منزل وروسته ورسېدم، د هديرې په منځ کې سړک و، د قبلې په طرف مې موټر راټاو کړ، لږ مخکې مې پر يو نوي جوړ شوي قبر سترگې څښې شوې، په خواکې مې موټر ورسره ودراره. له موټره کښته شوم، سپین بیرغ باد ورو ورو ښوراوه، پرې لیکلي وو: شهید حضرت فاروق "دیوانه"

په دعا ویلو مې شروع وکړه او د قبر سر ته کېناستم.

موبایل مې را واخیست او د فاروق د تصویرونو فولډر ته پکې لاړم، پر لومړي تصویر مې چې سترگې ولگېدې، ناڅاپه مې د فاروق يوه خبره را ياده شوه چې راته ویلي يې وو:

شهید خو به وم، خو ستا د راتلو لپاره به مې دواړې سترگې خلاصې پرېښې وي!

رښتیا چې زما راتلو ته يې دواړې سترگې خلاصې نیولې وې، څنگه چې يې ویلي وو هماغسې يې زما لارې څارلې، خوزه را ونه رسېدم. له ځان سره په خبرو وم، ما ورته ویلي وو چې له زما له راتلو وروسته به سترگې پټوې چې د قبر خاورې پکې توی نه شي. لکه ماشوم کله به مې وژپل او کله به مې د ځوانیمرگ یادونو ته بې اختیاره وځنډل.

ما په موبایل کې په تصویر کې د فاروق پر سترگو خپلې سترگې گنډلې وې



او دومره ورته څیر شوم چې په موبایل کې تصویر راڅخه ورک شو.  
پوی نه شوم چې څومره وخت به وتلی وي، خو یو وخت مې پام شو پر  
سکرین یې په ولاړو اوبښکو کې خپله څېره راښکاري.  
د موبایل پر سکرین مې لمن تېره کړه او نور عکسونه مې یې را واړول.  
د پاڅېدو توان مې نه درلود، ډېر تر ناوخته یې د قبر سر ته ناست وم.  
پر هر څه مې خبرې ورسره وکړې، د ځوانیمرگ هر یاد مې داسې پلټه لکه  
مخامخ چې ورسره ناست وم، د هرې خبرې ځواب به یې راته راکاوه.  
پر هغه آمین مې افسوس وکړ چې ما په موټر کې د ده د دعا پای ته ویلی  
و، زه څه خبر وم چې هغه دعا به زموږ څښتن ته د قبلېدو وړ کېږي.  
په زړه کې مې پرله پسې ویل:

اه کاشکې مې هغه آمین نه وای ویلی...

توندو سلگیو واخیستم، ما ویل هغه وخت چې د فاروق پر نازک ټټر د بزدل  
دښمن مرمی څښېدله، څه احساس به یې کړی وي؟ او څه به یې سترگو ته  
درېدلي وي؟؟

همدا دوی پوښتنې وې چې هیڅ ځواب نه شوې او لا هم بې ځوابه پاتې دي.  
په همدې فکر کې وم چې بیا مې اوبښکې را توی شوې، که هر څومره مې  
زړه ته ډاډ ورکاوه، خو د نازولي فاروق فراق ډېر سخت و، هیڅ قرار مې نه  
درلود او هر یاد ته مې یې بیا او بېل بېل ژپل، هرې خبرې ته مې یې په  
جار او قربان ځوابونه ورکړل او ډېرې چیغې مې ورته وکړې، خو پر فاروق  
انبار خاورې پرتې وې، هیڅ یې غبر نه را خوت.



## بندېدونکې خلاصېدونکې لارې

واڼه د فاروق په سترگو خوند راکاوه، بې فاروقه واڼه راته خړ ډاگونه او دردوونکي راغونه شول. فاروق زما تکیه وه، د ضرورت پر وخت به مې بې پامه سترگې ور واوښتې او همکارۍ ته به یې را ودانگل، خو پرته له فاروقه ما ته د جهادي لارې سفر داسې شو لکه یو کس چې د کورنۍ سرپرست وټاکل شي او په خپلو متو همت شروع کړي.

له شهید مولوي سنگین څخه فاروق ته پاتې شوې سپین سراجچه موټر ما ته را پاتې شوه. سهار نهه بجې به له کوره په داسې حال کې ووتلم چې ټوله لار به فاروق پر ذهن را ورېده، بازار ته په تللو به چې د پاکستانیو پوځیانو پر کمپ تیرېدلېم په زړه کې به مې وینې راغونډې شوې، کله به وډارېدم چې دا وینې مې دې ته اړ نه کړي چې د پاکستانیو پوځیانو پر کمپ د موټر او ټانکر برید ونه کړم او یا د ټوپک میل د دوی پر هغو خړو خاورینو بوجیو سوړ نه کړم چې موټر بم یې هم نه شي تخریبولای.

بیا به مې سوچ وکړ چې که جنگ وکړم دوی ته هیڅ زیان نه اوږي، ځکه دوی د بوجی تر شا قرار دي، بهر نه راوځي.

په بازار کې به زه او فاروق تر ډېره یو ځای پیاده گرځېدلو، کله به چې په

بازار کې په پښو کښته شوم ډېرو ملگرو راسره د مخامخ کېدو زړه نه شوای کولای، هغوی هم ما ته بې فاروقه خوا بډېده، دوی به زما ډېر قدر کاوه او هر چا د شهید فاروق د ملگرتیا په خاطر احترام راته درلود.

په ایسکریم خانه کې هغه شاگرد چې فاروق یې ښه اېسېده، ما ته به یې اوس په ډېر عاجزانه انداز سلام را اچاوه، په سترگو کې یې ډېر درد پروت و، پوهېدم چې د فاروق ابدی سفر یې خوروي، خو ما او هغه شاگرد تر اखیره د فاروق ذکر سره ونه کړ، شاید دی هم پوهېده چې د فاروق د نامه په یادولو به یې درېغه اوښکې وبهېږي.

خو ورځې وروسته مې ورور؛ مېرمن او بچیان د فاروق فاتحې ته راوستل، د شپې یې راته وویل چې په دومره اوږدو لارو مو په ژوند مزل نه وکړی. خو ورځې وروسته هغه بېرته لاړ او مېرمن او بچیان مې خور همدلته تم کړل. دایې هم راته وویل چې ته باید نور له ځان ته تشکيله تېر شي او هر څه چې بلال درته وایي، هغه کوه، اوس فاروق نه شته، باید لاسنیوی یې وکړې. ما هم زړه ټینگ کړ او پوه شوم چې نور له خپلواکي لوېدلی یم، مسوولیت مې لا دروند شوی احساس کړ او د ټولو هغو مجاهدینو د خدمت بار مې په خپله غاړه کې لوېدلی ولید چې فاروق به کاوه.

د فاروق تر شهادت وروسته په وانه کې د امن کمېټې په نوم د وسله‌والو چلند نور هم راسره توند شو، داسې ښکارېده چې دوی ته د پاکستان د پوځ له خوا شکایت شوی وي او ورته ویل شوي وي چې دا مجاهدین باید د وانه له سیمې ووځي، ځکه هسې نه د فاروق د انتقام فکر ولري. دا خبرې به موږ ته په کمېټه کې مېشتو د راز ملگرو کولې.

حافظ بلال او ورسره د شمالي وزیرستان جنگي قوماندانانو دا فیصله وکړه چې

خدای مه کړه په وانه کې په کومه فتنه وانه وړو، پرېکړه یې وکړه چې ملگري به په پکتیکا کې په جنگ مصروف کړو.

دا چې بلال له مخه د پکتیکا پر مرکز بڼرنه د تعرضي برید پلان جوړ کړی و او وسله یې ورته تیاره کړې وه؛ نو د عادل په شمول یې څو ملگرو ته دنده ورکړه چې دا سلاح باید د پکتیکا سروبي او یا هم گومل ولسوالي ته نقل شي.

په څو ورځو کې سلاح د بلال له کوره د خنډ په یوه اوږده لار گومل ته نقل شوه، ځکه د فاروق تر شهادت وروسته د سرې کنډې لار پاکستانو پوځیانو کلکه وتړله او هیڅ ډول موټر ته یې د تللو اجازه نه پرې ورکوله.

د خنډ په لاره کې هم د پاکستانو ملېشو چیک پوائنټ و، خو هغوی کوم مزاحمت نه جوړاوه، د پاکستانی پوځ له لوري که څه هم په موږ پسې افغانستان ته د تگ لارې ورو ورو تړل کېدې، خو داسې هم نه کېدل چې زموږ د تلو مخه دې مکمله ونیول شي، که به یوه لاره بنده شوه، بله اوږده لار به راته خوشې شوې وه، لکه یو ډول دې چې د ځان تابع گرځوي او در ښکاره کوي چې که زموږ تابع کېږئ نه، موږ به مو ورځ تر بلې له مشکلاتو سره مخ کوو!

موږ دا فکر درلود چې دوی مو ځکه نه خپه کوي چې پټه وېره رانه لري.

د وسلې د لېږدولو په جریان کې بلال د وزیرستان ټولو قوماندانانو ته امر وکړ چې هر قوماندان باید د تشکیل ملگري د نورو کلونو په پرتله دوه چنده را وغواړي چې نور د تلو وخت دی، قوماندانانو همداسې وکړل، هغه قوماندانان چې د تشکیل لپاره به یې ۲۰ ملگري له کورونو را غوښتل هغوی څلوېښت را وغوښتل او هغه چې ۱۰ و هغوی ۲۰ کړل...

د ټولې وسلې د لېږد له بشپړېدو سره سم د قوماندانانو ملگري څوک له بنون،

څوک له پېښور او څوک له ډیره اسماعیل خان ... څخه را ورسېدل.  
 دوی له دې سیمو څکه راغلل چې پر شمالي وزیرستان تر ضرب عضب  
 عملیاتو وروسته د شمالي وزیرستان اوسېدونکي ټول دغو سیمو ته کوچېدلي  
 وو. همدا ډول په داخل کې پر ملگرو باندې هم غبر شوی و چې ځانونه  
 چمتو کړي.



## مالگين شيرچای

د پسرلي لمنې غورېدلې وې، په نورو سيمو کې به د دې موسم په راتلو خلکو له مستې هوا او سيلونو خوند اخيست، خو نه پوهېږم د چا بڼه را وه چې موږ ته به جنتي پسرلی په قيامت بدل و، نږدې دوستان به يې رانه واخيستل، ورک به يې کړل...

د جنوبي وزيرستان په وانه کې د غوايي خوله سيمې تر خوا چې د بلال کور او د فديانو مرکز و، زموږ ټول ملگري د سهار تر نهو بجو دې ځای ته راټول شول، ما ته حضرت عمر زيات وويل چې ته مه ځه، اوس فاروق هم شهيد شوی، په کور کې څوک راسره نه شته، خو ما و نه منله، د بلال هم همدا خوښه وه چې بايد په تشکيل کې ورسره لاړ شم.

دلته شاوخوا ۳۲ د مجاهدينو ډاټسنان راغونډ شول، نږدې ۴۰۰ ملگري راټول شوو، زه له کباډ سره په موټر کې برابر شوم او بلال موږ ته فديان راکړل چې دا به له تاسې سره وي.

موږ له دې ځايه د ورځې په يوولس بجې د کاروان په شکل حرکت وکړ، د موټرو باډۍ او سيټونه ټول ډک وو، د موټرو پر پټه د مجاهدينو پښې ځوړندې وې او په لاره کې موټر د زيات بار له امله يو خوا بل خوا زنگېدل.



مور له وانه څخه گومل ولسوالۍ ته د خنډ په چيک پواینټ واوښتلو، دا چې له مور سره ټول د جنوبي وزیرستان مجاهدین وو او کورنۍ یې له ضرب عضب عملیاتو متاثره شوې وې، د پاکستانیو ملېشو د خنډ پر امنیتي چيک پواینټ یې د پاکستان مرده باد نارې ور شروع کړې، دا چې ملګري زیات او په سترو او وړو وسلو سمبال وو، پاکستانیو ملېشو فقط راته کتل او خنډل یې، شاید په زړه کې به یې همدا ویل چې اوس لاړ شئ، دا لار به هم درباندي بنده کړو، بیا به بېرته د سوالګرو په شکل راته محتاج یاست.

ما پر ملګرو ډېر غبرونه وکړل چې پر خپلو کسانو د کرارېدو امر وکړي، پر ملېشو دې چيغې نه ور وهي، ځکه بیا بېرته د زخمیانو او شهیدانو د انتقال پر وخت مشکل راته جوړوي، خو دا چې ملګري زیات وو هیچا هم غبر نه اورېده، بالاخره مو موټریز کاروان ترې را تېر کړ او گومل ته را واوښتلو.

گومل ولسوالۍ د پکتیکا په جنوب کې او تر ډېره یوه دښته ده چې ډېره غټه ساحه لري، خو وګړي پکې کم اوسېږي، د گومل دښته له هغو دښتو یوه ده چې په پکتیکا کې یې تر ټولو زیات شهیدان په خپله غېږه کې دفن کړي. ډرون بریدونه د پکتیکا په کچه تر ټولو زیات په دغه سیمه کې شوي، دلته هیڅ داسې ځنګل یا ونه نه وه چې غازیان دې له دښمنه پکې پټ شي، کله به چې د غازیانو کاروان د ډرون له خوا پکې کشف شو، تر هغې به یې ویشتل چې ډرون ته به توغندي ور ختم شوي نه وو، داسې هم شوي چې په یوه ورځ کې دلته د ډرون له خوا ۵۰ او ۶۰ مجاهدین شهیدان شوي.

مور دا ورځ شاوخوا ۱۶ ساعته په لوړو ژورو کې مزل وکړ، د شپې د ډوډۍ اشته مو په لاره کې د کلیوالو دوکانونو په ترڅو چنډو او پیپسي گانو له منځه یووړه.

زما تر څنگ د وزیرستان ډېر ځوانان مازدیگر مازدیگر د شیدو په چایو عادت وو، د ستومانی او سرگردانی له امله مو زیاته رضا ورته کېده، د خوشامند په خړه دښته کې د ځایي اوسېدونکو یوې کړدې ته ودرېدو چې که شیدې وې او چای را پوخ کړئ ډېر احسان به مو وي، د کور مالک په ورین تندي کور ته منډه کړه، شل دقیقې وروسته له یوې لویې تورې شوې چایجوشې سره راغی، کېناست او گیلاسونه له شیدو ډک کړل. موږ سخت خوشحاله شوو او سره و مو ویل چې نن ټوله شپه په همدې یوه پیاله چایو مزل کولای شو، خو چې کله مو غږو پ ترې وکړ د شیدو چایو ته یې مالگه وړ اچولې وه چې له دې سره موږ هیڅ عادت نه وو، ځینو ملگرو خو د خولې غږ پ خاورو ته توی کړی و، ما هم ډکه پیاله پرېښودله، د کور مالک ته مو ویل چې موږ د مالگین چای په څښلو عادت نه یو، خو ستا یې ډېر کور ودان. د کور مالک ډېر ټینگ شو چې نور چای راتیاروي، خو دا چې له موږ موټریز کاروان تللی و، همداسې ترې رخصت شوو چې د مازدیگر د چایو هغه اشتها مې تر ډېره په خیال کې گرځېده. د شپې دریو بجو ته کم وخت پاتې و چې په خوشامند کې یوه کلي ته ورسېدو، هلته مو موټر ځای پر ځای کړل. موږ ته وویل شول چې سبا باید هیڅوک دباندې ونه وځي چې څوک خبر نه شي. سبا ورځ څوک دلته په مسجدونو او څوک د کلیو په مېلمستونونو کې تېره کړئ.

د سهار له لمانځه وروسته زه او کباډ د فدايانو په شمول دلته په یوه کلیوال جومات کې وغځېدو او په خواږه خوب ویده شوو.





## د خیر غوندې

غرمه له خوبه تازه را پاڅېدلی وم، هلوکو مې دردونه کول، ځان کمزوری غوندې راته ښکارېده، د خپل کور د گرمې ډوډۍ په بوی پسې خپه وم چې جومات ته زموږ یو فدایي ملگری راننوت، ویې ویل:

ملنگ یاره دلته زموږ د ملگري کور دی، هغه د غرمې ډوډۍ تیاره کړې ده، څنگه کوو هلته نه ورځو؟

د کس په اړه چې مې مالومات وکړل، زموږ یو مجاهد ملگری و، هغه په کور کې چرگ حلال کړی و، د کباد په شمول فدايان ملگري هم ټول هلته ورغلو، مېلمستون یې په وطني توشکو پوښلی و، له سترې مه شې بعد مې ورته وویل:

کاشکې د شې خبر وای څه خواړه خوبونه به مو کړي وو!

همدلته مو په مېلمستون کې ډوډۍ وخوړه، د ماسپښین لمونځونه مو هم وکړل، مازدیگر ته لږ وخت پاتې و چې له جوماته یو مجاهد راپسې راغی، ویې ویل چې احسان مولوي صاحب دې غواړي.

مولوي احسان د جنوبي وزیرستان د رزمک د سیمې د مولوي صاحب یو پخوانی قوماندان و چې د مولوي سنگین تر شهادت وروسته یې هم جهادي





کارونو ته ادامه ورکړې وه، اوس یې د بلال تر قوماندې لاندې پکتیکا ته تشکیلونه کول.

مسجد ته ورغلم، مولوي احسان مې ولید، په گردونو لړلی و، پوښتنه مې ورسره وکړه، بیا یې وویل:

تا خو ښه خوب او دمه کړې، موږ خو سخت ستړي شوو!

-راځه زموږ د ملگرو کور دی، هلته به لاړ شې، و به لمبېرې، جامې به بدلې کړې چې لږ دمه شې.

احسان وویل:

نه زه بېرته ځم، فقط د دې لپاره راغلم چې د ماښام له لمونځونو سره سم بیا موږ و تاسې مزل پیلوو، څو غزني ته اوږو.  
ما پوښتنه وکړه:

هدف څه دی؟ اوس موږ تر کومه ځایه مزل کوو؟

-هدف مرکز ښرنه ده او عملیات مو هم پر ټول مرکز دي!

-گوره مرکز ښرنه د پکتیکا زړه دی، پر ښار تعرض به مو له ډېرو تلفاتو سره مخ کړي او که د ښرنې مربوط بلد ملگري یا مجاهدین په دې عملیاتو کې فعاله برخه وانه خلي، زموږ د ختیځې پکتیکا او یا د وزیرستان مجاهدین خو نابنده دي، فکر نه کوم چې فتح دې یې په برخه شي، که څه هم جهادي لار ده او توکل په کار دی، خو د تعرض لپاره هم باید یو منظم پلان موجود وي.

مولوي احسان تر لږ سکوت وروسته وویل:

هو، بلال رسیدلی دی او د پکتیکا د لوېدیځ مجاهدین هم ټول د اقبال تکل په سرپرستي کې رسېدلي دي.

تکل په دې وخت کې د پکتیکا د نظامي کمپسیون مسوول و او په ښرنه کې د وفادار په نوم د یوې ډلگۍ د مشرانو ملگرو له جملې و. مولوي احسان ماته دا هم وویل چې د پکتیکا لپاره د امارت له خواله راکړل شوې بودیجې مو د پیسو زیاته برخه اقبال تکل ته د همدې لپاره ورکړه چې د دغه تعرض لپاره مجاهدین پرې تیار کړي. مانوره خبره راټوله کړه، و مې ویل چې سمه ده، زموږ مسوولیت جنگ کول او ستاسې پلان جوړول دي، نور مو که ژوندي پرې نیسئ او که مو پرې شهیدانوی ستاسې خوښه ده. مولوي احسان په خندا کې راته وویل:

زه هم له تاسې سره یم، لرې د خیر پر غونډۍ باندي نه درته کېنم. ښرنه کوم عادي ځای نه و، دا دیوه داسې ولایت مرکز و چې پرته له ښاره یې نوره هره سیمه پر امریکایي اشغالگرو او د دوی په داخلي ملگرو تنگه وه، دوی پکې هیڅ ډول گزمې او له خپلو کمپونو بهر چکر نه شوای وهلاي. د سرغړونې په صورت کې به د وخت د غازیانو له داسې گوزارونو سره مخ شول چې د ټانگونو او وجودونو اندامونه به یې تر ډېره پر سپکونو پراته وو. دا هغه پکتیکا وه چې د وخت غازیانو پکې په لومړي ځل امریکایي افسر ژوندي تر لاسه کړی و.

د ملاسنگین په څېر غازیانو پکې د امریکایي اشغال پر وړاندې د جنگي ډگر سربښدونکې کارنامې ثبت کړې وې.

زیریں زچہ زچہ

عمر بن الخطاب رضي الله عنه

၄၅၀

عمره اربعين سنة، و كان من بني قيس بن عيلان.

۶۰. میرزا شمس الدین علی خان، مسکن و ملاقات

ممكن زموږ هدف د دوى پوښتي وى، خو دلته زموږ هدف همده وه، د عملياتي

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على من لا نبي بعده

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

دو، خه لمېښه ده، د مړي مېرمنه او زيار لېون مېرمنه ده، له دو، خيسه ده، اخيسه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تو به بخت و سواد و آوازی که دینو را و خیر و بری بهیسم و بهیسم

۵۰ مکه و حبشه کی است و از او در ده سال ۶۰

[illegible]

ایہ راہ راہ لیس بنی بہ یہ یہ مویہ ، دلوں دریت ساسہ سہ سہ زوریت ہم کو سیر سیر

[illegible]

- هیڅ نه شته، خو یوې خطرناکې سیمې ته داخل شوي یو، چمتو شه!

- دا به مرکز بښنه وي؟

- نه، ما ته هیڅ مالومات نه کېږي، خو چمتو اوسه.

په لار کې په موټرسایکل سپاره مجاهدین راغلل او ما ته یې وویل چې د موټر څراغونه دې روښانه کړه، دلته هیڅ ډار نه شته. ما د پوستو طرف ته لاس ونيو، خو دوی وویل هغه نه شي را کوزېدای، بې غمه راځئ.

بیا مې د سیمې پوښتنه وکړه، هغوی وویل چې دا د غزني شلگر ولسوالي ده، تاسې خپل هدف ته را رسېدلې یاست، موږ ستاسې د رهبرۍ لپاره راغلي یو، د هوسايي، خوارک او خوب لپاره. د ځای ترتیب موله مخه لا درته کړی دی.

لږ وروسته پر یوه کلي ورگډ شوو چې بیا پسې ترې ووتلو، پورته د غره د ډډې خوا ته لاړو او همدلته ټول موټر چې شاوخوا ۳۰ ته به یې تعداد رسېدلی و، په کورونو، مرکزونو او مسجدونو کې ځای پر ځای شول او ځینې موټر په کومه بله سیمه کې د بښنې بازار ته څېرمه پاتې شوي وو، هغوی تر ډېره د لویو وسلو دفاعي مسوولان وو.

دا شپه زموږ لپاره ډېره ستونزمنه وه، یو خوا مو مزل کړی او له بلې خوا مو د خوب لپاره ځایونه مناسب نه وو.

د غزني مجاهدینو زموږ ډېر خدمت وکړ، په داسې یو غریبانه وخت کې چې مجاهدینو د موټرسایکلو د تېلو پیسې نه درلودې، په دومره ډېر تعداد مېلمانې یې په خوندوره ډوډۍ ماړه کړو چې شمېر یې کابو ۴۰۰ ته رسېده. د دې تر څنګ یې په داسې حال کې لاس را کړی و چې هره شېبه د داسې بمبار امکان و چې ځمکه پر بل مخ راباندې واړوي.





سهار دوی غږ نه و راباندې کړی، په خوبونو ماړه او پخپله را ویښ شوو. زه له ملگرو سره په غره کې په یوه لاسي جوړه شوې سمخه کې ویده وم، ځان مې په چریکي بستره کې نغښتی و، ارام مې زیات کړی و، خو لکه چې لاندې ځمکه لږ نمجنه وه، ملا مې درد کاوه. له سمخې چې راووتلم، و مې لیدل چې ډېری مجاهدین له خوبه را پاڅېدلي او هر یو له خپل ملگري سره په خبرو بوخت دی. ځینو تازه د غره په چینه کې لامبلي وو، د لمر وړانگو ته په خپلو وېښتانو په برابرولو بوخت دي، ما هم ځان د موټر په اینه کې وکوت، وېښتان مې گردونو ډېر خیرن کړي وو، ځان مې لټ په لټ کولو، که نه غوښتل مې چې ولمېږم، خو دا وخت تر ماسپښینه رانه اوږد شو او و نه لمېدم.

کله چې مې د ماسپښین لمانځه ته تیاری نیو، مولوي احسان راغی او قوماندانان یې ور وغوښتل، زه هم د خپل موټر د ملگرو په مشرۍ ورغلم، هلته یې راته وویل چې له دې ځایه بېرته واپسي ده او هر موټر باید د پکتیکا چهار باران ولسوالۍ ته ځان ورسوي.

ملگرو په یوه خوله ورته وویل:

دا دومره مزل او تکلیف مو چې وکړ دا د څه لپاره؟

مولوي احسان دومره وویل چې دا دې خدای جل جلاله قبول کړي، خو اوس امر دا دی چې بېرته باید ځانونه چهار باران ته ورسوو.

ټولو ملگرو خپلو موټرو ته حرکت وکړ، زه مولوي احسان ته ور نږدې شوم، پر اوږه مې لاس ور کېښود، ورو مې وویل:

څه وشول؟ مولوي صاحب تعرض ناکام شو، که څنگه؟

مولوي صاحب په خدا کې وویل:



ځدراڼو ستاسې پاچاهي ده، کله مو یوه خوا بوځي او کله بل خوا، موږ خو  
مو سره وشکولو!

۹

ما ورته وخنډل:

اوس خو امر تا وکړ چې چهارباران ته لار شئ، دا څنگه ده؟  
- هو تعرض ناکام شو، شاید د پکتیکا پر سروبي ولسوالۍ برید وکړو!  
- دا تعرض ولې ناکام شو؟

- موږ پوره اماده گي نیولې وه، څلور موټرېم لوی موټر وو چې یو به د ولایت  
پر ودانۍ او دویم به د KPF پر بیس کېږي چې هلته عزیزالله کاروان اوسېږي،  
دوه نور هلته مهمې قرارگاوي دي پر هغو انفجار کوي، ورپسې به مجاهدین  
ښار ته داخلېدل، مگر زموږ ملگري خو دا دی ټول ځای ته رسیدلي وو،  
اقبال تکل غلطې وکړه هغه وویل چې زموږ ملگري ځینې پټ شوي دي او  
ځینې نور بهانې کوي.

ځکه خو بلال د مخابرې له لارې لږ سختې خبرې هم ورسره وکړې او ورته  
ویې ویل چې ما د بودیجې زیاته برخه هم د همدې لپاره درکړه او تا ملگري  
هم تیار نه کړل. له دې خبرو وروسته موږ هم بلال ته وویل چې د دوی  
ملگري راسره نه وي، زموږ ملگري دلته نابنده دي، په یوازې ځان تعرض نه  
شي کولای، باید خپل ملگري په بل کوم ځای استعمال کړو چې تر ډېره  
پرېکړه نه ده شوې، خو اوس شاید پر سروبي ولسوالۍ د تعرض پرېکړه وشي.  
موږ به هغه تعرض ناکام باله چې بېرته به یې له کولو منصرف شوو.



## د لوړې اتې

موږ ماسپښين د غزني له شلگر ولسوالي بېرته پکتيکا ته په داسې حال کې  
مزل پيل کړ چې د مولوي احسان له طرفه راته د لارې د سفر مسوول حافظ  
حکمت الله خالد چې د شمالي وزيرستان د دتخيلو د سيمې يو مخکښ  
قوماندان و، وټاکل شو. موږ بېرته لاره لنډوله او هر موټر خپل ملگري کښولي  
وو، زه که له يوې خوا ډرېوري زيات سترې کړې وم، له بلې خوا کباډ هيڅ  
نه منله چې موټر وچلوي، هغه به د گپې په شکل راته ويل چې زه نور  
سپنږيری شوی يم، نور موټر تا ته در پاتې کېږي، ته به يې چلوې!

ما به که ډېر ورته وويل چې اوس خو يې لږ وچلوه، هغه به نه منله.

لاره ډېره اوږده وه، لوړې ژورې راتلې او په ځينو ځايونو کې به داسې پېچومي  
راغلل چې لاندې به دې وکتل پېښو به دې کار پرېښود، په ډېر تکلف مو دا  
لارې ووهلې.

مازديگر ته نږدې په لاره کې سخته لوړه راباندې راغله، زما تر مخ د حکمت  
الله حافظ موټر روان و، هغوی هم وږي شوي وو. شاوخوا مو سترگې غړولې،  
لږ وړاندې مو په يوه دښته کې کېږدی وليده چې تر مخ يې موټر ولاړ او د  
خلکو گڼه گڼه ده، د حکمت الله حافظ د موټر له بادې څخه د پنگې زلفې





په نامه یوه ساده مجاهد چې د بنون د بکځېلې سیمې اوسېدونکی و، ما ته اشاره وکړه چې په کېردي کې واده دی، بیا یې په لاسونو اتن وکړ چې لږ اتن به ورته وکړو، ډوډۍ به پرې وخورو.

ما هم په لاس د موافقت د سوک بټه گوته ورته جگه کړه چې خوښه مې ده. کله چې کېردي ته داسې په سل متره کې ورنږدې شوو، ږنگې زلفې حکمت الله خالد ته غږ وکړ چې موټر ودروله، د واده له کوره وریژې را اخلو ملگري وږي دي. موټر ودرېد، موږ ودرېدلو، ملگري ډېر سخت وږي وو؛ نویې همدلته په شگه کې په اتن شروع وکړه، ما هم په ږنگې زلفې پسې اتن ته ورو دانگل، د ږنگې زلفې عجیب کلیوال اتن زده و، د ډول د نه شتون له امله یې همداسې په خوله ډول شروع کړ او ځینې نور ملگري د کېردي په طرف په ډوډۍ پسې ورغلل، موږ دلته سم اتن وکړ او په پردې واده کې مو ځانونه د ډوډۍ لپاره خولې کړل.

د اتن په منځ کې غږ وشو چې هغه ملگري چیغې وهي، تاسې غلي شئ چې څه وایي؟

کله چې غلي شوو کېردي ته ورغلي ملگري را وپس شوي وو او ویل یې ژر موټر ته وخېژئ وشرمېدلو، دلته مړی شوی دی، واده نه دی.

د مړي په خبرېدلو سره ما موټر ته منلې کړې او سیټ ته وختلم، ملگري ټول په منډو موټرونو ته وختل او حرکت مو وکړ، سخت خجالت ته شوو، په لاره کې چا خنډل او چا ویل چې بس زما به دوه ورځې ډوډۍ ته زړه ونه شي.





## د اوسپنې خلک

موږ دا شپه ټوله د چهار باران په طرف تر سبایي په مزل تېره کړه او سبا شاوخوا لس بجې له گوملې ولسوالۍ د چهار باران علي زو اډې ته ور کښته شوو، دا چې ټوله شپه مو نهاره تېره کړې وه؛ نو لوړې سخته خوله خښه کړه، د دې اډې تر څنگ بلال هم په کوم کور کې مېلمه و او اوس رارسېدلې و، د ډاکر په نامه یوه ملگري یې زه او کباډ د دې اډې په دوکانونو کې ولیدو، موږ ته یې غلي وویل:

دلته مې د غرمې لپاره د مېرې غوښه تیاره کړې ده، د ټولو ملگرو نه کېږي، خو دا نور ملگري یو جومات ته ورسوئ، ته او کباډ یعنې دوه نفره راسره ځایېږئ.

موږ هم همداسې وکړل، ملگري مو په یوه کلیوال جومات کې کښته کړل چې ډوډۍ همدلته وخوري، زه او کباډ بېرته ډاکر ته راغلو. د غرمې ډوډۍ مو وخوړه او د غرمې په ډوډۍ کې وطني شلومي عجیب خوند وکړ چې په سیمه کې یې په وطني شرابو شهرت درلود.

دلته مو یو څو ورځې تېرې کړې، بلال د مولوي احسان په شمول قاري مجنون ته چې د پکتیکا په سروضة ولسوالۍ کې سرگروپ و، دنده سپارلې



وه چې پر سروبي ولسوالي د تعرضي برید پلان جوړ کړي.  
قاري مجنون او مولوي احسان د دې ولسوالي له ځینو اربکیانو سره په رابطه کې وو، مخامخ یې ملاقات ورسره کړی و، په پلان کې پر ولسوالي یو موټر بم برید و او ورپسې تعرضیانو برید کاوه، بالاخره تر څه انتظاره وروسته دا ورځ هم را ورسېدله.

مازديگر له سروبي ولسوالۍ سره نږدې زه او کباډ له بلال سره لوړې څوکې ته په پښو روان شوو چې جگړه له نږدې وڅارو، موټر مو د غره له لمنې سره ودرول، کله چې غره ته ختلو بلال ما او کباډ ته وویل:  
تاسې لاندې له کلي لږ وچه ډوډۍ را پیدا کړئ، د شپې تعرض ناوخته دی، وږي کېږو.

ما او کباډ همداسې وکړل، موټر ته بېرته را کښته شوو، موټر مو را چالان کړ او نږدې د کوچیانو یوې خیمې ته ورغلو، د کور خاوند یوه ټیکاله وچه ډوډۍ راوړه او ورسره یې ډوې لوتې د اوداسه اوبه هم را اخیستې وې، کله چې ما یوه ټیکاله ډوډۍ ولیده؛ نو مې کباډ ته وکتل، په سترگو کې سره پوه شوو چې موږ خو هلته ۱۱/۱۰ ملگري یو، یوه ډوډۍ به مو بس نه شي، خو د کور څښتن ته مو څه و نه ویل، په ورین تندي مو ترې واخیستله.  
زه او کباډ په اودسونو لگیا شوو، د کور څښتن پوښتنې شروع کړې:

- له کومه ځایه راغلي یاست؟

- چېرته ځی؟

- د چا ملگري یاست؟

کله مې چې ورته وویل چې د شهید مولوي سنگین ملگري یو او همدلته د تشکیل لپاره راغلي یو، کوچی سمدستي ودرېده او افسوس یې وکړ، و یې ویل:



مولوي صاحب خو ډېر نر سړی و، يوه شپه زما په خېمه کې مېلمه و په خوشامند کې...

له دې خبرې سره روان شو او ناره يې کړه:

زه بېرته راځم!

سړی چې کړدی ته روان شو، کباډ په لږ ټيټ غږ وويل:

چمتو شه هسې نه دښمن وي، کوم مشکل جوړ نه کړي.

زه خپل ټوپک ته لږ ور نږدې شوم، لږ وروسته سړی راووت، په لاس کې يې دېگ بخار او دسترخوان وو، د دېگ بخار هوا لا پوره نه وه وتلې، زموږ تر مخ يې کېښود.

په صميمانه انداز يې وويل:

دامو تازه لری پوخ کړی او دا دی اوس مکمل تيار شوی، دا چې تاسې د يوه داسې اتل قوماندانان ياست دا دېگ بخار ستاسې شو او په قسمت کې مو و. موږ که ډېر ورته وويل چې دا ستا د کورنۍ حق دی، موږ يې نه وړو، خو سړي نه منله. همدا ډول مو ورته وويل چې بيا به يې نيم کړو، خو سړي وچ کلک قسم وکړ.

دېگ بخار مو ترې راوړ، زه او کباډ بېرته هغه ځای ته راغلو چې بلال دوی د غره سر ته رخصت کړي وو.

مزل زيات و، په مخابره مو د غره په سر کې شاوخوا د شپې يوولس بجې سره پيدا کړل.

دا چې ملگري د ولسوالۍ ودانيو ته نږدې شوي وو، موږ گرم دېگ بخار خلاص کړ او همدلته مو تورې شپې ته گرمه ډوډۍ داسې په خوند وخوره چې مزه يې اوس هم زما په خوله کې ده.





موږ تر ډوډۍ وروسته یو څه وخت نور هم تېر کړ، د فدایي موټر د ولسوالۍ پر لور حرکت وکړ، موږ شېبې شمارلې چې پر ولسوالۍ به تعرض پیلېږي، خو ناڅاپه جېټ الوتکې راغلې، قاري مجنون په مخابره کې غږ وکړ چې اربکیانو دوکه وکړه!

حافظ بلال سمدستي پر ملگرو غږ وکړ چې په ډېر احتیاط هر ملگری بېله بېله واپسي را وکړئ. په اربکیانو کې چې کوم رهبران وو، هغوی معلومات له دښمن سره شریک کړي، هر ملگری ځان له بمباره پټ کړئ.

له دې سره ژر ژر لاندې یو یو د غره له سره پټ پټ را کښته کېدلو، له یو څو دقیقو سره اسمان ټول له الوتکو ډک شو، ډرون بېخي په ټیټ پرواز دایرې شروع کړې، په مخابره کې دا غږ هم وشو چې ولسوالۍ ته د ټانگونو یو لوی قطار را داخل شو. موږ که څه هم پر ملگرو او خپله مو د مخابرې رابطه بنده کړې وه چې له هوا کشف نه شي، خو تشویش موزیات و چې که بمبار شروع شي، تر څلور سوه زیات ملگري دي، تلفات به زیات راته واوړي، هغه هم په داسې حال کې چې موږ هیڅ جگړه نه ده کړې.

موږ د الوتکو له وېرې ډېر په صبر له غره را کښته شوو، په را کوزېدو کې شاوخوا څلور ساعتونه ولگېدل، د سهار د سپېدو له چاودلو سره د غره لمنې ته را خواره شوو، هلته مو د چينو په اوبو اودسونه وکړل او همدلته مو تر ونو لاندې د بلال په امامت د سهار لمانځونه ادا کړل.

دا وخت د الوتکو شور هم یو څه کم شوی و، فقط دوې جېټ الوتکې په هوا کې تاوېدلې، رڼا وار په وار زیاتېده، موږ په موټر کې کېناستلو خو حرکت مو نه کاوه، د ورځې اته بجې شوې چې د کوم کلیوال جنازه پر سړک تېرېده، موټرونه قطار پکې را روان وو، موږ هم له وخته استفاده وکړه،



موټر مو په همدې لیکه کې ننه ایستل او له سیمې پکې ووتلو.  
 په لاره کې له جیت الوتکې یو مزایل را خطا شو، له الیزو اډې سره نږدې د  
 یوه مجاهد پر موټر ولگېد، همدا پکې ناست مجاهد شهید شو.  
 په شپه کې زه او کباډ له بلال څخه جلا شوو، د الیزو په کلي کې یو  
 جومات ته د بنډار په نیت ور وران شوو، په دې جومات کې زموږ فدايان  
 ملگري اوسېدل، خو چې د جومات تر څنګ ودرېدلو گورو چې د جومات  
 دروازه بنده ده، په اسمان کې ډرون الوتکې خطرناک پروازونه کول، داسې  
 ښکارېده چې د سهار په مزایل یې سینه نه ده یخه شوې.  
 کباډ ته مې وویل:

د جومات دروازه خو قلف ده اوس به څه کوو؟

کباډ وویل:

راځه له یوه کلیواله به د قلف کیلي پیدا کړو، که جومات ته دننه نه شو  
 ډرون بمبار راباندې کوي.

په کلي کې هیڅوک نه لیدل کېدل، له ډېر تلاش وروسته مویو ځوان پیدا  
 کړ او مو پوښت:

د جومات ملا امام چېرې دی؟ موږ ته د جومات کیلي راکړئ چې شپه  
 همدلته وکړو.

ځوان وویل:

کلي پرېکړه کړې چې تاسې به په جومات کې شپه نه کوئ، ځکه ستاسې  
 پر ملگرو ننني بمبار زموږ کلیوال ټول وېرولي دي، خدای مه کړه نن شپه  
 پر تاسې بمبار وشي. که وچه ډوډۍ غواړئ زه به یې درته راوړم، نور د شپې  
 لپاره پاس غره ته لاړ شئ.



کباډ ته مې مخ ور وړاوه:

راځه چې د چارباران بازار ته لاړ شو، هلته به په یو کلیوال هوټل کې شپه وکړو، دا څه وزیرستان نه دی چې خلک هر خطر در سره قبول کړي.

کباډ هم له نهیلی ډکې سترگې نیولې وې.

زما ښه په یاد دي چې په وزیرستان کې به مهاجر مجاهدین په کوم کور کې مېلمانه شول، د کور غرو به په دې خاطر له مجاهدینو سره یو ځای شپه تېروله او خطر به یې پر ځان مانه، چې که د ډرون بمبار پرې کېده خلک به وایي چې کور به پیسې ورباندې واخیستې.



موږ د تشكيل تنده په همدې سيمه كې ماته كړه، شاوخوا درې مياشتې پاتې شوو او بلال د پكتيكا مسووليت له همدې سيمې اداره كاوه، د سروبي له تعرضه وروسته مو پر گومل ولسوالي تعرضي بريد وكړ، خو د دې ولسوالي ودانۍ مو تر لاسه نه كړه.

زه هم د بلال په غوښتنه او د ضرورت لپاره يو څو وارې وانه ته د ده په شخصي موټر كې لاړم، خو بېرته به راغلم، كله به مې د تشكيل ملگري وانه ته د واپسي په حال كې وړل او كله به چې د سروبي او يا هم د اومني پر پوستو چريكې جنگونه وشول، د هغوی زخميان به مې لېږدول، بالاخره د ژمي په رارسېدو ټول ملگري وانه ته روان شوو.



## په جنتي وانه کې دوزخي ژوند

که څه هم پر شمالي وزيرستان د پاکستاني پوځيانو تر عملياتو وروسته وانه راته دويم کور و، خو ژوند پکې اسانه نه و، ځکه هلته له پاکستاني پوځيانو سره په رابطه کې د امن کمېټې موږ ته رنګارنګ مشکلات جوړول. په بازار کې به يې هر هغه څوک له موږ پټ ډارواه چې موږ ته به يې کورونه يا دفترونه په کرايه راکول. همداشان به يې دوکاندارانو ته هم ويل چې پر دوی باندې سودا مه خرڅوئ، خو موږ ته به دغو ټوپکيانو مخامخ هيڅ نه ويل، ډېر احترام به يې راکاوه.

وخت ناوخت به يې پر چيک پواينټ په تکليفولو، حال دا چې موږ به يې پېژندلو چې دا پلاني او پلاني ځای ته روان دي. کله کله به داسې هم کېدل چې يوه ورځ به يې مجلسونه راسره کول، په داسې به يې مشکلات راته جوړول.

دا چلند د فاروق له شهادته مخکې يو څه نرم و، خو دا ځل چې وانه ته له تشکيله را وگرځېدلو، وضعیت بېخي سخت شوی و.

داسې ښکارېده چې په وانه کې د پاکستاني پوځ کمپ زموږ د ملګرو له شتون نه ډېرې احساس کوي، دوی ډارېدل چې دا خلک د شهيد فاروق د





بدل اخیستلو نیت لري، خو موږ هیڅ دا اراده نه درلوده، ځکه چې زموږ د اوسېدلو ځای په ټوله دنیا کې تنگ شوی او یوازې همدا وانه راپاتې و. په وانه کې به ځینو مخلصو مشرانو هم همدا خبره کوله چې دلته د امن پر کمېټې د پاکستان فشار دی او ورته وایي چې دا خلک له دې ځایه وباسئ، هسې نه پر کمپ او یا نظامي قرارگاډو کومه حمله وکړي.

دغه حالات وار په وار داسې ځای ته ورسېدل چې په وانه بازار کې زموږ د ناستې ځای ورک شو. کله به چې وانه ته لاړو او کوم دوکان ته به ورغلو چې ورسره کېنو، هغه دوکاندار به راته ویل چې په موږ تاسې سخت گران یاست، خو که مو دلته د وانه ټوپکيان وویني چې ناست یاست، بیا موږ خپلو دفترونو ته ور غواړي او وایي چې دا خلک مو ولې ورسره کېولي وو، په یوه او بل نامه مو سترې کوي.

ټوپکيان داسې هم نه وو چې دوی فقط دلته په وانه کې گرځېدل، دوی به له امارت سره تر ډېورنډ فرضي کرښې را دې خوا افغانستان ته هم تشکیلوته کول او په پکتیکا، غزني او زابل... کې به د امریکایي اشغال پر خلاف جنګېدل، د دوی امیران به تشکیل ته نه تلل، بلکې د ټیټې کچې ملګري به یې زموږ له ډلګۍ مشرانو سره لېږل.

موږ په دې حالاتو کې زغم سخت سترې کړو، اکثره وخت به زه او شاعر بنديوان وزیر زموږ له پخواني قوماندان سره چې د شمالي وزیرستان اوسېدونکی و، گډه گرځېدلو. روژه وه، ماسپښین به له کوره بازار ته لاړو، په بازار کې به ټوله ورځ په پښو وگرځېدلو، خو د ناستې لپاره به هیڅ ځای نه و، موږ به بېرته د دمې لپاره له بازاره ووتلو او د وانه له بازار سره نږدې به تر سره پل لاندې په خوږ کې کېناستلو.



کله به د ځایي مشر عارف وزیر اطاق خلاص و، هغه ته به د دمې لپاره ورغلو، خو دا چې په هغه ځای کې به د خلکو بیروبار زیات و، موږ به دمه نه شوای پکې کولای، بېرته به راووتلو.

د بندیوان د شعر ښاپېری هم په دې وختونو کې ډېره مایوسه شوې وه، اوس یې ده ته هغه توري نه ډالۍ کول چې ځوانان به یې د جگړې لیکو ته پرې جوشول:

زما د گران وطن خزان هم له بهار ښکلی و

د بلې خاورې پسرلي په خدای که خوند راکوي

زه بندیوان چه گل تومبم پر ځان پرده اچوم

گنې په دې وخت کې مستي په خدای که خوند راکوي

د وزیرستان یو ستایل و، هر ځوان به د روژې په مازدیگر پر غوږونو پاس گلان تومبلي وو او هغه گل به د مستۍ او خوشالۍ پیغام لېږداه، خو په دې وخت کې موږ له مشکلاتو او مایوسۍ سره مخ وو، گلان به مو تومبلي وو، خو له زړونو مو مستي او خوشالۍ کډې کړې وې.

## د ارادې بدلون

د پکتیکا برمېل او جنوبي وزيرستان پر فرضي کرښه انګور اډه کې د پاکستانیو او د هغه وخت د افغانستان د حکومت جګړه ونښته، په دې جګړه کې زیات مشکل جوړ نه شو، خو فقط یو څو ډزې تبادله شوې، د شپې د تحریک طالبان پاکستان ډلې د برمېل له لورې غرونو د پاکستانیو پوځیانو کمپ په توغندیو ویشتلې و او همدا ډول یې پر یوه فرضي کرښه د پاکستانیو پوځیانو پر پوسته تعرضي برید کړی و، څو ورځې پس د وانه سیمې ځینې مشران چې اوس یې له ما نومونه هېر دي، بلال ته د مجلس لپاره راغلل او په مجلس کې یې ورته وویل چې موږ په کمپ کې یو، د پاکستانی پوځ کرنېل غوښتي وو او هغه راته وویل چې بلال دې په انګور اډه کې د ملي اردو پر کمپ تعرضي برید وکړي او د دې برید ټول مصارف به موږ ورکړو، همدا ډول یې وویل چې کرنېل دا هم ویل چې د دوی لپاره به پېښور ته د زخمیانو په وړلو او راوړلو کې هم اسانتیا راولو.

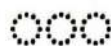
حافظ بلال چې تازه یې د چنار په شکل دنگ ځوان فاروق پوځیانو شهید کړی و، غوسه یې کنټرول نه کړه، ورته ویې ویل: زه چې د پاکستان او افغانستان تر منځ له نښتې خبر شوم ما وغوښتل چې له



موقعې گټه واخلم او په انګوره اډه کې پر مېشت د ملي اردو پر کمپ تعرض وکړم، خو دا چې د پاکستانې پوځ دا خوښه ده، زه تر خپل نيت تېر شوم. زه به بل ځای د تعرض ترتيب جوړ کړم او هيڅکله به د پوځيانو په غوښتنه دلته برید ونه کړم.

مشران هم غلي شول، يو او بل ته يې وکتل. بلال نور هم ورتېز شو: که بيا دلته راغلئ او د پاکستانيو پوځيانو کيسه مو راوړه ستاسې هم خير نه شته! له دې خبرې سره بلال ځای پر ځای را ولاړ شو او له اطاقه ووت.





د پکتیکا په گیان ولسوالي او یا نورو سیمو کې د تعرض پر مهال چې کوم زخمیان شوي وو، شمېر یې ۱۴ نفرو ته رسېده چې دوی یو ځل پېښور ته د علاج لپاره وړل شوي وو او دویم ځل یې بیا وړل، په دغو زخمیانو کې د منتظر په نامه هغه کس هم و چې له فاروق سره زخمي شوی و او په زخمي حالت کې له پاکستانیو پوځیانو په تېښته خلاص شوی و.

په پېښور کې زموږ نماینده عمري چې پر وزیرستان تر پاکستانی پوځي عملیاتو وروسته پېښور ته تللی و، هلته یې یو څه پېژندگلوي جوړه کړې وه چې وخت ناوخت به یې له پاکستانیو ادارو سره رابطه کوله او له وانه به یې زموږ زخمیان پېښور ته رسول.

حافظ بلال عمري ته وویل چې دا ۱۴ زخمیان د وانه په مرکز کې پراته دي، که پېښور ته د نقلولو طریقه جوړه کړې.

یو څو ورځې وروسته مازدیګر عمري سپین طالب ته تلیفون وکړ او ورته ویې ویل چې همدا مازدیګر زخمیانو ته موټر ونیسه او مشخصات یې له ما سره شریک کړه چې د ای ایس ای یو کرنیل له ما سره وعده کړې چې زخمیان به زه پېښور ته درته ورسوم.



سپين طالب همداسې وکړل او بلال د لارې خرڅ ورته تيار کړ، موټر له زخميانو بار شو او د پېښور خوا ته يې حرکت وکړ، له وانه څخه پېښور ته پر غځېدلي سړک د تنايي په نوم د پوځيانو پر چيک پوائنټ باندې د زخميانو ډک موټر پوځيانو ودراره، له عمري سره او همدا ډول د حزب اسلامي گوند له نماينده گانو سره تر ډېرو رابطو کولو وروسته هم ونه توانېدلو چې ۱۴ زخميان دې خوشې کړو، ټول يې ورک کړل. دغه کرنيل له موټر سره دوکه وکړه. سره له دې چې وروسته وروسته ځينې تر يو کال او ځينو تر اتو مياشتو تړي تم کېدا وروسته پيدا او ازاد شول، خو له ځينو سطحې زخميانو يې هم پښې پرې کړې وې.

پوځيانو به چې کله هم زخميان ونيول له زندانه به يې تر ۸ مياشتو او يا هم تر دې زياتې مودې تېرولو مخکې نه را پرېښودل، د کومو زخميانو چې به پښې زخمي وې هغه به يې هم ترې پرې کړې وې. له دغو زخميانو يې هم بېل بېل څوک په اتو مياشتو او څوک په يوه کال کې را خوشې کړل.

ما ډېر وخت وروسته عمري په پېښور کې وليد، راته ويل يې چې دا رابطه ما ته د کرنېل ثناء الله په نامه يوه کرنېل کړې وه، دا کرنېل هماغه کس و چې له عمري يې پر انگور اډه برید ته د بلال هڅول غوښتي وو.

په وانه کې مو ژمی په ډېر تکليف تېر کړ، کله چې د پسرلي ورځې رانږدې شوې د پکتيکا پر غرونو پرته واورې وار په وار په رڼو چينو بدلې شوې؛ نو ټولو قوماندانانو ښه وگڼله چې ټول ملگري پکتيکا ته تشکيل وکړو.

بالاخره د سلگونو وزيرستانيانو ملگرو په گډون مو د پکتيکا چارباران ولسوالۍ ته تشکيل وکړ چې په وانه کې له مشکلاتو هم په امان شو او خپل مسووليت هم ادا کړو.

## پر چارباران برید

د پکتیکا چارباران ولسوالي ته مو د برید پلان جوړ کړ چې د سپینه پر پوستو او قرارگاڼو حمله وکړو. د برید په پلان کې زه له کباډ سره موټر ته ورکړل شوم او راته وویل شول چې موږ به له سیمې زخمیان باسو او وانه ته به یې رسوو.

موږ د چارباران د الیزو د اډې په نوم له یوه کلیوال بازاره په مازدیگر کې د سپینه خوا ته حرکت وکړ، ماښام ناوخته د غرونو په منځ کې د سپینه غېږې ته نږدې شوو، په لاره کې د قوماندان حکمت الله موټر خراب شو، د هغه پر جوړولو مو کار پیل کړ، دا موټر په داسې ځای کې خراب شو چې که له جنگه وروسته قوه راتلای، زموږ د محاصرې امکان ډېر و، ځکه ټول ملګري همدلته معطل شوو چې موټر جوړ کړو.

د شپې ۱۲ بجې شوې، خو لا هم تیار نه شو. د موټر د جوړښت تریخ انتظار مې د فاروق په یادونو خوراوه، خو له سره دې یې زیات ځور هم راکاوه، بیا بیا مې یې ارمان راته چې کاشکې راسره وای.

همدې یادونو داسې حال ته ورسولم چې ناڅاپي مې لاسونه لپه کړل او خدای ته مې دعا وکړه چې «نور ما ته په همدې جنگ کې شهادت



راکړې! «لومړی ځل و چې له زړه مې شهادت غوښت او په همدې  
جنگ کې مې غوښت. پرېکړه مې وکړه چې له کباد څخه به پټېږم،  
جنگ ته به ځم.

د موټر د ترمیم وخت نور هم پسې وغځېده، شاوخوا دوه نیمې بجې شوې،  
بلال په مخابره کې غږ وکړ چې موټر ته نور معطل نه شئ، ملګري دې دا  
نور موټر پوستو ته نږدې کړي، سهار ته لږ وخت پاتې دی.



## د سپينه پر قرارگاه تعرضي بريد

سهار درې بجې مو د بلال له امر سره سم موټر ډرېور ته پرېښود او موږ ټول د ټاکلي هدف پر لور روان شوو.

خالقيار مسيد له ځينو ملگرو سره پياده روان شو، ما له ځان سره پرېکړه وکړه چې د خالقيار په ملگرو کې به له کباډه پټ جنگ ته ځم. همداسې مې وکړل، غلې په ملگرو کې ورسره روان شوم، په لاره مې د کباډ چيغې اورېدلې چې زما نوم يې اخيست، ورو ورو يې غبر رانه ورکېده، موږ په يوه وچه دښته کې گړندی مزل پيل کړی و، ځای پر ځای غونډۍ وې، خونوره ټوله هواره دښته وه.

په لاره کې خالقيار ته ورنږدې شوم:

خالقيار! قرارگاه ته خو لا هم مزل پاتې دی، د قرارگاه په اکمالاتي لاره کې کمين منظم کېنول شوی؟ داسې نه که له کمينه د دښمن ټانگونه را واوښتل په دا دښته کې مې فکر نه کېږي چې څوک دې ژوندی ترې خلاص شي! خالقيار مخ راواړاوه، متعجب شو، و يې ويل:

ته ولې راغلی يې؟

- هسې راغلم، زړه مې فيصله کړې وه.



- گوره واپس شه، تازه هغه بل «فاروق» هم شهید شوی، نور څوک دي؟  
ما وخنډل:

نه اوس راغلی يم، مرگ و ژوند د خدای په لاس کې دي، زه ضرور ځم!  
بيا خالقيار وويل:

هو کمين منظم ناست دی، د اومني ولسوال د حماس مولوي صاحب ملگرو  
اکمالاتي لار بنده کړې.

موږ په پښو شاوخوا يو ساعت گړندی مزل وکړ، په لاره کې له څو پوستو  
سره نږدې تېر شوو.

خالقيار ويل چې دا د قرارگاه دفاعي پوستې دي او دا يې هم وويل چې زموږ  
و تاسې هدف د قرارگاه د تعرضيانو دفاع ده.

زه خپه شوم، ما فکر کاوه چې خالقيار په تعرضيانو کې دی، خو له دې سره  
سره مې دا تصور هم کاوه چې خالقيار او تعرض؟ ځکه هغه به تل کوښښ  
کاوه چې په دفاع کې وي. زړه مې بيا دې ته ښه و چې که دا ځل تعرض  
ته ځم، خالقيار هم راسره دی، که زخمي يا شهيد شم، حتمي مې راوړي.  
نيم ساعت نور هم ووت، يوې وړې غونډۍ ته ورسېدو، هلته په رسېدو په  
کليو کې اذانونه هم پيل شول، خالقيار راته ويل چې هدف همدغه ځای  
دی او دا مخامخ قرارگاه د اړيکيانو ده.

ما وويل:

مخامخ خو څه نه ښکاري!

- اوس تياره ده چې رڼا شي ښکاري.

موږ دلته د ملگرو لپاره يو څه انتظار وکړ چې ټول ملگري ځايونو ته ورسېږي.

د سهار سپېدې چاودلې وې، بلال پر ملگرو غږ وکړ، ځينې کسان په لاره

پاتې وو، خو هغوی ته یې وویل چې موږ پرېکړه کړې وه چې جنگ به د شپې کوو، خو دا دی خبره سهار ته لاړه، لږ بېرته وکړئ. د سهار په تته رڼا کې له موږ شاوخوا په یو کیلومتر کې یوه ودانۍ لیدل کېده، همدا هماغه قرارگاه وه.

ما خالقیار ته مخ وړ واپراوه:

گوره موږ و تاسې له قرارگاه ډېر لرې یو، قرارگاه ته د کلاشینکوف مرمی نه رسېږي، زموږ و تاسې دفاع ده، باید ور نږدې شو، کم از کم قرارگاه ته په دوه سوه متره کې کېنو.

خالقیار غوسه شو:

د جنگ قوماندان ته یې که زه؟

- د جنگ قوماندان ته یې، خو موږ و تاسې ډېر لرې یو!

- ته بیا مخکې ورشه!

زه غلی شوم، خو له همدې سره د ده په مخابره کې د بلال غږ شو، ویل یې چې ملګري ټول خپلو ځایونو ته رسېدلي هر سړی آماده شئ.

زما په زړه کې بیا تشویش پیدا شو چې خالقیار ته ووايم چې لرې یو، خو بیا مې وویل چې پرېږده اوس جنگ شروع کېږي پخپله به یې وويني چې مرمی ور رسېږي، که نه؟

حافظ بلال په مخابره کې دعا او ورپسې د نارو تکییر چیغه وکړه، پر پوستو او د اربکیانو پر قرارگاه جنگ شروع شو.

زما په ټوپک کې د لمبې کارتوس وو، قرارگاه ته مې په زخه کړ چې ډز مې پرې وکړ، کارتوس زموږ او د قرارگاه په نیمه ساحه کې ولګېدل. د پامیر په نامه یوه مجاهد د راکټ ډز وکړ چې موږ ته په نږدې مخامخ غونډۍ کې ولګېد.





له هغې خوا يې د زكويك يوه اوږده ضربه راپرېښودله چې كارتوس ټول لمبه يې وو، سیده زموږ پر طرف را روان شول، زه ژر ځملاستم او پر غونډۍ لاندې را وږغېدم، د زكويك كارتوس زموږ د غونډۍ له سر سره جوخت تېرېدل، دومره ټيټ وو چې د لمبې له امله يې زما مخ گرمي حس كړه. خالقپار ته مې ور چيغه كړه:

ما نه درته ويل چې زموږ د ټوپك مرمۍ نه ور رسېږي!  
د خالقپار غږ مې واوږېد:

له تا سره دې يو څو كسان ور مخكې شي!  
ما هم ژر پر پامير غږ وكړ، ورته و مې ويل:  
مخاښه لرې؟

-هو!

-راځه راکت هم راوړه!

د دې تر څنگ مې درې نفره نور چې له يوه سره پيكا وه، ملگري كړل، د غونډۍ په څنګ كې په يوه وږه كې ناره كې راكوز شوو او لاندې په خوږ كې د قرارگاه خواته ور په منډو شوو، تر يوه اوږد او ستړي مزل وروسته قرارگاه ته مخامخ په كابو درې سوه متري كې يوې غونډۍ ته ورسېدو او هلته قرارگاه ته مورچه شوو. له همدې ځايه مو جنگ شروع كړ.

له قرارگاه سره تر څنګ يوه كوټه وه او په هغه كې يو عسکر و چې د تعرضي ملگرو لپاره خنډ و، د ده د ډزو له امله تعرضي ملگري مخكې نه شوای ورتلای، ما هغه په نښه كړ، ډز چې مې پرې وكړ د لمبه يزې مرمۍ غوتۍ يې وچه په پښو كې ولگېده او له دې سره يې پام موږ ته را واوښت او له موږ سره يې جنگ شو.





پامیر د راکټ ډېر ډزوننه پرې وکړل او د پیکا ملګرو مرمی پرې چلولې، ما هماغه کوټه د توپک په زخه کې پټه کړې وه او جنگ شروع و. موږ ډېر په ارام سره جنگ کاوه، ځکه ډاډه وو چې اکمالاتي لار د سیمې مجاهدینو بنده کړې، څوک را تېرېدای نه شي. جنگ ډېر اوږد شو او هره ثانیه د دوی د تېښتې سبب ګرځېدله.

تعرضي ملګري دومره ور زړور شول چې د قرارګاه خټینو دېوالونو ته یې بوشکې ور لاندې کړې او انفجار به یې پرې وکړ. خال خال ډزې روانې وې. جنگ شاوخوا یو نیم ساعت ته وغځېد، لمر هم خپلې تودې څپې را کوزې کړې وې.

تعرضي جګړو به له پنځلسو تر شلو دقیقو وخت نیو، دا جنگ ځکه دومره اوږد شو چې له یوې خوا اوس امریکایانو له داخلي عسکرو سره پخوانۍ همکاري پرېښې وه او له بل پلوه موږ پر لاره ډاډه وو چې کمین نه ترې را تېرېږي. درېیمه خبره دا هم وه چې مخامخ دښمن ډېر کمزوری شوی ښکارېده. بېخي پر دې يقيني شوي وو چې تر ماسپښینه دا پوستې زموږ دي. زما مخابره د کباډ په موټر کې وه، له پامیره مې را واخیستله، غوښتل مې چې له بلال سره اړیکه ونیسم او د فتحې مبارکي ورکړم، خو په مخابره کې له بلال سره تبسم حافظ په رابطه کې و او ورته ویل یې چې شخصي نمبر ته لاړ شه!

ما هم ژر ښکاري پسې ولګوله، «ښکاري په مخابره کې یو بتن و چې و به دې واهه بیا به چې په کوم نمبر کې څوک غږېدل هغه به یې را نیول.» د ښکاري له لارې مې د تبسم او بلال د مخابرې شخصي نمبر پیدا کړل، غوږ مې ورته ونيو، تبسم بلال ته ویل چې له کمینه شل دقیقې کېږي چې



ټانگونه را تېر شوي دي، کمين مات شوی، ټانگونه راغلل!

زه غلی وم.

حافظ بلال ورته وويل چې سمه ده په مخابره کې چې دا خبره ونه شي،

ملگري بيا تېسته گډوي او زخميان او شهيدان به پاتې شي.

دوی له دې نمبره ووتل او عام نمبر ته راغلل، پر تبسم باندې مې په عام

نمبر کې غږ وکړ او د مخابرې يو ځانگړی نمبر مې ورته وښوو چې هغو ته

راشه!

تبسم چې کله هغه نمبر ته راغی، ما پرې غږ کړ:

ټانگونه چېرته دي؟

تبسم حافظ وويل:

نه شته، چېرته دي ټانگونه؟

ما ور غبرگه کړه:

په بل نمبر کې چې تا بلال ته وويل.

تبسم ځواب راکړ:

نه هغه بل ځای وو، دلته څه نه شته!

ما بيا وويل:

گوره موږ په لاره کې يو، په جنگ کې موجود یم، که ټانگونه راځي تر

ټولو موږ ور نږدې يو!

تبسم حافظ بيا هم ما ته وويل چې نه دلته هيڅ نه شته، هغه بل ځای دي.

ما چې مخابره بند کړه او شاته مې وکتل، و مې ليدل چې په دښته کې څر

دودونه او چتېري او د زغره والو ټانگونو کاروان په دومره سرعت زموږ پر خوا

را روان دی چې د خلاصون هيڅ لار ترې نه ليدله کېږي.

پر پامير مې چيغه کړه:

د راکټ مرمی را اخله، ټانگونه راغلل!

پامير چې مخ شاته را واپاوه، ټانگونه يې وليدل، ما ته يې ډېر په ډار سره راکټ راښکاره کړ چې دغه دی، خو مرمی ټولې ختمې دي او له دې سره مو د خالقپار په طرف منډه ور شروع کړه، خالقپار تر موږ د ټانگونه طرف ته ور نږدې و.

موږ ځکه د ټانگونه په طرف منډه کړه چې بله لار نه وه، يو طرف ته قرارگاه او پوستې وې او بل طرف ته ټانگونه.

د ټانگونه طرف ته لار موږ ځکه غوره وگڼله چې يو خوبه له خالقپار دوی سره يو ځای يو او دويم شايد د راکټ مرمی هم ورسره پاتې وي چې د ځان دفاع وکړو، ځکه ټوپک هيڅ تاثير نه پرې کاوه.

زه په وړو غونډيو کې د خالقپار په طرف ور په منډو وم، لږ وروسته سترې ستومان خالقپار ته ور ورسېدم، دی هم ټانگونه ته حيران ولاړ و، دوه ملگري ورسره پاتې وو او نور ترې تللي وو، په لوړ غږ مې ناره کړه:

د راکټ مرمی شته؟

خالقپار وويل:

نه، ختمې دي!

-بيا څه ته ولاړ يې، څه چې څو!

له دې خبرې سره مويو په يو په صحرا کې د هغه لرې غره په طرف له شپږو اوو ملگرو سره يو ځای په منډه شروع کړه چې په خوا کې يې موږ موټر درولي وو.

تر شا به مو چې ټانگونه ته وکتل، څومره به چې موږ ته را نږدې کېدل





همدومره به مو منډه تېزوله، بل هيڅ وخت ما دومره منډه نه وه وهلي، په لاره کې زه او خالقيار په بېله لاره برابر شوو او ځينې ملگري مو بېل خواته سيخ شول، خو يو نفر چې غالباً د برمېل اوسېدونکی و، سور پکول يې پر سر و، هغه له ما او له خالقياره داسې پنځوس متره شا ته پاتې شو، خو وخت ناوخت به موږ لږ ورته سوکه شوو چې دی پسې را ورسېږي.

په صحرا کې يوازې موږ په منډه نه وو، نورو مجاهدينو هم منډې وهلې چې ټانگونه په هغو مصروف وو، پر ډېرو مجاهدينو يې ټانگونه وخېژول، موږ ليدل چې تر ټايرونو به لاندې کېدل.

داسې تر پنځلس دقيقو منډو وروسته د ټانگونو مسير سيده زموږ پر لوري شو، داسې ښکارېده چې په صحرا کې نور ژوندي انسانان ور ختم شول او خپلې سينې يې پرې يخې کړې، بس وروستي موږ وو.

ټانگونه په پوره سپيد زموږ پر خوا را روان شول، موږ منډه نوره هم تېزه کړه، خو د حوصلې په وروستي حد کې وو، نږدې وه چې ولوېږو. شا ته مې بار بار کتل، ټانگونه وار په وار غټېدل، بالاخره زموږ تر شا مجاهد ملگري ته را ورسېدل، ما يو نيم وار شا ته ور کتل او منډه مې هم وهله چې زغره وال امريکايي ټانگ خپل غټ ټاير مجاهد ته برابر کړ او پرې وخوت، د مجاهد چيغه وختله چې لا مې هم په غوږونو کې پاتې ده، نه پوهېږم چې څه يې وويل، خو ډېره سخته چيغه يې وکړه او شهيد شو.

د مجاهد پر جسد يې بريک ونيو، د خونخوار ټانگ باندې داسې پرې خوځېده لکه قهرجن او کينه کښ اوښ چې يو څوک تر تنې لاندې کړی وي.

موږ په دې منډو کې د يوه لوی پان غاړې ته ورسېدو، پر ځای د دې چې لار وگورو، ما او خالقيار دواړو لاندې پان ته ور توپ کړل، کښته په





خاورو کې ورغږېدلو، پورې مخامخ توت او د شنو اوبو ویا له وه، هغې ته مو منډه کړه، توت ته رسېدلو چې ټانگونو د پاڼو پر سر خپلې پزې را ښکاره کړې او خپل لېټونه یې دوه ځلې را ولگول، زه او خالقیار د توت تر څنگ په یوه وړه غونډۍ ترې پناه شوو، هغې خوا ته بیا د موټر لاره نه وه، فقط موټرسایکل پرې تلای شوای.

موږ د ویالې پر غاړه په منډه وو، لږ مخکې چې تېر شوو، تر یوې وړې غونډۍ ها خوا د موټرسایکل اواز راغی، زه هم خوشاله شوم چې تر غونډۍ یو موټرسایکل را واوښت، ډیلېکس موټر سايکل و او بنديوان وزیر چې سم یې زده هم نه و، پرې ناست و. موږ پر لوري ډېر په تېزۍ سره روان شو، چې څنگه را ورسېد له خبرو پرته یې سمدستي موټرسایکل را تاو کړ او زه او خالقیار تر شا پسې کېناستلو او د غره پر لوري مو حرکت پیل کړ.

لږ وخت ووت، د غره په لمن کې هغه کلي ته ورسېدو چې له دښمنه خوندي وو، تر موږ مخکې زیاتو مجاهدينو هم دلته پناه را وړې وه، په کلي کې د یوه جومات تر مخ ودرېدو، له موټرسایکله چې کوز شوم، استفراق مې وکړ. وروسته مې لږ بدن راته ارام اېسېده، له بنديوان سره مې ستړي مه شې وکړه، خندل یې، په خندا یې وویل:

نږدې رانه شهیدان شوي وئ، هسې خدای وساتلئ. سره له دې چې ما د شهادت غوښتنه کړې وه، مگر کله چې سخته راغله، بې له دې چې هغه تمنا را یاده شي، د ځان د ژرغولو هڅه رانه سخته زیاته وشوه. مسجد ته چې ننوتلو، ډېر مجاهدين راغلي وو او د ستړیا له لاسه په خواږه خوب ویده وو.

موږ هم همدلته یو څه د خوب په نیت وغځېدلو، خو خوب نه راته، لږ

وروسته بهر ووتلم، خپل ساده موبایل مې را واخیست، روشن سیمکارت کار کاوه، خو ډېره ټکنده غرمه وه، حاجي زيربادشاه ته مې زنگ وواهه، له سعودي راغلی و او په خوست کې يې دوکان درلود. د مورکي پوښتنه مې ترې کوله چې څنگه ده، د معمول په څېر به چې هر وخت پر ما خواري تېره شوه، د مور حال به مې اخیست.

تر څو زنگونو وروسته حاجي صاحب تلفون اوچت کړ، ما ځان په خبرو کې عادي ښکاره کړ، له سترې مه شي وروسته مې د مور پوښتنه ترې وکړه، خو په ډېر عجیب غبر کې يې وويل چې مور پرون مړه شوه! له پښو مې سېک وخوت، پر ځای کېناستم، و مې ويل:

دا څه وايي؟؟

غبر يې راغی:

ټوکې کوم!

خولې ته مې ډېر څه راغلل، بيا مې کلمه تېره کړه چې مشر ورور دی، رانه خپه نه شي؛ نو مې ځان عادي کړ، ورته و مې ويل:

پوه وم چې گپ کوې!

مور چې کېناستلو لږ وروسته حال معلوم شو چې په دې تعرض کې ۲۳ نفره شهيدان شوي وو. ۷ کسه په دښته کې د ټانکونو تر ټایرونو لاندې او نور د مخامخ جگړې په گوليو غلبيل شول.



## نهيلي پرېکړه

موږ په چارباران کې د سپينه د کلي پر قرارگاه او پوستو تر جنگ وروسته سمدستي وانه ته راغلو، د ځينو ملگرو موټر خراب وو او ځينې زخميان مو د تداوي لپاره راوړل، طبعاً به په وانه کې د خپلو ضروري شيانو د پوره کولو لپاره دوې مياشتې او يا هم تر دې زياتې تېرېدې.

په وانه کې زموږ د ډلگۍ د اړونده مجاهدينو بيروبار زيات شو او د امن کمېټې ته دغه رش او گنې گونې هيڅ خوند نه ورکاوه، بالاخره يوه ورځ زموږ د حجرې نمبر ته زنگ راغی چې د امارت له خوا د قبایلو په نوم يو پلاوی راغلی چې ستاسې او د وانه د کمېټې تر منځ روانه ستونزه حل کړي، دا يې هم وويل چې که د ماښام له ډوډۍ وروسته بازار ته راشئ، هلته به چېرته کېنو او د يوه هوټل ادرس يې هم راکړ چې د زېرميني يو اطاق دی. موږ په وانه کې د خپلو مجاهدينو مرکز ته حال ولېږه چې حافظ تبسم دې د بلال فاتح کور ته راشي.

د ماښام له ډوډۍ وروسته له بلال سره زه او تبسم او يو څو نور ملگري په فيلډر موټر کې کېناستلو، وانه بازار ته روان شوو، دا بازار پنځلس دقيقې لرې و. کله چې ورسېدو د امارت له خوا له رالېږل شويو قبایلي مشرانو سره مو





رابطه وکړه، هغوی ځای را وښوو، د وانه د بازار په منځ کې یو مارکیټ و،  
همالته د زیرزمیني اطاق ته روان شوو.

موټر مو په پارکینګ کې ودراره.

په لاره کې یو مجاهدشکله کس ولاړ و، د وانه د کمېټې د یوه قوماندان «تاج»  
ملګری ښکارېده، هغه مو هرکلی وکړ.

کوټې ته چې ننوتلو یو دنگ او غټ سړی او دوه نور سپین ږيري ناست وو،  
زموږ په لیدلو را ولاړ شول. له روغې وروسته دنگ او غټ سړي د ځان له  
تعارفه شروع وکړه، ویې ویل:

زه مولوي عنایت الله په قوم ځدران او تر څنګ ملګری مې مولوي عبدالباقي  
حقاني، همدا ډول دا بل انډیوال مې ملا عبدالقیوم پاچا دی، موږ درې واړه د  
امارت له خوا د قبایلو د کمېسون اعضا یو.

مولوي عنایت الله پسې زیاته کړه:

موږ ملا شیرین اخوند «د هغه وخت نظامي مسوول» رالېږلي یو او هڅه کوو  
چې ستاسې او د وانه د کمېټې تر منځ ستونزه حل کړو.

مولوي عنایت الله د کیلي د جوس غټ گیلان ته لاس ور اوږد کړ، غږپ یې  
ترې وکړ او بیا یې خبرې پیل کړې:

موږ د کمېټې د مسوولانو ټولې خبرې واورېدلې، دوی دلته ستاسې له ملګرو  
ډېر په تکلیف دي او له کمېټې سره سره د پاکستان د حکومت ارادې هم تاسې  
ته ښې نه دي. ښه دا ده چې له وانه خپل ملګري او کورونه څنګ ته کړئ  
او د ځان د اوسېدو لپاره کوم بل ځای پیدا کړئ.

په دې وخت کې چې ما د خپلو ملګرو حالات را یاد کړل، سخت خپه شوم،  
زموږ لپاره د اوسېدو بل هیڅ ځای نه و، حافظ تبسم ته مې وکتل، په سترگو کې



يې اوبښکې ډنډ شوې، د بلال رنگ تک تور شو، سره له دې چې بلال به د چا سخته خبره نه شوای زغملای، خو په دې وخت کې زه هم پوه نه شوم چې څنگه يې حوصله وکړه، درې واړو ته يې په نرمه لهجه خبرې پيل کړې:

څو مياشتې کېږي چې همدلته په وانه کې زما ځوان ورور حضرت فاروق د پاکستان پوځيانو شهيد کړ، زما که دلته مشکلاتو جوړولو ته زړه وای، په هماغه ورځ مې جنگ کولای شوای، حال دا چې زما د ورور جسد يې څلور شپې د وانه په کمپ کې وځنډاوه، همدې پوځيانو نه راکاوه، خو موږ بيا هم په دې خاطر صبر کاوه چې د مجاهدينو د اوسېدلو ځای ورک نه شي، هيڅ مشکل مې جوړ نه کړ. اوس چې تاسې د امارت له ادرسه راغلي ياست او دلته مو هيڅ شېره شروع کړې، پرته له دې چې زموږ ملگرو ته سيمه مشخصه کړئ، د وتلو امر کوئ. د تأسف ځای دی، کاشکې تاسې لومړی زموږ مشکلات هم کتلي وای، ولې چې موږ يو کور يا لس کوره نه يو، دلته په سلگونو ملگري اوسي، دا به زه چېرته ځای کړم؟

مولوي عنايت الله په لاس کې نيولی گيلاس پر ځمکه کېښود، و يې ويل:

ستاسې خو پکتیکا شته!

حافظ بلال وويل:

هلته د کورونو اوسېدل په ژمي کې نه کېږي، د شپې د امريکايانو عمليات وي، موږ به مجاهدين پټوو او که کورونه؟

تر لږ چوپټيا وروسته يې بيا وويل:

وسايط خرابېږي، اکمالاتو ته ضرورت وي، په پکتیکا کې يې له کومه کړو؟

تر ډېرو خبرو وروسته پر دې هوکړه وشوه چې سمه ده موږ به زرميلنې ته کډه شو.

زارميلنه د جنوبي وزيرستان لوېديځه صحرا وه چې د انسان ژوند بېخي پکې

سخت و، ټولې خړې خاورې وې، د ژوند هره اسانتیا پکې صفر وه.  
مور چې کله دلته د زرمیلنې پرېکړه وکړه؛ نو مو راغلي هیئت ته له غوسې  
دا هم له خولې ور ووتل چې گوره د وانه د کمېټې وال خو د زرمیلنې په لار  
افغانستان ته د تشکیلونو لپاره ځي، هغه به هم پوه کړې چې پر مور نور را  
نه شي، که نه مور به یې مخه ونیسو!

مولوي عنايت الله وويل:

سمه ده، هغوی تاسې مه پرېږدئ.

د بلال په غږ کې نهيلې او غوسه ګډه وه، وې وېل:

گوره زرمیلنه زما کرښه شوه، د وانه له کمېټې سره که راغلل وژنم یې!

مولوي عنايت الله بيا هم هماغه خبره وکړه:

هو د هغوی مخه ونیسئ!

نور همداسې ترې را ولاړ شوو، لس ورځې وخت مو ترې واخیست چې  
ټول ملګري به له وانه باسو.

کور ته پر لاره وو، په داسې سخت وخت کې د قبایلو د کمېسیون د اعضاوو  
سختو پرېکړو ډېر په تشویش کې کړی وم، دا فیصله ما ته یوه ظالمانه پرېکړه  
ښکارېدله، د عنايت الله په لاس کې د کیلې ډک ګلاس مې هېڅ له یاده نه  
وت، بار بار به مې په سترگو کې ګرځېده، په دې اند وم چې عنايت الله  
مولوي صاحب چې کومې خبرې کولې، هغه د ده خبرې نه وې، بېخي لکه  
د وانه د کمېټې مسوول چې راسره مخامخ وي.

زموږ ملګرو ټولو همدا ویل چې دا پلاوی یې د پسونو په خوراک خطا کړی،  
د وانه د کمېټې وال به چې درسره مخامخ شول، ضرور به یې د مېلمه پالنې  
لپاره پسه درته حلالاوه.



ما دا فکر هغه وخت ډېر کاوه چې کاشکې مې د امارت د مشرانو غوږونه د مولوي عنايت الله پر دې ظالمانه پرېکړه وړ خلاص کړي وای او ورته ويلي مې وای چې زموږ له مجاهدينو سره دې سخت ظلم وکړ او هغه هم په داسې وخت کې چې مجاهدينو د خپلکو پیسې نه درلودې، تال له وانه همداسې بار کړل، د لارې لپاره دې هم هيڅ د خرڅ ترتیب وړ برابر نه کړ.

موږ ملگرو د مولوي صاحب عنايت الله پر دې خبره هم نظرونه وړاندې کړل چې څنگه د امارت په استازیتوب موږ ته امر راکوي چې که د وانه د کمېټې وال زرمیلنې ته درتلل، اجازه مه ورکوي چې داخل ته لاړ شي او حتی د ویشتلو یې هم وویل، ځکه له لویه سره خو د وانه د کمېټې وال هم په یو ډول له امارت سره همکاري کوي چې د جهاد لپاره د جنوبي وزیرستان ځوانان داخل ته لېږي.

موږ ټول پر دې متفق شوو چې موږ باید د وانه د کمېټې له والو سره په هيڅ صورت په فساد کې ښکېل نه شو، ځکه بیا به اصلي هدف رانه پاتې وي، همدا هدف و چې موږ په خپلو کې له وانه څخه پر وتلو همنظري شوو او فیصله مو وکړه چې باید وانه «جنوبي وزیرستان» چې زموږ د پکتیکا د مجاهدينو وروستی مورچل و، پرېږدو او د ځان لپاره بل ځای انتخاب کړو.



## اوبښلنه موسکا

خپل ټول مربوطه مشران ملگري مو را وغوښتل ، په پېښور کې زموږ د اکمالاتو او همدارنگه د زخمیانو خدمتگار رحيم الله عمري ته مو هم احوال ولېږه چې نظر راکړي چې ملگري چېرته مېشت کړو؟

د ځينو نظر دا و چې د کويټې او کچلاک خوا ته ځو او ځينې په زارمیلنه راضي وو ، خو بالاخره پرېکړه دا وشوه چې د بلال کور بايد په پټه پېښور ته نقل کړو او نور ټول ملگري په زارمیلنه کې مرکزونه خلاص کړو ، داخل ته به د تگ تياری ونيسو او کوښښ به وکړو چې په خپل وطن کې له دښمنه سيمه پاکه او هلته د اوسېدو مېنه پيدا کړو .

موږ درې ورځې وروسته د کور د بارولو لپاره لاری مو تر را وغوښتل ، زما مشر ورور حاجي زیر بادشاه زما بچيان هم د فاروق فاتحي ته په ډېره لرې لاره راوستلي او همدلته يې پرېښي وو ، ځکه چې د فاروق تر شهادت وروسته زما او د بلال نظر يو و ، هغه دا چې بايد دلته پاتې شم او د شهيد فاروق په څېر د تنظيم د ملگرو خدمت شروع کړم ، بچيان مې هم همدلته راسره وي ، ځکه خو مې د بلال په کور کې ځان ته د وړکي کور پر جوړولو هم کار روان کړی و چې اوس يې يوه کوټه تکميل وه ، مگر خبر نه وم چې له دې ځايه



به هم په داسې هجرت اړ کېږم لکه په شمالي وزیرستان میرانشاه کې چې جوړ شوی کور په داسې حال کې رانه پاتې شو چې هیڅ شپه مې پکې تېره نه کړه.

موږ کور ټول د بلال د تره زوی حضرت عمر ته وسپاره، ورته و مو ویل چې په پېښور کې یې پالنه پر تا شوه او د اړتیا پر وخت به له موږ سره رابطه کوي. سهار مو ټول د کور وال په یوه موټر کې سپاره کړل او سامان مو په یوه مازدا کې بار کړ، د کورنۍ د غړیو په رخصتولو موږ په زړه کې مطلق په دې فیصله وو چې دا وروستی رخصت دی او بیا به هیڅ وخت یو ځای نه شو، ځکه پېښور ته زموږ تگ د خوب لیدل و. موږ دا خپګان پر خبرو نه را څرګنداو، پوهېدو چې زموږ تر څنګ پر ولاړو مجاهدینو بد اثر کوي، ځکه خو زموږ ټولو پر شونډو یوه غمجنه موسکا غږېده.

مجاهدینو حالات څارل، کله چې د کور له غړو ډک موټر حرکت وکړ او د کور ماشومانو لاسونه جګ کړل، زموږ تر څنګ ولاړو مجاهدینو ځان ټینګ نه شو کړای، په چیغو چیغو یې وژړل، ما په خندا ورته وویل:

ولې څه شوي اخبر خبره څه ده؟

لalo چې په غازي تخلص باندې پیژندل کېده، د پکتیکا د سروي ولسوالۍ د مشرانو ملګرو له جملې و، پر هغه باندې زما خبرې دومره بد اغېز وکړ چې ښکېل یې وکړل او راته و یې ویل چې ته ماشوم یې؟ الله دې غرق کړه، نن قیامت دی، قیامت!

ما هم له غږه هیڅ ونه ویل، خو له ملګرو مې ځان جلا کړ او د یو ساعت په مخه یو ګوښي ځای ته لاړم.

## د تيارو لارې

دوې ورځې تېرې شوې، موږ ټولو ملگرو د مرکزونو سامان راټول او زرميلنې ته د هجرت تيارۍ بشپړ کړې و. له وانه تر هغه ځايه پورې يو نيم ساعت منزل و چې پوله يې د پکتيکاله گومل سره نښته، زرميلنې ته په رسېدو موږ وار له مخه ځينې زاړه او خاورين کورونه کرايه کړي وو.

(دلته بايد د زرميلنې يو تصوير راوړل شي)

موږ په دغو کورونو کې ځينې اضافي شيان کېښودل او د حفاظت لپاره مو دلته يو څو نفره پرېښودل، ټول ملگري شاوخوا ۴۰۰ سوو ته رسېدل، د ورسک په نوم د پاکستانيو ملېشو پر چيک پوائنټ واوښتلو او چارباران ته مو منزل پيل کړ. ورسک د اوښتو را اوښتو وروستۍ پرانيستې دروازه وه چې بيا دا هم وتړل شوه.

د چارباران له سترې او ستومانه منزل څخه لا دمه نه وو چې بېرته د سپينه پر قرارگاه او پوستو د تعرضي بريد پلان جوړ او داسې ورځ هم راغله چې دغه تعرض ته عملاً روان شوو.

په دې تعرض کې زما مسووليت د ويډيو ريکارډ و، له ما او يو بل مجاهد ملگري «خادم» سره چې وروسته ډلگۍ مشر شو، کوچنۍ سوني کېمرې وې



چې د سپینه له قرارگاه سره په پنځوس متري کې د ویډیويي ریکارډ لپاره کېناستلو، دا ویډیو بیا د الامارة سټیډیو له خوا د عمري کاروان په پنځم نمبر اصدار کې نشر شوه.

تعرض بڼه و، ملگرو جنگ وکړ، خو شهیدان هم وشول او دښمن بیا هم راباندې زورور شو، فتح مو تر لاسه نه کړه او بېرته خپلو مرکزونو ته را وگرځېدو، په جنگ کې زخمي ملگري مو د زرمیلنې په طرف روان کړل. موږ ځینې ملگري چې له جملې یې زه هم وم، له زخمیانو سره زرمیلنې ته روان شوو او پرېکړه مو وکړه چې ټپیان به وانه ته باسو، ځکه د وانه له کمېټې سره د تړون یو ماده دا وه چې زموږ د زخمیانو تداوي او د وسایطو جوړولو ته اجازه ورکوي. شاوخوا پنځه موټر وو چې تر ټولو زیات زخمیان زما په موټر کې بار وو، زما د موټر د سټیرینګ بکس یوه اله چې موږ به ورته لږمه ویل، ماته وه او په رېږ مې تړلې وه.

موږ ورځ او شپه په منزل تېره کړې وه چې ماښام ناوخته له زرمیلنې سره جوخت د ورسک داروازي ته ورسېدو، زما د موټر لېټونه په یوه ځنځیر ولگېدل چې لاره پرې بنده وه. موټر مې ودراره، خادم ته مې ویل لکه چې پاکستانی ملېشو لاره بند کړې، ته ور کېښته شه وگوره. خادم چې له موټره کېښته کېده، د تلاشي له پوست څخه پرې بیجلی رڼه شوه او د بنون د مروتو په ژبه یې پرې غږ وکړ:

څوک یاستی؟

خادم ور غږ کړ:

افغان طالبان یو، زخمیان راسره دي، وانه ته ځو!

خو د ملېشي والو وویل چې اجازه نه شته.



د دې خبرې په اورېدو زه هم راکښته شوم، ټوپک پر اوږه په زنگېدلو قدمونو  
ور روان شوم، سپاهي غږ وکړ:

مخ ته مه راځه!

ما په غوسه وويل:

نو څه وکړو؟ دالس کسه زخمیان چې مې په موټر کې بار دي دلته ووژل  
شي؟

سپاهي بيا وويل:

موږ ته اړ نه شته چې اجازه درکړو!

خو په همدې خبرو خبرو کې د ملېشو ټاپو ته ور نږدې شوم او لاندې  
و درېدم، فکر مې وکړ چې که جنجال جوړ کړم او په زور لاړ شو، همدا يوه  
لاره را پاتې ده، سبا به يې پوځ را نقل کړی وي، دا به هم راباندې بنده وي؛  
نو مې نرمه لهجه ورسره شروع کړه:

خير دی، موږ شاخوا اته موټره يو، نن اجازه راکړئ، تاسې هم پښتانه ياست  
موږ هم، که په اسلام نه وي د پښتو په بنياد خو اجازه راکړئ!

د ملېشې وال وويل:

باووو اتو موټرو ته خو اجازه نه شو درکولای!

- بڼا څنگه وکړو؟

- دوو موټرو ته به اجازه درکړو او له زخمیانو يې بار کړئ.

څو چې موږ خبرې کولې، زموږ تر شاد نورو ملگرو موټر هم را ورسېدل،  
موږ په چارباران کې مشوره کړې وه چې که ټولو موټرو ته پر چيک پوانيت  
د اوښتلو اجازه نه وه، بايد هغه موټر ولېږو چې خراب وي، زخمیان بايد ځکه  
هغوی واړوي چې هلته بيا موټر هم جوړ کړي. ما چې دلته له سپاهي سره



خبره پاکوله او د ټولو موټرو اجازه مې را اخیستله، د ولاړو موټرو له جملې دوو حرکت را وکړ، ما فکر وکړ چې یو زما دی، ځکه چې زما موټر خراب و او په لاره کې تر ټولو بار هم پکې زیات و، شاهین په خپل موټر کې له لارې یوازې دوه زخمیان ورسره را اخیستي وو، نور یې له ما سره له سپرو کسانو یو هم ورسره ونه خپړاوه.

ما مې ډرېور ته ور غبر کړ:

خادمه! خادمه! دومره موټر مه راوړه، دلته دا خبره صفا کړم!

خادم مې تر شا غبر وکړ:

زه خو دلته یم!

- بیا هغه څوک دي؟

- نه پوهېږم!

موټر چې زما خوا ته را ورسېدل، یو د قاري مجنون په نوم د سروې ولسوالي د یوه ډلگۍ مشر موټر و چې خراب هم و او حق یې هم و چې وانه ته لاړ شي، دویم موټر د شاهین را ورسېد چې د تگ هیڅ حق یې نه و، زما له موټره یې ټول زخمیان اوس را کښته کړي او په خپل موټر کې یې بار کړي وو.

شاهین مې ودراره او ورته و مې ویل:

دا ظلم نه دی چې ټوله ورځ او شپه مې مزل را وکړ او زخمیان مې را ورسول، په لار کې دې نه رانه اخیستل، خو چې کله دلته له مشکلاتو د بچ کېدو وخت شو، خپل روغ موټر دې زما له زخمیانو را بار کړ او زما نوبت نیسي؟ شاهین غلی و.

بیا مې ورته وویل:

تر ټولو زه مخکې را ورسېدم او کولای مې شوای چې تاسې پرېږدم، زه موټر واپوم، خو بیا مې هم انسانیت او صبر وکړ، خو تا هیڅ مسلماني او انساني مراعات و نه کړ، اخېر دا څنگه د مسلمانانو امیر یا یو جهادي قوماندان یې؟ ډارېږې نه چې خدای به پوښتنه درنه وکړي؟

شاهین یو دم غوسه شو، ویې ویل:

پخپله راځه، که راتلای شې راشه، که نه زه درڅخه لارم!

ما هیڅ غوسه کنترول نه کړه، بې واړه مې له خولې ښکښلې ورووتلې، خو شاهین چې د سترې سینې څښتن و، هیڅ یې و نه ویل، موټر یې روان کړ او موږ څو موټره پاتې شوو.

ډېر خپه او سخت مایوسه شوم، غوسه مې په هیڅ نه سپړېدله، ماکه ډېر هم پاکستانیو ملېشو ته وویل چې موږ ته هم اجازه راکړي، خو رایې نه کړه. موږ په زور هم تر تېرېدای شوای، خو ځکه مو څه نه ویل چې بله ورځ بیا هم ورته اړ کېدو.

بېرته موټرو ته راغلو او ځان مویوې بلې لرې لارې ته واچاوه، دا لاره له انګور اډې سره په خوا کې وه چې په غره کې مو شاوخوا اته ساعته مزل ته تکل وکړ او په دې توره شپه روان شوو.

ټوله شپه مو په لاره تېره کړه او بالاخره سهار شاوخوا اته بجې له انګور اډې سره په یوه پټه لار وانه ته واوښتلو، څو ورځې مو په وانه کې پټې تېرې کړې، په چا مو ځانونه نه لیدل او د زخمیانو تداوي او د موټرو جوړېدل مو پیل کړي وو.

موږ په وانه کې څو شپې تېرې کړې، بله ورځ خبر راغی چې د پکتيکا د چارباران ولسوالۍ اړوند د سپینه کلي له قرارگاه او پوستو عسکر تښتېدلي او



سیمه فتح شوې. سپینه کلی بنایسته سیمه وه، ونې او شنه پټي یې درلودل،  
مور یو څه خوښ شوو چې د ژوند لپاره مویوه سیمه پیدا کړه، وانه ته  
راغلي ملگري اوس ډېر عاجل سپینه ته روان شول، د چا چې کارونه نیمگري  
پاتې وو، هغه یې هم ژر ژر بشپړ کړل.  
د ورسک په دروازه گوملې ته راواوښتو او بیا مو د سپینه پر خوا په لوړو ژورو  
کې شاوخوا یوولس ساعته مزل پیل کړ.



په چارباران کې د سپينه د شنو فصلونو سيل هغه ارمان و چې موږ په افغانستان کې بيا کړی و، موږ کلونه انتظار ورته وگاله. اوس ۲۰۱۵م کال و چې له خوسته زما د مسافری ډېر وخت کېده.

موږ په افغانستان کې هواره او شنه دره نه وه ليدلې چې غرونه دې ترې لرې وي او گڼ کلي دې ولري، ځکه موږ زيات وخت د غرونو په څوکو او يا لمنو کې تېر کړی و، د سپينه د کلي اوسېدونکي هم خوښ وو، هغوی پر دې شکرونه ايستل چې له جگړو خلاص شول، نور به مجاهدين په تعرضي شکل پر قرارگاه نه راځي، خو داسې هم نه وه چې دوی په ټوله مانا د جنگ له خړپ او ترپه په امن شوي وو، ځکه شپنيو امريکايي عملياتو يې ډېر ځوانان واخيستل، زموږ هم د سپينه فتح منزل ته رسېدل نه وو، مخامخ د اومني ولسوالي قرارگاه او ورسره دفاعي پوستې پاتې وې چې بايد د دښمن له شتونه پاکې شوې وای.

موږ په سپينه کې شاوخوا درې مياشتې تېرې کړې، د وانه په پرتله موږ ته ځکه دا سيمه ارزښتمنه وه چې واک يې زموږ و او ازاد او خپلواک پکې گرځېدلو.



څلور میاشتي تېرې شوې، یو ځل بیا د بلال په مشري زرمیلنې ته لاړو، هدف مو ملگري په ژمنې توکو سمبالول وو، ژمی را نږدې شوی و او بل له پېښور، بنون، ټانگ او ډیره اسمعیل خان څخه وزیرستاني او ځایي ملگري چې تشکیل ته راغلي وو، وخت یې پوره و، د هغوی بدلول هم لازم و. ما به کله کله له ځان سره فکر وکړ چې کاشکې ما هم د دمي ځای لرلای، یوه یا دوې میاشتي مې په تشکیل کې تېرولای، نور کال مې له خپلو بچیانو سره وای، خو داسې نه کېدل، د خپلې ډلگۍ د ملگرو پالنه اوس زما پر غاړه وه، زموږ ډلگۍ بېخي زیات مجاهدین لرل، په ختیځه سیمه کې بله دومره لویه ډلگۍ ما نه وه لیدلې چې تر څلور زره ډېر مجاهدین دې ولري، موږ به یوه تشکیل ته ان تر شپږو سوو مجاهدین هم پوره کولای شوای، خو برعکس نورو ډلگیو به دا شمېر تر شلو تنو نه شوای اړولای.

## زه يوازې شهيد کېږم

مور يوه مياشت په زرميلنه کې دمه وکړه او په پېښور کې مو زموږ د ملگري عمري په لاس د تشکيل ملگرو ته کوټونه، بوټونه او همدارنگه د ژمي لباس اخيستی و. دا ځل مو د تعرضي بريد دايره د پکتیکا تر اومني ولسوالي راگرځېده، د زرميلنې په مرکز کې د تشکيل په ملگرو پسې د البسې «د ژمي لپاره لباس» وېش زما پر غاړه و، شاوخوا پنځه ډبل سيټه ډاټسنان د ژمي له لباسه ډک وو او پر ملگرو مې تقسيم کړل، څه چې پاتې شول همدلته مو په مرکزونو کې ځای کړل.



موږ په سهار بيا د چارباران په طرف مزل پيل كړ، شاوخوا ۲۰ ډاټسنان به وو، ټول له ملگرو ډك وو، چارباران ته څكه روان شوو چې اومنه له چارباران سره نښتې وه، له ډېرو تكليفونو وروسته ماښام چارباران ته ورسېدو او ځانونه مو ځای پر ځای كړل.

پر اومنه د تعرضي بريد د پلان څو شپې نورې هم ووتې، خو بالاخره دا انتظار را لنډ شو او داسې مازديگر راغی چې ملگري مو د اومني پر طرف ور روان كړل.

موږ د زېږوك ولسوالۍ اړوند ملگري له غلچكي سره شوو، ما ته يې له سيمې په موټر كې د زخميانو او شهيدانو د ايستلو مسووليت راكړ، ما موټر بار كړ، غلچكۍ مې د مخ په سېټ كې كېناوه، په نږدې يو ساعت كې د ماښام لمانځه ته په اومنه كې ټاكلي خاورين جومات ته ورسېدو.

موږ د ځايي برحاله قطعي مسوول حاجي حماس ملگرو رهبري كولو، حماس ډلگۍ مشر هم و.

دا دوه كسان چې په جنگ كې يې هم د برخې اخيستو نيت و، يو ځوان او دويم سپين ږيری و.

سپين ږيری په زابل مشور و، خو موږ به بابا باله.

بابا د جنوبي وزيرستان مسيد و، موږ به په جومات كې گپې هم ورباندې كولې، په خپل منځ كې به مو په خندا خندا اشارې سره كولې چې اوس به بابا څه كوو، خو په نيمه لار كې به يې له ډز سره ساه ووځي.

بابا به هيڅ نه ويل، يوازې موسك به شو او موږ ټولو ته به يې وكتل.

راتلونكې شپې ته د جنگ شپه وه، خو د ماښام له اذانونو پس د مخابرې له لارې خبر راكړل شو چې نن شپه تعرض معطل شو او تر سبا مازديگره پورې



همدلته صبر وکړئ.

د اندېښنو له لاسه خوب نه راته، لکه څه ډول چې د جنگ د کيسو نندارچيان  
زموږ پر ژوند زړه خوري چې کوم يو به زخمي او کوم يو به شهيد وي،  
همدا ډول موږ بيا هر يوه د ځان په اړه اندېښمن سوچونه کول، د هر ملگري  
به نړۍ تبه وه چې زما حال به څه وي؟ زخمي که شهيد؟

شپه ورو ورو سهار ته روانه وه، نيمه په خوب او نيمه په اندېښنو تېره شوه.

د سهار د چای تر څښلو وروسته زه هم بهر د جومات د سهار تازه پېتاوي ته  
راووتلم، دا چې زما ځنې تازه پر اوږو را اوښتې وې؛ نو مې جېب ته لاس کړ،  
اينه اوږمنځ مې را وخیسته، سپين چترالی پکول مې پر گونډه کېښود او د ځنډ  
په ږمونځولو مې شروع وکړه، بابا «زابل» هم راووت، زما تر څنگ يې غلی سلام  
واچاوه، زما له ځوابه وروسته ما ته مخامخ کېناست، غلي يې وويل:  
ملنگ ياره!

زه حيران شوم چې بابا خبرې وکړې، ما په حيرانتيا ورته وکتل:

وايه بابا څه دي؟

د بابا شونډې وخوځېدې:

زه شهيد کېرم!

-الله دې نه کړي، ولې؟

زړه ته مې ولوېده چې سړی شهيد کېږي، ځکه ډېر ملگري چې تر جنگ  
له مخه به يې وويل چې شهيد کېرم او په خبره کې به يې صداقت ښکاره  
شو، هغه شهيد به شو.

بابا وويل:

خوب مې ليدلی.



- زه خو درسره نه یم؟

بابا وخنډل:

نه نه، زه یوازې شهید کېرم.

ما په تلواره وویل:

بابا خیر دی په جنت کې زما سفارش هم وکړه!

- ولې نه.

پسې زیاته یې کړه:

زموږ د ډلگۍ له ملگرو سره زما یوه کتابچه ده، ما خپل شعرونه پکې لیکلي

دي، له تاسې هيله ده چې هغه کتابچه ته درسره وساته!

سترگې یې ورپولې، بیا یې وویل:

گوره دا د خوب خبره هیڅ ملگري ته اوس ونه کړې.

له دې خبرې سره سم پاڅېد، تر هغې مې په حیرانو سترگو پسې کاته چې

د جومات په خړه لرگینه داروازه یې وروستی قدم هم دننه شو.

له ځان سره په خیالونو کې ډوب شوم:

دا بابا له وزیرستانه زموږ د وطن د ازادۍ لپاره دلته راغلی او خپل کور او بچیان

یې پرېښي، موږ به د وزیرستان حق ادا کړای شو؟ موږ به د دوی د همکارۍ

لپاره داسې قربانۍ ورکړو؟



ماښام ترورزمی خوره شوه، موږ ته د ورځې په جريان کې ويل شوي وو چې تاسې بايد د شپې تر دوولسو بجو ټاکلي هدف يعني د اومني لوړې دفاعي پوستې ته ځانونه ورسوئ.

تعرضي بريد دلته په اومنه کې د نورو هغو په پرتله ځانگړی او بېل ترتيب شوی و، په نورو تعرضونو کې به موږ يوې پوستې ته شل او يا هم تر دې زيات تعرضيان ځانگړي کول چې شاوخوا پنځه به يې راکتيان وو او بيا به له هر راکيټي سره پنځه مرمی وې، درې او يا تر دې کم به د پيکا او نور د ټوپکو ملگري وو، په دفاع کې به بيا پته نه لگېده، هر څومره به چې زيات وو، ښه به و.

دلته د مولوي حماس د پلان له مخې ترتيب نوی و، تعرضي ملگري څلور تنه شول چې يو پکې قوماندان غلچکي او دويم پخپله بابا و، درېم د زېړوک د ولسوالۍ اړوند د انگار په نوم يو مجاهد او څلورم اوس رانه هېر دی.

په دوی پسې څلور تنه نور دفاعيان شول چې هغوی به نږدې د کومک لپاره ورته ناست وو او بله وروسته ناسته دفاع وه چې په شپږو تنو پوښل شوې وه. دلته د جنگ ترتيب هم بېل و، د نورو تعرضي بريدونو په څېر به دفاعي



اول ډز نه شروع کاوه، تعرضي ملگري به مورچل ته غلي غلي ور روان وو، ناڅاپه به پوستې ته ور داخل شول او جنگ به يې شروع کړ. تر دې مخکې به د ورځې په جريان کې ولسوالي او دفاعي پوستې په درندو سلاحگانو (هشتادودو، هشتادوپنج او مزایلو) څو ورځې پرله پسې وويشتل شوې.

په نورو تعرضي بريدونو کې به داسې و چې دفاعي ملگرو به پوسته ښه وويستله، بيا به تعرضي ملگرو پرې ور منډه کړه او جگړه به شروع شوه. په دې جنگ کې زه او خادم يې چې د برمل يو مجاهد و، زخميانو او شهيدانو را ايستلو ته ځانگړي کړي وو، موټر مو له ملگرو بار کړ، له مسجد مو په تياره کې شاخوا يو ساعت د اومني ولسوالي پر لوري مزل وکړ، مخکې رهبر وويل چې تر دې وړاندې موټر بايد مزل ونه کړي، ما هم موټر څنگ ته کړ، د بريک بټي مو ټولې په خټو «چیکرو» لړلې وې چې روښنايي يې ښکاره نه شي.

ټول ملگري مو همدلته راکښته کړل، موټر مې له کويټې څخه د جهاد لپاره تازه راغلي هلک ته پرېښود، ما خادم ته وويل چې تر پوستې پورې زه او ته هم پياده ورسره ځو چې لاره ووينو، که خدای مه کړه ملگري زخميان شوي وو چې بيا غلط نه شو او ژر ځانونه ور رسوو.

د ولسوالي او پوستو عسکر وار له مخې خبر وو، خال خال ډزې يې کولې او موږ په دښته کې ور روان وو، ځينې وخت به يې د پيکا ضربه زموږ پر طرف شوه، هغه هم په داسې شکل لکه موږ يې چې ليدلي يو. موږ به په دښته کې خواره واره شوو، يو ځل زما تر څنگ روان خادم د پيکا په مرمی په مټ کې ولگېد، خو د خدای فضل و مرمی لاندې نه وه کوزه شوې، يوازې جمپر يې ور سوري کړ.

موږ تر ښه ډېر پياده مزل وروسته د پوستې د غره لمنې ته ورسېدو، له موږ





به پوسته ۱۵۰ متره شاخوالرې وه، جنگي ملگري غلي ناست وو او يو نیم به پکې اذکار ويل، خو ناڅاپي بابا ودرېد او په فاتحانه غبر يې وويل:

اوس به د نر او ښځې پته ولگېږي!

له دې خبرې سره جوخت يې قسم وخور چې که هر څوک وتښتېده، ولم يې، خو که څوک جنگ ته نه ځي اوس دې لا ووايي، واپس دې شي.

بابا ښايي د هغو ټولو تحقيرونو او ټوکو غچ اخيست، خو يوازې زه پوهېدم چې هغه خپل بار او بستره تړلي، د ابدې سفر نيت لري؛ نو وېره ورته نوره مانا نه لري.

ملگرو يو او بل ته وکتل، ټول غلي وو، ښايي هر يوه ته د بابا پخوانۍ خاموشي ور يادېده. لږ وروسته غلچکي را پاڅېد، بابا ته يې کړه:

ماشاءالله همدا ستا په څېر ملگري مې خوښ و، خدای را نصیب کړ!

غلچکي د بابا خبره نوره هم پسې پخه کړه، ملگرو ته يې مخ را واپراوه او و يې ويل:

د بابا خبره مو واورېدله؟

ځينو سروڼه د موافقت په دود وڅوڅول او ځينو په خوله «هو» وويل.

غلچکي زياته کړه:

يوازې تاسې به نه ولو، که موږ تښتېدلو موږ هم وولئ، درته اجازه ده!

بابا له خوشالي پر غلچکي غېږ وگرځوله، ورته و يې ويل:

ياره منم دې، همدا خبره شوه!

غلچکي ما ته مخ را واپراوه:

ته خپل موټر ته ځان رسوه، خو چې چمتو ولاړ يې!

ما وويل:





ستاسې له غېر سره به زما موټر ان شاءالله دلته ولاړ وي.

کله به چې په تعرضي بریدونو کې شامل شوې، د زخمیانو ایستل او یا په جنگ کې دفاع به ډېره درته اسانه شوه، خو که به دې په تعرضي بریدونو کې برخه نه وه اخیستې بیا د زخمیانو ایستل څه چې له مجاهد سره تر څنګ کېناستل هم سخت درته تمامېدل.

ما ته هم د زخمیانو ایستل تر ټولو اسانه کار و، ما او خادم له ټولو ملګرو سره مخه ښه وکړه او مجاهدینو ته مې وویل چې په دعا کې مویاد ساتئ، کله چې مې بابا ته غېر ورکړه، په غېر کې یې ټینگ کړم، لکه په اشاره چې یې د خپلې کتابچې د حفاظت احساس راکړ، ما ورته وویل چې ستا خبره مې په یاد ده، بې غمه شه، خو زما خبره «په جنت کې زما لپاره ځای ونیسه» هم هېره نه کړې.

بابا وخنډل، پر مټو یې ورو ورو ووهلم او موږ ترې را روان شوو.

زه او خادم په منډه موټر ته راغلو، هلک مو ونه لید، لږ وروسته مویدا کړ چې د گوليو له وېرې په لښتي کې پروت و. انتظار مو وکړ، ځینې ملګري هدفونو ته نه وو را رسېدلي، خو د بلال له خوا شاوخوا د شپې یوه بجه د تعرض امر د ایت شریف په تلاوت وشو.

دا جنگ د نورو جنگونو په څېر وار له واره په درزا پیل نه شو، ځکه ملګري په خاموشۍ پوستو او د ولسوالۍ ودانیو ته ننوتل، لږ منتظر شوو. کتل مو چې په کومه پوسته کې لومړی د جنگ لمبې پورته کېږي، درې دقیقې وروسته د غلچکي په پوسته کې ډزې پیل شوې او شاوخوا یو دقیقه وخت به یې نیولې وي چې غلچکي پر ما غږ وکړ:

ملنګ یاره، ملنګ یاره، بابا شهید شو!!

د بابا شهادت زور راكړ، دې ته ډېر حيران شوم چې د ده تصور، خوب او احساس څنگه ژر رښتيا وختل. يو شېبه غلى شوم، نظر مې يې كورنۍ ته لاړ چې كور يې په وزيرستان كې د پاكستاني پوځيانو د ضرب عضب له لاسه كراچۍ ته بار او پخپله دغه بوډا دلته شهيد شو، اوس به يې كورنۍ ته څنگه لېږو؟ يا به يې اوس كورنۍ په كوم حال وي؟

رنگارنگ سوچونه وو چې د فكرونو له تاله د جنگ درز او دروز را وايستم، په ولسوالي او نورو دفاعي پوستو كې هم ډزې شوې، هرې خوا ته گېزا ختله، پر ولسوالي د راکټ واړونه هم پيل شول.

ما خادم ته وويل چې جنگ شروع شو، راځه چې موټر ورولو چې بابا را واخلو، موټر مې ژر چالان كړ، په پټو خراغونو مې په داسې حال كې د پوستې په طرف ور روان كړ چې له بښېنې مې سر ايستلى و، دښته وه، ډېر تېز تلم، په دښته كې به خال خال مرمۍ لگېدلې، ځينې وخت به د راکټ او يا نارنجك مرمۍ هم راغله، خو تر يو ښه منزل وروسته مې موټر ته پام شو چې ټاير يې پنجر شوى، كله چې راكوز شوم او د موبایل رڼا مې ورته بله كړه، موټر پر ټاير لگېدلى و، پر غلچكي مې غبر وكړ چې زه درسره نږدې يم، د دمې له خايه په سل متري كې يم، په شفر كې مې ورته وويل چې زما پښې يعنې د موټر ټاير مشكل پيدا كړى، هغه حل كوم نور درغلم. غلچكي وويل:

موټر پرېږده، زموږ گارنيت په كار دي، كه را وېي لېږي.

ما وويل:

په موټر كې گورم، يو بكسه وه، همداسې يې در وړم.

ما د موټر له باندې د گرنېټو بكس راكوز كړ او خادم ته مې وويل:

دابه زه ور وړم، ته موټر ته ژر ژر ټایر ور بدل کړه.

ما ته د هماغسې خونخوارو ټانگونو د راتگ وېرې پر زړه خولې را لگولې.

موږ همداسې وکړل، د گرنیتونو بکس مې اوږې ته کړ، د مورچې په طرف مې منډه ور شروع کړه، تر لږ مزل وروسته غلچکي له دفاعي ملگرو یو کس را لېږلی و، د پوستې د غونډۍ په نیمايي کې مې د گرنیتونو بکس ورکړ، ټېز موټر ته راغلم، خادم د موټر تر څنگ ناست و، پرې چيغه مې کړه: ټایر!

خادم په ناسته پاس را وکتل:

شتېنې هم پنچر ده!

-اوس یې خوند وکړ، خو خیر باید وار خطا نه کړو، که موټر ونه باسو شاید همدلته رانه ور پاتې شي.

همداسې مو بېرته موټر په پنچر ټایر را روان کړ، تر ښه مزل وروسته چې د جنگ له ساحې راووتلو، په دښته کې د یوې کلا تر دېوال پناه ودرېدلو. زه او خادم بېرته په پښو د پوستې په طرف ور روان شوو، مخابره مې په لاس کې وه، غږ وشو چې یوه دفاعي پوسته فتح شوه، له دښتې مو لیدل چې پر پوسته اور بلېږي، له غلچکي سره مې رابطه وکړه:

تاسې څه وکړل؟ د بابا جسد څنگه دی، چېرته دی؟

-زما پوسته فتح ده، بابا د پوستې په یوه کوټه کې لوېدلی او په هغه کوټه کې یو عسکر ژوندی پاتې دی، هر څومره مو چې کوښښ وکړ نه تسلیمېږي، نه کوم شی ورته برابرېږي چې پرې ویې ولو.

سah نیولی شو، بیا یې خبرې پیل کړې:

انگار هم زخمي شوی، دوو ملگرو در روان کړی، ته هغه روغتون ته رسوه.



له همدې خبرې سره ملګرو زخمي را ورساوه، د ورنونو پر بند لګېدلی و، ډېر سخت په تکلیف و، چې لږ به وښورېده، سختې زاری به یې شروع کړې: د خدای لپاره ما همدلته پرېږدئ، زه د وړلو نه یم، د الله لپاره ملنګ یاره ما ووژنه، زه د دې دردونو د برداشت نه یم.

ما که ډېر ډاډ ورکاوه چې بس ورسېدې، لږ لاره پاتې ده، خو انگار خبرې نه اورېدلې او موږ همداسې په پټکي کې اچولی او د موټر په طرف په منډه روان کړی و.

تر ښه منزل وروسته مو موټر ته ورساوه او په بادۍ کې مو کېښود، اوس غم یوازې د ټایر د پنچرۍ نه و، پکې شته ویل مو هم خراب کړی و، یو ساعت د موټر په ټایر پسې وګرځېدو، خو پیدا نه شو، وروسته مو انگار له یوه مجاهد سره په موټر کې د چارباران د الیزو اډې یوه کلیوال ډاکټر ته ولېږه. د کلیوال ډاکټر علاج هم فقط سي سي گان او اورین اینجکشنې وې چې دردونه به یې کنټرولول، نور به زخمي په شپو شپو د پېښور په طرف قاچاقې مزلونو ته مجبوره و او د زیاتې اوږدې لارې له امله به تر لسو شلو ورځو پورې د نشې دغه زهریله اینجکشنې ور لګول کېدې، له دې سره به ډېر زخمیان معتاد شول او د زخمونو تر رغېدلو وروسته به یې هم د دې پیچکاریو بې لګېدو نه کېدل.

زه او خادم بېرته د غلچکي خوا ته ور روان شوو چې د بابا جسد را نقل کړو، خو دا داسې وخت و چې نور سپېدې په چاودېدو وې، په لرې کلي کې د سهار اذان شروع شو، خادم ته مې وویل چې بختور وګوره څه له ښایسته خوبه را پاڅېدلی، زموږ و تاسې ټوله شپه څه په شوګیر کې تېره شوه، جامې مو په وینو ګل وې او پزو ته مو د وینو بوی را ټول و.





په مخابره کې ناڅاپه غبر وشو، له کمین څخه ټانگونه در تېر شول ملگري دې ځانونه محفوظ کړي، غلچکي پر ما غبر وکړ چې ټانگونه زموږ پوستې ته را نږدې شول، موږ در ووتلو او د بابا جسد پاتې شو.

ما وويل:

دابه بيا څنگه کوو، زه هم در روان یم.

-بله لار نه شته، موږ د پوستې د وژل شوي قوماندان له جسد سر را غوڅ کړی، سبا به یې د بابا په جسد ورسره تبادله کړو.

ما ورته کړه:

بس ځانونه را څنگ ته کړئ.

زه هم مخ ته ور روان وم، په لاره کې مو سره پیدا کړل، یوه مجاهد د قوماندان را پرې کړی سر تر وېستو نیولی را اخیستی و، تر روغې وروسته مې له غلچکي د ملگرو د صحت پوښتنه وکړه، هغه ډاډ راکړ او په لاره د موټر په طرف روان شوو.

ما دا ځل بله پوښتنه وکړه:

بابا څنگه شهید شو؟

غلچکي خبرې پیل کړې:

موږ چې څنگه هم پوستې ته ور داخل شوو، په لاره کې یوه عسکر راباندې را منډه کړه چې بابا سمدستي توپک ور ضربه کړ او عسکر یې ځای پر ځای وویشت، عسکر را وغورځېده، بابا مخامخ کوټې ته ور منډه کړه، داسې ښکارېده چې عسکر وار له مخې موږ ته مورچه شوي او پوه وو. بابا چې څنگه د کوټې دروازې ته ور ورسېد، د کوټې له منځه پرې د توپک د روښانه کارتوسو ضربه ور والوتله، د کارتوسو په رڼا کې



مې د بابا جسد وليد چې د کوتې په طرف ور غورځار شو. غلچکي سمدستي پر دويمه کوته جنگ شروع کړی و، په دويمه کوته کې وار له مخې يو عسکر په چيغو و او بل ملگري ته يې ويل چې قوماندان صاحب يې په لاره کې وواژه، وروسته غلچکي او ورسره نورو درو ملگرو ټوله پوسته فتح کړې وه او عسکر يې وژلي وو، خو يوازې هغه کوته لا پاتې وه چې د بابا جسد پکې پروت و.

غلچکي ته د جنگ په منځ کې انگار هم ور زخمي شوی و او د دفاع ملگري هم ور رسېدلي وو، په کوته کې پر ناست عسکر غلچکي چيغې شروع کړې وې چې تسليم شه، عسکر ورته ويلي وو چې تاسې د چا ملگري ياست؟ غلچکي ورته ويلي وو چې موږ د اسلامي امارت اړوند د بلال فاتح ملگري يو، عسکر له تسليمېدلو انکار کړی و، شايد وجه يې دا وه چې زموږ ډېرو ملگرو له تسليمي پس ځينې عسکر په نورو تعرضونو کې ووژل چې له دغو قضيو به دغه عسکر خبر و.

وروسته غلچکي کوتې ته ډېر گړنيتونه ور شړلي وو، خو عسکر په کوته کې د ننه په داسې محفوظ شکل ناست و چې هيڅ اثر يې پرې نه و کړی چې وروسته يې له ماسره رابطه ونیوله او د گړنيتونو بکسه مې ور وړه، د هغې بکسې په شمول يې پر کوته تر لسو پورې د راکټ ډزونه کړي وو، خو عسکر بيا هم نه و تسليم شوی.

سره له دې چې افغاني عسکر د امريکايي اشغال تر څنگ ولاړ وو، اشغالگرو يې معاش ورکاوه، وسله او يونيفورم يې پردي وو، خپله هم پوهېدل چې مجاهدين د دوی د کور او کلي خلک دي، د دين او وطن په ننگ جنگېري، خو دوی افغاني ضد اخيستي وو، سخت جنگونه يې راسره کول. اخلاقي

موقف زموږ پرې قوي و، خو افغاني غيرت د دواړو يو ډول و. داسې زېږوره جگړه يې راسره کوله چې په کراتو به يې مات کړو. د جگړې تناسب د امکاناتو له مخې د دوی په گټه ږنگ و، خو د دوی مشران خاينان او زموږ رښتيني او هرې قربانۍ ته تيار وو. دا زموږ کوټه بخت و چې اشغالگرو راته له خپلو لښکر جوړ کړی و.

غلچکي چې د سيمې په کچه د تعرضي بريدونو ماهر و، ويل چې دا ډول تکره او باجراته عسکر ما تر اوسه په جنگ کې نه وليدلی. وروسته چې کمين مات شو او ټانگونه د ولسوالۍ د دفاع لپاره راغلل، مجاهدين له ودانيو را شاته شول.





موږ داشپه ډېره سترې ستومانه تېره کړه، سبا سهار به هم هغه ملگري سترې او ستومانه وو کومې ډلې ته به چې شهيد او يا زخمي ور شوی و، ځکه هغه کسان به د شهيد او زخمي په وړلو راوړلو بوخت وو.

موږ سبا د اومني يوه کلي ته ورسېدو، په کلي کې مو په ولاړه چای وڅښه او د کلي له مشرانو سره مو د سيمې د مجاهدينو په واسطه خبرې وکړې چې دوی بايد له پوستې زموږ ورپاتې شهيد «بابا» راوړي او موږ به په بدل کې د دې پوستې د قوماندان سر ورکړو.

د کلي مشران په ډېر مشکله تيار شول او ولسوالۍ ته ورغلل، تر شاوخوا دوو ساعتونو وروسته يې زموږ د شهيد بابا جنازه د مشرانو په واسطه د سيمې مجاهدينو ته سپارلې وه او موږ سر د سيمې د مجاهدينو په لاس د کلي مشرانو ته وسپاره.

موږ به کونښن کاوه چې په جنگ کې خپل شهيد دوی ته پرېږدو، ځان به مو په تکليف کاوه، مگر شهيد به مو هرو مرو د جنگ له ځايه را ايست. کله کله به مو په مخابرو کې له عسکرو سره مناقشې تبادله کېدې، يو بل ته به مو سختې له اخطارونو ډکې خبرې کولې. شهيدان چې به رانه ور پاتې





شول، د دوی له مړیو به مو سرونه را غوڅ کړل. سره له دې چې امارت بیا بیا ټینگار کاوه چې سرونه ترې غوڅ نه کړو، خو د جگړې د ډگر جذبې او د ملگرو پاتېدو مجبورولو چې دا امر مات کړو.

په ټول جنگ کې یوازې زموږ ملګری انگار نه و زخمي، بلکې نور شهیدان او زخمیان هم وو چې له ځینو زخمیانو سره زه وانه ته په داسې حال کې روان شوم چې تر دې وړاندې مې د سپینه په تازه فتح شوي بازار کې د موټر ټایر جوړ کړ.

د سپینه په بازار کې وم چې په مخابره کې مې د غلچکي خبرې اورېدې، ویل یې چې د بابا جسد یې راته وسپاره، خو سړیې ترې غوڅ کړی!



موږ په دې کال داسې ډېر څه وگالل، ژمی تر نورو کلونو ځکه راته سخت او دردناک و چې د دمې ځای مونه و، دا ژمی مو په پکتیکا کې ډېر په لوړو ژورو کې تېر کړ، موږ د خپلو بچیانو څنگ ته هم نه شوای ورتلای، ځکه هغوی په پېښور کې وو. په وانه کې مو هم په دې خاطر ژوند نه شوای کولای چې مرکزونه مو زرمیلنې ته راوړي وو، خو کله چې به په زرمیلنه کې ډېر په تکلیف شوو، پکتیکا ته به راواوښتلو او د کار تر بشپړېدو وروسته به بېرته لاړو. په پکتیکا کې موږ خپل عملیات تر نورو کلونو ځکه گړندي کړي وو چې نور د اوسېدو ځمکه راپاتې نه وه.

که ووایم چې تر ټولو سخت کال همدا و یقیني به وي، ځکه چې د زرمیلنې او گومل له خړو دښتو پرته مو نور هیڅ نه لیدل، اسمان به له بنگنو ډک و او وخت ناوخت به د شپنیو چاپو له لاسه د گومل په خړو دښتو کې په منډو وو او یا به ورپسې په منډو وو.

موږ پرله پسې دوه کاله په زرمیلنه او پکتیکا کې په داسې حال کې تېر کړل چې نه مو بچیان ولیدل او نه مو داسې ښه دمه وکړه، هره شپه او ورځ یوازې منډې وې.



مور او پلار خو مې په کلونو و نه لیدل، ځکه هغوی په خوست کې وو،  
خوست ته تلل هم زما لپاره د سر په بیه و، دا وخت زه دښمن ته ډېر ښکاره  
شوی وم او وخت ناوخت به یې زما په لټون پسې د خوست پر کور ناڅاپي  
عملیات کول، کله چې وپوهېدل چې سړی د غرونو دی، بیا به کور ته د  
تلاشې په موخه ډېر نه راتلل.

په زرمیلنه کې داسې ختر هم راباندې راغی چې یوازې زه په کټ کې د مرکز  
ترمخ پروت وم، یو شین اسمان و او بل د بنگو زړه تلوونکي اوازونه. کله به  
له لرې د سپو غږ راغله...

یو ځل په سبا ورځ اختر و، په خیال کې مې هغه ځوانان ډېر راتېرېدل چې  
په ښارونو کې د اختر د خوښۍ رنګارنګ کالي جوړوي او د کور لپاره شيان  
اخلي، خو زه او زما ټول ملګري د داسې ورک سفر لارویان وو چې د منزل  
څرک مو په هیڅ ډول نه شو لیدای.

وخت ناوخت به د مور یاد هم له ځان سره یووړم، هیڅ به پوه شوی  
نه وم خو ډېر وروسته به مې ځان ته پام شو چې چېرې یم. بېرته به  
واقعي دنیا ته راغلم، هغه دنیا چې یوازې د زرمیلنې دوږې او گردونه یې  
بللای شو. له دعا پرته هیڅ لاره نه وه، خدای ته به مې د استقامت دعا  
وکړه او بیا به ولاړ شوم.

د داسې شپې ارمان مې پر زړه خولې لګولې چې کاشکې د بنگنې له غورا  
پرته سهار شي، بې غمه خوب وکړم او تر ویده کېدو مخکې په اسمان کې  
د تورو قهرجنو الوتکو پر ځای د پرکنده ستورو رپډونکې رڼا ووينم.

## له دښتو تر ښارونو

موږ به ځينې وخت پټ پټ وانه ته تلو او شپې به مو هلته له ځايي اوسېدونکو پټې کولې، يو وخت داسې وشول چې پر زارمیلنه د پاکستاني پوځيانو د عملياتو خبر راغی، موږ ډېر فکر وکړ چې د پکتیکا په گومل کې خو ژوند نه کېږي، ځکه ټوله شپه د امريکايي عملياتو خطر وي، بايد بل مناسب ځای پيدا کړو، تر ډېرو مشورو او فکر وروسته هم کوم مناسب ځای پيدا نه شو.

فيصله پر دې وشوه چې ملگري بايد له مرکزونو لرې کړو او هر هغه کس چې په کور کې ژوند کولای شي، ژمی په خپل کور کې تېر کړي او کوم کسان چې شپې نه شي کولای مقاومت دې وکړي، وانه او يا د پاکستان په نورو ښارونو کې دې ځان ته کوچني تجارتونه برابر کړي، موږ څو کسان له بلال سره يو ځای بېرته وانه ته لاړو او هغلته مو د پکتیکا د ارگون ولسوالي له يوه مجاهد «انس» سره په کور کې پټې شپې کولې.

د انس کور د وانه له بازار سره جوخت په وچه خوږه کې و چې زیاتره به پکې افغان مهاجر اوسېدل.

انس د پکتیکا د ارگون د پيرکوتي سيمې مجاهد و چې درې وروڼه يې مخامخ له امريکايانو سره په جنگ کې شهيدان شوي وو او پلار يې په وروستيو کې





د امریکا د کومې شپې د چاپې په نتيجه کې شهيد شوی و. د انس تعلقات د وانه د مجاهدينو په نامه د کمېټې له غړو سره ښه وو او په وانه کې يې د اوسېدو ځای ورکړی و، انس چې له موږ سره نږدې ملگری پاتې شوی و، د بلال په شمول يې موږ اوو کسانو ته په خپل مېلمستون کې ځای راکړی و.

زما ځنې تر مټو اوښتې وې، وخت ناوخت به د وانه بازار ته په داسې طريقه وتلم چې گواکې موږ موټر راوستلي، خو وروسته د وانه د کمېټې وال پوه شوي وو، خو بيا يې هم ځان ږوند اچولی و.

يوه ورځ زه د انس په مېلمستون کې ناست وم، فکر مې په دې کې بند شو چې تر کومه به په تشکيل کې پرله پسې وخت تېروم؟

که خوست ته د موږ او پلار ليدو ته نه شم تلای، پېښور ته خو پټ چانس برابرېږي، بايد پېښور ته په يوه قاچاقي لاره لاړ شم. تر ښه فکر وروسته مې ناڅاپه د وانه يو مشر عارف وزير فکر ته راغی، دا هغه مشر و چې زه شهيد فاروق ور شناخته کړی وم، ناڅاپه را ولاړ شوم او په پښو بازار ته روان شوم.

شاوخوا پاو وروسته په بازار کې د عارف وزير د تېلو پمپ ته ورسېدم، له پمپ سره د خوا ته مارکېټ په دويم منزل کې د عارف وزير دفتر ته ور وختلم، هلته مې د دوی له ملگرو پوښتنه وکړه چې چېرې دی، هغوی پوه کړم چې همدلته دی راځي.

مالر خوله هم پټه کړې وه، تر لږ انتظار وروسته عارف راغی، زما په ليدلو لږ خير شو، خو چې خوله مې ښکاره کړه له خدا شين شو، په زوره يې وويل:

ترهگر يې؟

ما ور غبرگه کړه:

هو، خلقي!

ماده ته ځكه خلقي وايه چې په كوته كې يې د ډاكټر نجيب الله عكس  
خړولی و.

عارف ټينگه غاړه راکړه، کوتې ته يې بوتلم، ژر ژر يې يخه پيپسي را  
وغوښتله، ما بې واره وويل:

پيپسي نه څښم، يوه پټه كيسه مې درسره ده!

عارف په ډاډمن غږ وويل:

خدای به خير کړي، لږ يخ وڅښه بيا به خبره وکړو.

زما چې د پېښور تگ ته پښې تخنډلې وې، صبر مې ونه شو، و مې ويل:

څو چې پيپسي را رسېږي، زه او ته به يوازې خبره وکړو.

عارف خپلو کسانو مخ وړ واپراوه:

تاسو لږ بهر ووځئ، نږدې انډيوال مې دی، يوه ضروري خبره ورسره کوم.

په دفتر کې څو ناست کسان ټول ووتل، عارف دروازه پورې کړه، د داروازي

له بندولو سره يې مخ را واپراوه، په گپ کې يې وويل:

هلکه! مړ مې نه کړې!

ما ورته وخنډل:

له موږ ډارېږه هم، ځکه چې نظريه دې د خلقيانو ده!

ويي خنډل، زما تر څنگ کېناست، ويي ويل:

څه مشکل دی خالد جانه امر کوه!

ما خبرې پيل کړې:

اشنا ته خو زموږ له مشکلاتو خبر يې چې په وانه کې زموږ د اوسېدو ځای

نه شته، په پکتيکا کې هم له بچيانو سره ژوند په دوزخ کې ژوند دی، هره

شپه د امریکایانو چاپې وي، اوس مو کور پېښور ته تللی، ته خو د محمود خان اخکزي د پارټۍ کس یې، پر ما به دې زیات احسان وي چې پېښور ته مې په داجیک پواینټونو په خپل موټر کې تېر کړې. عارف له خندا شین شو:

وه ظالمه ما ویل که په وانه کې دې د چا سر په کار دی چې درته رایې وړم، پېښور ته تگ خو نسوار هم نه دی، همدا اوس څو، که څه وخت؟ دا په وزیرستان کې یو چا ته د ډېر خلوص د اظهار کوښښ و چې گواکې په هره سخته کې درسره یم. زه چې سختې تلوارې اخیستی وم، سبا ورځ مې ور وښووه. عارف وویل:

پېښور ته دې خپل کور ته رسول په ما دي او چې کله په تکلیف شې بیا دې دلته راوړل هم په ما، نور څه غواړې؟ ما بله خبره نه لرله، فقط و مې ویل: ستا ژوند غواړم، بس! عارف بیا له خندا شین شو:

اشنا په طالبانو کې مې ستاسې له ملگرو سره مینه بې کچې ده، د شپې په یو بجه غږ را کوئ زه په خدمت کې یم، خو په دا وانه کې مجاهدین مو در سمبال کړي، سخت یې خلک په تکلیف کړي. - عارف دا مجاهدین نه دي، د حکومت اربکیان دي، ته مجاهدین مه ورته وایه! عارف غلی شو، راته و یې ویل:

بس سبا اته بجې دلته راځه، زما فیلډر موټر دی، په هغه کې به څو. لږ وروسته د انس په کور کې وم، بلال هم په مېلمستون کې ناست و، د





پېښور د تگ مې ورته وویل، هغه هم خوشاله شو او ډاډه یې کړم چې عارف دې رسولای شي. د لارې یو څه خرڅ یې هم راکړ او په سباله عارف وزیر سره یو ځای په سپین فیلډر موټر کې کښاستلم، په داسې حال کې یې له وانه روان کړم چې څنې مې په پټکي کې پټې کړې وې.

عارف د یوه بل ملگري شناخته کارډ راکړ، د لارې په پوځي چیک پوائنټونو یې ډېر په ماهرانه شکل تېر کړم، هیڅ پوځي پوه نه شو چې دا څوک دی او شناخته کارډ یې اصلي دی، که جعلی.

غرمه ډېره اسمعیل خان ته ورسېدو او هلته حضرت عمر له پېښوره په خپل موټر کې مخې ته راغلی و، محمد هم ورسره و، د دوی لباس تر ډېره د پېښوریانو په څېر شوی و، د ځان لپاره یې ځایي شناخته کارډونه هم جوړ کړي وو، ځکه خو پر لاره تر دې ځایه هیڅ په تکلیف شوي نه وو. موږ عارف وزیر بېرته وانه ته رخصت کړ، له ډېره اسمعیل خانه له عمر سره په سپین رنگه پریمو موټر کې پېښور ته روان شوم.

موږ له ډیره اسمعیل خانه شاوخوا شپږ ساعته مزل وکړ، په لاره کې مې له منظرو زیات خوند اخیست، کلونه وروسته لومړی وار و چې پر داسې عصري پاڅه سړک مې مزل کاوه او ښارونه مې لیدل، د بنون له ښکلي ښاره په وتلو مې هغه خاطره ذهن ته راغله چې زه څو کاله پخوا له پلاره بنون ته د تلو په بهانه له کوره راووتلم او بیا په وزیرستان کې له فاروق سره تر ملاقات وروسته همالته پسې تم او مجاهد شوم.

ما ته مې پلار سخت مخې ته ودرېده چې اوس به څنگه په یوازې ځان په دوکان کې بوخت وي او زما یادولو به یې زړه څنگه ناکراره کړی وي... همدې سوچونو په مخه کړی وم چې پر مخ مې له ښی سترگې گرمه اوښکه





دیر پر پہ طرف و خنبدلہ او گرمی یی پہ حال راوستم، ہر تہ می سترگی  
 پاکہ کمری او خان می لہ عمر او محمدہ پہ شا سیت کی لبر خنک تہ کر،  
 ہغوی پر دی پوہ نہ شول۔



نری باران و، د ماښام تیارې ارامې ښکارېدې، د پېښور په جوماتونو کې اذانونه وشول، د ژمي نري باران ښار پرېمنځلی و او د موټر او سړک د غاړې رڼاوو ته یې څاڅکي زېږېخون ځلول. د رکښو په شور کې مې ارام لید، زه څو کاله د دښتو غمجنې چوپټیا خوړلی وم، د ښار شور او ځور مې زړه را ژوندی غوندې کړ.

عمر راته وویل:

دا مینه بازار دی، هغه موټریم چې پکې شوی و.

-کوم موټریم؟

-هغه حکیم الله امیر صاحب چې پکې کړی و.

ما شاوخوا وکتل چې دا خو بازار دی، په دې کې اوس څه لاس ته راوړنه او هدف دی چې موټریم دې پکې وشي؟ که اوس وشي زه به شهید یم که مردار؟ ورپسې د مولوي صاحب هغه خبرې را یادې شوې چې ویل یې: په دې موټریم کې وژل شوي خلک ټول شهیدان دي او چا چې کړی ظلم یې کړی دی...

هغه وخت ما د مولوي صاحب پر خبرو ډېر باور ونه کړ، خو اوس مې دا



فکر ته راغلل چې د جهاد په کارونو کې څوک یوه ورځ هم درنه مشروي، خبره یې باید په ځمکه و نه غورځول شي.

لمونځ مو د لارې په یوه جومات کې وکړ او بیا کور ته روان شوو، عمر کور د پېښور په سې ټي ټاون کې نیولی و، دا مې لومړی وار و چې له خپلو بچیانو سره دلته مخ کېدم، د بلال په کور کې وو، خو دا کور مې هم تر خپله کوره کم نه و، ځکه چې څوک مې پکې ورېږونه وو او څوک خور یونه.

د کور په دروازه ور ننوتلم، ټولو ماشومانو داسې رامنډه کړه لکه مړی چې ورته را ژوندی شوی وي او کور ته راشي، موږ په وانه کې داسې مخه ښه کړې وه چې تر ډېره د بیا لیدو تمه نه پکې ښکارېده، خو دا دی تقدیر یو وار بیا موږ په خواږه شور او ځوږ سره مخ کړو.

بچیان مې واړه وو، خو بدرالدین او خالد ته مې په دې زړه تم شو چې په ښوونځي کې داخل شوي وو، خوشاله شوم او په خیال کې مې یې راتلونکی تر ځان ښکلی لید.

په کور کې یې د بلال د راتلو پوښتنه هم وکړه، ما ډاډ ورکاوه چې څنگه زه راغلم، هغه به هم خدای راولي.



## د جوماتونو وطن

پير محمد کاروان صاحب يو ځای ويلي وو:

پېښور د جوماتونو وطن بويه

دنګې دنګې منارې يې ستا په شان

که څه هم په پېښور کې شپې د ډرون له غورا او د جېټ له شوره خالي وې، خو پر کور به د پاکستاني پوليسو او پوځيانو له چاپو هره ثانيه په خطر او ډار کې وو، موږ به هره ورځ خبرېدو چې پلاټي ملګري يې په داسې موټرو کې له کوره يووړ چې پلېټ يې نه درلود او يا د پلاټي پر کور د پوځيانو هغسې او دغسې چاپه وه او داسې او هغسې وشول.

زموږ ملګرو که څه هم ځانونه د ښار د پېښوريانو په موډ جوړ کړي وو، خو بيا هم حکومت د پاکستان و، ضرور به يې معلومات تر لاسه کولای او چاپه اچولای شوه.

د نيول کېدو بل مشکل دا و چې د خلاصون، سزا او موقعيت دقيقه پته نه لگېده. ډېرو ملګرو کلونه زندان تېر کړ، خو ځينې داسې هم وو چې په دريو يا اتو مياشتو کې راخوشي کړل شول.

زه چې يو ځل پېښور ته راغلم او په هلته له اوسېدو سره بلد شوم، بيا مې





همدلته ژوند غوره وباله، که څه هم په ځينو وختونو کې پوليسو ونیولم، خو هغوی به و نه پېژندلم چې گواکې زه افغان مجاهد یم.

په پېښور کې افغانان او پښتانه زیات وو چې اکثریت یې زموږ ملاتړي وو، د خطر په وخت کې به یې په ورین تندي شپې راکولې او هیڅ د ډار احساس به مو نه کاوه.

ما په پېښور کې یوازې ژوند پیل نه کړ، بلکې له دې ځایه مې هم تشکیلونه کول، څو واره موږ بېرته زرمیلنې ته لاړو او هلته به اوسېدو، د تشکیل له ملگرو سره به تلو او د جنگ پلانونه به مو جوړول.

موږ په پېښور کې ورو ورو بلد شوو، اخېر بلال ته هم د راتلو زمینه مساعده شوه او له خپلې کورنۍ سره یو ځای شو، دا داسې نه وه چې پاکستان حکومت دې په خوښه وخت ورکړی وي، بلکې د خپل تکتیک او زیاتې بلدتیا له مخې مو ژوند پیل کړ.

ډېر وخت داسې هم راغلی چې د پوځیانو په چیک پوښتونو به ودرول شوو او د تعارف غوښتنه به یې وکړه، خو موږ به په جعلی کارډونو د ای ایس ای د مېجرانو او یا افسرانو په نامه تېرېدلو.

په دره ادم خېل کې به د ای ایس ای جعلی کارډونه جوړېدل او استفاده به مو ترې کوله.

زه دلته په لویه کې د افغانستان په اړه د پاکستان پر پالیسۍ نه غږېږم، بلکې د یوه کوچني مجاهد له نظره مې خپلې خبرې لیکلې دي.

د پېښور ژوند که له خطرونو ډک و، خو بیا یې هم کچه تر هغه کمه وه لکه څومره چې په افغانستان او زرمیلنه کې اور راته گرځېدلی و.

دلته زه د پېښور پر ژوند ډېر نه تم کېږم او شاید اوس یې وخت هم نه وي

چې داستان يې بشپړ بيان شي، که ضرورت ويا به مو په يو بل کتاب کې ترې خبر کړم، اوس يوازې دومره وایم چې پاکستان بايد مجبور شي چې يو قوي او خپلواک افغانستان ته غاړه کېږدي او وجود يې ومني.

ما له پېښوره پکتیکا ته زيات تشکيلونه وکړل او دا تشکيلونه مو تر وروستيو پورې د زرميلنې له لارې کول، په وروستيو کلونو کې د ورسک دروازه هم راباندې بنده شوه او پاکستانې پوځيان پکې ځای پر ځای شول. موږ به پر ډېورنډ فرضي کرښه له اغزن تاره په ځينو ځايونو کې په پټه تېرېدو. دا اوښتل داسې اسانه نه وو لکه دلته چې ليکل شوي، داسې وخت راغلی چې د زرميلنې په غرونو کې مو ۱۷ ساعته مزل هم کړی دی.

کله چې په پکتیکا کې بلال له مسووليت لري او د کونړ والي شو، هلته مې هم په تشکيل کې برخه واخيستله، عملاً له داعشيانو سره په مخامخ جنگ کې شريک شوو او بيا بالاخره له کونړه د خوارجو داعشيانو تغر ټول شو.



## په پرې کړي سر پسې روان خلک

موبایل ته مې ساده زنگ راغی، که څه هم په دې وختونو کې مې ساده تلیفون نه کاراوه، خو دا چې افغاني نمبر وو او زموږ ملگري هم کونړ ته پر لاره وو؛ نو مې تلیفون اوچت کړ، له هغې خوا د غلچکي غبر راغی:

السلام علیکم...

-وعلیکم السلام!

-ملنگیاره! موږ تورې بوږې ته ورسېدو، ۲۵۰ ملگري په لاره کې در واپس شول، موږ ۳۵۰ ملگري پاتې شوو.

-دا نور ولې را واپس شول؟

-د دوی تشکیل همدلته پوره شو، دا ټول د مروت او بېټنیو د سیمې د مدرسې شاگردان وو، رخصتي یې همدومره وه، دوی میاشتي یې له پکتیکا تورې بوږې ته منزل را وکړ.

-کاشکې خو مو دومره په جریان کې کړي وای چې دوی در واپس کېږي، دا دومره خرڅه او ستړیا فقط دې ته وه چې په افغانستان کې څو عکسونه

واخلي او په لوگر رابدل شي او په ټل دې بېرته پاکستان را وپس شي؟

-ملنگیاره دلته مزلونه ډېر سخت وو، له موږ سره دوه ملگري دي عصاب یې





له لاسه ورکړل، په جومات کې مو تړلي دي، لېونیان شوي، د هغوی طریقه را جوړه وه چې در و یې لېږم!

-الله «جل جلاله» دې رحم وکړي، سمه ده، مشکل نه شته، موږ هم ان شأالله د باجوړ په طرف در اوږو، عمري ویل چې لار جوړېږي...  
تلیفون بند شو.

غلچکې دوی هم ملامت نه وو، کافي دوې میاشتې مزل یې له پکتیکا د لوگر، پکتیا او ننگرهار په لارو را کړې و، داسې هم نه وه چې لار ډېره اوږده وه، لویه مساله دا وه چې له پکتیکا یې د مجاهدینو دا کاروان د ډرون له وېرې په پټو لارو او احتیاط روان کړې و، بیا مجبور شوو مازدا مو تر مو ورته واخیستل چې دغو موټرو دېرش دېرش نفره لوگر ته په امن ورسول. هلته رسېدلو ملگرو به پاتې ملگرو ته شپې کولې. دوی له ډرون سره ډېر احتیاط کاوه، په دې وختونو کې په ننگرهار او کونړ کې داعشیانو په پراخه کچه نفوذ کړې و، امارت د نابودی تصمیم ورته درلود. ننگرهار ته د کندهار والي پیر اغا مقرر او د کونړ والي بلال گومارل شوی و. د بلال مرستیال د کونړ اوسېدونکي مشهور قوماندان قاري ضیاءالرحمان و. موږ کونړ ته دا تشکیل له ۷۰۰ نفرو جوړ کړې و چې څه کسان په لوگر او ۲۵۰ نور په توره بوږه کې ترې را واپس شول.

د دې تشکیل ډېری ځوانان د لکي مروت او ټانګ اوسېدونکي وو، دوی مو د پکتیکا په لار ځکه لېږلي وو چې زموږ د قوماندانانو ټوله وسله په پکتیکا کې وه، دا مو کونړ ته د تبدیلی لومړی وار و.

غلچکې او ملګري له تورې بوږې څخه د کونړ «چپې درې» په شلو ورځو کې پیاده ورسېدل، دوی دا مزل ډېر په دمه دمه ځکه کاوه چې د داعشیانو له کمین او مقاومت سره مخ نه شي.



په کونړ کې ځایي مجاهدینو په وټه پور ولسوالي کې له داعشیانو سره سخته جگړه شروع کړې وه. هر ځای چې به ولیدل شول ځای پر ځای به وژل کېدل، په ډېرو سیمو کې یې کورونه وسوځول شول او همدا قاطعیت د دوی د ماتې اصلي سبب هم شو.

که څه هم موږ باید له بلال سره تر روژې مخکې کونړ ته تللي وای، خو د ضروریاتو د نیمگړتیا له امله وځنډېدو، روژه چې راغله بیا خو د منزل هیڅ دمه را پکې نه وه.

کوچني اختر ته څو ورځې پاتې وې چې د عمري په همکاري زه، بلال، بنديوان، حنظله او سپین طالب د باجوړ د ځایي قومي مشرانو او مجاهدینو په مرسته د نوپاس د لوړ غره په لاره د کونړ سرکانو ولسوالۍ ته واوښتلو. د نورو تشکیلونو په پرتله د کونړ تشکیل سخت و، موټر نه وو او منزل په غرونو کې و.

موږ ټول تشکیل په کونړ کې تېر کړ. مجاهدین له داعشیانو سره په شگل، چپه دره، وټه پور او څوکی ولسوالیو کې په گرمو جگړو لگیا وو. په کونړ کې د مجاهدینو سیمه ییزو مسوولانو له جمهوري رژیم سره اوربند کړی و، له ډېرو جزئیاتو یې ځکه بې خبره یم چې د بلال تر مسوولیت مخکې شوی و.

یوازې دومره مې اورېدلي وو چې د جمهوریت د والي عبدالستار میرزکوال او د امارت د مرستیال والي قاري ضیاء الرحمان پر اوربند هوکړه شوې وه.

جمهوریت یوازې له موږ سره اوربند نه درلود، له داعشیانو سره یې هم راشه درشه درلوده، لار یې دوی او موږ دواړو ته خلاصې پرېښې وې. د دوی گټه زموږ او داعشیانو تر منځ په جنگ کې وه چې دوی د خیر پر

غوندې ناست نندارچیان وو.

شاوخوا یوه میاشت تېره شوه، داعشیان په ډېر لنډ وخت کې له ماتې سره مخ شول، ځینې مړه او ځینې وتښتېدل. موږ له سخت تکلیف سره مخ وو، هیڅ شی نه رارسېدل. ښه مو وگڼله چې پېښور ته واوړو. له عمرې سره مو اړیکه ونیوه چې بېرته زموږ د تگ لاره جوړه کړي.

عمرې ویل چې په اغزن تار باندې د تحریک طالبان پاکستان له خوا برید شوی، پاکستانی پوځ ته تلفات اوښتي، ځکه خويې ټولې لارې تړلې، تاسې چې لږ صبر وکړئ ښه به وي!

موږ ته د کونړ ځایي مجاهدینو هم راپور راکړی و چې پلان درته جوړ شوی دی، شپني عملیات در باندې کېږي؛ نو د عمرې د خبرې په اورېدو نور هم په تشویش کې شوو او دا گومان مو وکړ چې پاکستان لاره لاسي راباندې بنده کړې ده، په دې ډول غواړي چې شپني عملیات راباندې بریالي شي.

موږ له نوپاس څخه د مروړې ولسوالۍ یوې ډېرې لرې لارې ته راغلو چې د سلیم ټو په نامه مشهوره وه، هلته مو پنځه شپې انتظار وکړ، خو له عمرې سره چې به مو هر ځل رابطه وکړه، د لارې په اړه به یې معلومات منفي وو. په شپږمه شپه ما عمرې ته زنگ وواځه، راته و یې ویل چې یو چانس شته!

ما ورته وویل:

څنگه چانس؟

- ټي ټي پي (تحریک طالبان پاکستان) چې پر ډېورنډ کرښه کوم جنگ کړی دی، په هغه کې یې د اغزن تار کارگران هم ژوندي بولي، خو مهمه دا ده چې د یوه پوځي سړي هم غوڅ کړی دی او ورسره وړی دی. که له



تي ټي پي سره طريقه جوړولای شئ او سر ترې د يوې معاملې په بدل کې  
اخيستلای شئ، زه به په پوځيانو لاره درته خلاصه کړم.

ما په بېړه وويل:

څنگه؟

عمري ځواب راكړ:

زه به دا ورته ووايم چې زما ملگري پېښور ته راځي، سربېره ورسره راوړي؛ نو  
لاره به هم خلاصه کړي.

-والله دا خو دې بېخي ښه خبره وکړه، خو دا د دې خوا لېونیان (ټي ټي پي  
والا) به څنگه قانع کوو؟

-زه کونښن کوم، شاید پیسې هم پرې ورکړي. له ټي ټي پي سره د پیسو د  
اندازې خبره هم وکړئ؛ نو به طريقه سره جوړه کړو.

-دا خو ډېره ښه شوه، نن به زه کونښن وکړم چې له ټي ټي پي سره وغږېږم.

له غره راكوز شوم، لاندې هغه كور ته راغلم چې موږ پكې منتظر وو، خبره  
مې له بلال سره شريكه كړه، خوښه يې شوه.

په دې وخت کې ټي ټي پي په کونړ کې مرکزونه لرل، نه زموږ له خوا کوم  
بنديز پرې لگېدلی و او نه د جمهوري حکومت.

له جمهوريت سره د اړيکو لپاره د دوی يوه اووه كسيزه شورا وه چې نوم يې  
دولتي شورا پرې ايښی و، له هغې لارې به يې خپلې ستونزې له جمهوريت  
سره شريكولې.

موږ چې په کونړ کې د داعش له فتنې سره تازه په جگړه اوښتي وو؛ نو تر  
ډېره د سيمې مدیریت رانه پاتې و.

بېرته د تليفون ځای ته لاړم، دا د غره يوه غونډۍ وه چې انتن به کار ورکاوه.





شېر اعظم اکا مسید و او د ټي ټي پي له مهمو قوماندانانو گڼل کېده، له ده سره زموږ شناخت په وزیرستان کې پیدا شوی و او د مولوي سنگین په مشرۍ یې د افغانستان په ډېرو تعرضونو کې برخه اخیستې وه. ده ته مې تلیفون وکړ. شېر اعظم اکا خورځي مخکې هم همدلته زموږ سلام ته راغلی و، تر سلام کلام وروسته مې مشخص د دې سر په هکله ورته وویل چې تاسې اوس څه ورباندې کوئ؟ که غواړئ چې د یوه توافق له لارې داسر دوی (پاکستان) ته وسپارئ، موږ مو ترمنځ جوړجاړی کولای شو.

اکا د ملګرتیا او غیرت سړی و، د مسیدو قوم بیا هسې هم له موږ سره ښې اړیکې درلودې؛ نویې راته کړه چې تر تاسې موږ نور ښه خلک نه غواړو چې په دې معامله کې داخل شي، مګر دومره وخت راکړئ چې له مفتي صاحب گل محمد سره خبرې وکړم.

مفتي گل محمد د ټي ټي پي له خوا د باجوړ مسوول و. ما ورته وویل:

خوښه مې ده، خو گوره د تاسې خرڅ هم په پام کې نیول شوی دی، زه عمري ته وایم چې درته تیار یې کړي.

اکا په خپله لهجه په گپ کې وویل:

یاره ملنګ یاره داسې و ونکې چې مو ته و دې پوخ کور جوړ وي!

مطلب یې دا و چې «داسې به و نه کړې چې ما ته یو پوخ کور پرې جوړ کړې.»  
ما ورته وخنډل:

ان شاء الله که پوخ کور پرې جوړ نه شي، خو د جیب خرڅ به دې برابر کړي.  
تلیفون مو قطع کړ.

ما سپڼين بېرته دې غونډۍ ته راغلم، د شېر اعظم اکا تلیفون کار کاوه، ځکه





هغه په کونړ کې حکومتي سیمې ته نږدې اوسېده.

اکا چې تلیفون اوکې کړ، سمدستي یې په خندا وویل:

ملنګ یاره لکه چې پیسې مې په نصیب نه وې!

- خیر شه، ولې؟

- مفتي صاحب ویل چې د انسان د سر په بدل کې موږ ته پیسې نه روا

کېږي، خو دا چې دوی ته لاره نه خلاصوي، موږ سر ورته سپارو چې ځان

ته لاره پرې خلاصه کړي!

ما پوښتنه وکړه:

تاسې ته څه پته ده چې موږ ته لار نه راکوي؟

- د قاري ضیاء الرحمن ملګرو مفتي صاحب ته ویلي وو.

- ښه ډېره ښه ده، اکا ته خو زما ملګری یې، زه عمري ته وایم چې تا ته له خپله

جبهه خرڅه درکړي، خو ګوره هغه شی «سر» سم وساته چې ضایع نه شي.

- له پيشو مې پاس ایښی خوندي ځای ایښی دی، ورته متوجه یم، فقط یو

کس پسې را ولېږئ.

له ده وروسته مې عمري ته زنگ وواځه، ورته و مې ویل چې سر خوراته

سپاري، اوس څنگه وکړو؟

عمري وویل چې زه سبا پخپله سلیم ټو ته در خېژم، تاسې ته به لاره خلاصه

شي او دوی ته به سر وسپارو.

سبا ځینې ملګري اکا ته ورغلل او هغه سر ورته وسپاره او مازدیګر هغوی

«سلیم ټو» ته ورسره واخیست چې مازدیګر ورسېدل. عمري هم همالته د

ملېشو له پوستې سره ورته منتظر و.

ماښام موږ هم ور روان شوو، د شپې شاوخوا لس بجې «سلیم ټو» ته په داسې



حال کې ور نږدې شوو چې پوځیانو ډزې هم کولې، شاوخوا سیمه یې ویشته، خو عمري راته ویلي وو چې تاسې ته کوم مشکل نه شته، ازاد راځئ. کرنې ته ورسېدو، ځینې کلیوال ناروغان هم راغلي وو، هغوی هم غوښتل پېښور ته واوړي. دغه راز له موږ سره خپل زخمیان هم وو چې له داعش سره په جنگ کې لگېدلي وو.

دوې لارې وې، د ټي ټي پي مجاهدين په یوه او موږ په بله لاره غره ته ور ختلو، له هغې خوا عمري دوی ته لاره ور کړه کړه، همالته یې سر ورته سپارلی و، موږ چې ور رسېدو، یوازې لاره راته خلاصه وه او له نور جریانه نه یو خبر شوي، خو وروسته عمري ما ته وویل چې د ټي ټي پي مجاهدينو ته مې خرچه ورکړه. ما ورته وویل، څومره دې ورکړه؟ ده وویل چې درې لکه کلداری مې پرې ووبشلي.

عمري له کرنیل څخه د سر په بدل کې ۵ لکه کلداری اخیستې وه.

## مطبوعاتي مبارزه

زما هيڅ له مطبوعاتو سره جوړه نه وه، په فیسبوک کې مې د خالد افغان په نامه یوه ایډي درلوده چې کله کله به مې فقط تصویرونه ترې نشر کړل. یوه ورځ چې په افغانستان کې له انگرېزي ښکیلاکه د استقلال د اخیستو ورځ نمانځل کېده، ټولو خلکو په خپل ډول یادوله او افتخاري پرې کاوه، زه له ځان سره په فکرونو کې ډوب وم او په زړه کې را تېرېدل چې په داسې ورځو کې چې عملاً موږ افغانان د امریکایي اشغال تر چتر لاندې ژوند کوو، د ازادۍ ورځ څه مانا؟

په همدې فکرونو کې مې د فیسبوک د ازادۍ ورځې د نمانځلو په اړه پوښتونه کتل او تېرول چې د یو چا پر پوست سترګې ولګېدې: «ازادي نه شته په خوله لاس کېږده!»

نه پوهېږم چې دا د کوم شعر نیم بیتي وه، که همداسې چالیکلې وه، خو پر مایې زیات اغېز وکړ او کاپي مې کړه پر خپله فیسبوک پاڼه مې نشر کړه، یو ساعت پس یې چې گورم خلکو خوښه کړې وه، په یوه حجره کې مېلمه وم، زموږ د نماینده عمري تر څنګ ناست وم، د ازادۍ د ورځې اړوند بحث شروع و چې عمري یو چاته په خپلو خبرو کې هغه جمله یاده کړه او زه





يې ورته وښووم چې نن يې په فېسبوک کې دا جمله نشر کړې وه چې ازادي نه شته په خوله لاس کېږده، عمري وويل چې دې جملې پر ما تاثير وکړ، رښتيا هم موږ و تاسې ازادي نه لرو، همدا ډول يې خپلې خبرې پسې اوږدې کړې، خو په دې صحنه کې چې زما پوست په خبرو کې ياد شو نور هم متاثر شوم، په ځان کې مې يو څه وليدل چې زه يو څه ليکلای شم او هغه درد بيانولای شم چې خلکو ته د ذوق د خړوبولو سبب گرځي.

له دې وروسته مې په فېسبوک کې مطالعه شروع کړه او وخت ناوخت مې خيالي ليکنې کولې چې د «نن ټکي اسيا» له لارې به نشرېدې، همدا ډول مې وخت ناوخت شاعري هم کوله خو نثر مې رانه بېرته شاعري واخيستله. ۲۰۱۷م کال را ورسېد، ما له ځان سره فيصله وکړه چې بايد خپلې خاطرې کتاب کړم. زه سم نه پوهېدم چې له کومه ځايه او څه ډول يې پيل کړم، خو وروسته ذهن ته راغلل چې د برگډال له کيسې به يې پيلوم. له دې سره سم مونيکالي را په ياد شوه چې ما يې برگډال ته د معلوماتو د ورکولو وعده هم ورکړې وه، خو سره له دې چې زما خپله وعده هېره نه وه، مگر احوال مې نه وو.

په پېښور کې ما انټرنېټ ته ښه لاس رسى درلود، د برگډال په اړه مې پلټنه کوله چې په نيوزويک مجله کې مې د سميع يوسفزي په نامه د يو خبريال پر تحقيقي راپور سترگې ولگېدې. راپور مې په گوگل ترجمه کړ چې ښه مې سر پرې خلاص شي، د برگډال په اړه يې ځينې معلومات بېخي دقيق وو. د يوسفزي ټويټر مې پيدا کړ او شمېره مې ترې وغوښتله. د کتاب د ليکلو خبره مې ورسره شريکه کړه او د برگډال په اړه مې د تازه معلوماتو پوښتنه ترې وکړه. يوسفزي وخت وغوښت. اوونى تېره شوه، بله ورځ يې راته وويل





چې برگډال له چا سره په اړیکه کې نه دی، نه پوهېږم بندیزونه دي او که بله مساله ده، خو له پلار سره یې په اړیکه کې شوم. هغه راته وویل چې برگډال په کور کې دی، خو مونیکا لې د ده تر راتګ وړاندې لاله بل چا سره کوژده وکړه.

یوسفزي چې خبرې خلاصې کړې، زه په سوچ کې لارم. برگډال د بند په ټوله موده کې مونیکا لې تر کورنۍ هم ډېره یادوله. بیا هغه مجاهدین راياد شول چې ان تر فدایي حملو وروسته یې هم مېرمنې د دوی په یاد او نامه ناستې وې.

د پېښور په راحت اباد کې د بلال د کور په دویم منزل کې اوسېدم، لومړني توري مې په هماغه ځای کې پیل کړل. حنظله هم راسره ناست و، ور ښکاره مې کړل:

ان شاءالله دا به زه مکمل کوم!

حنظله وویل:

خدای دې وکړي!

د اشرف غني په وخت کې له اسلامي امارت سره د حکومت لومړی اوربند و چې زه له ملګرو سره یو ځای د پاکستان ښایسته سیمې، کاغان ناران ته د سیاحت لپاره روان وم، په فیسبوک کې مې د عسکرو او طالبانو ګډو عکسونو زړه پرې کاوه، په زړه کې مې ویل چې کاشکې نن زه هم په وطن کې وای چې له همدې ورځې په استفاده به مې خپله مورکۍ، په کور کې ماشومان او نور دوستان لیدلي وو.

زه ډېر لرې راغلی وم، زړه مې ډېر غوښتل چې واپس شم، خو لار هغه شان برابره نه وه، ځکه چې پر فرضي کرښه اوښتلو افغانستان ته شاوخوا



شل ورځې وخت نیو، په لاره کې مې مورکې هم زیات تلیفونونه راوکړل چې ورشم، خو هیڅ امکان یې نه و، مور مې په دې ډاډه کوله چې ان شاءالله داسې ورځې را روانې دي چې تل به په وطن کې اوربند وي او زه به ستا تر څنگ یم.

د زړه پر سپره دښته مې د کورنۍ لیدل هغه باران و چې زه یې لکه تبری فصل زرغونولم، خو زه پخپله هم نه پوهېدم چې دا باران به کله ورېږي. پلار به مې هم وخت ناوخت زنگ راته واهه، خو نور داسې ښکارېده چې په وجود کې یې دومره توان نه شته چې خوشکه راته وکړي، بلکې یوازې د دې تبری دی چې و مې ویني او کلکه غاړه راکړي.

زه په پېښور کې وم چې د قطر د مذاکراتو تاوده بحثونه روان وو، زما فکر تر پخوا ډېر نرم شوی و، ښاري ژوند پر ډېرو مسایلو بلد کړی وم او د تعامل ځانگړتیا راپکې پیاوړې شوې وه، له خپلو همفکره ملگرو سره مې مجلسونه ورځ تر بلې غځېدل او د یوې داسې سولې په لټه کې وو چې ټول افغانان په افغانستان کې سره وگورو او امریکایي اشغال پای ته ورسېږي. له هر مشر سره مو چې لیده کاته کېدل د هغوی هم همدا نظر و چې باید خپل افغانان یو او بل سره ومنو او امریکا دې خپل پوځیان وباسي.

امریکا د مذاکراتو پر مهال له ډېرو فشارونو کار اخیست، ځینې وخت به یې په افغانستان کې په نظامي میدان کې فشار راوړ او کله به یې په پاکستان کې د مجاهدینو پر کورنیو د پاکستان په لاس فشار زیات کړ. یوه داسې ورځ چې مذاکرات په وروستیو پړاوونو کې وو، د امریکا خاص استازي زلمي خلیلزاد په اسلام اباد کې پرلت کړی و او پاکستان ته یې ویل چې طالب مشران باید په زور خبرو ته راسره کېنوي!

د پاکستان خو نور څه په وس پوره نه وو، ناممکن کار ته یې لاس اچولی و چې زموږ د ټیټې کچې مجاهدین یې نیول، خو په دې وختونو کې موږ له دوی سره په تلو راتلو کې هغه د چا خبره ماستري کړې وه.

چیک پوښتونه سخت شوي وو، په هر موټر او هره لاره د افغان مجاهدینو په نیولو پسې لټون شروع و، ما هم د پاکستان یو جعلی شناخته کارډ جوړ کړی و، خو په دې ورځو کې زه تل ته په چکر راغلی وم، خبر شوم چې پوځیانو په چیک پوښتونو کې په موږ پسې تالاشی سختې کړې وې.

یو څو ورځې مې صبر وکړ خو په تل کې مې زړه تنگ شو، په دې وخت کې زما له مالي اړخه یو څه لاس چلېدلی و ښه شوی وم، خپل پرېمو ډوله جاپانی موټر مې پیدا کړی او د تورو شیشو جواز مې هم په رشوت ورته اخیستی و، تکل مې وکړ چې څو به په تل کې د لارو د اسانۍ انتظار کوم، نن باید ووځم.

زما د وېښتانو د لنډولو اوس یو کال وتلی و، خو دوه مجاهدین راسره وو چې اوس هم څنډور وو. زما خبره اوس له پېښوریانو سره ډېره ورته وه، دا کار مې په دې خاطر ځان ته ور ښلی و چې له نیول کېدو بچ شم او په خدمت کې تاخیر پېښ نه شي. له څنډورو ملگرو سره یو ځای پېښور ته روان شوم، دوی یو مرجبا او بل عمر نومېدل، مرجبا د پکتیا ځدران او عمر د خیبر افریدی و. موټر ما چلاوه، پېښور ته پر لاره د تونل تر مخ د پوځیانو د تالاشي پوست ته ورسېدو، پوځیان د شخصي موټرو په تالاشي بوخت وو او په کومه لاره چې حکومتي افسران تلل، هلته پولیس ولاړ وو. ما هم وار خطا نه کړ، په حکومتي لاره مې موټر زړور ور وځغلاوه، پولیسو ته مې هارن وکړ، پولیس تر یوه ښه عسکر سلام وروسته په ډېر احترام شیشې ته خوله را برابره کړه:



سر که لږ کارت راته ښکاره کړئ؛ نو اجازه به درکړو، ولې چې پوځیان بیا موږ ته غوسه کوي، خو ورځو راهیسې افغان طالبان او خاص بیا د حقانیانو په نیولو پسې عملیات پیل شوي.

څوک چې به سراج الدین حقاني ته نږدې وو، هغوی یې حقانیان بلل. ما په تروشه تنډه ورته وویل:

تاسې ته موږ له دفتره نن څوومه ورځ ده چې لېټر جاري کړی، تر دې دمه مو څوک نیولي که نه؟

پولیس په خواره خوله وویل:

دا کابلیان زیات هوښیاران دي، ځانونه یې پټ کړي خو کوښښ کوو، سر! تاسې بې فکره شئ.

له دې سره مې په ډېر جرأت له جیبه شناخته کارډ ورته را وایست، چې څنگه مې ور ښکاره کړ، پولیس منډه واخیسته او سمدستي په لاره کې لگولی مانع ایسته کړ، ما موټر په تېزۍ روان کړ او ترې تېر شوم.

مرحبا له خندا شین و، ښکته‌لې یې کولې:

د تاسې د کلونو تریننگونه موږ ته هیڅ نه دي...!





## د انس حقاني غوسه

د روژې لومړۍ سهار و، په ټويټر کې د اوربند خبرې گرمې وې، يوه ټويټري فعال ليکلي وو چې طالبان دې د مبارکې روژې په خاطر اوربند وکړي، د افغانانو وینه تويول دې بند کړي... نور شيان يې هم ليکلي وو، ما ځکه و نه زغملای شوای چې په دې وخت کې امريکا له موږ سره توافق کړی و چې پنځه زره بنديان مو را خوشې کړي، مگر اشرف غني خبره ځنډوله، دا ځنډ موږ ته د جنگ د دوام په مانا اېسېده.

دا وخت ما د خالد خدران په نامه فعاليت کاوه او لوستونکي مې هم زيات شوي وو. دا داسې وخت و چې موږ له ډېره صبره کار اخيست او په قطر کې په خبرو اترو بوختو مشرانو هم کوبښن کاوه چې نور په افغانستان کې د جگړې بل اور گل کړي، خو برعکس ما وليکل چې په روژه کې يو عبادت په ۷۰ عبادتونو بدلېږي، يعنې ۷۰ چنده ثواب زيات لري؛ نو غزيانو پر دښمن د خپلو ټوپکو شپېلۍ را ټيټې کړې او د يوه غلام د وژلو په بدل کې د ۷۰ غلامانو د وژلو ثواب وگټی.

ټويټ مې وکړ، موبایل مې بند کړ او په خواږه خوب ويده شوم. کله چې ماسپښن را پاڅېدم ټويټر ته لاړم، زما پر ليکنه ډېرو خلکو تبصرې کړې وې،



چا چې منفي تبصرې کړې وې، هغوی ته مې له ډېر تحمله کار اخیست، نه مې غوښتل داسې خبرې وکړم چې د افغانانو تر منځ د نفرتونو سبب وگرځي، خو د اشرف غني د ځينو پلويانو په فیسبوکي او تویټري اکاونټونو کې به سړی دې ته مجبوره شو چې سخت غبرگون ورته ښکاره کړي.

حافظ انس حقاني هم تازه له زندانه ازاد شوی او د قطر په مذاکراتو کې د مهم غړي په توګه موجود و، دوی ورځې پس یې پرله پسې دوه د واتس اپ پیغامونه را ورسېدل او ما ته یې پکې خوشکه کړې وه:

خالده! ته څوک یې چې په تویټر کې د نفرت خبرې تویټ کوي؟ ګوره موږ لګیا یو چې دلته یو جوړ جاړی وکړو، تاسې پر بل شوي اور بېرته پیټرول اچوئ، نور له داسې تویټونو تېر شه چې د نفرت سبب ګرځي، که نه تویټر پرېږده!

نه پوهېږم چې ما په ځواب کې څه ورته وویل، خو د انس په خبرو کې مې درک کړه چې د کلونو زندان وهلی ځوان هم د عقدې او حسد پر ځای د سولې او امن تېری او د افغانانو د تلپاتې خوشالۍ د لټون لالهند دی.

سره له دې چې هغه وخت په مذاکراتو کې په دغه ډول خبرو باندې اعتراضونه کېدل چې تاسې دلته د مذاکرې او اورکم خبرې کوئ، خو د جګړې په ډګر کې موجود ویاندویان او ملاتړي د ډېرو وژلو امرونه کوي. له دې وروسته زه نور هم متوجه شوم چې مشرانو په نرمي کې ګټه لیدلې، ما ته هم د خپل اوسني او پخواني ذهنیت تر منځ د نرمي د کرښو د زیاتېدو احساس کېده. یا به خبره دا وه چې پردي مو له هېواده وتلو ته نږدې کېدل، زموږ غوسه طبیعي مخ په کمېدو وه.

## وروستی ورځې

په زېږوځ ولسوالۍ کې د بلال په مشرۍ له سلگونو مجاهدينو سره يو ځای په تشکيل کې وم، د پکتیکا لپاره د اسلامي امارت نظامي مسوول ملا عیسی اخوند و. غالباً ملا عیسی د کندهار و، په زېږوځ کې هغه کمپ محاصره و چې د امریکایي اشغال په لومړیو کې د شهید ملا سنگین فاتح د ورور عبدالوارث حیدري شهید تر څنگ لښکر لښکر ځوانان ورباندې شهیدان شوي وو، ورپسې په نورو تعرضي بریدونو کې هم شهیدان زیات وشول چې شمېر یې ۲۵۰ ته رسېده، دا هغه کمپ و چې موږ یې د فتحې په ارمان وو. دا وخت چې په افغانستان کې د طالبانو رعب زیات شوی و او گوزارونو یې له دښمنه لاره او لوری ورک کړي وو؛ نو د زېږوځ د کمپ د فتحې شېبې مو هم شمارلې، زموږ ډېر ملگري د منځکې په لاره کې په کمین کې ناست وو چې اکمالاتي قوه راتېره نه شي، دوی له شدیدې لوږې سره لاس وگرېوان وو، ځایي کلي ته ټولې اکمالاتي لارې بند وې، خو کلیوالو بیا هم د دوی پالنه په ورین تندي کوله او سپینې وریزې به یې ورته پخولې. ملگري سترې او ستومانه وو، د غلچکي په مشرۍ په منځکې کې په عملیاتو بوخت وو چې بلال پر ما غږ وکړ:

د افغانستان په سطح د امر بالمعروف مسوول شيخ خالد حنفي راغلی او وايي چې نظامي ملگري دې د مازديگر لمانځه ته د نصري کلي جومات ته راتول شي، يو مهم پيغام ورته لرم.  
ما وويل:

دلته خو د نظامي ملگرو راوستل ډېر تکليف دی، هلته په غرونو کې شاوخوا شپږ ساعته مزل دی، ملگري زيات دي او شيخ صاحب يو نفر دی، شايد څو ملگري ورسره وي، زه به يې رهبري کړم، د جنگ په ډگر کې به مجاهدينو ته خپله خبره وکړي، د مجاهدينو حالات به هم له نږدې وويني چې ډوډی او شپې يې څنگه دي؟  
زه بيا حال درکوم!

لږ وخت ووت، بيا مې د بلال غږ واورېد:  
وايي موږ نه شو ورتلای ملگري دې دلته راشي.  
بيا يې پسې زياته کړه:

که ملگري رانه شي مشران به خپه شي، وايي به چې امر نه مني؛ نو عاجل دې راشي!

ما له غلچکي سره اړيکه ونيوله، د راتلو مې ورته وويل، هغه وويل چې دا خو ظلم دی، که تاسې زموږ خوا ته راشئ ډېره به ښه وي، ځکه يو خوا ملگرو په نيمه خپه ډوډی خوړلې، له لوږې مزل نه شي کولای او بل لور ته دلته اوس د جنگ حالات دي، که موږ درغلو او کمپ ته اکمالاتي قوه تېره شوه او عسکري اکمال کړل، بيا به يوه مياشت محاصره کوو؟  
ما ورته وويل چې هر څه چې کيږي قطعي امر دی، بايد راشئ.

غلچکي پرته له دې چې نور مخالفت راسره وکړي، ويې منله. سترې



مجاهدين سم له سهاره په مزل سر شول چې د مازديگر لمانځه ته د نصري کلي جومات ته را ورسېدل، هلته د جومات له لمانځه وروسته شيخ خالد تقرير شروع کړ، تقرير ډېر رانه هېر دی، خو خبرې يې د ځنو پر لندولو وې:

تاسې بايد سرونه جوړ کړئ او اميرالمؤمنين شيخ هبة الله اخوندزاده امر کړي چې مجاهدين بايد وېشتان لنډه کړي...

لږ وروسته يې خپلې خبرې را لنډې کړې او د نکې په لوري يې د تللو رخصت واخيست.

موږ ته هم عجيبه وه چې دا سترې مجاهدين چې دې دغو خبرو ته را غوښتل دا خو دې د مخابرې له لارې هم ورته کولای شوای او يا بايد مخامخ هلته ورته راغلی وای چې دا لسگونه مجاهدين دې د جنگ له صحنې سترې تر دې ځايه را سرگردانه کړل.



## د خوني کمپ فتح

د زېږوک کمپ زموږ د ډېرو ملگرو قاتل و، دلته د ملي اردو کسان مېشت وو، اوس د محاصرې شاوخوا يوه مياشت وتلې وه او د تسليمۍ پر درشل ولاړ و، دغه کمپ ته څېرمه په يو کيلومتري کې د سرې قرارگاه په نامه يو مرکز و چې يوه دفاعي پوسته يې لرله، يوه ورځ دا سره قرارگاه فتح شوه، دويمه شپه وه چې غلچکي وويل چې نن په کمپ کې مېشتو عسکرو ما ته حال رالېږلی چې موږ د تسليمي لپاره درځو. د وخت له والي سره په مشوره بلال غلچکي ته وويل:

عسکرو ته پنا ورکړه، سبا به يې بيا رخصت کړو.

د شپې دوولس بجې وې، موږ د نکې ولسوالۍ پر يوه غونډۍ ولاړ وو، په مخابره کې د غلچکي په شمول د جنگ د ډگر له ملگرو سره په تماس کې وو، غلچکي ته د ولسوالۍ شاوخوا ۲۵ عسکر ورسېدل او تسليم شول، په کمپ کې فقط ملي اردو پاتې عسکر پاتې شول، هغوی ته مو هم د مخابرې له لارې دعوت ورکړ چې توپک پر ځمکه کېږدي او تسليمي ومني، خو دوی هيڅ غبر نه کاوه.

دا شپه له خوشاليو ډکه وه، بندېوان وزير هم زموږ تر څنگ ناست و او خپل

يو شعر يې چې د امريکايي اشغال په لومړيو وختونو کې يې ليکلی و، په خوند زمزمه کاوه:

بيا له سنگره کړنگه‌هار د راکټونو راځي  
چې طالب جان اشنا مې څه کړي دي؟  
له پکتیکا نه اوازې د تکبيرونو راځي  
چې طالب جان اشنا مې څه کړي دي  
ځينو ملگرو د شکر سجدې لگولې او ځينې بيا پر کمپ د پخوانيو شهيدانو  
ملگرو په ياد په ژړا وو.  
بنديوان وويل:

عجيبه وخت دی، داسې وخت و چې زه په تشکيل کې وم، د زېږوک د کمپ  
خبر راغی چې امريکايان راغلي کمپ جوړوي او اوس داسې شپه ده چې د  
همدې کمپ د فتحې نارې راځي.  
موږ ټولو ملگرو يو بل ته ماناداره کتل.

زېږوک کمپ داسې نه و چې په اسانه تسليم شو، پر دې کمپ يوه  
مياشت مسلسل جنگ روان و او لاره پرې بنده وه، د دې په منځ کې په  
ارگون کې ځای پر ځای د KPF په نوم د امريکايانو خاصو قطعاتو څو  
ځله د محاصرې د ماتولو هڅه وکړه، خو بريالي نه شول، په داسې حال  
کې چې يوه ورځ يې د شپې پر ملگرو ټانگونه راوستل او مخامخ جنگ  
شروع شو چې د سخت درد له امله د KPF ځواکونو زموږ د غلچکي يو  
شهيد ملگری په تېرونو ټوټه ټوټه کړی و.

له دې څه موده وروسته زموږ ملگرو ته په جگړه کې د دريو وژل شويو  
عسکرو مړي په لاس ورغلي وو، زه بل ځای وم چې په مخابره کې مې د

غلچکي غبر واورېد:

تبرگی راوړئ، تبرگی...

ما پر غلچکي غبر وکړ:

ته چېرې یې، زه درځم!

- څه وايي، همدلته په مخابره کې راته ووايه!

- ضروري کار مې دی.

غلچکي ټینگ شو:

نه همدلته راته ووايه، زه مصروف یم.

ما ورته کړه:

- گوره چې له مړو سره غرض و نه کړې!

غلچکي غوسه شو:

تا خپل شهید هېر کړی دی؟ ها؟

خو ورځې وړاندې چې کله له ارگون څخه د شاهین وزیر په مشري د کمپاین

عسکرو د زېږوک کمپ ته اکمالاتي قوه را روانه کړې وه، د منځکۍ په سیمه

کې د غلچکي په مشري تر سختو گوزارونو لاندې شوه. له غلچکي څخه

دوی ته یو شهید ملگری ور پاتې شوی و چې بیا دوی په بارودو الوځولی و،

ځکه خو اوس غلچکي غوښتل چې د دوی مړي په تېرونو ووهي.

ما وویل:

بیا زموږ او د دوی فرق څه شی شو؟

غلچکي تر ډېر ډېر ټینگار وروسته راسره ومنله.

د زېږوک له کمپه د عسکرو د وتلو اوازې راتلې، که څه هم سم معلومات لا

راته نه وو شوي، خو بیا هم شپه ډېره په خوشي تېره شوه. ځینو ملگرو ته له





خوشالي خوب نه ورته، ځينې بيا د سبا په تمه تر سهاره ناست وو. زه هم د سهار له لمانځه وروسته ويده نه شوم، که څه هم په پېښور کې په دې نشه اموخته شوي وو، خو په تشکيل کې به مو نه کاوه.

سهار پر چای ناست وو چې حنظله په مخابره کې غږ وکړ:  
زه د زېږوک له کلي سره نږدې يم، دلته کليوال وايي چې له کمپ څخه د ملي اردو وال تللي دي، هيڅوک پکې نه شته!  
ما حنظله ته وويل:

له ځان سره فکر کوه، ته لږ وړ نږدې شه، که حقيقت وي ځان ورسوه او د کمپ داروازه بنده کړه، هيچا ته د ننوتلو اجازه مه ورکوه. حنظله همداسې کړي وو، شل دقيقې وروسته يې په مخابره کې د خوښۍ چيغه کړه:

د زېږوک کمپ فتح دی او پر دروازه مې يې سپين بيرغ نصب کړ!  
د دې غږ په اورېدو په مېلمستون کې منډه شوه، هر نفر موټر چالان او د کمپ پر طرف يې حرکت پيل کړ.

موږ په نکه کې د کباډ په مېلمستون کې ناست وو، کباډ بېرته د پکتيکا د ډرپوري ياد تازه کړ او خپل موټر يې چالان کړ، زه هم ورسره کېناستلم، موټر ټول له مجاهدينو راپسې ډک شو او د کمپ پر لور په ډېره تېزي روان شوو.

لس دقيقې ووتلې، موږ کمپ ته ننوتلو، تر مخکې هم مجاهدين را رسېدلي وو او د خوښۍ ډزې يې پيل کړې وې.

کباډ موټر څنگ ته ودراره، په دې وختونو کې زه په رسنيز ډگر کې هم ډېر فعال شوی وم، ملگري ته مې ايفون ۱۱ موبايل ورکړ چې زما له خبرو ويليو ثبت کړي. د زېږوک د کمپ تر مخ مې په داسې حال کې خبرې شروع

کړې چې زما تر شا مجاهدينو د خوښۍ ډزې کولې، د خبرو پيل داسې و:  
«دا د پکتیکا ولايت زېږوک ولسوالي ده، طالب ځواکونه د زېږوک کمپ  
ته رسېدلي!»

دې ویدیو ته مې په ډېره سختي د نيت ساحې ته ځان ورساوه او د خپل  
ټویټر له ادرسه مې نشر کړه، خو چې څو ورځې پس کله انټرنیټ ته  
برابر شوم او ویدیو مې وکتله، لکونو کسانو زما پر وال کتلې او زرگونو  
کسانو شیر کړې وه...



د زېږوګ تر فتحې يو څو شپې وروسته ما او بنديوان دا پرېکړه وکړه چې پېښور ته ځو، ځکه چې په تشکيل کې مو شاوخوا درې مياشتې وتلې وې، موږ له نګې ولسوالۍ څخه موټر درېست ونيو، د پکتيا تعمير بازار ته ورسېدو، تازه فتح شوی و، کچه سرکونه يې هم موږ ته لکه «های وي» داسې ښکارېدل. د مجاهدينو په يوه قاچاقي لاره لوګر ته لاړو او بيا ځاځي اريوب ته روان شوو، يوه شپه او يوه ورځ مزل مو وکړ.

له حکومتي سيمې مو لرې په يوه کلي کې شپه وکړه، سهار چې کله ځاځي اريوب ته ورسېدو، له هغه وروسته په دې ډول لومړی وار و چې له زه له سعودي راغلی وم چې د افغانستان په داخل کې مو پر پاڅه سرک مزل پيل کاوه، ځکه دا سيمه هم تازه فتح شوې وه.

موږ شاوخوا د لارې مجاهدين ۶۰ ډاټسونه وو چې ځينې مجاهدين ځاځي اريوب او ځينې بيا پاکستان ته خپلو کورونو ته تلل، په لاره کې هيڅ تکليف نه و، ځکه هر مجاهد د خوښي احساس کاوه، افغانستان د ازادۍ درشل ته ور نږدې شوی و، د قطر له مذاکراتو د بريا د زېږو تر څنګ په داخل کې د فتحو زېري هم راتلل.



موږ بیا هم یوه ورځ مزل وکړ، شپه مو د شهنو بازار ته ورسوله، همدلته پاتې شوو، سهار له شهنو څخه د یوه رهبر په ملتیا سپینې شگې ته ورسېدو چې د سپین غر پر لور څوکه پاړه چنار ته واوړو، کله چې سپینې شگې ته ورسېدو زموږ تر مخ هم زیات مجاهدین چې شاوخوا پنځه سوه کسان او اکثریت یې د لکي مروت او افریدو ځوانان وو، پر غره اوښتلو ته منتظر وو، په دې کې د مدرسې طالبان هم وو، مجاهدینو به خپلې وسلې تر کرښه ها ځوانه اړولې.

د خوب ځای هم نه و، کومې کوتې چې د مجاهدینو د اوسېدو لپاره جوړې وې، ټولې له مجاهدینو او د مدرسې له طالبانو ډکې وې، دا کوتې د هماغې سیمې مجاهدینو د همدا ډول مسافرو مجاهدینو لپاره جوړې کړې وې، موږ همدلته واپړول او دې ته سترگې په لاره وو چې ماښام لاره خلاصېږي، بالاخره ماښام غره ته ور وختلو، هلته په لاره کې د پاکستانیو ملېشو پوسته وه.

موږ استازی درلود چې له پوستې سره زموږ د اړولو په اړه وغږېږي، مخکې له دې چې هغوی اجازه ورکړي، موږ په دې فکر چې لاره خو هسې هم خلاصېږي، د پوستې په طرف مو په غره کې یو اوږد کتار جوړ کړ.

په کتار کې زما تر مخ بندیوان ولاړ و، مخ یې را واپاوه:

هی هی زه دې ته په سوچ کې یم چې یوازې د کرښې دې خوا ته زمريان یو، گوره تازه مو د زېږوک کمپ فتح کړی، خو دلته زاری کوو. د زېږوک کمپ خوشې خبره نه ده.

ما ورته خندل.

دا انتظار عبث و، لاره خلاصه نه شوه، د شپې یوه بجه وه چې بېرته لاندې د کوتو طرف ته را روان شوو. کوتو ته چې را ورسېدو، دوې بجې شوې وې.





کله چې ور ننوتلو، کوټې د مدرسې له طالبانو ډکې وې، داسې ښکارېده چې دوی مخکې را واپس شوي او په دې خاطر یې ځانونه گړندي را رسولي چې کوټې ونیسي، حال دا چې په دې کوټو کې اوسېدل یوازې زموږ حق و. له ما او بنديوان سره د دې کوټو خوا ته کابو شل ملگري راغلي وو، ډېر فکر مو وکړ چې څنگه ځای ترې ونیسو.

بنديوان ته مې غلي وویل چې داسې چل به وکړو، دوی ویده دي، وخت ترې هېر دی. په خپل منځ کې به خاموش شور سره جوړ کړو چې هله بنديوانه بکس راواخله، دا هلکان مه را وینسوه، ډېر خلک نه پرېږدي، دوی هوسا دي تر موږ مخکې کېږي.

له دې پلان سره سم مو پیل وکړ چې د دوی څو کسانو زموږ د خبرو له اورېدو سره خېز وهل او له ځایونو پرستني او توسان یوې او بلې خوا ته غورځېدل، په منډه منډه یې خپل بکسونه کشول او مخ پر غره یې د ختلو تابیا ونیوه. ما پر غږ کړ:

پرېوځئ، لاره نه ده خلاصه شوې.

هیچا هم هم غوږ و نه نیو، په تلواره یې ځانونه چمتو کول. ما بیا غږ وکړ:

ښه نو نور څوک مه خبروئ، د همدې کوټې ملگري راځئ!

دوی گړندي روان وو، دلته یې هم هڅه دا وه چې تر موږ ځانونه مخکې واړوي. تر یو ځایه موږ هم ورسره ولاړو، خو یو یو ترې راگرځېدو او پټ پټ مو خنډل.

موږ دوی په زور هم پورته کولای شوای چې دا خو زموږ ځای دی، مگر موږ زور نه ورسره کاراوه، یوازې همدا لوبه مو ښه وبلله.

لږ وروسته په کوټه کې ارام پرېوتلو، خو نه پوهېږم څومره وخت به تېر

شوی و چې د دوی په ښکښلو را وینښ شوم:  
 الله مو تبه و برباد کړه، دومره ظلم څوک کوي؟ دا خو لا مجاهدین هم یاست!  
 موږ غلي وو، خو وروسته مې د بندیوان غږ واورېد:  
 اوس خو غوسه یاست، خو درې کاله وروسته چې دا خبره در یادوئ تاسې  
 به هم خاندئ.

له دې سره ما هم پخ وهل، ښه مې وځنډل.  
 دلته په سپینه شگه کې شاوخوا اووه ورځې منتظر پاتې شوو، اتمه ورځ له  
 پېښوره یوه ملگري رابطه وکړه او ما او بندیوان ته یې وویل چې د اوزگري  
 په لاره باندې د کمو ملگرو د اوبستلو ترتیب برابرېږي، هغه پوسته نرمي کوي،  
 دواړه هغې لارې ته ځانونه سیخ کړئ.

له سپینې شگې څخه اوزگري ته بیا پوره یوه ورځ او یوه شپه مزل و، د  
 سیمې د مجاهدینو په رهبري مو حرکت وړ وکړ چې د شپې ناوخته ورسېدو،  
 کړښې ته څېرمه د ملي اردو تازه فتح شوې پوسته وه چې هلته ورغلو. د  
 سیمې مجاهدینو راته وویل چې موږ د دې پوستې له فتحې خبر نه وو، خو  
 د ملي اردو کسان ترې وتلي وو، کله چې ورته راغلو پاکستانی عسکر پکې  
 ناست وو، بیا مو ترې وایستل.

دې ته مخامخ د کړښې ها غاړه د پاکستان د اېف سي یوه پوسته وه، له هغوی  
 سره مو خبرې پیل کړې، ورته و مو ویل:

لار څنگه ده پرېږدئ یې که نه؟

- مشر مو ویده دی چې را وینښ شي، خبره به ورسره وکړو، موږ ته اجازه نه شته.

د ملگرتیا غوندې خبرې مو پیل کړې چې د کوم ځای یاست، څومره وخت  
 مو کېږي او...



دوی راته وویل:

له دې خوا څه طالبان در اوږي، کېدای شي مشر هغوی ته اجازه ورکړي چې په دې کې به تاسې هم دې خوا ته راواوړئ، خو زیاتو کسانو ته اجازه نه شو ورکولای.

د سهار له سپېدو سره له هغې خوا د مجاهدینو یو لوی کتار را ورسېد، د سیم خاردار د دروازي قلف یې خلاص شو. مجاهدین چې را اوښتل له هغوی سره مو وپېژندل، اکثره خوست ته روان وو. د سیم جوړښت داسې و چې د دوې موازي لیکو په منځ کې نور سیم خاردار غورځول شوی و، دروازي مخامخ په دواړو لیکو ایښودل شوې وې، د تنګي له وجهې یو یو مجاهد ورباندې راوت، دا چې شمېر یې تر سلو هم اوښت، ناوخته شو بېخي رڼا شوه. د پوستې مشر نارې وهلې:

ژر ژر کوئ خدای مو غرق کړه، پاس ډرون گرځي، امریکا مو راباندې خبره کړه! ما بندیوان ته کړه:

سړی غوسه شو، دروازه بندوي، هله چې ور اوږو! موږ حرکت ور وکړ، مجاهدینو ته مو وویل تاسې خو ډېر یاست، یوه لاره به ورسره یوسئ، موږ دوه کسه یو، لاره راکړئ. بالاخره د تل پر طرف واوښتلو، په هغو ډاټسنانو کې مو ځان تل ته ورساوه. د پېښور په موټر کې کېناستو، وېرېدم چې عسکر مې ونه نیسي، خو په همدې کې پېښور ته سلامت ورسېدو.



## له امریکایي اشغاله د افغانستان ازادي

يو څو شپې په پېښور کې په خپل کور کې پاتې شوم، دا د خوندونو شپې وې، ځکه له کلونو کلونو ستړي مزل وروسته مې منزل ته د ور رسېدو ستړي قدمونه شمارل. له افغانستان د امریکایي عسکرو قدمونه بهر کېدل او زموږ د زړه درزا هره شېبه زیاتېده.

لومړۍ زېږۍ د نېمروز د ولایت و چې پر موږ وشو، نیمروز د مجاهدینو لاس ته ولوېد.

زه په پېښور کې د الحرم په ټاوون کې په خپل کور کې مسلسل څو شپې ټویټر ته ناست وم او د افغانستان حالات مې څارل، په دې ورځو کې مې د فتوحاتو د گرمو زېږو له امله په یوه ورځ دوه سوه ټویټونه وکړل او هر ټویټ د نوي زېږي و.

ولایتونه وار په وار د حکومت له لاسه وتل او فتح کېدل. یو فکر را پیدا شو، موبایل ته مې لاس کړ، یو وخت مې په ارگون کې د امریکایانو د خاصې قطعې له قوماندان وزیر شاهین سره رابطه کړې وه، ورته ویلي مې وو چې موږ ته وسله پر ځمکه کېږده، که نه یې منې ارگون په زور درڅخه نیسو، خو دی ډاډه و، ویل یې چې دا ارمان به دې پوره نه شي، امریکایان له تاسې



سره په مذاکراتو کې چل کوي، تاسې د امریکا سیاست ته نه شئ رسېدلای، هېڅکله به اورگون درته تسلیم نه کړم.

د زېږوک د فتحې په ورځ هم ما شاهین ته له یوې لارې احوال ور ولېږه چې اکمالاتي قوه مه را لېږه، هسې هم ارگون ته در روان یو، امریکایان په وتلو دي، موږ و تاسې باید نور سره ونه وژنو، خو شاهین په غریز پیغام کې ښکته کې را لېږلې وې، دایې هم ویلي یې وو چې په وجود کې مې یو څاڅکی وینه وي، تاسې به ژوندي پرېږدم.

اوس مې شاهین ته زنگ وواهه، شاهین ډېر ژر تلیفون پورته کړ، له سلامه وروسته مې ورته وویل:

تا زما نه منله، څنگه شوې؟

شاهین وویل:

هو والله وخت بدلېږي!

ما ور غبرگه کړه:

اوس هم وخت لرې، زه خو وایم چې تسلیم شه، ملگري در رسېدلي ټول به ووژل شئ!

-زه خو تسلیمېږم، خو زما د امن اطمینان که راکړل شي!

-زه به خبره جوړه کړم او هر رنگه د امن تضمین چې غواړې در به یې کړو.

شاهین راسره ومنله.

حافظ بلال په گیان کې و، عاجل مې تلیفون ورته وکړ، ورته و مې ویل چې له شاهین وزیر سره مې خبرې شوې، هغه تسلیم ته تیار دی، که ژر اورگون ته لاړ شې چې اورگون درته تسلیم کړي.

حافظ بلال چې گیان ولسوالۍ ته یوې فاتحې ته تللی و، سمدستي یې



راسره ومنله.

تر ماښامه منتظر وم، شاهين به ژر ژر تليفون راته كاوه، ساه يې ډوبه ډوبه كېدله، داسې ښكارېده چې ډېر وار خطا و.

كله به مو هسې ورته وويل چې مجاهدين در نږدې شوي، جنگ شروع كوي، خوزه په خبرو ورسره لگيايم.

كله به مې ورته وويل چې تاسې پلانی او پلانی پوسته خالي كړئ چې هلته زموږ ملكري خبره نه مني، ورځي. حال دا چې هيڅ مجاهد اورگون ته نه و رسېدلی، خو شاهين وزير هسې خدايي ډار اخيستی و، د دې پر ځای چې سيمه وگوري چې رښتيا هم څوك راغلي كه نه، په پټو سترگو يې هر څه راسره منل.

د بلال زنگ راغی او اورگون ته د رسېدو ډاډ يې راکړ. ما هم شاهين او بلال مستقيماً سره په تماس کې کړل او په سبا يې بلال ته ارگون تسليم کړ. شاهين وزير په الوتکه کې کابل ته تللی و او ملگري يې په بېس کې پرېښي وو چې وروسته د اسلامي امارت د ځايي مسوولانو په مشوره ټول عسکر کابل ته په امن ولېږدول شول.

## د غرمې ډوډۍ له منظور پښتین سره

د ولایتونو سقوط گړندی روان و، داسې هم نه وه چې جنگ دې پرې زیات شوی وي، ټولو ته د شاهین وزیر په څېر په زړونو کې وېره ور لوېدلې وه. د ۲۰۲۱ د اګسټ په اوومه او اتمه جوزجان او سرپل د جمهوریت له لاسه ووتل. له دې وروسته طالبان کندوز، تخار، بدخشان او سمنګان ته ننوتل. دغه فتحې داسې وې لکه په غنمو کې لگېدلی اور چې وار په وار پسې تېزېږي. د اسد په ۲۱مه چې د اګسټ ۱۲مه وه، غزني او هرات زموږ لاس ته ولوېدل. تر دې یوه ورځ وروسته کندهار، هلمند او غور هم ونیول شول. په دې ډېری ولایتونو کې زموږ له ملګرو سره مقاومت هم ونه شو. رسنۍ هم غلبلو اخیستې وې او څوک چې په نظامي قرارګاوو کې ناست و، مکمله یې د دفاع روحیه بایللې وه.

د اسد په ۲۳مه بلخ، فاریاب، لغمان، پکتیا، پکتیکا او کونړ هم موږ ونیول. په دې لړ کې موږ دا هم اورېدل چې ځینې پخواني جنگ سالاران له طالبانو سره د جګړې لیکو ته ځي یا تللي دي. له دې جملې عبدالرشید دوستم او عطا محمد نور د افغانستان په شمال کې را پورته شول، خو ډېر ژر اوازه راغله چې ازبکستان ته تښتېدلي دي. اسماعیل خان په هرات کې د جګړې ناره

پورته کړې وه چې تر څو ورځو خال خال ډزو وروسته زموږ ملگرو ونيو. د فتحو تسلسل په ۹ ورځو کې د ۲۸ ولایتونو په نیول کېدو و نه درېد، زموږ موبایلونو ته د ملگرو درگړه میسجونه او زنگونه را روان وو، ټول دومره خوشاله وو چې موږ دغسې خوشالي هیڅکله نه وه تصور کړې.

کله چې خوست د فتحې پر درشل ودرېده، کور ته مې تېلفون وکړ، ټولې کورنۍ موله خوښۍ ژړل، زما د ورتلو خواستونه یې کول، ما هم پر ځان گوتې ووهلې او پرېکړه مې وکړه چې عاجل به ځان خوست ته رسوم چې د ورکې کورنۍ دیدن وکړم.

مازديگر و چې گيله من وزیر تېلفون راته وکړ، تر سلام وروسته یې اوله پوښتنه دا وه:

چېرته یې؟

گيله من چې اصلي نوم یې محمد نعیم و، په پښتونخوا کې د پښتون ژغورنې غورځنگ یا PTM مخکښ غړی او اصلاً د شمالي وزیرستان د رزمک د سیمې اوسېدونکی و، په پیل کې زموږ مجاهد و چې زموږ د ډلگۍ له یوه قوماندان احسان سره یې د پکتیکا په سروبي ولسوالي کې عملاً تشکیلونه کړي او په جنگ کې برخه اخیستې وه.

ما ورته وویل:

په کور کې یم!

گيله من وویل:

صمد لالا هم راسره دی، نن غواړو چې نږدې درشو او لږ گپ ولگوو.

حاجي صمد هم د دغه غورځنگ مخکښ غړی و.

ماښام گيله من، صمد او یو بل ملگری ورسره راغلل.



ما په خبرو خبرو کې گيله من ته وويل:

تاسې خو نه منله، سبا و بله ورځ دا دی زه هم کور ته روان یم!

گيله من سر ځوړند کړ:

هو والله اوس مې ومنله.

ما خبره پسې وغځوله:

گوره سم مجاهد وې، څو ځله مې تا او او منظور پښتین ته وويل چې زموږ له مخالفته لاس واخلئ، یو ورځ به راځي موږ به د افغانستان حاکمان یو. که تاسې په دې سخت وخت کې زموږ مخالف پاتې شئ، دا داغ به زموږ د ملگرو په زړونو د تل په مخه پاتې وي او گيله مو ځکه له تاسې زیاته کېږي چې د وزیرستان پښتانه یاست، یعنې زموږ د وجود غږي یاست، د پنجابي په دښمني کې موږ مه سوځئ، خو تاسې نه منله.

گيله من وزیر شاعر هم و او ډېر ټوکی هم، زما خبرې یې بدلې کړې، ویې ويل: زه چې کله په بحرین کې وم، پاکستان ته مې راتلل نه غوښتل، د اشرف غني د حکومت له غټو چارواکو سره مې رابطه وکړه چې ما ته تذکره او پاسپورټ جوړ کړي، هغوی راته جوړ نه کړل، اوس چې تاسې موږ خپل گنئی تاسې یې راته جوړ کړئ.

ما ورته وخنډل:

کاشکې تاسې او منظور دوی لکه څنگه چې مو د اشرف غني ملاتړ وکړ، داسې زموږ ملاتړ وکړئ، پاسپورټونه او تذکرې څه چې شاید سرونه هم درباندي څار کړو، موږ داسې لېونی قوم یو. تاسې ته ما بار بار په مجالسو کې وويل چې د اشرف غني په وعدو مه غولېږئ، موږ هم ستاسې په څېر مظلومان یو، پر کور مو یرغل شوی او موږ یې پر وړاندې را پاڅېدلي یو،



خو تاسې نه منله.

کله چې د پښتون ژغورنې غورځنگ جوړ شو، ډېرو پښتنو پکې خپل غږ واورېده او د ملاتړ لپاره یې ور ودانگل، موږ هم ځینو ملگرو په شخصي توگه هڅه وکړه چې د دوی له رهبرۍ سره کېنو چې خدای مه کړه څوک یې زموږ په خلاف استعمال نه کړي.

له پښتون ژغورنې غورځنگ سره یوازې پښتنو نه، بلکې زموږ مجاهدینو هم زیاته مینه لرله، په پېښور کې چې منظور پښتین جلسه وکړه، موږ هم پټ ورغلي وو. هلته ما تر څلوېښتو کسانو زیات هغه مجاهدین ولیدل چې پټ ورته راغلي وو، دا خو یوازې هغه وو چې ما پېژندل، خو د پېښور په جلسه کې یې چې «ښه او بد طالب» یاد کړل، بیا یې د دغو توضیح او فرق هم و نه کړ او په خلاف یې پخپله منظور پښتین چیغه ووهله، ما ولیدل چې هغه مجاهدین مایوسه شول، په سبا ما کونښن وکړ چې له منظور پښتین سره کېنم او ورته ووايم چې داسې مه کوه او د داسې خلکو خبرې مه منه چې پر اسلام باور نه لري.

د منظور نږدې ملگري ادریس ته مې میسج وکړ او ورته و مې ویل چې زه یو ځل درځم، غرمه یې زنگ راته ووايه چې تاج اباد ته راشه او هلته یې د یوې حجرې ادرس راکړ، دوی په ډوډۍ ناست وو، زه هم کېناستم او گډه ډوډۍ مو وخوړله.

له منظور سره مخکې هم ما ملاقاتونه شوي وو، دا چې موږ په وزیرستان کې وخت زیات تېر کړی و، له هغې وجې زموږ رابطه سره برحاله وه. له ډوډۍ وروسته زه او منظور یوه بېل اطاق ته لاړو، څنگه چې ننوتم هغه ته مې وویل:

پرون دې سخت بد وکړل چې زموږ په خلاف دې شعار ورکړ!

منظور وویل:

ما خو هیڅ د تاسې په اړه غلطه خبره نه ده کړې، ما ورته وویل چې له گوډ

او بد طالبانو څخه ستا هدف څه دی؟

منظور ډیپلوماسي وکړه، زیاته یې کړه:

له گوډ «ښه» طالبان څخه هغه د امن کمېټې والا مراد دي چې د پاکستان

له حکومت سره په قبایلي سیمو کې کار کوي او بد «بد» طالبان د تحریک

طالبان پاکستان گوند یادوم.

ما ورته وویل:

دا خو ډېره ښه شوه؛ نو دا وضاحت په یو بیان کې ورکړه چې زموږ ملګري

او دنیا پوه شي چې د منظور هدف څوک دي؟

منظور وویل:

همدا نن به دا کار وکړم او پر خپله فېسبوک پاڼه به وضاحت ورکړم.

خو منظور دا وضاحت ور نه کړ.

همدلته ما د محسن داوږ په اړه هم خبرې ورسره وکړې، داوږ هغه وخت د

دوی د غورځنګ دویم مشر یادېده، ما وویل:

دا سړی دې زموږ دښمن کوي، نور دې پر سپین میدان پرېږدي، پښتنو یو

داسې مشر ته ضرورت درلود چې پر هغه ملایان او امیان ټول راټول شي،

خو محسن تا د ملا پر خلاف د اېم پي پارټي په څېر دروي، داسې مه کوه.

که په دې کې کامیابي وای بیا به ايم پي پارټي کامیابه وای یا چې د همدې

هدف لپاره موجوده ده، تا ته څه ضرورت و؟

منظور په خواشیني غږ وویل:





محسن دردېدلی دی، هغه ته د شک په سترګه مه ګوره، خو نظر به یې ورو ورو سم کړم.

منظور په مخامخ مجلسونو کې د اشرف غني د حکومت په شمول د امریکايي اشغال هم کلک مخالف و.

یوه ورځ اشرف غني د خپلو انتخاباتو په وخت کې د منظور په ملاتړ ټویټ وکړ، پاکستان ته یې وویل چې د قبایلو غږ باید واورې او ظلم دې پرې نه کوي، منظور یې په خلاف ټویټ کاوه او لیکل یې چې خلک دې زموږ پر سرونو سیاست نه کوي او زموږ له ملاتړه دې په خپلو انتخاباتي کمپاینونو کې ګټه نه اخلي، خو بیا منظور له دې کاره خپلو ملګرو منع کړ.

له منظور پښتین سره وخت ناوخت ما ناستې کړې وې، له دې مجلسونو زموږ مشران خبر وو. د دوی په هدایت به ورسره مخ ته تلم او کوبښن مې کاوه چې څوک یې زموږ پر خلاف استعمال نه کړي. منظور پښتین داسې نه و چې په مخامخ مجلس کې به یې توافق درسره وکړ او بیا دې پر خپله خبره ولاړ وي، چې ترې لاړې به ستا خبره به یې له یاده غورځولې وه.

یوه ورځ یې د ډاکټر نجیب د تلین له هغه سره د همدردۍ ټویټ وکړ، له ما هېر دي چې په تلیفون کې مې ورته وویل او که مخامخ، چې دا کار دې سم ونه کړ، خو ده وویل چې زه یې د ظلم طرفدار نه یم، فقط یې د پښتونوالي له اړخه ملګری یم او ټویټ مې کړی.

ما ورته وویل چې بیا خو ملا عمر هم پښتون و، د هغه تلین به ونمانځي؟ منظور په ډیر جرات وویل چې څنګه به یې نه نمانځم، ته ما خبر کړه چې په هغه ورځ لایف راشم.

خو کله چې د لوی ملا صاحب ملا محمد عمر مجاهد د تلین ورځ راغله،



منظور تليفون نه ځواباوه.

بيا چې كله د محسن داوړ يو څه جنجال ورسره راغی، زه له منظور سره په پېښور كې د رنگ روډ پر سر د موټرو د پرېمځلو په سروېس كې چې د يوه وزيرستاني و، كېناستم او منظور ته مې وويل چې زما خبرې دې نه منلې، څنگه شوې؟ اوس هم وخت شته لږ ځان وپېژنه.

منظور مايوسه و او راته وېي ويل چې يوازې تا نه، ډېرو خلکو راته ويل، خو محسن اوس خپل ځان ښكاره كړ.

ما ورته وويل:

محسن څه وايي؟

- محسن وايي چې خپل گوند د پاکستان په حكومت كې رسمي كوو او بيا به فعاليت پيل كړو.

منظور غلی شو، ساه يې واخيسته، بيا يې وويل:

ما ورته وويل چې دا خبره خو كال مخكې اې ايس اې ما ته وكړه او تا ته د اې ايس اې كوم كرنېل كړې وه، خو تا «محسن داوړ» نه منله، پرېكړه مو وكړه چې د دوی غوښتنې نه منو، نن محسنه ته د اې ايس اې كرنېل شوی يې كه څنگه دا خبره كوي؟

منظور پسې زياته كړه:

محسن ته مې وويل چې كه دا خبره ومنو د بډه افغان په حق كې هم ظلم دی چې دوی ته موږ د لوی افغانستان وعده ورکړو، ايا دا به بډه افغانانو ته منافقان ښكاره نه شو؟

ما وپوښتل:

نو د محسن دليل څه و، ځواب يې څه و؟



منظور ما ته وکتل ، شونډې يې وخوځېدې :

د محسن ځواب دا و چې بره افغانان خړه دي ! د غازي امان الله خان يوه  
کلیزه ور مبارک کړه ، بیا به تر شا درپسې روان وي .  
ما ورته وخنډل :

گوره منظور صاحب محسن داوړ له تا سره هغه کار وکړ لکه څه ډول چې  
يې له موږ سره ځينې جاسوسان د ملگرتيا په جامو کې کوي .  
منظور په حيراني را وکتل :  
هغه څنگه ؟

- موږ دا هر څه تجربه کړي ، موږ چې ځينې وخت له دښمن سره د جنگ  
پلان ونيسو ، ځينې کسان چې اصلاً زموږ د دښمن ماموران وي ، خو عملاً  
زموږ تر څنگ ولاړ وي ، هغوی بيا په خښ جنگ کې د مايوسۍ او يا هم د  
مسير د بدلولو اوازې واچوي او د مجاهدينو مورال ضعيف کړي ، د دوی هدف  
همدا وي چې د مجاهدينو مورال ټيټ کړي او له جنگه يې زړه مات کړي ،  
په دې توگه خپل هدف ته ورسېږي . اوس چې محسن داوړ ستا تر څنگ  
شهرت او نوم پيدا کړ ، غواړي چې ستا گوند دوې ټوټې او پښتون ژغورنې  
غورځنگ ضعيف کړي او دې هدف ته محسن نور رسېدونکي دي ، هغه و  
چې يو بيا محسن لاره ترې جلا کړه او بېل گوند يې اعلان کړ .

## افغانستان ته زما تگ

د ۱۴۰۰ کال د اسد د میاشتې ۲۳ مه ماښام ناوخته و، ما خپل موبایل هره لحظه کوټ چې اوس کوم ولایت فتح کېږي. له کور او ملګرو سره هم په اړیکه کې وم او د معلوماتو تبادله شپه په شپه کېده. په زړه کې ما هم کور ته د تگ تیاری نیو، خو لا معلومه نه وه چې د اشرف غني په مشرۍ به له ارګه څه خبره راوځي. دا چې اوس زه د رسنیو په سرلیکونو او کارونه کې ډېر ننوتی وم، هر څه مې له رسنیزې سطحې هم ارزول او څارل.

له ما سره د منبع الجهاد سټوډیو مشر عبدالله ریحان حال ونیو چې په اړیکه کې به یو، ممکن افغانستان ته په لېږل کېدونکي رسنیز ګروپ کې بیا ته هم یې. د خلیفه صاحب نظر دا دی چې د حالاتو تصویر خلکو ته وړاندې کړو. د شپې ناوخته د جلال اباد له نیول کېدو خبر شوم. دغه شي زموږ روحیه نوره هم لوړه کړه. د سفر ټول وسایل چې کیمري او مایکونه هم پکې وو، تیار شول او د تورخم په لور مې حرکت وکړ.

کور مې په پېښور کې پرېښود، ځکه ما غوښتل چې اوضاع سمه راته معلومه شي بیا به یې په اړه تصمیم نیسم. د تورخم دوروازه تړل شوې وه، پوځیانو له ډېر ټینګار سره سره اجازه را نه کړه، سره له دې چې موږ ورته ویل چې افغان خبریالان یو.



له اجازې چې مو شک وخوت، له تورخم دروازې سره نږدې پر یوه غره مو د اوښتلو تکل وکړ، هلته مو ولیدل چې سلگونه نور مجاهدین هم اوږي. تر اغزن سیم چې واوښتلو، ننگرهار ته مو پیاده مزل شروع کړ.

له یوه کلیوال موټر سره مو ځانونه ښار ته را ورسول. د اګسټ ۱۵مه وه چې له کابل څخه د اشرف غني د تېښتې خبر مې واوړېد.

پنځه ساعته وروسته مازدیګر خپل کلي ته ورسېدم، زموږ د ملګرو او بدرګي د کلیوالو ټول موټر زموږ د کور تر مخ ودرېدل، د مېلمستون خلاصه دروازه مې ولیده، ور ننوتلم، پکې ناست کلیوال ټول ولاړ شول، خو چوپ وو. زه چورتمن شوم چې دا ولې داسې غلي دي؟ خو چې د کور کوڅې ته مې پام شو، هلته مې مورکۍ په داسې حال کې ولاړه وه چې په ملاکړوپه وه، اوښکې یې پر مخ د باران په څېر بهېدلې، لاسونه یې رپېدل او د لاسونو موتي یې له خوږو ډک وو چې د پښتنو د دود له مخې یې زما پر سر وشیندي او صدقه یې کړي.

د مخ رنگ یې تک سور و، ما هم هیڅ د شرم احساس ونه کړ، ور منډه مې کړه، ټینگه غاړه مې ترې راتاو کړه. د مهربانۍ په سمندر کې له ډوبېدو سره سم مې پر مخ د ګرمو اوښکو ردونه را مات شول.

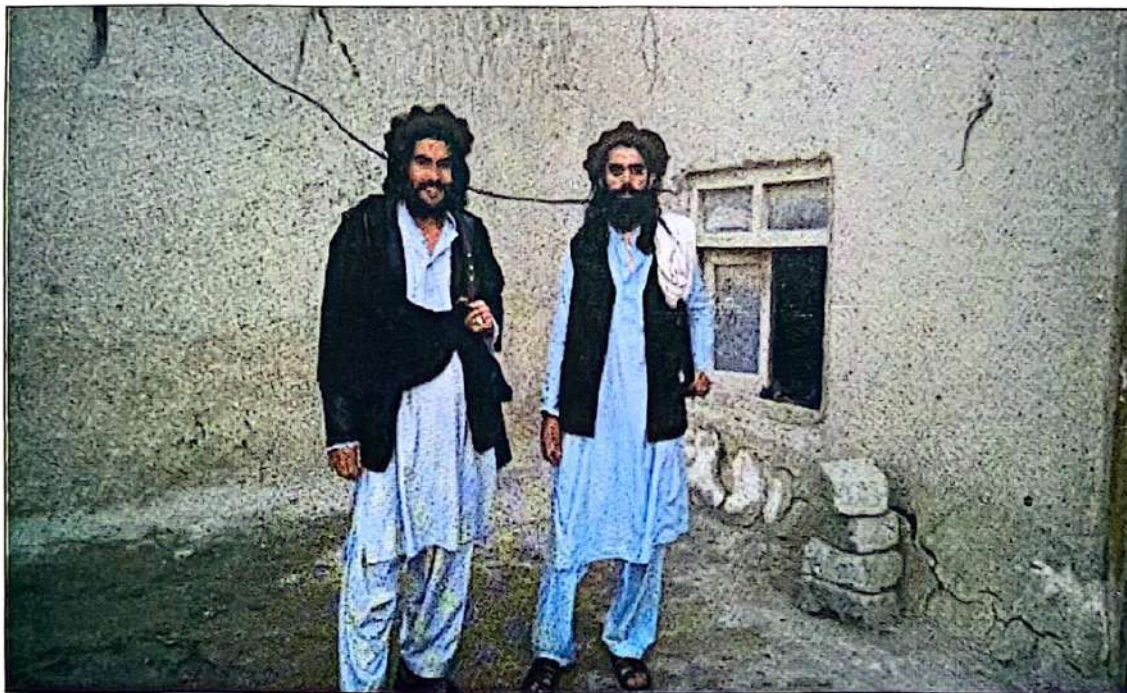
پای



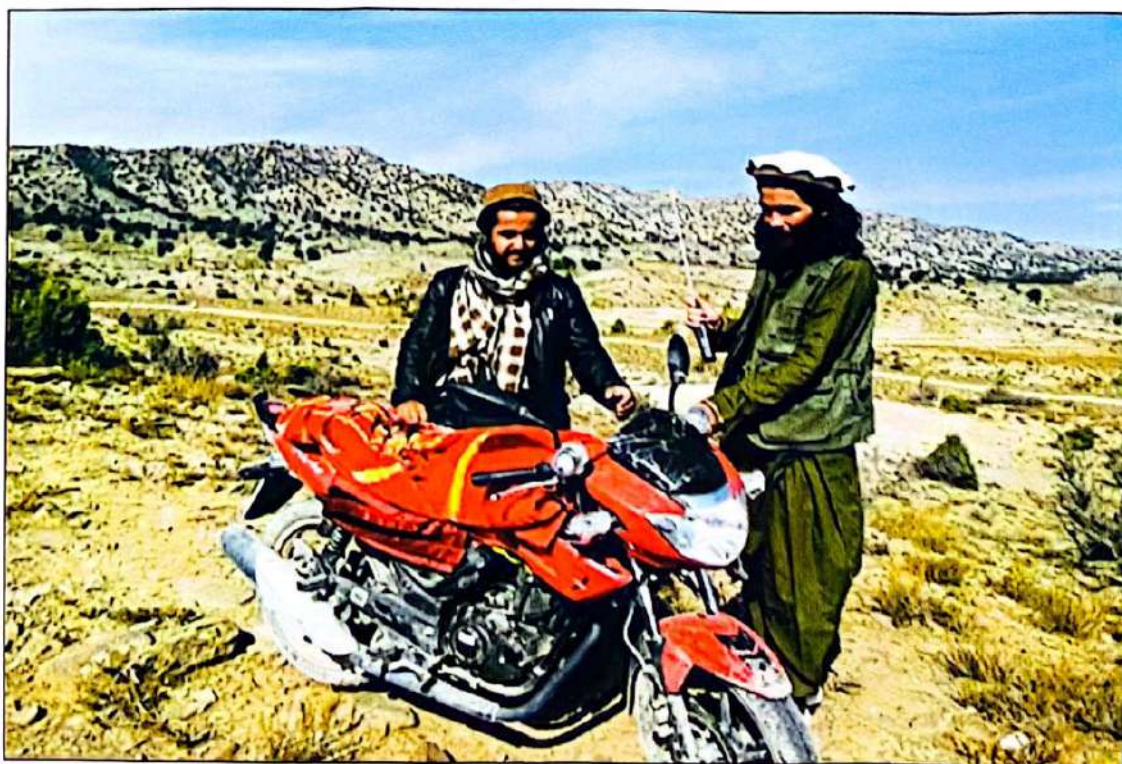


خالد خُدران  
د عکسونو البوم





لہ شہید حضرت فاروق دیوانہ سرہ پہ وانہ کی، د دوی پہ کور کی۔ ۲۰۱۴ م کال۔



۲۰۱۷ کال دی، پہ چہار باران ولسوالی کی لہ شہید فدایی حبیب اللہ سرہ یو گہ انخوڑ۔





دا د حافظ بلال فاتح د فدايانو ټولې ده.

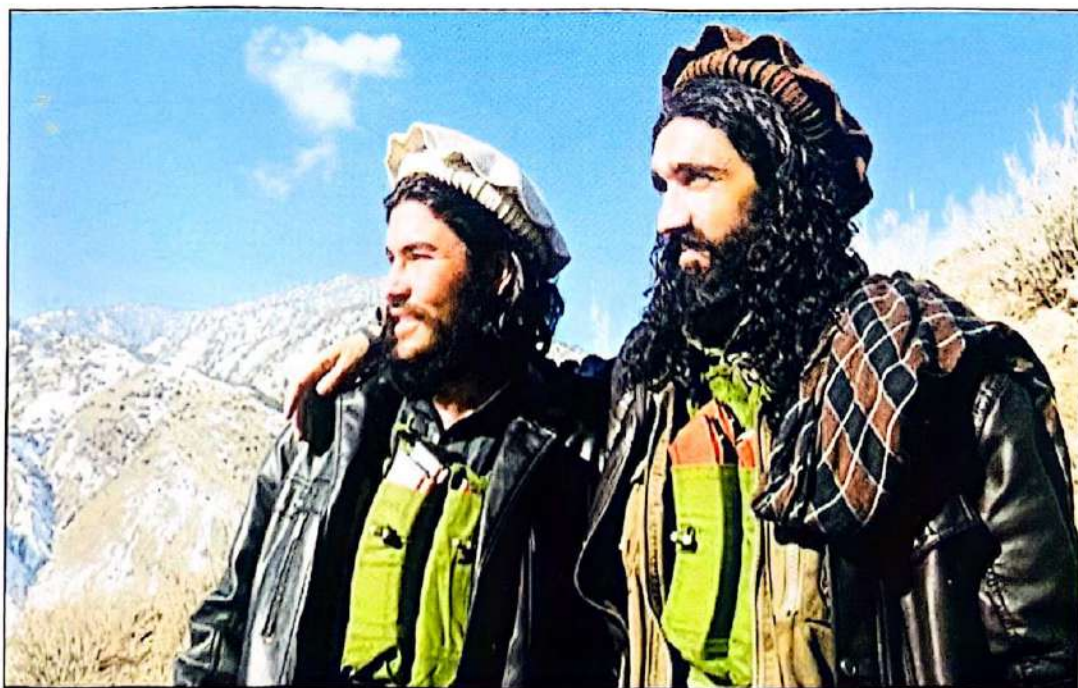


۲۰۱۶ کال دی، د پکتیکا د چهارباران ولسوالۍ سیمه ده او دا ټانګ زموږ ملګرو له ملي اردو څخه نیولی و.





۲۰۱۳م کال پر شمالي وزيرستان د ضرب عضب عملياتو لومړۍ مياشتې دي چې موږ د جنوبي وزيرستان رزمک سيمې څخه د پکتيکا په طرف په دغو غرونو کې پياده راغلو. په عکس کې راسره قوماندان هدايت خان شاهين دی.

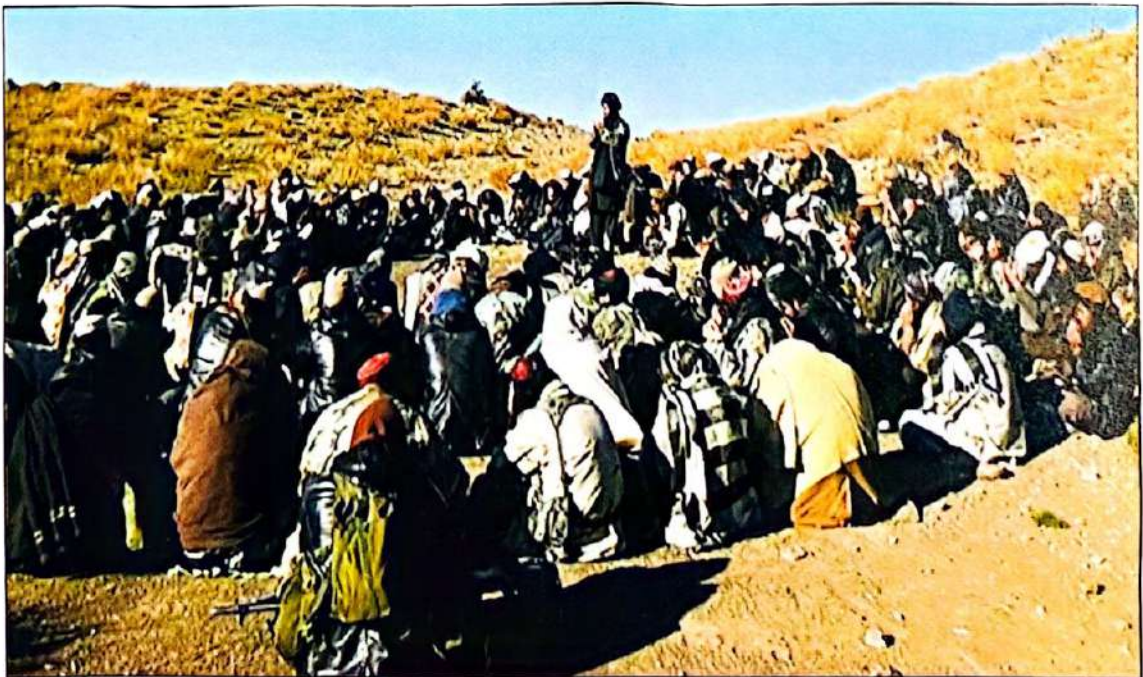


۲۰۱۳م کال پر وزيرستان د ضرب عضب د عملياتو لومړۍ کال و، زه بيا پکتيکا زيږوک ولسوالۍ ته راغلی وم. تر څنگ ولاړ کس مې شوقي خان «مرحبا» دی.



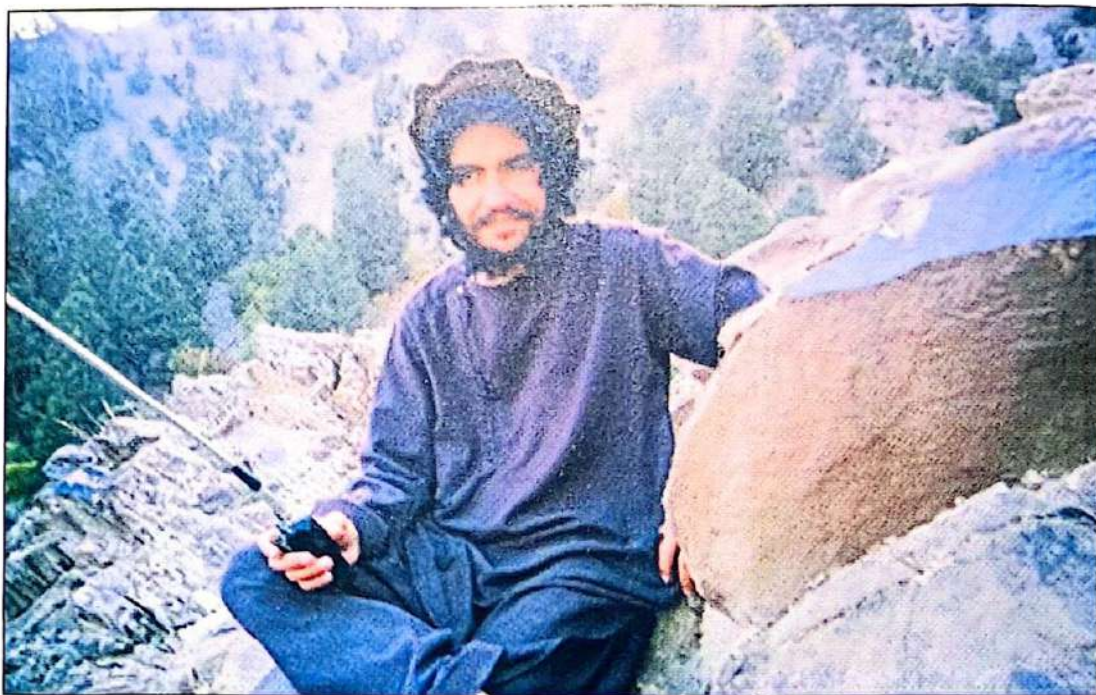


۲۰۱۴ کال دی. د جنوبي وزیرستان زارمیلنې په مرکز کې مو عکس اخیستی، چېې خواته راسره ولاړ کس قوماندان عادل او دا نور دوه یې ملگري دي.

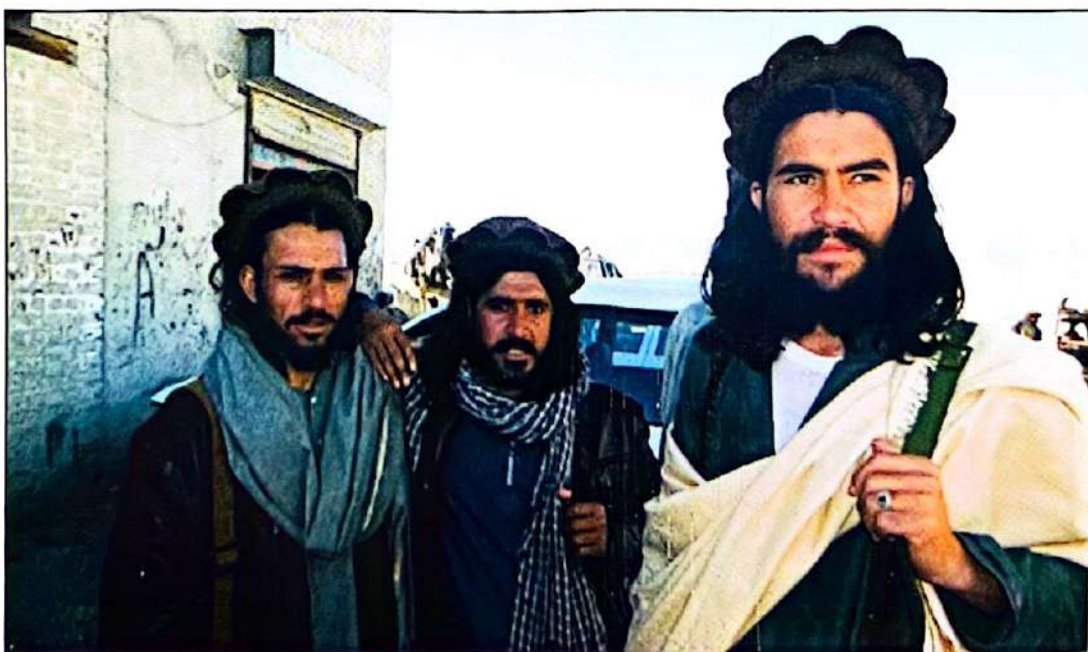


۲۰۱۵ کال دی، د پکتیکا پر ومنه ولسوالۍ د تعرضي برید څخه یوه ورځ مخکې د همدې ولایت د قطعي مسوول حاجي حماس راته وینا کوله.





عکس د پکتیکا زیروک ولسوالۍ د دیرکې په سیمه کې زما د کور تر مخ مازدیگر مهال اخیستل شوی، ۲۰۱۵ کال دی.



دا عکس مو په ۲۰۱۴م کې د جنوبي وزیرستان په وانه بازار کې اخیستی. تر څنګ مې ولاړ پامیر او متقي شهیدان شوي. دوی دواړه یو ځای په پکتیکا کې د باغي ډلې پر خلاف د جنګ په یوه بمبار کې شهیدان شول.





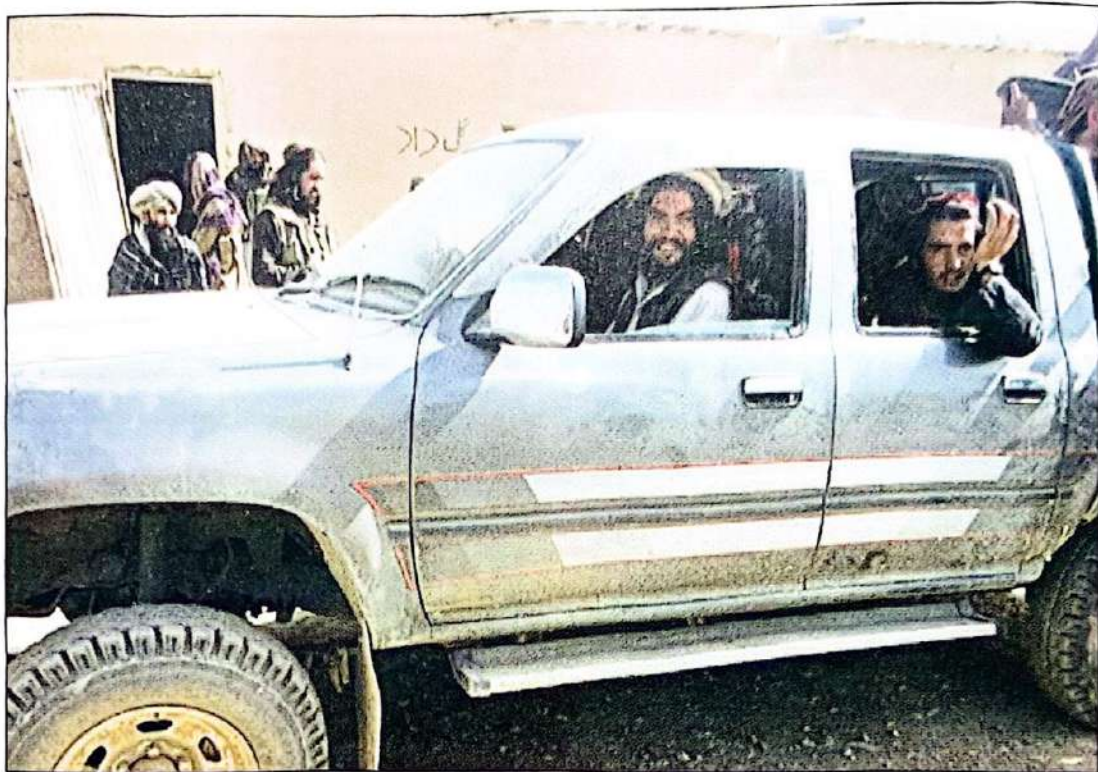


۲۰۱۶ کال و، د پکتیکا پر ومني ولسوالۍ د تعرضي عملياتو شپه را روانه وه، مازديگر موږ ولسوالۍ ته په ۲۰۰ مترۍ کې غټه سلاح ولگوله چې همدلته مو موټر هم ځای پر ځای کړل او د ماښام له اذان سره سم د غټې سلاح عمليات شروع شول.

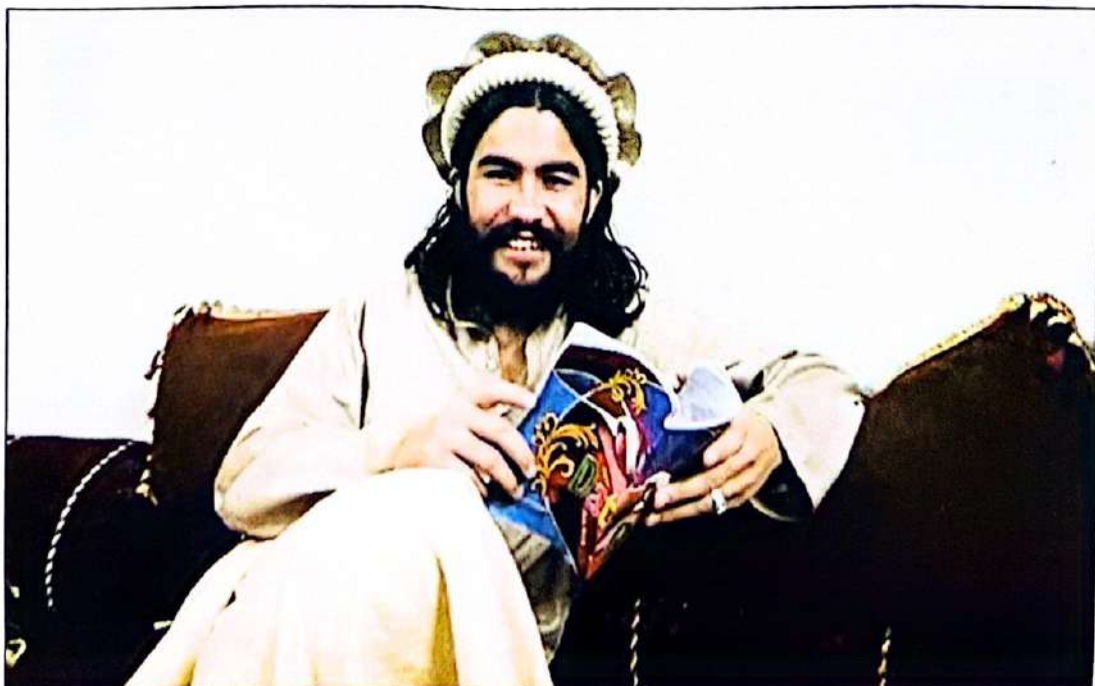


۲۰۱۶ کال دی، په چهارباران کې یو. موټر ته زه ناست يم او راسره ملګري ټول فدايان دي. موټر مو د ډرون او یا هم د الوتکو د کشف له وېرې په خاورو ککړ کړی.





۲۰۱۵م کال دی. د پکتیکا ولایت، گومل ولسوالۍ مرکزي بازار کې مو د موټر  
تېل پوره کول.



پېښور سیتی ټاون کې زموږ کور او ۲۰۱۸م کال، چې په لومړي ځل مې د  
کتاب د لیکلو لپاره د یادښتونو کتابچه را واخیستله.







۲۰۱۶ کال دی، په جنوبي وزیرستان، په وانه کې زموږ د ډلگۍ د وزیرستاني جنگي قوماندان حافظ محب الله تبسم مرکز دی. د روژې ماښام دی، په عکس کې راسره خپله تبسم او تر څنگ مو قوماندان حضرت الله بنديوان، مجنون او نور ملگري د روژه ماتي دعاء کوو.

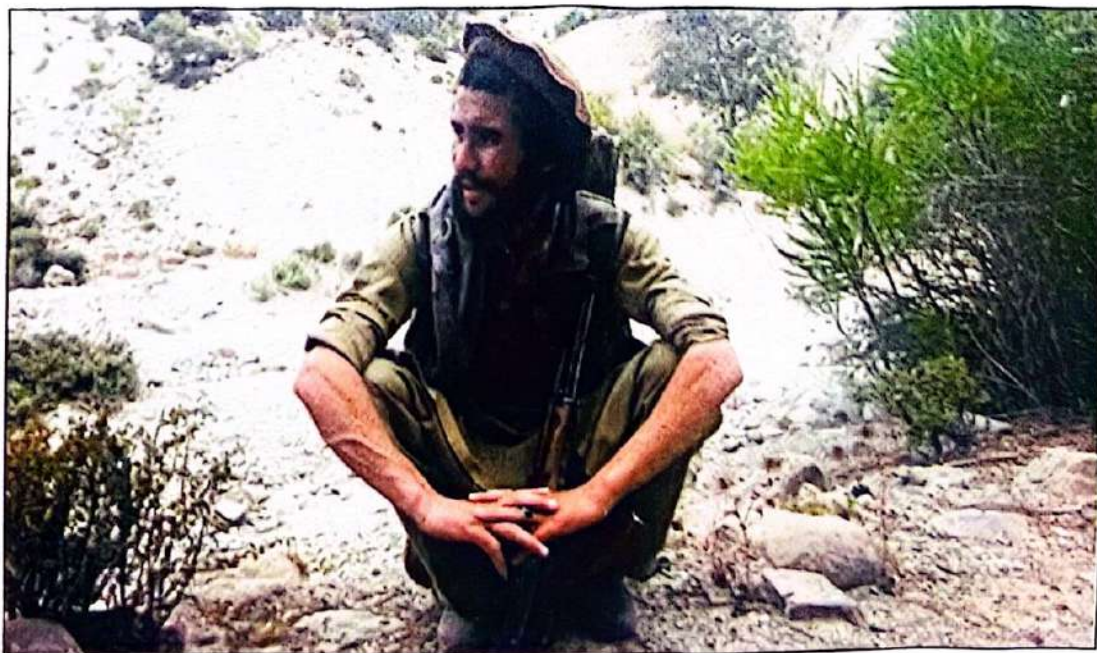


دا ۲۰۱۴ کال دی، په دې ورځ زموږ درې ملگري حکم خان «غمخوار»، انس او توکلي د پکتیکا په زیروک ولسوالۍ، منځکۍ سیمه کې د ډورن په برید کې شهیدان شوي وو او یو بل ملگری زخمي شوی و. په دې وخت کې زه د شهید غمخوار سر ته ولاړ وم چې عکاس اخیستی دی.





دا هم ۲۰۱۵ کال دی، د ومني ولسوالۍ پر ودانۍ مو تعرضي بريد ته پلان جوړاوه. له همدې غونډې وروسته چې مشري يې حافظ بلال کوله، ملگري تقسيم شول او يوه ورځ بعد تعرضي بريد وشو.



دغه عکس په ۲۰۱۲م کال کې په زېږوک ولسوالۍ کې تر يوه چريکي بريد مخکې اخيستل شوی دی.





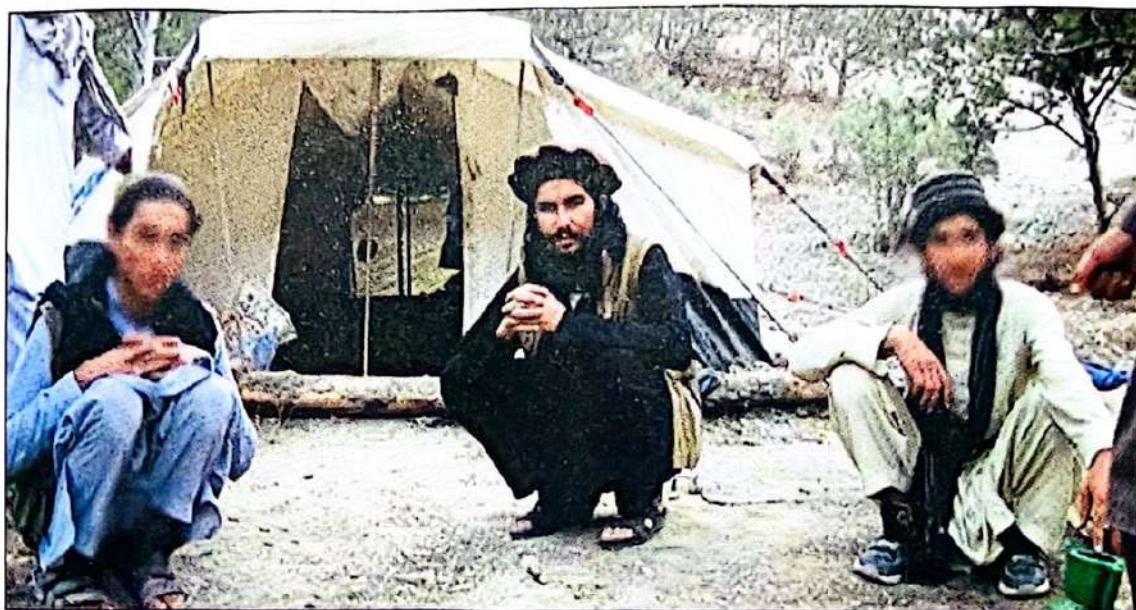


۲۰۱۴ کال دی، په وانه کې یو او په عکس کې راسره حافظ بلال «فاتح»،  
حضرت الله «بندیوان»، شهید حزب الله او یو بل ملگری ولاړ دي.



۲۰۱۷ کال دی، چې سپینه سیمه د دښمن له شتونه پاکه شوې او دا د شمالي  
وزیرستان د ضرب عضب له عملیاتو وروسته لومړی ځل و چې موږ دا ډول  
شنه او لویه سیمه لیدله، د ازادۍ احساس مو کاوه او د خوښۍ وزرې مو رپولې.





۲۰۱۷ کال. د پکتیکا د زېږوک ولسوالۍ د دیرکې په نوم سیمه کې زما مرکز دی چې مشري یې زما وه او په دغه مرکز کې ټول د حافظ بلال فاتح مربوط فدايان اوسېدل. تر څنګ دواړه ملګري چریکي فدايان او ژوندي دي.



پکتیکا ولایت چهارباران ولسوالۍ څخه د غره له خوا زموږ قاچاقي لار ده، چې سپینه ته تللې ده. ۲۰۱۵ کال دی. ښي څنګ ته ولاړ کس شهید فدایي سعد دی چې په همدې کال کې یې په سروبي ولسوالۍ موټر بم حمله وکړه او چپ لاس ته ولاړ کس ډلګۍ مشر خادم دی چې هماغه وخت کې به یې له سره د مرستیال دنده اجرا کوله.



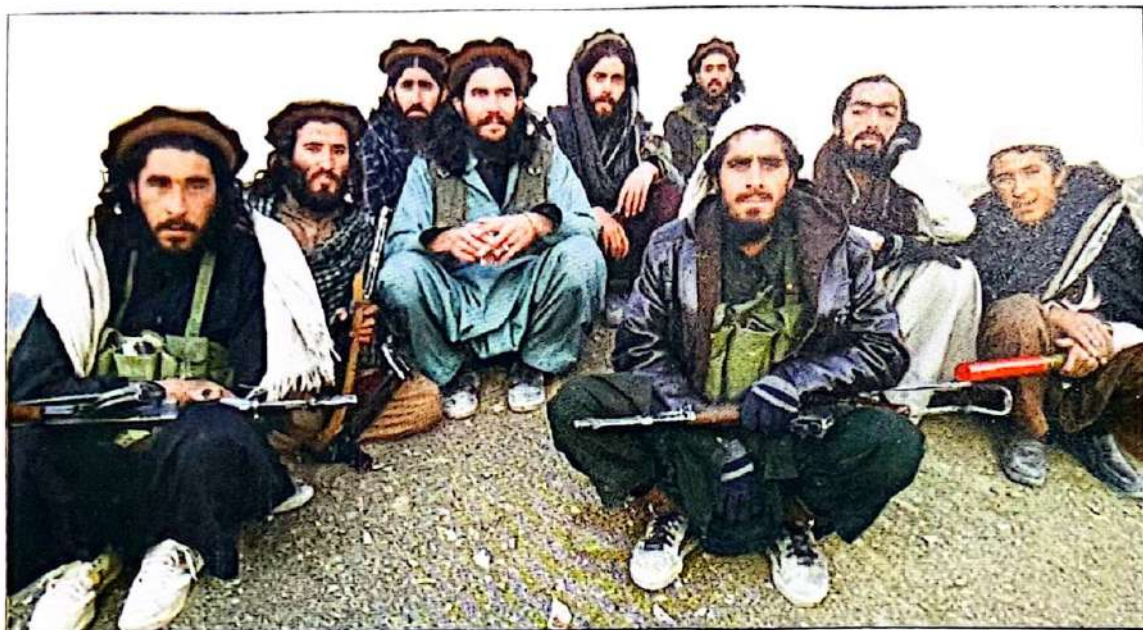


دا ۲۰۱۴ کال د جنوبي وزیرستان په وانه کې د حافظ بلال فاتح د کور تر مخ ولاړیو، زما تر څنګ ډیره خریلی ځوان جهانگیر «کبا» ورپسې تیپوګل مروت چې زموږ د ډلګۍ جنگي قوماندان و او درېم کس زموږ ماماګل سادین چې له زېږوګ ولسوالۍ څخه مېلمه راغلی و.



دا تصویر په ۲۰۱۴م کې د گیان ولسوالۍ د ولې واست پر کمپاین د تعرضي برید د پلان جوړولو پر مهال اخیستل شوی دی چې د هماغه وخت نظامي مسوول حافظ بلال فاتح موږ ته خبرې کولې.





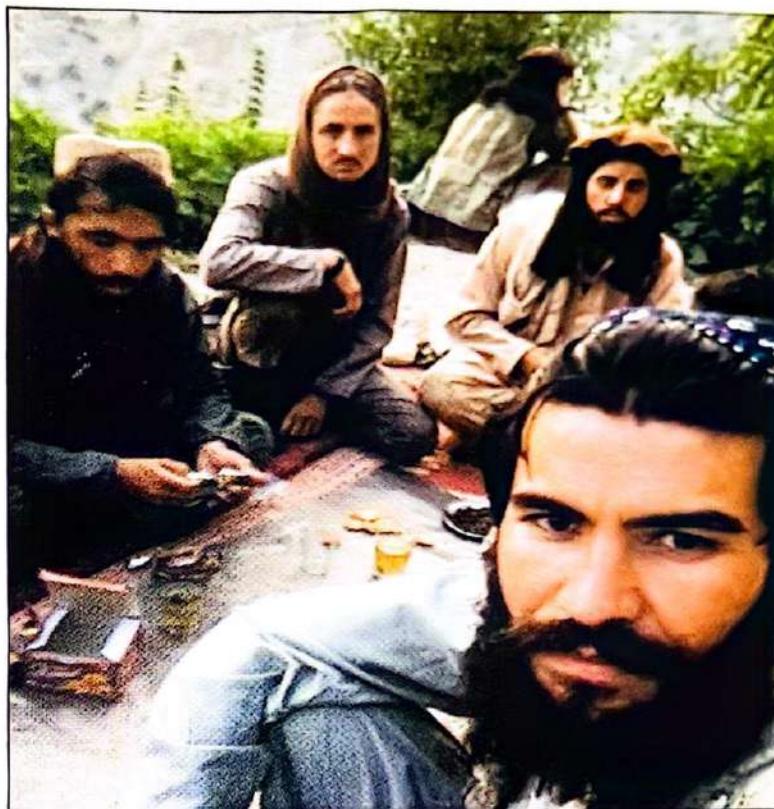
۲۰۱۶ کال. پر تېره شوې شپه مو د گومل په ولسوالۍ تعرضي برید کړی و، په تعرض کې مو تر دېرشو پورې شهیدان لرل، همدومره زخمیان هم. زما چپ لاس ته ناست کس حیات الله غلچکي دی چې پر پوسته یې زموږ د تعرضي برید مشري کوله.



۲۰۱۳م کال. د پکتیکا اورگون ولسوالۍ د درې سیمه ده، چې په همدې مازدیگر مو په زېروک ولسوالۍ کې پر یوه پوسته تعرضي برید ته تیاری روان و او بیا په همدې شپه وشو. حیات الله غلچکي د جنگ مشري کوله او زه په دغه جنگ کې د دفاع ټولي مشر وم.



۲۰۱۹ کال په کونړ کې د داعشي خوارجو په خلاف جنگ کې وو چې یو سهار مې د چای پر مهال یادگاري عکس اخیستی. په عکس کې راسره مجاهدین ملگري دي.

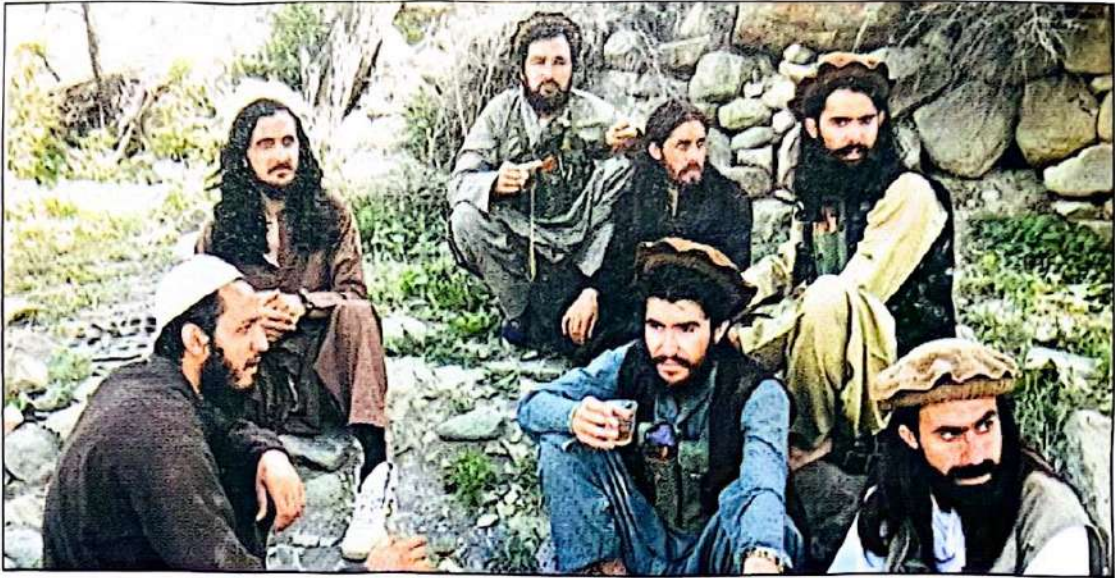


د جنوبي وزیرستان واڼه سیمه ده او ۲۰۱۴ کال دی، دې وخت کې زما د نږدې ملگري شهید فاروق دیوانه د شهادت یو څو شپې وتلې وې او موږ ټیټک همدغه

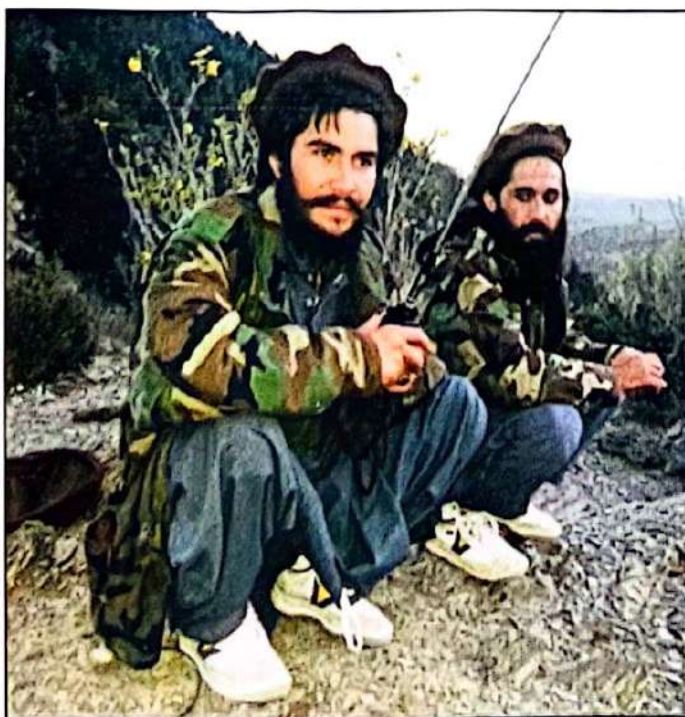


وخت د پکتیکا د چهارباران ولسوالۍ تشکیل ته روان و، زموږ تر مخ د ملگرو موټر ولاړ دي. زه او حضرت الله بند یوان د ونې تر خوا سیوري ته ناست یو!





۲۰۱۱ کال دی چې په لومړي وار ما او شهید فاروق دیوانه زیروک ته تشکیل وکړ، په دې ساعت مو یو څو دقیقې تر مخ د زیروک د کمپ پر پوسته تعرضي برید وکړ چې وروسته مو د دې پوستې سره جوخت لاندې کلي کې چای وڅښه. په تصویر کې ناست کسان شهید فاروق دیوانه، حاجي ظالف جان، حیات الله غلچکی، هدایت خان شاهین، شهید حکم خان غمخوار او یو بل د فرضي کرښې هغې غاړې ته بیتنی ملگری دی.



دا په ۲۰۱۲ م کال د پکتیکا په زیروک ولسوالۍ کې د ملي اردو پر کمپ د یو لوی تعرضي برید ماښام دی. حافظ بلال فاتح چې د پکتیکا نظامي مسوول و، زه ورسره د همدې تعرض پر مهال د ملگرو رابط وم او د یوه لوړ غره څوکې ته ختلو چې د تعرض پر مهال ملگرو ته قوماندې ورکړو.





۲۰۱۴ کال دی. دا ځای د پکتیکا  
گیان ولسوالي ده، د همدې  
ولسوالۍ په ولې واست کمپ  
باندې د تعرضي برید تیاری  
روان و. موږ په دې ځنگل کې  
سره راټول وو چې وروسته د  
دښمن له ډرون څخه کشف  
شو او یو موټر چې موږ ته د  
مجلس لپاره را روان و، ووېشتل

شو، پکې ۱۱ نفره شهیدان شول او موږ همدلته د ډورن له خوا محاصره او بیا په  
شپه کې ووتلو. دا عکس د ډورن تر حملې لږ شپې وړاندې اخیستل شوی.



۲۰۱۹ کال دی، په کونړ کې د داعشیانو پر خلاف جنگ ته راغلي وو. تر څنگ  
مې ناست کس د دې وخت د کونړ نظامي مسوول حافظ بلال فاتح، دویم زموږ  
جنگي وزیرستانی قوماندان حضرت الله بندیوان او د شهید استاد یاسر زوی حمزه  
یاسر او نور ملګري ناست دي.







... پر یو دنگ چنار قده ځوان مې سترگې ولگېدې چې د ملي اردو پتلون یې اغوستی،  
 پرانګي رنگ نری بلوز یې پر تن او د اوږده کارميلي توپک پر ماشه یې گوته نیولې وه.  
 وخت حساس شو، مخ مې شا ته نه شواي اړولای چې ملګري چېرې دي او نه مې د راکټ  
 مرمی پر ځمکه غورځولای شواي، ډارېدم چې له کړپ سره به مې وويني، گوته یې تیاره  
 پر ماشه ایښې ده په یوه ثانیه کې مې بلې دنیا ته لېږلای شي.  
 ځای پر ځای ودرېدم، شا ته ملګرو ته مې په لاس کې د راکټ نیولې مرمی وښوروله چې  
 یو څوک یې رانه واخلي او زما لاس ډز کولو ته ور خلاص شي.  
 په دې وخت کې د مصطفی په نامه د ډیرکې اوسېدونکي یو ملګری خوا ته راغی، فکر کوم  
 لومړی جنگ یې و.  
 عسکر ته موږ نه ور ښکارېدو، ښی څنگ یې موږ ته و. لاندې د نورو ملګرو د پښو څرپا ته  
 داسې ترهېدلی څیر و لکه پر مخ چې یې کورکمن پاشلي وو.  
 د مصطفی سترګې چې پر عسکر خښې شوې، سمدستي یې چپه ګونډه ورته ماته او چپه  
 سترګه یې د توپک زخې ته پته کړه، په یوه برش کې یې عسکر داسې وشاره لکه باد چې  
 یې یوسي...

